

Bundel - Raadscommissie van 1 juli 2025

Agenda bijlagen

Korte weergave raadscommissie 1 juli 2025.docx

Ondertiteling 1 juli 2025

- 1 Opening en mededelingen
- 2 Vaststelling agenda
- 3 Rondvraag Publiek
- 4 Rondvraag Commissieleden
- 5 Mogelijkheid inspreken over OV-concessie
Omdat, zoals in bijgevoegde Raadsinformatiebrief beschreven is, er minder tijd is dan gebruikelijk in het traject naar vaststelling van de zienswijze van de gemeente Texel, is besloten om op 1 juli mogelijkheid te bieden tot inspraak.
Dat kan op dit moment in de vergadering; er is ruimte voor vragen aan sprekers, maar het debat zelf is op 9 juli.
OV-concessie NWNH - ontwerp Programma van Eisen
RIB over Proces zienswijze ov-concessie
- 6 Programmarekening 2024
Het college stelt de raad voor om de programmarekening 2024 van de gemeente Texel, onder voorbehoud van de getrouwheidsverklaring accountant, vast te stellen. De accountant is nog bezig met de controle. Het is de verwachting dat vóór de behandeling van de programmarekening in de audit- en de raadscommissie de accountantsverklaring is ontvangen.
De programmabegroting is online te bekijken via Programmarekening 2024 | Programmarekening 2024 | Texel.
(De link naar de programmarekening is ook in de bijlage, de begeleidende mail, te vinden).
De concept-accountantsverklaring 2024 is vandaag - dinsdag 1 juli - aan raad en commissie gestuurd met daarbij een begeleidend advies van de Auditcommissie over verdere behandeling van de programmarekening 2024 (zie hier).
Bestuurlijk advies
Bijlage. Programmarekening 2024
Begeleidende mail verzending programmarekening 2024
Programmarekening 2024 in een oogopslag
Concept accountantsrapport 2024
Advies over behandeling Programmarekening 2024 - vanuit de Auditcommissie
concept-raadbesluit - 3589310 - Programmarekening 2024
- 7 Tussenrapportage 2025
Met deze tussenrapportage wordt de raad geïnformeerd over de financiële en beleidsmatige afwijkingen van de eerste vier maanden. Daarnaast wordt gerapporteerd over de voortgang van de investeringen en de overgehevelde projectbudgetten. De tussenrapportage is online te lezen via Tussenrapportage 2025 | Tussenrapportage 2025 | Texel.
Dossier 2334 voorblad
Bestuurlijk advies
Bijlage. Tussenrapportage 2025
Concept-raadsbesluit - 3614247 - Tussenrapportage 2025
- 8 Memo aanbeveling rekenkamerrapporten
De Auditcommissie heeft gevraagd wat gedaan wordt met de aanbevelingen van de laatste zes rapporten van de Rekenkamercommissie. In het bijgevoegde rapport zijn per Rekenkamercommissierapport de aanbevelingen weergegeven en een ambtelijke reactie hoe hiermee is en wordt omgegaan, opgesteld door de interim-concern controller. De Auditcommissie heeft voorzicht om dit stuk op de raadscommissie van juni/juli plaatsen ter bespreking, waar ook de programmarekening 2024 zal worden besproken. Het verzoek is om hier samen met de raadscommissie over te spreken.
Memo Auditcommissie opvolging aanbevelingen laatste 6 rapporten RKC
Follow up aanbevelingen laatste 6 RKC rapporten
- 9 Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest

Tijdens het Bestuurlijk Overleg kust Texel van 14 mei jl. is door alle betrokken partijen ingestemd met het voorkeursalternatief dat is opgesteld naar aanleiding van de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest. Natuurwaarden in het zuidwestelijk kustgebied verslechteren en door een stijgende zeespiegel komen waterveiligheid en medegebruik onder druk te staan. Ook zal de kust nog intensiever gesuppleerd moeten worden wat tot hogere kosten leidt dan nu al het geval is. In opdracht van Provincie Noord-Holland in samenwerking met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, gemeente Texel, Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer en het Rijksvastgoedbedrijf heeft Witteveen +Bos de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest uitgevoerd, waarin zes varianten onderzocht zijn. Op grond van de in het eindrapport gepresenteerde resultaten is door alle partijen gezamenlijk een voorkeursalternatief opgesteld met daarin vier maatregelen die allemaal positief bijdragen aan de doelstellingen van de Visie strand en duingebied Noordzeekust Texel op het gebied van water, natuur en (mede)gebruik.

Dossier 2322 voorblad

Bestuurlijk advies

Bijlage 1. Eindrapportage Witteveen+Bos Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest
concept-raadsbesluit - 3611726 - Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest

- 10 Op verzoek van GroenZwart: Over stiltegebieden op Texel
Gedeputeerde Staten stellen voor de stiltegebieden in de toekomst samen te laten vallen met de natuurgebieden NNN en N2000 (meer hierover: zie hier).
GroenZwart heeft al eerder vragen gesteld over dit onderwerp, in relatie ook tot de kernwaarde 'rust', en wil graag met de commissie hierover van gedachten wisselen.
Vandaar dit 'schot voor de boeg':
Op Texel wordt op dit moment een groot gebied aangemerkt als stiltegebied.
In een stiltegebied worden grenzen aan geluid gesteld, maar vormen geluiden passend bij het gebied geen probleem (bijvoorbeeld trekkers in een agrarisch landschap).
Het hoeft dus niet stil te zijn.
Op Texel is het rustig en dat wordt door inwoner en toerist gewaardeerd.
Dit heeft in het verleden geleid tot het vaststellen van de kernwaarde 'rust'.
Een kernwaarde is belangrijk voor de identiteit en een bijzondere kwaliteit van Texel en moet bewaard blijven.
Graag wil GroenZwart in gesprek met de leden van de raadcommissie omtrent de bescherming van de kernwaarde rust in relatie tot de mogelijke aanpassing van de grenzen van de stiltegebieden op Texel.
De volgende vragen aan de commissie kunnen invulling geven aan dat gesprek:
Vindt u dat de Texelse kernwaarde 'rust' herkenbaar vastgesteld en beschermd moet worden in het provinciale nieuwe beleid stiltegebieden?
De kernwaarde rust gaat over het gehele eiland. Vindt u het passend de stiltegebieden alleen te beperken tot Natura2000 en NNN-gebieden?
Heeft u behoefte aan het toepassen van schaduwwerking rond de vastgelegde stiltegebieden en ziet u daar mogelijkheden voor?
Vindt u dat voor het wijzigen van de omvang van de stiltegebieden, omdat de kernwaarde 'rust' belangrijk is voor de identiteit van Texel, de inbreng van de gemeenteraad noodzakelijk is, bijvoorbeeld via een ingebrachte zienswijze, wensen en bedenkingen of een opiniërend voorstel van het college?
- 11 Mondelinge beantwoording Rondvragen Commissie (voor zover niet reeds beantwoord)
- 12 Sluiting

Korte weergave raadscommissie 1 juli 2025

De vergadering eindigde om 20.50 uur en er keken 33 mensen digitaal mee. De paarse tekst beschrijft wat er tijdens de vergadering is besproken en besloten; de **zwarte** tekst stond al op de agenda. De vergadering is hier [terug te kijken](#).

1 **Opening en mededelingen**

Wethouder Van de Belt geeft een stand van zaken over de voortgang rond het Gezondheidscluster, Gezondheidscentrum en Gezondheidsplan. Er is vorig jaar een [motie](#) aangenomen waarin duidelijkheid vóór eind juni 2025 werd gevraagd, anders zouden de gronden weer ter beschikking van de gemeenschap worden gesteld. Er is vandaag een [raadsinformatiebrief](#) verzonden over dit onderwerp. Het college vraagt in deze brief om zes maanden extra tijd om samen met maatschappelijke organisaties, fondsen en andere partijen op het eiland te onderzoeken of er een alternatieve manier is om het Gezondheidscluster te realiseren.

2 **Vaststelling agenda**

De heer Oosterhof (Texels Belang) verzoekt de commissie om bij agendapunt 10 - het verzoek van GroenZwart over stiltegebieden op Texel - meerdere sprekers toe te laten.

3 **Rondvraag Publiek**

Geen rondvragen publiek.

4 **Rondvraag Commissieleden**

De heer Huisman (VVD Texel) spreekt zijn zorgen uit over de storingen bij de brug in Den Helder, die deze ochtend opnieuw tot urenlange vertragingen en negatieve publiciteit leidden. Hij wijst op het toenemende risico en het uitstel van vervanging tot rond 2030, en vraagt het college hier druk op te houden. **Burgemeester Pol** antwoordt dat het college hierover voortdurend met Rijkswaterstaat in gesprek is, zowel over onderhoud om storingen te beperken als over de toekomstige vervanging. In het najaar verwacht het college dat er een voorkeursvariant gekozen wordt voor de nieuwe havens - de keuze is uiteindelijk aan Rijkswaterstaat zelf. Ondertussen blijft het college aandringen op maatregelen, ook op korte termijn.

5 **Mogelijkheid inspreken over OV-concessie**

Omdat er minder tijd is dan gebruikelijk in het traject naar vaststelling van de zienswijze van de gemeente Texel, is besloten om op 1 juli mogelijkheid te bieden tot inspraak. Het debat over de concessie en de zienswijze van de gemeente Texel is op 9 juli.

Er hebben zich geen insprekers gemeld dus het agendapunt vervalt.

Programmarekening 2024

Het college stelt de raad voor om de programmarekening 2024 van de gemeente Texel, onder voorbehoud van de getrouwheidsverklaring accountant, vast te stellen. De concept-accountantsverklaring 2024 is vandaag aan raad en commissie gestuurd met daarbij een begeleidend advies van de Auditcommissie over verdere behandeling van de programmarekening 2024 (zie hier).

De voorzitter van de Auditcommissie, **mevrouw Visser-Veltkamp**, geeft een toelichting over de concept-accountantsverklaring. De Auditcommissie adviseert om met het nemen van het raadsbesluit te wachten tot de accountant zijn bevindingen heeft afgerond en de definitieve accountantsverklaring binnen is. De Auditcommissie heeft geen technische bezwaren om de Programmarekening 2024 vast te stellen, mocht dit bij de besluitvorming in september nog wel wijzigen, dan zal de Auditcommissie de raad en commissie opnieuw adviseren.

Onderwerpen van gesprek:

- Uitvoering en controle;
- Aanbestedingsregels;
- Over overhevelingen en projecten die lopen over meerdere jaren;
- Nieuwe financiële verordening en aandacht voor overhevelingen;
- Over het overschot en instellen van een bestemmingsreserve, in feite een politieke keuze;
- Over schuldenlast;
- Over rapportage uitvoering raadsbesluiten;
- Nota reserves en voorzieningen is vorig jaar 18 december 2024 vastgesteld, waar inzichtelijk is waar de bestemmingsreserves aan worden besteed.

Toezegging:

- **Mevrouw Visser-Veltkamp (PvdA pro Texel)** verzoekt - hoewel er hier en daar wel voortgang is geboekt in de rapportage over de uitvoering raadsbesluiten -om extra aandacht te besteden aan de kwaliteit uitwerking raadsbesluiten voor volgende programmarekening.
Burgemeester Pol zegt toe dat het college dit mee zal nemen.

VERVOLG: BESPREEKSTUK naar de raadsvergadering van 17 september 2025, als de definitieve accountantsverklaring is afgegeven.

Tussenrapportage 2025

Met deze tussenrapportage wordt de raad geïnformeerd over de financiële en beleidsmatige afwijkingen van de eerste vier maanden. Daarnaast wordt gerapporteerd over de voortgang van de investeringen en de overgehevelde projectbudgetten.

Onderwerpen van gesprek

- Over 213a onderzoek minimabeleid en afvalstofheffing die nu - eindelijk - van start gaan;
- Inhuur extern bureau voor 213a onderzoek en de kosten die hiermee gepaard gaan;
- Over beleidsbijstellingen die bij programma 8 zijn opgenomen, waarin o.a. het belang en noodzaak van een Omgevingsvisie wordt erkend voor volgende beleidsstukken.

VERVOLG: HAMERSTUK naar de raadsvergadering van 9 juli 2025.

8

Memo aanbeveling rekenkamerrapporten

De Auditcommissie heeft gevraagd wat door het college gedaan wordt met de aanbevelingen van de laatste zes rapporten van de Rekenkamercommissie. In de **Memo aanbeveling rekenkamerrapporten** zijn per Rekenkamercommissie-rapport de aanbevelingen weergegeven en een reactie hoe hiermee is en wordt omgegaan, opgesteld door de interim-concern controller. Het verzoek van de Auditcommissie is om hier samen met de raadscommissie over te spreken.

VERVOLG: Dit stuk kwam ter kennisgeving en ter bespreking op de agenda en keert dus niet terug op de raadsvergadering, er volgt geen raadsbesluit.

9

Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest

Natuurwaarden in het zuidwestelijk kustgebied verslechteren en door een stijgende zeespiegel komen waterveiligheid en medegebruik onder druk te staan. Ook zal de kust nog intensiever gesuppleerd moeten worden wat tot hogere kosten leidt dan nu al het geval is. In opdracht van Provincie Noord-Holland en in samenwerking met o.a. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de gemeente Texel heeft Witteveen +Bos de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest uitgevoerd, waarin zes varianten onderzocht zijn. Op grond van de in het eindrapport gepresenteerde resultaten is door alle partijen gezamenlijk een voorkeursalternatief opgesteld met daarin vier maatregelen die allemaal positief bijdragen aan de doelstellingen van de Visie strand en duingebied Noordzeekust Texel op het gebied van water, natuur en (mede)gebruik.

Onderwerpen van gesprek:

- Over de ophoging van de bestaande strekdammen als experiment;
- Over zorgvuldig proces waarin stakeholders, zoals strandexploitanten zijn meegenomen;
- Belang van monitoring.

VERVOLG: HAMERSTUK naar de raadsvergadering van 9 juli 2025.

10

Op verzoek van GroenZwart: Over stiltegebieden op Texel

Gedeputeerde Staten stellen voor de stiltegebieden in de toekomst samen te laten vallen met de natuurgebieden NNN en N2000 (meer hierover: [zie hier](#)). GroenZwart heeft al eerder [vragen gesteld over dit onderwerp](#), in relatie ook tot de kernwaarde 'rust', en wil graag met de commissie hierover van gedachten wisselen.

Op Texel wordt op dit moment een groot gebied aangemerkt als stiltegebied. In een stiltegebied worden grenzen aan geluid gesteld, maar vormen geluiden passend bij het gebied geen probleem (bijvoorbeeld trekkers in een agrarisch landschap).

Het hoeft dus niet stil te zijn. Op Texel is het rustig en dat wordt door inwoner en toerist gewaardeerd. Dit heeft in het verleden geleid tot het vaststellen van de kernwaarde 'rust'. Een kernwaarde is belangrijk voor de identiteit en een bijzondere kwaliteit van Texel en moet bewaard blijven.

Graag wil GroenZwart in gesprek met de leden van de raadcommissie omtrent de bescherming van de kernwaarde **rust** in relatie tot de mogelijke aanpassing van de grenzen van de stiltegebieden op Texel.

De volgende vragen aan de commissie kunnen invulling geven aan dat gesprek:

1. Vindt u dat de Texelse kernwaarde 'rust' herkenbaar vastgesteld en beschermd moet worden in het provinciale nieuwe beleid stiltegebieden?
2. De kernwaarde rust gaat over het gehele eiland. Vindt u het passend de stiltegebieden alleen te beperken tot Natura2000 en NNN-gebieden?
3. Heeft u behoefte aan het toepassen van *schaduwwerking* rond de vastgelegde stiltegebieden en ziet u daar mogelijkheden voor?
4. Vindt u dat voor het wijzigen van de omvang van de stiltegebieden, omdat de kernwaarde 'rust' belangrijk is voor de identiteit van Texel, de inbreng van de gemeenteraad noodzakelijk is, bijvoorbeeld via een ingebrachte zienswijze, wensen en bedenkingen of een opiniërend voorstel van het college?

Onderwerpen van gesprek:

- Kloof tussen vastgesteld beleid, effecten en handhaving ervan;
- Over het omgevingsplan en mogelijkheid om hier als raad stiltegebieden al dan niet aan te wijzen;
- Over handhaving van stiltegebieden en cijfers;
- Het [antwoord op de gestelde raadsvragen over geluidsoverlast](#) door vliegtuigen rondom stiltegebied;
- Evenementen in de toekomst;
- Over het begrip rust t.o.v. stilte;
- Rust als leidend principe;
- Over het opleggen van nog meer regels en de juridische belastbaarheid;
- Over betekenis en werkbaarheid Texelse kernwaarden en de Planet Texel principes.

VERVOLG: De fractie neemt de inbreng mee van de andere fracties en beslist over een eventueel vervolg.

11 Mondelinge beantwoording Rondvragen Commissie (voor zover niet reeds beantwoord)

Alle rondvragen zijn reeds beantwoord.

12 Sluiting

Om 20.50 uur.

1 Opening en mededelingen

Voorzitter raadscommissie

Goedenavond allemaal op deze commissieavond van 1 juli. Ik mag vanavond uw voorzitter zijn. Ik zie dat alle stoelen aanwezig zijn. Welkom iedereen. Welkom aan de persmensen op de tribune en thuis. We hebben een pittige agenda. Ik hoop dat we het met z'n allen kort en bondig houden. Ik vraag u om uw best daarvoor te doen. Dat was mijn opening. Dan ga ik naar de mededelingen. Ik weet dat de heer Van de Belt een mededeling heeft. Zijn er nog anderen die een mededeling hebben?

Remko van de Belt

Nee. Meneer Van de Belt, dan geef ik u het woord. Dank u wel, voorzitter. Het is een mededeling betreffende de stand van zaken gezondheidscluster, gezondheidscentrum en gezondheidsplan. U heeft vorig jaar daarvoor een motie aangenomen. U zei dat voor eind juni duidelijkheid van zaken moet zijn. Anders zal de gronden weer terug ter beschikking van de gemeenschap stellen. Daar hebben wij vanochtend en vanmiddag u een raadsinformatiebrief over doen toekomen. Ik doe deze mededelingen, omdat A, u daar een raadsinformatiebrief over heeft ontvangen. B, omdat het een motie van u betreft. In deze raadsinformatiebrief vragen wij u om nog zes maanden de zaak te bekijken. Wij als gemeente - maar vooral samen met maatschappelijke organisaties, fondsen en dergelijke - op het eiland aan het kijken zijn of wij een andere manier van organiseren met zijn allen kunnen organiseren. Dit om het gezondheidscentrum met gezondheidscluster te kunnen realiseren. Inhoudelijke vragen rondom deze mededeling zijn wat lastig. Als u deze raadsinformatiebrief wilt agenderen, doe dat dan in de volgende vergadering.

Voorzitter raadscommissie

Dank u wel voor deze mededeling. Dan ga ik naar de vaststelling

2 Vaststelling agenda

Fred Oosterhof

van de agenda. Heeft iemand iets over de agenda? Meneer Oosterhof. -Dank u wel, voorzitter. Het verzoek om bij punt tien alle commissieleden het woord te kunnen geven. -Over het verzoek

Voorzitter raadscommissie

over de stiltegebieden op Texel. Ik kijk even rond of de commissie daar problemen mee heeft. Ik zie geen ernstige bezwaren, dus bij deze. Heeft iemand anders nog iets over de agenda? Dan stellen we het op deze manier vast. Dan gaan we naar de rondvraag publiek.

3 Rondvraag Publiek

Voorzitter raadscommissie

Ik kijk het publiek aan. Nee? Dank u wel.

4 Rondvraag Commissieleden

Voorzitter raadscommissie

Dan komen we bij de rondvraag commissieleden. Ik weet dat de heer Huisman mij heeft aangeschoten, dus die geef ik het woord.

Albert Huisman

Dan kijk ik zo even verder. -Dank u, voorzitter. Vanmorgen was het opnieuw raak bij de Veerhaven in Den Helder. Door een defect aan de brug kwam de boot twee uur stil te liggen. Die brug moest handmatig bediend worden. Rond half tien kon de Texelstroom weer vertrekken. Het gevolg was lange wachttijden, een verstoorde dienstregeling en negatieve publiciteit. Texel kon snel een tweede boot laten varen om de pijn te

verzachten, maar het is niet de eerste keer. Een storing aan de brug lijkt steeds vaker voor te komen. We weten dat de vervanging van de cruciale infrastructuur de Rijkswaterstaat is uitgesteld tot ergens 2030. Dat zal waarschijnlijk later worden. Dat vinden we op deze manier niet meer acceptabel. Onze vraag aan de portefeuillehouder is als volgt, deelt u onze zorgen over de toenemende risico op storingen en de kwetsbaarheid van de bereikbaarheid van Texel? Ziet u mogelijkheden om richting Rijkswaterstaat aan te dringen op maatregelen die deze risico's op korte termijn verkleinen? Dank u wel.

Mark Pol

Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de burgemeester, meneer Pol. Dank u wel, voorzitter. Dat was vanochtend een vervelende situatie. Ik begreep dat er commissieleden in de rij stonden om de boot te halen. Wij zijn voortdurend in gesprek met Rijkswaterstaat over zowel de vervanging van de brug als het noodzakelijke onderhoud. Tot die periode zullen de huidige bruggen zowel aan de kant van Den Helder als aan onze kant goed te laten functioneren. U heeft gezien dat er vorig jaar bijzonder veel onderhoud gepleegd is aan beide kanten en aan beide installaties. Dat ging over damwanden, bruggen, hefinstallaties en noodaanlandingen. Er is de afgelopen jaren veel op ingezet. Het proces om voorkeursvariant te kiezen voor de nieuwe inrichting van de nieuwe veerhavens naderen langzaam maar zeker het hoogtepunt. Ik schat dat we in het najaar in een bestuurlijk overleg komen tot een keuze. Al is het uiteindelijk de verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat zelf. U kunt ervan uitgaan dat wij continu de druk leggen om zowel op korte termijn ervoor te zorgen dat de huidige installaties niet uitvallen als de lange termijn. Zo lang is die termijn niet meer, maar om de lange termijnvervangingen zo goed en snel mogelijk te realiseren.

Voorzitter raadscommissie

Is dat voldoende, meneer Huisman? Dan kijk ik even rond. Heeft iemand anders op dit moment een vraag? Nee?

5 Mogelijkheid inspreken over OV-concessie

Voorzitter raadscommissie

Dan gaan we naar het volgende agendapunt. Dat zou de mogelijkheid tot inspreken over de OV-concessie zijn. Dit agendapunt is op onze agenda gekomen vanwege een eventuele inspraak van TOP. Die zijn er vandaag niet. Ik vraag of er iemand anders is die wil inspreken op dit agendapunt. Ook niet? Dan stel ik voor om dit agendapunt verder niet te behandelen op dit moment. Akkoord, daarmee? Ja. Hij heeft de bus gemist. Dat is misschien

6 Programmarekening 2024

Voorzitter raadscommissie

een hele goede, meneer Hoogerheide. Dan gaan we naar het grote stuk op de agenda, oftewel de programmarekening. Ik heb het hele boekwerk voor de luisteraars en kijkers thuis meegenomen. Het is nogal een stuk. Wie wil hier als eerste het spits afbijten? De auditcommissie, lijkt me logisch. Mevrouw Visser, gaat uw gang.

Anneke Visser-Veltkamp

Dank u wel, voorzitter. De programmarekening 2024 is nog een concept. Het is goed om deze als zodanig te behandelen. Voor de rapportage van de accountant bij deze programmarekening geldt hetzelfde. Zolang de accountant nog niet klaar is met zijn werkzaamheden, blijft het mogelijk dat één van deze documenten of beide aangepast moet worden. De auditcommissie vindt het daarom niet verstandig om in de komende raadsvergadering een besluit over de programmarekening 24 te nemen. De auditcommissie adviseert daarom om met het nemen van een besluit te wachten tot de accountant zijn werkzaamheden heeft afgerond en zijn definitieve verklaring heeft afgegeven. Onze accountant heeft meerdere jaren ervaring met het controleren van de programmarekening van de gemeente Texel. Er zijn al diverse, veelal tussentijdse, controles afgerond. Op basis van deze controles en zijn ervaring geeft hij niet aan aanwijzingen te hebben dat er zaken niet juist zijn verwerkt in het concept of in de kosten. Daarom lijkt het de auditcommissie verstandig om dit concept wel te bespreken vanavond. De auditcommissie geeft daarbij aan dat zij zelf geen technische bezwaren heeft tegen het vaststellen van de programmarekening 2024, zoals die nu in concept ter tafel ligt. Mocht dit

veranderen door uitkomsten van werkzaamheden van de accountant, dan hoort u dit op het moment dat de programmarekening voor besluitvorming bij u terugkomt.

Voorzitter raadscommissie

Tot zover. -Dank u wel. Die besluitvorming zal dan na het reces pas gaan plaatsvinden. Gezien de stand van zaken nu. Wie wil het inhoudelijk of met vragen over de programmarekening? Meneer Huisman, ik zie u als eerste.

Albert Huisman

Gaat uw gang. -Prima, Dank u, voorzitter. Allereerst, er moet ons iets van het hart. We bespreken vandaag de programmaberekening die op het eerste gezicht positief lijkt, met een overschot van ruim 3,3 miljoen. Laten we daar eerlijk over zijn, want dat cijfer is misleidend. Het overschot dat ontstaat vooral doordat veel werkzaamheden zijn uitgesteld of niet zijn uitgevoerd. Dat is geen teken van gezond beleid, maar de waarschuwing dat het niet goed gaat. Het concept accountantsrapport wat we vanmiddag hebben ontvangen, die onderstreept deze zorgen. Daarin worden fouten en onrechtmatigheden genoemd ter waarde van €26,8 miljoen. Om dat in perspectief te plaatsen, is dat ongeveer eenderde van onze totale begroting. Zulke bedragen laten zien dat de uitvoering en controle ernstig tekortschieten. Denk aan overschrijdingen, het niet volgen van aanbestedingsregels en het te laat opleveren van belangrijke documenten. Toch houdt het college vast aan ambitieuze plannen en grote investeringen, terwijl onze structurele inkomsten achterblijven. Schulden nemen toe en financiële ruimte wordt kleiner. Er liggen voor €38 miljoen aan projecten op de plank die nog uitgevoerd moeten worden. Voorzitter, dit is waarvoor wij al langer waarschuwen. Als de ambities groter zijn dan we aankunnen, verliezen we controle. Daarom roepen we het college op om realistische keuzes te maken, tempo te verlagen en de basis op orde te brengen. Texel heeft behoefte aan plannen die uitvoerbaar zijn. Aan degelijk financieel beleid. Aan resultaten waar onze inwoners wat aan hebben. De vragen die VVD Texel heeft over de programmaberekening,

Voorzitter raadscommissie

zal de heer Schuiringa graag voor zijn rekening nemen. Dank u wel. -Ik neem aan dat jullie het inhoudelijk alvast hebben gehad.

Jur Schuiringa

Dan ga ik naar meneer Schuiringa. -Dank u, voorzitter. Meneer Huisman zei het al, namelijk veel ambities en dergelijke, maar het wordt weinig gerealiseerd. Ik zou met name op pagina 327 willen wijzen. Daar zie je dat er een totaal budget is van 67 miljoen. Daarvan is 31 miljoen besteed. Nog niet eens de helft is gerealiseerd. Zo stapelt zich dingen op. Je ziet bijvoorbeeld de duurzaamheid, dat staat op pagina 312. Daar zie je van boven af aan het tweede blokje tot een derde van onderen staan, alle budgetten zijn precies doorgegeven naar volgend jaar.

Voorzitter raadscommissie

Alles in de overheveling. -Wat is uw vraag, meneer Schuiringa? We zijn hier hard aan het meeschrijven. -Pak pagina 313, voorzitter. Dan zie je dat het begon met 9 miljoen en we gaan 7 miljoen daarvan overhevelen. Oftewel, de 2 miljoen is uitgevoerd en de rest niet. Mijn vraag is, zullen we niet verstandig zijn om te gaan temporiseren in de begroting? Of denkt de portefeuillehouder daar anders over? -De portefeuillehouder wil daar gelijk op antwoorden. Ik geef hem het woord, gaat uw gang.

Mark Pol

Ik blijf de hele avond inchecken, voorzitter. Dank u wel. Ik begrijp de verwarring. Als het om onze overheveling gaat, zou je als je kijkt naar de pagina's die u noemt bijna uit beeld kunnen krijgen alsof al deze plannen bedacht waren om in 2024 gerealiseerd te worden. Dat is niet het geval. We vragen vaak, dat is de systematiek die we hier met elkaar hanteren, projecten of plannen aan die over meerdere jaren heen gaan. Als wij dat nu niet in een overheveling zouden doen, zouden we of die projecten niet kunnen afronden. Of we kunnen dat geld niet meer uitgeven. Op veel andere plekken vraag je zo'n projectbudget aan en zet je dat over meerdere jaren weg. Wij vragen één keer een budget aan. Het resultaat daarvan is dat je veel overhevelingen krijgt. Dat is de belangrijkste reden waarom u de bedragen, die u noemt, hierin terugziet. Daarnaast, en daar vinden we elkaar, zijn er een aantal projecten waarvan we hebben gezegd dat we hadden bedacht om die in 2024 uit te voeren. Die hebben we niet uitgevoerd, omdat het niet gelukt is en daar een beetje te optimistisch over waren. Daarvan heeft het college eerder gezegd, zowel bij de programmabegroting als in de voorjaarsnota, laten we een aantal van die projecten benoemen en alvast eruit halen. We zien dat daar wat lucht zit als het gaat om de projecten die we wel plannen, maar uiteindelijk niet uitvoeren. Als het gaat om het tweede deel of we elkaar vinden. Zijn we het ermee eens? Proberen we dat planningsoptimisme, waar we

af en toe zien, dat we dat naar beneden krijgen. U zegt dat we 78 miljoen hebben bedacht en 30 miljoen ervan hebben uitgegeven. Dat heeft te maken met het feit dat we dat over meerdere jaren van plan waren

Voorzitter raadscommissie

toen we die bedragen hebben aangevraagd. -Dat is een vervolgvraag,

Jur Schuiringa

meneer Schuiringa. -Voorzitter, dit verhaal komt ons al jaren bekend voor. Daar hebben we van gezegd als noodmaatregel, dat als twee jaar lang een budget niet gebruikt is het teruggaat naar de algemene reserve. Dat hebben we speciaal ingevoerd, omdat dit proces al jaren speelt. Dan ga ik naar pagina 250, daar zie je de stand van de leningen. Dan zie je dat we begonnen op 60 miljoen van 2024. Dan gaan we in drie jaar tijd naar 105 miljoen in 2028. Met nog een keer 9 miljoen schulden korter dan een jaar. Dan zitten we bij elkaar op 114 miljoen. We geven wel geld uit op een of andere manier.

Mark Pol

De portefeuillehouder, gaat uw gang. -Nu worden een aantal kengetallen aan elkaar geplakt en gepresenteerd alsof je op basis daarvan iets zou concluderen over de financiële positie. We hebben in de verordening met elkaar afgesproken dat als een budget drie jaar lang niet gebruikt wordt, dan valt het vrij. Wat we hier zien, is dat een groot aantal van die projecten al gestart zijn en dat er geld aan wordt uitgegeven. Om in 2025 dat geld verder te mogen uitgeven, moet het een overheveling worden. Het zou onverstandig zijn om dat geld nu niet meer te laten vrijvallen. Daar ziet u een aantal voorstellen voor die we hebben gedaan. Overigens kan dat op een andere manier. Je kunt projecten en programma's prima over meerdere jaren aanvragen. Wij hebben gekozen om het op deze manier te doen. Het resultaat daarvan is een hele lijst met overhevelingen. Als we die systematiek niet aanpakken, voorspel ik dat dit de komende jaren, met welke portefeuillehouder financiën je treft, elke keer datzelfde verhaal gaat krijgen. Dan de leningenportefeuille. Het klopt dat die leningenportefeuille in de komende jaren oploopt. De afgelopen jaren is het ook opgelopen. Dat heeft ermee te maken dat u met elkaar als gemeenteraad besloten heeft om op een groot aantal projecten te investeren. Of het nu gaat over de Marsweg of de strandslagen, dat kost geld. Dat geld moet ergens vandaan komen. Die leningenportefeuille zal de komende jaren verder oplopen. Ik vind het lastig om iets over het conceptrapport van de accountant te zeggen, omdat het nog een concept is. Dat zie je ook. We zien dat hij daar een opmerking over maakt. Ik begrijp die opmerking. Dat is een financieel kengetal, zoals je ook naar al die andere kengetallen zou moeten kijken. Ik had de pagina moeten opschrijven, maar die in de paragraaf Weerstandvermogen zijn opgenomen. Dan pas kun je iets zeggen over de totale financiële situatie van de gemeente. Een kengetal daar uitpakken, geeft niet voldoende beeld hoe we er voor staan. De zorg over de schulden die u heeft is niet nieuw. Dat is volgens mij breder gedeeld. Het past wel in een breder plaatje van kengetallen waar je naar zou moeten kijken om te beoordelen

Voorzitter raadscommissie

hoe we er financieel voor staan. -Meneer Schuiringa, de laatste,

Jur Schuiringa

want er zijn meerdere mensen. Gaat uw gang. Het gaat mij er om dat in drie jaar tijd we de leningen gaan verdubbelen van 60 miljoen naar 115. Dat baart ons, de VVD. We zijn meestal op de secure toer. Ik weet het, maar daar maak ik mij zorgen over. Dan heb ik nog een verwijzing voor de portefeuillehouder die de HVC doet. Dat staat op pagina 240. Daar komt uit dat HVC onderhand 350 miljoen extra geleend heeft op een leningenportefeuille van 600 miljoen. Dat is de portefeuillehouder zijn taak om daar bij de Algemene Vergadering van de HVC de vinger op de zere plek te leggen. Ik heb dat een keer eerder aangemeld.

Mark Pol

Dank u. -De heer Pol. Ik houd het heel kort. Ik ben denk ik geen portefeuillehouder HVC. Ik heb daar in het verleden wel eens rondgelopen. Als het gaat om de positie van de HVC kun kijken naar één kengetal, de schuldquote. Dat is in een bedrijf logischer dan bij een overheid, dus ik begrijp de gedachte. Daarvoor geldt dat je dat zal moeten bezien in de totale financiële positie van dat bedrijf. Dat gaat over hoeveel afval ze hebben, welke contracten daaronder liggen, welke investeringen staan daar tegenover en welke boekwaarde hebben ze? Dat zijn een aantal kengetallen die je zou moeten meenemen om iets te kunnen zeggen over HVC. Dat kan ik op basis van wat we hier hebben geschreven niet veel meer dan dit.

Niels Rutten

Dan ga ik naar meneer Rutten. -Dank u, voorzitter. Ik hoor de portefeuillehouder een aantal dingen zeggen in antwoord op de VVD. Namelijk, de schuldquote moet je in een bredere context plaatsen. Kan het college dat

een keer richting de VVD schetsen hoe je dat zou moeten zien? Ten tweede, zegt u dat de systematiek hier zo is dat wij een budget in één keer in één jaar begroten. Als we die systematiek niet aanpakken, blijft dat zo. Komt het college met een voorstel richting de nieuwe financiële verordening om die systematiek aan te pakken? Of verwacht u dat een initiatief

Voorzitter raadscommissie

vanuit de raad? -Meneer Pol. Om met die laatste vraag te beginnen, er loopt een bestuursopdracht rondom de planning en controlcyclus. Ik voel me niet helemaal vrij om te zeggen wat daar uiteindelijk uit gaat komen. Je zou hier wel naar moeten kijken, omdat die discussie over die overheveling elke keer terugkomt. Ik vind dat de portefeuillehouder financiën, die er erg snel lijkt aan te komen, de ruimte moet hebben om dat te kunnen doen. Uw vraag over hoe we kunnen kijken naar die totale financiële positie. Ik verwijs graag naar de paragraaf Weerstandsvermogen op pagina 242. Waarin we een overzicht geven van alle verschillende kengetallen. Op pagina 247 heeft u ze allemaal bij elkaar. Daar heeft u een prachtig overzicht van rekening 22 tot aan rekening 24. Waar je ze over tijd kunt zien verplaatsen en afgezet tegen de normen die de VNG daarvoor stelt. We verschaffen dat overzicht, denk ik. Daar zie je, als je kijkt naar het totaal van al die kengetallen, dat we tot de conclusie mogen komen dat we er financieel prima voor staan. Ondanks het feit dat een van die kengetallen, de netto schuldquote, de afgelopen jaren best is opgelopen.

Anneke Visser-Veltkamp

Nog een vervolgvraag? Nee? Is dat voldoende. Mevrouw Visser. Dank u wel, voorzitter. Ik wil graag reageren op wat meneer Huisman net zei over overschrijdingen en onrechtmatigheden. Hij sprak daarover alsof er sprake zou zijn van misstanden. Deze overschrijdingen en onrechtmatigheden zijn, weet ik als voorzitter van de auditcommissie, uitgebreid besproken in de vergadering van de auditcommissie. Tijdens die vergadering zijn de zorgen van de auditcommissie op dit punt weggenomen. Op persoonlijk vlak wil ik er graag over zeggen dat ik in het conceptrapport van de accountant zorgen lees. De accountant gaat in zijn concept nog steeds uitgaat van een goedkeurende verklaring. Hier kan er niet de indruk gewekt worden dat er sprake zou zijn van misstanden. Tenslotte, wil ik aan meneer Huisman meegeven dat de VVD een onderdeel is

Voorzitter raadscommissie

van de ambities van deze gemeente. -Dank u wel, mevrouw Visser. Ik ga verder kijken of er vragen zijn. Ik zie er twee. Ik begin bij mevrouw Koot. Daarna ga ik naar meneer Hoogerheide.

Veronne Koot

Ik ben uitgeschakeld en weer ingeschakeld. Voorzitter, ik heb een vraag over het bestuurlijk advies. Bij het bestuurlijk advies gaat het over punt E, het instellen van een bestemmingsreserve Oekraïne. Hierin het restant van het saldo overschot ontvangen subsidie 2022-2023 van 602.000 te storten, wat ontvangen is vanuit het Rijk voor de opvang van ontheemde Oekraïners. Voorzitter, dit is een politieke keuze in feite. Er is een overschot van ontvangen subsidie. Wij hebben niet meer te vrezen dat hier aanspraak op wordt gemaakt door de overheid. De vraag is wat we hiermee gaan doen. Het college kiest in dit geval voor het oprichten van een bestemmingsreserve, een pot. Mijn vraag is, of u ons kunt toelichten wat uw argumenten zijn voor deze keuze voor het instellen van een bestemmingsreserve Oekraïne. Waar denkt u die reserve in de toekomst voor te gaan gebruiken? Het gaat over €600.000,-. Ik kan me goed voorstellen dat er nu al gedacht wordt aan bestemming passend bij dat overschot voor de Oekraïners. We hebben bijvoorbeeld huisvesting gerealiseerd met een enorme investering. Daar zit een onrendabele top van 3,7 miljoen bovenop. Kan het college zich voorstellen dat we kunnen nadenken of we op die manier dat geld goed op zijn plek komt en dat dat een goed idee kan zijn. -Dank u wel, mevrouw Koot.

Mark Pol

Dan het woord aan meneer Pol. -Dank u, voorzitter. Uw eerste stelling dat dit een politieke keuze is, klopt. Sterker nog, het wordt aan de gemeenteraad straks voorgesteld. Daarmee is het een politiek besluit. We hebben gezien dat er de afgelopen jaren onzekerheid is geweest over die budgetten rondom de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Die bedragen hebben nogal gefluctueert. We hebben bij de mensen die we de afgelopen jaren hebben ontvangen wat veranderingen gezien, ook in aantallen. We weten dat we nu een overschot hebben en vrij zouden mogen besteden aan wat we willen. Het komt in de algemene uitkeringen terecht. Dat zouden we aan onze algemene reserve kunnen toevoegen. Tegelijkertijd weten we niet hoe we het de komende jaren rondom dit dossier gaat lopen. Dat klinkt een beetje lelijk, want het gaat uiteindelijk over mensen. Wij dachten om dat goed in kaart te houden en in beeld te hebben, omdat we dat geld in het verleden daarvoor hebben ontvangen. We arceren het en maken daar een aparte pot van, zodat het zichtbaar is

dat dat geld daarvoor besteed kan worden. Dat zal nooit kunnen zonder dat de gemeenteraad daar iets van vindt. Een onttrekking aan de reserve moet altijd langs de gemeenteraad. Het gaat erom dat we weten dat die onzekerheden er zijn. We hebben het geld ontvangen. Het nu laten vrijvallen en aan iets anders besteden, zou financieel niet zo verstandig zijn. Het zou zomaar kunnen dat we tegen een aantal kosten aanlopen. Daarom hebben we gezegd om het op deze manier te doen.

Veronne Koot

Is dat voldoende? Nee? Gaat uw gang, mevrouw Koot. Ik kan de burgemeester niet helemaal volgen. Aan de ene kant zegt hij dat dit over is. Dit bedrag is vrij. Aan de andere kant geeft de burgemeester aan dat je nooit weet waar we rondom tegenaan lopen. Dan denk ik: is het nu vrij? Of hebben we de opdracht om wat geld in de pot te houden, omdat er een aantal taken te vervullen zijn? Dan denk ik ook aan de taak die wij vervuld hebben. Namelijk het geven van goede huisvesting aan de Oekraïners door met een enorme investering een woonwijk neer te zetten. Wat is beter? Waarom gaat u daar niet dat geld voor gebruiken?

Mark Pol

Meneer Pol. -Het is geen voorziening. Het is geld dat we overhouden op dit dossier. Wij mogen dit geld van het Rijk vrij besteden waaraan we zouden willen. Tegelijkertijd hebben wij gezien dat, zowel de budgetten van het Rijk als de kosten die we maken om de Oekraïners op te vangen, de afgelopen jaren behoorlijk hebben gefluctueert. Dat komt doordat we de instroom niet zo goed kunnen voorspellen. De bijdrage die we van het Rijk krijgen heeft nogal gefluctueert over de afgelopen jaren. Daarom zeggen we dat we niet weten hoe dat de komende jaren gaat gebeuren. Om te voorkomen dat we over een jaar daar een tekort op hebben, vinden we het verstandig om dat daar voor te reserveren. Je kunt het ook laten vrijvallen in de algemene reserve, op het moment dat je een tekort hebt volgend jaar. Dan haal je het weer uit de algemene reserve. U wilt het koppelen aan de onrendabele top van 3,7 miljoen. Dat kan, maar dat doe je door het in de algemene reserve te zetten, of ergens anders. Dat geld is, denk ik, al geactiveerd. Dat wordt financieel een heel ingewikkelde structuur. Die zes ton zou je zomaar van die 3,7 af kunnen halen, als u dat wilt. Dat blijft een beetje boekhouden aan het eind van de dag.

Voorzitter raadscommissie

Op dit onderwerp? Dan geef ik eerst het woord

Henry Soyer

aan meneer Soyer, gaat uw gang. -Dank u, voorzitter. Ik wilde graag een opmerking maken. Het geheugen is vaak heel selectief. Wanneer wij over twee of drie jaar drie ton nodig hebben voor onze Oekraïeners, en we roepen dat we drie jaar geleden zes ton over hadden, dan wordt het een vervelende discussie. Ik ben erg blij om dit achter een hekje te zetten.

Cees Hoogerheide

Dank u wel. Dan ga ik nu naar de heer Hoogerheide. Gaat uw gang. -Dank u wel, voorzitter. Wij, als fractie van Texels Belang, zijn wel positief. Zeker na de juiste beantwoording door de heer Pol. Wij kijken nu naar boven en bedanken God. -Dank u wel, daarvoor.

Voorzitter raadscommissie

Ik kijk hier beneden in de zaal of er nog vragen zijn. Mevrouw Visser.

Anneke Visser-Veltkamp

Dank u wel, voorzitter. In deze concept programmarekening 2024 zien we bij ieder programma dat de raadsbesluiten worden genoemd. Dat daaronder een extra uitleg staat met wat er met het geld gebeurd is en wat ter beschikking gesteld is. Daar zijn we ontzettend blij mee. Ik wil als voorbeeld het raadsbesluit van 20 september 2023, over de aankoop van grond en een schuur aan het Achterom, graag nemen. Daar staat in de toelichting dat de akte van levering op 29 april 2024 is gepasseerd. Dat de schuur nog niet is gesloopt. Dat gemeentewerken nog geen plannen heeft gemaakt voor deze locatie. Nu kun je er wat van vinden dat er nog niets mee gebeurd is. Er staat wel heel helder beschreven, dus is er geen twijfel over de eventuele uitvoering van dit raadsbesluit. Helaas is dit niet bij ieder raadsbesluit het geval. Wij zouden graag zien, ik weet dat onze voorzitter dat ook graag ziet, dat er volgend jaar extra aandacht wordt besteed aan de kwaliteit van de uitwerking van die raadsbesluiten. Ik hoop dat ik daar de toezegging op kan krijgen.

Mark Pol

Dat hoop ik ook. Meneer Pol. -Voorzitter, het zou heel raar zijn als ik zou zeggen dat we dat niet gaan doen. U kunt dat noteren. Ik denk dat we de afgelopen jaren steeds oog gehad hebben voor de kwaliteit van onze

stukken in de planning en controlcyclus. Ik geloof dat we, zowel in de auditcommissie en in onze afstemmingsoverleggen, regelmatig met elkaar het gesprek daarover hebben gevoerd. Ik heb de stellige overtuiging dat de bestuursopdracht rondom die PC cyclus ons verder gaat helpen. Waar de raad nadrukkelijk bij betrokken is geweest, en nog zal worden, tot een verbetering van de stukken. Ik hoor uw opmerking over de kwaliteiten. U ziet blijkbaar vooruitgang, maar nog niet overal op alle punten. We gaan er aan werken om dat de komende jaren beter te krijgen, zoals wij dat elke dag doen

Voorzitter raadscommissie

als we hier het gebouw binnenkomen. -Wauw, die toezegging heeft u binnen.

Jur Schuiringa

Ik kijk even rond. Meneer Schuiringa, gaat uw gang. Dank u, voorzitter. Mevrouw Koot benoemde het al, de bestemmingsreserves, hoort er ook bij. Wij hadden graag gezien dat er een lijstje zou kunnen komen bij de bestemmingsreserve waar het naartoe gaat. Dat is meer een verzoek. Zoals mevrouw Visser ook al zei, de sloop van het Achterom is gepland voor 2025. Gaat dat in 2025 plaatsvinden? Of moet er een aannemer gevonden worden voor 2026? Dank u.

Mark Pol

Meneer Pol. -Op een gegeven moment houdt het op, voorzitter. Dat weet ik niet. Ik hoor naast me ook geen instemmend geknik. We gaan ervan uit dat het dit jaar gaat gebeuren. Dank u. -Nog een tweede vraag.

Jur Schuiringa

Het zou mij helpen als u iets duidelijker bent. Ik begrijp de vraag over de bestemmingsreserve niet helemaal. Er is verwezen naar de bestemmingsreserves. Wij hebben een verzoek om van de bestemmingsreserve een lijst te maken met wat erin of onder valt.

Mark Pol

Ik probeer daar zometeen op terug te komen, als u dat goed vindt.

Voorzitter raadscommissie

We gaan even zoeken. Als u de pagina weet, mag u roepen. Anders zoeken we het in het boek op. Is er iemand op dit moment die nog vragen heeft over de programmarekening? Dan komen we zo terug op de vraag van de heer Schuiringa.

Mark Pol

Meneer Pol heeft hem, gaat uw gang. -We hebben de nota Reserves en voorzieningen vastgesteld in december 2024. Daar zit zo'n lijstje in. -Daar kunnen we misschien

Voorzitter raadscommissie

een link erbij doen. Dan heeft u hem alsnog. Als niemand meer vragen over de programmarekening heeft, zien we die als agendapunt terug. Inhoudelijk? Gaat uw gang, mevrouw Dros.

Jacqueline Dros

Dank u, voorzitter. Ik had geen vragen, dus ik was keurig op een tweede termijn aan het wachten. Een programmarekening 2024 gaat over 2024. Het is een dik boekwerk. We vinden het een mooi boekwerk. Wij zijn blij met het nieuwe financiële systeem. Als uitvloeisel daarvan is de programmarekening 2024. Naar ons idee is het overzichtelijker en informatiever. Er zijn een aantal voorbeelden genoemd. De Wet Open Overheid is voor het eerst opgenomen. De subsidies zijn bij elke programma opgenomen. Raadsbesluiten zijn wat meer opgenomen. Dat vinden we allemaal verbeteringen. Volgens ons is het behoorlijk gezond als we naar de kengetallen kijken. We hebben met z'n allen flink geïnvesteerd, maar kennelijk nog niet genoeg. We zitten met een positief saldo van 3,3 miljoen. Dat klinkt op zich goed. Dat komt erop neer dat we veel gerealiseerd hebben. We hebben helaas niet alle plannen tot uitvoer kunnen laten komen. We vinden het jammer dat dat niet is gebeurd. Daar zijn allerlei redenen voor. Verder zijn we prima akkoord

Voorzitter raadscommissie

met deze programma rekening. -Dank u wel. Iemand anders inhoudelijk? Nee? Dan zien we dit stuk in september terug wanneer de accountantsverklaring er is. Dan gaan we naar het volgende agendapunt, de tussenrapportage

7 Tussenrapportage 2025

Voorzitter raadscommissie

van 2025. Met deze tussenrapportage wordt de raad geïnformeerd over de financiële en beleidsmatige afwijkingen van de eerste vier maanden. Daarnaast wordt er gerapporteerd over de voortgang van de investeringen en de overgehevelde projectbudgetten. Wie heeft er vragen over de tussenrapportage?

Anneke Visser-Veltkamp

Mevrouw Visser, gaat uw gang. -Dank u wel, voorzitter. Ten eerste heb ik een vraag. Daarvoor heb ik een mening. Er staat, in de begroting 25 is opgenomen dat er twee onderzoeken worden uitgevoerd, zoals bedoeld in de verordening Artikel 213A. Het gaat dit jaar om een onderzoek inzake afvalstoffenheffing en uitvoering minimabeleid. Voor de uitvoering van het onderzoek is inhuur door een extern bureau nodig. De verwachting is dat de kosten daarvoor incidenteel €60.000,- bedragen. In de perspectiefnota 26 is overigens 30.000 structureel toegezegd voor een dergelijk onderzoek. Eerst mijn mening, er wordt al jaren tekort gedaan op het gebied van de wettelijk verplichte 210 onderzoeken. Ik weet zeker dat mevrouw Van de Wetering en de heer Schuiringa dit kunnen beamen. Daarom hebben we nu, heel fijn, twee in één jaar en inhuur door een extern bureau. Hiervoor bedragen de extra incidentele kosten €60.000,-. Wij begrijpen dat deze stap genomen wordt, maar betreuren de extra kosten. De afgelopen jaren is er namelijk veel te kort gedaan en waren de werkzaamheden wel ingepland. Het voordeel dat ontstond door de werkzaamheden niet uit te voeren hebben wij niet kunnen terugvinden in tussentijdse cijfers of programmarekeningen. Wij zijn blij dat de 213A onderzoeken eindelijk uitgevoerd gaan worden. We begrijpen dat hiervoor een extra bureau ingehuurd moet worden en dat dit bureau betaald wil krijgen. Naar onze mening verdient het geen schoonheidsprijs om hier nog eens 60.000 extra incidenteel voor te vragen. Dan mijn vraag, structureel wordt er €30.000,- per jaar opgenomen in de begroting. Houdt dit in dat er jaarlijks een extern bureau wordt ingehuurd voor de 213A onderzoeken?

Mark Pol

Meneer Pol, dat zijn twee vragen. Waar zijn de bedragen gebleven die niet meer terug te vinden zijn van de niet uitgevoerde onderzoeken en de €30.000,-? -Die eerst heb ik niet zo gehoord. Het was meer een constatering, denk ik. Ik begrijp die constatering. Kort in relatie tot wat u zegt en uw mening noemt, denk ik dat we dat als college kunnen beamen. We zijn hier op tekort geschoten en hadden we de afgelopen jaren moeten doen. Er liggen overigens nog schriftelijke vragen van GroenLinks en D66 over dit onderwerp. Waarvan de beantwoording hier voor mij ligt, maar zo snel mogelijk richting de raad komt. Het voornemen is om dat vanaf nu te gaan veranderen en te doen. De gedachte is om er één per jaar te gaan doen, met dat budget van €30.000,-. Ik weet niet of we daar ieder jaar een externe voor zullen inhuren. Als je dat budget hebt, kun je dat eens in de twee jaar doen, omdat we de vorige keer zestig hebben aangevraagd. Misschien doen we het de ene keer zelf en de andere keer niet. De basis is dat we het willen gaan uitvoeren vanaf nu.

Jur Schuiringa

Dat is mooi. Meneer Schuiringa. -Dank u, voorzitter. Bij ons was er een vraag opgekomen. Je zag bijvoorbeeld bij de verschillende mutaties dat de lekkage en dakverzakking van de OSG wordt opgevoerd. Is het de bedoeling dat, als wij dit tussen de rapportage goedkeuren, dat al die mutaties automatisch goedgekeurd zijn en niet meer in de raad behandeld worden? -Meneer Pol.

Mark Pol

Ja, zo werkt het. Wij moeten de afwijkingen boven een bepaald bedrag aan u melden. Wij stellen u voor om in de tussenrapportage dat zo te effectueren dat we dat geld mogen uitgeven in het lopende jaar. Uiteraard leggen we aan het eind van het jaar in de jaarrekening een verantwoording over af, ook over het bedrag dat u hier noemt. Dit zijn kosten waarvan we weten dat we ze zullen moeten maken. Als u instemt met de tussenrapportage, heeft het college de mogelijkheid

Voorzitter raadscommissie

om dat daadwerkelijk te doen. -Dat is helder. Ik kijk rond of er nog andere vragen zijn. Niemand? Wil iemand inhoudelijk?

Anneke Visser-Veltkamp

Mevrouw Visser. -Dank u wel, voorzitter. Ik wil met u naar programma acht van deze tussenrapportage. Programma acht is het enige programma in de tussenrapportage waarin niet slechts de financiële afwijkingen, maar ook beleidsmatige afwijkingen zijn opgenomen. Het heet in dit geval beleidsmatige bijstellingen. Deze beleidsmatige bijstellingen hebben te maken met de vertraging van de omgevingsvisie. Ik heb bij de behandeling van de programmabegroting 2025 al aangegeven dat we niet langer zonder de omgevingsvisie

kunnen. Er hangt zoveel beleid af van een goede omgevingsvisie. Ik ben daarom zeer verheugd te lezen dat deze samenhang door het college is vastgesteld en dat het in dit document is opgenomen.

Voorzitter raadscommissie

Nu de omgevingsvisie zelf nog. -Dank u wel. Is er nog iemand anders? Nee? Dan gaan we naar het volgende. Is dit een besprekstuk, of kan het als hamerstuk? Ik kijk rond. Hamerstuk?

8 Memo aanbeveling rekenkamerrapporten

Voorzitter raadscommissie

Memo aanbevelingen, een rekenkamerrapporten. De auditcommissie heeft gevraagd wat door het college gedaan wordt met de aanbevelingen van de laatste zes rapporten van de rekenkamercommissie. Ik denk dat ik eerst mevrouw Visser

Anneke Visser-Veltkamp

hierover het woord ga geven, gaat uw gang. -Dank u wel, voorzitter. Ik weet niet of ik veel toe te voegen heb aan wat u net zelf aangaf. Er worden door de rekenkamercommissie regelmatig rapporten gebracht richting deze raad. Daar staan altijd aanbevelingen in. Soms is het overzicht zoek wat er met de aanbevelingen gedaan is. Met dit overzicht komt dat overzicht lekker terug. We weten wat er misschien niet kan, terwijl het wel wenselijk zou zijn. Welke aanbevelingen hebben inmiddels een opvolging gehad en hopelijk tot verbetering leiden. -Dank u wel.

Voorzitter raadscommissie

Heeft er iemand vragen over dit stuk? Meneer Schuiringa.

Jur Schuiringa

Nee, voorzitter. Ik heb alleen een opmerking. Wij zijn zeer blij dat dit onderwerp keurig op de agenda staat en zijn aandacht krijgt die noodzakelijk is. Dank u.

Voorzitter raadscommissie

Dank u wel. Heeft iemand anders nog iets? Niemand? Kan dit stuk als hamerstuk door? Het is meer ter kennisgeving. Ter kennisgeving? Dan doen we op dit moment verder niets meer mee. Dat klinkt heel akelig, maar dat is niet zo bedoeld. We houden het in de smiezen. Dan komen we bij agendapunt negen,

9 Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest

Voorzitter raadscommissie

de varianten Studiekust dynamiek Texel-Zuidwest. Natuurwaarden in het zuidwestelijke kustgebied verslechteren. Door een stijgende zeespiegel komt waterveiligheid, en medegebruik, onder druk te staan. In dit stuk worden een aantal resultaten gepresenteerd en staat bij ons op de agenda. Wie wil hier vragen over stellen? Meneer Rutten.

Niels Rutten

Dank u, voorzitter. We hebben over dit onderwerp een keer een hele presentatie van Witteveen en Bos gehad met allerlei varianten en mogelijkheden. Er is over één ding duidelijk gesproken, dat een grote strekdam geen is optie. We weten niet goed wat er gebeurt. Er is toen wel gesproken dat we met de kleinere pieren, die er nu liggen, een paar experimenten mee kunnen uitproberen om ze op te hogen of iets te verlengen. In het uiteindelijke plan lezen we daar niks van terug. Waarom is er voor gekozen om daar helemaal niets mee te gaan doen? Het klonk als een interessante mogelijkheid. In het vervolgtraject zien we dat er veel overleg is geweest met Defensie, Staatsbosbeheer en Rijkswaterstaat. We zien de belanghebbenden en de strandexploitanten, vanwege de recreatieve waarde van dit gebied, daar niet tussen staan. Zijn die betrokken geweest in de uiteindelijke totstandkoming van dit voorstel? Dan is de vraag waarom dit voorstel bij ons voor ligt. Het is leuk dat we weten wat er gebeurt. We hebben sterk de indruk dat het besloten is in het overleg tussen de verschillende overheden en organisaties. Waarom ligt dit aan ons voor?

Rikus Kieft

Dank u wel, voor deze drie vragen. Meneer Kieft, gaat uw gang. Voorzitter, dank u wel, Die laatste is inderdaad een hele interessante, meneer Rutten. Aan het begin van zo'n project, waarbij je weet dat een aantal landelijke organisaties met grote budgetten aan de slag gaan op jouw eiland, dat je randvoorwaarden moet stellen om te zorgen dat je aan het eind wat te zeggen hebt. Dankzij veel en goede ambtelijke inzet is aan het begin gezegd: "Samen uit, samen thuis." Met andere woorden, elke deelnemende partij van de zes partijen moet zich kunnen vinden in de eindoplossing. Dat hebben we toen vertaald in de regel dat de raad uiteindelijk 'ja' moet zeggen tegen de gekozen variant. Wij zijn daar ontzettend blij mee dat in het begin voldoende is onderkend en vastgelegd. Alle partijen bleken bereid te zijn om zich aan te houden. Daarom ligt het hier bij u op tafel. Het overleg met de mensen die via de recreatiesector daar hun brood aan verdienen, is in de onderliggende stukken terug te vinden. Dat heeft veelvuldig plaatsgevonden. Op de informatieavond van vorig jaar november is daar een toelichting op gegeven door meneer Jager. Hij zit nu in de zaal. Zij geven aan dat wij ontzettend blij zijn met de vorm van overleg die met ons gevoerd is. We voelen ons daarin voldoende serieus genomen. De gegeven oplossingen die wij in ons bestemmingsplan moeten effectueren, in de vorm van flexibele herbestemming, daar kunnen wij die tien jaar mee vooruit. De zekerheid die een ondernemer nodig heeft om opnieuw te kunnen investeren, daar is voldoende aandacht aan besteed. Wij gaan van uit de geluiden vanuit onze ondernemers er vanuit dat daar voldoende mee geborgd is. A, er is veel mee gesproken. B, ze zijn tevreden met het resultaat. Uw eerste vraag naar de bestaande strekdammen die opgehoogd konden worden, is in de onderliggende stukken te vinden. Daar is zeker naar gekeken. Dat blijkt een ontzettend ingrijpende exercitie te zijn om daar wat in te doen. Daarvoor geldt dat, bij al die afwegingen van die verschillende varianten die gepaseerd zijn, dat men uiteindelijk gezegd heeft

Voorzitter raadscommissie

dat we dat niet gaan doen. -Meneer Rutten. Is dat voldoende? [onhoorbaar 00:59:18]. Meneer Soyer.

Henry Soyer

Dank u wel, voorzitter. Ik heb dit proces van het begin af aan gevolgd. Ik vind dat het een heel zorgvuldig proces geweest is waar veel partijen bij betrokken zijn. Ik heb veel van die partijen gesproken. Die geven allemaal aan dat ze goed gehoord en betrokken zijn in het project. De projectleiding kan ik hiervoor complimenten geven. Ik denk dat er goed gekeken is. Dat er vanuit alle varianten een mooie combinatie gemaakt is van maatregelen die goed kunnen werken.

Voorzitter raadscommissie

Dank u wel. -Dank u wel. Meneer Albers.

Joost Albers

Dank u wel, voorzitter. Mag ik inhoudelijk reageren, net als de heer Soyer? Daar zat geen vraag in, maar dan pak ik het meteen door. Wij zijn ook zeer content met de uitkomst van dit project. Ik kan me de presentatieavond van november goed herinneren. Dan gooide ik zelf een balletje op, over kunnen we De Razende Bol niet aan Texel vastmaken? Dat gaat nu op een natuurlijke wijze binnen tien jaar gebeuren. Dat is een prima oplossing voor de hoek van Texel in die kant. Op bladzijde 50 van het stuk, u mag zoeken waar ze staan, staan een aantal bullets. Die ondersteunen het verhaal van de wethouder op dit moment. Die gaan over samenwerking en de ruimte die ondernemers krijgen in dat gebied, waar wij blij mee zijn. De allerbelangrijkste staat onderaan. Ik hoop dat die wordt meegenomen. Wij zullen het besluit steunen. Er zit voor mij één tegenstrijdigheid in het besluit. Degene die hem zoekt krijgt van mij een fles wijn. Misschien dat de wethouder het zelf ziet. Wij zullen dit steunen. Dank u wel.

Voorzitter raadscommissie

Dank u wel. Ik ben geneigd om iets te zeggen voor die fles wijn, maar ik houd mijn mond. Ik kijk even door. Heeft iemand anders nog iets over het stuk? Meneer Kooiman. -Dank u

Edo Kooiman

wel. Het zal u niet verbazen dat wij ook verheugd zijn over de plannen die voorliggen. We zijn blij dat de verschillende organisaties gezamenlijk een plan hebben en dat er duidelijkheid komt. Wat we jammer vinden, en de heer Rutten noemde het ook, zijn die strekdammen voor de kust. Daar gebeurt al jarenlang niets mee. We gaan nu naar het zogeheten Dynamisch Kustbeheer. Dat is het heilige woord. Die strekdammen die hielpen in het verleden wel. Het zou mooi zijn als daar nog wat mee zou gebeuren. Ze hebben gezegd dat ze dat niet gaan doen. Ik hoop dat er gemonitord wordt na de maatregelen wat er nu gedaan wordt. Mocht het blijken dat die maatregelen die nu getroffen worden, het gaat met name om de caravan en de natuur die er goed mee geholpen worden, want we zijn positief achter de caravan en zeker achter de eerste duinenrij. We hopen dat daar gemonitord blijft worden, zodat er op tijd kan worden ingegrepen.

Voorzitter raadscommissie

Mocht het de verkeerde kant uit gaan. Dank u wel. Dank u wel. Meneer Kooiman, gezien het feit dat dit een stuk is waar de raad 'ja'op moet zeggen, kunt u het waarschijnlijk ook amenderen.

Niels Rutten

Meneer Rutten. -Dank u, voorzitter. Aansluitend op de heer Kooiman, want het is mooi dat er gemonitord gaat worden. We hopen dat er een heldere nulmeting ligt bij dat monitoren, zodat we een idee hebben van hoe het nu gaat. Wij hadden graag gezien dat met die strekdammen een soort experiment zou zijn gedaan. Daar zit voor ons wat teleurstelling. We zijn wel heel blij dat de ondernemers hier achter kunnen staan, perspectief zien en hier vertrouwen in hebben. Dat zijn een klein beetje gemengde gevoelens.

Voorzitter raadscommissie

Dat laatste is voor ons het belangrijkste. -Dat is duidelijk. Ik kijk even rond. Niemand? Heeft iemand behoefte om dit te amenderen of te bespreken in de raadsvergadering? Kan het als een hamerstuk door? Ja, dat is mooi. Dan hebben we straks een raadsvergadering waar we zo klaar mee zijn. Toen was ik er niet. Dat klopt. We hebben

10 Op verzoek van GroenZwart: Over stiltegebieden op Texel

Voorzitter raadscommissie

agendapunt tien op verzoek van Groen Zwart over stiltegebieden op Texel. De gedeputeerde Staten stellen voor de stiltegebieden in de toekomst samen te laten vallen met de natuurgebieden de NNN-gebieden en de Natura 2000. Groen. Zwart heeft hier al eerder iets over gezegd in relatie met de Kernwaarde Rust. Ik geef graag het woord aan mevrouw Koot. Zij wil met de commissie

Veronne Koot

hierover van gedachten wisselen. Gaat uw gang. Dat klopt, voorzitter. Dat heeft u kernachtig samengevat. De achtergrond is een zorg over de vastgestelde Kernwaarden Rust van Texel. Op dit moment is op Texel voor een groot gedeelte het kenmerk stiltegebied. Dit sluit aan bij de vastgestelde Kernwaarden Rust die voor heel Texel geldt. Bij toeristische onderzoeken wordt de rust van Texel vrijwel altijd als belangrijk pluspunt genoemd. Dat is iets om zuinig op te zijn. Vandaar onze zorg. Mijn vraag aan de commissie is, om dit via een schot voor de boeg met de commissie te bekijken wat de effecten mogelijk kunnen zijn. De provincie gaat namelijk nieuwe contouren voor de stiltegebieden vaststellen in Noord-Holland. Die contouren worden over het algemeen aanmerkelijk kleiner en gaan de Natura 2000 en de NNN-gebieden bevatten. Mijn vraag aan de commissie is, om een zienswijze vanuit de gemeente Texel in te dienen. Waarin gewezen wordt op de Texelse Kernwaarde Rust, zoals vastgelegd o.a. in het beeldkwaliteitsplan, en het belang van de stiltegebieden ter bescherming van de Kernwaarden Rust. Commissie, ik heb vier vragen schriftelijk genoemd. Ik kan ze heel kort zeggen. Vindt u dat de Texelse Kernwaarde Rust herkenbaar, vastgesteld en beschermd moet worden in de provinciale nieuwe beleid stiltegebieden? De Kernwaarde Rust gaat over het gehele eiland. Past de nieuwe beperking tot Natura 2000 en de NNN-gebieden nog bij de bescherming van de Kernwaarden Rust? Heeft u behoefte aan een mogelijke schaduwwerking? In geval we de nieuwe grenzen gebruiken, zeggen we dat we naast het bos een nieuw industrieterrein plannen. Die maakt geluid en ligt net naast het stiltegebied. Geluid gaat meestal verder als de directe grens van iets, dus een mogelijkheid van een eventuele schade schaduwwerking. Als laatste, vindt u dat voor het wijzigen van de omvang van de stiltegebieden, als er draagvlak is, om daar met elkaar een zienswijze voor vast te stellen? Kunnen we die meegeven aan het college? Graag jullie inbreng hierin.

Voorzitter raadscommissie

Mevrouw Koot, ik had al één hand gezien en dat is meneer Soyer.

Henry Soyer

Dank u wel, voorzitter. Voordat ik antwoord kan geven op de vier vragen die u gesteld heeft, een paar extra vragen en opmerkingen. Ik heb de laatste jaren vaak gemerkt dat er een grote kloof zit tussen vastgesteld beleid, de effecten ervan en de handhaving. Ik heb het gevoel dat we nu naar een symbolische papieren tijger kijken. Zeker wanneer we de relatie tussen stilte en rust willen bewaken. Ik heb ChatGPT gevraagd om wat te vertellen over het verschil tussen rust en stilte in een bestuurlijk land. Ik wil hem graag geven. Het is een heel

interessant stuk geworden, want rust is subjectief en stilte is meetbaar. Dan drie vragen, welke activiteiten worden er op dit moment feitelijk geblokkeerd door het provinciale beleid voor stiltegebieden? Wat wordt in het nieuwe beleid wel mogelijk wat nu geblokkeerd is? Mijn laatste vraag, is er de afgelopen jaren überhaupt gehandhaafd op het niet nakomen van het stiltebeleid? Weten we dat?

Voorzitter raadscommissie

Misschien dat de portefeuillehouder hier wat van kan zeggen. Even voor de helderheid van de voorzitter, stelt u deze vragen aan Groen Zwart of de portefeuillehouder? Dat is een hele interessante.

Veronne Koot

Dan ga ik eerst naar Groen Zwart, mevrouw Koot. Dank u wel, voor uw meedenkende inbreng. Die vraag heb ik ook bij mezelf opgeworpen. Wat is het verschil tussen stilte en rust? Er zit een objectiviteit in. Ik heb een praktisch voorbeeld. Ik weet dat er een jaar of acht terug iemand was die een mooi initiatief had om toeristen of andere liefhebbers met een klein één-motorig vliegtuigje voor één persoon rond te laten vliegen boven Texel. Hij had toen als locatie een startlocatie in het stiltegebied gekozen. Op grond daarvan kon er toen gezegd worden dat we dat niet gaan doen. Er is zoveel geluid bij dit initiatief, dat hoort niet in een stiltegebied. Hij heeft toen zijn locatie buiten dat stiltegebied op Texel verlegd. Er is een corridor waarin dat zou kunnen. Dat is een voorbeeld. Op het moment dat je je stiltegebieden loslaat zouden mensen, ik heb dit voorbeeld, de handen vrij hebben.

Henry Soyer

Meneer Soyer. -Ik heb het stuk gelezen van de provincie. Wat daar vooral gebeurt is dat het bij het provinciale stiltebeleid vastgesteld wordt. Er wordt nadrukkelijk gesteld dat er ook een gemeentelijk stiltebeleid mogelijk is. In de gebieden buiten de formele stiltegebieden kunnen wij zelf iets vinden. Daar denk ik dat wij het heel makkelijk op kunnen nemen in ons omgevingsplan. Dat activiteiten die, de stilte op het gebied aan kunnen tasten, vergunningsplichtig zijn. Dan kunnen ze hier bij ons komen en zeggen we: "Mooi niet." -Zijn daarmee al

Voorzitter raadscommissie

uw drie vragen beantwoord? Heeft u dat gevoel? Ik denk namelijk van niet. Is er gehandhaafd, is nog niet beantwoord, en welke activiteiten worden geblokkeerd of mogelijk. Mevrouw Koot, wilt u nog reageren op die twee andere vragen? Gaat uw gang.

Veronne Koot

Eerst het punt handhaving. Ik denk dat dat op Texel een probleem of een tekortkoming is. Ik verwacht niet, dat als we dit gaan uitzoeken, dat blijkt dat er veel gehandhaafd is, helaas. Dat is iets wat we ons moeten realiseren en wat we daar mee willen. Kan u nog een keer uw vraag zeggen? -Wat wordt er mogelijk op het moment

Henry Soyer

dat dit provinciale beleid wordt veranderd? Wat nu niet kan of niet gebeurt en straks wel kan en gebeurt.

Veronne Koot

Dat heb ik ambtelijk nagevraagd. Ik verkeerde in de veronderstelling dat als wij als gemeenteraad zeggen dat we wat ruimere stiltegebieden gaan aanwijzen in onze omgevingsplan. Dat blijkt niet te kunnen. Dat is het antwoord wat ik gekregen heb vanuit de ambtelijke organisatie, tot mijn verbazing. Daarvoor dacht ik: dit gaan we afwachten. Met dat antwoord begon ik me zorgen te maken. Kennelijk kan je niet als gemeente zeggen: "Provincie, u beperkt het tot de Natura 2000, maar wij stellen de grenzen wat ruimer vast."

Voorzitter raadscommissie

Dat schijnt niet te kunnen. -Vindt de commissie het goed dat ik eerst naar de wethouder ga met deze onduidelijkheid? In het omgevingsplan kunnen we het niet vastleggen. Volgens mevrouw Koot en meneer Soyer zouden we wel zelf gebieden aan kunnen wijzen. Misschien kan de portefeuillehouder

Rikus Kieft

dat voor ons oplossen. -Voorzitter, ik heb niet de meest recente versie van het voorgenomen provinciale beleid voor stiltegebieden gezien. Ik weet dat er van 9 september tot 20 oktober het ontwerp van de nieuwe begrenzing ter inzage wordt gelegd. Dat is de periode dat er eventueel een zienswijze gemaakt zal worden. Ik ben erg benieuwd naar welke richting en vanuit de gesprekken die in de raad meegegeven worden aan het college om daar in de zienswijze rekening mee te houden. Zoals ik het begrijp worden de begrenzingen kleiner dan ze nu zijn. Het oppervlakte stiltegebieden wordt minder dan ze nu zijn. De provincie draagt de

hele handhaving daarvan via een lichte instructieregel over aan de gemeente. De gemeente kan besluiten dat ze daar niks mee doet. Ze kan besluiten om daar wat meer gewicht aan te geven. Dat is alles wat wij daar tot nu toe over weten. Er is ook gevraagd naar handhaving zaken. Wij kennen ze niet op het ogenblik. We weten dat in het begin van deze collegeperiode vragen gesteld zijn over ervaren geluidsoverlast naar aanleiding van het vliegveld in de aangrenzende stiltegebieden. Daar is toen een raadsinformatiebrief over aan u gestuurd. Daar zult u in kunnen zien dat het geluid van buiten het stiltegebied, waar men in de stiltegebieden last van heeft, niet gehandhaafd kan worden. Dat was volgens mij toen een van de conclusies. Het is goed om daar bij de zienswijze goed in te duiken wat we wel en niet ermee kunnen. Dat is alles wat ik op dit moment daarover kan zeggen.

Voorzitter raadscommissie

Dan ga ik nu naar meneer Soyer, een nabrander.

Henry Soyer

Even heel concreet. Er worden drie scenario's voorgelegd. In alle drie de scenario's staat, bevoegdheid voor de uitvoering van de stiltegebieden gaat naar de gemeente. Wij geven alleen aandachtspunten mee. Wij leggen geen regels aan de gemeenten op. Gemeenten hebben daarnaast de mogelijkheid om stille en rustige gebieden op te nemen in een omgevingsplan. Dit is niet verplicht. Hier haal ik glashard uit dat de provincie zegt dat als jullie dat willen,

Voorzitter raadscommissie

jullie dat zelf kunnen doen. -Zo klinkt het in ieder geval wel. "Ja", zegt de portefeuillehouder. Ik zag eerst meneer Rutten,

Niels Rutten

dan meneer Albers en dan meneer Heracles. Ik ga de volgorde af, meneer Rutten. Dank u, voorzitter. Het CDA heeft al eens een vraag gesteld over de stiltegebieden. Wij hebben een andere insteek dan Groen Zwart. Wij zien Texel niet als een openluchtmuseum. Dat er wordt gesteld dat bestaand gebruik, en bij het gebied behorende geluiden geen beperking ondervinden, stelt ons absoluut niet gerust. Dat is ook steeds gezegd bij de Waddenzee, toen dat een werelderfgoedstatus kreeg. Je ziet dat er elke keer met beroep op de werelderfgoedstatus een discussie ontstaat over dat bestaande gebruik. Over het vissen, kokkels en noem maar op. We maken ons, als je van Texel een stiltegebied zou maken, zorgen over evenementen in de toekomst. Een landbouw dag, het feestje bij het Rondje Texel en de vliegshow. We weten dat daar een discussie over is geweest, of alle geluid van die evenementen passend was in een stiltegebied. Dat leidde niet tot formele problemen voor die organisaties, maar we willen die problemen niet gaan opzoeken. De provincie stelt nu een extra laag bescherming voor over de NNN, wat natuurgebieden zijn die beschermd zijn. Wij zien daar geen toegevoegde waarde in, om daar deze laag van een stiltegebied overheen te gaan leggen. Wat ons betreft is het antwoord op alle vier de vragen van mevrouw Koot van Groen Zwart vier maal 'nee'.

Voorzitter raadscommissie

Ik zie de hand van mevrouw Koot. Zij wil daar op reageren, gaat uw gang.

Veronne Koot

Ik begrijp heel goed wat meneer Rutten bedoelt. Ik begrijp heel goed waarom hij de andere kant kiest. Ik heb daar eerst zelf goed over nagedacht. Het verschil zit hem erin dat we helemaal niks dicht leggen, want je kan altijd een ontheffing aanvragen. Als wij op Texel vinden dat er een aantal jaarlijkse evenementen zijn, de landbouwdag of een beachfestival, dan kan je ontheffing aanvragen voor die eenmalige gebeurtenis. Op het moment dat je geen stiltegebied meer hebt, heb je geen instrument meer om geluiddragende evenementen en bezigheden tegen te gaan. Je hebt dat argument namelijk niet meer. Ik geef mee dat je daar niet te bang voor moet zijn, want je kan altijd een ontheffing aanvragen. Als je geen stiltegebied aanwijst, geef je het helemaal vrij.

Niels Rutten

Daar wil meneer Rutten op reageren, gaat uw gang. Uiteraard, voorzitter. Als je gaat praten met de organisaties van verschillende evenementen, zeggen ze allemaal hetzelfde. Wij weten niet hoe lang wij hier nog mee doorgaan. Hoe lang wij dit nog voor elkaar kunnen krijgen. De enorme papierwinkel waar wij mee geconfronteerd worden als vrijwilligers is niet te overzien. Wij komen hier niet meer doorheen. Het wordt ieder jaar moeilijker. Er komt ieder jaar meer werk bij. Het wordt steeds ingewikkelder. Dan gaan we als gemeente daar vrolijk een extra eis aan toevoegen in de vorm van het aanvragen van een ontheffing voor een

stiltegebied. Wij zijn hier absoluut niet blij mee. Wij zien het liefst dit hele stiltegebiedregeling van het eiland verdwijnen.

Voorzitter raadscommissie

Mevrouw Koot, ik wil de andere vragenstellers

Veronne Koot

graag de gelegenheid geven, maar gaat uw gang. Het is niet correct wat de heer Rutten stelt. We leven nu in een stiltegebied. We kunnen nu ook diverse evenementen organiseren die in Natura 2000 in de stiltegebieden vallen. Er komt absoluut geen laag bij. Wat er gebeurt, is dat er een laag weggehaald wordt die een hele belangrijke kernwaarde beschermt. Daar maak ik me zorgen om.

Joost Albers

Dank u wel, meneer Albers. -Dank u wel, voorzitter. Tegenwoordig hebben we blijkbaar ChatGPT nodig om een semantische discussie te voeren. Dat is bijzonder, zeker voor een oud docent. Ik heb een stukje op papier gezet. Texel verdient rust, maar geen stilstand. Texel en rust zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het is wat ons eiland aantrekkelijk maakt voor zowel bewoners als bezoekers. Die rust moeten we beschermen. Laten we duidelijk zijn, want rust is iets anders dan stilte. Rust betekent niet dat er geen geluid is, maar dat er geen onrust is. Het is de ruimte om te leven, werken en ontspannen. In een omgeving waar mensen zich thuis voelen, ontstaat rust. Niet, omdat alles tot stilstand komt, maar omdat er balans is. Balans tussen ontspanning, activiteit, stilte en levendigheid. Texel is geen stiltegebied en hoeft het ook niet te zijn. Als we rust verwarren met absolute stilte, bevriezen we het leven op het eiland. Dan krijgen ondernemers te horen dat hun terras te levendig is, worden evenementen onzeker en verandert Texel in een decor zonder inhoud. Mooi van buiten, maar leeg van binnen. Rust is een waarde, stilte is een toestand. Die verwarring moeten we niet laten bestaan. Texel moet een plek blijven waar je tot rust kunt komen, maar waar ook ruimte is voor initiatief, groei en plezier. Een plek waar kinderen kunnen spelen, ondernemers kansen krijgen en cultuur tot bloei komt. Terwijl de natuur wordt gerespecteerd en de leefomgeving wordt gekoesterd. We moeten keuzes maken die de rust op Texel beschermen zonder het leven zelf te belemmeren. Geen verbod op geluid, maar grip op overlast. Geen verstarring, maar vooruitgang met oog voor kwaliteit van leven. Texel verdient rust en daarom moet het kunnen bewegen, groeien en bloeien. Dank u wel. -Dank u wel.

Voorzitter raadscommissie

Dan ga ik naar meneer Hercules. Daarna ga ik naar meneer Kooiman.

Eric Hercules

Voorzitter, ik word altijd wat kriegel van dit soort discussies. Niet van uw meningen, overigens. Wel over de manier waarop wij onszelf in bestuurlijk Nederland, en ook hier op Texel, kunnen smoren in allerlei regeltjes. De wil om iets af te perken op zo'n manier dat we niks meer kunnen en het niet meer met elkaar eens kunnen zijn. De Kernwaarde Rust heeft wat mij betreft geen jota te maken met Stiltegebieden. Ik scheer ze onder dezelfde noemer als de Natura 2000 voorwaarden. Het zijn statische omschrijvingen die totaal niet passen in de dynamiek van natuur en landschap. Dat is waar we altijd mee in de knoop en in de war raken. Dus wat mij betreft hebben we allemaal een beeld van de Kernwaarde Rust. Het is totaal niet goed omschreven wat wij daar als kernwaarde onder verstaan, of wat voor implicaties dat heeft. We hebben met z'n allen besloten dat die statische kernwaarden tot veel meer bloei, ontwikkeling en begrip kunnen komen op het moment dat je ze omzet tot leidende principes. Dat hebben we ook in de concept omgevingsvisies gezien. Rust is een statisch begrip waar je geen drol mee kan. Ga uit van natuur en landschap. Of beweeg mee met seizoenen. Elke Tesselaar snapt dan wel wat je bedoelt. Beweeg mee met de seizoenen. Het ene seizoen is het heel erg druk en heb je minder rust. In het winterseizoen komt alles weer tot rust. Een leidend principe, zoals het college in de aanvankelijke concepte van de omgevingsvisie heeft gesteld, zijn voor ons erg vruchtbaar om te onderbouwen voor een provincie. Waarom je het vindt dat je hier op het eiland je eigen regelgeving over hun stiltegebieden mag maken. Waarom je zou willen afwijken of strenger zou willen zijn. Wel volgens onze eigen leidende principes uit redenerend. Op het moment dat je probeert te vechten met de instrumenten die de provincie of het Rijk zichzelf aanmeten om mee te schermen, dan raak je altijd in de knoop. Je moet goed inhoudelijk kunnen onderbouwen waarom je als eiland vindt dat je op sommige zaken je eigen beleid wilt gaan voeren. Dat doe je niet door je te spiegelen aan het beleid van de provincie en te zeggen: "Moeten we de Kernwaarde Rust dan leggen over alle stiltegebieden of andersom." Waardoor we inhoudelijk sterk met een omgevingsvisie komen waarvan de provincie zegt: "Wauw, Texel, jullie hebben goed nagedacht over alles en over alle samenhang. Laat je daarin niet jullie eigen gang gaan, maar wel met jullie eigen mening en eigen eiland besturen."

Veronne Koot

Die vermoed ik al, mevrouw Koot. -Meneer Hercules, een prachtig verhaal. Ik kan het niet anders zeggen. Wij hebben als gemeenteraad van Texel zelf de Kernwaarden Rust vastgelegd. Die Kernwaarden Rust hebben we als typerend en kenmerkend voor Texel gedefinieerd. De toerist noemt als één van de eerste dingen, de rust, die er op Texel heerst. Vandaar mijn zorg, gaan wij voldoende actie ondernemen om dit belangrijke kernwaarden te bewaren? Dat is ook belangrijk voor het toerisme. U slaat de plank wat dat betreft helemaal mis, want u hebt hem helemaal zelf vastgesteld.

Eric Hercules

Meneer Hercules, vermoed ik. -Dat ontken ik ook niet. Ik zei alleen dat deze gemeenteraad daarna heeft vastgesteld dat Planet Texel met de Texel principes een vertaling is van die kernwaarden. Er werd toen na een lange discussie ingezien dat je met de kernwaarden zelf er niet uitkomt. Dat zie je nu ook.

Voorzitter raadscommissie

We hebben allemaal een ander idee over rust.

Edo Kooiman

Dank u wel. Dan ga ik naar meneer Kooiman. -Dank u wel. Mijn buurman noemde het een openluchtmuseum. Ik had opgeschreven dat we moeten voorkomen dat we hier een bejaardenoord gaan worden. Wij zien een dergelijke verbod op maat om allerlei mooie activiteiten, evenementen en festivals te gaan verbieden. In het Natura 2000 gebied gebeuren er hele mooie dingen. Daar hoeven wij niet nog een paar extra regels eroverheen te laten gaan. Mijn buurman zei het al, dan moet je een ontheffing aanvragen. Dat is nog meer werk. Die mensen hebben al genoeg om hun eigen evenement te organiseren. Wij waarderen wel de stilte als kernwaarde. Laten we niet gaan overdrijven. Ik ben hier op het eiland geboren en mijn vader zei altijd: "Leven en laten leven." Laten we dat nu ook doen. Daar kon ik kort over zijn. Mevrouw Koot, we zullen de vier vragen negatief beantwoorden.

Voorzitter raadscommissie

Dat is een nee. -Dan ga ik naar meneer Hoogerheide.

Cees Hoogerheide

Alles aangehoord hebbende, met dit schot voor de boeg, is het niet meer geworden als een losse flodder.

Voorzitter raadscommissie

Wil mevrouw Koot

Veronne Koot

daar iets op zeggen? Mijn constatering is dat we altijd zo ontzettend trots zijn naar de provincie toe, onze kernwaarden verdedigen en zeggen dat dit iets is wat Texel typeert en waar we zuinig op moeten zijn. Hiermee onderscheiden we ons van andere toeristische gebieden. Het wordt door de toerist zo gezien. Als ik rondkijk binnen deze commissie, lijkt het net alsof ze het hele verleden los willen laten en een andere koers met Texel in willen slaan. Dat kan. Gezien wat we tot nu toe gedaan hebben, heb ik mijn zorg neergelegd.

Voorzitter raadscommissie

Dat roept reacties op. Ik zag eerst mevrouw Visser, meneer Albers

Anneke Visser-Veltkamp

en meneer Oosterhof. Gaat uw gang. -Ik vertaal het debat wat we net gehad hebben dat iedereen de Kernwaarde Rust niet wil veranderen. Het hebben van de Kernwaarde Rust wordt niet bewaakt of beveiligd door het aanwijzen van grotere stiltegebieden dan wat de provincie nu van plan is. Het aanpassen van de stiltegebieden staat los van het hebben en vinden van rust. Waardoor ik het idee heb dat deze commissie een zienswijze op de plannen

Voorzitter raadscommissie

van de provincie niet nodig vindt. -Dank u wel, meneer Albers.

Joost Albers

Dank u wel, voorzitter. Volgens mij zitten er te veel variabelen in de definitie rust. Iedereen heeft daar zijn eigen beeld bij. Ik zal een paar voorbeelden geven. Een baby ligt in de wieg. Het is stil. Dan zet je een muziekje aan. Dan doorbreek je de stilte, maar de baby wordt wel rustig. Als het stormt, slaap ik heel goed. Mijn echtgenoot wordt daar heel onrustig van. Die slaapt dan heel slecht. Iedereen heeft zijn eigen definitie

van rust. Die variabelen in die definitie maken deze discussie lastig. Ik ben het met mevrouw Visser eens dat iedereen een gezamenlijk doel heeft in de kernwaarden. Het lijkt mij lastig en overbodig om op dat detailniveau een discussie voeren. -Dank u wel.

Voorzitter raadscommissie

Dan ga ik naar de heer Oosterhof. -Dank u wel, voorzitter.

Fred Oosterhof

Er is zoveel hierover gezegd. Toen ik het las, dacht ik: wat wil mevrouw Koot? Wil mevrouw Koot zelf de regie in handen houden? Of is ze bang voor meer of minder regelgeving? Zoals ik het hier in de raad hoor, en zoals meneer Soyer het zegt, hebben we de touwtjes volledig zelf in handen.

Voorzitter raadscommissie

Ik denk dat we hier niet langer over moeten discussiëren. Dank u wel. -Dank u wel, voor wat het waard was. Ik vond het een goede discussie met respectvolle argumenten.

11 Mondelinge beantwoording Rondvragen Commissie (voor zover niet reeds beantwoord)

Voorzitter raadscommissie

Ik ga naar het volgende agendapunt. Mevrouw Koot, u mag deze meenemen en kijken wat u ermee doet. Mondeling beantwoorden van de rondvragen

12 Sluiting

Voorzitter raadscommissie

hadden we niet in deze ronde. Dan rest mij één ding, maar ik heb geen hamer. Dat was de sluiting van deze agenda. Dank u allen voor uw aanwezigheid en deelnemen. Ik denk dat ik het weet. Daar kom ik zo bij u op terug. Wel thuis allemaal en bedankt. By the way, dit was de laatste commissievergadering voor het reces.

Concessie NoordWest Noord-Holland

Ontwerp Programma van Eisen

CONSESS

INHOUD

4	1. Inleiding
4	1.1 Context
4	1.2 Scope concessie ‘NoordWest Noord-Holland’
5	1.3 Hoofdogaven en doelen Concessie
6	1.4 Rol en status ontwerp Programma van Eisen
7	1.5 Leeswijzer
8	2. Vervoeraanbod
8	2.1 Fasering van het aanbod
9	2.2 Ontsluiting van het Concessiegebied
10	2.3 Opbouw van het Lijnennet
12	2.4 Verplichte Verbindingen van en naar Kernen
13	2.5 Verplichte Trajecten
15	2.6 Buurtbuslijnen
16	2.7 Lijnen voor specifieke doelgroepen en bestemmingen
17	2.8 Aanvullende concessiegrensoverschrijdende Lijnen naar Amsterdam
18	2.9 Vervoeraanbod op Texel
19	2.10 Nachtlijnen
20	2.11 Vraagafhankelijk Vervoer
20	2.12 Vervoerplan en Dienstregeling
21	2.13 Aanbod tijdens Vakanties en seizoensgebonden aanbod
22	2.14 Vervoerkundige ontwikkeling gedurende de Concessie
23	3. Infrastructuur
23	3.1 Samenwerking Concessiehouder met partners
23	3.2 Weg- en OV - infrastructuur
24	3.3 Haltes
24	3.4 Laadinfrastructuur
25	3.5 Stallingen, werkplaatsen en pauzevoorzieningen
26	4. Uitvoeringskwaliteit
26	4.1 Vervoergarantie en capaciteit
27	4.2 Rituitval en Vervangend Vervoer
27	4.3 Punctualiteit en Aansluitingen
28	4.4 Overmacht
28	4.5 Compensatieregeling
29	5. Materieel
29	5.1 Algemene eisen Materieel
30	5.2 Comfort en netheid
30	5.3 Toegankelijkheid
31	5.4 Apparatuur
32	5.5 Huisstijl en reclame
32	5.6 Buurtbussen
33	6. Reisinformatie
33	6.1 Algemene informatie
33	6.2 Toegankelijkheid informatie
34	6.3 Lijnennetkaarten
34	6.4 Informatie op Haltes
35	6.5 Informatie in en op Voertuigen
36	6.6 Digitale informatie
36	6.7 Wijzigingen in de Dienstregeling

INHOUD

38	7. Tarieven en Betaalwijzen
38	7.1 Betaalsysteem
39	7.2 Tarieven en Reisproducten
39	7.3 Tarievenplan
40	7.4 Toekomstige betaalsystemen
41	8. Marketing
41	8.1 Kader
42	8.2 Marketingplan
43	9. Personeel
43	9.1 Concessiehouder als werkgever
44	9.2 Eisen aan het Personeel
44	9.3 Social Return
45	9.4 Buurtbuschauffeurs
46	10. Veiligheid
46	10.1 Fysieke veiligheid
47	10.2 Verkeersveiligheid
47	10.3 Sociale veiligheid
49	10.4 Sociale Veiligheidsplan
49	10.5 Samenwerking op het gebied van Sociale Veiligheid
50	11. Duurzaamheid
50	11.1 Duurzame bedrijfsvoering
50	11.2 Milieuprestaties Materieel
51	11.3 Overgang circulaire economie
52	12. Consumentenbescherming en Reizigersinspraak
52	12.1 Klantenservice en klachtenafhandeling
53	12.2 ROCOV en Stakeholderconsultatie
53	12.3 Reizigershandvest
54	13. Ontwikkeling in samenwerking
54	13.1 Ontwikkelrol Concessiehouder
55	13.2 Ontwikkelplan
56	13.3 Concessiehouder als Mobiliteitsmakelaar
57	13.4 Overleg Concessieverlener en Concessiehouder
59	14. Data en monitoring
59	14.1 Datalevering
60	14.2 Openbaarheid en bescherming van (persoons)gegevens
61	14.3 Monitoring
62	Bijlagen bij het ontwerp Programma van Eisen
62	B1 Begrippenlijst
69	B2 Vervoerkundig kader Concessieverlening NoordWest Noord-Holland
79	B3 Vervoerkundige Bijlagen
87	B4 Social Return
90	B5 Protocol sturing

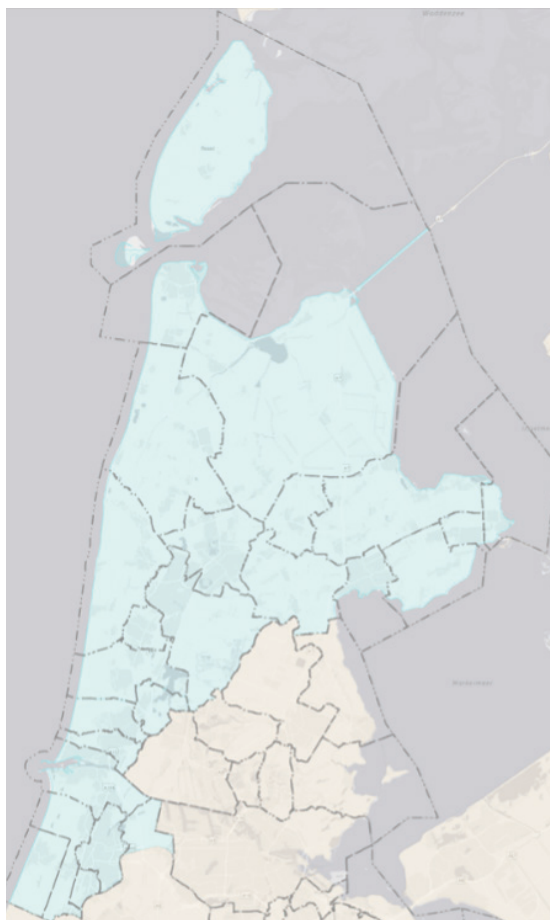
INLEIDING

1.1 CONTEXT

Op 15 juli 2028 eindigen de concessies Haarlem-IJmond en Noord-Holland Noord. Op grond van de Wet personenvervoer 2000 (Wp2000) is het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland (GS) bevoegd om concessies voor het openbaar busvervoer in beide concessiegebieden te verlenen. Op 9 april 2024 hebben GS besloten om de concessiegebieden na afloop van de huidige concessies samen te voegen tot het concessiegebied NoordWest Noord-Holland (NWNH). Dit ontwerp Programma van Eisen (PvE) bevat in concept de eisen die met ingang van de nieuwe concessie 'NoordWest Noord-Holland' van kracht zullen worden.

1.2 SCOPE CONCESSIE 'NOORDWEST NOORD-HOLLAND'

Sinds 2001 is wettelijk geregeld dat een vervoerder over een concessie² moet beschikken om in een regio Openbaar Vervoer aan te mogen bieden. De concessie 'NoordWest Noord-Holland' betreft het exclusieve recht, en tevens de plicht, tot het aanbieden van openbaar busvervoer in het concessiegebied NoordWest Noord-Holland en op een aantal aangewezen Trajecten in aangrenzende concessiegebieden.

Het Concessiegebied NoordWest Noord-Holland.

¹ De scope van de Concessie is in de Concessiebeschikking in detail beschreven.

² Een concessie geeft een vervoerder (de concessiehouder) het alleenrecht op het uitvoeren van het Openbaar Vervoer in een gebied. De grondslag voor de concessieverlening is vastgelegd in de Wet personenvervoer 2000 (Wp2000), het Besluit personenvervoer 2000 (Bp2000) en de PSO-verordening (Verordening (EG) 1370/2007 over openbaar personenvervoer per spoor en over de weg).

De nieuwe concessie 'NoordWest Noord-Holland' betreft een samenvoeging van de huidige, aan Connexxion verleende concessies Haarlem-IJmond en Noord-Holland Noord die beiden op 15 juli 2028 eindigen. De nieuwe concessie 'NoordWest Noord-Holland' (hierna: de Concessie³) start op 16 juli 2028 en eindigt in juli 2043, op het moment waarop de zomer-vakantie aanvangt in de onderwijsregio Noord. Gunning van de Concessie is voorzien na de zomer van 2026.

1.2.1 Het concessiegebied NoordWest Noord-Holland

Het concessiegebied NoordWest Noord-Holland omvat de volgende gemeenten: Alkmaar, Bergen, Beverwijk, Bloemendaal, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Drechterland, Enkhuizen, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel, Uitgeest, Velsen en Zandvoort. In het Concessiegebied wonen circa 1 miljoen mensen en werken circa 460.000 mensen. Dagelijks stappen er ongeveer 44.000 Reizigers in bij het Openbaar Vervoer. Tot 2040 vindt er in het concessiegebied NoordWest Noord-Holland een aanzienlijke woningbouw ontwikkeling plaats, grotendeels nabij ov-knooppunten. De Provincie wil de bijbehorende groei aan mobiliteit faciliteren met duurzame mobiliteit om bereikbaarheid te borgen en bij te dragen aan klimaatdoelen, energietransitie en verkeersveiligheidsambitie.

De Concessie omvat een aantal Lijnen naar aangrenzende concessiegebieden en een netwerk van 12 Buurtbuslijnen. De Concessiehouder faciliteert deze Buurtbuslijnen, onder meer door de hiervoor benodigde Buurtbussen beschikbaar te stellen.

1.3 HOOFDOPGAVEN EN DOELEN CONCESSIE

De provincie Noord-Holland staat samen met alle organisaties en inwoners voor enorme veranderingen. De bereikbaarheid in Noord-Holland is de afgelopen jaren steeds meer onder druk komen te staan. De Provincie ziet dat de mobiliteitsnetwerken in en tussen steden en Kernen vaak overbelast zijn en voor hinder voor de omgeving zorgen. De groei van het aantal inwoners en de werkgelegenheid zorgt voor meer mobiliteit, meer vraag naar energie en meer vraag naar ruimte en Infrastructuur. Er zijn integrale keuzes voor mobiliteit in relatie tot de verstedelijkingsopgaven in de Provincie nodig om problemen te voorkomen of op te lossen.

Een andere hoofdpoging waar de Provincie voor staat is het verduurzamen van de energieopwekking die ertoe moet leiden dat nieuwe, schone brandstoffen voor iedereen toegankelijk worden. Deze energietransitie is de basis voor schone mobiliteit, maar vraagt ook om Infrastructuur en logistiek voor nieuwe brandstoffen (met name elektrisch en waterstof). Deze grootschalige veranderingen zijn nodig om de klimaatsverandering te remmen en Nederland te beschermen tegen de gevolgen van klimaatverandering. Dit vraagt ook wat van mobiliteit. In het kader van het Klimaatakkoord en het Schone Luchtaakkoord heeft de Provincie zich gecommitteerd aan verbeterdoelen. In het [Perspectief Mobiliteit](#) brengt de Provincie deze hoofdpogingen bij elkaar te brengen en formuleert zij de beleidsinzet om de ontwikkelingen goed te kunnen faciliteren. Het Perspectief Mobiliteit vormt daarmee ook een liniaal waarlangs de Provincie haar plannen legt om te controleren of de Provincie op de goede weg is.

De Provincie heeft onderdelen uit het Perspectief Mobiliteit nader uitgewerkt in de [Visie Publieke Mobiliteit](#). De Visie Publieke Mobiliteit gaat over alle vervoer waarvoor reizigers niet een eigen vervoermiddel, zoals Auto of fiets, kunnen of willen gebruiken. De ambitie daarbij is dat Publieke Mobiliteit overal in de Provincie goed georganiseerd is. Het regionaal Openbaar Vervoer is een belangrijk onderdeel van Publieke Mobiliteit. De Provincie is wettelijk verantwoordelijk voor het regionaal Openbaar Vervoer in een groot deel van de Provincie. Voor de bruikbaarheid van het regionaal Openbaar Vervoer is het echter van belang dat de gehele (keten)reis van deur tot deur goed werkt, dus ook de Trein, voor- en natransport, deelmobiliteit en regionaal Openbaar Vervoer dat onder verantwoordelijkheid van de Vervoerregio Amsterdam en omliggende provincies valt.

In het [Coalitieakkoord_2023_2027_'Verbindend_vooruit'](#) geeft de Provincie ten slotte aan dat Openbaar Vervoer belangrijk is voor inwoners in het landelijk én stedelijk gebied. De Provincie zet in op beter en betaalbaar Openbaar Vervoer (ov), onder andere in de kleine Kernen. Daarom wil de Provincie investeren in nieuwe vormen van deelmobiliteit, Openbaar Vervoer en hubs om het overstappen op verschillende vormen van mobiliteit te faciliteren.

3 In dit document zijn gedefinieerde begrippen met een hoofdletter geschreven. De definitie van deze begrippen is te vinden in het document 'Begrippenlijst'.

De Provincie heeft de implicaties van de Visie Publieke Mobiliteit en het coalitieakkoord voor het openbaar busvervoer in het concessiegebied 'NoordWest Noord-Holland' nader geconcretiseerd in een [Nota van Uitgangspunten](#). In de Nota van Uitgangspunten zijn de hoofdlijnen voor de nieuwe concessie 'NoordWest Noord-Holland' vastgelegd. Daarbij onderscheidt de Provincie de volgende manieren waarop het Openbaar Vervoer kan bijdragen aan de hiervoor beschreven hoofddoelen:

1. Borgen van de bereikbaarheid
2. Bijdragen aan inclusief toegankelijk mobiliteitssysteem (mobiliteitsrechtvaardigheid)
3. Bijdragen aan duurzaam mobiliteitssysteem

De Provincie stelt op basis hiervan als hoofddoel voor de concessie 'NoordWest Noord-Holland':

De Concessie moet de bereikbaarheid van relevante bestemmingen in NoordWest Noord-Holland op een inclusieve, toegankelijke, veilige en duurzame manier borgen in de vorm van een goed ov-aanbod aangevuld met andere vormen van Publieke Mobiliteit.

De Provincie heeft dit hoofddoel vervolgens verder uitgewerkt in de volgende subdoelen (strategieën):

1. De bereikbaarheid van woon-, werk- en onderwijslocaties in NoordWest Noord-Holland is geborgd door het bieden van snelle, directe, frequente en betrouwbare Verbindingen die een volwaardig alternatief zijn voor de Auto.
2. De basisbereikbaarheid van regionale voorzieningen (o.a. ziekenhuizen en winkelgebieden breder dan dagelijkse boodschappen) is geborgd door korte loopafstanden tot ov-haltes vanaf waar ten minste een keer per uur een Bus vertrekt en door korte reistijden vanaf de ov-haltes naar deze voorzieningen.
3. De toegankelijkheid van het Openbaar Vervoer is geborgd door de inzet van toegankelijke Voertuigen, de beschikbaarheid en toegankelijkheid van reisinformatie en de betaalbaarheid van Ritten.
4. De veiligheid van het Openbaar Vervoer is geborgd door een heldere verdeling van taken en verantwoordelijkheid en een goede samenwerking tussen partijen.
5. De duurzaamheid van het Openbaar Vervoer wordt verbeterd door de uitstoot van schadelijke stoffen te beperken en circulaire inkoop.

1.4 ROL EN STATUS ONTWERP PROGRAMMA VAN EISEN

Als nadere uitwerking van de Nota van Uitgangspunten heeft de Provincie dit ontwerp Programma van Eisen voor de (aanbesteding van) de Concessie opgesteld. In het ontwerp Programma van Eisen staan de eisen die de Provincie aan het Openbaar Vervoer en de Concessiehouder¹⁰ stelt. Daarnaast moet de Concessiehouder zich vanzelfsprekend aan alle wettelijke bepalingen en regelingen houden die relevant zijn bij de uitvoering van het Openbaar Vervoer. Deze wettelijke bepalingen en regelingen zijn niet in het Programma van Eisen opgenomen.

Dit document betreft een ontwerpversie van het Programma van Eisen. Deze ontwerpversie wordt:

- conform artikel 27 en 27(a) van de Wp2000 voor advies voorgelegd aan het door de Provincie aangewezen Reizigers Overleg Consumentenbelangen Openbaar Vervoer Noord-Holland, gebiedskamer Haarlem – IJmond en Noord-Holland Noord ("ROCOV");
- voor een reactie voorgelegd aan de Gemeenten in het concessiegebied NoordWest Noord-Holland, vervoerders (in de vorm van een marktconsultatie en een marktraadpleging Sociale Veiligheid), Buurtbusverenigingen en concessieverleners van aangrenzende concessiegebieden (i.c. Vervoerregio Amsterdam en de provincies Zuid-Holland, Friesland en Flevoland). Met deze concessieverleners maakt de Concessieverlener afspraken over de uitvoering van Verbindingen naar en vanuit aangrenzende concessiegebieden, en
- op de website van de Provincie gepubliceerd.

Tot en met 3 juli 2025 is het mogelijk om op deze ontwerpversie te reageren via aanbestedingnwnh@noord-holland.nl. Alle ontvangen adviezen en reacties worden opgenomen en door de Provincie beantwoord in een Nota van Zienswijzen. Hierin geeft de Provincie aan of, en zo ja op welke wijze, adviezen en reacties in de definitieve versie van het Programma van Eisen zijn verwerkt dan wel waarom adviezen en reacties niet zijn overgenomen. De Nota van Zienswijzen wordt tezamen met het definitieve Programma van Eisen als onderdeel van het Bestek gepubliceerd. Andere documenten ten behoeve van de aanbesteding die de Provincie parallel aan het Programma van Eisen opstelt en te zijner tijd onderdeel van het Bestek zullen worden, zijn onder meer:

- **Inschrijvingsleidraad:** een beschrijving van de aanbestedings- en beoordelingsprocedure inclusief de Gunnings-criteria en de informatie die Inschrijvers moeten aanleveren.
- **Concessiebesluit:** het besluit tot verlening van de Concessie aan de winnende Inschrijver met daarin de eisen waaraan de Concessiehouder moet voldoen. In het Concessiebesluit zijn bepalingen van meer algemene aard uitgewerkt zoals onderwerp, duur en gebied van de Concessie en procedures voor onder meer Herijking/aanpassing en verlenging van de Concessie.

- **Begrippenlijst:** Bijlage bij het Concessiebesluit waarin de definities van de in de documenten gehanteerde begrippen zijn opgenomen. Bij het ontwerp Programma van Eisen is een ontwerpversie van de Begrippenlijst gevoegd.
- **Financiële bepalingen:** document met de financiële bijdrage die Provincie ter beschikking stelt voor de uitvoering van de Concessie. In dit document is aangegeven aan welke financieel-administratieve voorwaarden de Concessiehouder moet voldoen om voor deze bijdrage in aanmerking te komen en wat de consequenties zijn wanneer de Concessiehouder bepaalde verplichtingen vanuit de Concessie niet nakomt.

1.5 LEESWIJZER

Het Programma van Eisen bevat de minimumeisen waaraan de Concessiehouder in ieder geval moet voldoen. De Provincie daagt (potentiële) Inschrijvers echter uit om in het kader van de aanbesteding van de Concessie zoveel mogelijk extra's bovenop deze minimumeisen te bieden om zo de Concessie gegund te krijgen. De wensen van de Provincie met betrekking tot deze extra's, veelal gerelateerd aan de doelen van de Concessie (zie paragraaf 1.3), worden in de Inschrijvingsleidraad nader uitgewerkt in de vorm van Gunningscriteria.

De eisen zelf zijn per (deel)onderwerp beschreven in verschillende hoofdstukken. Elk hoofdstuk start met een toelichtende tekst die op functionele wijze beschrijft wat de Provincie met het betreffende onderwerp wil bereiken. De concrete eisen die hieruit voortvloeien zijn opgenomen in tabellen. Een lezer die alleen op hoofdlijnen wil weten welke eisen de Provincie aan het Openbaar Vervoer en de Concessiehouder stelt, kan zich beperken tot de inleidende teksten. In geval van strijdigheid tussen een inleidende tekst en een eis in een tabel, prevaleert de eis in de tabel.

Indien in dit Programma van Eisen wordt verwezen naar een Bijlage wordt hiermee één van de Bijlagen bij dit Programma van Eisen bedoeld, tenzij dit expliciet anders is vermeld (bijvoorbeeld: een Bijlage bij de Financiële bepalingen).

Tenslotte adviseren wij u om, voordat u begint met lezen aan hoofdstuk 2 (Vervoeraanbod), Bijlage B2 Vervoerkundig kader Concessieverlening NoordWest Noord-Holland te lezen.

VERVOERAANBOD

De Concessieverlener heeft in de vastgestelde Visie Publieke Mobiliteit en in de Nota van Uitgangspunten voor de Concessie NoordWest Noord-Holland drie doelen voor de Concessie geformuleerd die in het document Vervoerkundig Kader Concessieverlening NoordWest Noord-Holland (hierna: Vervoerkundige Kader, zie Bijlage B2) vertaald zijn naar vervoerkundige uitgangspunten voor de Concessie waarbij de ontwikkelperspectieven Noord-Holland Noord en Zuid-Kennemerland IJmond richtinggevend zijn geweest. De Concessieverlener verwacht dat de Concessiehouder in zijn Inschrijving en gedurende de looptijd van de Concessie het Vervoerkundige Kader volgt. Dit houdt in dat de Concessiehouder vanaf start van de Concessie de bereikbaarheid van het hele Concessiegebied verbetert door op kansrijke Verbindingen hoogfrequente en snelle Buslijnen aan te bieden en tegelijkertijd de inclusiviteit van het Openbaar Vervoer waarborgt door een netwerk van Lijnen aan te bieden met in stedelijke gebieden korte loopafstanden tot Haltes en bediening van kleine Kernen in het hele Concessiegebied. De Concessiehouder vertaalt het Vervoerkundige Kader naar een eenvoudig te begrijpen netwerk aan lijnen met veel reismogelijkheden tijdens de hele bedieningsperiode. De Concessieverlener verwacht daarbij dat de Concessiehouder gedurende de looptijd van de Concessie aandacht besteedt aan de verschillen tussen regio's binnen het Concessiegebied en in samenwerking met de Concessieverlener en overige Stakeholders, zoals Gemeenten, lokale initiatieven verder ontwikkelt. In dit hoofdstuk beschrijft de Concessieverlener de eisen waaraan het OV-netwerk en de Dienstregeling in ieder geval moeten voldoen.

2.1 FASERING VAN HET AANBOD

In het huidige concessiegebied Noord-Holland-Noord is in de zomer van 2024 een nieuwe dienstregeling met ingrijpende wijzigingen in het Lijnennet ingevoerd. Om Reizigers een duurzaam betrouwbaar aanbod aan Openbaar Vervoer te bieden, wil de Concessieverlener de komende jaren geen verdere ingrijpende wijzigingen aan het Lijnennet binnen Noord-Holland-Noord doorvoeren. Daarnaast is bij verschillende recent gestarte concessies gebleken dat een ingroeiperiode in de eerste periode van de Concessie wenselijk is. Daarom heeft de Concessieverlener besloten om een fasering in de ontwikkeling van het Openbaar Vervoer aanbod tijdens de eerste jaren van de Concessie te hanteren, namelijk:

Fase 1: De eerste 12 maanden van de Concessie;

Fase 2: De periode vanaf juli 2029, waarbij een tussentijdse wijziging van de Dienstregeling is toegestaan indien de datum van ingebruikname van het Knooppunt Haarlem Nieuw Zuid niet samenvalt met de ingangsdatum van een Jaardienstregeling.

In de eerste 12 maanden van de Concessie (juli 2028 tot en met juni 2029) mag de Concessiehouder het Lijnennet in principe niet wijzigen ten opzichte van het Lijnennet in het begin van 2028 (met uitzondering van positieve veranderingen in het bestaande netwerk, zoals frequentieverhogingen of langere bedieningstijden). Op die manier wil de Concessieverlener een voor Reizigers stabiele Dienstregeling bij overgang van de concessies borgen.

Vanaf het Dienstregelingjaar 2029 zijn in principe aanpassingen van het Lijnennet in het hele Concessiegebied mogelijk. Eén van de redenen om het Lijnennet aan te passen is het in 2024 genomen besluit om in Haarlem het nieuwe busstation Knooppunt Nieuw Zuid aan te leggen. Verwachting is dat dit Knooppunt in het jaar 2029 in gebruik genomen kan worden. Dat betekent dat op een nog niet bekend moment binnen de eerste twee jaren van de Concessie een nieuwe centrale overstaplocatie binnen de regio Haarlem-IJmond beschikbaar komt.

De Concessieverlener geeft de Concessiehouder de ruimte om al voor oplevering van Knooppunt Nieuw Zuid een gewijzigd Lijnennet in de regio Haarlem en IJmond aan te bieden. Wel biedt Knooppunt Nieuw Zuid mogelijkheden om dit gewijzigde Lijnennet te optimaliseren qua Aansluitingen en eventueel andere Routes van een beperkt aantal lijnen. Daarom is het de Concessiehouder toegestaan om direct na

oplevering van Knooppunt Nieuw Zuid verdere wijzigingen in de Dienstregeling door te voeren, indien de datum van ingebruikname van het Knooppunt Nieuw Zuid niet overeenkomt met de ingangsdatum van een Dienstregelingjaar of de start van de tweede fase in de ontwikkeling van het Openbaar Vervoer aanbod.

Fasering van het aanbod	
2.1.1	De Concessiehouder biedt vanaf 16 juli 2029 een Dienstregeling aan die voldoet aan alle eisen in dit hoofdstuk.
2.1.2	De Concessiehouder biedt vanaf start van de Concessie tot en met 15 juli 2029 een Dienstregeling aan waarbij de Routes van bestaande Lijnen ongewijzigd blijven ten opzichte van en de bedieningstijden en frequenties van bestaande Lijnen minimaal gelijk blijven aan de Dienstregeling voor de eerste zes maanden van het Dienstregelingjaar 2028 voor de huidige concessies Noord-Holland-Noord en Haarlem-IJmond. Het is de Concessiehouder toegestaan om vanaf start van de Concessie en/of het Dienstregelingjaar 2029: Extra Lijnen conform de Lijntypes zoals opgenomen in Tabel 4 aan te bieden in aanvulling op bestaande Lijnen die zijn opgenomen in de Dienstregeling voor de eerste zes maanden van het Dienstregelingjaar 2028, mits bestaande Lijnen ongewijzigd blijven; Hogere frequenties en langere bedieningstijden op bestaande Lijnen aan te bieden, en Vertrektijdstippen op Haltes aan te passen om Aansluitingen te verbeteren.
2.1.3	Het is de Concessiehouder toegestaan om binnen drie maanden na oplevering van Knooppunt Nieuw Zuid de Dienstregeling van het Openbaar Vervoer binnen Haarlem te wijzigen, ook als het tijdstip van wijziging van de Dienstregeling niet overeenkomt met de ingangsdatum van een nieuw Dienstregelingjaar. Indien de Concessiehouder daarbij ook lijnvoering, bedieningstijden en frequenties van Lijnen wil aanpassen, dienen deze aanpassingen in het voorafgaande Vervoerplan vastgesteld te zijn.

2.2 ONTSluitING VAN HET CONCESSIEGEBIED

De Concessieverlener heeft passend bij het doel om te komen tot een inclusief netwerk aan Openbaar Vervoer de ambitie om minimaal het huidige ontsluitingsniveau van het Concessiegebied te borgen. De eisen aan te bedienen Kernen en afstanden tot Haltes sluiten daarom grotendeels aan bij de huidige situatie. Door voor frequentere lijnen afstanden van maximaal 600 meter tot een Halte toe te staan, biedt de Concessieverlener de Concessiehouder de ruimte om het vervoeraanbod op een Traject beperkt te bundelen om aanbod van hoogfrequente lijnen te faciliteren. Dit levert kortere wachttijden en een hogere betrouwbaarheid op waardoor de bereikbaarheid van het Concessiegebied verbetert; dat wil zeggen, Reizigers kunnen erop vertrouwen dat zij op meer momenten en binnen hetzelfde tijdbestek meer plekken met het Openbaar Vervoer kunnen bereiken. Daarnaast eist de Concessieverlener dat de Concessiehouder inspeelt op ontwikkelingen rondom nieuwbouwlocaties door vroegtijdig voor een passende OV-ontsluiting te zorgen om zo nieuwe bewoners te verleiden om gebruik te maken van het Openbaar Vervoer.

Ontsluiting van het Concessiegebied	
2.2.1	De Concessiehouder ontsluit minimaal 90% van alle adressen in elke Kern en elke Wijk met minimaal het bedieningsniveau van het Openbaar Vervoer zoals opgenomen in Tabel 1 (voor Kernen met minder dan 25.000 inwoners) en Tabel 2 (voor Wijken in Kernen met minimaal 25.000 inwoners). Een adres geldt als ontsloten wanneer de Hemelsbrede afstand van dit adres naar <ul style="list-style-type: none"> • een Halte van een R-netlijn of Stadsprinter maximaal 600 meter bedraagt, of • een Halte van een Streeksprinter, Wijkverbinder, Basisverbinder, Maatwerkverbinder of Buurtbuslijn maximaal 400 meter bedraagt, of • een van de Treinstations Alkmaar, Haarlem of Hoorn maximaal 1.200 meter bedraagt, of • een Treinstation met een Sprinter-bediening van op één Verbinding minimaal vier Treinen per uur per richting op een werkdag om 12:00 uur, of een Treinstation met een Intercity-bediening* maximaal 800 meter bedraagt, of • een ander Treinstation met een Sprinter-bediening van per Verbinding minder dan vier Treinen per uur en richting op een werkdag om 12:00 uur maximaal 400 meter bedraagt. <p>*Treinstations met een bediening door treindiensten die op het betreffende Traject een Sprinter-functie hebben, waaronder de Treinstation op het Traject tussen Alkmaar en Den Helder en tussen Hoorn en Enkhuizen, gelden niet als Treinstations met een Intercity-bediening.</p>
2.2.2	Indien het vanwege beperkingen van de beschikbare Infrastructuur niet mogelijk is om aan eis 2.2.1 te voldoen, bedient de Concessiehouder in ieder geval alle Haltes in de betreffende Kern of Wijk zoals opgenomen in de Jaardienstregeling 2025 ⁴ .

4 De Jaardienstregeling 2025 wordt als achtergrondinformatie bij het ontwerp Programma van Eisen gepubliceerd. Hierop kan niet worden gereageerd.

Ontsluiting van het Concessiegebied	
2.2.3	De Concessiehouder ontsluit elk ziekenhuis in het Concessiegebied met een Lijn met minimaal de frequenties en bedieningstijden van een Basisverbinder die halteert bij een Halte op maximaal 250 meter werkelijke loopafstand naar de hoofdingang van het betreffende ziekenhuis. Bij start van de Concessie betreft dit de volgende ziekenhuizen: <ul style="list-style-type: none"> • Noordwest Ziekenhuisgroep, locatie Alkmaar • Noordwest Ziekenhuisgroep, locatie Den Helder • Dijklander Ziekenhuis, Hoorn • Beverwijk Rode Kruis Ziekenhuis, Beverwijk • Spaarne Gasthuis, locatie Noord, Haarlem • Spaarne Gasthuis, locatie Zuid, Haarlem
2.2.4	De Concessiehouder ontsluit ten minste 90% van alle adressen van een nieuwbouwlocatie binnen een bestaande Kern met op termijn minimaal 2.000 inwoners en een bevolkingsdichtheid van 1.200 inwoners per km ² met ten minste een Basisverbinder en met een maximale Hemelsbrede afstand tot een Halte conform het bepaalde in eis 2.2.1 zodra minimaal 500 bewoners in de betreffende nieuwbouwlocatie gevestigd zijn. Deze eis geldt niet voor nieuwbouwlocaties waarvoor de Concessieverlener heeft vastgesteld dat dit vanwege de beschikbare en geplande Infrastructuur (nog) niet mogelijk is.
2.2.5	De Concessiehouder voldoet aan eis 2.2.1, ook indien er door nieuwbouw binnen bestaande Kernen of Wijken nieuwe Verbindingen en de bediening van andere Haltes nodig zijn. Uitzonderingen hierop zijn mogelijk indien de Concessieverlener anders bepaalt, bijvoorbeeld omdat de ontsluiting van de betreffende nieuwbouwlocatie vanwege de ruimtelijke inrichting beperkte meerwaarde biedt voor bestaande en potentiële Reizigers.

Kern met aantal inwoners	Treinstation in de betreffende Kern	Minimumbedieningsniveau om te voldoen aan eis 2.2.1 conform Lijntype*	Verbinding met minimaal
1.250-2.499	Niet aanwezig	Maatwerkverbinder	Een A- of B-Knooppunt
2.500-4.999	Niet aanwezig	Basisverbinder**	Een A-Knooppunt
5.000-24.999	Niet aanwezig	Streeksprinter	Een A-Knooppunt
1.250-24.999	Aanwezig	Basisverbinder**	Een A- of B-Knooppunt

Tabel 1: Minimumbedieningsniveau in Kernen met minder dan 25.000 inwoners zoals opgenomen in Bijlage 3.7.

- * Het is de Concessiehouder toegestaan om aan het minimumbedieningsniveau per Kern te voldoen door (voor de hele of een deel van de bedieningsperiode) Lijnen van andere Lijntypes aan te bieden, mits de betreffende Lijn voldoet aan de minimale frequenties en bedieningstijden van het in de tabel opgenomen Lijntype. Het is de Concessiehouder daarnaast toegestaan om Vraagafhankelijk Vervoer aan te bieden in aanvulling op de vereiste Lijnen.
- ** Voor Kernen in deze categorieën die in de Jaardienstregeling 2025 uitsluitend of gedeeltelijk met Buurtbuslijnen en/of Overige lijnen ontsloten worden, volstaat het bedieningsniveau zoals opgenomen in de Jaardienstregeling van 2025. De Concessieverlener beschouwt daarbij de in de Jaardienstregeling 2025 opgenomen Lijn 153 (Schagen-Winkel-Nieuw Niedorp) als Overige lijn en niet als Maatwerkverbinder. Voor de Kernen die door deze Lijn bediend worden, volstaat de in eisen 2.6.1 en 2.7.2 opgenomen bedieningsverplichting.

Minimaal aantal inwoners en bevolkingsdichtheid	In Kern met aantal inwoners	Minimumbedieningsniveau om te voldoen aan eis 1.1.2 conform Lijntype
Wijk met minimaal 2.000 inwoners en minimaal 1.200 inwoners per km/2 of Buurt met minimaal 5.000 inwoners per km/2	25.000-49.999	Basisverbinder
	50.000 of meer	Wijkverbinder

Tabel 2: Minimumbedieningsniveau per Wijk in Kernen met minimaal 25.000 inwoners zoals opgenomen in Bijlage 3.7.

- * Het is de Concessiehouder toegestaan om aan het minimumbedieningsniveau per Kern te voldoen door (voor de hele of een deel van de bedieningsperiode) Lijnen van andere Lijntypes aan te bieden, mits de betreffende Lijn voldoet aan de minimale frequenties en bedieningstijden van het in de tabel opgenomen Lijntype.

2.3 OPBOUW VAN HET LIJNENNET

De Concessieverlener streeft naar een samenhangend Lijnennet dat voor Reizigers eenvoudig te begrijpen is. Een van de speerpunten daarbij is de consistente integratie van het Lijnennet met het Openbaar Vervoer van overige concessiehouders (per Trein, Bus en Veer). De Concessiehouder werkt zijn aanbod dusdanig uit dat het Openbaar Vervoer van alle in de regio aanwezige concessiehouders voor Reizigers een samenhangend geheel vormt door paralleliteit te voorkomen en goede Aansluitingen te bieden. In aansluiting met de doelen van de Concessie en de in de Visie Publieke Mobiliteit opgenomen lijnformules (Plusnet en Basisnet) onderscheidt de Concessieverlener binnen het Lijnennet de volgende Lijntypes:

- In het landelijke gebied bieden Streeksprinters snelle en frequente Verbindingen tussen grotere Kernen (>5.000 inwoners) en het centrum van steden. Kleinere Kernen (>2.500 inwoners) worden ontsloten met Basis-

verbinders waar de focus op beschikbaarheid tijdens de hele bedieningsperiode ligt. In overige te ontsluiten Kernen (>1.250 inwoners) zorgen Maatwerkverbinders ervoor dat het huidige bedieningsniveau met Openbaar Vervoer geborgd blijft. Alle Lijnen takken op voor Reizigers zinvolle plekken aan op het treinnetwerk en overige relevante lijnen zoals de Buslijn van Alkmaar via Den Oever naar Leeuwarden.

- In het stedelijke gebied bieden R-netlijnen en Stadsprinters snelle en hoogfrequente Verbindingen vanuit Wijken met een zeer hoge bevolkingsdichtheid (uitgangspunt 6.000 inwoners per km²) en nabijgelegen grote Kernen naar centrale bestemmingen. In aanvulling op Stadsprinters en in Wijken waar geen Stadsprinters aanwezig zijn, zorgen Wijkverbinders voor korte loopafstanden naar Haltes.

Het aanbod aan Openbaar Vervoer wordt verder aangevuld met de bestaande Buurtbuslijnen (paragraaf 2.6), Overige lijnen gericht op specifieke doelgroepen zoals scholieren (paragraaf 2.7), en Nachtlijnen (paragraaf 2.9). Ten slotte gelden voor Texel specifieke bedieningseisen (paragraaf 2.11).

De Concessieverlener verwacht dat de Concessiehouder op basis van de gedefinieerde Lijntypes en hun functies in het Concessiegebied een voor Reizigers navolgbaar Lijnennet met een betrouwbaar aanbod met zo weinig mogelijk wijzigingen in Routes en beschikbaarheid over de hele dag aanbiedt. Dit houdt in dat de Concessieverlener zo veel mogelijk aanbod biedt op de Lijnen die de hele dag beschikbaar zijn en Overige lijnen, zoals Lijnen met een beperkte bedieningsperiode alleen in uitzonderlijke gevallen aanbiedt.

Eisen aan Lijntypes	
2.3.1	De Concessiehouder biedt ten minste tijdens de bedieningsperiodes zoals opgenomen in Tabel 3 een samenhangend netwerk van R-netlijnen, Stadsprinters, Streeksprinters, Wijkverbinders, Basisverbinders, Maatwerkverbinders, Buurtbuslijnen en Overige lijnen aan. Daarbij zorgt de Concessiehouder ervoor dat per Lijn en richting de eerste Rit nooit eerder vanaf de Beginhalte vertrekt dan het begintijdstip en de laatste Rit nooit eerder op de Eindhalte aankomt dan het eindtijdstip van de in Tabel 3 aangegeven periodes.
2.3.2	Het is de Concessiehouder toegestaan om Lijnen van verschillende Lijntypes, niet zijnde R-netlijnen en Stadsprinters, te combineren en voor deze gecombineerde Lijn hetzelfde Lijnnummer te gebruiken (zoals een Streeksprinter en een Wijkverbinder), mits de Concessiehouder ten genoegen van de Concessieverlener kan aantonen dat dit voordelen voor (potentiële) Reizigers biedt.
2.3.3	In afwijking van eis 2.3.2 is het de Concessiehouder toegestaan om Lijnen behorend tot de Lijntypes R-netlijn en Stadsprinter op hun Eindhalte te koppelen aan een Lijn van een ander Lijntype en de gehele Lijn als respectievelijk R-netlijn of Stadsprinter te exploiteren, indien de gecombineerde Lijn op minimaal 85% van het gehele Traject van de gekoppelde Lijn voldoet aan de eisen aan de frequenties van respectievelijk een R-netlijn of Stadsprinter en mits de Concessiehouder ten genoegen van de Concessieverlener kan aantonen dat dit voordelen voor (potentiële) Reizigers biedt. Voor de Concessiehouder op een deel van het Traject van de gekoppelde Lijn niet voldoet aan de minimeisen ten aanzien van frequenties en bedieningstijden die gelden voor een R-net-lijn of Stadsprinter, geldt voor het door dit deel van het Traject bediende gebied geldt 400 meter als maximaal toegestane Hemelsbrede afstand tot Haltes zoals aangegeven in eis 2.2.1.
2.3.4	Het is de Concessiehouder niet toegestaan om Lijnen van het Lijntype R-netlijnen en Stadsprinter aan te bieden die Routevarianten en/of Trajecten met een alternerende bediening (waaronder in twee richtingen bediende lusroutes) hebben, tenzij de Concessieverlener in het kader van de Dienstregelingsprocedure (Bijlage 3.1) anders bepaalt.
2.3.5	Het is de Concessiehouder niet toegestaan om aan de eisen ten aanzien van de ontsluiting van het Concessiegebied te voldoen door een Traject maar in één richting te bedienen, tenzij minimaal 80% van het betreffende Traject in de Jaardienstregeling 2025 ook uitsluitend in één richting bediend wordt.
2.3.6	Het is de Concessiehouder niet toegestaan om R-netlijnen en Stadsprinters aan te bieden die Trajecten langer dan 2.000 meter (gemeten over het midden van de weg) maar in één richting te bedienen.
2.3.7	De Concessiehouder biedt op alle R-netlijnen, Stadsprinters, Streeksprinters, Wijkverbinders en Basisverbinders minimaal de frequenties zoals opgenomen in Tabel 4.
2.3.8	In aanvulling op eis 2.3.7 biedt de Concessiehouder op elke Maatwerkverbinder per te bedienen Kern, per dag van de week en per rijrichting, minimaal 90% van het aantal Ritten uit de Jaardienstregeling 2025, waarbij het aantal Ritten naar boven wordt afgerond. Ter illustratie: de Concessiehouder biedt in een Kern waarvoor een Maatwerkverbinder is voorgeschreven en waar in de Jaardienstregeling 2025 een Lijn is opgenomen met 14 Ritten in een rijrichting minimaal 13 ($0,9 \cdot 14 = 12,6$) Ritten op een werkdag in deze rijrichting aan.
2.3.9	De Concessiehouder zorgt dat het interval tussen opeenvolgende Ritten van Lijnen tijdens bedieningsperiodes waarin voor deze Lijnen een minimale frequentie-eis van één keer per uur of lager of geen minimale frequentie-eis geldt, maximaal 60 minuten bedraagt, uitgezonderd kleine afwijkingen vanwege andere rijtijden in beide richtingen. Deze eis geldt ook voor Maatwerkverbinders, maar niet voor Overige lijnen en Nachtlijnen.
2.3.10	De Concessiehouder hanteert een lijnnummering die bijdraagt aan de begrijpelijkheid van zijn aanbod aan Openbaar Vervoer en in ieder geval voldoet aan de volgende uitgangspunten: <ul style="list-style-type: none"> • R-netlijnen hebben een driecijferig Lijnnummer, beginnend met een 3; • Nachtlijnen hebben een Lijnnummer beginnend met een N gevolgd door twee cijfers; • Alle andere Lijnen hebben een logische nummering gebaseerd op een systematiek per Lijntype en/of regio.

		R-netlijn / Stadsprinter	Wijkverbinder/Streeksprinter/ Basisverbinder
Werkdag	Overdag	6:00-20:00 (waarvan Spits: 7:00-9:00 en 16:00-18:00)	6:00-19:00
	Avond	20:00-00:00	19:00-23:00
Zaterdag	Overdag	7:00-20:00	7:00-19:00
	Avond	20:00-00:00	19:00-23:00
Zondag	Overdag	8:00-20:00	8:00-19:00
	Avond	20:00-00:00	19:00-23:00

Tabel 3: Bedieningsperioden per Lijntype.

		R-netlijn	Stadsprinter	Wijk- verbinder	Streek- printer	Basis- verbinder
Werkdag	Spits	6	4	2	2	1
	Overdag	4	4	2	2	1
	Avond	2	2	1	1	1
Zaterdag	Overdag	4	4	2	1	1
	Avond	2	2	1	1	1
Zondag	Overdag	2	2	1	1	1
	Avond	2	2	1	1	1

Tabel 4: Minimale frequenties per Lijntype en bedieningsperiode in Ritten per uur en richting.

2.4 VERPLICHT VERBINDINGEN VAN EN NAAR KERNEN

Om de integraliteit van het Lijnennet onderling en met het overige Openbaar Vervoer te borgen, stelt de Concessie-verlener eisen aan verplichte Verbindingen per Kern. Uitgangspunt is daarbij dat vanuit elke Kern in ieder geval een Verbinding zonder overstap met een Treinstation wordt geboden en waar kansrijk en rechtstreekse Verbinding met het centrum van een stad wordt geboden.

Verbindingen van en naar Kernen	
2.4.1	<p>De Concessiehouder bedient elke Kern met minimaal 2.500 en maximaal 24.999 inwoners zonder Treinstation conform Tabel 1 met een Lijn die de betreffende Kern met een A-Knooppunt verbindt. Als A-Knooppunten gelden bij start van de Concessie de volgende Treinstations en Haltes (zie ook Bijlage 3.6):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alkmaar station • Beverwijk station • Bovenkarspel-Grootebroek station • Den Helder station • Haarlem station • Heemstede-Aerdenhout station • Hoorn station • Schagen station • Haarlem, Delftplein <p>Vanaf het moment van oplevering geldt Haarlem Nieuw-Zuid eveneens als A-Knooppunt.</p> <p>Vanaf het moment dat het Treinstation Heerhugowaard op alle dagen van de week binnen minimaal de bedieningsperiode overdag (zoals opgenomen in Tabel 3) met vier Intercity's per uur van en naar Amsterdam bediend wordt, geldt ook het Treinstation Heerhugowaard als A-Knooppunt.</p>
2.4.2	<p>De Concessiehouder bedient elke Kern met minimaal 1.250 en maximaal 2.499 inwoners zonder Treinstation en elke Kern met minimaal 1.250 en maximaal 24.999 inwoners met Treinstation conform Tabel 1 met een Lijn die de betreffende Kern met een A- of B-Knooppunt verbindt. Als B-Knooppunten gelden bij start van de Concessie alle Treinstations gelegen in het Concessiegebied die niet in eis 2.4.1 als A-Knooppunt worden genoemd (zie voor een overzicht Bijlage 3.6).</p>
2.4.3	<p>De Concessiehouder bedient minimaal elke Wijk met minimaal 2.000 inwoners en een dichtheid van minimaal 1.200 inwoners per km² en elke Buurt met een bevolkingsdichtheid van minimaal 5.000 inwoners km² binnen een Wijk met minder dan 2.000 inwoners en een dichtheid van minder dan 1.200 inwoners per km² conform Tabel 2 met een Lijn die de betreffende Wijk of Buurt met een A-Knooppunt verbindt zoals opgenomen in eis 2.4.1.</p>

2.5 VERPLICHTE TRAJECTEN

In aanvulling op de verplichte Verbindingen per Kern schrijft de Concessieverlener op een aantal Trajecten een bediening met een specifiek Lijntype voor. Allereerst gaat het om het continueren van huidige R-net trajecten op basis van de huidige frequenties en bedieningstijden waarbij de Concessiehouder de keuze heeft om deze Trajecten in de R-net huisstijl of in een nieuwe huisstijl voor het Lijntype Stadsprinter uitvoert.

Daarnaast zijn verplichte Trajecten voor Stadsprinters gedefinieerd op Verbindingen tussen Wijken met een zeer hoge bevolkingsdichtheid (minimaal 6.000 inwoners per km²) en op Verbindingen tussen stedelijke gebieden waar in de Jaardienstregeling 2025 al sprake is van een hoogfrequent aanbod (zoals tussen Zandvoort aan Zee en Haarlem). Op de Verbinding tussen Alkmaar en Heerhugowaard wil de Concessieverlener een kwaliteitsimpuls bieden door een Stadsprinter voor te schrijven die tussen Alkmaar en Heerhugowaard Rivierenwijk de huidige Route van lijn 160 of 162 volgt en een groot deel van de Wijken in Heerhugowaard ontsluit.

Voor overige Lijntypes is een beperkt aantal verplichte Trajecten gedefinieerd om de integraliteit van het Lijnennet te borgen. Kernen of Wijken met bijvoorbeeld Verbindingen naar meerdere Treinstations kunnen zo vertrouwen op de continuïteit van het huidige bedieningsniveau. De lijst verplichte Trajecten in eis 2.5.4 is daarom geen volledig overzicht van alle verplichte Verbindingen voor Maatwerkverbinders, Basisverbinders, Wijkverbinders en Streeksprinters, maar dient alleen ter aanvulling van de in paragraaf 2.4 geëiste Verbindingen.

Verplichte Trajecten							
2.5.1	<p>De Concessiehouder biedt op de volgende Trajecten ten minste een Lijn aan die voldoet aan de eisen ten aanzien van frequenties en bedieningstijden die gelden voor een R-netlijn. De Concessiehouder voert deze Lijnen uit volgens de Productformule R-net of een Productformule voor Stadsprinters:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Traject</th><th>Lijnnummer Jaardienstregeling 2025</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Haarlem Station – Delftplein – Santpoort – Driehuis Westerveld – IJmuiden Dennekoplaan</td><td>385</td></tr> <tr> <td>Amsterdam Sloterdijk – Westpoort – Pont Buitenhuizen – Velsen Zuid – IJmuiden Dennekoplaan* (– IJmuiden aan Zee)**</td><td>382</td></tr> </tbody> </table> <p>* Het is de Concessiehouder toegestaan om de Lijn in de bedieningsperiode zaterdag overdag conform de minimumfrequenties die geldt voor het Lijntype Stadsprinter te exploiteren.</p> <p>** De Concessiehouder bedient het Traject tussen IJmuiden Dennekoplaan en IJmuiden aan Zee conform het bedieningsniveau (frequenties en bedieningstijden) zoals opgenomen in de Jaardienstregeling 2025.</p>	Traject	Lijnnummer Jaardienstregeling 2025	Haarlem Station – Delftplein – Santpoort – Driehuis Westerveld – IJmuiden Dennekoplaan	385	Amsterdam Sloterdijk – Westpoort – Pont Buitenhuizen – Velsen Zuid – IJmuiden Dennekoplaan* (– IJmuiden aan Zee)**	382
Traject	Lijnnummer Jaardienstregeling 2025						
Haarlem Station – Delftplein – Santpoort – Driehuis Westerveld – IJmuiden Dennekoplaan	385						
Amsterdam Sloterdijk – Westpoort – Pont Buitenhuizen – Velsen Zuid – IJmuiden Dennekoplaan* (– IJmuiden aan Zee)**	382						
2.5.2	<p>De Concessiehouder biedt op de volgende Trajecten ten minste één Stadsprinter aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alkmaar Station – Kanaalkade – Nieuwe Schermerweg – Heerhugowaard • Heemskerk Centrum – Beverwijk Station • Beverwijk Station – Velsbroek Centrum – Haarlem Delftplein • Amsterdam Elandsgracht – Halfweg-Zwanenburg Station – Haarlem Spaarnwoude Station – Haarlem Nieuw Zuid • Zandvoort aan Zee busstation – Heemstede-Aerdenhout Station – Haarlem Nieuw-Zuid • Haarlem Nieuw Zuid – Schalkwijk Centrum via Europawijk, Laan van Angers • Haarlem Nieuw Zuid – Schalkwijk Centrum via Meerwijk, Bernadottelaan 						
2.5.3	<p>Voor de Stadsprinter op het Traject Alkmaar Station – Heerhugowaard zoals opgenomen in eis 2.5.2 geldt aanvullend dat de Concessiehouder de Route binnen Heerhugowaard mag bepalen, mits de Route voldoet aan de volgende criteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Stadsprinter biedt een Verbinding tussen knooppunt N242/N508 en de Wijk Rivierenwijk in Heerhugowaard waarbij gebruikgemaakt wordt van óf de Middenweg óf de Oosttangent, en • Minimaal 90% van alle adressen in ten minste één van de Wijken Heemradenwijk, Schilderswijk en De Draai in Heerhugowaard hebben een maximale Hemelsbrede afstand van 600 meter naar een Halte van de Stadsprinter. 						

Verplichte Trajecten

2.5.4 De Concessiehouder biedt ter invulling van of in aanvulling op eisen 2.4.1 tot en met 2.4.3 op de volgende Trajecten minimaal een Lijn conform het Lijntype zoals opgenomen in onderstaande tabel aan:

Traject	Lijntype (minimum)
Alkmaar station – Akersloot – Uitgeest station	Basisverbinder
Alkmaar station – Heiloo – Limmen – Castricum station	Basisverbinder
Alkmaar station – Stompvoren – Schermerhoorn – Noordbeemster – Purmerend tramplein	Streeksprinter
Alkmaar station – Warmenhuizen – Tuitjenhorn – Dirkshorn – Schagen station	Streeksprinter (Alkmaar – Tuitjenhorn) en Maatwerkverbinder (Tuitjenhorn – Schagen)
Anna Paulowna station – Breezand – Den Oever busstation	Maatwerkverbinder
Den Helder station – Den Helder Zuid station – Julianadorp – Schagen station	Streeksprinter (Den Helder station – Julianadorp) en Basisverbinder (Julianadorp – Schagen)
Den Helder station – Hippolytushoef – Den Oever – Middenmeer – Abbekerk busstation – (A7) – Hoorn station	Basisverbinder
Heemskerk centrum – Uitgeest station	Wijkverbinder
Heemskerk centrum – Castricum station	Wijkverbinder
Hoorn station – (A7) – Abbekerk busstation – Medemblik busstation	Streeksprinter
Hoorn station – Berkhout – De Goorn – Avenhorn – Noordbeemster, Oosthuizerweg	Streeksprinter
IJmuiden, Ronde Stadspark – Driehuis, Waterloolaan – Velsbroek, centrum	Wijkverbinder
Vogelenzang, Henk Linsenlaan – Bennebroek – De Glip – Heemstede – Heemstede-Aerdenhout, station / Haarlem Nieuw Zuid*	Wijkverbinder
Wijk aan Zee – Beverwijk, station	Wijkverbinder
Zandvoort aan Zee – Bloemendaal aan Zee – Overveen – Haarlem Nieuw Zuid	Wijkverbinder

* Het is de Concessiehouder toegestaan om deze Lijn in afwijking van de frequentie-eisen die aan een Wijkverbinder gesteld worden te splitsen in twee Lijnen met een frequentie van ten minste 1x per uur per richting om een Verbinding met beide mogelijke Eindhalthes (Heemstede-Aerdenhout en Haarlem Nieuw Zuid) aan te bieden op momenten wanneer de Lijn een frequentie van ten minste 2x per uur per richting heeft.

2.6 BUURTBUSLIJNEN

Buurtbuslijnen bieden in veel Kernen met name in het landelijke gebied en in Wijken met lagere dichtheden een betrouwbaar aanbod aan Openbaar Vervoer, dat bijdraagt aan de inclusiviteit van het Lijnennet. De Concessieverlener zet zich er daarom voor in dat de huidige Buurtbuslijnen gecontinueerd worden. Daarnaast onderzoekt de Concessieverlener of uitbreiding van het netwerk van Buurtbuslijnen op hiervoor geschikte plekken gewenst en mogelijk is.

De Concessieverlener verwacht dat de Concessiehouder Buurtbusverenigingen proactief ondersteunt en de Buurtbuslijnen in zijn netwerk van Openbaar Vervoer opneemt. De Concessiehouder mag Buurtbuslijnen daarbij onder voorwaarden gebruiken om aan bedieningseisen voor Kernen en Wijken te voldoen. Tegelijkertijd verwacht de Concessieverlener dat de Concessiehouder alternatieven aanbiedt indien continuering van een Buurtbuslijn op enig moment niet langer mogelijk blijkt.

Buurtbuslijnen																											
2.6.1	<p>De Concessiehouder faciliteert de door de Concessieverlener goedgekeurde Buurtbuslijnen en neemt deze op in zijn Lijnennet. Bij de start van de Concessie betreft dit de volgende Buurtbuslijnen:</p> <table> <tr> <th>Traject</th><th>Lijnnr.</th></tr> <tr> <td>Schagen – 't Veld – Zijdewind - Waarland</td><td>406</td></tr> <tr> <td>Heerhugowaard – Noord- en Zuid-Scharwoude – Broek op Langedijk - Heerhugowaard</td><td>407</td></tr> <tr> <td>Egmond aan Zee – Egmond Binnen - Heiloo</td><td>408</td></tr> <tr> <td>Heerhugowaard – Ursem - Obdam</td><td>409</td></tr> <tr> <td>Egmond aan Zee - Bergen aan Zee – Bergen - Schoorl – Groet - Camperduin</td><td>410</td></tr> <tr> <td>Schagen – Sint Maartensvlotbrug – Burgerbrug - Tuitjenhorn</td><td>411</td></tr> <tr> <td>Hoorn – Schellinkhout - Wijdenes – Hem – Venhuizen – Hoogkarspel – Lutjebroek – Grootebroek - Bovenkarspel</td><td>412</td></tr> <tr> <td>Hoorn – Oosterblokker - Westwoud – Oostwoud - Wervershoof - Medemblik</td><td>415</td></tr> <tr> <td>Schagen – Zijpe – Anna Paulowna – Wieringerwaard – Wieringerwerf - Kreileroord</td><td>416</td></tr> <tr> <td>Schagen – Barsingerhorn – Winkel – Nieuwe Niedorp – Hoogwoud – Opmeer - Obdam</td><td>417</td></tr> <tr> <td>Enkhuizen – Bovenkarspel – Andijk</td><td>438</td></tr> <tr> <td>Haarlem Ramplaankwartier – Overveen – Bloemendaal – Santpoort Zuid – Haarlem Delftplein/ Spaarne Gasthuis Noord</td><td>481</td></tr> </table>	Traject	Lijnnr.	Schagen – 't Veld – Zijdewind - Waarland	406	Heerhugowaard – Noord- en Zuid-Scharwoude – Broek op Langedijk - Heerhugowaard	407	Egmond aan Zee – Egmond Binnen - Heiloo	408	Heerhugowaard – Ursem - Obdam	409	Egmond aan Zee - Bergen aan Zee – Bergen - Schoorl – Groet - Camperduin	410	Schagen – Sint Maartensvlotbrug – Burgerbrug - Tuitjenhorn	411	Hoorn – Schellinkhout - Wijdenes – Hem – Venhuizen – Hoogkarspel – Lutjebroek – Grootebroek - Bovenkarspel	412	Hoorn – Oosterblokker - Westwoud – Oostwoud - Wervershoof - Medemblik	415	Schagen – Zijpe – Anna Paulowna – Wieringerwaard – Wieringerwerf - Kreileroord	416	Schagen – Barsingerhorn – Winkel – Nieuwe Niedorp – Hoogwoud – Opmeer - Obdam	417	Enkhuizen – Bovenkarspel – Andijk	438	Haarlem Ramplaankwartier – Overveen – Bloemendaal – Santpoort Zuid – Haarlem Delftplein/ Spaarne Gasthuis Noord	481
Traject	Lijnnr.																										
Schagen – 't Veld – Zijdewind - Waarland	406																										
Heerhugowaard – Noord- en Zuid-Scharwoude – Broek op Langedijk - Heerhugowaard	407																										
Egmond aan Zee – Egmond Binnen - Heiloo	408																										
Heerhugowaard – Ursem - Obdam	409																										
Egmond aan Zee - Bergen aan Zee – Bergen - Schoorl – Groet - Camperduin	410																										
Schagen – Sint Maartensvlotbrug – Burgerbrug - Tuitjenhorn	411																										
Hoorn – Schellinkhout - Wijdenes – Hem – Venhuizen – Hoogkarspel – Lutjebroek – Grootebroek - Bovenkarspel	412																										
Hoorn – Oosterblokker - Westwoud – Oostwoud - Wervershoof - Medemblik	415																										
Schagen – Zijpe – Anna Paulowna – Wieringerwaard – Wieringerwerf - Kreileroord	416																										
Schagen – Barsingerhorn – Winkel – Nieuwe Niedorp – Hoogwoud – Opmeer - Obdam	417																										
Enkhuizen – Bovenkarspel – Andijk	438																										
Haarlem Ramplaankwartier – Overveen – Bloemendaal – Santpoort Zuid – Haarlem Delftplein/ Spaarne Gasthuis Noord	481																										
2.6.2	Het is de Concessiehouder toegestaan om in zijn Vervoerplan voorstellen te doen voor wijzigingen in de lijnvoering van een Buurtbuslijn, bijvoorbeeld om te voorkomen dat door veranderingen in de lijnvoering van andere Lijnen paralleliteit met een bestaande Buurtbuslijn ontstaat, mits deze voorstellen niet leiden tot een verminderde bediening van Kernen die volgens de Jaardienstregeling 2025 door de betreffende Buurtbuslijn worden aangedaan. De Concessieverlener bepaalt na overleg met de betreffende Buurtbusvereniging en de Concessiehouder of deze voorstellen al dan niet worden goedgekeurd en mogen worden geïmplementeerd.																										
2.6.3	Al dan niet op verzoek van een (nieuwe) Buurtbusvereniging kan de Concessieverlener, na overleg met betrokken gemeente(n) en de Concessiehouder, besluiten om de in eis 2.6.1 genoemde Buurtbuslijnen uit te breiden of te beëindigen dan wel hier Buurtbuslijnen aan toe te voegen. De Concessiehouder verleent hieraan zijn medewerking.																										
2.6.4	Het is de Concessiehouder niet toegestaan nieuwe Buurtbuslijnen te initiëren en/of Buurtbuslijnen te beëindigen zonder voorafgaande toestemming van de Concessieverlener.																										
2.6.5	<p>Het is de Concessiehouder toegestaan om Buurtbuslijnen als alternatief voor de in Tabel 1 genoemde Lijntypes te gebruiken om te voldoen aan de eisen ten aanzien van de ontsluiting van Kernen en Wijken (paragraaf 2.2).</p> <p>Het is de Concessiehouder daarnaast toegestaan om Buurtbuslijnen als alternatief voor de in Tabel 1 genoemde Lijntypes te gebruiken om te voldoen aan de eisen ten aanzien van het verplichte bedieningsniveau per Kern (eisen 2.4.1 tot en met 2.4.3) te voldoen, mits de betreffende Kern in de Jaardienstregeling 2025 uitsluitend met Buurtbuslijnen en/of Overige lijnen bediend wordt. De Concessiehouder beschouwt daarbij de in de Jaardienstregeling 2025 opgenomen lijn 153 (Schagen-Winkel-Nieuw Niedorp) als Overige lijn.</p> <p>Ter illustratie: In Kernen die bediend worden door een Buurtbuslijn en (een) andere Lijn(en), niet zijnde een Overige lijn, geldt dus dat een bediening met een Buurtbuslijn niet volstaat en wordt het verplichte bedieningsniveau met een Maatwerkverbinder bepaald op basis van het bedieningsniveau van de betreffende andere Lijn(en) zoals opgenomen in de Jaardienstregeling 2025.</p>																										

Buurtbuslijnen	
2.6.6	In afwijking van eis 2.6.5 is het de Concessiehouder toegestaan om met Buurtbuslijnen die de Concessieverlener na start van de Concessie heeft goedgekeurd en die Lijnen die opgenomen zijn in de Jaardienstregeling 2025 vervangen, te voldoen aan de eisen in paragraaf 2.2 en de eisen 2.4.1 tot en met 2.4.3.
2.6.7	Ingeval de Concessiehouder gebruikmaakt van Buurtbuslijnen om aan de eisen ten aanzien van de bediening van Kernen zoals opgenomen in Tabel 1 te voldoen, voorkomt de Concessiehouder eventuele Rituitval door een tekort aan vrijwillige chauffeurs bij de betreffende Buurtbusvereniging door eigen Personeel in te zetten.
2.6.8	Indien een Buurtbuslijn tijdens de looptijd van de Concessie wordt stopgezet, biedt de Concessiehouder voor alle door deze Buurtbuslijn bediende Kernen waarvoor op grond van Tabel 1 een bedieningsplicht geldt een qua aantallen Ritten en geboden Verbindingen gelijkwaardig alternatief, ook als de Concessiehouder reeds met andere Lijnen aan de eisen ten aanzien van de bediening van de betreffende Kernen voldoet. De Concessieverlener behoudt zich het recht voor om de eisen ten aanzien van de bediening van de betreffende Kern te verlagen ten opzichte van het bepaalde in Tabel 1.
2.6.9	De Concessiehouder ondersteunt elke Buurtbusvereniging in het Concessiegebied bij het jaarlijks opstellen van de Dienstregeling voor de betreffende Buurtbuslijn(en) inclusief Route en halteplaatsen, alsmede bij het maken van inzetroosters (zie ook eis 9.4.1). De Concessiehouder stemt zijn Dienstregeling tijdig af met de Buurtbusverenigingen, opdat zij tijdig advies kunnen uitbrengen over eventuele wijzigingen in de Dienstregeling die hun Buurtbuslijn(en) raken.
2.6.10	In geval van geschillen tussen de Concessiehouder en een Buurtbusvereniging treden de Concessiehouder, de Concessieverlener en de desbetreffende Buurtbusvereniging in overleg. Wanneer dit overleg niet tot overeenstemming leidt, neemt de Concessieverlener de eindbeslissing over het geschil.

2.7 LIJNEN VOOR SPECIFIEKE DOELGROEPEN EN BESTEMMINGEN

In aanvulling op reguliere Lijnen (dat wil zeggen, Lijnen zoals beschreven in de paragrafen 2.3 tot en met 2.6) biedt de Concessiehouder in ieder geval een aantal vaste Ritten op Verbindingen die gericht zijn op specifieke doelgroepen. De Concessieverlener verwacht dat de Concessiehouder bij het opstellen van de Dienstregeling de belangen van de betreffende doelgroepen behartigt en waar relevant afspraken maakt met de betreffende instellingen (scholen, werkgevers, etc.). De Concessieverlener heeft daarbij als ambitie dat deze Lijnen op termijn waar mogelijk geïntegreerd worden in het aanbod aan reguliere Lijnen en/of uitgevoerd worden door andere concessiehouders. De Concessieverlener is concreet in gesprek met de provincie Flevoland om de afspraken over de bediening van de huidige lijn 650 te herzien. Op de Verbinding met de Energie&Health-Campus in Petten heeft de Concessieverlener de wens om het succesvolle huidige bedieningsconcept met per richting een halfuurdienst op de snelle of de langzame Route te continueren.

Lijnen voor specifieke doelgroepen en bestemmingen													
2.7.1	<p>De Concessiehouder biedt op de onderstaande Trajecten een Overige lijn die op de behoefte van scholieren dan wel werknemers is afgestemd en met in ieder geval het aantal Ritten zoals opgenomen in de Jaardienstregeling 2025, tenzij de bestemming waarvoor de Overige lijn bedoeld is, verplaatst of beëindigd wordt, de Concessieverlener andere afspraken met een andere concessieverlener maakt, of de Concessieverlener tijdens de looptijd van de Concessie anders bepaalt:</p> <table> <tr> <th>Traject</th><th>Lijnnummer Jaardienstregeling 2025</th></tr> <tr> <td>Bergen, Europese School – Alkmaar station</td><td>606</td></tr> <tr> <td>Wervershoof, gemeentehuis – Andijk – Enkhuizen station – Lelystad station centrum</td><td>650</td></tr> <tr> <td>Haarlem station → Cruquius SpaarneWerkt</td><td>567</td></tr> <tr> <td>Haarlem station → Cruquius SpaarneWerkt</td><td>568</td></tr> <tr> <td>Cruquius SpaarneWerkt → Haarlem station</td><td>569</td></tr> </table>	Traject	Lijnnummer Jaardienstregeling 2025	Bergen, Europese School – Alkmaar station	606	Wervershoof, gemeentehuis – Andijk – Enkhuizen station – Lelystad station centrum	650	Haarlem station → Cruquius SpaarneWerkt	567	Haarlem station → Cruquius SpaarneWerkt	568	Cruquius SpaarneWerkt → Haarlem station	569
Traject	Lijnnummer Jaardienstregeling 2025												
Bergen, Europese School – Alkmaar station	606												
Wervershoof, gemeentehuis – Andijk – Enkhuizen station – Lelystad station centrum	650												
Haarlem station → Cruquius SpaarneWerkt	567												
Haarlem station → Cruquius SpaarneWerkt	568												
Cruquius SpaarneWerkt → Haarlem station	569												
2.7.2	<p>De Concessiehouder biedt op het volgende Traject een Overige lijn die de behoefte van scholieren is afgestemd met per dag ten minste het aantal Ritten zoals opgenomen in de Jaardienstregeling 2023, tenzij de Concessieverlener tijdens de looptijd van de Concessie anders bepaalt:</p> <table> <tr> <th>Traject</th><th>Lijnnummer Jaardienstregeling 2023</th></tr> <tr> <td>Kreileroord – Wieringerwerf – Middenmeer – Nieuw Niedorp, transferium – Winkel – Schagen</td><td>653</td></tr> </table>	Traject	Lijnnummer Jaardienstregeling 2023	Kreileroord – Wieringerwerf – Middenmeer – Nieuw Niedorp, transferium – Winkel – Schagen	653								
Traject	Lijnnummer Jaardienstregeling 2023												
Kreileroord – Wieringerwerf – Middenmeer – Nieuw Niedorp, transferium – Winkel – Schagen	653												
2.7.3	<p>De Concessiehouder biedt op het volgende Traject met een Overige lijn ten minste het aantal Ritten zoals opgenomen in de Jaardienstregeling 2025, tenzij de Concessieverlener tijdens de looptijd van de Concessie anders bepaalt:</p> <table> <tr> <th>Traject</th><th>Lijnnummer Jaardienstregeling 2025</th></tr> <tr> <td>Petten Energy&Health-Campus – Alkmaar station</td><td>151 / 251</td></tr> </table> <p>Het is de Concessiehouder toegestaan om het huidige dienstregelingsconcept te continueren in de vorm van een gecombineerde Basisverbinder (via Schoorl en Petten) en Overige lijn.</p>	Traject	Lijnnummer Jaardienstregeling 2025	Petten Energy&Health-Campus – Alkmaar station	151 / 251								
Traject	Lijnnummer Jaardienstregeling 2025												
Petten Energy&Health-Campus – Alkmaar station	151 / 251												

2.8 AANVULLENDE CONCESSIEGRENDOVERSCHRIJDENDE LIJNEN NAAR AMSTERDAM

De Concessieverlener beoogt om in samenwerking met de Vervoerregio Amsterdam in het kader van de BRT-Visie op termijn extra OV-verbindingen per Bus tussen bestemmingen in Haarlem en in Amsterdam aan te bieden (zie ook paragraaf 2.14). Vooruitlopend op de realisatie van deze Verbindingen introduceert de Concessieverlener in 2025 een Verbinding tussen IJmond, Haarlem Noord en Amsterdam Zuid (werktitel: lijn 244) die al eerder geëxploiteerd werd (voor 2020). De Concessieverlener heeft als doel om deze Lijn structureel in de Dienstregeling op te nemen en op termijn als Lijn aan te bieden die tijdens de hele bedieningsperiode rijdt. Daarom eist de Concessieverlener dat de Concessiehouder de bediening van het Traject in ieder geval continueert. Daarnaast is het de Concessiehouder toegestaan om een nieuwe Lijn op het Traject naar Schiphol Airport Plaza (zonder verdere Haltes buiten het Concessiegebied) met een beperkt bedieningsniveau aan te bieden. Voor de Lijnen op deze Trajecten is het de Concessiehouder toegestaan om voor Reizigers interessante doorkoppelingen met andere Lijnen in het Concessiegebied te realiseren, tenzij dit ten koste gaat van de begrijpelijkheid van het Lijnennet.

Op overige Trajecten opgenomen in de BRT-Visie is het de Concessiehouder vooralsnog niet toegestaan een Lijn aan te bieden. De Concessieverlener wil hiermee voorkomen dat het aanbod aan nieuwe Lijnen op deze Trajecten ten koste gaat van het bedieningsniveau in het Concessiegebied.

Aanvullende concessiegrensoverschrijdende Lijnen naar Amsterdam			
2.8.1	De Concessiehouder biedt op het onderstaande grensoverschrijdende Traject een Lijn aan waarbij de in onderstaande tabel opgenomen minimale en maximale bedieningseisen van toepassing zijn:		
	Traject	Minimaal aanbod	Maximaal aanbod
	IJmond (Beverwijk of IJmuiden)* – Haarlem Delftplein – Haarlem Nieuw Zuid – A9 – Amsterdam Amstelveenseweg – Amsterdam Zuid	Streeksprinter**	Stadsprinter (geen hogere frequenties dan de minimumfrequenties zoals opgenomen in Tabel 4)**
	<p>* Het is de Concessiehouder toegestaan om de Beginhalte van de Lijn binnen IJmond te veranderen ten opzichte van de lijn zoals die in de Dienstregeling voor de eerste zes maanden van het Dienstregelingjaar 2028 wordt aangeboden, mits de Lijn in ieder geval óf de Halte Beverwijk, station óf de Halte IJmuiden, Plein 1945, bedient.</p> <p>** De Concessieverlener behoudt zich het recht voor om tijdens de looptijd van de Concessie in het kader van de eventuele uitrol van BRT-lijnen op het Traject tussen Haarlem Nieuw-Zuid en bestemmingen in Amsterdam het minimaal vereiste en/of maximaal toegestane aanbod naar boven bij te stellen.</p>		
2.8.2	De Concessiehouder mag op het volgende grensoverschrijdende Traject een Lijn aanbieden waarbij in dat geval de in onderstaande tabel opgenomen minimale en maximale bedieningseisen van toepassing zijn:		
	Traject	Minimaal aanbod	Maximaal aanbod
	Haarlem Nieuw Zuid – A9 – Schiphol Airport Plaza (geen bediening van overige Haltes buiten het Concessiegebied toegestaan)	Geen bedieningseis	4 Ritten per uur per richting tijdens de Spits en 2 Ritten per uur per richting tijdens overige bedieningsperiodes zoals opgenomen in Tabel 3
	De Concessieverlener behoudt zich het recht voor om tijdens de looptijd van de Concessie in het kader van de eventuele uitrol van BRT-lijnen op het Traject tussen Haarlem Nieuw-Zuid en bestemmingen in Amsterdam het maximaal toegestane aanbod op het bovenstaande Traject naar boven bij te stellen.		
2.8.3	<p>Het is de Concessiehouder toegestaan om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een Lijn genoemd in eisen 2.8.1 en 2.8.2 te koppelen aan een andere Lijn binnen het Concessiegebied, niet zijnde een R-netlijn of een Stadsprinter, en • De Lijn genoemd in eis 2.8.1 uit te voeren als uitloper van een R-netlijn of een Stadsprinter of uit te voeren als een Stadsprinter, mits de Concessiehouder het maximale aanbod biedt zoals opgenomen in eis 2.8.1. 		

2.9 VERVOERAANBOD OP TEXEL

Gezien de unieke kenmerken van de behoeften aan vervoer en het reisgedrag van, naar en op het eiland Texel, stelt de Concessieverlener specifieke eisen aan het vervoeraanbod op dit eiland. De eisen aan de bediening en ontsluiting van Kernen zoals opgenomen in voorgaande paragrafen van dit hoofdstuk zijn daarom niet van toepassing op Texel. Uitgangspunt voor de eisen aan het vervoeraanbod op Texel is dat alle plaatsen op Texel over reismogelijkheden beschikken die Aansluiting bieden op alle afvaarten van de veerdienst van en naar Den Helder. Op het Traject tussen De Koog, Den Burg en de Veerhaven blijft daarbij bediening met een vaste Lijn verplicht. Daarnaast biedt de Concessiehouder net als in de huidige situatie met de Texelhopper een vraagafhankelijk vervoersysteem aan. Dit systeem is opgezet als Vraagafhankelijk Vervoer van en naar de de Haltes Den Burg, Elemert/Centrum en 't Horntje, Veerhaven. Hierdoor wordt het vervoer efficiënter georganiseerd en de betrouwbaarheid voor Reizigers verhoogd. Tegelijkertijd wordt het niveau aan Openbaar Vervoer gelijkwaardiger aan het niveau in de rest van het Concessiegebied. De Concessiehouder mag daarbij de productnaam Texelhopper continueren of voor een alternatieve naam kiezen. De Concessiehouder mag daarnaast reismogelijkheden met het Vraagafhankelijke Vervoer vervangen door Ritten met een vaste Lijn.

Vervoeraanbod van, naar en op Texel		
2.9.1	De eisen in paragrafen 2.2 tot en met 2.8 zijn niet van toepassing voor de ontsluiting en bediening van Texel met Openbaar Vervoer.	
2.9.2	De Concessiehouder biedt in ieder geval: <ol style="list-style-type: none"> een Lijn met ten minste het bedieningsniveau van een Basisverbinder zoals opgenomen in Tabel 3 en Tabel 4 aan op het Traject De Koog, Nikadel – Den Burg, Elemert/Centrum – 't Horntje, Veerhaven die in beide richtingen Aansluiting biedt op de reguliere afvaarten (één afvaart per uur per richting) van de veerverbinding van en naar Den Helder; en een Lijn met ten minste het bedieningsniveau van een Basisverbinder zoals opgenomen in Tabel 3 en Tabel 4 aan op het Traject Den Helder station – Den Helder Steiger TESO die in beide richtingen Aansluiting biedt op de reguliere afvaarten (één afvaart per uur per richting) van de veerverbinding van en naar Texel. 	
2.9.3	De Concessiehouder biedt: <ol style="list-style-type: none"> op de Lijn tussen De Koog en 't Horntje zoals genoemd in eis 2.9.2, sub a, een aanvullende Rit op het Traject Den Burg, Elemert/Centrum – 't Horntje, Veerhaven die Aansluiting biedt op elke extra afvaart van de veerverbinding van en naar Den Helder (elke afvaarten bovenop één afvaart per uur per richting). Het is de Concessiehouder toegestaan om deze Ritten vanuit/op andere plaatsen te laten beginnen/eindigen dan Den Burg, Elemert/Centrum en deze Ritten onder een ander Lijnnummer als een Overige lijn te exploiteren, mits de Lijn de snelste Route tussen Den Burg, Elemert/Centrum en 't Horntje, Veerhaven volgt; en op de Lijn tussen Den Helder station – Den Helder Steiger TESO zoals opgenomen in eis 2.9.2, sub b, een aanvullende Rit die Aansluiting biedt op elke extra afvaart van de veerverbinding van en naar Texel (elke afvaart bovenop één afvaart per uur per richting). 	
2.9.4	De Concessiehouder biedt in aanvulling op de Lijn(en) als bedoeld in eisen 2.11.2 en 2.11.3 Vraagafhankelijk Vervoer met vaste vertrek- en aankomsttijdstippen bij de Haltes Den Burg, Centrum/Elemert en 't Horntje, Veerhaven aan dat voldoet aan de volgende eisen:	
a.	Het Vraagafhankelijk Vervoer biedt reismogelijkheden tussen de Halte Den Burg, Centrum/Elemert (huidig haltenummer 13) of respectievelijk 't Horntje, Veerhaven (huidig haltenummer 1) en de volgende Haltes:	
	Kern	Haltenaam
	De Cocksdorp	De Krim
	De Cocksdorp	Molenlaan
	De Cocksdorp	Vuurtoren
	De Cocksdorp	Landal Sluftervallei
	De Cocksdorp	De Muy
	De Waal	Hotel de Waal
	Den Hoorn	Anja's Hoeve
	Den Hoorn	Bonte Belevenis
	Den Hoorn	De Naal
	Oosterend	De Bijenkorf
	Oudeschild	Bierbrouwerij
	Oudeschild	Heemskerckstraat
	Het Vraagafhankelijk Vervoer biedt geen reismogelijkheden tussen deze Haltes onderling.	

Vervoeraanbod van, naar en op Texel	
b.	Het Vraagafhankelijk Vervoer biedt voor elke Verbinding zoals genoemd onder sub a minimaal één reismogelijkheid per uur vanaf elke Halte van het Vraagafhankelijk Vervoer die Aansluiting biedt op alle reguliere afvaarten vanaf de eerste tot en met de laatste afvaart van de veerverbinding naar den Helder (al dan niet met overstap op Den Burg, Centrum/Elemert) kunnen bereiken en vice versa. Hiervoor biedt het Vraagafhankelijk Vervoer in beide richtingen een Aansluiting en een Aansluitgarantie op de Lijn tussen Den Burg en 't Hoorntje, Veerhaven zoals genoemd in eis 2.9.2 sub a.
c.	Het is de Concessiehouder toegestaan om reismogelijkheden met het Vraagafhankelijk Vervoer te vervangen door Ritten met een Overige lijn die voldoen aan het bepaalde in eis 2.9.3.
d.	Het Vraagafhankelijk Vervoer biedt zowel in de richting De Koog als in de richting Veerhaven Aansluiting op de Lijn zoals bedoeld in eis 2.9.2 sub a, waarbij de Concessiehouder uitgaat van een overstaptijd van minimaal 2 en maximaal 10 minuten.
e.	De Concessiehouder voldoet aan de eisen 2.11.3 en 2.11.4.
g.	De Concessiehouder hanteert een Schaduwdienstregeling voor het Vraagafhankelijk Vervoer en stelt de Schaduwdienstregeling als open data beschikbaar conform de 'Concessiebijlage datasets OV' of diens opvolger(s).

2.10 NACHTLIJNEN

De huidige Nachtlijnen bieden op dagen met veel sociaal-recreatief vervoer in de late en vroege uren van de dag een belangrijke bijdrage aan de bereikbaarheid van het Concessiegebied. De Concessieverlener stelt daarom continuering van drie van de huidige Nachtlijnen verplicht. De Nachtlijn tussen Alkmaar en Den Oever is als facultatieve Nachtlijn opgenomen.

Nachtlijnen									
2.10.1	<p>De Concessiehouder biedt op de volgende Trajecten een Nachtlijn en per Nachtlijn ten minste het aantal Ritten per dag zoals opgenomen in de Jaardienstregeling 2025:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Traject</th><th>Lijnnummer Jaardienstregeling 2025</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>IJmuiden – Driehuis – Haarlem station – Haarlem Nieuw-Zuid – Hoofddorp station – Schiphol Airport Plaza – Schiphol Noord – Amstelveen busstation – Amsterdam Bijlmer Arena</td><td>N30</td></tr> <tr> <td>Alkmaar station – Alkmaar Kanaalkade – Stad van de Zon – Heerhugowaard Stadshart – Heerhugowaard Schildersbuurt</td><td>N60</td></tr> <tr> <td>Amsterdam Elandsgracht → Halfweg-Zwanenburg station → Haarlem Nieuw-Zuid → Haarlem station → Velsersbroek centrum → Beverwijk station</td><td>N80</td></tr> </tbody> </table>	Traject	Lijnnummer Jaardienstregeling 2025	IJmuiden – Driehuis – Haarlem station – Haarlem Nieuw-Zuid – Hoofddorp station – Schiphol Airport Plaza – Schiphol Noord – Amstelveen busstation – Amsterdam Bijlmer Arena	N30	Alkmaar station – Alkmaar Kanaalkade – Stad van de Zon – Heerhugowaard Stadshart – Heerhugowaard Schildersbuurt	N60	Amsterdam Elandsgracht → Halfweg-Zwanenburg station → Haarlem Nieuw-Zuid → Haarlem station → Velsersbroek centrum → Beverwijk station	N80
Traject	Lijnnummer Jaardienstregeling 2025								
IJmuiden – Driehuis – Haarlem station – Haarlem Nieuw-Zuid – Hoofddorp station – Schiphol Airport Plaza – Schiphol Noord – Amstelveen busstation – Amsterdam Bijlmer Arena	N30								
Alkmaar station – Alkmaar Kanaalkade – Stad van de Zon – Heerhugowaard Stadshart – Heerhugowaard Schildersbuurt	N60								
Amsterdam Elandsgracht → Halfweg-Zwanenburg station → Haarlem Nieuw-Zuid → Haarlem station → Velsersbroek centrum → Beverwijk station	N80								
2.10.2	<p>De Concessiehouder mag op het volgende Traject een Nachtlijn aanbieden, in welk geval hij ten minste het aantal Ritten per dag aanbiedt zoals opgenomen in de Jaardienstregeling 2025:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Traject</th><th>Lijnnummer Jaardienstregeling 2025</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Alkmaar station - Langedijk - Nieuwe Niedorp transferium – Middenmeer Alkmaarseweg - Wieringerwerf Motel - Den Oever transferium</td><td>N50</td></tr> </tbody> </table>	Traject	Lijnnummer Jaardienstregeling 2025	Alkmaar station - Langedijk - Nieuwe Niedorp transferium – Middenmeer Alkmaarseweg - Wieringerwerf Motel - Den Oever transferium	N50				
Traject	Lijnnummer Jaardienstregeling 2025								
Alkmaar station - Langedijk - Nieuwe Niedorp transferium – Middenmeer Alkmaarseweg - Wieringerwerf Motel - Den Oever transferium	N50								

2.11 VRAAGAFHANKELIJK VERVOER

In de Visie Publieke Mobiliteit heeft de Concessieverlener de ambitie uitgesproken om overal in het Concessiegebied dagelijks van 6.00 tot 1.00 uur een vorm van Publieke Mobiliteit aan te bieden. Met de eisen in dit hoofdstuk vult het Openbaar Vervoer per Bus, aangevuld met het aanbod aan openbaar vervoer verzorgd door andere concessiehouders, deze ambitie voor een groot deel in met uitzondering van (gedeelten van) zeer kleine Kernen waarvoor geen bedienings-eis geldt en voor perioden aan de randen van de dag. De Concessieverlener heeft daarom de wens om voor deze (delen van) Kernen en perioden op termijn een andere vorm van Publieke Mobiliteit aan te bieden. Daarbij is Vraagafhankelijk Vervoer uitgevoerd door de Concessiehouder een optie. Het is de Concessiehouder daarom toegestaan om aanvullend op zijn Lijnennet Vraagafhankelijk Vervoer aan te bieden, mits de Concessiehouder aan de voorwaarden voldoet die het Vraagafhankelijke Vervoer een alternatief voor Reizigers maakt.

Vraagafhankelijk Vervoer	
2.11.1	Het is de Concessiehouder toegestaan om Vraagafhankelijk Vervoer tussen Haltes aan te bieden.
2.11.2	De Concessiehouder biedt vanaf en naar elke Halte die hij bedient met Vraagafhankelijk Vervoer minimaal één Reismogelijkheid per uur: <ul style="list-style-type: none"> • van en naar een Halte die met een Lijn bediend wordt, en/of • van en naar een Knooppunt.
2.11.3	De Concessiehouder neemt alle Reismogelijkheden met Vraagafhankelijk Vervoer als Ritten in de Dienstregeling op. Voor alle Ritten van Vraagafhankelijk Vervoer gelden de eisen omtrent Punctualiteit en Rituitval zoals opgenomen in hoofdstuk 4.
2.11.4	De Concessiehouder zorgt ervoor dat: <ul style="list-style-type: none"> • Reizigers een Rit met het Vraagafhankelijk Vervoer telefonisch, via de website en per app kunnen reserveren; • de minimale aanmeldtijd voor een te reserveren Rit met het Vraagafhankelijk Vervoer maximaal 45 minuten bedraagt, en • aan Reizigers bij het aanmelden een ophaaltijdstip gemeld wordt.
2.11.5	De Concessiehouder brengt voor Ritten met het Vraagafhankelijk Vervoer maximaal het OV-tarief in rekening en brengt in geval van een overstap van of naar een Lijn de Vaste Voet niet twee keer in rekening.

2.12 VERVOERPLAN EN DIENSTREGELING

De Concessieverlener verwacht dat de Concessiehouder elk jaar inspeelt op de verdere ontwikkeling van het aanbod aan Openbaar Vervoer passend bij de doelen van de Concessie en daarbij rekening houdt met nieuwe verwachte en onverwachte ontwikkelingen. De Concessiehouder stelt hiertoe voor elk Dienstregelingjaar een Vervoerplan op waarop hij vervolgens zijn Dienstregeling baseert. De Concessieverlener stelt daarbij nadere eisen aan de inhoud van het Vervoerplan en de opzet van de Dienstregeling.

Vervoerplan en Dienstregeling	
2.12.1	Ieder jaar stelt de Concessiehouder een concept-Vervoerplan op en doorloopt vervolgens de Dienstregelings-procedure (Bijlage 3.1). In het Vervoerplan evalueert de Concessiehouder de ontwikkelingen in het afgelopen jaar in het licht van de doelen van de Concessie het afgelopen Dienstregelingjaar en beschrijft en motiveert hij voorstellen voor de Dienstregeling van het eerstvolgende Dienstregelingjaar. De Concessiehouder besteedt daarbij aandacht aan de verschillende kenmerken van het Openbaar Vervoer per regio van het Concessiegebied zoals opgenomen in het document Vervoerkundige Kader in Bijlage B2 en baseert zijn voorstellen in ieder geval op: <ul style="list-style-type: none"> • De ontwikkeling van de bereikbaarheid van het Concessiegebied met het Openbaar Vervoer en het gebruik van het Openbaar Vervoer; • De te verwachten ontwikkelingen in de behoeften van Reizigers op basis van de resultaten van behoefteonderzoek onder (potentiële) Reizigers; • De te verwachten ontwikkelingen in het aantal Reizigers; • Een inventarisatie van voorstellen en wensen van Stakeholders zoals het ROCOV, Gemeenten en overige relevante organisaties; • Een analyse van het gebruik van het bestaande openbaar vervoeraanbod; • Een analyse van demografische, infrastructurele, ruimtelijke en sociaaleconomische ontwikkelingen; • Eventuele aanvullende eisen en wensen van de Concessieverlener en eventuele Derden ten aanzien van lijnvoering, bedieningstijden en frequenties, de ontwikkelmogelijkheden van het Openbaar Vervoer behorend tot de Concessie. • De Concessieverlener kan in enig jaar de Concessiehouder verzoeken specifiek aandacht te besteden aan één of meer van de genoemde onderwerpen.
2.12.2	Het is de Concessiehouder toegestaan om in zijn Vervoerplan voorstellen te doen voor nieuwe Haltes of het laten vervallen van Haltes. Hierover zal vervolgens overleg plaatsvinden tussen de Concessieverlener, de Concessiehouder en de betreffende Wegbeheerder(s). De Concessieverlener behoudt zich het recht voor om voorstellen voor het plaatsen van nieuwe Haltes af te wijzen indien de Concessiehouder de realiseerbaarheid en/of meerwaarde van de betreffende Halte niet ten genoegen van de Concessieverlener aantoont.

Vervoerplan en Dienstregeling	
2.12.3	Jaarlijks stelt de Concessiehouder op basis van het door de Concessieverlener vastgestelde Vervoerplan een Dienstregeling op. De Concessiehouder zorgt dat de Dienstregeling voor ieder Dienstregelingjaar, net als het onderliggende Vervoerplan, voldoet aan de eisen uit dit Programma van Eisen.
2.12.4	De ingangsdatum van de Dienstregeling van ieder Dienstregelingjaar valt samen met de ingangsdatum van de Dienstregeling voor het Hoofdrailnet (Trein), tenzij de Concessieverlener en de Concessiehouder anders zijn overeengekomen. In bijzondere gevallen, bijvoorbeeld bij (tijdelijke) ingrijpende wijziging van het wegennet en/of businfrastructuur, waaronder de ingebruikname van Knooppunt Haarlem Nieuw Zuid, kunnen de Concessieverlener en de Concessiehouder gezamenlijk besluiten tot een tussentijdse wijziging van de Dienstregeling.
2.12.5	De Concessiehouder zorgt ervoor dat de Dienstregeling van alle Lijnen voor Reizigers makkelijk te begrijpen en te onthouden is. Dat houdt in ieder geval in dat Ritten van elke Lijn in elke richting gelijkmatig over het uur verdeeld zijn en voor zover mogelijk geen verspringingen in patroontijden tussen bedieningsperiodes en dagen van de week plaatsvinden.
2.12.6	Op Koningsdag biedt de Concessiehouder minimaal de Dienstregeling zoals op een zaterdag aan. In de nachten voorafgaand aan en volgend op Koningsdag geldt minimaal de Dienstregeling voor de nacht van vrijdag op zaterdag.
2.12.7	Op de overige, algemeen erkende Feestdagen (Nieuwjaarsdag, Eerste en Tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, Eerste en Tweede Pinksterdag, Eerste en Tweede Kerstdag) biedt de Concessiehouder minimaal de Dienstregeling zoals op een zondag aan. Op Oudjaarsavond is het de Concessiehouder toegestaan om na 20:00 uur geen Openbaar Vervoer aan te bieden.

2.13 AANBOD TIJDENS VAKANTIES EN SEIZOENSGEBONDEN AANBOD

Tijdens vakantieperiodes is het reisgedrag van, naar en binnen het Concessiegebied op veel plekken anders. Meer Reizigers maken gebruik van Verbindingen naar met name Kustplaatsen en andere sociaal-recreatieve bestemmingen, terwijl minder Reizigers met werk- of school gerelateerde doeleinden reizen. Daarom biedt de Concessieverlener de Concessiehouder de ruimte om zijn aanbod aan Openbaar Vervoer tijdens bepaalde weken aan te passen. De Concessieverlener hanteert daarbij als uitgangspunt dat het aanbod op de Lijnen behorende tot het kernnetwerk (R-netlijnen, Stadsprinter, Streeksprinter, Wijkverbinder, Basisverbinder, Maatwerkverbinder) zo min mogelijk wijzigt en ieder geval niet op alle Verbindingen met Kustplaatsen. Daarnaast stelt de Concessieverlener aanvullende eisen aan extra bediening op Trajecten met Kustplaatsen.

Vakanties en seizoensgebonden aanbod	
2.13.1	Het is de Concessiehouder toegestaan om tijdens de herfstvakantie (maximaal één week), kerstvakantie (maximaal twee weken), voorjaarsvakantie (maximaal één week) meivakantie (maximaal twee weken) en/of zomervakantie (maximaal zes weken) van het voortgezet onderwijs in de regio Noord een Vakantiedienstregeling aan te bieden die afwijkt van de Jaardienstregeling. De Concessiehouder beschrijft en motiveert zijn keuze voor het hanteren van een Vakantiedienstregeling tijdens specifieke vakanties in zijn Vervoerplan.
2.13.2	Het is de Concessiehouder niet toegestaan om op Lijnen die een Kustplaats bedienen, in zijn Vakantiedienstregeling lagere frequenties dan in de Jaardienstregeling opgenomen aan te bieden. Als uitzondering op deze eis geldt dat de Concessiehouder in de Vakantiedienstregeling wel de frequenties in de Spits (zoals gedefinieerd in Tabel 3) mag verlagen naar de frequenties buiten deze periode. Als Kustplaatsen zijn de volgende Kernen gedefinieerd: <ul style="list-style-type: none"> • Callantsoog • Petten • Egmond aan Zee • Wijk aan Zee • IJmuiden aan Zee • Bloemendaal aan Zee • Zandvoort aan Zee
2.13.3	De Concessiehouder biedt op de Lijn die het verplichte Traject Zandvoort aan Zee – Bloemendaal aan Zee – Overveen – Haarlem Nieuw Zuid (zie eis 2.5.4) bedient, tijdens de zomervakantie van het voortgezet onderwijs in de regio Noord een bedieningsniveau dat voldoet aan de eisen ten aanzien van frequenties en bedieningstijden die gelden voor een Stadsprinter zoals opgenomen in Tabel 4.
2.12.4	Het is de Concessiehouder toegestaan om tijdens de zomervakantie van het voortgezet onderwijs in de regio Noord het Traject Bergen – Bergen aan Zee te bedienen met een uitloper van de verplichte Verbinding tussen Alkmaar en Bergen waarbij frequenties en bedieningstijden van deze uitloper vergelijkbaar zijn met die van de huidige kustbuslijn 866.

2.14 VERVOERKUNDIGE ONTWIKKELING GEDURENDE DE CONCESSIE

De Concessieverlener verwacht dat de Concessiehouder in het kader van zijn ontwikkelrol het netwerk aan Openbaar Vervoer tijdens de looptijd van de Concessie verder verbetert in lijn met de doelen van de Concessie en daarbij binnen de kaders van de Concessieverlener een proactieve rol in de samenwerking met overheden en belangrijke organen zoals het ROCOV en lokale initiatieven inneemt. Daarbij hoort ook de realisatie van nieuwe Verbindingen tussen bestemmingen in Haarlem en in Amsterdam in lijn met de BRT-Visie (zie ook paragraaf 2.9). De Concessieverlener verwacht dat de Concessiehouder zijn medewerking verleent aan onderzoek naar deze Verbindingen, daarbij samenwerkt met de Concessieverlener en de Vervoerregio Amsterdam, en indien door de Concessieverlener gevraagd, nieuwe Lijnen opneemt in de Concessie.

Vervoerkundige ontwikkeling	
2.14.1	De Concessiehouder ontwikkelt gedurende de looptijd van de Concessie het aanbod aan Openbaar Vervoer in lijn met de doelen van de Concessie en de ontwikkelperspectieven Noord-Holland Noord en Zuid-Kennemerland IJmond en stemt het aanbod aan Openbaar Vervoer in overleg met de Concessieverlener, Gemeenten, de Vervoerregio Amsterdam, het ROCOV, scholen en andere Stakeholders af met ruimtelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen op het gebied van Publieke Mobiliteit. Daarbij vervult de Concessiehouder waar door de Concessieverlener gewenst een proactieve rol in de samenwerking met bijvoorbeeld overige concessiehouders en aanbieders van Flexvervoer, wmo-vervoer en lokale initiatieven.
2.14.2	De Concessiehouder verleent medewerking aan de ontwikkeling en exploitatie van nieuwe Verbindingen per Bus op de A9-corridor tussen Haarlem en Amsterdam in het kader van de BRT-Visie. Dit betreft naast de Verbindingen genoemd in de eisen 2.8.1 en 2.8.2 een eventuele nieuwe Verbinding op het Traject Haarlem Nieuw Zuid – A9 – Amsterdam Lelylaan station. De Concessieverlener behoudt zich daarbij het recht voor om aanvullende eisen aan de Concessiehouder te stellen ten aanzien van minimale en maximale frequenties en bedieningstijden op de betreffende Verbindingen en voor de invulling van deze eisen een apart budget beschikbaar te stellen.

INFRASTRUCTUUR

De kwaliteit van het Openbaar Vervoer zoals Reizigers die ervaren wordt mede bepaald door de Infrastructuur waar het Openbaar Vervoer gebruik van maakt. Denk daarbij bijvoorbeeld aan vrij liggende busbanen en de locatie en inrichting van Haltes, maar ook aan de werkplaatsen en pauzevoorzieningen die belangrijk zijn voor een goede uitvoering van het Openbaar Vervoer. De overgang naar Zero-Emissiebusvervoer vraagt daarnaast om de tijdige beschikbaarheid van Energievoorzieningen en Laadinfrastructuur. Hoewel niet alle aspecten van de Infrastructuur zichtbaar zijn voor Reizigers, zijn ze wel stuk voor stuk van belang om een goed functionerend Openbaar Vervoersysteem te faciliteren. Om alle onderdelen van de Infrastructuur goed te organiseren is nauwe samenwerking tussen de Concessiehouder, de Concessieverlener en betrokken Stakeholders, waaronder in het bijzonder Wegbeheerders, een vereiste.

3.1 SAMENWERKING CONCESSIEHOUDER MET PARTNERS

Samenwerking Concessiehouder met partners	
3.1.1	De Concessiehouder stelt een vertegenwoordiger aan die als contactpersoon voor de Wegbeheerders fungeert en die bevoegd is namens de Concessiehouder met de Wegbeheerders bindende afspraken te maken met betrekking tot het gebruik van de weginfrastructuur en Haltes ten behoeve van de uitvoering van de Concessie.
3.1.2	De Concessiehouder signaleert problemen met de weginfrastructuur, doorstroming en Haltes in het Concessiegebied en meldt deze bij de betreffende Wegbeheerder. De Concessiehouder meldt structurele problemen bij de Concessieverlener.
3.1.3	De Concessiehouder informeert Wegbeheerders, Gemeenten en Buurtbusverenigingen ten minste één maand voor ingebruikname over tijdelijke en permanente aanpassingen van Routes van (nieuwe) Lijnen.
3.1.4	De Concessiehouder neemt proactief deel aan overleggen met Stakeholders, levert vanuit zijn rol als vervoerder input over grotere aanpassingen aan de weginfrastructuur en onderneemt proactief actie op basis van de informatie (onder meer uit Melvin ⁵) over aanpassingen van de weginfrastructuur.

3.2 WEG- EN OV - INFRASTRUCTUUR

Weg- en OV-infrastructuur	
3.2.1	De Concessiehouder benut alle aanwezige OV-infrastructuur, zowel bestaande als nieuw aan te leggen, tenzij de Concessieverlener hiervoor op verzoek van de Concessiehouder een ontheffing verleent.
3.2.2	De Concessiehouder stemt zijn Dienstregeling en de inzet van Materieel af op de eigenschappen van de weg- en OV-infrastructuur, waaronder lengte, hoogte, breedte, draaicirkel, afstand tot het wegdek, toegestane aslast en capaciteit van Haltes.
3.2.3	De Concessiehouder is verantwoordelijk voor het beschikbaar hebben en beheer en onderhoud van voldoende Stallingen/remises, werkplaatsen en pauzevoorzieningen (zoals genoemd in artikel 30, lid 4 van de CAO Openbaar Vervoer) voor de uitvoering van de Concessie, met inachtneming van het bepaalde in paragraaf 3.5.

⁵ Melvin staat voor MELden van Verstoringen in de Infrastructuur in Nederland. Melvin is het meldsysteem voor Wegbeheerders voor het melden van wegwerkzaamheden en evenementen. De meldingen in Melvin zijn zichtbaar op de publiekswebsite als deze door de wegbeheerder zijn gepubliceerd.

3.3 HALTES

Haltes	
3.3.1	De Wegbeheerder is verantwoordelijk voor de aanleg, het beheer en het onderhoud van Haltes. Het is aan de Concessiehouder om de Wegbeheerder zo nodig op deze verantwoordelijkheid te wijzen.
3.3.2	De Concessiehouder meldt geconstateerde problemen aan of rondom Haltes, bijvoorbeeld vandalisme, slecht onderhoud, vervuiling, onveiligheid et cetera, onmiddellijk aan de verantwoordelijke Wegbeheerder. De Concessiehouder informeert tevens de Concessieverlener over de betreffende melding aan de Wegbeheerder.
3.3.3	De Concessiehouder gebruikt voor de uitvoering van de Concessie uitsluitend de Haltes vermeld in het Centraal Halte Bestand (CHB) ⁶ . De Concessiehouder gaat voor de benamingen en nummering van Haltes uit van de haltenamen en haltenummers zoals opgenomen in het Centraal Halte Bestand (CHB).
3.3.4	De Concessiehouder kan in zijn Inschrijving en/of tijdens de looptijd van de Concessie voorstellen doen voor het laten vervallen, toevoegen of verplaatsen van Haltes (zie ook eis 2.12.2), maar kan aan deze voorstellen geen rechten ontlenen.
3.3.5	De Concessiehouder neemt de bestaande Haltepalen en Halteborden om niet over van de huidige concessiehouder dan wel de Wegbeheerders.
3.3.6	De Concessiehouder is voor eigen rekening en risico verantwoordelijk voor plaatsing, beheer, onderhoud en reiniging van Haltepalen en Halteborden op alle Haltes in het Concessiegebied.
3.3.7	De Concessiehouder (ver)plaatst geen Haltepalen zonder voorafgaande schriftelijke instemming van de betreffende Wegbeheerder en meldt (ver)plaatsingen van Haltepalen vooraf aan de Concessieverlener.
3.3.8	De Concessiehouder zorgt er bij (ver)plaatsing van Haltepalen voor dat Reizigers, waaronder Reizigers in een rolstoel, geen hinder van de Haltepaal ondervinden en neemt hierbij de aanwijzingen van de betreffende Wegbeheerder in acht.
3.3.9	De Concessiehouder verwijdert na voorafgaande schriftelijke instemming van de betreffende Wegbeheerder(s) Haltepalen bij Haltes in het Concessiegebied waar niet langer Lijnen van de Concessiehouder of Lijnen van concessiehouders van aangrenzende concessies halteren.
3.3.10	De Concessiehouder draagt de Haltepalen en Halteborden aan het eind van de Concessie om niet over aan de opvolgende concessiehouder, tenzij hij met de opvolgende concessiehouder anders overeenkomt.

3.4 LAADINFRASTRUCTUUR

Laadinfrastructuur	
3.4.1	De Concessiehouder is verantwoordelijk voor de aanleg, het beheer en het onderhoud van eventueel te realiseren Laadinfrastructuur en daarvoor benodigde Energievoorzieningen ten behoeve van Zero-Emissievoertuigen.
3.4.2	De Concessiehouder stemt de vormgeving en aanleg van Laadinfrastructuur af met de desbetreffende Wegbeheerder(s) of particuliere grondeigenaren rekening houdend met de ruimtelijke inpassing van de Laadinfrastructuur.
3.4.3	De Concessiehouder onderhoudt de Laadinfrastructuur conform de voorschriften van de betreffende garantiegever en wel zodanig dat hij voldoet aan de voorwaarden die deze garantiegever aan de Gegarandeerde inzetperiode van de Laadinfrastructuur verbindt.
3.4.5	De Concessiehouder verleent medewerking aan onderzoek naar medegebruik van de Laadinfrastructuur, bijvoorbeeld medegebruik door andere modaliteiten, andere concessiehouders of voor andere doeleinden dan het uitvoeren van Openbaar Vervoer
3.4.6	De Concessiehouder realiseert in overleg met de Buurtbusverenigingen tijdig de benodigde Laadinfrastructuur voordat de Concessiehouder Zero-Emissiebuurtbussen op de betreffende Buurtbuslijn(en) laat inzetten.
3.4.7	De Concessiehouder zorgt ervoor dat de Laadinfrastructuur blijvend voldoet aan de eisen met betrekking tot veiligheid, standaardisatie en interoperabiliteit, conform vigerende Europese normen.
3.4.8	De Concessiehouder treedt aan het eind van de Concessie in overleg met de Concessieverlener over de overname van de Energieaansluiting ten behoeve van onder de Overnameregeling vallende Laadinfrastructuur op een specifieke locatie. ⁷

⁶ Zie bijvoorbeeld <https://halteviewer.ov-data.nl/> of <http://data.ndovloket.nl/haltes/>

⁷ De Concessieverlener stelt nog vast of en - indien van toepassing - welke aspecten van de Laadinfrastructuur en Energievoorzieningen in de Overnameverplichting zullen worden opgenomen.

3.5 STALLINGEN, WERKPLAATSEN EN PAUZEVOORZIENINGEN

De Concessiehouder moet er in principe zelf voor zorgen dat hij over voldoende Stallingen, werkplaatsen en pauzevoorzieningen beschikt en is daarbij vrij in zijn keuze wat de locaties betreft. Om risico's rond de inzet van Zero-Emissiebussen bij de start van de Concessie te verkleinen is de Concessieverlener in gesprek met diverse partijen die stallingsfaciliteiten met Energievoorzieningen kunnen aanbieden. Het definitieve Programma van Eisen zal een overzicht van beschikbare, al dan niet voorgeschreven Stallingslocaties bevatten. Daarbij kan de Concessieverlener eisen ten aanzien van het gebruik van deze Stallingslocaties formuleren in aanvulling op de eis in onderstaande eisentabel.

Stallingen, onderhoudsvoorzieningen en pauzevoorzieningen	
3.5.1	De Concessiehouder is verantwoordelijk voor het beschikbaar hebben en beheer en onderhoud van voldoende Stallingen, werkplaatsen en pauzevoorzieningen (zoals genoemd in artikel 30, lid 4 van de CAO Openbaar Vervoer) voor de uitvoering van de Concessie.

UITVOERINGSKWALITEIT

Om bereikbaarheid te waarborgen wenst de Provincie een OV-product dat een aantrekkelijk alternatief is voor inwoners en bezoekers van het Concessiegebied. Daarom stelt de Concessieverlener eisen aan de uitvoeringskwaliteit van de Concessie. Zo is het voor Reizigers belangrijk dat zij met de eerstvolgende Rit mee kunnen reizen op het moment dat ze bij een Halte staan en dat ze op vrijwel alle Trajecten kunnen zitten. Daarnaast dient de Concessiehouder zich maximaal in te spannen om Rituitval te voorkomen en in het geval dat een Rit onverhoopt toch uitvalt, de overlast voor de Reiziger minimaal blijft door snel een goed reisalternatief te bieden. Bovendien wordt er van de Concessiehouder verwacht dat Ritten op tijd (dus niet te laat, maar ook zeker niet te vroeg) vertrekken en tevens ook op tijd aankomen zodat Reizigers beoogde Aansluitingen kunnen halen. De Concessiehouder dient continu te streven naar een verbeterde uitvoering van het Openbaar Vervoer.

Op deze manier draagt de Concessiehouder bij aan een optimale ervaring van het Openbaar Vervoer voor de Reiziger. De Concessieverlener hecht daarbij veel waarde aan het borgen van een inclusief, toegankelijk en duurzaam mobiliteitssysteem, waarbij iedereen op een prettige en efficiënte manier gebruik kan maken van het Openbaar Vervoer. Zo vormt het Openbaar Vervoer een goede basis van het systeem van Publieke Mobiliteit.

4.1 VERVOERGARANTIE EN CAPACITEIT

Vervoergarantie en capaciteit	
4.1.1	De Concessiehouder beschikt over een Exploitatiebeheerssysteem en een Centrale Verkeersleiding (CVL) vanuit waar hij de dagelijkse exploitatie monitort en bijstuurt waar nodig.
4.1.2	De Concessiehouder heeft een vervoerplicht, hetgeen betekent dat de Concessiehouder zorgt dat alle Reizigers die tijdig bij een Halte aanwezig zijn en over een geldig Vervoerbewijs beschikken om van een door Concessiehouder aangeboden Rit gebruik te maken, daadwerkelijk vervoerd kunnen worden.
4.1.3	Wanneer blijkt dat de geplande capaciteit structureel ontoereikend is om te voldoen aan de Vervoervraag realiseert de Concessiehouder zo spoedig mogelijk en op eigen kosten Versterkingsrit(ten).
4.1.4	Indien Reizigers vanwege te krappe capaciteit achterblijven op een Halte en de eerstvolgende Rit volgens de Dienstregeling meer dan 30 minuten later vertrekt, zet de Concessiehouder op eigen kosten Vervangend Vervoer in.
4.1.5	Tijdens een te voorziene incidentele grotere Vervoervraag, bijvoorbeeld bij Evenementen of op feestdagen, geldt onverkort de vervoerplicht zoals beschreven in eis 4.1.2 en zet de Concessiehouder extra Materieel of Materieel met meer capaciteit in. De Concessiehouder verricht alle noodzakelijke activiteiten en verleent alle medewerking die noodzakelijk is om ook in deze gevallen een zo hoog mogelijke uitvoeringskwaliteit te bieden die passend is bij de verwachte Vervoervraag.
4.1.6	Tijdens de Dalperiode biedt Concessiehouder alle Reizigers een zitplaats. Om dit te borgen zorgt de Concessiehouder dat de statische Bezettingsgraad (gemeten per maand) in een Bus de verhouding van 5/7 (vijfzevende) van het aantal zitplaatsen niet overschrijdt.
4.1.7	Tijdens de Spits en op Ritten van Scholierenlijnen zijn staanplaatsen toegestaan, mits het type Materieel dit toestaat. De statische Bezettingsgraad in een Bus is tijdens de Spits niet hoger dan "het aantal zitplaatsen + 50% van het toegestane aantal staanplaatsen." Het is niet toegestaan dat een Reiziger tijdens een Rit langer dan 20 minuten moet staan.
4.1.8	De Concessiehouder laat sociale honden (SOHO)/geleidehonden en huisdieren toe in Voertuigen voor zover deze geen gevaar, verontreiniging of overmatige hinder voor Reizigers veroorzaken. Voor het toelaten van sociale honden (SOHO)/geleidehonden en huisdieren gelden de wettelijke bepalingen zoals opgenomen in de Algemene Voorwaarden stads- en streekvervoer.
4.1.9	De Concessiehouder geeft jaarlijks in het Vervoerplan dat als basis dient voor de nieuwe Dienstregeling aan welke capaciteit hij op een Lijn inzet om aan de eisen 4.1.2, 4.1.6 en 4.1.7 te kunnen voldoen. Hierbij gaat de Concessiehouder expliciet in op de inzet per dag van de week en per seizoen.
4.1.10	Het is de Concessiehouder niet toegestaan in de praktijk minder capaciteit aan te bieden dan hij heeft vastgelegd in het Vervoerplan, tenzij de Concessieverlener vooraf met deze neerwaartse aanpassing van de geboden capaciteit heeft ingestemd.

4.2 RITUITVAL EN VERVANGEND VERVOER

Rituitval en Vervangend Vervoer	
4.2.1	Het aantal geheel of gedeeltelijk uitgevallen Ritten zoals gepubliceerd in de Dienstregeling, waarbij geen sprake is van Overmacht, mag op maandbasis maximaal 0,2% van de Ritten in de Dienstregeling bedragen, zowel gezien over alle Lijnen als per Lijn afzonderlijk.
4.2.2	Indien een Rit geheel of gedeeltelijk uitvalt, beperkt de Concessiehouder de overlast voor Reizigers tot een minimum door hen te informeren over de gewijzigde vertrektijden, het aanbod aan Vervangend Vervoer en alternatieve reismogelijkheden (ook buiten het Openbaar Vervoer). De Concessiehouder zorgt dat de klantenservice bereikbaar is om vragen van Reizigers hierover te beantwoorden.
4.2.3	Indien Reizigers bij Rituitval geen alternatieve reismogelijkheden met het Openbaar Vervoer hebben, zet de Concessiehouder uiterlijk 30 minuten nadat de eerste Rit is uitgevallen Vervangend Vervoer in.

4.3 PUNCTUALITEIT EN AANSLUITINGEN

Punctualiteit en Aansluitingen	
4.3.1	De Concessiehouder definieert in de Dienstregeling Tijden op elke Lijn ten behoeve van het borgen en monitoren van de punctualiteit. De geplande rijtijd tussen Tijden bedraagt maximaal 20 minuten. Begin- en Einthaltes en Knooppunten gelden altijd als Tijden, waar nodig wijst de Concessiehouder ook andere Haltes als Tijdhalte aan om aan de eis ten aanzien van de maximale geplande rijtijd tussen Tijden te voldoen. Voorafgaand aan een Dienstregelingsjaar wordt in overleg tussen de Concessieverlener en Concessiehouder vastgesteld welke Haltes als Tijdhalte gelden.
4.3.2	De Concessiehouder zorgt ervoor dat een Rit nooit eerder vertrekt vanaf een Halte dan de in de Dienstregeling aangegeven vertrektijd.
4.3.3	De Concessiehouder zorgt ervoor dat iedere maand ten minste 85% van de Ritten: <ul style="list-style-type: none"> a. uiterlijk 120 seconden na de in de Dienstregeling aangegeven vertrektijd bij Beginhaltes vertrekt; b. uiterlijk 180 seconden na de in de Dienstregeling aangegeven vertrektijd bij Knooppunten en Tijden vertrekt, en c. niet eerder dan 180 seconden voor en niet later dan 180 seconden na de in de Dienstregeling aangegeven aankomsttijd bij Einthaltes, Tijden en Knooppunten aankomt.
4.3.4	Het percentage genoemd in eis 4.3.3 geldt zowel voor het totaal van alle Lijnen samen als voor iedere Lijn afzonderlijk.
4.3.5	Als een Buurtbuslijn het percentage genoemd in eis 4.3.3 niet haalt, gaat de Concessiehouder met de betreffende Buurtbusvereniging in overleg om gezamenlijk te bepalen hoe een betere uitvoering van de Dienstregeling mogelijk is.
4.3.6	De Concessiehouder neemt in de Dienstregeling in ieder geval de Aansluitingen tussen Bus en Trein, Bus en Veer, Bus en Bus (waaronder lijnen van overige concessiehouders) en Bus en Vraagafhankelijk Vervoer op de door de Concessiehouder bediende Knooppunten zoals opgenomen in Bijlage 3.6 op. Daarbij biedt de Concessiehouder in ieder geval Aansluitingen in (i) de voor Reizigers per bedieningsperiode meest relevante reisrichtingen en (ii) van en naar Lijnen met de laagste frequentie, stemt hij de Aansluitingen af met relevante overige concessiehouders en onderbouwt en motiveert hij zijn keuze voor (wijzigingen in) Aansluitingen in het Vervoerplan. De Concessiehouder hanteert voor Aansluitingen de volgende wachttijden tussen aankomst en vertrek: <ul style="list-style-type: none"> • Voor een Overstap van Bus op Bus en vice versa: tussen 2 en 8 minuten. • Voor een Overstap van Bus op Trein en vice versa: tussen 5 en 10 minuten. • Voor een Overstap van Bus op Veer en vice versa: tussen 5 en 10 minuten. • Voor een Overstap van Vraagafhankelijk Vervoer op Bus en vice versa: tussen 2 en 10 minuten. • De Concessiehouder mag (in de Dienstregeling) van deze tijden afwijken indien hij aannemelijk kan maken dat dit ten goede komt aan de kwaliteit van de Aansluitingen voor Reizigers, bijvoorbeeld als gevolg van looptijden op het betreffende Knooppunt.
4.3.7	De Concessiehouder spant zich maximaal in om alle in de Dienstregeling vastgelegde Aansluitingen te realiseren door een Voertuig te laten wachten op het Voertuig van de Rit waarop Aansluiting wordt geboden of door Vervangend Vervoer aan te bieden. De Concessiehouder heeft een wachttijdenregeling waarin is vastgelegd hoe lang een Voertuig wacht om een Aansluiting te bieden. De Concessiehouder legt in een koppelvakbericht als EarliestExpectedDepartureTime vast of een Voertuig wel of niet wacht op een vertraagde Rit.
4.3.8	De Concessiehouder biedt ten minste een Gegarandeerde aansluiting bij: <ul style="list-style-type: none"> a. de laatste Aansluitingen op een dag tussen Ritten van de Concessiehouder; b. de laatste Aansluiting op een dag vanaf een Trein op een Rit van de Concessiehouder, en c. de overstap van een Lijn van de Concessiehouder bij de Halte Lelystad, Centrumbrug op een Lijn van de concessiehouder van de concessie IJssel-Vecht naar de Halte Kampen, Pieter Zandtcollege.
4.3.9	In aanvulling op eis 4.3.8 sluit de Concessiehouder voor de Overstap van Bus op Veer en vice versa bij de Halte 't Horntje, Veerhaven in 100% van de gevallen op de aankomende en vertrekkende veerboot van de TESO aan, met uitzondering van gevallen waarin de veerboot niet of veel eerder of later afvaart (bijvoorbeeld extreme weersomstandigheden of een ambulancerit). Indien de Halte 't Horntje, Veerhaven voor het Vraagafhankelijk Vervoer als centrale Halte fungeert, gelden de overstaptijden en de aansluitgarantie ook voor het Vraagafhankelijke Vervoer.

4.3.10	De Concessiehouder brengt Reizigers die stranden (bijvoorbeeld door vertraging of uitval van de laatste Rit van de Concessiehouder) met Vervangend Vervoer naar een door de Reiziger aangewezen Halte binnen het Concessiegebied, tenzij het stranden veroorzaakt is door uitval/vertraging van vervoer van een andere vervoerder dan de Concessiehouder.
4.3.11	De Concessiehouder maakt met andere concessiehouders die Openbaar Vervoer verrichten binnen het Concessiegebied of in aangrenzende concessiegebieden zodanige afspraken dat in geval van vertragingen of uitval van Ritten van deze andere concessiehouders, Aansluitingen zo veel mogelijk in tact blijven. Tijdens de uitvoering van de Dienstregeling communiceert de Centrale Verkeersleiding van de Concessiehouder met de verkeersleidingen van andere concessiehouders om invulling te geven aan de hiervoor benoemde eisen.
4.3.12	Ook ingeval hij wacht om Aansluiting te kunnen bieden voldoet de Concessiehouder onverkort aan de in eis 4.3.3 genoemde punctualiteitsnormen, tenzij de Concessiehouder aantoonbaar kan maken dat de overschrijding van de norm een gevolg is van Ritten die in het kader van de wachttijdenregeling wachten op vertraagd vervoer van een andere vervoerder dan de Concessiehouder.

4.4 OVERMACHT

Overmacht	
4.4.1	Onder Overmacht wordt elke gebeurtenis verstaan die de Concessiehouder naar het oordeel van de Concessieverlener beperkt in of verhindert tot het nakomen van zijn verplichtingen ingevolge de Concessie en die niet aan hem te wijten is, noch krachtens wet, rechtshandeling of in het maatschappelijke verkeer geldende opvattingen voor zijn rekening komt. Onder Overmacht wordt in ieder geval niet verstaan: <ul style="list-style-type: none"> a. gebeurtenissen die voortvloeien uit handelen/nalaten van het Personeel en/of uit (de staat van) het Materieel; b. tekort aan Personeel en/of Materieel; c. toegenomen verkeersdrukte en structureel voorkomende files, en d. stakingen en/of werkonderbrekingen van Personeel.
4.4.2	In geval van een situatie van Overmacht spant de Concessiehouder zich maximaal in om zoveel mogelijk aan dit Programma van Eisen en zijn Inschrijving te blijven voldoen. Daarnaast neemt de Concessiehouder waar mogelijk maatregelen om de negatieve gevolgen van Overmacht voor Reizigers zoveel mogelijk te beperken, zowel in ernst als in duur.
4.4.3	Indien er naar het oordeel van de Concessieverlener sprake is van Overmacht zullen de verplichtingen van de Concessiehouder waarop de Overmacht betrekking heeft worden opgeschort zolang de situatie van Overmacht voortduurt. Ritten die gepland waren en al dan niet uitgevoerd zijn ten tijde van deze omstandigheden worden niet meegenomen bij de beoordeling van de realisatie van de in paragrafen 4.2 en 4.3 genoemde normen.
4.4.4	In geval van een situatie van Overmacht meldt de Concessiehouder dit onverwijld aan de Concessieverlener en doet hij in elk geval binnen 2 werkdagen nadat de betreffende situatie zich voordeed een verslag aan de Concessieverlener toekomen dat ten minste een beschrijving omvat van: <ul style="list-style-type: none"> a. de aard en (verwachte) duur van de situatie van Overmacht; b. de gevolgen die de situatie van Overmacht heeft (gehad) voor de mogelijkheid voor de Concessiehouder om de Dienstregeling uit te voeren; c. de maatregelen die de Concessiehouder heeft genomen/zal nemen teneinde zoveel als mogelijk de situatie van Overmacht op te heffen dan wel de gevolgen daarvan voor de uitvoering van de Dienstregeling te beperken; en d. alle andere feiten en omstandigheden die redelijkerwijs van belang geacht kunnen worden in verband met de ontstane situatie van Overmacht, bijvoorbeeld maar niet uitsluitend de wijze waarop de Concessiehouder de Reizigers gedurende Overmacht situatie geïnformeerd heeft.

4.5 COMPENSATIEREGELING

Compensatieregeling	
4.5.1	De Concessiehouder hanteert een Compensatieregeling. De Compensatieregeling compenseert Reizigers (ongeacht de verwijtbaarheid van de Concessiehouder) indien: <ul style="list-style-type: none"> a. deze Reizigers langer dan 30 minuten op een Halte moeten wachten dan wel meer dan 30 minuten vertraging oplopen, omdat de uitvoeringskwaliteit niet voldoet aan de eisen beschreven in paragraaf 4.1, paragraaf 4.2 en/of paragraaf 4.3, en/of b. de Concessiehouder een Gegarandeerde aansluiting op de laatste Rit van een Lijn of Trein niet realiseert en geen of onvoldoende invulling geeft aan de aansluitgarantie als bedoeld in eisen 4.3.8 en 4.3.9.
4.5.2	De Concessiehouder volgt bij het opzetten van de Compensatieregeling de geldende wet- en regelgeving en eventuele landelijke afspraken ten aanzien van een Compensatieregeling voor het Openbaar Vervoer, en draagt er zorg voor dat de Compensatieregeling hiermee niet in strijd is.
4.5.3	De Concessiehouder stelt Reizigers door middel van een gebruikersvriendelijke procedure in de gelegenheid een beroep te doen op de Compensatieregeling. De Concessiehouder legt deze procedure voor de start van de Concessie ter goedkeuring voor aan de Concessieverlener.
4.5.4	De Concessiehouder zorgt dat de Compensatieregeling, met inbegrip van de in eis 4.5.3 bedoelde procedure, bekend is bij Reizigers en in ieder geval gemakkelijk te vinden is op de website van de Concessiehouder.

MATERIEEL

Het Materieel dat de Concessiehouder inzet voor de uitvoering van de Concessie speelt een belangrijke rol in de reiservaring van zowel Reizigers als Personeel. Het Materieel is een bepalende factor voor het comfort en de betrouwbaarheid van de Ketenreis, en daarmee aan de beleving van het Openbaar Vervoer binnen het systeem van Publieke Mobiliteit. Veiligheid, toegankelijkheid en netheid zijn hierbij belangrijke voorwaarden.

De Concessieverlener streeft naar een mobiliteitssysteem dat voor iedereen toegankelijk is. Daarom heeft de Concessieverlener het landelijke bestuursakkoord Toegankelijk Openbaar Vervoer ondertekend en vervolgens een uitvoeringsprogramma Toegankelijk Openbaar Vervoer opgesteld. Het gaat hierbij niet alleen om de inzet van fysiek toegankelijke Voertuigen, maar het heeft ook betrekking op bijvoorbeeld de informatievoorziening en bejegening van Reizigers (mentale toegankelijkheid).

Daarnaast heeft de Concessieverlener zich gecommitteerd aan het Bestuursakkoord Zero-Emissie Busvervoer. De afgelopen jaren zijn er in de huidige concessies al ruim 100 Zero-Emissiebussen ingestroomd waarvoor een overnameverplichting geldt en die derhalve ook voor de nieuwe Concessie weer kunnen en moeten worden ingezet.

De Concessieverlener verwacht dat de Concessiehouder bij de uitvoering van de Concessie invulling geeft aan bovengenoemde bestuursakkoorden. Waar toegankelijk Materieel bijdraagt aan een inclusief mobiliteitssysteem en mobiliteitsrechtvaardigheid, draagt Materieel met goede milieuprestaties bij aan een duurzamer mobiliteitssysteem. Om deze redenen stelt de Concessieverlener eisen waaraan het ingezette Materieel minimaal moet voldoen. Deze eisen hebben betrekking op technische specificaties, milieuprestaties (zie hiervoor hoofdstuk 11 Duurzaamheid), toegankelijkheid, comfort en netheid.

5.1 ALGEMENE EISEN MATERIEEL

Algemene eisen Materieel	
5.1.1	De Concessiehouder zorgt ervoor dat het Materieel voldoet aan alle eisen die bij of krachtens wet- en regelgeving op het Materieel van toepassing zijn.
5.1.2	De Concessiehouder zet voor de uitvoering van de Concessie in beginsel de typen Voertuigen in zoals opgenomen in zijn Inschrijving. Het is de Concessiehouder alleen na voorafgaande schriftelijke toestemming van de Concessieverlener toegestaan om hiervan af te wijken. De Concessieverlener gaat voor de beoordeling van een verzoek hiertoe uit van de volgende criteria: <ol style="list-style-type: none"> de Concessieverlener acht de instromende Bus van gelijkwaardige kwaliteit als de uitstromende Bus; de instromende Bus is een Zero-Emissiebus, en de Concessiehouder doet opgave van de verschillen tussen de instromende en uitstromende Bus bij de Concessieverlener. <p>Indien de Concessieverlener niet instemt met vervanging van een type Voertuigen uit de Inschrijving door een ander type Voertuigen zal de Concessieverlener dit gemotiveerd aangeven.</p>
5.1.3	De Concessiehouder neemt van de huidige concessiehouder van de concessies Haarlem-IJmond en Noord-Holland Noord de Zero-Emissiebussen tegen de Overnamewaarde en conform de procedure zoals opgenomen in de Overnameverplichting. ⁸
5.1.4	De Concessiehouder is verantwoordelijk voor het onderhoud van het Materieel en zorgt dat het onderhoud van Materieel waarop een Overnameregeling van toepassing is plaatsvindt conform de voorschriften van de garantiegever, waaronder begrepen de voorschriften voor revisies en vervanging van de Batterij, en de daaraan verbonden garantiebepalingen.

⁸ De Overnameverplichting maakt onderdeel uit van de Bijlagen bij de Inschrijvingsleidraad en wordt gelijktijdig met het Bestek gepubliceerd.

Algemene eisen Materieel	
5.1.5	De Concessiehouder zorgt ervoor dat het Materieel dat hij inzet voor de uitvoering van de Concessie op ieder willekeurig moment tijdens de Concessieduur voldoet aan de volgende leeftijdseisen: <ul style="list-style-type: none"> a. de leeftijd van Zero-Emissiebusen bedraagt niet meer dan 15 jaar en 6 maanden; b. de leeftijd van Bussen anders dan Zero-Emissiebusen bedraagt niet meer dan 10 jaar en 6 maanden; c. de leeftijd van Auto's bedraagt niet meer dan 6 jaar en d. de leeftijd van Buurtbussen bedraagt niet meer dan 6 jaar. <p>(Zie voor verdere eisen die bepalend zijn voor de milieuprestaties aan het Materieel paragraaf 11.2).</p>
5.1.6	Het is de Concessiehouder niet toegestaan om Dubbeldekkers in te zetten ten behoeve van de uitvoering van de Concessie.

5.2 COMFORT EN NETHEID

Comfort en netheid	
5.2.1	De Concessiehouder zet voor de uitvoering van de Concessie uitsluitend Materieel in waarmee Reizigers comfortabel kunnen reizen.
5.2.2	In aanvulling op eis 5.2.1. zet de Concessiehouder voor de Concessie uitsluitend Materieel in dat ten minste voorzien is van: <ul style="list-style-type: none"> a. comfortabele stoelen, waarbij geldt dat de dikte van de bekleding op de zitting ten minste drie centimeter en de dikte van de bekleding op de rugleuning ten minste twee centimeter bedraagt; b. een goede vering; c. voldoende beenruimte, zodanig dat Tussenruimte in 80% van de zitplaatsen ten minste 74 centimeter bedraagt en nooit minder dan 72 centimeter. d. prettige verlichting die bijdraagt aan het gevoel van Sociale Veiligheid in het Voertuig; e. ten minste een USB A+C poort per stoel, die zich niet boven het hoofd van de Reiziger bevindt; f. trilling dempende banden; g. voldoende bagageruimte; h. voldoende prullenbakken; i. een goed uitgeruste EHBO-does; j. een goedgekeurde brandblusser; k. stopknoppen, die geluidssignaal afgeven bij het drukken en die vanaf iedere zit- en staanplaats binnen handbereik zijn; l. geluidsinstallaties die uitsluitend gebruikt worden voor het verstrekken van reisinformatie; m. een goed werkend klimaatbeheersingssysteem, en n. goed bruikbare stangen voor staande Reizigers, die ook voor Reizigers met een beperkt gezichtsvermogen goed zichtbaar zijn.
5.2.3	Voertuigen zijn voorzien van een goede cabine-ergonomie (goede, instelbare stoel met voldoende zijdelingse steun en/of steun in de onderrug en een verstelbaar stuur, beiden eenvoudig te bedienen) zodanig dat het Personeel en Buurtbuschauffeurs hun taken goed kunnen uitvoeren.
5.2.4	Bussen zijn voorzien van een goed functionerend, voor Reizigers gratis te gebruiken Wifi-netwerk. De Concessiehouder zorgt dat Reizigers zonder registratie van het WiFi-netwerk gebruik kunnen maken en dat veilig gebruik van het WiFi-netwerk gewaarborgd is.
5.2.5	De Concessiehouder zorgt dat in het Materieel de huisregels door middel van pictogrammen goed zichtbaar zijn weergegeven bij in ieder geval de voorste instapdeur. De huisregels omvatten in ieder geval een rookverbod en een verbod op het afspelen van muziek die hoorbaar is voor anderen.
5.2.6	Het Personeel van de Concessiehouder ziet toe op naleving van de huisregels en houdt zich zelf ook aan deze regels.
5.2.7	De Concessiehouder zorgt ervoor dat zowel het interieur als exterieur van het Materieel voor aanvang van de eerste Rit van de dag schoon, heel en vrij van graffiti is.

5.3 TOEGANKELIJKHEID

Toegankelijkheid	
5.3.1	De Concessiehouder zorgt ervoor dat het Materieel op het moment van eerste inzet in de Concessie voldoet aan: <ul style="list-style-type: none"> a. geldende wet- en regelgeving ten aanzien van toegankelijkheid, zoals onder meer vastgelegd in het 'Besluit toegankelijkheid van het openbaar vervoer', en b. de richtlijnen inzake de inrichting, kenmerken en toegankelijkheid zoals opgenomen in de publicaties 'Toegankelijkheid collectief personenvervoer – Bussen' (CROW-publicatie 219c) dan wel de publicatie 'Toegankelijkheid collectief personenvervoer – Taxi's' (CROW-publicatie 219b) en het Bestuursakkoord Toegankelijkheid Openbaar Vervoer 2022-2032 of diens opvolger(s).
5.3.2	De Concessiehouder werkt mee aan het behalen van de gestelde doelstellingen en bijbehorende acties uit het Uitvoeringsprogramma 2024-2028 en het Uitvoeringsprogramma 2029-2032 die door de Provincie in het kader van het Bestuursakkoord Toegankelijkheid Openbaar Vervoer 2022-2032 is respectievelijk wordt opgesteld en diens (mogelijke) opvolger(s).

Toegankelijkheid	
5.3.3	De Bussen die de Concessiehouder inzet voor de uitvoering van de Concessie zijn Lagevloerbussen die voorzien zijn van een knielfunctie, met de mogelijkheid tot knielen tot een niveau van 280 mm of lager bij de voor- en achterdeuren.
5.3.4	In aanvulling op eis 5.3.3 zijn de Bussen voorzien van een (elektrische, handbediende of hybride) rolstoelplank en een rolstoelplaats waarbij voorzieningen aanwezig zijn om een rolstoel vast te zetten. Het Personeel beschikt over de benodigde kennis om een Reiziger in een rolstoel veilig vast te zetten.
5.3.5	Indien een Reiziger hierom verzoekt, verleent het Personeel van de Concessieverlener assistentie bij het uitklappen van de rolstoelplank en het betreden van de Bus.
5.3.6	De Concessiehouder staat toe dat de rolstoelplaatsen in de Bus door Reizigers gebruikt worden voor het plaatsen van kinderwagens, vouwfietsen, rollators en bagage. Wanneer een Reiziger met een mobiliteitsbeperking de Bus betreedt, ziet het Personeel erop toe dat de rolstoelplaats daadwerkelijk beschikbaar wordt gesteld voor deze Reiziger.
5.3.7	De Concessiehouder zorgt ervoor dat Auto's, waaronder Buurtbussen, zijn uitgerust met een voorziening waarmee Reizigers in een rolstoel of met een kinderwagen of rollator gemakkelijk het Voertuig kunnen betreden en dat Reizigers in een rolstoel zichzelf zelfstandig en veilig kunnen vastzetten.

5.4 APPARATUUR

Apparatuur	
5.4.1	De Concessiehouder zorgt ervoor dat Voertuigen zijn uitgerust met een Intelligent Voertuig Systeem ("IVS") met daarin de actuele Dienstregeling, samen met de geografische gegevens van de Route, Haltes en de in- en uitmeldpunten ten behoeve van het verkeerslichtbeïnvloedingssysteem Kortetafstandsradio ("KAR"). De Concessiehouder geeft de informatie waar het Voertuig zich bevindt in relatie tot de Dienstregeling (realtime) door aan een voertuig volgsysteem waarin de actuele positie en status van Voertuigen wordt gevolgd en geregistreerd.
5.4.2	Het Materieel is uitgerust met goed werkende apparatuur dat in staat is om KAR ⁹ en/ of Vehicle Tagging ("VETAG") als verkeerslichtbeïnvloedingssysteem aan te sturen. De Concessiehouder zorgt dat iedere in ieder geval uitgerust is met het systeem dat gebruikt wordt op de Routes van Lijn(en) waar hij die Bus op inzet.
5.4.3	De Concessiehouder houdt rekening met en werkt in voorkomende gevallen zonder voorbehoud mee aan de implementatie van nieuwe technologieën ten behoeve van de prioritering van het Materieel bij verkeersregelsinstallaties, bijvoorbeeld i-VRI. De Concessiehouder en het Materieel voldoen aan de eisen en afspraken zoals deze zijn en worden vastgelegd binnen het Partnership Talking Traffic, de 'Concessiebijlage datasets OV' inclusief het separaat gepubliceerde Hoofdstuk 'Data-eisen OV en iVRI' ⁹ en aanvullende/vervangende afspraken gepubliceerd op de website van het CROW. Uiterlijk twee maanden voor aanvang van de Concessie toont de Concessiehouder ten genoegen van de Concessieverlener aan dat al het Materieel aan deze eisen voldoet en de Concessiehouder zorgt ervoor dat het Materieel gedurende de looptijd van de Concessie blijvend aan deze eisen voldoet.
5.4.4	De Concessiehouder voorziet Bussen van een goed werkend communicatiesysteem, inclusief een noodknop, waarmee het Personeel te allen tijde contact kan opnemen met in ieder geval de Centrale Verkeersleiding en, al dan niet met tussenkomst van de Centrale Verkeersleiding, met de verkeersleiding van concessiehouders van aangrenzende concessies.
5.4.5	De Concessiehouder voorziet het Materieel van apparatuur (hard- en software) die nodig is voor het gebruik van wettelijk vastgestelde of binnen het landelijk (NOVB) overleg overeengekomen Betaalwijzen in het Openbaar Vervoer, waaronder EMVc en Barcodes. De Concessiehouder voldoet daarbij aan de eisen zoals gesteld in paragraaf 7.1 en in het document 'Specification Document Open Architecture (SDOA)' of diens opvolger(s) en andere relevante documenten zoals opgesteld door Translink.
5.4.6	De Concessiehouder zorgt ervoor dat Voertuigen zijn uitgerust met benodigde voorzieningen voor het auditief en visueel weergeven van (actuele) reisinformatie zoals nader gespecificeerd in paragraaf 6.5.
5.4.7	De Concessiehouder voorziet in ieder geval alle Bussen van een registratief videobewakingssysteem (Auto's, waaronder begrepen Buurtbussen, hoeven niet voorzien te zijn van een registratief videobewakingssysteem). De Concessiehouder zorgt ervoor dat met behulp van het registratief videobewakingssysteem permanent video-opnames worden gemaakt van de Reizigers in alle delen van de Bus. De Concessiehouder volgt bij vervanging van het registratief videobewakingssysteem de nieuwste standaarden.

5.5 HUISSTIJL EN RECLAME

De Concessieverlener beoogt met de eisen aan onder ander het vervoeraanbod te komen tot een samenhangend, voor Reizigers herkenbaar Lijnennet met heldere verschillen in functie tussen Lijntypes. In dat kader stelt de Concessieverlener eisen aan de productformule en de huisstijl van het nieuwe Lijntype Stadsprinter. De Concessiehouder krijgt daarnaast ruimte om een eigen productformule te ontwikkelen passend bij de regio en de kenmerken van het Lijntype. Om het Lijnennet binnen Haarlem herkenbaarder te maken, is het de Concessiehouder toegestaan om bestaande R-netlijnen te integreren in deze nieuwe productformule.

Huisstijl en reclame	
5.5.1	De Concessiehouder hanteert een eenduidige huisstijl op het Materieel en mag daarbij desgewenst onderscheid maken tussen verschillende zelf te bepalen productformules (maar is daartoe niet verplicht).
5.5.2	De Concessiehouder hanteert in afwijking van het bepaalde in eis 5.5.1 in ieder geval een eenduidige onderscheidende huisstijl voor de productformule van het Lijntype Stadsprinter. De Concessiehouder zorgt daarbij in ieder geval voor een bij het hoogwaardige en regionale karakter van dit Lijntype passende naam, uitstraling van het Materieel en eventueel Haltes, en vormgeving van reisinformatie en marketing. De Concessiehouder past daarnaast waar mogelijk per Lijn binnen het Lijntype Stadsprinter een unieke kleurstelling in de reisinformatie, marketing en Materieel en op Haltes toe met als doel een betere herkenbaarheid van de Lijn voor Reizigers.
5.5.3	De Concessiehouder zet op Stadsprinters alleen Materieel in dat uitgevoerd is in de huisstijl van de productformule zoals bedoeld in eis 5.5.2.
5.5.4	De Concessiehouder voert R-netlijnen uit conform de productformule R-net uit of conform de productformule van het Lijntype Stadsprinter zoals bedoeld in eis 5.5.2.
5.5.5	Indien de Concessiehouder ertoe besluit om op Lijnen de productformule R-net te hanteren, gelden op deze Lijnen alle eisen zoals opgenomen in het document 'Een productformule voor het Hoogwaardig Openbaar Vervoer' of diens opvolger(s), en zet de Concessiehouder op R-netlijnen uitsluitend Materieel in dat uitgevoerd is in de huisstijl voor de productformule R-net. Het is de Concessiehouder alleen in uitzonderlijke omstandigheden en met voorafgaande schriftelijke toestemming van de Concessieverlener toegestaan om op R-netlijnen ander Materieel in te zetten.
5.5.6	De Concessiehouder werkt in afstemming met de Concessieverlener proactief mee aan het verder ontwikkelen en promoten van het productformule voor Stadsprinters zoals bedoeld in eis 5.5.2, eventuele toekomstige productformules voor frequente en snelle lijnen (zoals BRT) en, indien de Concessiehouder kiest voor het continueren ervan, de R-net productformule.
5.5.7	De Concessiehouder plaatst als onderdeel van de huisstijl het logo van de Provincie, op een naar het oordeel van de Concessieverlener zichtbare plek, op de achterzijde van de Bus.
5.5.8	Het is de Concessiehouder toegestaan om voor eigen rekening en risico reclame te voeren op het Materieel. De opbrengsten van reclame komen toe aan de Concessiehouder. Als de Concessieverlener oordeelt dat reclame op het Materieel de regels van het betamelijke overschrijden dan wel aanstootgevend en/of religieus van aard zijn, dan verwijdt de Concessiehouder de betreffende reclame onverwijld en voor eigen rekening. Voor Materieel dat de Concessiehouder op Buslijnen inzet die onder de productformule R-net vallen, gelden wat betreft de mogelijkheden tot het aanbrengen van reclame-uitingen de relevante bepalingen uit 'Een productformule voor het Hoogwaardig Openbaar Vervoer'.
5.5.9	Als uitzondering op eis 5.5.8 geldt dat het de Concessiehouder niet is toegestaan om reclame te voeren op Buurtbussen.
5.5.10	Het is de Concessiehouder niet toegestaan om reclame-uitingen aan te brengen op of over: <ul style="list-style-type: none"> a. Deuren en ramen, (ook niet in (semi-)doorzichtige vorm) met uitzondering van de achterrait; b. Lijnnummers, bestemmingsaanduidingen, informatiedisplays of camera's, en c. bedieningselementen (stopknoppen, deuropeningsknoppen, et cetera).

5.6 BUURTBUSSEN

Buurtbussen	
5.6.1	De Concessiehouder stelt aan de Buurtbusverenigingen voldoende Buurtbussen beschikbaar om de Dienstregeling van de door hen verzorgde Buurtbuslijn(en) te kunnen uitvoeren. De Concessiehouder zorgt tevens voor extra Buurtbussen ten behoeve van vervangende inzet vanwege technische mankementen, onderhoud en Versterkingsritten.
5.6.2	De Concessiehouder is verantwoordelijk voor het onderhoud en reparaties van Buurtbussen en stelt brandstof beschikbaar voor de Buurtbussen.
5.6.3	De Concessiehouder maakt Buurtbussen als zodanig herkenbaar door de aanduiding 'Buurtbus' op de voor- en zijkant van iedere Buurtbus te plaatsen.
5.6.4	De Concessiehouder beschrijft in zijn Ontwikkelplan hoe hij de instroom van Zero-Emissiebuurtbussen ter hand neemt en hoe hij de Buurtbusverenigingen hierbij betreft.

REISINFORMATIE

Betrouwbare en toegankelijke reisinformatievoorziening is essentieel voor een goede reiservaring. Om een reis te kunnen plannen en waar nodig aan te kunnen passen moeten Reizigers zowel voorafgaand aan als tijdens hun reis, kunnen beschikken over betrouwbare, eenduidige, actuele reis informatie die voor iedereen begrijpelijk en toegankelijk is. Zekerheid over deze informatie maakt het voor de (potentiële) Reiziger aantrekkelijker om te kiezen voor een vervoeroptie binnen het systeem van Publieke Mobiliteit.

De Concessiehouder is verantwoordelijk voor het aanbieden van actuele informatie op (mobiel)internet, in het Voertuig en bij Haltes. Hierbij verwacht de Concessieverlener dat de reis informatie en media waarmee de Concessiehouder de reis informatie verstrekt aan Reizigers bijdraagt aan de toegankelijkheid van het Openbaar Vervoer, door deze af te stemmen op de verschillende behoeften van doelgroepen. Daarnaast dient de Concessiehouder ook op momenten dat zich (onverwachte) wijzigingen in de Dienstregeling voordoen de Reiziger juist en tijdig te informeren over onder andere de oorzaak van de situatie en de mogelijkheden voor alternatief vervoer. Ook stelt de Concessieverlener eisen ten aanzien van de Lijnen-netkaarten die de Concessiehouder beschikbaar dient te stellen, om op deze manier de begrijpelijkheid van het Openbaar Vervoer voor de Reiziger te vergroten.

6.1 ALGEMENE INFORMATIE

Algemene informatie	
6.1.1	De Concessiehouder informeert inwoners en bezoekers van het Concessiegebied over het Openbaar Vervoer van, naar en binnen het Concessiegebied en over het aanbod van Andere Mobiliteitsdiensten.
6.1.2	De Concessiehouder zorgt ervoor dat alle informatie over het Openbaar Vervoer altijd volledig, correct, eenduidig en direct met de werkelijkheid overeenstemmend/actueel is en dat hij alle informatie over Lijnen die de Concessie binnen komen vanuit aangrenzende concessiegebieden, Andere Mobiliteitsdiensten, waaronder het Flex-vervoer en andere zaken die onder Publieke Mobiliteit vallen, die hij van de betreffende aanbieder ontvangt via zijn informatiekanalen beschikbaar stelt.
6.1.3	De Concessiehouder zorgt dat alle informatie over het Openbaar Vervoer voldoet aan de eisen gesteld in de 'Concessiebijlage Datasets OV' ¹⁰ of diens opvolgers.
6.1.4	De Concessiehouder levert volledige en juiste informatie met betrekking tot (de uitvoering van) de Dienstregeling rechtstreeks aan de NDOV-loketten en DOVA OV-data of diens opvolger(s) conform het bepaalde in het document 'Concessiebijlage datasets OV' of diens opvolger(s).
6.1.5	De Concessiehouder stelt voor ingang van de Concessie, als onderdeel van het Marketingplan, een Reis informatieplan op waarin hij beschrijft hoe hij invulling geeft aan de eisen zoals gesteld in dit hoofdstuk. Hij legt het Reis informatieplan, en elk voorstel tot wijziging daarvan, minimaal 6 weken van tevoren ter advisering voor aan de Concessieverlener, het ROCOV en Gemeenten.

6.2 TOEGANKELIJKHEID INFORMATIE

Toegankelijkheid informatie	
6.2.1	De Concessiehouder zorgt dat alle reis informatie begrijpelijk en toegankelijk is voor alle Reizigers, waaronder Reizigers met een visuele of auditieve beperking.
6.2.2	Als norm voor de begrijpelijkheid van reis informatie geldt niveau B1 van het Europees Referentiekader voor de talen.
6.2.3	Als norm voor de toegankelijkheid van reis informatie op websites dan wel mobiele applicaties geldt het niveau AA volgens WCAG 2.1 of diens opvolger(s) (zie www.digitoeankelijk.nl).
6.2.4	De Concessiehouder toont de Concessieverlener uiterlijk 3 maanden voor de ingangsdatum van de Concessie een toegankelijkheidsverklaring die borgt dat de websites en mobiele applicaties voldoen aan: <ol style="list-style-type: none"> de wetgeving inzake digitale toegankelijkheid zoals gepubliceerd op de website www.digitoeankelijk.nl/toegankelijkheidsverklaring/voorbeeld-opbouw-rapportage, en waar relevant, de Europese standaard EN 301549.

¹⁰ <https://dova.nu/document/concessiebijlagen>

6.3 LIJNENNETKAARTEN

Lijnennetkaarten	
6.3.1	<p>De Concessiehouder stelt actuele Lijnennetkaarten beschikbaar in ten minste de volgende uitvoeringen:</p> <ol style="list-style-type: none"> Een geografische Lijnennetkaart van het hele Concessiegebied met het volledige in het gebied aanwezige Openbaar Vervoer; Een geografische Lijnennetkaart per Kern met minimaal 15.000 inwoners van de betreffende Kern met het volledige in het gebied aanwezige Openbaar Vervoer. Het is de Concessiehouder hierbij toegestaan om voor de Kernen Groot-Alkmaar en Heerhugowaard/Scharwoude/Broek op Langedijk en voor de Kernen in de huidige concessie Haarlem-IJmond respectievelijk één gezamenlijke Lijnennetkaart beschikbaar te stellen; Een schematische Lijnennetkaart van: <ol style="list-style-type: none"> het volledige in het gebied aanwezige Openbaar Vervoer per Trein, Veer, en Lijnen van de Lijntypes R-netlijn en Stadsprinter (inclusief te gedogen lijnen met een frequentie van minimaal 4x per uur op werkdagen overdag in dezelfde vorm als Stadsprinter), en al het Openbaar Vervoer in de gebieden: <ol style="list-style-type: none"> de huidige concessie Haarlem-IJmond de Kernen Groot-Alkmaar en Heerhugowaard/Scharwoude/Broek op Langedijk het hele Concessiegebied met het volledige in het gebied aanwezige Openbaar Vervoer per Trein, Veer, en Lijnen van de Lijntypes R-netlijn, Stadsprinter, Streeksprinter (inclusief te gedogen lijnen met een frequentie van minimaal 2x per uur op werkdagen overdag in dezelfde vorm als Streeksprinter) en al het Openbaar Vervoer voor het gebied van de huidige concessie Noord-Holland-Noord.
6.3.2	<p>De Concessiehouder zorgt ervoor dat alle Lijnennetkaarten zijn opgemaakt conform de volgende criteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> Op Lijnennetkaarten (6.3.1.b), (6.3.1.c.1) en (6.3.1.c.3) zijn alle Haltes inclusief namen weergegeven. Op de overige Lijnennetkaarten worden in ieder geval alle Knooppunten, Beginhaltes en minimaal één Halte per Kern en per CBS-wijk weergegeven; Alle Lijnennetkaarten tonen de Lijnen (inclusief Openbaar Vervoer van andere concessiehouders) met een lijndikte gebaseerd op de frequentie op een gemiddelde werkdag overdag (12 uur). De Concessiehouder maakt ten minste onderscheid tussen de volgende frequentie categorieën: <ul style="list-style-type: none"> 4x per uur of hoger 2-3x per uur, 1x per uur lager dan 1x per uur; Lijnennetkaart (6.3.1.a) toont per Lijntype (Trein, Veer, R-net, Stadsprinter, Streeksprinter, Wijkverbinder, Basisverbinder, Maatwerkverbinder, Buurtbus, en overige Lijntypes) één onderscheidende kleur (of kleurenspectrum); Lijnennetkaarten (6.3.2.b), (6.3.1.c.1-2) tonen voor R-net en Stadsprinter per lijn een onderscheidende kleur en tonen voor overige Lijntypes per lijn dezelfde kleur voor het betreffende Lijntype. Lijnen die geen intervalmatige bediening hebben tijdens een werkdag overdag (12.00 uur), bijvoorbeeld Overige lijnen en (eventuele) vaste Verbindingen met Vraagafhankelijk Vervoer, worden op alle Lijnennetkaarten getoond als gestippelde lijn; Op alle Lijnennetkaarten worden Lijnen altijd afzonderlijk en niet als lijnbundels (in een afwijkende kleur) getoond.
6.3.3	<p>Op alle Lijnennetkaarten is het de Concessiehouder toegestaan om attracties, bezienswaardigheden, ziekenhuizen en overige voor Reizigers relevante bestemmingen te tonen door middel van een herkenbaar, onderscheidend symbool.</p>

6.4 INFORMATIE OP HALTES

Informatie op Haltes	
6.4.1	<p>De Concessiehouder draagt er zorg voor dat op elke Halte in het Concessiegebied in elk geval een actuele, al dan niet digitale Haltevertrekstaat met de volgende informatie aanwezig is:</p> <ol style="list-style-type: none"> de haltenaam en het haltenummer uit het Centraal Halte Bestand (CHB); van alle Lijnen die van de Halte vertrekken: <ol style="list-style-type: none"> het Lijnnummer, de vertrektijden, de te volgen Route met vermelding van de resterende Haltes tot de Eindhalte; de Eindhalte, en Haltes die niet toegankelijk zijn voor mensen met een mobiliteitsbeperking; een URL en QR-code naar de website van de Concessiehouder en het Platform waar actuele reisinformatie is te vinden; het telefoonnummer, de internetsite en openingstijden van de klantenservice; een afbeelding die een rookverbod aangeeft, en informatie over het reserveren van deelmobiliteiten en Flex-vervoer.
6.4.2	<p>Voor zover een Halte is voorzien van een abri, zorgt de Concessiehouder ervoor dat in deze abri in ieder geval de volgende informatie aanwezig is:</p> <ol style="list-style-type: none"> een Lijnennetkaart in schematische en geografische stijl zoals beschreven in eis 6.3.1 met een aanduiding waar de Halte zich bevindt; een kaart van de betreffende Kern informatie over Betaalwijzen en Tarieven; informatie over de kanalen die de Concessiehouder inzet voor het verstrekken van informatie; een afbeelding die een rookverbod aangeeft, en informatie over de Compensatieregeling.

Informatie op Haltes	
6.4.3	Op verzoek van de Concessieverlener voorziet de Concessiehouder Haltes in het Concessiegebied die bediend worden door concessiehouders van de aangrenzende concessies of de houder van het Flex-contract ook van de in eisen 6.4.1 en 6.4.2 beschreven informatie, ook wanneer de Concessiehouder de betreffende Halte zelf niet bedient.
6.4.4	Eisen 6.4.1, 6.4.2 en 6.4.3 gelden niet voor Haltes die tijdelijk buiten gebruik zijn of voor tijdelijke Haltes die ten hoogste 1 maand in gebruik zijn.
6.4.5	De Concessiehouder maakt tijdelijke afwijkingen van de Dienstregeling op adequate en zorgvuldige wijze op de Halte kenbaar. Indien een Halte tijdelijk vervalt en/of een Lijn tijdelijk vanaf een andere Halte vertrekt, geeft de Concessiehouder op de Halte, mogelijk digitaal of indien beschikbaar middels de DRIS, in ieder geval aan hoe lang de Halte niet beschikbaar is. Tevens informeert de Concessiehouder Reizigers, door middel van een kaart van de omgeving van de Halte en een routebeschrijving, hoe zij bij de dichtstbijzijnde Halte van de betreffende Lijn kunnen komen of met welke alternatieve reismogelijkheden zij hun reis kunnen vervolgen.
6.4.6	De Concessiehouder maakt met de concessiehouders van de aangrenzende concessies afspraken over tijdige wederzijdse aanlevering van de informatie genoemd in eisen 6.2.1, 6.2.2 en 6.2.5 en informatie met betrekking tot tijdelijke routewijzigingen door wegomleidingen als gevolg van werkzaamheden of Evenementen.
6.4.7	De Concessiehouder zorgt ervoor dat alle Haltes op de ingangsdatum van een nieuwe/ gewijzigde Dienstregeling over de actuele reisinformatie beschikken. Het is de Concessiehouder toegestaan de oude reisinformatie vanaf 5 werkdagen voorafgaand aan de ingangsdatum van de nieuwe/ gewijzigde Dienstregeling te vervangen.

6.5 INFORMATIE IN EN OP VOERTUIGEN

Reisinformatie in en op Voertuigen	
6.5.1	De Concessiehouder zorgt voor correcte en actuele informatie in en op het Voertuig, waaronder begrepen informatie over het Openbaar Vervoer.
6.5.2	De Concessiehouder zorgt ervoor dat afwijkingen van de Dienstregeling tijdig aan Reizigers in het Voertuig kenbaar gemaakt worden. Bij verstoringen in de uitvoering van de Dienstregeling informeert de Concessiehouder Reizigers in het Voertuig over de consequenties van deze verstoring voor hun reis en over alternatieve reismogelijkheden. De Concessiehouder zorgt dat het Personeel in het Voertuig over de informatie beschikt die nodig is om vragen van Reizigers over consequenties van verstoringen voor hun reis en over alternatieve reismogelijkheden te kunnen beantwoorden.
6.5.3	De Concessiehouder voorziet alle Voertuigen van een werkend automatisch auditief halteomroepsysteem dat voor iedere Halte ten minste de eerstvolgende Halte en belangrijke Aansluitingen op deze Halte en daarnaast (in een groter interval) het Lijnnummer en het de Eindhalte omroept. Indien het automatisch auditief halteomroepsysteem niet functioneert, roept het Personeel in het Voertuig de eerstvolgende Halte en belangrijke Aansluitingen op deze Halte om.
6.5.4	De Concessiehouder voorziet al het Materieel dat wordt ingezet op de Stadsprinters van minimaal een schematische Lijnennetkaart van het betreffende gebied.
6.5.5	De Concessiehouder voorziet alle Bussen, waaronder begrepen Buurtbussen, van werkende Displays. Hierbij geldt dat hij: <ol style="list-style-type: none"> de Displays zodanig in het Voertuig aanbrengt dat alle Reizigers vanaf elke positie in het Voertuig de informatie op de Displays kunnen lezen; in elke Bus ten minste drie Displays aanbrengt, en in elke Gelede bus ten minste vier Displays aanbrengt.
6.5.6	De Concessiehouder toont op de Displays ten minste de volgende actuele reisinformatie: <ol style="list-style-type: none"> geplande aankomsttijden en actuele inschatting van de verwachte aankomsttijden op de eerstvolgende Haltes; de Eindhalte van de Rit, inclusief de verwachte aankomsttijd op de Eindhalte; geboden Aansluitingen op Knooppunten inclusief de actuele vertrektijden van aansluitende Lijnen (zowel op de Lijnen van de Concessiehouder zelf als op de Lijnen van concessiehouders van aangrenzende concessies en op de Trein); overstapmogelijkheden op de eerstvolgende Haltes op het Flex-vervoer; de actuele tijd, en actuele informatie over tijdelijke afwijkingen ten opzichte van de Dienstregeling, waaronder in ieder geval begrepen afwijkende Routes, vervallen en/of alternatieve Haltes en gewijzigde vertrektijden.
6.5.7	De Concessiehouder volgt voor de vormgeving van de in eis 6.5.6 genoemde reisinformatie op de Displays de landelijke standaarden, zoals weergegeven in 'Richtlijnen Reisinformatie in OV-voertuigen' of diens opvolger(s).
6.5.8	De Concessiehouder mag in overleg met de Concessieverlener de Displays tevens voor promotie van het Openbaar Vervoer gebruiken, mits dit niet ten koste gaat van het tonen van actuele reisinformatie. De Concessiehouder zorgt er daarom voor dat te allen tijde, eventueel altemnerend met de overige informatie genoemd in eis 6.5.6, (i) de actuele tijd en de (naam van de) eerstvolgende Halte en (ii) het Lijnnummer en de Eindhalte van de Lijn getoond worden.
6.5.9	Op verzoek van de Concessieverlener stelt de Concessiehouder de Displays ter beschikking voor het verstrekken van informatie ingebracht door de Concessieverlener, zonder hiervoor kosten in rekening te brengen.

Reisinformatie in en op Voertuigen	
6.5.10	De Concessiehouder voorziet: <ol style="list-style-type: none"> Bussen van een uniforme routeaanduiding, ten minste door middel van een aanduiding van het Lijnnummer en de Eindhalte op de voor- en rechterzijde van de Bus en een aanduiding van het Lijnnummer op achterzijde van de Bus, en Auto's, niet zijnde personenauto's, van een uniforme routeaanduiding, ten minste door middel van een aanduiding van het Lijnnummer en de Eindhalte op de voorzijde van de Auto.
6.5.11	De Concessiehouder vermeldt de website, de contactgegevens en openingstijden van de klantenservice van de Concessiehouder aan de binnenzijde van alle Voertuigen.
6.5.12	De Concessiehouder conformeert zich aan het gebruik van uniforme pictogrammen om Openbaar Vervoersvormen aan te duiden zoals vastgelegd in het handboek 'De identiteit voor hubs' of diens opvolgers. ¹¹

6.6 DIGITALE INFORMATIE

Digitale informatie	
6.6.1	De Concessiehouder zorgt ervoor dat mensen in ieder geval de volgende informatie gratis kunnen raadplegen via de website van de Concessiehouder, kunnen downloaden en kunnen opvragen bij de klantenservice van de Concessiehouder: <ol style="list-style-type: none"> informatie over de Dienstregeling van de afzonderlijke Lijnen, met in ieder geval een overzicht van de Haltes, de aankomst- en vertrektijden per Halte, de overstapmogelijkheden op belangrijke (overstap)locaties en de Aansluitingen op zowel de eigen Lijnen als op lijnen van andere concessiehouders en Publieke Mobiliteit; Haltevertrekstaten, met de vertrektijden van de Lijnen die vanaf de betreffende Halte vertrekken; alle Lijnennetkaarten zoals beschreven in eis 6.3.1; een overzicht van de aangeboden voorzieningen per Halte; informatie over actuele vertrektijden, ook in geval van ongeplande wijzigingen in de Dienstregeling, zoals vertraging, routewijzigingen en Rituitval; informatie over de toegankelijkheid van het Openbaar Vervoer, waaronder: <ol style="list-style-type: none"> aanwezigheid van voorzieningen ten behoeve van de toegankelijkheid in het op een Rit ingezette Voertuig en op Haltes, en regels over maximaal toegestane afmetingen van rolstoelen; informatie over de actuele bezetting van het Voertuig tijdens een Rit; informatie over het reserveren van Flex-vervoer, indien aangeboden door de Concessiehouder of binnen de Concessie; informatie over Betaalwijzen en Tarieven; informatie over de Compensatieregeling; informatie over de bereikbaarheid van de klantenservice en klachtenlijn van de Concessiehouder, inclusief telefoonnummer en website, en informatie over het Klachtenloket Openbaar Vervoer en de Geschillencommissie Openbaar Vervoer en de wijze waarop Reizigers deze instanties kunnen benaderen.
6.6.2	De Concessiehouder zorgt ervoor dat in ieder geval de informatie genoemd in eis 6.6.1 sub a, b en c kan worden geprint in een handzaam en goed leesbaar formaat.
6.6.3	De Concessiehouder zorgt ervoor dat mensen de informatie kunnen raadplegen via de kanalen van de Concessiehouder en andere aanbieders van Publieke Mobiliteit binnen het Concessiegebied, en beheert deze kanalen samen met de andere Noord-Hollandse concessiehouders, waartoe de Concessieverlener de Concessiehouder toegang verleent tot het CMS-systeem van de website.
6.6.4	De Concessiehouder zorgt ervoor dat Reizigers adequate ondersteuning ontvangen bij vragen over bijvoorbeeld hun reis, de verstrekte reisinformatie, de aanschaf van vervoersbewijzen en Reisproducten en Betaalwijzen binnen het Openbaar Vervoer.

6.7 WIJZIGINGEN IN DE DIENSTREGELING

Geplande wijzigingen in de Dienstregeling	
6.7.1	De Concessiehouder maakt de Dienstregeling (i) voor een nieuw Dienstregelingjaar uiterlijk 20 werkdagen voor de inwerkingtreding en (ii) bij geplande (route)wijzigingen tijdens een Dienstregelingjaar uiterlijk 10 werkdagen voor de inwerkingtreding bekend via in elk geval: <ol style="list-style-type: none"> Displays in alle Voertuigen; aankondigingen op de Haltes waar wijzigingen plaatsvinden die de wijziging omschrijven, waaronder begrepen via eventueel aanwezige DRIS'en; de website van de Concessiehouder en social media kanalen, en actuele reisinformatiesystemen.
6.7.2	In aanvulling op het bepaalde in eis 6.7.1 informeert de Concessiehouder uiterlijk 20 werkdagen voor de inwerkingtreding van een geplande wijziging in de Dienstregeling de in eis 6.1.4 genoemde organisaties over deze wijziging, met inachtneming van het bepaalde in het document 'Concessiebijlage datasets OV' of diens opvolger(s).

¹¹ <https://natuurlijkdeelmobiliteit.nl/product/handboek-identiteit-deelvervoerhubs/>

Geplande wijzigingen in de Dienstregeling

6.7.3	De Concessiehouder maakt tijdelijke en/of tussentijdse wijzigingen van de Dienstregeling in verband met wegomleidingen ten gevolge van werkzaamheden of Evenementen waarbij één of meerdere Haltes niet worden aangedaan, ten minste 5 werkdagen voorafgaande aan de wijziging bekend door publicatie overeenkomstig het bepaalde in eis 6.4.5, 6.7.1 en 6.7.2, dan wel zo spoedig mogelijk wanneer de stremming waardoor sprake is van een wegomleiding, later dan 5 werkdagen voor de ingangsdatum van de wegomleiding bekend is gemaakt.
6.7.4	De Concessiehouder is verantwoordelijk voor het tijdig uitwisselen van informatie over de te wijzigen en gewijzigde Dienstregeling met omliggende concessiehouders en aanbieders van Publieke Mobiliteit.

Ongeplande wijzigingen in de Dienstregeling

6.7.5	<p>In geval van ongeplande wijzigingen in de Dienstregeling, zoals vertragingen, ongeplande routewijzigingen en Rituitval, zorgt de Concessiehouder ervoor dat zo spoedig mogelijk doch uiterlijk 15 minuten nadat de situatie zich voordoet:</p> <ol style="list-style-type: none"> Reizigers via Displays in Voertuigen, aanwezige DRIS'en op Haltes, de website van de Concessiehouder, het Platform, actuele reisinformatiesystemen, en Personeel en Buurtbuschauffeurs geïnformeerd worden over de situatie, de oorzaak en alternatieve reismogelijkheden, waaronder de inzet van Vervangend Vervoer, met inachtneming van het bepaalde in paragraaf 4.2 en eis 6.1.2, en de in eis 6.1.4 genoemde organisaties voorzien worden van gegevens over de wijzigingen, met inachtneming van het bepaalde in het document 'Concessiebijlage datasets OV' of diens opvolger(s).
6.7.6	De Concessiehouder zorgt ervoor dat alle reisinformatie en de informatie die hij verstrekt aan de in eis 6.1.4 genoemde organisaties ook bij ongeplande wijzigingen in de Dienstregeling, zoals bij verstoringen en eventuele omleidingsroutes, juist is en tijdig beschikbaar komt.

TARIEVEN EN BETAALWIJZEN

Door betaalgemak voor de Reiziger te faciliteren worden drempels om het Openbaar Vervoer te gebruiken weggenomen. De Concessieverlener verwacht daarom van de Concessiehouder dat hij - ongeacht welke Betaalwijze er bij ingang van de Concessie de landelijke standaard vormt - constructief bijdraagt aan betaalgemak voor de Reiziger.

De Concessiehouder dient over een volledig functionerend Betaalsysteem te beschikken en te voldoen aan de MaaS-waardige bestekseisen. Daarnaast verwacht de Concessieverlener dat de Concessiehouder een actieve rol aanneemt in de (door)ontwikkeling van OVPay en dat hij alle activiteiten die in dit kader worden ondernomen nauw afstemt met de Concessieverlener en aangrenzende concessieverleners en concessiehouders.

Voor het Openbaar Vervoer wordt van de Reiziger een passende prijs gevraagd. De Concessieverlener stelt daarom de randvoorwaarden vast waarbinnen de Concessiehouder tariefvoorstellen kan indienen. Hierbij dient de prijs en de prijsontwikkeling te vallen binnen de kaders van zowel het regionale als het landelijke tariefbeleid. Omdat het voor de Reiziger niet uit zou moeten maken of hij tijdens de reis een concessiegrens overschrijdt, streeft de Concessieverlener naar tariefintegratie met aangrenzende concessieverleners, waaronder ook op het spoor. Om dit te kunnen realiseren wordt van de Concessiehouder een coöperatieve en proactieve houding verwacht in samenwerking met derde partijen.

7.1 BETAALSYSTEEM

Betaalsysteem	
7.1.1	De Concessiehouder is verantwoordelijk voor een volledig functionerend Betaalsysteem dat Vervoersbewijzen, Reisproducten en Bijzondere Vervoersbewijzen die geldig zijn in het Concessiegebied accepteert.
7.1.2	Indien de OV-chipkaart bij aanvang van de Concessie landelijk nog niet is uitgefaseerd, zorgt de Concessiehouder voor eigen rekening en risico ervoor dat de OV-chipkaart tot het moment van landelijke uitfasering beschikbaar en werkzaam is voor Reizigers.
7.1.3	De Concessiehouder vervoert reizigers die als gevolg van ontbrekende of defecte Betaalsystemen niet kunnen in- of uitchecken of betalen gratis.
7.1.4	Eventuele veranderingen in de Reizigersopbrengsten door kosten van de invoering, uitbreiding, vernieuwing en/of vervanging van het Betaalsysteem ten behoeve van de acceptatie van (toekomstige) Betaalwijzen zijn volledig voor rekening en risico van de Concessiehouder.
7.1.5	De Concessiehouder beschikt over een Restitutieregeling op basis waarvan Reizigers te veel geïn-casseerde gelden kunnen terugkrijgen. De Concessiehouder conformeert zich daarbij aan afspraken zoals opgenomen in het document 'Uitvoeringsregels' bij het Landelijk Tarievenkader (LTK).
7.1.6	Het Betaalsysteem van de Concessiehouder is gecertificeerd door en aangesloten op de landelijke backoffice van Translink (of diens opvolgers).
7.1.7	De Concessiehouder verstrekt op verzoek van de Concessieverlener het bewijs van certificering door Translink (of diens opvolgers).
7.1.8	De Concessiehouder voldoet aan de eisen zoals opgenomen in het document 'Concessiebijlage MaaS-waardige bestekseisen' of diens opvolgers en implementeert wijzigingen van en aanvullingen op deze eisen binnen één jaar na publicatie van een gewijzigde versie van dit document.
7.1.9	De Concessiehouder voorziet het Materieel dat hij voor de uitvoering van de Concessie inzet van de technische voorzieningen die benodigd zijn voor het functioneren van een Be-in-Be-out Betaalsysteem.

7.2 TARIEVEN EN REISPRODUCTEN

Tarieven en Reisproducten	
7.2.1	De Concessiehouder conformeert zich aan het Landelijke Tarievenkader (LTK) of diens opvolgers.
7.2.2	De Concessiehouder hanteert geen andere Tarieven dan de Tarieven die zijn vastgesteld of goedgekeurd door de Concessieverlener.
7.2.3	De Concessiehouder accepteert doorlopende verplichtingen ten aanzien van Reisproducten die voor aanvang van de Concessie zijn verkocht.
7.2.4	Bij voorgenomen wijzigingen van Tarieven consulteert de Concessiehouder de aangrenzende concessiehouders en legt hij de voorgenomen wijziging voor advies aan het ROCOV voor.
7.2.5	De Concessiehouder waarborgt de overzichtelijkheid van Tarieven, Vervoerbewijzen en Reisproducten.
7.2.6	In geval van gedeelde exploitatie van Lijnen met een andere concessiehouder, accepteert de Concessiehouder in ieder geval de Reisproducten en Vervoerbewijzen die de betreffende concessiehouder voor de doorgaande Lijn hanteert.
7.2.7	De Concessiehouder dient bij interoperabele producten zelf zorg te dragen voor het verkrijgen van de opbrengsten waarop hij recht meent te hebben.
7.2.8	De Concessiehouder accepteert en faciliteert de verkoop van en het betalen met Vervoerbewijzen en Reisproducten voor combinaties van Openbaar Vervoer en andere vormen van Publieke Mobiliteit.
7.2.9	De Concessiehouder biedt Gemeenten in het Concessiegebied tegen – naar oordeel van de Concessieverlener – redelijke kosten voor de betreffende Gemeenten, de mogelijkheid om (per Gemeente) de doelgroep sociale minima tegen een passend Tarief met het Openbaar Vervoer te laten reizen. De Concessiehouder draagt er zorg voor om het Tarief in de vorm van een voor de Reiziger en Gemeente begrijpelijk en gebruiksvriendelijk Reisproduct aan te bieden.
7.2.10	Indien bij aanvang van de Concessie een landelijk Reisproduct voor minima is geïntroduceerd faciliteert de Concessiehouder het gebruik hiervan binnen de Concessie.
7.2.11	De Concessiehouder stelt alle Reisproducten die onderdeel zijn van het Landelijk Tarievenkader, met uitzondering van Reisproducten waarop de betreffende aanbieder alleenrecht van verkoop heeft, voor aanschaf beschikbaar voor Reizigers.
7.4.12	Reizigers kunnen in alle Bussen en Auto's een Vervoerbewijs kopen voor tenminste de betreffende reis.
7.4.13	De Concessiehouder is verantwoordelijk voor de verkoop en distributie van Reisproducten en, indien van toepassing, Productdragers en draagt hiermee alle gepaard gaande kosten en risico's.

7.3 TARIEVENPLAN

Tarievenplan	
7.3.1	De Concessiehouder legt jaarlijks een Tarievenplan voor de in het komende kalenderjaar te hanteren (inclusief uitbreiding, aanvulling, wijziging of vervanging van) Tarieven, Vervoerbewijzen en Reisproducten en de voorwaarden voor het gebruik door de Reizigers ter vaststelling aan de Concessieverlener voor.
7.3.2	De Concessiehouder mag de Tarieven jaarlijks ten hoogste verhogen met het vastgestelde percentage van de Landelijke Tarieven Index (LTI), tenzij de Concessieverlener anders besluit.
7.3.3	De Concessiehouder houdt in het Tarievenplan rekening met de eventuele introductie van landelijk geldende Reisproducten overeenkomstig het Landelijk Tarievenkader. De Concessiehouder accepteert deze landelijk geldende Reisproducten en draagt er zorg voor dat het Betaalsysteem deze volledig ondersteunt.
7.3.4	De Concessiehouder legt het Tarievenplan ter advisering voor aan het ROCOV alvorens hij deze ter vaststelling aan de Concessieverlener voorlegt.
7.3.5	De Concessieverlener stelt Bijzondere Vervoersbewijzen voor de duur van ten hoogste één kalenderjaar vast.
7.3.6	De Concessiehouder houdt bij het opstellen van het Tarievenplan rekening met de tarieven zoals gehanteerd in nabijgelegen concessiegebieden, zoals de concessies die worden uitgevoerd in opdracht van de Vervoerregio Amsterdam en in de provincies Zuid-Holland, Fryslân en Flevoland.
7.3.7	Het besluit tot verlening van de Concessie staat niet gelijk aan instemming met of vaststelling van de (mogelijk) in de Inschrijving voorgestelde Tarieven.

7.4 TOEKOMSTIGE BETAALSYSTEMEN

Toekomstige betaalsystemen	
7.4.1	De Concessiehouder vervult een actieve rol bij de ontwikkeling van nieuwe betaalsystemen en Productdragers in het Openbaar Vervoer.
7.4.2	Bij het introduceren van een nieuwe Betaalwijze spant de Concessiehouder zich extra in om deze nieuwe Betaalwijze bij alle Reizigers te introduceren. Voor Reizigers met specifieke kenmerken of specifieke reizigersgroepen onderneemt hij extra actie passend bij de doelgroep.
7.4.3	De invoering van nieuwe Betaalwijzen mag niet ten koste gaan van gestelde eisen ten aanzien van gegevenslevering, verantwoording over opbrengsten of faciliteiten voor reizigers, zoals het opvragen van de reisgeschiedenis en kosten.
7.4.4	Het introduceren van nieuwe Productdragers of het wijzigen van bestaande Productdragers is alleen mogelijk na voorafgaande toestemming van de Concessieverlener.
7.4.5	Indien de Concessieverlener na overleg met de Concessiehouder en het ROCOV bepaalt dat een betaalmethode mag worden uitgefaseerd, zal de Concessieverlener hier een redelijke minimale uitfaseringstermijn voor stellen.

8 MARKETING

De Concessieverlener wil de bekendheid en het gebruik van het Openbaar Vervoer onder haar inwoners en alle Reizigers vergroten. Hierin speelt de Concessiehouder een belangrijke rol. Marketing is een invloedrijk middel om het gebruik van het Openbaar Vervoer te promoten en op deze manier bij te dragen aan zowel een inclusief en toegankelijk als duurzaam Openbaar Vervoerssysteem, als onderdeel van het systeem Publieke mobiliteit. De Concessiehouder is verantwoordelijk voor het ontwikkelen en uitvoeren van een effectief Marketingplan dat deze doelstellingen helpt te realiseren.

Marketing gaat hierbij verder dan reclame. Het is aan de Concessiehouder om een samenhangende strategie te ontwikkelen die niet alleen gericht is op promotie en communicatie, maar ook op het verbeteren van de reisbeleving, het inspelen op de behoeften van verschillende (Reizigers) doelgroepen en het optimaliseren van de gebruiksvriendelijkheid van het Openbaar Vervoer binnen de Publieke Mobiliteit. Dit betekent in de praktijk bijvoorbeeld dat de Concessiehouder proactief onderzoek doet naar reizigersgedrag en reizigersvoorkeuren en campagnes inzet om verschillende doelgroepen te bereiken.

Een effectief marketingbeleid draagt enerzijds bij aan een positief imago van het Openbaar Vervoer en stimuleert anderzijds het gebruik ervan. De Concessieverlener verwacht daarom van de Concessiehouder dat deze zich door middel van creatieve initiatieven inzet om de mobiliteitskeuzes van Reizigers te beïnvloeden en op deze manier bijdraagt aan het realiseren van de Concessiedoelen.

8.1 KADER

Kader	
8.1.1	De Concessiehouder is verantwoordelijk voor het ondernemen van marketingactiviteiten ten behoeve van de Concessie.
8.1.2	De Concessiehouder werkt samen met andere concessiehouders die in opdracht van de Concessieverlener openbaar vervoer verzorgen en, op verzoek van de Concessieverlener, met Derden aan concessiegrens overstijgende marketingactiviteiten.
8.1.3	De Concessiehouder benoemt een direct aanspreekpunt voor marketing en communicatie. Dit aanspreekpunt is onder meer verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van het Marketingplan en voor de afstemming en samenwerking met derden zoals bedoeld in eis 8.1.2.
8.1.4	De Concessiehouder neemt op verzoek van de Concessieverlener deel aan landelijke marketingactiviteiten.
8.1.5	De Concessiehouder stelt de beelden (afbeeldingen, foto's) die hij gebruikt in het kader van marketingactiviteiten en communicatie-uitingen digitaal via een beveiligde omgeving beschikbaar aan de Concessieverlener. De Concessiehouder zorgt er daarbij voor dat het beeldmateriaal door de Concessieverlener rechtenvrij te gebruiken is.

8.2 MARKETINGPLAN

Marketingplan	
8.2.1	<p>De Concessiehouder stelt jaarlijks een Marketingplan op voor het komende dienstregelingsjaar, waarin in ieder geval de volgende onderwerpen worden behandeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. een analyse van de resultaten die met eerdere, voor het Concessiegebied relevante, marketingacties zijn bereikt; b. een analyse van kansrijke marketingactiviteiten die aansluiten bij het Ontwikkelplan, waaronder de marketingkansen van wijzigingen van de Dienstregeling om extra Reizigers te trekken; c. de concrete marketingactiviteiten die de Concessiehouder in het komende Dienstregelingjaar onderneemt, waaronder: <ul style="list-style-type: none"> i. promotie, waaronder een actieve benadering van bestaande en potentiële reizigers; ii. Gezamenlijke marketingactiviteiten met andere concessiehouders die in opdracht van de Concessieverlener Openbaar Vervoer verzorgen; iii. Marketingactiviteiten rond landelijke en regionale Evenementen; iv. (innovatieve) omgang met betrekking tot het Betaalsysteem in het Openbaar Vervoer, en v. (innovatieve) omgang met betrekking tot (actuele) reisinformatie, bijvoorbeeld nieuwe (digitale) kanalen om bestaande en potentiële Reizigers te informeren. d. een jaarkalender met daarin de voorgestelde marketingactiviteiten e. een begroting van de kosten van de marketingactiviteiten; f. een strategie ten aanzien van verkoop en distributie van Vervoerbewijzen en Reisproducten en een actueel overzicht van het distributienetwerk met eventuele aanpassingen ten opzichte van voorgaand Dienstregelingjaar; g. de communicatie van de maatregelen die in het kader van duurzame bedrijfsvoering en circulariteit worden getroffen (zie hoofdstuk 11 Duurzaamheid); h. verwachte effect(en) op het gebied van het aantal Reizigers en de Reizigersopbrengsten, en i. de wijze waarop de Concessiehouder het resultaat van de marketingactiviteiten zal meten en evalueren.
8.2.2	De Concessiehouder bespreekt het Marketingplan jaarlijks met het ROCOV alvorens het ter goedkeuring aan de Concessieverlener voor te leggen.
8.2.3	Het budget dat de Concessiehouder jaarlijks inzet ter uitvoering van het Marketingplan bedraagt ten minste €120.000,-. Het is de Concessiehouder niet toegestaan het marketingbudget in te zetten ter compensatie van de kosten van de inzet van Personeel.

PERSONEEL

De Concessieverlener hecht veel waarde aan goed werkgeverschap. Dit vertaalt zich in de praktijk naar de verwachting dat de Concessiehouder minimaal de CAO naleeft en zich houdt aan alle wet- en regelgeving omtrent het Personeel. Ook vindt de Concessieverlener het belangrijk dat de Concessiehouder voldoet aan de Code Verantwoordelijk Marktgedrag, waarin sociale aspecten en rechten van het Personeel worden geborgd.

De Concessieverlener verwacht van de Concessiehouder dat hij over voldoende Personeel beschikt om de Concessie goed uit te kunnen voeren. Daarnaast stelt de Concessieverlener in het kader van een toegankelijk en inclusief mobiliteitssysteem eisen op het gebied van deskundigheid en klantgerichtheid. Op deze manier beoogt de Concessieverlener om Reizigers (met mobiliteitsbeperking) zo goed mogelijk van dienst te kunnen zijn.

Vanuit het oogpunt van sociaal werkgeverschap en opdrachtgeverschap vraagt de Concessieverlener dat de Concessiehouder een bijdrage levert aan het creëren van werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit kan de Concessiehouder bijvoorbeeld doen door mensen uit de doelgroep in dienst te nemen, of mensen voor te bereiden op duurzame deelname aan de arbeidsmarkt. Op deze manier streeft de Concessieverlener naar een toegankelijk en inclusief mobiliteitssysteem voor zowel werkgever als werknemer.

9.1 CONCESSIEHOUDER ALS WERKGEVER

Concessiehouder als werkgever	
9.1.1	De Concessiehouder ziet erop toe dat het welzijn en de veiligheid van het Personeel wordt geborgd en dat de geldende cao's worden toegepast teneinde het Personeel duurzaam te behouden voor de organisatie.
9.1.2	De Concessiehouder en de voormalige concessiehouder maken met elkaar afspraken over het Personeel dat overgaat met de overgang van de huidige concessie naar de Concessie. Hierbij dienen bestaande interne afspraken tussen de huidige concessiehouder en het Personeel over de opbouw van diensten, zoals afspraken met betrekking tot rij- en pauzetijden te worden overgenomen door de Concessiehouder.
9.1.3	De Concessiehouder zorgt ervoor dat hij gedurende de gehele Concessieperiode over voldoende en gekwalificeerd - dat wil zeggen met de juiste opleiding en vereiste kwalificaties, diploma's of certificaten – Personeel beschikt. De Concessiehouder beschrijft in het Implementatieplan welke maatregelen hij treft om een tekort aan Personeel te voorkomen en informeert de Concessiehouder voorafgaand aan en tijdens de looptijd van de Concessie over ontwikkelingen rondom het Personeel.
9.1.4	De Concessiehouder voert personeelsbeleid dat gericht is op het welzijn en de vitaliteit van het Personeel, inclusief een arbozorgsysteem, teneinde het ziekteverzuim te beperken en de duurzaamheid van de inzetbaarheid van het Personeel te vergroten.
9.1.5	De Concessiehouder laat door een externe partij iedere twee jaar een medewerkerstevredenheidsonderzoek uitvoeren en rapporteert de resultaten hiervan aan de Concessieverlener. De Concessiehouder geeft bij de rapportage aan welke maatregelen hij treft ter verbetering van de medewerkersstevredenheid naar aanleiding van het onderzoek.
9.1.6	De Concessiehouder vervult een rol als belangrijke werkgever in de regio en dient hierom als zodanig ingebed te zijn in de regio, bijvoorbeeld door actief in contact te treden met onderwijsinstellingen voor het aanbieden van stageplekken en het initiëren van projecten op het gebied van kennisuitwisseling.

9.2 EISEN AAN HET PERSONEEL

Eisen aan het Personeel	
9.2.1	Het rijdend Personeel (met uitzondering van Personeel op Buurtbussen) volgt periodiek opleidingen ten behoeve van een veilige, comfortabele en prettige rijstijl en legt deze met goed gevolg af.
9.2.2	De Concessieverlener zorgt ervoor dat het Personeel dat met Reizigers in contact komt of kan komen in ieder geval: <ol style="list-style-type: none"> Bekend is met het Concessiegebied, waaronder in ieder geval de Dienstregeling, de Betaalwijzen en de Tarieven; Eventueel na consultatie van de Verkeersleiding, vragen met betrekking tot het Openbaar Vervoer, waaronder vragen over Publieke Mobiliteit, naar aangrenzende concessiegebieden kan beantwoorden; Bij verstoringen en vertragingen duidelijk zichtbaar en aanspreekbaar is en Reizigers informeert over de oorzaak en duur van de verstoring/vertraging, de gevolgen voor Aansluitingen en, indien van toepassing, alternatieve reismogelijkheden waaronder de inzet van Vervangend Vervoer; Klantgericht en betrokken is en zich servicegericht opstelt tegenover de Reiziger; Herkenbaar en representatief gekleed is; De Nederlandse taal goed beheerst of, in geval het Personeel de Nederlandse taal (nog) niet goed beheerst, de Engelse taal beheerst op minimaal A2 niveau; Bekend is met de te volgen procedures en te nemen maatregelen in geval van incidenten, en; Getraind is in het omgaan met agressie en beheersend en de-escalerend optreden.
9.2.3	In aanvulling op het bepaalde in eis 9.2.2 zorgt de Concessiehouder ervoor dat het rijdend Personeel: <ol style="list-style-type: none"> Reizigers veilig, comfortabel en in overeenstemming met de Dienstregeling vervoert; Op de hoogte is van de ontruimingsmaatregelen die gelden voor tunnels en andere Infrastructuur in het Concessiegebied waarvan hij gebruik maakt; Bijdraagt aan de Sociale Veiligheid door de rust en orde in het Voertuig te handhaven; Erop toeziet dat Reizigers met een visuele, auditieve en/of motorische beperking het Voertuig kunnen betreden en gebruik kunnen maken van de voor hen bestemde zitplaatsen, en Bekend is met de procedures in geval Reizigers met een mobiliteitsbeperking van het Openbaar Vervoer gebruik willen maken en hen indien nodig helpt bij het betreden en verlaten van het Voertuig.
9.2.4	Het Personeel controleert of Reizigers over een geldig Vervoerbewijs beschikken.
9.2.5	Het Personeel rookt niet, luistert niet naar muziek en maakt geen gebruik van een mobiele telefoon (tenzij dit voor de uitvoering van de werkzaamheden noodzakelijk is) in, of in de onmiddellijke nabijheid van het Materieel.
9.2.6	Het Personeel ziet erop toe dat Reizigers zich aan de huisregels en reisvoorwaarden van de Concessiehouder houden.

9.3 SOCIAL RETURN

Social Return	
9.3.1	De Concessiehouder voert personeelsbeleid in lijn met de doelstellingen van de Concessieverlener op het gebied van arbeidsmarkt, onderwijs en duurzame economie en levert hiermee een bijdrage aan het realiseren van een inclusieve arbeidsmarkt, waarin iedereen participeert naar vermogen. Onder de doelgroep voor Social Return vallen alle personen met een aantoonbare afstand tot de arbeidsmarkt. De Concessiehouder kan de Social Return bijdrage bijvoorbeeld realiseren door personen uit de doelgroep in dienst te nemen of personen uit de doelgroep voor te bereiden op de arbeidsmarkt door het aanbieden van opleidingen, trainingen of stageplaatsen.
9.3.2	De contractverplichtingswaarde van de Social Return maatregelen van de Concessiehouder bedraagt ten minste €50.000,- per kalenderjaar. Indien de Concessiehouder in het bezit is van een geldig Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO)-certificaat geldt het volgende: <ol style="list-style-type: none"> PSO-certificaat trede 1: 10% korting op de jaarlijkse Social Return verplichting; PSO-certificaat trede 2: 25% korting op de jaarlijkse Social Return verplichting; PSO-certificaat trede 3: 50% korting op de jaarlijkse Social Return verplichting; PSO 30+ of gelijkwaardig: Vrijstelling van de jaarlijkse Social Return verplichting.
9.3.3	De Concessiehouder zorgt ervoor dat de door of namens hem getroffen Social Return maatregelen nieuwe maatregelen betreffen die direct zijn toe te rekenen aan de Concessie en/of het Concessiegebied en uitsluitend worden opgevoerd om te voldoen aan het gestelde in eisen 9.3.1 en 9.3.2.
9.3.4	De Concessiehouder doet tijdens de Implementatieperiode een voorstel over de invulling van de Social Return verplichting en legt dit voorstel ter goedkeuring aan de Concessieverlener voor. De Concessiehouder voldoet hierbij aan het gestelde Bijlage B4 (Social Return).
9.3.5	De Concessiehouder is te allen tijde eindverantwoordelijk voor het invullen, nakomen en verantwoorden van zijn Social Return verplichting, zoals: het werven, selecteren, opleiden, plaatsen, trainen en/of begeleiden van kandidaten uit de doelgroep. Dit geldt ook wanneer de Concessiehouder de Social Return verplichting deels overdraagt aan bijvoorbeeld Onderaannemers.

9.4 BUURTBUSCHAUFFEURS

Buurtbuschauffeurs	
9.4.1	<p>De Concessiehouder stelt Buurtbuschauffeurs en Buurtbusverenigingen in staat om de Buurtbuslijnen goed uit te voeren door:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Het aanstellen van één aanspreekpunt voor alle buurtbusaangelegenheden, een buurtbuscoördinator, met voldoende mandaat om namens de Concessiehouder besluiten te kunnen nemen over de dagelijkse aangelegenheden omtrent de Buurtbus; b. Het organiseren van ten minste twee overleggen per jaar met elke Buurtbusvereniging en twee overleggen per jaar met een afvaardiging van de besturen van Buurtbusverenigingen, de Concessieverlener en het ROCOV; c. desgevraagd de Dienstregeling van de Buurtbuslijn en roosters voor de (vrijwillige) Buurtbuschauffeurs op te stellen; d. desgevraagd (medische) keuringen en rijvaardigheidstesten voor vrijwilligers te faciliteren; e. de benodigde verzekeringen af te sluiten; f. vrijwilligers te vrijwaren van aansprakelijkheid in relatie tot diensten die zij verrichten in hun functie van vrijwilliger bij de Buurtbusverenigingen; g. trainingen aan te bieden over het vervoeren van rolstoelgebruikers, en h. desgevraagd andere relevante trainingen dan wel faciliteiten aan te bieden. <p>De Concessiehouder maakt hierover tijdens de Implementatieperiode afspraken met alle Buurtbusverenigingen.</p>
9.4.2	De eisen in paragraaf 9.2 zijn ook van toepassing op Buurtbuschauffeurs, met uitzondering van eisen 9.2.2 sub c t/m h.

10 VEILIGHEID

Zowel de fysieke als de Sociale Veiligheid in het Openbaar Vervoer zijn voor de Concessieverlener belangrijke onderwerpen. De Reiziger moet kunnen vertrouwen op een reiservaring zonder incidenten en het is de verantwoordelijkheid van de Concessiehouder om dit te waarborgen. De Concessiehouder doet dit onder meer door duidelijke afspraken met ketenpartners te maken over de verdeling van taken en verantwoordelijkheden en een goede samenwerking tussen betrokken partijen te realiseren.

Sociale Veiligheid is een maatschappelijk verschijnsel waaraan zowel de Concessiehouder als andere bij de Concessie betrokken partijen in positieve zin hun steentje kunnen bijdragen. In lijn met het door de Concessieverlener ondertekende landelijke convenant Sociale Veiligheid is het uitgangspunt van deze aanbesteding dat Sociale Veiligheid geen onderdeel uitmaakt van het gunningsmodel. Uit de klantwensen-piramide en het door de Provincie uitgevoerde behoefteonderzoek¹² blijkt dat een gevoel van (sociale) veiligheid, naast een hoge betrouwbaarheid, voor Reizigers een noodzakelijke voorwaarde is om gebruik te maken van het Openbaar Vervoer. De Concessieverlener wil samen met de Concessiehouder zorgdragen voor een sociaal veilig Openbaar Vervoersysteem. De Concessieverlener heeft hierbij een sturende en faciliterende rol. Van de Concessiehouder wordt verwacht dat deze op basis van expertise en binnen de door de Concessieverlener geschetste kaders hier invulling aan geeft.

De afgelopen jaren is gebleken dat de Concessiehouder die in de huidige Concessies Haarlem-IJmond en Noord-Holland Noord actief is op het gebied van Sociale Veiligheid en op dit gebied doeltreffende maatregelen heeft voorgesteld en uitgevoerd. Dit resulteerde volgens de Klantenbarometer van 2024 in respectievelijk een 8,6 en een 8,7 voor de Sociale Veiligheid tijdens de Rit in de concessiegebieden.

De Concessiehouder is verantwoordelijk voor het in stand houden en verbeteren van de Sociale Veiligheid van zowel Reizigers als Personeel in het Materieel. In hoofdstuk 9 (Personeel) is opgenomen wat de Concessieverlener ten minste van de Concessiehouder verwacht ten aanzien van de Sociale Veiligheid van het Personeel. De Concessieverlener verwacht daarnaast van de Concessiehouder een proactieve houding als het gaat om aspecten van Sociale Veiligheid die onder de verantwoordelijkheid van andere bij de Concessie betrokken partijen vallen. Ook verwacht de Concessieverlener dat de Concessiehouder zich conformeert aan het Landelijk Convenant Sociale Veiligheid en waar mogelijk meedenkt dan wel meewerkt aan relevante pilots op het gebied van Sociale Veiligheid.

10.1 FYSIEKE VEILIGHEID

Fysieke veiligheid	
10.1.1	<p>De Concessiehouder beschikt over een Veiligheidsplan waarin hij beschrijft welke preventieve en mitigerende maatregelen hij treft op gebied van Materieel, Stallingen, Personeel, Buurtbuschauffeurs en de eigen organisatie ten behoeve van de fysieke veiligheid. Het Veiligheidsplan is gebaseerd op een risicoanalyse van het Concessiegebied en:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. onderscheidt preventieve maatregelen (die te allen tijde worden getroffen) en aanvullende maatregelen; b. bevat mitigerende maatregelen die de Concessiehouder zal nemen bij Incidenten, ongevallen of doelbewuste acties; c. bevat aantoonbare afspraken met Derden (waaronder Wegbeheerders, concessiehouders van aangrenzende concessies, politie en brandweer); d. bevat protocollen over communicatie (met de Concessieverlener, omgeving en betrokken partijen) bij ernstige Incidenten en (verkeers)ongevallen, en e. beschrijft de opleiding en oefening ten behoeve van de veiligheid.

¹² Het uitgevoerde behoefteonderzoek is te vinden op https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Openbaar_vervoer/Aanbesteding_busvervoer_2028.

Fysieke veiligheid	
10.1.2	De Concessiehouder legt het Veiligheidsplan voor aanvang van de Concessie ter instemming aan de Concessieverlener.
10.1.3	De Concessiehouder actualiseert het Veiligheidsplan jaarlijks onder andere op basis van de monitoring van Incidenten, uitkomsten van oefeningen en afspraken uit het Concessieoverleg. De Concessiehouder legt het Veiligheidsplan jaarlijks ter toetsing voor aan de Concessieverlener.
10.1.4	De Concessiehouder stelt een veiligheidscoördinator aan die de afspraken en de contacten met de Concessieverlener en andere Stakeholders waarborgt en onderhoudt.

10.2 VERKEERSVEILIGHEID

Verkeersveiligheid	
10.2.1	De Concessiehouder voldoet aan de wettelijke eisen aangaande veiligheid in, op en/of rond de Haltes, de Voertuigen en de Infrastructuur.
10.2.2	De Concessiehouder voorziet Bussen van een dodehoeksticker.
10.2.3	<p>De Concessiehouder levert uiterlijk één maand na afsluiting van elk kwartaal een overzicht van alle Incidenten in de periode vanaf start van het betreffende kalenderjaar tot en met het betreffende kwartaal aan de Concessieverlener. De Concessiehouder neemt bij elk Incident in ieder geval de volgende informatie in het overzicht op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vestiging; • Lijnnummer; • Datum Incident; • Dagsoort (maandag, dinsdag et cetera); • Tijdstip Incident; • Provincie; • Plaats/kern; • Locatie; • Aard van het ongeval (eenzijdig, flank, frontaal, kop/staart); • Afloop van het ongeval (dodelijke afloop, letsel of uitsluitend materiële schade); • Botspartner (vervoerwijze tegenpartij: bestelauto, boom, bromfiets, brommobiel, Bus, dier, elektrische fiets, fiets, geparkeerd Voertuig, landbouwvoertuig, lichtmast, los voorwerp, motor, overig vast object, overig wegmeubilair, personenauto, schootmobiel, snorfiets, speed pedelec, Trein/tram, voetganger, vrachtauto) • Aantal betrokken personen met letsel (licht gewond, zwaargewond, overleden); • Omschrijving van de materiële schade; • Oorzaak van het ongeval; • Assistentie Politie wel of niet opgeroepen, en • Welke hulpdiensten (in elk geval politie en/of ambulance) aanwezig zijn geweest.

10.3 SOCIALE VEILIGHEID

Sociale veiligheid	
10.3.1	De Concessiehouder is verantwoordelijk voor de Sociale Veiligheid in het Materieel, voor zowel Reizigers als Personeel en Buurtbuschauffeurs. De Concessiehouder is niet verantwoordelijk voor de Sociale Veiligheid op Haltes, maar denkt en werkt proactief mee om de Sociale Veiligheid op Haltes in stand te houden en te verbeteren, bijvoorbeeld door onveilige situaties door te geven aan de betreffende Wegbeheerder (zie eis 3.3.2).
10.3.2	De Concessiehouder neemt alle maatregelen die ingevolge van wet- en regelgeving vereist zijn, en daarnaast alle maatregelen die redelijkerwijs van hem verlangd kunnen worden om de veiligheid, waaronder de Sociale Veiligheid, van Reizigers, Personeel en Buurtbuschauffeurs, voor zover dit onder zijn verantwoordelijkheid valt, te waarborgen.
10.3.3	De Concessiehouder voldoet aan de afspraken uit het 'Landelijk Convenant Sociale Veiligheid in het OV 2020-2025' of diens opvolger(s).
10.3.4	De Concessiehouder stemt de maatregelen ter verbetering van de Sociale Veiligheid waar nodig af met de Concessieverlener, met concessiehouders van aangrenzende concessiegebieden, de concessiehouder spoor en (voor zover noodzakelijk) met aanbieders van Andere Mobiliteitsdiensten binnen het Concessiegebied. De Concessiehouder geeft ten minste invulling aan de lopende convenanten en andere samenwerkingsafspraken inzake Sociale Veiligheid, zoals deze in de huidige concessies Haarlem-IJmond en Noord-Holland Noord van kracht zijn, of diens opvolger(s).
10.3.5	De Concessiehouder zorgt ervoor dat tijdens de gehele looptijd van de Concessie het oordeel van Reizigers voor de Sociale Veiligheid tijdens de Rit, zoals gemeten met de Klantenbarometer, ten minste een 7,5 bedraagt.
10.3.6	In aanvulling op de OV Klantenbarometer behoudt de Concessieverlener zich het recht voor onderzoek uit te voeren onder Reizigers en inwoners naar de wensen rond het Openbaar Vervoer en Sociale Veiligheid, als vervolg op het uitgevoerde behoefteonderzoek tijdens de aanbesteding van de Concessie. ¹³ Dit onderzoek dient naast de OV Klantenbarometer gedetailleerde sturingsinformatie te geven en de effectiviteit van maatregelen te beoordelen. De Concessiehouder werkt actief en om niet mee aan het opzetten en uitvoeren van het onderzoek en de verspreiding van de vragenlijsten onder Reizigers door middel van bijvoorbeeld maar niet uitsluitend communicatie uitingen in Voertuigen, de website en/of de app.

¹³ Het uitgevoerde behoefteonderzoek is te vinden op https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Openbaar_vervoer/Aanbesteding_busvervoer_2028

Sociale veiligheid	
10.3.7	De Concessieverlener behoudt zich het recht voor om een concessieverlenerstevredenheid onderzoek uit te voeren onder Stakeholders, waarbij de centrale vraag is of de Concessiehouder zich voldoende benaderbaar opstelt, proactief is in het uitbouwen van de samenwerking en het nemen van initiatief. De Concessiehouder dient hier minimaal met een voldoende beoordeeld te worden.
10.3.8	De Concessiehouder biedt Reizigers de mogelijkheid om Incidenten te melden per telefoon, via internet, zijn website, sociale media en via de app van de Concessiehouder waarbij duidelijk is voor Reizigers op welke termijn zij antwoord mogen verwachten. Daarnaast werkt de Concessiehouder mee aan innovaties die Reizigers de mogelijkheid geven om meldingen te doen bij een meldkamer. De Concessiehouder verwijst naar de mogelijkheden om incidenten te melden in het Materieel en op zijn website.
10.3.9	De Concessiehouder zet een meldingssysteem op voor het melden van problemen ten aanzien van Haltes en wachtvoorzieningen door Reizigers en Personeel. De Concessiehouder deelt maandelijks een overzicht van deze meldingen met de Concessieverlener en neemt samen met de Concessieverlener een actieve rol in richting Wegbeheerders. In overleg met de Concessieverlener organiseert de Concessiehouder jaarlijks bijeenkomsten met de Wegbeheerders en organiseert de Concessiehouder tijdens de looptijd van de Concessie om de vijf jaar een schouw van alle Haltes.
10.3.10	De Concessiehouder voorziet het Materieel van een noodknopvoorziening voor het Personeel die rechtstreeks is verbonden met de Verkeersleiding.
10.3.11	De Concessiehouder zet bij aanvang van de Concessie minimaal 8 fte aan toezichthouders in. Vanaf 2030 bedraagt de verplichte minimale inzet van toezichthouders minimaal 10 fte.
10.3.12	Indien de Concessieverlener voorafgaand of gedurende de Concessie een beleidskader Sociale Veiligheid opstelt op grond waarvan een hogere inzet van toezichthouder fte gewenst is dan beschreven in eis 10.3.11, behoudt de Concessieverlener zich het recht voor om dit minimum aantal fte's te verhogen in welk geval de Concessiehouder gecompenseerd zal worden voor de meerkosten overeenkomstig het bepaalde in de Financiële bepalingen.
10.3.13	De Concessiehouder zorgt dat het Personeel dat wordt ingezet als toezichthouder een bij de functie behorende opleiding succesvol heeft afgerond, dat wil zeggen BOA domein IV-bevoegd is en over een RTGB (aanvullende geweldsbevoegdheid) beschikt.
10.3.14	De Concessiehouder zorgt voor een verdeling van de inzet van de toezichthouders zodanig dat 2/3 ^e (twee derde) van de capaciteit zich richt op Hotspots en Hottimes en 1/3 ^e (een derde) van de capaciteit zich richt op de zichtbaarheid van de toezichthouders binnen het Concessiegebied.
10.3.15	De Concessiehouder zorgt voor een voldoende gespreide inzet van toezichthouders dusdanig dat sprake is van regelmatige (preventieve) kaartcontrole in Bussen en Auto's. Daarnaast stemt de Concessiehouder de (planning van) de inzet van toezichthouders af op risicoritten/-lijnen en Evenementen.
10.3.16	De Concessiehouder stelt een specifiek maatwerkplan op ter verbetering van situaties op plaatsen waar veel Reizigers zich onveilig voelen en/ of waar veel Incidenten voorkomen.
10.3.17	De Concessiehouder traint al het Personeel dat met Reizigers in contact komt regelmatig en afdoende zodat dit Personeel blijvend over parate kennis en vaardigheden beschikt om Incidenten te voorkomen en de-escalerend op te treden bij Incidenten.
10.3.18	De Concessiehouder zorgt voor adequate opvang, assistentie en voldoende ondersteuning voor Reizigers, Personeel en Buurtbuschauffeurs die het slachtoffer zijn van Incidenten.
10.3.19	De Concessiehouder beschikt over een protocol cameratoezicht en stelt de beeld- en geluidopnames van het registratief videobewakingssysteem zoals bedoeld in eis 5.4.7 op aanvraag beschikbaar aan bevoegde Stakeholders.
10.3.20	De Concessiehouder levert correct, compleet en uiterlijk binnen één maand na afloop van de maand waarop de gegevens betrekking hebben, gegevens over incidenten aan de database Sociale Veiligheid in het Openbaar Vervoer data-analyse (SVOVda) of diens opvolger(s).
10.3.21	Voor zover niet in SVOVda aangeleverd, levert de Concessiehouder uiterlijk één maand na afsluiting van elk kwartaal een overzicht van alle Incidenten – waaronder maar niet uitsluitend de meldingen van eis 10.3.8 - in de periode vanaf start van het betreffende kalenderjaar tot en met het betreffende kwartaal aan de Concessieverlener. De Concessiehouder neemt bij elk Incident in ieder geval de volgende informatie in het overzicht op: <ul style="list-style-type: none"> • Vestiging; • Lijnnummer; • Datum Incident; • Dagsoort (maandag, dinsdag et cetera); • Tijdstip Incident; • Plaats/kern; • Locatie; • Code Incident (conform ABC-systematiek); • Categorie; • Code aanleiding (bijv. geen geldig Vervoerbewijs bij controle); • Plaats Incident (in Voertuig/op Halte of station); • Korte beschrijving van het Incident; • Of assistentie politie wel of niet is opgeroepen, en • Wijze waarop de melding gemaakt is (bijvoorbeeld via toezichthouder, chauffeur, telefoon, app, et cetera).

10.4 SOCIALE VEILIGHEIDSPAN

Sociale Veiligheidsplan	
10.4.1	<p>De Concessiehouder stelt voor aanvang van de Concessie een Sociale Veiligheidsplan op dat hij driejaarlijks actualiseert en dat in ieder geval de volgende elementen bevat:</p> <ol style="list-style-type: none"> visie op de ontwikkeling van de Sociale Veiligheid en de maatregelen die de Concessiehouder uitvoert voor het handhaven en verbeteren van de Sociale Veiligheid in en rond het Openbaar Vervoer; doelstellingen die de Concessiehouder formuleert ter verbetering van Sociale Veiligheid in en rond het Openbaar Vervoer; analyse van de in eis 10.4.3 genoemde rapportages en de scores in de Klantenbarometer en Personeelsmonitor in voorgaande jaren en de uitkomsten van het onderzoek zoals benoemd in eis 10.3.6; analyse van de meldingen van Incidenten door Reizigers en Personeel; maatregelen die de Concessiehouder neemt of heeft genomen voor het handhaven en verbeteren van de Sociale Veiligheid in en rond het Openbaar Vervoer, waaronder in ieder geval de inzet van toezichthouders (in fte's), hun rol en taken, de opleiding van het Personeel; de afstemming van (de uitvoering van) deze maatregelen met de concessiehouders van aangrenzende concessies en Andere Mobiliteitsdiensten, wanneer relevant; de resultaten die de Concessiehouder met de maatregelen verwacht te bereiken op korte en lange termijn; de kosten van de maatregelen; een detailplanning van de stappen die de Concessiehouder in de komende drie jaar gaat zetten en van de projecten die de Concessiehouder in ieder jaar oppakt, en de wijze waarop de Concessiehouder de uitvoering van het Sociale Veiligheidsplan en de ontwikkelingen op het gebied van Sociale Veiligheid gaat monitoren.
10.4.2	<p>De Concessiehouder besteedt de Subsidie Sociale Veiligheid uitsluitend aan de daadwerkelijke uitvoering van maatregelen ten behoeve van de Sociale Veiligheid in en rond het Openbaar Vervoer zoals voor dat kalenderjaar opgenomen in het Sociale Veiligheidsplan en de uitwerking voor het betreffende kalenderjaar, en niet ter compensatie van kosten voor het opstellen en actualiseren van het Sociale Veiligheidsplan dan wel de kosten voor de aanschaf, het beheer en onderhoud en de vervanging van het registratief videobewakingssysteem als bedoeld in eis 5.4.7.</p>
10.4.3	<p>De Concessiehouder levert uiterlijk een half jaar na afloop van ieder kalenderjaar aan de Concessieverlener:</p> <ol style="list-style-type: none"> een overzicht en beschrijving van uitgevoerde maatregelen op het gebied van Sociale Veiligheid; een evaluatie van mate waarin de gestelde doelen zoals bedoeld in 10.4.1 b behaald zijn; de verantwoording van de resultaten van/behaalde effecten met de maatregelen Sociale Veiligheid in het betreffende kalenderjaar; het oordeel van Reizigers (Klantenbarometer) en het Personeel (Personeelsmonitor (indien van toepassing)) voor de Sociale Veiligheid tijdens de Rit; het aantal Incidenten gecategoriseerd conform de ABC-systematiek; het percentage zwartrijders en aantal uitgeschreven UvB's (Uitstel van Betaling); de omvang vandalismeschade aan Voertuigen; resultaten van overleggen en convenanten met Gemeenten, politie en Openbaar Ministerie; de kosten van de uitgevoerde maatregelen op het gebied van Sociale Veiligheid in relatie tot de begroting zoals opgenomen in het Sociaal Veiligheidsplan; andere relevante zaken. <p>Deze informatie vormt de basis voor de jaarlijkse verantwoording van de Subsidie Sociale Veiligheid door de Concessiehouder en dient – indien de Concessieverlener hierom vraagt – tevens mondeling te worden toegelicht.</p>

10.5 SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN SOCIALE VEILIGHEID

Samenwerking op het gebied van Sociale Veiligheid	
10.5.1	De Concessiehouder benoemt één direct aanspreekpunt voor Sociale Veiligheid dat op operationeel, tactisch en strategisch niveau kan functioneren.
10.5.2	Het aanspreekpunt van de Concessiehouder voor Sociale Veiligheid organiseert ieder kwartaal een overleg over Sociale Veiligheid met het aanspreekpunt Sociale Veiligheid bij de concessie Gooi en Vechtstreek en het aanspreekpunt bij de Concessieverlener.
10.5.3	De Concessiehouder werkt proactief en structureel samen met andere concessiehouders die in opdracht van de Vervoerregio Amsterdam (VRA) Openbaar Vervoer realiseren. De Concessiehouder neemt hiertoe aantoonbaar initiatief en participeert in bestaande overlegstructuren van de VRA en Fryslân.
10.5.4	Het aanspreekpunt bij de Concessiehouder voor Sociale Veiligheid sluit op verzoek van de Concessieverlener aan bij overleggen waar Sociale Veiligheid geagendeerd staat, bijvoorbeeld het Provinciaal verkeer- en vervoerberaad.
10.5.5	De Concessiehouder stelt in ieder geval voor de gemeenten Haarlem, Alkmaar, Hoorn en Den Helder samen met de betrokken gemeente(n), de politie en het Openbaar Ministerie een regionaal veiligheidsconvenant op. Indien de Concessieverlener dit noodzakelijk acht kan de Concessieverlener besluiten aanvullende gemeenten aan bovenstaande opsomming toe te voegen.

DUURZAAMHEID

Als belangrijk onderdeel van het Maatschappelijk Verantwoord Inkopen zet de Concessieverlener in op beperking van de uitstoot van schadelijke stoffen en circulaire inkoop. Circulariteit heeft betrekking op de gehele productieketen en de Concessieverlener verwacht in dat kader van de Concessiehouder dat deze bij de uitvoering van de Concessie blijvend streeft naar maximalisatie van hergebruik van producten, materialen en grondstoffen, behoud van natuurlijke hulpbronnen, het verlengen van de levensduur van producten en onderdelen en het terugwinnen van grondstoffen aan het einde van de levensduur van producten. Hiermee sluit de Concessieverlener aan bij het Nationale Programma Circulaire Economie 2023-2030¹⁴. Door de uitstoot van schadelijke stoffen te beperken en circulair in te kopen wordt de duurzaamheid van het Openbaar Vervoer verbeterd.

Daarnaast heeft de Concessieverlener zich verbonden aan het Bestuursakkoord Zero-Emissie Busvervoer en zal dit naar verwachting ook voor het Convenant Circulair OV¹⁵ gaan gelden. In dat kader verwacht de Concessieverlener dat de Concessiehouder voor de uitvoering van de Concessie hoofdzakelijk Zero-Emissie-voertuigen inzet en dat hij gebruik maakt van Hernieuwbare Energie. De Concessieverlener verwacht ook dat de Concessiehouder jaarlijks rapporteert over de maatregelen die hij treft ter verdere verduurzaming van de bedrijfsvoering en dat Reizigers en Stakeholders hier tevens over worden geïnformeerd.

11.1 DUURZAME BEDRIJFSVOERING

Duurzame bedrijfsvoering	
11.1.1	De Concessiehouder verleent volledige medewerking aan initiatieven en onderzoeken van de Concessieverlener betreffende (innovaties op het gebied van) duurzaamheid. Voorbeelden van dergelijke onderzoeken zijn mogelijk (maar niet uitsluitend) onderzoek naar elektriciteits-/brandstofgebruik, CO ₂ -emissies, fijnstof-emissies en materiële specificaties.
11.1.2	De Concessiehouder maakt voor het laden dan wel tanken van Zero-Emissievoertuigen uitsluitend gebruik van gecertificeerde 100% Hernieuwbare Energie (afkomstig uit bijvoorbeeld windenergie, zonne-energie, waterkracht of geometrische energie).
11.1.3	Met het gebruik van Hernieuwbare Energie voor het laden/tanken van Zero-Emissievoertuigen, zoals omschreven in eis 11.1.2, ontstaat bij de Concessiehouder de mogelijkheid om verhandelbare emissierechten (zoals Hernieuwbare Brandstofeenheden) te verkrijgen. Hierbij geldt dat deze verhandelbare emissierechten ten goede komen aan de Concessieverlener tot het moment waarop de Concessiehouder de Concessie volledig uitvoert met Zero-Emissievoertuigen. Vanaf het moment dat hij de Concessie volledig met Zero-Emissievoertuigen uitvoert, komen verhandelbare emissierechten ten goede aan de Concessiehouder.
11.1.4	De Concessiehouder implementeert de CO ₂ -Prestatieladder en zorgt dat hij vanaf de start van de Concessie is gecertificeerd voor trede 5.
11.1.5	De Concessiehouder toont voor de start van ieder kalenderjaar door middel van een certificaat aan dat hij conform eis 11.1.4 (minimaal) gecertificeerd is voor trede 5.

11.2 MILIEUPRESTATIES MATERIEEL

De Concessieverlener streeft, in lijn met het Bestuursakkoord Zero Emissie Busvervoer en het Convenant Circulair OV, naar een Concessie die volledig wordt uitgevoerd met Zero Emissievoertuigen. Het moment van realisatie van dit streven is echter afhankelijk van de oplossingen ten aanzien van de huidige netcongestie. De Concessieverlener onderzoekt op dit moment mogelijkheden om de problemen op het gebied van de netcongestie op te lossen. Bij publicatie van het Bestek wordt hierover uitsluitend gegeven. Naar aanleiding hiervan kan onderstaande eisentabel nog worden aangepast.

¹⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnotas/2023/02/03/nationaal-programma-circulaire-economie-2023-2030>
¹⁵ Publicatie van dit document is voorzien in juni 2025

Milieuprestaties Materieel	
11.2.1	De Concessiehouder zet voor minimaal 2/3 (twee derde) van alle gereden dienstregelingskilometers binnen de Concessie uitsluitend Zero Emissievoertuigen in. Dit geldt ook voor Auto's die bedrijfsmatig of contractueel worden ingezet voor Personeel of vervoer van Personeel, tenzij hier door de Concessieverlener ontheffing voor verleend is.
11.2.2	De Concessiehouder spant zich maximaal in om een transitie naar volledige uitvoering van de Concessie met Zero Emissievoertuigen zo snel mogelijk te realiseren.
11.2.3	Zodra er gedurende de looptijd van de Concessie netaansluiting gerealiseerd is die inzet van extra Zero Emissievoertuigen mogelijk maakt, breidt de Concessiehouder het aantal Zero Emissievoertuigen dienovereenkomstig uit.
11.2.4	Eisen ten aanzien van de milieuprestaties van Zero-Emissievoertuigen gelden ook voor de apparatuur ten behoeve van Klimaatbeheersing in de Voertuigen, zoals standkachels of airconditioning.
11.2.5	Het is de Concessiehouder niet toegestaan om zonder voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de Concessieverlener af te wijken van de voorgeschreven milieuprestaties zoals beschreven in eisen 11.2.1 tot en met 11.2.4.
11.2.6	In geval van een ontheffing zoals bedoeld in eis 11.2.5 zet de Concessiehouder uitsluitend Voertuigen in die voldoen aan de strengste geldende uitstootnorm. Op dit moment betreft dat voor Bussen de Euro-VI uitstootnorm en voor Auto's de Euro-6 uitstootnorm.
11.2.7	De Concessiehouder is – met in achtneming van eis 11.2.1 en 11.2.4 – vrij in de keuze voor brandstof/energiedrager dan wel aandrijftechniek ten behoeve van de inzet van Zero-Emissievoertuigen.
11.2.9	In geval van inzet van Voertuigen rijdend op waterstof, garandeert de Concessiehouder gebruik van groene waterstof. Het is de verantwoordelijkheid van de Concessiehouder om te verifiëren waar de inzet en het stallen van waterstofbussen wel en niet is toegestaan.

11.3 OVERGANG CIRCULAIRE ECONOMIE

Overgang circulaire economie	
11.3.1	De Concessiehouder stelt jaarlijks een Duurzaamheidsplan op waarin hij SMART aangeeft op welke wijze hij invulling geeft aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de Concessieverlener. Het Duurzaamheidsplan omvat in ieder geval: <ul style="list-style-type: none"> • De maatregelen voor (her)gebruik van Materieel, materialen en grondstoffen die de Concessiehouder treft in het kader van circulariteit gedurende de Concessie, en • De maatregelen die de Concessiehouder neemt in de exploitatie en eigen bedrijfsvoering ten behoeve van een voortdurende beperking van CO₂-uitstoot, energieverbruik en grondstoffengebruik.
11.3.2	De Concessiehouder rapporteert uiterlijk drie maanden na afloop van ieder kalenderjaar aan de Concessieverlener over de duurzaamheidsmaatregelen die in het betreffende kalenderjaar zijn getroffen en de hiermee behaalde resultaten. Indien maatregelen niet (voldoende) in de beoogde effecten hebben geresulteerd doet de Concessiehouder hierbij verbetervoorstellen.
11.3.3	De Concessiehouder verstrekt aan de Concessieverlener voor elk type Zero-Emissievoertuigen dat nieuw is op het moment van eerste inzet in de Concessie een Materiaalpaspoort.

CONSUMENTENBESCHERMING EN REIZIGERSINSpraak

De Concessieverlener hecht waarde aan het betrekken van Reizigers en inwoners bij het vormgeven van het Openbaar Vervoer binnen het systeem van Publieke Mobiliteit. Om deze reden verwacht de Concessieverlener dat de Concessiehouder zorg draagt voor een betrouwbare en zorgvuldige klantenservice en klachtenafhandeling. Door eisen te stellen aan klantenservice, klachtenafhandeling en het betrekken van relevante partijen beoogt de Concessieverlener bij te dragen aan een toegankelijk en inclusief mobiliteitssysteem.

Naast het melden van klachten en wensen dient het voor Reizigers ook mogelijk te zijn om hun mening over het Openbaar Vervoer te geven. De Concessiehouder neemt de suggesties van Reizigers ter harte om zo de uitvoering van het Openbaar Vervoer continu te kunnen verbeteren. Door middel van een Reizigershandvest communiceert de Concessieverlener naar de Reizigers welke kwaliteit zij van het Openbaar Vervoer kunnen verwachten en wat hun rechten zijn in het geval deze kwaliteit niet wordt gerealiseerd. Daarnaast verwacht de Concessieverlener dat de Concessiehouder een constructieve relatie onderhoudt met het ROCOV.

12.1 KLANTENSERVICE EN KLACHTENAFHANDELING

Klantenservice en klachtenafhandeling

12.1.1	<p>De Concessiehouder beschikt over een systeem van klachtenafhandeling dat in elk geval voldoet aan de volgende eisen:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Reizigers kunnen klachten door middel van internet, telefoon, e-mail, sociale media/mobiele applicatie(s) en/of schriftelijk indienen. Het telefoontarief dat de Concessiehouder aan de beller van het klachtennummer berekent mag niet hoger zijn dan het tarief voor bellen binnen het Concessiegebied vanaf een vast telefoontoestel. Het klachtennummer is ten minste bereikbaar op de volgende tijden: <ul style="list-style-type: none"> i. maandag tot en met vrijdag: 8:00 – 20:00 uur; ii. zaterdag: 8:00 – 18:00 uur, en iii. zondag: 10:00 – 17:00 uur; b. de Concessiehouder zorgt dat de klachtenafhandeling in de Nederlandse en Engelse taal kan plaatsvinden; c. De maximale wachttijd voor het beantwoorden van de telefoon bedraagt 120 seconden, waarbij keuzemenu's, automatische antwoorden, het (opnieuw) in de wacht zetten van bellers, et cetera niet gelden als beantwoording van de oproep; d. de Concessiehouder geeft klachten die betrekking hebben op de Infrastructuur of het mobiliteitsbeleid binnen vijf werkdagen door aan de betreffende Wegbeheerder respectievelijk de Concessieverlener; e. de Concessiehouder geeft klachten en vergoedingsverzoeken die betrekking hebben op onderdelen van de Ketenreis die niet onder zijn verantwoordelijkheid vallen, binnen vijf werkdagen door aan de aanbieder van de desbetreffende Andere Mobiliteitsdienst, de desbetreffende MaaS-aanbieder of de desbetreffende concessiehouder; f. de Concessiehouder stuurt binnen vijf werkdagen naar de desbetreffende Reiziger een bevestiging dat de klacht in behandeling is genomen. De Concessiehouder vermeldt in de behandelbevestiging van klachten als bedoeld onder sub d en sub e naar welke partij hij de klacht heeft doorgegeven, inclusief vermelding van de contactgegevens van deze partij; g. de Concessiehouder handelt klachten, met uitzondering van de klachten als bedoeld onder sub d en sub e, binnen tien werkdagen na indiening op correcte wijze af, dat wil zeggen dat hij minimaal een inhoudelijke reactie op de klacht geeft en uitsluitsel geeft over wat er met de klacht gebeurt. De Concessiehouder maakt hierbij geen onderscheid tussen klachten en restitutieverzoeken die bij hemzelf dan wel via Derden, waaronder MaaS-aanbieders worden ingediend; h. de Concessiehouder vermeldt bij de afhandeling van klachten in ieder geval welke maatregelen hij zal nemen om vergelijkbare klachten in de toekomst te voorkomen, en i. de Concessiehouder wijst Reizigers bij de afhandeling van klachten op de mogelijkheid om klachten over de klachtafhandeling door de Concessiehouder in te dienen bij het Klachtenloket Openbaar Vervoer en de Geschillencommissie Openbaar Vervoer, met vermelding van de volledige gegevens.
--------	---

Klantenservice en klachtenafhandeling	
12.1.2	In aanvulling op de reguliere Klantenservice beschikt de Concessiehouder over een Klantenservice die telefonisch en via sociale media bereikbaar is vanaf de vertrektijd van de eerste Rit in de Dienstregeling tot 15 minuten na de aankomsttijd van de laatste Rit in de Dienstregeling, waar Reizigers bijvoorbeeld contact mee kunnen opnemen in het geval van uitgevallen (laatste) Ritten.
12.1.3	De Concessiehouder wijst Reizigers er op zijn communicatiekanalen op dat het indienen van klachten over het Openbaar Vervoer uitsluitend bij de Concessiehouder kan plaatsvinden.
12.1.4	Bij grootschalige projecten of wegwerkzaamheden die tot grote wijzigingen en/of verstoringen van het Openbaar Vervoer leiden maakt de Concessiehouder afspraken met de Concessieverlener over de wijze van afhandeling van klachten en suggesties.
12.1.5	De Concessiehouder werkt constructief mee aan bemiddelingspogingen van het Klachtenloket Openbaar Vervoer.
12.1.6	De Concessiehouder is aangesloten bij de Geschillencommissie Openbaar Vervoer.
12.1.7	De Concessiehouder verstrekt aan de Concessieverlener en het ROCOV ieder kwartaal een overzicht waarin is opgenomen: <ul style="list-style-type: none"> a. het aantal klachten dat hij in de betreffende maand heeft ontvangen; b. de aard van de binnengekomen klachten; c. de Rit (Lijnnummer, tijd) waarop de klachten betrekking hebben; d. de snelheid van afhandeling van de klachten, en e. de actie die de Concessiehouder heeft ondernomen om herhaling van de klacht of soortgelijke klachten te voorkomen.
12.1.8	De Concessiehouder bewaart voorwerpen die reizigers hebben laten liggen, en stelt reizigers die iets verloren zijn in de gelegenheid hun bezit terug te krijgen. De Concessiehouder hanteert hiertoe een laagdrempelige en gebruiksvriendelijke regeling voor gevonden voorwerpen en maakt deze kenbaar aan de reizigers.

12.2 ROCOV EN STAKEHOLDERCONSULTATIE

Samenwerking ROCOV	
12.2.1	De Concessiehouder verstrekt het ROCOV in ieder geval digitaal (en op verzoek op papier) een exemplaar van alle informatie-uitingen die de Concessiehouder richting reizigers verstuurt over de Concessie.
12.2.2	De Concessiehouder werkt actief mee aan het structureel versterken van de ervaringsdeskundigheid op het gebied van toegankelijkheid en Inclusiviteit in het OV al dan niet in ROCOV of via een separaat overlegorgaan.
12.2.3	De Concessiehouder biedt Gemeenten, Reizigers en andere belanghebbenden de mogelijkheid om ideeën en suggesties met betrekking tot het Openbaar Vervoer bij hem kenbaar te maken. De Concessiehouder geeft op ieder idee of suggestie een adequate inhoudelijke reactie.
12.2.4	De Concessiehouder informeert de Concessieverlener in ieder geval na afloop van elk kwartaal over de door Gemeenten, Reizigers en andere belanghebbenden ingebrachte ideeën en suggesties, over zijn reactie daarop en over de resultaten van maatregelen die hij naar aanleiding van de ideeën en suggesties eventueel heeft getroffen.

12.3 REIZIGERSHANDVEST

Reizigershandvest	
12.3.1	<p>Concessiehouder brengt een Reizigershandvest uit, waarin hij aan de Reiziger duidelijk maakt welke mate van kwaliteit van het Openbaar Vervoer gegarandeerd wordt en welke rechten Reizigers hebben indien niet aan deze kwaliteit wordt voldaan. Het Reizigershandvest treedt in werking bij start van de Concessie en wordt vóór inwerking-treding ter advisering voorgelegd aan het ROCOV. In het Reizigershandvest wordt ten minste aandacht besteed aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Punctualiteit; • Beschikbaarheid vervoer/zitplaatsgarantie; • Aansluitgarantie; • Thuis-breng-garantie/Vervangend Vervoer; • Persoonlijke service; • Reisinformatie; • Kaartverkoop; • Toegankelijkheid; • (Sociale) veiligheid/veilig en schoon; • Duurzaamheid, en • Compensatie bij vertragingen/ vergeten van uitchecken. <p>Daarnaast vermeldt het Reizigershandvest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Huisregels/Algemene voorwaarden stads- en streekvervoer 2015 (of diens opvolger), en • Hoe Concessiehouder om gaat met suggesties en klachtenafhandeling.
12.3.2	Concessiehouder communiceert het Reizigershandvest breed aan Reizigers. Het Reizigershandvest is in ieder geval op de website (homepage) van Concessiehouder vindbaar te downloaden als PDF. Concessiehouders nemen het Reizigershandvest op in hun Inschrijving.

ONTWIKKELING IN SAMENWERKING

Het succes van het systeem van publieke mobiliteit hangt sterk af van de vraag of de partijen die verantwoordelijk zijn voor de verschillende onderdelen van het systeem goed met elkaar weten samen te werken. De Concessieverlener voorziet een belangrijke rol voor de Concessiehouder bij de implementatie van de Visie Publieke Mobiliteit. De Provincie is recent gestart met het opstellen van een Uitvoeringsagenda Publieke Mobiliteit. Deze agenda gaat een overzicht bevatten van concrete acties en maatregelen (aanvullend op het OV-netwerk), wie deze uitvoert, waar, wanneer en hoe de uitrol van de Publieke Mobiliteit wordt opgepakt in de praktijk. Dit hoofdstuk geeft een voorlopig beeld van:

- de rol die de Concessieverlener op dit moment voor de Concessiehouder voorziet in de Uitvoeringsagenda Publieke Mobiliteit naast zijn verantwoordelijkheid voor het Openbaar Vervoer per Bus in het Concessiegebied;
- de wijze waarop de Concessieverlener samen met de Concessiehouder wil werken aan de Uitvoeringsagenda Publieke Mobiliteit en dan in het bijzonder de uitvoering van de Concessie.

Zoals aangegeven werkt de Provincie op dit moment nog aan de Uitvoeringsagenda Publieke Mobiliteit. Eisen in dit hoofdstuk kunnen daarom nog aangepast worden als de uiteindelijke versie van de Uitvoeringsagenda Publieke Mobiliteit daar aanleiding toe geeft.

13.1 ONTWIKKELROL CONCESSIEHOUDER

De Concessieverlener voorziet een grote rol ervoor de Concessiehouder bij de ontwikkeling van het Openbaar Vervoer per Bus in het Concessiegebied. De Concessieverlener verwacht dat op deze wijze de doelen van de Concessie en de implementatie van de ontwikkelperspectieven Noord-Holland Noord en Zuid-Kennemerland IJmond het beste gerealiseerd kunnen worden. De Concessiehouder heeft immers beter zicht op (i) de behoeften van (potentiële) Reizigers, (ii) de samenhang en het relatieve belang van deze behoeften, en (iii) methoden om deze behoeften op efficiënte wijze in te vullen.

De Concessieverlener biedt de Concessiehouder ruimte om het Openbaar Vervoer (door) te ontwikkelen en verwacht van de Concessiehouder dat hij deze ruimte zodanig benut dat dit leidt tot meer en meer tevreden Reizigers (zie ook paragraaf 2.14). Bij de (door)ontwikkeling van het Openbaar Vervoer werkt de Concessiehouder nauw samen met de Concessieverlener en Stakeholders en neemt hij hen mee in de keuzes die hij vanuit zijn ontwikkelrol maakt.

Ontwikkelrol	
13.1.1	De Concessiehouder is binnen de kaders zoals vastgelegd in de Concessiebeschikking inclusief Bijlagen, waaronder het Programma van Eisen en de Financiële bepalingen, verantwoordelijk voor de (door)ontwikkeling van alle aspecten van het Openbaar Vervoer.
13.1.2	Vanuit zijn ontwikkelrol monitort de Concessiehouder continu (nieuwe) trends en eventuele knelpunten en betreft hij deze bij de (door)ontwikkeling van het Openbaar Vervoer, teneinde het aanbod aan Openbaar Vervoer optimaal af te stemmen op de behoeften van Reizigers en Derden, waaronder Gemeenten en Wegbeheerders.
13.1.3	De Concessiehouder werkt bij de (door)ontwikkeling van het Openbaar Vervoer behorend tot de Concessie intensief samen met de Concessieverlener, Gemeenten (en in geval van concessiegrens-overschrijdende Lijnen ook de betrokken gemeenten in aangrenzende concessiegebieden), het ROCOV Noord-Holland, concessiehouders van aangrenzende concessies en aanbieders van andere vormen van Publieke Mobiliteit. De Concessiehouder neemt daartoe deel aan de in dat kader door de Concessieverlener georganiseerde overleggen.
13.1.4	De Concessiehouder stelt een persoon beschikbaar die als aanspreekpunt fungeert voor ontwikkeling van en innovatie in het Openbaar Vervoer behorend tot de Concessie. Deze persoon: <ol style="list-style-type: none"> a. neemt deel aan het Ontwikkelteam Publieke Mobiliteit; b. zet zich proactief in voor de ontwikkeling van het Openbaar Vervoer; c. beschikt over voldoende competenties en tijd om haar/zijn rol adequaat uit te kunnen voeren, en d. beschikt over mandaat om te kunnen beslissen over wijzigingen in het aanbod, waaronder in ieder geval wijzigingen in de Dienstregeling en marketingactiviteiten.

13.2 ONTWIKKELPLAN

De Concessiehouder stelt in het kader van zijn ontwikkelrol, afhankelijk van de uiteindelijke looptijd van de Concessie, twee- tot driemaal tijdens de looptijd van de Concessie een Ontwikkelplan op. Jaarlijks stelt de Concessiehouder als nadere invulling van het Ontwikkelplan in ieder geval een Vervoerplan, een Tarievenplan, een Marketingplan, een (Fysieke) Veiligheidsplan, een Sociaal Veiligheidsplan en een Duurzaamheidsplan op.

Ontwikkelplan	
13.2.1	De Concessiehouder stelt voorafgaand aan de start van de Concessie een Ontwikkelplan op voor de periode tot en met december 2033 met een doorkijk tot het einde van de Concessie. Tijdens de looptijd van de Concessie stelt de Concessiehouder in ieder geval nog eenmaal een Ontwikkelplan op dat qua invulling ten minste gelijkwaardig is aan het eerste Ontwikkelplan en legt dit ter instemming aan de Concessieverlener. De Concessiehouder actualiseert het Ontwikkelplan jaarlijks.
13.2.2	De Concessiehouder beschrijft in het Ontwikkelplan:
a.	De visie van de Concessiehouder ten aanzien van de ontwikkelmogelijkheden van het Openbaar Vervoer tijdens de geldigheidsduur van het Ontwikkelplan en de daaropvolgende periode tot het einde van de Concessie. De Concessiehouder gaat daarbij in ieder geval in op de ontwikkelperspectieven Noord-Holland Noord en Zuid-Kennemerland IJmond, de doelen van de Concessie en de Vervoerkundige Kaders. Daarbij heeft de Concessiehouder nadrukkelijk oog voor een herkenbaar, eenvoudig te begrijpen en betrouwbaar aanbod dat bijdraagt aan zowel het behoud van bestaande Reizigers als het aantrekken van nieuwe Reizigers in alle regio's van het Concessiegebied;
b.	<p>Ontwikkelstrategieën die op hoofdlijnen de wijze beschrijven waarop de Concessiehouder het Openbaar Vervoer gedurende de looptijd van de Concessie vormgeeft als een aantrekkelijk reisalternatief voor (potentiële) Reizigers. De Concessiehouder gaat daarbij in ieder geval in op:</p> <ol style="list-style-type: none"> de rol van het Openbaar Vervoer in het systeem van Publieke Mobiliteit, met daarbij ten minste aandacht voor: <ul style="list-style-type: none"> de samenhang tussen het aanbod aan Openbaar Vervoer van de Concessiehouder met het aanbod aan Openbaar Vervoer van andere concessiehouders en andere vormen van Publieke Mobiliteit; het informeren van inwoners en bezoekers van het Concessiegebied over zowel het Openbaar Vervoer als over andere onderdelen van het systeem van Publieke Mobiliteit; de partijen waarmee hij (eventueel) gaat samenwerken en de concrete diensten die hij aanbiedt om de Ketenreis voor Reizigers te vergemakkelijken; het vergroten van het gebruik van het Openbaar Vervoer, met daarbij ten minste aandacht voor: <ul style="list-style-type: none"> de zichtbaarheid, herkenbaarheid, vanzelfsprekendheid en coherentie van zijn aanbod aan Openbaar Vervoer (Lijnennet, productformules, uitstraling Materieel & Haltes, reisinformatie), de onderwerpen Tarieven en Reisproducten, Mobility als a Service (MaaS), distributienetwerk en marketing, de partijen waarmee hij (eventueel) gaat samenwerken en de concrete diensten die hij aanbiedt om de Ketenreis voor Reizigers te vergemakkelijken, de vraag hoe hiermee een samenhangend aanbod wordt gecreëerd dat gebruiksvriendelijk is en dat door Reizigers als zodanig wordt herkend en erkend; de vervoerkundige doorontwikkeling van de Concessie per regio in het Concessiegebied teneinde de bereikbaarheid van, naar en binnen alle regio's in het concessiegebied te verbeteren en de inclusiviteit en toegankelijkheid van het Lijnennet te borgen, waaronder ook de verbetering van het Lijnennet, de uitvoeringskwaliteit en het gebruiksgemak van het Openbaar Vervoer door (voorstellen voor) maatregelen op het snijvlak tussen verkeer en ruimtelijke inrichting.. Hiervoor stelt de Concessiehouder naast een concrete uitwerking van een Lijnennet (inclusief bedieningsniveau) tot einde van de periode het betreffende Ontwikkelplan ook een op de doelen van de Concessie gebaseerde lijnennetvisie (doorkijk Lijnennet in 2050) en licht redenerend vanuit deze visie toe hoe zijn voorstellen bijdragen aan de ontwikkeling van het Openbaar Vervoer op de lange termijn. De Concessiehouder heeft daarbij in het bijzonder aandacht voor de doorontwikkeling van Concessiegrensoverschrijdende verbindingen tussen de Concessieverlener en de concessieverlener van de huidige concessie Amstelland-Meerlanden; de verschillende typen Voertuigen die hij gedurende de looptijd van de Concessie inzet, met daarbij ten minste aandacht voor: <ul style="list-style-type: none"> de inzetstrategie per productformule en/of Lijntype en regio waarbij de Concessiehouder oog heeft voor de respectievelijke functies van de Lijntypes; de capaciteit en toegankelijkheid van de Voertuigen, het moment waarop hij de Voertuigen gaat inzetten, de mate waarin de verschillende typen Voertuigen bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen van de Concessiehouder; een maatschappelijk verantwoorde uitvoering van de Concessie, met daarbij ten minste aandacht voor: <ul style="list-style-type: none"> het welbevinden en welzijn van Reizigers, Personeel en inwoners van het Concessiegebied; duurzaamheid en circulariteit; actieve betrokkenheid in de Noord-Hollandse maatschappij;
c.	De resultaten (output) en de effecten (outcome) die hij met de uitvoering van zijn ontwikkelstrategieën verwacht te bereiken, waaronder de bereikbaarheid van bestemmingen in het Concessiegebied en op Concessiegrensoverschrijdende Trajecten (gebaseerd op veranderingen in deur-tot-deur-reistijd, -gemak, en comfort en onderzoek naar potentiële veranderingen in het aantal Reizigers) en de imagoverbetering van het Openbaar Vervoer. De Concessiehouder onderbouwt de verwachte resultaten en effecten, op welk moment hij deze resultaten en effecten bereikt, hoe deze resultaten en effecten zich verhouden tot de doelen die de Concessieverlener met de Concessie nastreeft en hoe hij de resultaten en effecten gaat monitoren en rapporteren;

Ontwikkelplan	
d.	Zijn ervaringen met en eventuele verbetervoorstellen voor de samenwerking met de Concessieverlener, het ROCOV Noord-Holland, Gemeenten en de aangrenzende Concessiehouders in de Vervoerregio Amsterdam en de provincies Fryslân, Flevoland en Zuid-Holland;
e.	Zijn ervaringen met en eventuele verbetervoorstellen voor de samenwerking met en het betrekken van vrijwilligers, zoals OV-ambassadeurs, Buurtbuschauffeurs en niet-commerciële aanbieders van onderdelen van het systeem van Publieke Mobiliteit, waaronder de wijze waarop hij indien nodig nieuwe vrijwilligers werft;
f.	Hoe hij de belangen van (potentiële) Reizigers, de Concessieverlener en Derden combineert met zijn eigen doelstellingen;
g.	(Eventuele verbetervoorstellen voor) de organisatie van zijn ontwikkelrol, rekening houdend met de bestaande ontwikkelstructuur en de samenwerking met aanbieders van andere onderdelen van het systeem van Publieke Mobiliteit;
h.	Welke risico's hij in relatie tot de ontwikkelstrategieën voorziet en hoe hij deze gaat beheersen;
i.	De samenhang tussen de onderdelen genoemd onder sub a tot en met h, en
j.	Eventuele nieuwe onderwerpen die zich tijdens de uitvoering van de Concessie aandienen en die naar het oordeel van de Concessiehouder dan wel de Concessieverlener een plek moeten krijgen in het Ontwikkelplan.
13.2.3	Jaarlijks stelt de Concessiehouder als nadere invulling van het Ontwikkelplan ten minste de volgende plannen op: a. Vervoerplan; b. Tarievenplan; c. Marketingplan; d. (Fysieke) Veiligheidsplan; e. Sociale Veiligheidsplan, en f. Duurzaamheidsplan.
13.2.4	De Concessiehouder evalueert de ervaringen en effecten van het in uitvoering zijnde Ontwikkelplan inclusief de onderliggende plannen.
13.2.5	In het Ontwikkelplan, niet zijnde het eerste Ontwikkelplan, beschrijft de Concessiehouder de wijze waarop hij de ervaringen en effecten uit de evaluatie meeneemt bij de doorontwikkeling van het Openbaar Vervoer in de aankomende periode.

13.3 CONCESSIEHOUDER ALS MOBILITEITSMAKELAAR

De Concessieverlener verwacht van de Concessiehouder dat hij bij de uitvoering van zijn ontwikkelrol oog heeft voor de gehele Ketenreis en zich niet alleen richt op 'zijn' Openbaar Vervoer. Waar de Concessieverlener optreedt als regisseur van het systeem van Publieke Mobiliteit, heeft de Concessieverlener hierbij op dit moment de rol van Mobiliteitsmakelaar voor ogen voor de Concessiehouder. Concreet betekent dit dat de Concessieverlener een rol voorziet voor de Concessiehouder bij het faciliteren van andere vormen van Publieke Mobiliteit die onderdeel zijn van de Ketenreis waar het Openbaar Vervoer (en het Vraagafhankelijke Vervoer, indien de Concessiehouder ervoor kiest om dit (gedeeltelijk) zelf aan te bieden) onderdeel van is. Het aanbieden van andere vormen van Publieke Mobiliteit zelf maakt geen deel uit van de Concessie.

De Concessiehouder wordt geacht andere vormen van Publieke Mobiliteit te ontsluiten door een eigen Platform te ontwikkelen of zich aan te sluiten bij een landelijk of Europees opererend Platform. Reizigers kunnen op het Platform in ieder geval hun gehele Ketenreis plannen. Als randvoorwaarde geldt dat de Concessiehouder een constructieve en proactieve houding inneemt, non-discriminerend handelt als het gaat om het delen van informatie, ook wat betreft Tarieven, het beschikbaar stellen van Vervoerbewijzen en Reisproducten en het boeken en betalen van andere vormen van Publieke Mobiliteit en bij dit alles de landelijk vastgestelde MaaS-waardige bestekseisen in acht neemt.

Concessiehouder als Mobiliteitsmakelaar	
13.3.1	De Concessiehouder vervult in eerste instantie gedurende de Dienstregelingjaren 2028 tot en met 2033 de rol van Mobiliteitsmakelaar. Hiertoe beschikt de Concessiehouder over een eigen Platform of sluit hij zich aan bij een landelijk of Europees opererend Platform.
13.3.2	De Concessiehouder draagt in zijn rol van Mobiliteitsmakelaar in ieder geval zorg voor: a. het bieden van (Gegarandeerde) Aansluitingen tussen Lijnen op Knooppunten, tussen Lijnen en het Vraagafhankelijke Vervoer op betreffende overstappunten, tussen Lijnen en Treinen, tussen Lijnen en veerdiensten, tussen Lijnen en openbaar vervoer van concessiehouders van aangrenzende concessiegebieden en tussen Lijnen en andere vormen van Publieke Mobiliteit die onderdeel zijn van de Ketenreis waar het Openbaar Vervoer onderdeel van is; b. het beperken van de wachttijd en loopafstand bij Aansluitingen; c. de afstemming van het Openbaar Vervoer met het openbaar vervoer van concessiehouders van aangrenzende concessiegebieden; d. het bieden van actuele informatie aan Reizigers, ook op het Platform, over de beschikbaarheid (in de vorm van een reisplanner) en Tarieven, Vervoerbewijzen en Reisproducten van alle vormen van Publieke Mobiliteit die onderdeel zijn van de Ketenreis waar het Openbaar Vervoer onderdeel van is;

Concessiehouder als Mobiliteitsmakelaar	
	<ul style="list-style-type: none"> e. het beschikbaar stellen van informatie over beschikbaarheid, Tarieven en voertuigcapaciteit van het Openbaar Vervoer via de NDOV-loketten, DOVA OV-data en als open data aan Derden; f. het doorverwijzen van Reizigers, ook op het Platform, naar het reserveringssysteem van door Derden aangeboden vormen van Publieke Mobiliteit, waaronder het zoveel mogelijk bieden van mogelijkheden aan Reizigers om ook andere vormen van Publieke Mobiliteit te boeken en te betalen; g. het bieden van informatie over actuele vertrektijden van en Aansluitingen op ander openbaar vervoer in het Voertuig; h. het in staat stellen van het Personeel tot het verschaffen van de informatie; i. het introduceren en accepteren van Vervoerbewijzen en Reisproducten van concessiehouders van aangrenzende concessiegebieden; j. het introduceren en accepteren van concessiegrensoverschrijdende Vervoerbewijzen en Reisproducten en van Vervoerbewijzen en Reisproducten voor combinaties van Openbaar Vervoer en andere vormen van Publieke Mobiliteit; k. het initiëren en uitvoeren van (gezamenlijke) marketingactiviteiten gericht op het stimuleren van Ketenreizen, en l. het doen van voorstellen aan Wegbeheerders voor verbetering van de inrichting, de bereikbaarheid en het comfort van Haltes.
13.3.3	De Concessiehouder zet zich proactief in en werkt mee aan de ontwikkeling van eventuele Reisproducten voor de gehele Ketenreis, gebruikmakend van de mogelijkheden van het Platform.
13.3.4	De Concessiehouder werkt mee aan de ontwikkeling en uitvoering van eventuele nieuwe Betaalwijzen voor de gehele Ketenreis.
13.3.5	De Concessiehouder dient voor 1 december 2032 een voorstel in bij de Concessieverlener voor de Invulling van de rol van Mobiliteitsmakelaar vanaf het Dienstregelingjaar 2034.
13.3.6	De Concessieverlener besluit over het voorstel van de Concessiehouder voor de Invulling van de rol van Mobiliteitsmakelaar, waarbij de Concessieverlener al dan niet naar aanleiding van het voorstel van de Concessieverlener kan besluiten de rol van Mobiliteitsmakelaar vanaf Dienstregelingjaar 2034 anders of nader in te vullen.

MaaS-waardige bestekseisen	
13.3.7	De Concessiehouder voldoet aan de eisen zoals opgenomen in het document 'Concessiebijlage MaaS-waardige bestekseisen'.
13.3.8	De Concessiehouder implementeert wijzigingen binnen één jaar na publicatie van een gewijzigde of vervangende versie van het document 'Concessiebijlage MaaS-waardige bestekseisen'.

13.4 OVERLEG CONCESSIEVERLENER EN CONCESSIEHOUDER

Goed en regelmatig overleg tussen de Concessieverlener en de Concessiehouder draagt bij aan een kwalitatief goede uitvoering van de Concessie binnen de door de Concessieverlener gestelde kaders. Daarnaast kan de kennis en ervaring van de Concessiehouder bijdragen aan de implementatie van de andere onderdelen van de Visie Publieke Mobiliteit. De Concessieverlener zet zich daarom in om te komen tot een constructieve samenwerking met de Concessiehouder, gericht op realisatie van de doelen die de Concessieverlener met de Concessie nastreeft en de implementatie van de Visie Publieke Mobiliteit, waaronder de ontwikkelperspectieven Noord-Holland Noord en Zuid-Kennemerland IJmond.

De Concessiehouder neemt daarom deel aan alle overleggen die de Concessieverlener organiseert in het kader van de ontwikkeling en het beheer van de Concessie. De Concessieverlener en de Concessiehouder bespreken aan de hand van het online dashboard en/of de maandrapportages (zie hoofdstuk 14) in het beheeroverleg onder andere de uitvoering van het lopende Vervoerplan en de ontwikkelingen ten aanzien van de uitvoeringskwaliteit.

Ook neemt de Concessiehouder actief deel aan andere overleggen die de Concessieverlener organiseert, zoals overleggen in het kader van Sociale Veiligheid en marketing en overleggen over het bredere verkeers- en vervoersbeleid van de Provincie, waaronder overleggen in het kader van de Uitvoeringsagenda Publieke Mobiliteit.

Overleg Concessieverlener en Concessiehouder	
13.4.1	De Concessiehouder neemt actief deel aan alle door de Concessieverlener georganiseerde overleggen in het kader van de ontwikkeling en het beheer van de Concessie.
13.4.2	De Concessiehouder neemt deel aan het implementatieoverleg, waarin hij de Concessieverlener ten minste maandelijks aan de hand van voortgangsrapportages informeert over de uitvoering van de plannen uit zijn Inschrijving, waaronder het Implementatieplan. Het eerste implementatieoverleg vindt binnen twee weken plaats na gunning van de Concessie. De Concessiehouder overlegt vanaf de start van de Implementatie ook met Gemeenten en andere Wegbeheerders onder andere over de te realiseren (Laad)Infrastructuur zodat deze op tijd beschikbaar is voor een probleemloze start van de Concessie.

Overleg Concessieverlener en Concessiehouder	
13.4.3	<p>De Concessiehouder neemt deel aan het beheeroverleg, waarin de Concessiehouder de Concessieverlener maandelijks informeert over de uitvoering van de Concessie. Tijdens het beheeroverleg komen in ieder geval de volgende onderwerpen aan de orde:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. de uitvoering van het lopende Exploitatieplan, andere plannen en eventuele verbeterplannen; b. ontwikkelingen in KPI's ten aanzien van onder meer uitvoeringskwaliteit, gebruik en aanbod, Reizigersopbrengsten en klachten, aan de hand van het online dashboard van de Concessieverlener en/of de Concessiehouder en maandrapportages van de Concessiehouder; c. eventuele bijzonderheden tijdens de uitvoering van de Concessie, en d. afstemming en samenwerking met Stakeholders. <p>Het eerste beheeroverleg vindt binnen één maand na aanvang van de Concessie plaats. De Concessieverlener houdt de mogelijkheid open om de frequentie van het beheeroverleg aan te passen of overleggen over andere onderwerpen te organiseren.</p>
13.4.4	De Concessiehouder neemt actief deel aan gesprekken in het kader van de Concessieverlenerstevredenheid.
13.4.5	De Concessieverlener kan in samenspraak met de Concessiehouder tijdens de looptijd van de Concessie de overleggen waaraan de Concessiehouder geacht wordt deel te nemen, wijzigen, uitbreiden of verminderen.

14 DATA EN MONITORING

Monitoring en sturing op de uitvoeringskwaliteit van de Concessie dragen bij aan de tevredenheid van Reizigers en andere Stakeholders. Door het benoemen van KPI's kan de Concessieverlener de prestaties van de Concessiehouder objectief meten en beoordelen. Waar nodig kan de Concessieverlener op basis van de KPI's bijsturen om de uitvoeringskwaliteit te blijven waarborgen.

Data speelt hierbij een belangrijke rol. De Concessieverlener hecht veel waarde aan de openbaarheid van gegevens en verwacht van de Concessiehouder dat deze data real-time aanlevert, zowel aan de Concessieverlener als aan landelijke servers. Daarnaast heeft het Openbaar Vervoer een centrale positie binnen het bredere systeem van Publieke mobiliteit. Om een geïntegreerd en gebruiksvriendelijk vervoersaanbod te ondersteunen, verwacht de Concessieverlener van de Concessiehouder dat deze relevante reisinformatie – zoals dienstregelingen en actuele reisinformatie – actief deelt. Op deze manier is het mogelijk voor derde partijen om op basis hiervan informatie of mobiliteitsdiensten aan te bieden.

14.1 DATALEVERING

Beschikbaar stellen en verstrekken gegevens	
14.1.1	De Concessiehouder verstrekt om niet de gegevens als bedoeld in het MIPOV 2025 (of een latere versie of een opvolger hiervan) en bijbehorende addenda, in de frequentie en vorm zoals beschreven in het MIPOV. Het betreft hier alle kernelementen, optionele en gelieerde elementen. De gelieerde elementen worden na verzoek daartoe van de Concessieverlener binnen 6 weken ter beschikking gesteld.
14.1.2	De verplichting tot het verstrekken van gegevens over de Concessie geldt tot één kalenderjaar na afloop van de Concessie.
14.1.3	De Concessiehouder conformeert zich en werkt onvoorwaardelijk mee aan het, binnen de kaders van wet- en regelgeving, in de vorm van open data om niet beschikbaar stellen van gegevens voor onderzoek en aan aanbieders van andere vormen van Publieke Mobiliteit en MaaS-aanbieders.
14.1.4	De Concessiehouder beroept zich niet op zijn eigendomsrecht ten aanzien van door hem verstrekte en ontvangen gegevens.
14.1.5	De Concessieverlener mag alle gegevensbestanden binnen de kaders van wet- en regelgeving als open data bewerken, delen en publiceren.
14.1.6	De Concessiehouder levert tijdig volledige en juiste gegevens rechtstreeks aan de NDOV-loketten en DOVA OV-data conform het bepaalde in het document 'Concessiebijlage datasets OV' of diens opvolger(s).
14.1.7	De Concessiehouder levert, binnen één jaar nadat hierover door de Concessieverlener, dan wel landelijk afspraken zijn gemaakt, gewijzigde en/of aanvullende gegevens over de uitvoering van de Concessie aan de NDOV-loketten en DOVA OV-data conform de betreffende (gewijzigde) standaarden.
14.1.8	Als de Concessiehouder in aanvulling op de conform de gevraagde BISON-koppelvlakken te verstrekken gegevens, (andere) gegevens beschikbaar stelt aan enig afnemer van reisinformatiediensten of ten behoeve van eigen reisinformatie publiceert, dan stelt hij deze gegevens om niet gelijktijdig en volledig gedocumenteerd aan de NDOV-loketten en DOVA OV-data ter beschikking.

Leveren gegevens aan Concessieverlener	
14.1.9	De Concessiehouder verstrekt aan de Concessieverlener alle gegevens met betrekking tot de Concessie, waaronder gegevens over via hem geraadpleegde en/of geboekte Andere Mobiliteitsdiensten, die naar het oordeel van de Concessieverlener nodig dan wel wenselijk zijn voor: <ul style="list-style-type: none"> a. het monitoren van en sturen op de uitvoering en ontwikkeling van de Concessie en/of het systeem van Publieke Mobiliteit; b. het informeren van Stakeholders en inwoners; c. het vormgeven van verkeers- en vervoersbeleid van de Provincie; d. de aanbesteding van de opvolgende concessie(s) of van een aangrenzende concessies, en e. het toepassen van landelijke wet- en regelgeving, zoals rond stikstofuitstoot.
14.1.10	De Concessiehouder verstrekt aan de Concessieverlener alle gegevens over de uitvoering van de Concessie zoals benoemd en conform de voorschriften 'Concessiebijlage datasets OV'.

Leveren gegevens aan Concessieverlener	
14.1.11	De Concessiehouder levert op verzoek van de Concessieverlener binnen de gevraagde termijn onbewerkte gegevens verkregen via het gebruik van OVpay en/of andere mogelijke toekomstige Betaalwijzen in het uitgevraagde format aan de Concessieverlener. De Concessiehouder stelt deze gegevens ook na de wettelijke bewaartermijn van 18 maanden in (minimaal) geaggregeerde en toegankelijke vorm beschikbaar aan de Concessieverlener.
14.1.12	De Concessiehouder geeft de Concessieverlener, of een door de Concessieverlener aangewezen Derde, ongelimiteerd toegang tot alle onbewerkte brondata, ontdaan van eventuele persoonsgegevens, die gebruikt is voor het aanleveren van de in eisen 14.1.9 tot en met 14.1.11 gevraagde gegevens. De Concessieverlener of aangewezen Derde mag alle brondata zelf bewerken.
14.1.13	De Concessiehouder verleent op verzoek van de Concessieverlener volledige medewerking aan controles (door de Concessieverlener of door Derden) van geleverde gegevens, door inzicht te geven in zijn interne processen, systemen en keuzes met betrekking tot het verzamelen, opslaan, bewerken en delen van gegevens. De Concessiehouder zorgt in dat kader voor volledige en toegankelijke archivering van gegevens en rapportages over de uitvoering van de Concessie.
14.1.14	De Concessieverlener is bevoegd de juistheid en authenticiteit van door de Concessiehouder geleverde gegevens te (laten) controleren. Deze bepaling is onverminderd van kracht na het verstrijken van wettelijke bewaartermijnen.
14.1.15	De Concessiehouder werkt actief mee aan de organisatie en uitvoering van de Klantenbarometer of diens opvolger(s) en eventuele aanvullende landelijk of regionaal overeengekomen onderzoeken op het gebied van Openbaar Vervoer, waaronder de Personeelsmonitor.
14.1.16	De Concessiehouder informeert de Concessieverlener wanneer Derden (bijvoorbeeld onderzoekers, stagiaires, andere overheden) gegevens over de Concessie opvragen.

14.2 OPENBAARHEID EN BESCHERMING VAN (PERSOONS)GEGEVENS

Openbaarheid en bescherming van (persoons)gegevens	
14.2.1	De Concessiehouder voldoet bij het verwerken van persoonsgegevens aan de verplichtingen die de (Uitvoerings-) Algemene Verordening Gegevensbescherming ((U)AVG) of diens opvolger(s) en daaraan gerelateerde regelgeving stelt.
14.2.2	De Concessiehouder garandeert, rekening houdend met de stand van de techniek en de kosten van de uitvoering, een passend beveiligingsniveau, waarbij de risico's en de aard van de te beschermen persoonsgegevens in acht worden genomen. De maatregelen zijn er mede op gericht onnodige verzameling en verdere verwerking van persoonsgegevens te voorkomen. De Concessiehouder handelt conform de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid).
14.2.3	De Concessiehouder en het Personeel houden de persoonsgegevens waar zij kennis van nemen en mee werken geheim, tenzij er een wettelijke uitzondering is. De Concessiehouder verleent de Concessieverlener bijstand bij het (doen) nakomen van de verplichtingen uit hoofde van de artikelen 32 tot en met 36 van de AVG.
14.2.4	De Concessiehouder verwerkt persoonsgegevens niet buiten de Europese Economische Ruimte, tenzij hij daarvoor uitdrukkelijk schriftelijk toestemming heeft verkregen van de Concessieverlener en behoudens afwijkende wettelijke verplichtingen.
14.2.5	Indien de Concessiehouder op grond van een wettelijke verplichting persoonsgegevens dient te verstrekken, informeert hij de Concessieverlener onmiddellijk en zo mogelijk voorafgaand aan de verstrekking.
14.2.6	De Concessiehouder informeert de Concessieverlener zodra hij kennis heeft genomen van onrechtmatige verwerkingen van persoonsgegevens of inbreuken op beveiligingsmaatregelen.
14.2.7	De Concessiehouder is aansprakelijk voor alle schade of nadeel, voortvloeiende uit het niet-nakomen van of in strijd handelen met de bij of krachtens de AVG gegeven voorschriften, onverminderd de aanspraken op grond van wettelijke regels. De Concessiehouder is aansprakelijk voor schade of nadeel voor zover ontstaan bij de verwerking van de persoonsgegevens, waaronder alle schade of nadeel voortvloeiende uit de ontstane inbreuken op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen.
14.2.8	De Concessieverlener mag gegevens die de Concessiehouder op grond van de Concessiebeschikking dan wel bij of krachtens de Wp2000 aan de Concessieverlener moet verstrekken, openbaar maken, tenzij het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige benadeling van de Concessiehouder. Gelet op het publieke karakter van het Openbaar Vervoer zal van een dergelijke onevenredige benadeling niet snel sprake zijn. De openbaar te maken gegevens zullen noch direct noch indirect herleidbaar zijn tot natuurlijke personen.
14.2.9	Indien en voor zover gegevensbestanden die de Concessiehouder aan de Concessieverlener en eventuele Derden beschikbaar stelt persoonsgegevens bevatten, voldoet de Concessiehouder aan de verplichtingen die de AVG en daaraan gerelateerde regelgeving stelt. Het is de verantwoordelijkheid van de Concessiehouder om ervoor te zorgen dat tijdig alle maatregelen worden genomen die nodig zijn om deze gegevens te kunnen verstrekken. De Concessiehouder legt de afspraken rondom AVG-thema's vast in een verwerkersovereenkomst. Ook bij het leveren van gegevens is eis 14.2.7 van toepassing.

14.3 MONITORING

Monitoring	
14.3.1	<p>De Concessiehouder stelt na afloop van iedere maand een maandrapportage en na afloop van ieder kwartaal een kwartaalrapportage op en rapporteert in ieder geval de ontwikkelingen in de volgende KPI's en maakt daarbij onderscheid naar Lijnen (het detailniveau van de rapportage wordt in de Implementatieperiode van de Concessie afgestemd):</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Rituitval: de mate waarin de Lijnen behorend tot de Concessie voldoen aan de gestelde norm in paragraaf 4.2; b. ZE-transitie: aantal en aandeel Dienstregelingen die gereden worden met Zero-Emissievoertuigen; c. Punctualiteit: de mate waarin de Lijnen behorend tot de Concessie voldoen aan de gestelde normen in paragraaf 4.3; d. OV-gebruik in termen van reizigersaantallen en reizigerskilometers; e. Reizigersopbrengsten per Lijn, waarbij het detailniveau van de rapportage in de Implementatieperiode van de Concessie wordt afgestemd; f. Aantallen klachten en aantallen Incidenten, en g. Eventuele aanvullende KPI's ter monitoring van de doelen van de Concessie die de Concessiehouder en de Concessieverlener gezamenlijk overeenkomen.
14.3.2	<p>De Concessiehouder stelt na afloop van ieder Dienstregelingjaar een jaarrapportage op waarin hij ten minste:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. de voortgang van de uitvoering van de aangekondigde plannen en marketingactiviteiten verantwoordt; b. de ontwikkelingen in het aanbod, de uitvoeringskwaliteit, het gebruik, de Reizigersopbrengsten van het Openbaar Vervoer analyseert; c. de ontwikkelingen in de KPI's als genoemd in eis 14.3.1 beschrijft en duidt, en d. de reizigerstevredenheid aan de hand van de uitkomsten van de Klantenbarometer of diens opvolger(s) analyseert en ingaat op de manier waarop hij zich inspant om het reizigerstevredenheid oordeel te verbeteren.
14.3.3	In alle gevallen zorgt de Concessiehouder ervoor dat de cijfers die hij in de in eisen 14.3.1 en 14.3.2 genoemde rapportage opneemt aansluiten op en herleidbaar zijn uit de gegevens die de Concessiehouder aan de Concessieverlener en Derden verstrekt
14.3.4	De Concessieverlener monitort ook zelf de uitvoeringskwaliteit, onder andere via mystery guests. De Concessiehouder ontvangt een rapportage van de monitoring.
14.3.5	Concessiehouder dient Ritten via het IVS en het exploitatiebeheerssysteem te volgen en loggen, onder meer voor het controleren van de punctualiteitsnormen en aansturing van realtime Reisinformatie. Het aantal niet-gevolgde/niet-gelogde Ritten van het Regulier OV bedraagt maximaal 2%.
14.3.6	De Concessiehouder stelt jaarlijks een Jaarrapportage Assets op waarin hij de staat van de Assets beschrijft die onder de Overnameregeling vallen. De Concessiehouder bespreekt een concept van de Jaarrapportage Assets uiterlijk in het eerste kwartaal van het kalenderjaar dat volgt op het jaar waarop de Jaarrapportage Assets betrekking heeft met de Concessieverlener.
14.3.7	De Concessiehouder streeft continu naar een verbetering van de uitvoeringskwaliteit.
14.3.8	Ingeval de prestaties van de Concessiehouder ten aanzien van een KPI achterblijven bij de overeengekomen norm volgt de Concessieverlener het Protocol Sturing (Bijlage B5).

BIJLAGEN BIJ HET ONTWERP PROGRAMMA VAN EISEN

B1 Begrippenlijst

B2 Vervoerkundig kader Concessieverlening NoordWest Noord-Holland

B3 Vervoerkundige Bijlagen

B4 Social Return

B5 Protocol sturing

B1 BEGRIPPENLIJST

Begrip	Definitie
Aansluiting	De mogelijkheid om binnen een beperkte, in de Dienstregeling aangegeven tijd op een andere openbaar vervoermiddel of het Flex-vervoer over te stappen, waarbij de overstaptijd is afgestemd op de loopafstand en afhankelijk is van de vraag of de Concessiehouder een (Gegarandeerde) Aansluiting biedt.
A-Knooppunt	Een knooppunt zoals opgenomen in Bijlage B3.6.
Andere Mobiliteitsdienst	Een door een Derde in het Concessiegebied aangeboden mobiliteitsdienst, niet zijnde Openbaar Vervoer, al dan niet ter aanvulling op het Openbaar Vervoer. Een voorbeeld van een Andere Mobiliteitsdienst is het Flex-vervoer.
Asset	Een onderdeel van het Zero-Emissiebussysteem, bijvoorbeeld: een Zero-Emissievoertuig, Laadinfrastructuur of een Energievoorziening.
Auto	Motorrijtuig ingericht voor het vervoer van ten hoogste acht personen, de bestuurder daaronder niet begrepen.
Avond	De periode zoals beschreven in Tabel 3 (Bedieningsperioden per Lijntype) van het ontwerp Programma van Eisen.
Barcode, Bar-/QR-code	Een digitale verschijningsvorm van een reisrecht dat op papier geprint kan worden of getoond kan worden op een mobiele telefoon.
Batterij	Asset dat dient voor de opslag van elektriciteit ten behoeve van de aandrijving van een Zero-Emissievoertuig.
Beginhalte	De eerste Halte van een Lijn zoals vermeld in de Dienstregeling.
Bestek	De Aanbestedingsleidraad inclusief de Bijlagen, de Standaardformulieren en de Nota's van Inlichtingen alsmede de achtergrondinformatie, zoals deze door de Concessieverlener ten behoeve van de aanbesteding van de Concessie beschikbaar worden gesteld.
Betaalsysteem	Onder meer, maar niet uitsluitend: de Kaartlezers, de verkoopautomaten, de oplaad- en ophaalautomaten en het verwerkingssysteem ten behoeve van Betaalwijzen, ten behoeve van volledig functioneren van Betaalwijzen.
Betaalwijze	Een manier, methode of wijze van betaling, waaronder begrepen de OV-chipkaart, OVpay en Barcodes/QR-codes, waarmee Reizigers voor het Openbaar Vervoer kunnen betalen.
Bezettingsgraad	De verhouding tussen de werkelijk gebruikte capaciteit en de totale capaciteit van het Materieel.
Bijlage	Een document horende bij de Concessiebeschikking, het Programma van Eisen, de Financiële bepalingen, de Aanbestedingsleidraad of een ander document.
Bijzonder Vervoerbewijs	Een door de Concessieverlener voor specifieke gelegenheden en/of typen Reizigers vastgesteld Vervoerbewijs met eventueel een afwijkend tarief.
B-Knooppunt	Een knooppunt zoals opgenomen in Bijlage B3.7.
Bp2000	Het Besluit personenvervoer 2000 (14 december 2000, Stb. 563), zoals deze van tijd tot tijd zal bestaan.
BRT (Bus Rapid Transit)	Een hoogwaardig openbaar vervoerconcept met snelle, frequente en comfortabele Bussen.
Bus	Motorvoertuig, al dan niet voorzien van een aanhangwagen, ingericht voor het vervoer van meer dan acht personen, de bestuurder daaronder niet begrepen.

Begrip	Definitie
Buslijn	Een Lijn uitgevoerd door een Bus.
Buurt	Een buurt zoals gehanteerd in de CBS-publicatie 'Kerncijfers Wijken en Buurten 2024' of diens opvolger(s).
Buurtbus	Door de Concessiehouder voor de exploitatie van een Buurtbuslijn beschikbaar gestelde Auto die bestuurd mag worden door een chauffeur in het bezit van een rijbewijs B.
Buurtbuschauffeur	Lid van een Buurtbusvereniging dat door deze vereniging ingezet wordt op een Buurtbuslijn.
Buurtbuslijn	Een Lijn die wordt geëxploiteerd door een Buurtbusvereniging, als zodanig aangeduid in paragraaf 2.6 van het ontwerp Programma van Eisen.
Buurtbusvereniging	Een vereniging belast met de uitvoering van één of meerdere Buurtbuslijnen.
Centrale Verkeersleiding (CVL)	Een door de Concessiehouder ingestelde of aangewezen afdeling of organisatie die verantwoordelijk is voor de kwaliteit en veiligheid van de uitvoering van het Openbaar Vervoer overeenkomstig de Dienstregeling.
CO₂-Prestatieladder	Een CO ₂ -managementsysteem bestaande uit 5 niveaus. Tot en met niveau 3 maakt een organisatie werk van de uitstoot van de eigen organisatie (en alle projecten). Vanaf niveau 4 en 5 wordt er ook werk gemaakt van de CO ₂ -uitstoot van de keten en sector. Een gecertificeerde organisatie voldoet op een bepaald niveau (en alle onderliggende niveaus) aan de eisen van de CO ₂ -Prestatieladder.
Compensatieregeling	Door de Concessiehouder op te stellen regeling om Reizigers te compenseren wanneer niet wordt voldaan aan de uitvoeringskwaliteit en die voldoet aan de eisen in paragraaf 4.5 (Compensatieregeling) van het ontwerp Programma van Eisen.
Concessie (voluit: Concessie NoordWest Noord-Holland)	Het exclusieve recht van de Concessiehouder om met uitsluiting van anderen Openbaar Vervoer over de weg te verrichten in het Concessiegebied, in de zin van artikel 1 van de Wp2000, een en ander als nader omschreven in de Concessiebeschikking en het ontwerp Programma van Eisen. Het begrip Concessie kan zowel verwijzen naar het hiervoor genoemde recht, als naar de Concessiebeschikking waarmee dit recht aan de Concessiehouder is/wordt verleend.
Concessiebeschikking	Het besluit van de Concessieverlener waarmee de Concessie aan de Concessiehouder wordt verleend.
Concessiegebied/ Concessiegebied Noord West Noord-Holland	Het afgebakende gebied, waarbinnen de Concessiehouder van de Concessieverlener het recht krijgt tot exploitatie van het door hem te verrichten Openbaar Vervoer over de weg, zoals gespecificeerd in de Concessiebeschikking.
Concessiehouder	Vergunning houdende vervoerder waaraan de Concessie is verleend.
Concessieverlener	Gedeputeerde Staten van Noord-Holland.
Dalperiode	De tijdsperiode binnen de totale bedieningsperiode, niet zijnde de Spitsperiode.
Derde	Een rechtspersoon, niet zijnde de Concessieverlener of de Concessiehouder.
Dienstregeling	Voor eenieder kenbaar schema van reismogelijkheden waarin onder andere zijn aangeduid de Haltes waartussen en de tijdstippen waarop de Concessiehouder Openbaar Vervoer verricht.
Dienstregelingjaar	De periode die loopt vanaf de zondag na de tweede zaterdag van december van het voorafgaande kalenderjaar, tot en met de tweede zaterdag van december van het aangeduide kalenderjaar.
Display	Een beeldscherm in een Voertuig of op een Halte waarop actuele Reisinformatie getoond wordt.
Dubbeldekker	Een Bus die bestaat uit twee verdiepingen.
Duurzaamheidsplan	Het plan zoals bedoeld in eis 11.3.1 van het ontwerp Programma van Eisen.
Eindhalte	De laatste Halte van een Lijn, zoals vermeld in de Dienstregeling.
EMVc	Europay MasterCard Visa, de drie betaalkaartsystemen die samen een kader hebben opgesteld voor het compatibel maken van chipbetaalkaarten en chipbetaalterminals. Ook andere betaalsystemen, vooral in Europa, gebruiken de EMV-standaarden voor hun chipbetaalkaarten. De 'c' in EMVc staat voor contactloos.
Energievoorziening	De aansluiting van de netbeheerder en het inkoopstation met daarin de ruimte voor elektrische aansluiting netbeheerder; ruimte metervoorziening; klantruimte met elektrische energieverdeling naar verdeelstation(s); mantelbuizen en kabel(s) naar verdeelstation(s).
Evenement	Een bijzondere attractie of gelegenheid waarbij extra vraag naar Openbaar Vervoer verwacht kan worden.
Financiële bepalingen	Een Bijlage bij de Concessiebeschikking met financiële voorwaarden inzake de Concessie, inclusief eventuele aanpassingen naar aanleiding van de Nota's van Inlichtingen.
Flex-vervoer	Het vervoer dat mede wordt uitgevoerd in opdracht van de Provincie om te voldoen aan de plichten aangaande de Wet maatschappelijke ondersteuning, met daarop aanvullend een openbaar vervoer-component voor het vervoer tussen Haltes en Flex-overstappunten.
Gegarandeerde aansluiting	Een door de Concessiehouder afgegeven garantie dat een Aansluiting op een ander openbaar vervoermiddel tot stand wordt gebracht, ondanks een eventueel van de Dienstregeling afwijkende dienstuitvoering.

Begrip	Definitie
Gegarandeerde inzetperiode	De door de betreffende leverancier of fabrikant in de garantie vermelde minimale periode dat een Asset goed zal functioneren en dat strategische reserve-onderdelen en, in geval van Zero-Emissie-voertuigen, vervangende Batterijen beschikbaar zullen blijven.
Gelede bus	Bus die bestaat uit twee ten opzichte van elkaar scharnierende geledingen met een maximale lengte van 18,75 meter.
Gemeenten	De gemeenten Alkmaar, Bergen, Bloemendaal, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Drechterland, Enkhuizen, Haarlem, Heemstede, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel, Uitgeest en Zandvoort
Geschillencommissie Openbaar Vervoer	Een commissie die geschillen tussen Reizigers en de Concessiehouder met betrekking tot de totstandkoming of uitvoering van de vervoersovereenkomst bij wijze van bindend advies beslecht, een en ander als beschreven op https://www.degeschillencommissie.nl/over-ons/commissies/openbaar-vervoer/ .
Gunningscriterium	Een maatstaf die gebruikt wordt om de Inschrijving te beoordelen en te bepalen welke Inschrijving de beste prijs-kwaliteit biedt.
Halte	Een daartoe ingerichte of opgestelde infrastructurele voorziening, zoals opgenomen in het Centraal Haltebestand, om wachtende Reizigers de gelegenheid te geven van het Openbaar Vervoer en Flex-vervoer gebruik te maken en om Reizigers in of uit te laten stappen. Onder Halte wordt uitdrukkelijk begrepen Halteborden, Haltepalen, bushokjes en dergelijke die de Concessiehouder kan gebruiken bij de uitvoering van de Concessie.
Haltebord	Een bord in L3-formaat, met de naam van de Halte (bijvoorbeeld de straatnaam plus huisnummer, naam van de zijstraat of de naam van een nabijgelegen attractie/voorziening).
Haltepaal	Een voorziening ter aanduiding van een Halte, waaraan een Haltebord en eventueel een Display kan worden bevestigd.
Haltevertrekstaat	Een overzicht van de vertrektijden van alle Ritten van een Lijn vanaf een Halte.
Hemelsbrede afstand	Hemelsbrede afstand betreft: 1. indien zich tussen de Halte of het Station en een plek of adres geen onoverbrugbare barrière (zoals water of een snelweg) voor een Reiziger bevindt: de hemelsbrede afstand tussen de Halte of het Station en een plek of adres, of: 2. indien zich tussen de Halte of het Station en een plek of adres een onoverbrugbare barrière (zoals water of snelwegen) voor een Reiziger bevindt: de hemelsbrede afstand tussen de Halte of het Station en een plek of adres, maximaal tot aan de barrière, of: 3. indien zich tussen de Halte of het Station en een plek of adres een barrière bevindt, die door een Reiziger alleen kan worden overbrugd door een brug of tunnel: de hemelsbrede afstand tussen de Halte of het Station tot de brug of tunnel, vermeerderd met de hemelsbrede afstand tussen de brug of tunnel en de plek of adres.
Herijking	Periodieke evaluatie om na te gaan in hoeverre afspraken tussen de Concessiehouder en de Concessieverleners nog aansluiten bij de ontwikkelingen op de mobiliteitsmarkt en de provinciale doelen, inclusief een voorstel voor aanpassing/invulling van de afspraken tijdens de resterende looptijd van de Concessie.
Hernieuwbare Brandstofeenheid (HBE)	Een volgens het marktmechanisme Energie voor Vervoer van de Nederlandse Emissieautoriteit uitgegeven eenheid die wordt gegenereerd bij elke gigajoule aan vervoer geleverde en in het Register Energie voor Vervoer ingeboekte hernieuwbare energie.
Hernieuwbare Energie	Elektriciteit of brandstof, voor 100% afkomstig uit bijvoorbeeld windenergie, zonne-energie, waterkracht of geothermische energie waarvoor de opwekking/productie geen uitstoot veroorzaakt. Uitgesloten als bron van Hernieuwbare Energie zijn biomassa en kernenergie.
Hoofdrailnet	Spoorvervoerdiensten die als zodanig zijn aangewezen bij het koninklijk besluit, bedoeld in lid 1 van artikel 65 van de Wp2000.
Hotspot	Locatie of gebied binnen het Concessiegebied waar sprake is van een verhoogd risico op Incidenten.
Hottime	Specifieke tijdsperioden waarin de kans op verstoring van de (Sociale) veiligheid groter is dan gemiddeld.
Implementatie	Alle activiteiten die de Concessiehouder na de gunning van de Concessie uitvoert om bij de start van de Concessie zonder problemen met de uitvoering van de Concessie te kunnen starten.
Implementatie-periode	Periode tussen de gunning van de Concessie en de start van de Concessie, waarin de Concessiehouder de uitvoering van de Concessie voorbereidt.
Implementatieplan	Het plan van de Concessiehouder zoals opgenomen in zijn Inschrijving, strekkende tot nakoming van de Concessiehouders verplichtingen en tot uitvoering van alle benodigde maatregelen om vanaf de start de Concessie zonder problemen uit te kunnen voeren.
Incident	Onvoorziene gebeurtenis met of zonder aanwijsbare oorzaak, buiten de invloedssfeer van de Concessiehouder, tijdens de uitvoering van de Concessie, waaronder verstoringen van de veiligheid, aanrijdingen, ongevallen, (natuur)rampen, brand, ontploffing, overstroming of storing op het hoog- of middenspanningsnet.

Begrip	Definitie
Infrastructuur	De voorzieningen van verkeerstechnische en/of civieltechnische aard waarvan het Openbaar Vervoer per Bus en Auto gebruikmaakt of die daarvoor ten dienste staat.
Inschrijver	Onderneming die middels een Inschrijving een aanbieding doet voor de Concessie.
Inschrijving	De aanbieding die een Inschrijver naar aanleiding van het Bestek aan de Concessieverlener heeft uitgebracht.
Inschrijvingsleidraad	Een beschrijving van de aanbestedings- en beoordelingsprocedure, inclusief de Gunningscriteria, Standaardformulieren en bijbehorende Bijlagen.
Jaardienstregeling	De Dienstregeling die geldt voor een specifiek jaar.
Jaardienstregeling 2025	De Dienstregeling van de concessies Haarlem – IJmond en Noord-Holland Noord van het jaar 2025 ¹⁶ .
KAR	Korteaafstandsradio, waarmee met een radiosignaal prioriteit wordt aangevraagd bij verkeerslichten en een Voertuig zich bij aankomst en vertrek van een Halte meldt.
Kern	<p>Een Kern zoals gehanteerd in de CBS-publicatie 'Bevolkingskernen in Nederland 2021' of diens opvolger(s), waarbij tevens geldt dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> De volgende Kernen als één Kern beschouwd worden en de inwonersaantallen bij elkaar opgeteld dienen te worden voor het bepalen van de verplichte bediening zoals opgenomen in het Programma van Eisen: <ul style="list-style-type: none"> Kernen Egmond aan Zee en Egmond aan den Hoef; Warmenhuizen en Tuitjenhorn; en Wervershoof en Kerkbuurt; en De Kern Heerhugowaard/Scharwoude/Broek op Langedijk als drie aparte Kernen beschouwd wordt, te weten <ul style="list-style-type: none"> De Kern Sint-Pancras (bestaand uit het gebied van de Kern binnen de Wijk Sint-Pancras) met als bedieningseis minimaal een Basisverbinder die 90% van alle Adressen ontsluit conform eis 2.2.1 De Kern Scharwoude (bestaand uit het gebied van de Kern binnen de Wijken Oudkarspel, Noord-Scharwoude, Zuid-Scharwoude en Broek op Langedijk) met als bedieningseis een Streeksprinter die 90% van alle Adressen ontsluit conform eis 2.2.1; en De Kern Heerhugowaard (bestaand uit het overige gebied binnen de Kern) met als bedieningseis een bediening conform de eis aan Kernen met >50.000 inwoners; en De volledige Kern Spaarndam als Kern gelegen in het Concessiegebied beschouwd wordt.
Kernprestatie-indicator (KPI)	Eenduidige eenheid om prestaties te meten/ kwantificeren en ontwikkelingen in prestaties te monitoren.
Ketenreis	Een aangeschakelde serie ritten en/of routes die een reiziger aflegt om van zijn herkomst naar zijn bestemming te reizen, daarbij gebruikmakend van verschillende vormen van openbaar vervoer, Andere Mobiliteitsdiensten (waaronder het Flex-vervoer) en/of eigen vervoermiddelen.
Klantenbarometer	Onderzoek in opdracht van het CROW aangaande de kwaliteit van het openbaar vervoer, of diens opvolger(s).
Knooppunt	Een knooppunt zoals genoemd in Bijlage B3.6 (Knooppunten) bij het ontwerp Programma van Eisen.
Kustplaats	De plaatsen gelegen aan of in de buurt van de kust zoals gedefinieerd in eis 2.13.3 van het ontwerp Programma van Eisen.
Laadinfrastructuur	Alle noodzakelijke voorzieningen in de keten voor het opladen van Batterijen tussen de aansluiting van de netbeheerder en Zero-Emissievoertuigen.
Lagevloerbus	Bus met een vlakke vloer over de gehele lengte met een maximumhoogte van 34 centimeter ten opzichte van het straatniveau.
Landelijk Tarievenkader (LTK)	Convenant "Landelijk Tarievenkader OV-Chipkaart 2009", zoals vastgesteld in de vergadering van de Stuurgroep OV-Chipkaart van 2 april 2009, of diens eventuele opvolger(s), met afspraken tussen decentrale OV-autoriteiten over onder andere het basistarief voor reizen op Saldo en landelijke producten voor stad- en streekvervoer, en de verdeling van opbrengsten hiervan.
Landelijke Tariefindex (LTI)	Indexering waarbij consumentenorganisaties bij een wijziging om advies wordt gevraagd. De indexering komt tot stand door een weging van de loon-, energie- en inflatieontwikkeling. De weging hierbij wordt periodiek herijkt.
Lijn	Een vaste route die een Bus of Auto rijdt met bepaalde intervallen tijdens een bepaalde bedieningsperiode en halterend bij bepaalde Haltes zoals aangegeven in de Dienstregeling en zonder voorafgaande reservering door Reizigers.
Lijnennet	Alle Lijnen in het Concessiegebied inclusief concessiegrensoverschrijdende Lijnen die door de Concessiehouder zelf worden gereden volgens een Dienstregeling.

¹⁶ De Jaardienstregeling 2025 wordt als achtergrondinformatie bij het ontwerp Programma van Eisen gepubliceerd. Hierop kan niet worden gereageerd.

Begrip	Definitie
Lijnennetkaart	Een plattegrond met een overzicht van alle Lijnen in het Concessiegebied inclusief concessiegrens-overschrijdende Lijnen die door de Concessiehouder zelf en/of andere concessiehouders worden gereden volgens een Dienstregeling.
Lijnnummer	Een nummer dat wordt gegeven aan een bepaalde Lijn.
Lijntype	De soorten Lijnen zoals bedoeld in Tabel 3 van het ontwerp Programma van Eisen.
MaaS-aanbieder	Een organisatie die via een platform Mobiliteit als Dienst (Mobility as a Service) aanbiedt.
Maatschappelijk Verantwoord Inkopen	Provinciaal beleid waarbij er bij inkoop nadrukkelijk aandacht is voor de effecten van inkoop op de omgeving (klimaat, milieu, grondstoffen) en sociale aspecten.
Maatwerkverbinder	Lijntype met de minimale frequenties en bedieningstijden zoals aangegeven in Tabel 3 en 4 bij het ontwerp Programma van Eisen.
Marketingplan	Het plan zoals bedoeld in eis 8.2.1 van het ontwerp Programma van Eisen.
Materiaalpaspoort	Een document dat ten minste beschrijft uit welke materialen een Voertuig bestaat en wat de herkomst van deze materialen is.
Materieel	De Bussen en Auto's die de Concessiehouder, of in zijn opdracht Derden, voor de uitvoering van de Concessie inzet, met inbegrip van, naar algemene maatstaven van verantwoorde exploitatie en uitvoering van het onderhoud, benodigd reservematerieel opdat de Bussen en Auto's volledig en overeenkomstig het bepaalde in de Concessie functioneren.
Mobiliteit als Dienst (MaaS)	Het aanbod van multimodale, deels vraag gestuurde mobiliteitsdiensten, waarbij op maat gemaakte reismogelijkheden via een digitaal platform (bv. mobiele app) met realtime informatie aan klanten worden aangeboden, inclusief reservering (indien van toepassing), betaling en afhandeling van transacties.
Nachtlijn	Een Lijn waarvan de meerderheid van de Ritten rijdt tussen 01:00 en 06:00 uur.
Nota van Zienswijzen	Het document waarin de adviezen en reacties op het ontwerp Programma van Eisen zijn gebundeld en waarin de Concessieverlener aangeeft of, en zo ja op welke wijze, adviezen en reacties in de uiteindelijke versie van het Programma van Eisen zijn verwerkt.
Onderaannemer	Een Derde die – onder verantwoordelijkheid van de Concessiehouder – tot de Concessie behorend Openbaar Vervoer verricht.
Ontwikkelplan	Het plan van de Concessiehouder waarin hij zijn visie en ontwikkelstrategieën voor een periode van drie of vier jaar van de Concessie beschrijft.
Openbaar Vervoer	Tot de Concessie behorend voor eenieder openstaand personenvervoer volgens een Dienstregeling met een Auto of Bus, zoals gedefinieerd in de Wp2000.
OV-chipkaart	Landelijk elektronisch Vervoerbewijs dat gebruik maakt van de Mifare-technologie.
Overige lijn	Een Lijn, niet zijnde een R-net-Lijn, Stadsprinter, Streeksprinter, Wijkverbinder, Basisverbinder, Maatwerkverbinder of Buurtbuslijn met of een specifieke doelgroep (zoals een Scholierenlijn) of specifieke bedieningstijden.
Overmacht	Een omstandigheid als bedoeld in eis 4.4.1 van het Programma van Eisen.
Overnameregeling	De regeling die de overdracht van betreffende Assets aan het einde van de Concessie mogelijk maakt.
Overnameverplichting	Bijlage bij de Inschrijvingsleidraad.
OV-infrastructuur	Weginfrastructuur die uitsluitend door Openbaar Vervoer, hulpdiensten, onderhoudsdiensten en eventueel nader door de wegbeheerder te bepalen voertuigcategorieën, zoals taxi's mag worden gebruikt.
OVpay	Landelijke Betaalwijze gebaseerd op EMVc, opvolger van de OV-chipkaart, zoals bepaald in NOVB-verband.
Personeel	Al die personen die bij de Concessiehouder in dienst zijn, zijn ingehuurd, ingeleend of anderszins door de Concessiehouder worden ingeschakeld ten behoeve van de uitvoering van de Concessie, waaronder mede te verstaan zijn personeel van Onderaannemers en Derden, uitgezonderd Buurtbuschauffeurs.
Personeelsmonitor	De Personeelsmonitor van CROW die landelijke kerncijfers over de objectieve veiligheid (het aantal feitelijke incidenten), de subjectieve veiligheid (het gevoel van veiligheid) en het personeelsoordeel over het veiligheidsbeleid van de werkgever levert. Het onderzoek vindt elke twee jaar plaats bij alle openbaarvervoerbedrijven.
Plancyclus	De jaarlijkse cyclus van door de Concessiehouder op te leveren plannen.
Platform	Digitale omgeving aangeboden door de Concessiehouder waarin Reizigers faciliteiten worden geboden in het kader van hun Ketenreis, waaronder in ieder geval de mogelijkheid om hun gehele Ketenreis te plannen en ook te boeken en betalen.
Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO-certificaat)	Een wetenschappelijk onderbouwd kwaliteitskeurmerk dat de omvang van de werkgelegenheid die een bedrijf of organisatie biedt aan kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt, objectief meet en erkent.

Begrip	Definitie
Productdrager	Een fysiek object met EMV-techniek waarmee Reizigers zich bij het betreden en verlaten van het openbaar vervoer contactloos kunnen identificeren en waaraan een account (met Reisproducten) gekoppeld kan worden. Voorbeelden zijn contactloze bankpas, creditcard en smartphone of daaraan gekoppelde smartwatch.
Protocol Sturing	Bijlage bij het ontwerp Programma van Eisen met een stappenschema voor het geval de Concessiehouder niet of niet tijdig de gewenste kwaliteit levert (niet voldoen aan de normen en eisen uit het Programma van Eisen en/of de toezeggingen in de Inschrijving).
Provincie	Provincie Noord-Holland.
Publieke Mobiliteit	Het geheel aan vervoervormen die voor eenieder open staan, zoals bedoeld in de Visie Publieke Mobiliteit 2024-2034.
Reisinformatieplan	Het plan zoals bedoeld in eis 6.1.5 van het Programma van Eisen.
Reisproduct	Een combinatie van (i) een Vervoerbewijs en (ii) een Tarief dat is gebaseerd op kilometers, tariefzones of een bepaalde periode, recht gevend op gebruik van Openbaar Vervoer al dan niet met korting.
Reiziger	Een natuurlijk persoon die gebruik maakt, van het Openbaar Vervoer dan wel overweegt of voornemens is van het Openbaar Vervoer gebruik te maken.
Reizigershandvest	Een document zoals beschreven in eis 12.3.1 van het ontwerp Programma van Eisen, waarin de rechten van de Reiziger worden toegelicht.
Reizigers-opbrengsten	De opbrengsten uit Reisproducten, waaronder begrepen de aan de Concessiehouder toegekende opbrengsten uit regionale en landelijke Vervoerbewijzen, maar exclusief de opbrengsten uit het Studentenreisrecht (SOV).
Restitutieregeling	Een regeling waarmee reizigers te veel geïncasseerde gelden kunnen terugkrijgen.
Rit	Voor de Auto of Bus volgens de Dienstregeling gepland Openbaar Vervoer in één richting.
Rituitval	Ritten die volgens de gepubliceerde Dienstregeling in de relevante periode door de Concessiehouder aangeboden moest worden maar die niet aankomt op het Eindpunt (dat wil zeggen, niet of niet volledig uitgevoerd is).
Route	Een door de Concessieverlener met de betreffende Wegbeheerder(s) afgestemde weg van punt A naar punt B die de Concessiehouder mag gebruiken om (een deel van) een Lijn langs te leiden.
Routevariant	Een door de Concessieverlener met de betreffende Wegbeheerder(s) afgestemde variant op een route die de Concessiehouder mag gebruiken om (een deel van) een Lijn langs te leiden.
Scholierenlijn	Lijn die primair gericht is op het bedienen van de Vervoervraag van scholieren over grotere afstanden en waarbij met maatwerk ingespeeld wordt op schooltijden en de behoeften van scholieren.
Social Return	De bijdragen die ondernemingen en organisaties kunnen leveren aan het realiseren van een inclusieve arbeidsmarkt, waarin iedereen participeert naar vermogen.
Sociale Veiligheid	De mate waarin Reizigers en Personeel beschermd zijn en zich beschermd voelen tegen incidenten op de Halte en in het Voertuig, waaronder lastigvallen, pesten, bedreigen, diefstal en mishandeling.
Sociale Veiligheidsplan	Het plan zoals bedoeld in eis 10.4.1 van het ontwerp Programma van Eisen.
Spits	De tijdsperiode zoals aangeduid in Tabel 3 in het ontwerp Programma van Eisen.
Stadsprinter	Lijntype met de minimale frequenties en bedieningstijden zoals aangegeven in Tabel 3 en 4 bij het ontwerp Programma van Eisen.
Stakeholder	Een bij de Concessie in het algemeen en bij het Openbaar Vervoer in het bijzonder betrokken persoon of partij, niet zijnde Reizigers, de Concessieverlener en de Concessiehouder.
Stalling	(Al dan niet overdekte) voorziening voor het laden/tanken en stallen van Voertuigen, waaronder begrepen onroerende zaken die onlosmakelijk met de stalling zijn verbonden, zoals werkplaatsen, wasstraten en kantoorruimten.
Stallingslocatie	Een locatie waar zich een Stalling bevindt of waar een Stalling ontwikkeld kan, gaat of moet worden.
Standaardformulier	Een formulier als verplicht voorgeschreven voorbeeldformat, in te vullen door de Inschrijver, dat de Concessieverlener aan de Inschrijvingsleidraad heeft toegevoegd.
Streeksprinter	Lijntype met de minimale frequenties en bedieningstijden zoals aangegeven in Tabel 3 en 4 bij het ontwerp Programma van Eisen.
Tarief	Een geldbedrag dat voor het maken van een reis met het Openbaar Vervoer dient te worden betaald. Het geldbedrag kan aan voorwaarden voor plaats, afstand, tijd en leeftijd gebonden zijn.
Tarievenplan	Een jaarlijks door de Concessiehouder uit te werken plan met Tarieven, Vervoerbewijzen en Reisproducten voor het volgende kalenderjaar zoals bedoeld in paragraaf 7.3 van het ontwerp Programma van Eisen.
Tijdhalte	Door de Concessiehouder aangewezen Halte om de punctualiteit op een Lijn te kunnen waarborgen en monitoren.
Traject	Een deel van een Lijn.

Begrip	Definitie
Translink	Trans Link Systems (dan wel een eventuele (rechts)opvolger van TLS), de organisatie die verantwoordelijk is voor onder andere de dataverzameling en -verwerking van de OV-Chipkaart en delen van OVpay en de productie en uitgifte van de OV-Chipkaart (in opdracht van de Concessiehouder).
Trein	Een spoorvoertuig, bestaande uit één of meerdere treinstellen, bestemd voor het vervoer van personen over spoorwegen.
Treinstation	Een plaats waar Treinen stoppen en vertrekken en Reizigers in-, uit- of overstappen en/of goederen kunnen worden verladen.
Tussenruimte	Coachopstelling: De horizontale afstand tussen de voorzijde van de rugleuning van een stoel en de achterzijde van de rugleuning van de stoel die ervoor staat. Vis-à-vis: De horizontale afstand tussen de voorzijde van de rugleuning van een stoel en de voorzijde van de rugleuning van de stoel die ervoor staat.
Vakantie-dienstregeling	Een Dienstregeling die de Concessiehouder gedurende de schoolvakanties in de regio Noord mag voeren conform het beschrevene in eis 2.13.2 van het ontwerp Programma van Eisen.
Vaste Voet	Het Tarief dat bij aanvang van een reis altijd in rekening wordt gebracht ongeacht het aantal afgelegde kilometers.
Veer	Vaartuig waarmee een Verbinding over water wordt onderhouden.
Verbeterplan	Een plan opgesteld door de Concessiehouder als herstelkans door middel waarvan de Concessiehouder fouten herstelt, en alternatieven en/of oplossingen biedt voor door de Concessieverlener geconstateerde Tekortkomingen.
Verbinding	Een Lijn of combinatie van meerdere Lijnen tussen twee of meer Haltes of Kernen.
Versterkingsrit	Inzetten van een extra Voertuig naast het reguliere Voertuig om een in de Dienstregeling gepubliceerde Rit uit te kunnen voeren en/of aan de Vervoervraag op een bepaald tijdstip te kunnen voldoen.
Vervangend Vervoer	Ritten met Auto's en/of Bussen die Reizigers vanaf of in de nabijheid van een (tijdelijk) niet door het Openbaar Vervoer bediende Halte een alternatieve reismogelijkheid bieden, waardoor zij hun bestemming met minimaal tijdverlies kunnen bereiken.
Vervoerbewijs	i. Een geldig Vervoerbewijs als bedoeld in artikel 47 Bp2000, dat compatibel is met een door de Concessieverlener goedgekeurde Betaalwijze; of ii. Een geldig Bijzonder Vervoerbewijs.
Vervoervraag	Het aantal Reizigers dat op enig moment gebruik wenst te maken of maakt van het Openbaar Vervoer.
VETAG	Vehicle Tagging; het door middel van inductielussen beïnvloeden van verkeerslichten. Vehicle Communication; verbetering van VETAG, waarbij naast contact van het Voertuig naar de wal, ook contact tussen de wal en het Voertuig mogelijk is.
Voertuig	Bus of Auto die de Concessiehouder, of in zijn opdracht Derden, voor de uitvoering van de Concessie inzet.
Vraagafhankelijk Vervoer	Openbaar Vervoer tussen Haltes waarbij Reizigers een Rit vooraf te reserveren dienen.
VRI	Verkeersregelininstallatie.
Wegbeheerder	De privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie(s) die bij de Wet Herverdeling Wegenbeheer is (zijn) belast met de aanleg, het beheer, onderhoud en beschikbaar stellen van weginfrastructuur.
Wijk	Een wijk zoals gehanteerd in de CBS-publicatie 'Kerncijfers Wijken en Buurten 2024' of diens opvolger(s).
Wijkverbinder	Lijntype met de minimale frequenties en bedieningstijden zoals aangegeven in Tabel 3 en 4 bij het ontwerp Programma van Eisen.
Wp2000	Wet personenvervoer 2000.
Zero Emissie	Vrij van uitstoot van schadelijke stoffen. Hierbij geldt enkel de uitstoot van de zogenaamde 'geregelde emissies' zoals genoemd in de Europese emissienormering voor voertuigen.
Zero-Emissieauto, Zero-Emissiebus, Zero-Emissiebuurtbus, Zero-Emissievoertuig	Een Auto/Bus/Buurtbus/Voertuig die/dat vrij is van uitstoot van schadelijke stoffen gemeten aan de Auto/Bus/Buurtbus/het Voertuig zelf (geen uitstoot van uitlaatgassen van een interne verbrandingsmotor of andere vorm van gebruik van fossiele brandstoffen voor bijvoorbeeld verwarming). Hierbij geldt enkel de uitstoot van de zogenaamde 'geregelde emissies' zoals genoemd in de Europese emissienormering voor voertuigen.
Zero-Emissiebusstelsel	Het functionerend geheel van Zero-Emissievoertuigen inclusief Batterijen, Energievoorzieningen en Laadinfrastructuur.

B2 VERVOERKUNDIG KADER CONCESSIEVERLENING NOORDWEST NOORD-HOLLAND

Vervoerkundig kader aanbesteding Concessie NoordWest Noord-Holland

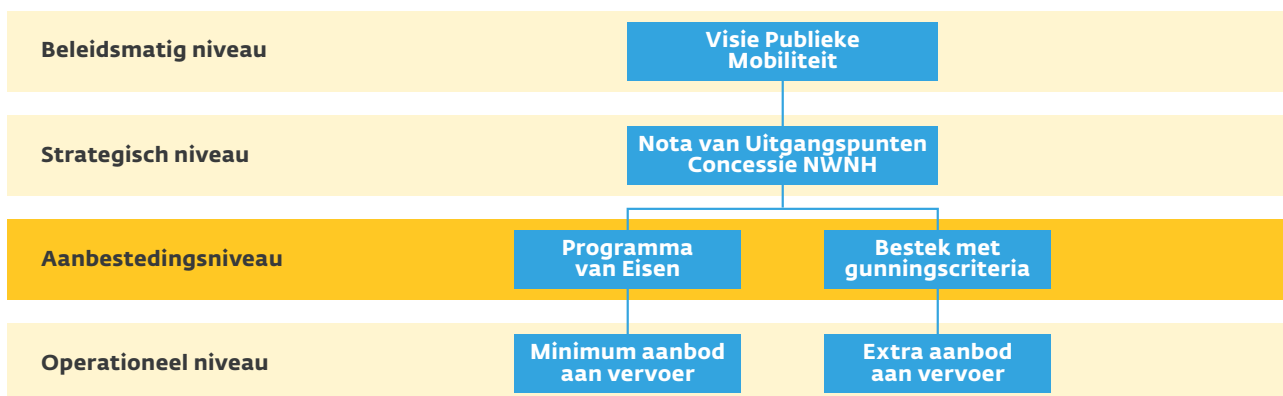
In dit document lichten wij toe hoe de Visie Publieke Mobiliteit en de Nota van Uitgangspunten voor de Concessie NoordWest Noord-Holland 2028-2038 vertaald is naar vervoerkundige kaders ten behoeve van het Programma van Eisen en de overige aanbestedingsdocumenten voor de aanbesteding van de concessie.

1. VAN BELEID NAAR BUSSEN OP STRAAT

In de Nota van Uitgangspunten zijn de uitgangspunten voor de aanbesteding op basis van de vastgestelde Visie Publieke Mobiliteit van de Provincie Noord-Holland vastgelegd. In de aanbesteding zelf worden deze uitgangspunten geoperationaliseerd in criteria voor het verlenen van de concessie. Hierbij zijn twee documenten relevant:

1. In het Programma van Eisen worden de verplichtingen opgenomen waar de vervoerder tijdens de hele concessieperiode aan moet voldoen. Het Programma van Eisen beschrijft zo het minimumniveau aan openbaar vervoer dat elke vervoerder moet bieden.
2. In het Bestek worden de gunningscriteria geformuleerd op basis waarvan de inschrijvingen van vervoerders worden beoordeeld. De gunningscriteria stimuleren vervoerders om extra aanbod ten opzichte van het minimumniveau aan te bieden en dit aanbod zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de doelen voor het openbaar vervoer zoals opgenomen in de Nota van Uitgangspunten.

Beide documenten hebben dus complementaire functies om de vervoerders te sturen in het aanbieden van openbaar vervoer passend bij de wensen en verwachtingen van de Provincie en overige belanghebbenden zoals gemeenten en reizigersorganisaties. In dit document beschrijven wij hoe vanuit de Nota van Uitgangspunten vervoerkundige keuzes zijn vertaald naar het Programma van Eisen en de gunningscriteria.

Tabel 1: Hiërarchie van de uitwerking van het vervoerkundige aanbod van de nieuwe concessie.

Voor beide huidige concessiegebieden zijn in samenspraak met stakeholders opgestelde ontwikkelperspectieven opgesteld – het [Ontwikkelperspectief Noord-Holland-Noord](#) en het [Ontwikkelperspectief Zuid-Kennemerland IJmond](#). De ontwikkelperspectieven beschrijven de ontwikkelrichtingen voor de komende jaren. De vervoerkundige kaders voor de aanbesteding worden dusdanig opgesteld dat ze compatibel zijn met de ontwikkelperspectieven. De focus in dit proces ligt ten behoeve van de aanbesteding op het formuleren van de eisen aan vervoerders en de wensen die verwerkt worden in de criteria voor de beoordeling. Anders dan in de ontwikkelperspectieven wordt in de vervoerkundige kaders daarom niet op het concrete lijnennetwerk ingegaan. Daarbij wil de Provincie ervoor zorgen om vervoerders de ruimte te bieden om de ontwikkelperspectieven op termijn door te kunnen voeren.

2. VAN DOELSTELLINGEN NAAR UITGANGSPUNTEN

Vervoerkundige doelstellingen

In de Nota van Uitgangspunten heeft de Provincie Noord-Holland drie kerndoelen voor de concessie gedefinieerd.

1. Bereikbaarheid

Het openbaar vervoer dient bij te dragen aan de verbetering van de economische bereikbaarheid van toplocaties en het vestigingsklimaat voor bedrijven, de klimaatopgave en de verdichtingsopgave (met name in de stedelijke gebieden). Dit is te vertalen naar een netwerk aan openbaar vervoer dat voor zoveel mogelijk mensen een aantrekkelijke reisoort is. Hiervoor dient het netwerk voornamelijk zo ingericht te zijn dat de belangrijkste bestemmingen binnen een zo kort mogelijke tijd bereikbaar zijn. De focus ligt daarom op hoogfrequente, snelle, zeer betrouwbare en directe verbindingen in aanvulling op de trein.

2. Toegankelijkheid & Inclusiviteit

Het openbaar vervoer dient als onderdeel van het netwerk aan Publieke Mobiliteit bij te dragen aan de toegankelijkheid van regionale voorzieningen voor iedereen in de provincie. Het netwerk aan Publieke Mobiliteit dient hiervoor beschikbaar te zijn voor iedereen in de regio en tijdens een zo lang mogelijke periode van de dag (uitgangspunt 06:00 – 01:00 uur). Het openbaar vervoer heeft daarin een belangrijke rol en dient daarom een lange bedieningsperiode te hebben en zo veel mogelijk bestemmingen aan te sluiten aan het netwerk. Daarbij wordt het openbaar vervoer aangevuld door deelvervoersystemen. Een vorm van flexvervoer kan daarbij ook onderdeel van de concessie voor openbaar vervoer worden.

3. Duurzaamheid

Het Openbaar Vervoer dient bij te dragen aan het duurzame vervoer van reizigersstromen. Dit doel heeft vergelijkbare vervoerkundige implicaties als het doel *Borgen van bereikbaarheid*.

Regiogerichte aanpak bij de afweging van doelen

De Provincie realiseert zich dat het doel (1) samen met doel (3) (samengevat: *Duurzame bereikbaarheid*) en (2) *Toegankelijkheid & Inclusiviteit* een vervoerkundig spanningsveld vormen. Beschikbare middelen moeten verdeeld worden tussen enerzijds een (zo ver mogelijk) dekkende ontsluiting van het concessiegebied met het ov-netwerk en anderzijds een zo aantrekkelijk mogelijk aanbod op de verbindingen waar mensen het meeste van profiteren en daarom veel reizigers te verwachten zijn. Met andere woorden: meer verbindingen ter ontsluiting van kleinere kernen en wijken kunnen ten koste gaan van een beter aanbod op hoog gefrequenteerde verbindingen en andersom.

Om tot een goed evenwicht te komen, hanteert de Provincie een regiogerichte aanpak. De nieuwe Concessie NoordWest Noord-Holland kent diverse regio's met verschillende vormen van stedelijkheid en doelgroepen. Deze regionale kenmerken beïnvloeden de rol van het openbaar vervoer in het betreffende gebied. Terwijl alle drie doelen in het hele concessiegebied van belang zijn, ligt het accent per regio telkens anders. In landelijke gebieden ligt de kracht van het openbaar vervoer voornamelijk in het bieden van toegankelijkheid, terwijl op verbindingen tussen grotere kernen en in stedelijke gebieden de bereikbaarheidsopgave een grotere rol speelt.

Uitgangspunten per regio

De Provincie wenst dat het openbaar vervoer aansluit bij de uitgangspunten per regio. Daarbij heeft de Provincie de volgende uitgangspunten per deelgebied:

1. Garantie bedieningsniveau landelijk gebied

Voorbeelden: Gemeente Hollands Kroon, gemeente Koggenland.

Kenmerken: Het openbaar vervoer van en naar de kleine kernen (tot 5.000 inwoners) heeft voornamelijk de functie om bewoners verbindingen met grotere kernen en regionale voorzieningen te bieden. Bestaande reizigers zijn gehecht aan hun vaste verbindingen en haltes dichtbij de dorpskernen en hebben een grote behoefte aan zekerheid over het voortbestaan van hun lijn in de toekomst. Door het lage aantal bewoners en reizigers bestaat er alleen zeer beperkt potentieel om verbindingen uit te breiden.

Uitgangspunten: De Provincie borgt in de aanbesteding dat het huidige niveau van openbaar vervoer zo veel mogelijk gecontinueerd wordt. Het overgrote deel van het huidige bedieningsniveau (ca. 90%) wordt vastgelegd in het Programma van Eisen. Via de gunningscriteria wordt de vervoerder daarnaast erop gestuurd om uitbreidingen ten opzichte van deze eisen aan te bieden en waar mogelijk extra reismogelijkheden in vorm van flexvervoer te bieden.

2. Behoud en verbetering van bereikbaarheid tussen en binnen (middel)grote kernen

Voorbeelden: middelgrote kernen als Julianadorp, Zandvoort aan Zee en Medemblik; en grote kernen zoals Alkmaar, Hoorn, Den Helder en Heerhugowaard

Kenmerken: Tussen middelgrote kernen (5.000-25.000 inwoners) en grote kernen (>25.000 inwoners) heeft het openbaar vervoer een grotere rol in de bereikbaarheidsopgave. In een aantal kernen wordt deze functie voornamelijk ingevuld door de trein, maar ook sommige busverbindingen bieden in de huidige situatie al lijnen met een hoge snelheid en deels hogere frequentie. Binnen de middelgrote kernen heeft het openbaar vervoer met name een inclusieve functie net als van en naar de kleine kernen. In grote kernen zoals Alkmaar, Den Helder, Hoorn en Heerhugowaard heeft het openbaar vervoer daarnaast ook een relevante rol in het verbinden van wijken met centrale (overstap-)locaties.

Uitgangspunten: De Provincie zet erop in om huidige verbindingen te behouden en – waar zinvol – te versterken. In het Programma van Eisen wordt een categorie van snelle en frequente lijnen voor regionale verbindingen opgenomen (Streeksprinter) die voor middelgrote kernen zonder eigen treinstation verplicht wordt. Binnen de grotere kernen worden eisen gesteld aan binnenstedelijke verbindingen met als uitgangspunt het huidige niveau. In, van en naar Alkmaar is daarnaast op een aantal trajecten een verdere ontwikkeling van lijnen met een hoog

bedieningsniveau wenselijk. Voor een van deze trajecten – de verbinding tussen Heerhugowaard en Alkmaar – worden in het Programma van Eisen specifieke eisen opgenomen. In de gunningscriteria wordt ingezet op in ieder geval het behoud van het huidige bedieningsniveau op de overige snelle en frequente verbindingen. Waar mogelijk worden deze lijnen bij start of tijdens de looptijd van de concessie nog sneller en aantrekkelijker door directe routes en hogere frequenties.

3. **Uitbreiding en hervorming van bereikbaarheid binnen en tussen het stedelijke gebied**

Voorbeelden: Haarlem & IJmond

Kenmerken: Het openbaar vervoer heeft binnen het stedelijke gebied (kernen met >100.000 inwoners) een sterkere rol in de algemene bereikbaarheid van de regio. In de huidige situatie is het netwerk in veel gevallen gericht op een hoge ontsluiting en zeer korte loopafstanden naar haltes. Hierdoor is het netwerk inclusief, door de lage frequenties op een aantal verbindingen echter niet overal aantrekkelijk voor een brede groep mensen. In dichtbebouwde gebieden met duidelijke hoofdassen leidt dit ertoe dat het potentieel van het openbaar vervoer binnen de bereikbaarheidsopgave niet volledig benut wordt.

Uitgangspunten: De Provincie streeft in deze regio naar een netwerk waarin de verbetering van de bereikbaarheid centraal wordt gesteld. Dit betreft met name de ontwikkeling of versterking van verbindingen met een (potentieel) groot aantal reizigers. Snellere en frequentere lijnen op deze verbindingen hebben het potentieel om de bereikbaarheid van belangrijke bestemmingen voor de meeste bewoners significant te verbeteren. De meeste reizigers zijn bereid om voor een verbetering van het aanbod ook langere loopafstanden te accepteren. De Provincie zet daarom in op hoogfrequente lijnen op specifieke trajecten in zeer dichtbebouwde gebieden en biedt daarbij de vervoerder de ruimte om het aanbod aan vervoer sterker te bundelen op deze verbindingen. De Provincie verwacht dat inschrijvers verbeteringen ten opzichte van het huidige niveau met name inzetten op de frequente verbeteringen. Tegelijkertijd dient de vervoerder ook rekening te houden met de behoeften van doelgroepen voor wie langere loopafstanden een uitdaging zijn. Hiervoor dient de vervoerder in ieder geval op de belangrijkste verbindingen (zoals bijvoorbeeld in Haarlem-Noord, binnen Schalkwijk en tussen Velsbroek en IJmuiden) lijnen met korte halteafstanden te continueren. Dit wordt in Programma van Eisen verankerd in een systematiek van eisen aan loopafstanden en minimale frequenties per lijntype.

Texel

Op Texel bestaan er door de verschillen tussen de seizoenen en het centrale belang van de verbinding naar de Veerhaven andere behoeften aan vervoer dan elders in de Provincie. Tegelijkertijd heeft de Provincie de ambitie om ervoor te zorgen dat het vervoeraanbod op Texel vergelijkbaar blijft met het aanbod in de rest van de Provincie. De Provincie hanteert daarom voor de bediening van Texel als uitgangspunt dat alle plaatsen op Texel bediend worden met een vorm van openbaar vervoer en daarbij over reismogelijkheden beschikken die aansluiting bieden op alle afvaarten van de veerdienst van en naar Den Helder. De huidige bediening met de Texelhopper sluit volgens de Provincie vanwege het zeer hoge aantal haltes minder goed aan bij deze uitgangspunten. Daarom wordt de huidige Texelhopper vervangen door een nieuw vraagafhankelijk systeem dat per kern en belangrijke bestemming op Texel een Halte bedient en in Den Burg en bij de Veerhaven aansluiting biedt van en naar de veerdienst en de vaste buslijn tussen De Koog, Den Burg en de Veerhaven.

Evenredige verdeling tussen huidige concessiegebieden

Naast de regiospecifieke uitdagingen ontstaat door de samenvoeging van de huidige twee concessiegebieden een technische opgave voor de aanbesteding om te voorkomen dat er een onevenwichtigheid in het aanbod tussen regio's ontstaat. De Provincie hanteert daarbij als uitgangspunt dat een in beide huidige concessiegebieden Noord-Holland Noord en Haarlem-IJmond een minimumniveau via het Programma van Eisen wordt vastgelegd waardoor een groot deel van het huidige aanbod geborgd blijft. Daarbovenop worden inschrijvers uitgedaagd om een aanbod passend bij de doelen en de kenmerken per regio uit te werken. Dit wordt vervolgens een van de kerncriteria bij de beoordeling van de inschrijvingen.

3. NADERE UITWERKING BINNEN DE AANBESTEDING

De uitgangspunten per gebied worden ten behoeve van de aanbesteding nader uitgewerkt als eisen aan de vervoerder (Programma van Eisen) en wensen die het kader voor de beoordeling vormen (gunningscriteria). De Provincie heeft daarbij per thema de volgende keuzes gemaakt:

3.1 Ontsluiting van het concessiegebied

Te bedienen kernen

In de huidige situatie biedt het openbaar vervoer verbindingen naar een groot aantal kernen. Bijna elke kern met meer dan 1.250 inwoners wordt bediend met een buslijn. Passend bij het uitgangspunt voor het landelijke gebied zet de Provincie erop in dat dit bedieningsniveau grotendeels behouden blijft. Daarom wordt het overgrote deel van het huidige bedieningsniveau voor kleine kernen opgenomen als eis in het Programma van Eisen. De vervoerder heeft op die manier nog een beperkte ontwikkelruimte om het aanbod tijdens de concessie beter aan te laten sluiten bij verbindingen passend bij de ontwikkelperspectieven en veranderde reisbehoeften van bewoners.

Een groot aantal van kleine kernen worden in de huidige situatie bediend door buurtbuslijnen. De Provincie gaat ervan uit dat deze lijnen voortgezet worden. Voor zeer kleine kernen (lager dan 1.250 inwoners) is geen bedieningseis opgenomen. Voor overige kleine kernen wordt bovenop het aanbod van de buurtbuslijn het huidige niveau van buslijnen uitgevraagd om te voorkomen dat er minder vervoer aangeboden wordt. Daarnaast geldt voor deze kernen dat in het geval een buurtbus opgeheven wordt, de vervoerder een kwalitatief vergelijkbaar alternatief moet bieden.

De Provincie heeft als wens om de toegankelijkheid van het netwerk te vergroten door ook kleinere kernen één reismogelijkheid per uur met vraagafhankelijk vervoer (flexvervoer) te bieden. Het aanbod van de inschrijvers wordt daarom onder ander erop beoordeelt in hoeverre ook kleine kernen bereikbaar blijven met het openbaar vervoer.

De eisen en wensen worden als volgt opgenomen:

Te bedienen kleine kernen	Programma van Eisen	Wens (gunningscriteria)
500-1.250 inwoners	Ontsluiting door bestaande buurtbussen, geen aanvullende bedieningseis	1x per uur een reismogelijkheid met flexvervoer van/naar een dichtbijgelegen knooppunt (trein-/busstation)
1.250-2.500 inwoners	90% van het huidige bedieningsniveau (aantal ritten per dag) wordt gecontinueerd	100% van het huidige bedieningsniveau wordt gecontinueerd; daarbuiten 1x per uur een reismogelijkheid met flexvervoer
2.500-5.000 inwoners	Minimaal een vaste ov-lijn met een frequentie van 1x per uur op alle dagen van de week tot 23 uur (tenzij de kern ook in de huidige situatie door alleen een buurtbus bediend wordt)	100% van het huidige bedieningsniveau wordt gecontinueerd

Afstanden tot haltes

In de huidige concessie Noord-Holland-Noord zijn de lijnvoering en de te bedienen haltes voor een groot deel vastgelegd. In de concessie Haarlem-IJmond daarentegen zijn functionele eisen gesteld aan de ontsluiting door middel van maximale afstanden tot haltes. Daarbij gelden voor verschillende lijntypes afwijkende eisen op basis van het principe: hoe beter het aanbod van een lijn (frequenties en bedieningstijden), hoe langer de afstanden. Op basis van deze systematiek wordt de vervoerder de ruimte geboden om het netwerk passend bij de beoogde functie van het openbaar vervoer in te richten. In een op bereikbaarheid gericht aanbod zijn langere loopafstanden acceptabel, mits korte wachttijden op de halte gegarandeerd zijn. In een op inclusiviteit gericht aanbod zijn daarentegen kortere loopafstanden wenselijk in ruil voor hogere frequenties.

Het aantal te ontsluiten inwoners verschilt daarnaast per gebiedstype. In dichtbebouwd, stedelijk gebied zijn meer haltes nodig om inwoners te ontsluiten. Daarom moeten loopafstanden tot haltes hier korter zijn dan in meer landelijke gebieden. De Provincie kiest daarom ervoor om voor loopafstanden tot haltes verschillende eisen te stellen passen bij het betreffende gebied.

In de Visie Publieke Mobiliteit is daarnaast aangegeven dat voor het Basisnet (lijnen met een primaire functie voor de inclusiviteit van het netwerk) afstanden van tussen de 400 en 600 meter dienen te zijn.

De Provincie kiest ervoor om de systematiek van de concessie Haarlem-IJmond in het Programma van Eisen over te nemen en aan te sluiten bij de Visie Publieke Mobiliteit met de volgende criteria:

- In elke kern met >1.250 inwoners en in elke wijk met >2.000 inwoners en een bevolkingsdichtheid van minimaal 1.200 inwoners per km² binnen een grotere kern (>25.000 inwoners) heeft minimaal 90% van de woonadressen een bushalte of een treinstation binnen een acceptabele loopafstand. Hierbij zijn uitzonderingen nodig voor situaties waar door bijvoorbeeld infrastructurele beperkingen niet aan deze normen kan worden voldaan. Daarom geldt generiek dat als alternatief de bediening van de bestaande haltes in de huidige situatie volstaat.
- Als acceptabele afstand tot een halte geldt een hemelsbrede afstand (waarbij barrières zoals water en snelwegen niet meetellen) van.

Afstanden	Van een adres naar
400 meter	<ul style="list-style-type: none"> • een bushalte van een laagfrequente lijn (zie hieronder bij netwerk) of • een NS-station met een (laagfrequente) Sprinterbediening
600 meter	<ul style="list-style-type: none"> • een bushalte van een hoogfrequente lijn (zie hieronder bij netwerk)
800 meter	<ul style="list-style-type: none"> • een NS-station met een (hoogfrequente) Sprinterbediening of Intercity-bediening
1.200 meter	<ul style="list-style-type: none"> • een centraal NS-station (alleen Alkmaar, Hoorn, Haarlem)

Met deze criteria wordt grotendeels aangesloten bij de huidige afstanden tot haltes. In landelijke gebieden zijn wijzigingen in de bediening niet aannemelijk. In stedelijke gebieden (met name Haarlem en IJmond) wordt de vervoerder gestimuleerd om een netwerk van lijnen met hogere frequenties aan te bieden passend bij de uitgangspunten.

3.2 Opbouw van het netwerk aan lijnen

Uitgangspunten netwerk aan lijnen

In de Visie Publieke Mobiliteit zijn heldere ambities voor de verbetering van de bereikbaarheid op basis van de volgende uitgangspunten opgenomen:

- Van 6.00 tot 1.00 uur dient altijd een vorm van Publieke Mobiliteit beschikbaar te zijn
- Het lijnennet is ingedeeld in hoogfrequente *R-net-Lijnen* (6x per uur in de spits), *Plusnet*-lijnen op verbindingen met een grote vervoervraag (minimaal 2x per uur overdag en 4x per uur in de spits) en *Basisnet*-lijnen op overige vaste verbindingen (minimaal 1x per uur overdag).

In het *Ontwikkelperspectief Zuid-Kennemerland IJmond* is daarnaast het uitgangspunt gedefinieerd dat alle lijnen een frequentie van minimaal 2x per uur kennen.

Om deze ambities te realiseren is een transitie van het lijnennet nodig van een netwerk met een grotendeels ontsluitend karakter en lage frequentie op de meeste lijnen (passend bij de doelstelling van een inclusief en toegankelijk netwerk) naar een lijnennetwerk met herkenbare hiërarchieën gebaseerd op een in principe evenredige, maar per regio passend bij diens kenmerken verschillende uitwerking van de doelstellingen bereikbaarheid en inclusiviteit. In het landelijke gebied, waar de focus op deze doelstelling ligt, wil de Provincie prioritair ervoor zorgen dat de bestaande lijnen gecontinueerd worden. Dit geldt ook voor de verbindingen met wijken binnen grotere kernen zoals in Hoorn, Alkmaar en Den Helder. Op de verbindingen naar middelgrote kernen en directe routes binnen het stedelijke gebied ziet de Provincie daarentegen grote kansen om het netwerk passend bij de bereikbaarheidsopgave anders in te richten. Daarom streeft de Provincie op deze verbindingen naar een hogere beschikbaarheid van het openbaar vervoer (hogere frequenties en langere bedieningstijden). Dit houdt ook in dat het netwerk eenvoudiger en vanzelfsprekender wordt voor de reiziger. De voorkeur van de Provincie is een netwerk met frequente en/of betrouwbare lijnen die voor zover mogelijk tijdens de hele bedieningsperiode rijden, geen routeafwijkingen kennen en een eenduidige functie in het netwerk hebben (die ook via productformules, reisinformatie en marketing helder gecommuniceerd worden). Lijnen die gericht zijn op een specifieke doelgroep of een specifiek tijdstip van de dag, ziet de Provincie graag voor zover mogelijk geïntegreerd worden in lijnen die de hele dag rijden. Daarnaast verwacht de Provincie dat de vervoerder zijn aanbod goed afstemt op het overige openbaar vervoer door zijn eigen concessiegrensoverschrijdende lijnen te continueren en goed aan te sluiten bij het aanbod aan te gedogen lijnen van andere concessiehouders in de regio. Dit maakt het netwerk eenvoudiger te begrijpen en versterkt het aanbod in het hele netwerk.

Lijntypes en hun kenmerken

Op basis van de uitgangspunten heeft de Provincie gekozen voor een gedetailleerdere uitsplitsing van de in de Visie Publieke Mobiliteit genoemde lijntypes. De in het Programma van Eisen op te nemen lijntypes sluiten zo beter aan bij de verschillende gebiedstypen:

Lijntype in Visie Publieke Mobiliteit	(Indicatief) lijntype Programma van Eisen	Rol en kenmerken
R-net	R-net	Volledig binnen productformule R-net uitgevoerde lijn: snel, hoogfrequent, herkenbare uitstraling
Plusnet (stad)	Stadsprinter	Snel en hoogfrequent op directe verbindingen binnen stedelijk gebied
Basisnet (stad)	Wijkverbinder	Betrouwbaar tussen wijken en centrum of knooppunten binnen grote kernen
Plusnet (streek)	Streeksprinter	Snel tussen middelgrote en grote kernen
Basisnet (streek)	Basisverbinder	Altijd beschikbaar tussen kleine en grote kernen

Tabel 2: Kenmerken lijntype.

Met de insteek van de categorisering en eisen aan lijntypes wordt invulling gegeven aan de wens van de Provincie voor een netwerk met lijnen met een heldere functie die voor zover mogelijk de hele bedieningsperiode beschikbaar zijn en een voor reizigers makkelijk te onthouden dienstregeling kennen. Binnen stedelijk gebied gaat de voorkeur uit naar een netwerkstructuur met hoogfrequente hoofdlijnen en goede overstapmogelijkheden in plaats van een netwerk met parallel lopende laagfrequente lijnen. Dit draagt bij aan een lijnennet dat voor reizigers herkenbaar, eenvoudig te begrijpen en betrouwbaar is.

Bedieningstijden en frequenties

De eisen aan minimale frequenties en bedieningstijden per lijntype zijn in het Programma van Eisen grotendeels bepaald op basis van het huidige niveau. De Provincie legt in de eisen bewust de focus op een betrouwbaar hoog aanbod tijdens de hele bedieningsperiode. De vervoerder wordt primair gevraagd om een aanbod met zo hoog mogelijke frequenties en bedieningstijden uit te werken dat tegelijkertijd bijdraagt aan een herkenbaar, eenvoudig en betrouwbaar netwerk. Voor de lijnen met de hoogste frequenties (in ieder geval de *Stadsprinters*) is daarom ervoor gekozen om buiten de spitsuren en de vroege avonduren beperkt hogere eisen te stellen. De wens van de Provincie is dat *Stadsprinters* op alle dagen van de week tot in ieder geval 21 uur 's avonds een frequentie van 4x per uur hebben. Dit maakt het openbaar vervoer op lange termijn aantrekkelijker voor een brede doelgroep met uiteenlopende reismotieven, en faciliteert trends zoals de flexibilisering van werktijden en de combinatie van werk met sociaal-recreatieve activiteiten. Op verbindingen met een hoog bedieningsniveau in de spits biedt de Provincie de vervoerder omgekeerd bewust de ruimte om het aanbod passend te maken bij de in de spits benodigde vraag per verbinding. De Provincie verwacht daarbij dat de vervoerder een aanbod uitwerkt dat minimaal vergelijkbaar is met het huidige niveau. De concrete eisen aan bedieningstijden en frequenties per lijntype zijn opgenomen het Programma van Eisen.

3.3 Verplichte verbindingen in het netwerk

In de huidige concessies is het netwerk grotendeels gericht op bieden van rechtstreekse verbindingen met treinstations en stadscentra. In het landelijke gebied is het netwerk uitgewerkt volgens het visgraatprincipe door aan te takken op het treinnetwerk. Hierdoor heeft bijna elke kern een verbinding met Amsterdam en met andere grote kernen binnen Noord-Holland met één overstap. De Provincie wil deze verbindingen behouden en kiest daarom als uitgangspunt dat elke kern in ieder geval een verbinding zonder overstap met een Treinstation heeft. Waar dat kansrijk is, wordt een rechtstreekse verbinding met het centrum van een stad geboden. Ter illustratie: Voor een grote kern als Wervershoof is het continueren van een snelle rechtstreekse verbinding met het centrum en station van Hoorn in ieder geval wenselijk, omdat dit voor Reizigers altijd de snelste verbinding is. Voor een kern als Andijk mag de vervoerder kiezen tussen een bediening die reizigers met een overstap in Bovenkarspel een snellere verbinding met Enkhuizen, Hoorn en andere bestemmingen biedt óf een comfortabele rechtstreekse busverbinding met Hoorn. De Provincie hanteert daarom de volgende uitgangspunten:

- Elke te bedienen kern heeft een rechtstreekse verbinding met minimaal één treinstation (uitgezonderd Texel). Dit kan dus ook een NS-station met een (laagfrequente) Sprinterbediening zijn.
- En elke kern met minimaal 2.500 inwoners heeft een rechtstreekse verbinding met een Knooppunt. Dit zijn de treinstations Den Helder, Schagen, Hoorn, Bovenkarspel, Alkmaar, Beverwijk, Haarlem, Heemstede-Aerdenhout en binnen Haarlem het knooppunt Delftplein en vanaf oplevering knooppunt Haarlem Nieuw Zuid.

Structureerende verbindingen in het landelijke gebied

Deze eisen aan verbindingen zorgen ervoor dat een groot deel van het huidige netwerk geëist wordt. Echter bestaan er in het landelijke gebied een aantal structureerende verbindingen van het netwerk die niet op één, maar op meerdere belangrijke knooppunten gericht zijn. Zo biedt de huidige lijn 135 bijvoorbeeld een doorgaande verbinding tussen Den Helder via Den Oever met Hoorn waardoor voor reizigers op tussengelegen kernen een rechtstreekse verbinding naar beide plaatsen en door de overstap op de regionale lijn 350 een verbinding met één overstap naar Alkmaar en Friesland gegarandeerd is. Om deze structureerende verbindingen te behouden, neemt de Provincie in het Programma van Eisen een lijst met verplichte rechtstreekse verbindingen op. Daarnaast beoordeelt de Provincie de inschrijvingen ook op de connectiviteit en integraliteit van het aanbod (rechtstreekse reismogelijkheden en reismogelijkheden met één overstap).

Streeksprinter (Plusnet streek) naar middelgrote kernen

Van en naar middelgrote kernen (>5.000 inwoners) bestaan in de huidige situatie een aantal snelle verbindingen naar grotere kernen, zoals bijvoorbeeld de verbinding tussen Medemblik en Hoorn via de A7. De Provincie streeft ernaar dat deze verbindingen gecontinueerd en – waar mogelijk – verbeterd worden. In het Programma van Eisen wordt daarom geëist dat een middelgrote kern minimaal met een *Streeksprinter* (Plusnet streek) bediend moet worden. In het Programma van Eisen zorgen wij ervoor dat vervoerders kernen die nu een snelle verbinding hebben (zoals Medemblik), niet via een langzame route met elkaar kunnen verbinden (zoals bijvoorbeeld Medemblik – Wervershoof – Hoorn) om het aantal lijnen (in Noord-Holland-Noord) te reduceren.

Wijkverbinder (Basisnet stad) in grote kernen en steden

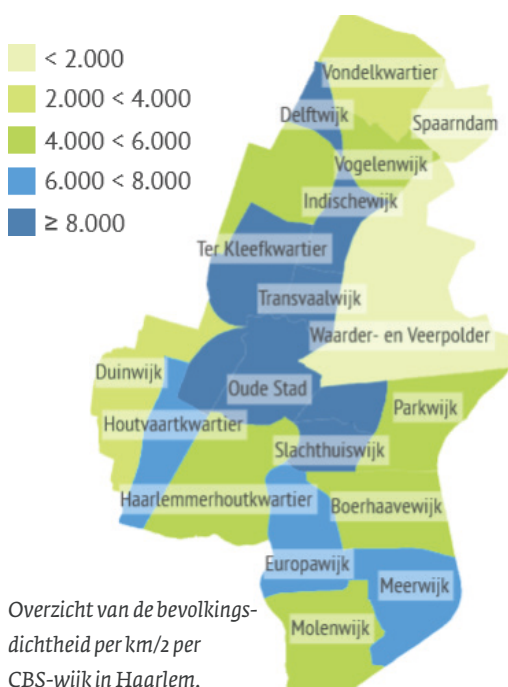
Grotere kernen (>25.000 inwoners) en steden beschikken in de huidige situatie over eigen stadsnetlijnen die rechtstreekse verbindingen vanuit de wijken naar stations of grote knooppunten bieden. De Provincie zet erop in om deze verbindingen vanuit alle wijken te continueren. Als uitgangspunt geldt daarom dat elke wijk een rechtstreekse lijn naar een van de stations of knooppunten heeft zoals kernen met minimaal 2.500 inwoners. De eisen voor deze lijnen zijn voor steden (>50.000) inwoners bewust hoog (minimale frequenties van 2x per uur overdag) om het bedieningsniveau van wijken in het hele concessiegebied te borgen. Met name de grotere kernen als Hoorn en IJmond (Beverwijk, Heemskerk en Velsen) hebben zo de garantie dat het bedieningsniveau minimaal gelijk blijft. In steden zoals Haarlem en Alkmaar wordt tegelijkertijd de dichte ontsluiting van de wijken geborgd. Dit heeft daarnaast als gevolg dat weinig aantrekkelijke verbindingen met een uurdienst op stadslijnen worden voorkomen. In andere grotere kernen (25.000-50.000 inwoners) zoals Den Helder geldt daarentegen een lagere eis (een keer per uur) om de dichte ontsluiting van alle wijken te garanderen.

Stadsprinter (Plusnet stad) als katalysator voor betere bereikbaarheid van stedelijke regio's

In grote steden zoals Haarlem en Alkmaar zet de Provincie in op een versterking van de bereikbaarheid. De wens gaat hier uit naar een eenvoudig te begrijpen netwerk aan (hoog-) frequente lijnen met een verbindende functie die uitgevoerd worden binnen een herkenbaar en uniek productformule en met capaciteitssterke bussen. Deze lijnen hebben het meeste effect op de bereikbaarheid binnen en tussen zeer dichtbebouwde gebieden met een groot aantal inwoners.

Daarom gaan wij in onze eisen ervan uit dat verbindingen met Stadsprinters in ieder geval aangeboden moeten worden van, naar en tussen wijken in stedelijkheidsklasse 1 met minimaal 6.000 inwoners en een bevolkingsdichtheid van minimaal 6.000 inwoners per km² (= drie keer het minimum voor een te ontsluiten wijk). Hierdoor worden Stadsprinters verplicht voor verbindingen tussen de dichtbebouwde wijken in Haarlem en IJmond en diens uitlopers naar grote kernen en steden (zoals Zandvoort aan Zee en Amsterdam) waar ook in de huidige situatie al de lijnen met de hoogste frequenties rijden.

In aanvulling op deze generieke eis heeft de Provincie de wens om een kwaliteitsimpuls op de verbinding tussen Alkmaar en Heerhugowaard te bieden. In de huidige situatie bieden twee lijnen (160 en 162) een snelle verbinding tussen de wijken van Heerhugowaard en het centrum van Alkmaar. Buiten de spits zijn de frequenties echter lager. Om op de verbinding een vanzelfsprekend aanbod te bieden, eist de Provincie dat op één corridor een *Stadsprinter* wordt geboden die in ieder geval Alkmaar Station en centrum met het centrum van Heerhugowaard verbindt. Hierdoor kunnen reizigers vertrouwen op een lijn die de hele dag door en in beide richtingen minimaal elk kwartier rijdt. De vervoerder krijgt de ruimte om de afweging te maken welke route kansrijker is om meteen bij start van de concessie op te waarderen.

In overige stedelijke gebieden schrijft de Provincie geen *Stadsprinter* voor, maar wordt de vervoerder doormiddel van de ruime ontsluitingseisen de ruimte gegeven om het netwerk (bij start van of tijdens de concessie) te herinrichten met als basis nieuwe *Stadsprinter*-verbindingen. De Provincie heeft in ieder geval voor de regio IJmond de voorkeur voor een eenvoudiger en aantrekkelijker netwerk dat bijdraagt aan een betere bereikbaarheid van de hele regio.

Overige lijnen

In de huidige situatie zijn daarnaast lijnen in het hele gebied aanwezig die specifieke doelgroepen (zoals scholieren) of bestemmingen (zoals kennisinstellingen) bedienen of die op specifieke tijdstippen rijden (zoals nachtlijnen en kustlijnen). De Provincie volgt hierbij als richtlijn dat lijnen die het aanbod structureel verbeteren, gecontinueerd blijven, of waar mogelijk geïntegreerd worden in het aanbod van lijnen die de hele dag over rijden. Dit betreft onder ander nachtlijnen en seizoenaanbod zoals de huidige lijn 84 naar Zandvoort aan Zee. Voor seizoensgebonden aanbod geldt verder het uitgangspunt dat op verbindingen met kustplaatsen in de relevante vakantieperiodes geen verslechtingen ten opzichte van de basisdienstregeling plaatsvinden en zomerverbindingen zoals de kustlijnen gecontinueerd worden.

Voor overige lijnen geldt dat de lijnen alleen gecontinueerd worden waar en voor zover dit noodzakelijk is of voor reizigers structureel van meerwaarde is. Dat betreft scholierenlijnen, spitslijnen en lijnen die bedrijventerreinen ontsluiten. Zo blijven huidige scholierenlijnen verplicht voor zolang de betreffende scholen bestaan of, in het geval van lijn 650, afspraken met andere provincies voor de bediening worden gemaakt. Voor bedrijventerreinen wordt geen bedieningseis opgenomen en laat de Provincie het aan de vervoerder om verbindingen aan te bieden die voor reizigers van meerwaarde kunnen zijn.

Aparte spitslijnen zijn volgens de Provincie in principe onwenselijk omdat deze lijnen niet bijdragen aan de herkenbaarheid en betrouwbaarheid van het aanbod en slechts beperkte verbeteringen voor de bereikbaarheid bieden. Wel zijn spitslijnen beperkt toegestaan om een kern met voornamelijk eenzijdige vervoerstromen beter te kunnen bedienen (zoals het bijvoorbeeld in Scharwoude nu het geval is). Ook de bedieningsvorm van de Energie&Health Campus in Petten blijft wenselijk omdat zo in de respectievelijk voor reizigers belangrijke richting een beter aanbod voor bewoners van Petten, Groet en Schoorl en voor bezoekers en werknemers van de Campus kan worden geboden.

3.4 Fasering en ontwikkelingen

IngroEIFase in het eerste jaar

In het huidige concessiegebied Noord-Holland-Noord is in de zomer van 2024 een nieuwe dienstregeling met ingrijpende wijzigingen in het lijnennet in kracht getreden. Om reizigers een duurzaam betrouwbaar aanbod aan openbaar vervoer te bieden, wil de Provincie de komende jaren geen verdere ingrijpende wijzigingen aan het lijnennet binnen Noord-Holland-Noord doorvoeren. Tegelijkertijd tonen ervaringen met de implementatie van concessies elders dat een ingroeiperiode voor de nieuwe vervoerder wenselijk is om een voor reizigers betrouwbaar en stabiel aanbod in de eerste maanden na overgang van de concessie te borgen. Om die redenen heeft de Provincie de keuze gemaakt om een fasering in het Programma van Eisen op te nemen:

- In de eerste twaalf maanden blijft het netwerk in het hele gebied – op wenselijke uitbreidingen van de dienstregeling (hogere frequenties en langere bedieningstijden) na – ongewijzigd.
- Vanaf juli 2029 heeft de vervoerder de ruimte om het netwerk volgens het Programma van Eisen te herinrichten.

Haarlem Knooppunt Nieuw Zuid

In Haarlem ontstaan met de komst van het Knooppunt Nieuw Zuid mogelijkheden voor verbeterde aansluitingen die het netwerk als geheel versterken. Reizigers kunnen profiteren van een betere spreiding van het aanbod over relevante trajecten. De Provincie verwacht dat het Knooppunt Nieuw Zuid in 2029 opgeleverd is. Vanaf dat moment wordt Nieuw-Zuid een volwaardig knooppunt in het netwerk en daarmee ook een alternatief voor Haarlem Station. Hierdoor is ook de verdere groei van het netwerk in lijn met de BRT-visie geborgd.

De Provincie wil de vervoerder de ruimte bieden om de mogelijkheden die Knooppunt Nieuw Zuid biedt, meteen na oplevering van het busstation te benutten. Indien het busstation niet op het moment van de ingang van een nieuwe dienstregeling gereed zal zijn, mag de vervoerder daarom ook tijdens het jaar de dienstregeling aanpassen om bijvoorbeeld betere aansluitingen te kunnen bieden en (lichte) veranderingen in het netwerk door te voeren die pas na oplevering van het busstation mogelijk worden. De Provincie eist daarbij wel dat eventuele veranderingen in de lijnvoering en het bedieningsniveau vooraf in het vervoerplan worden vastgesteld om alle belanghebbenden goed te betrekken bij de voorgestelde wijzigingen.

BRT Amsterdam en overige ontwikkelingen

In samenwerking met de Vervoerregio Amsterdam werkt de Provincie aan de uitrol van lijnen tussen Haarlem (Nieuw Zuid) en Amsterdam (Lelylaan en Zuid) in het kader van de BRT-visie. De Provincie hanteert als uitgangspunt dat de lijnen uit de BRT-visie niet opgenomen worden in de concessie, tenzij de exploitatie van deze lijnen bekostigt wordt door aanvullend budget. In het Programma van Eisen zijn deze verbindingen niet geëist en ook niet als optie opgenomen om te voorkomen dat de introductie van nieuwe buslijnen richting Amsterdam ten koste gaat van het bedieningsniveau binnen de concessie.

Daarnaast heeft de Provincie zelf de wens om een aantal kansrijke trajecten vanuit Haarlem richting Amsterdam te ontwikkelen, te weten een rechtstreekse verbinding vanuit Beverwijk via Haarlem Noord en Nieuw Zuid naar Amsterdam Zuid, en een rechtstreekse verbinding vanuit Haarlem via de A9 naar Schiphol Airport Plaza. De eerste verbinding met als werktitel lijn 244 is gebaseerd op een lijn die voor 2020 al geëxploiteerd werd en wordt nog voor start van de concessie als spitslijn geïntroduceerd. De Provincie neemt deze lijn daarom als verplichte lijn in het Programma van Eisen op. Op tweede verbinding ziet de Provincie als kansrijk omdat tussen Haarlem en Schiphol in de huidige situatie een snelle verbinding ontbreekt. De snelste reismogelijkheid bestaat met de trein met overstap in Amsterdam. De Provincie is voor deze lijn in gesprek met de Vervoerregio Amsterdam in hoeverre deze verbinding kan worden opgenomen in de concessie.

In Heerhugowaard ziet de Provincie de mogelijkheid om op termijn het netwerk sterker op het station te richten, mits er de hele dag een hogere frequentie van de IC-treinen naar Heerhugowaard wordt geboden. Als uitgangspunt voor het Programma van Eisen geldt daarom dat de vervoerder lijnen (exclusief de verplichte *Stadsprinter*) binnen Heerhugowaard met het station Heerhugowaard mag verbinden in plaats van Alkmaar, mits de IC-verbinding ook overdag en 's avonds 4x per uur of vaker geboden wordt. Dit biedt voor Heerhugowaard de kans om hogere frequenties op de buslijnen te realiseren.

In de Provincie Noord-Holland is sprake van een woningbouwopgave net zoals elders in het land. Daarom verwacht de Provincie dat de vervoerder inspeelt op een vroegtijdige ontsluiting van nieuwbouwlocaties binnen steden en kernen. De Provincie eist van de vervoerder dat deze locaties al in een vroeg stadium met openbaar vervoer ontsloten worden en heeft nadrukkelijk de wens dat vervoerders het grote potentieel van nieuwbouwlocaties voor gedragsinterventies in de mobiliteitskeuzes goed benutten door niet alleen beter ov-aanbod, maar ook doelgerichte acties zoals ov-probeeraanbiedingen. Tegelijkertijd wil de Provincie voorkomen dat budget voor het openbaar vervoer op besteed wordt aan de ontsluiting van nieuwbouwlocaties die op een voor openbaar vervoer ongunstige manier ingericht zijn (bijvoorbeeld door ongeschikte weginfrastructuur of omslachtige rijroutes). De Provincie behoudt zich daarom het recht voor om ontheffingen voor de eis aan vervoerders voor de ontsluiting van nieuwbouwlocaties te verlenen wanneer de Provincie de belangen van het openbaar vervoer bij de inrichting van nieuwbouwlocaties niet geborgd ziet.

Bijlage bij B2: Tabellen minimumniveau per kern en lijntype (Programma van Eisen)

Lijn	Bedienings-tijden (wkd/zat/zon)	Loop-afstanden tot halte	Frequenties Werkdagen (spits/overdag/avond)	Frequenties zaterdagen (overdag/avond)	Frequenties zondagen (overdag/avond)
R-net	6/7/8-24 uur	600 meter	6/4/2	4/2	2/2
Stadsprinter	6/7/8-24 uur	600 meter	4/4/2	4/2	2/2
Wijkverbinder	6/7/8-23 uur	400 meter	2/2/1	2/1	1/1
Streeksprinter	6/7/8-23 uur	400 meter	2/2/1	1/1	1/1
Basisverbinder	6/7/8-23 uur	400 meter	1/1/1	1/1	1/1
andere lijn*	---	400 meter	---	---	---

Tabel B2.1: Bedieningsniveau per lijntype.

*Maatwerkverbinder, Overige lijn, Nachtlijn

Kern met aantal inwoners	Ontsluiting (minimaal 90% van adressen)	Lijnen
1.250-2.500	binnen 400m van een halte	Lijn met 90% van het huidige niveau
2.500-5.000 (zonder station)	binnen 400m van een halte	Basisverbinder
5.000-25.000 (zonder station)	binnen 400m van een halte of 400/800/1.200m van een treinstation	Streeksprinter
1.250-25.000 (met station)	binnen 400m van een halte of 400/800/1.200m van een treinstation	Lijn 90% van het huidige niveau
25.000-100.000	per wijk binnen 400/600m van een halte of 400/800/1.200m van een treinstation	Wijkverbinder/Stadsprinter
100.000+	per wijk binnen 400m/600m van een halte of 400/800/1.200m van een treinstation	Wijkverbinder/Stadsprinter

Tabel B2.2: Minimum bedieningsniveau per kern (Programma van Eisen).

B3 VERVOERKUNDIGE BIJLAGEN

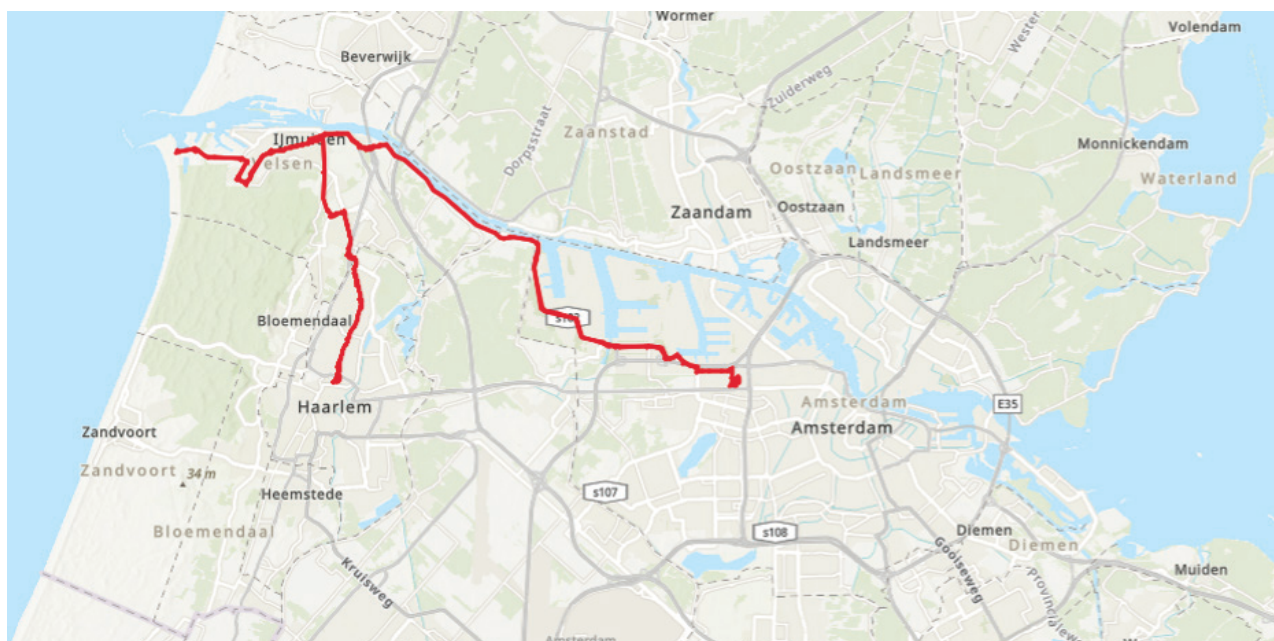
3.1 Dienstregelingsprocedure

1. De Concessiehouder organiseert tijdig een overleg met de Concessieverlener waarin de uitgangspunten voor het nieuwe Vervoerplan worden besproken.
2. Uiterlijk 34 weken voor de ingangsdatum van een nieuwe Dienstregeling zendt de Concessiehouder het concept-Vervoerplan aan de Concessieverlener, dat dient te voldoen aan het gestelde in eis 2.12.2. Onderdeel van het concept Vervoerplan is een overzicht van de ingebrachte ideeën en suggesties van Reizigers en Stakeholders, de reactie van de Concessiehouder daarop en van de resultaten van het consultatietraject.
3. Uiterlijk 3 weken nadat de Concessiehouder het concept Vervoerplan heeft verzonden organiseert de Concessiehouder een overleg met het ROCOV. Nadat dit overleg heeft plaatsgevonden, heeft het ROCOV nog 3 weken de tijd om schriftelijk advies uit te brengen over het voorstel op hoofdlijnen. Uiterlijk 3 weken nadat Concessiehouder het advies van de ROCOV heeft ontvangen, stelt de Concessiehouder het ROCOV in de gelegenheid om met hem overleg te voeren, tenzij de Concessiehouder de adviezen van het ROCOV onverkort zal overnemen in zijn voorstel voor de nieuwe Dienstregeling.
4. De Concessiehouder stelt de Gemeenten in de gelegenheid om gedurende een termijn van 6 weken nadat de Concessiehouder het concept Vervoerplan aan de Gemeenten heeft verzonden, schriftelijk advies uit te brengen over dit concept.
5. De Concessieverlener beoordeelt of het concept-Vervoerplan in overeenstemming is met de Concessievoorschriften en aansluit bij de doelen van de Concessie. In beginsel hanteert de Concessieverlener het gunningsmodel als vertrekpunt bij de beoordeling. De Concessieverlener kan aanwijzingen geven voor aanpassingen van het concept-Vervoerplan. Deze aanwijzingen zijn voor Concessiehouder bindend. Na aanpassing van het concept Vervoerplan geeft de Concessieverlener toestemming voor nadere uitwerking.
6. De Concessiehouder werkt vervolgens de nieuwe Dienstregeling uit conform het vastgestelde Vervoerplan en de Concessievoorschriften. De Concessiehouder zendt zijn voorstel voor de Dienstregeling uiterlijk 26 weken voor de ingangsdatum van een nieuwe Dienstregeling voor advies naar het ROCOV met afschrift naar de Concessieverlener.
7. Uiterlijk 3 weken nadat de Concessiehouder de concept-Dienstregeling heeft verzonden organiseert de Concessiehouder een overleg met het ROCOV. Nadat dit overleg heeft plaatsgevonden, heeft het ROCOV nog 3 weken de tijd om schriftelijk advies uit te brengen over de concept-Dienstregeling.
8. Uiterlijk 13 weken voor de ingangsdatum van een nieuwe Dienstregeling dient de Concessiehouder zijn definitieve voorstel voor het Vervoerplan inclusief Dienstregeling in bij de Concessieverlener en verzendt gelijktijdig een afschrift daarvan aan het ROCOV. De Concessiehouder geeft daarbij aan of, en zo ja, op welke wijze rekening is gehouden met de adviezen van het ROCOV en de Gemeenten dan wel om welke redenen de Concessiehouder van onderdelen van deze adviezen is afgeweken.
9. Uiterlijk 6 weken na ontvangst van het voorstel voor de nieuwe Dienstregeling geeft de Concessieverlener aan of de nieuwe Dienstregeling in overeenstemming is met de Concessievoorschriften. Indien dit niet het geval is, kan de Concessieverlener aanwijzingen geven om het voorstel in overeenstemming te brengen met de Concessievoorschriften. Deze aanwijzingen zijn voor de Concessiehouder bindend. Vervolgens stelt de Concessieverlener het definitieve Vervoerplan en de definitieve Dienstregeling vast.
10. De Concessiehouder levert uiterlijk 4 weken voorafgaand aan de ingangsdatum van de nieuwe Dienstregeling de Dienstregelingsgegevens aan conform eis KV1.5 in het door DOVA gepubliceerde document “Concessiebijlage datasets OV”.

3.2 Eisen gesteld aan de productformule R-net

[PM]

3.3 Verplichte Routes R-netlijnen

Deze kaart geeft de verplicht met R-netlijnen (of Stadsprinters met frequenties en bedieningstijden conform de eisen aan R-netlijnen) te bedienen Routes weer.

3.4 Concessiegrensoverschrijdende Trajecten behorende tot de Concessie

De Concessiehouder dient de in onderstaande tabel opgenomen Concessiegrensoverschrijdende Trajecten te bedienen of heeft het recht om deze Trajecten te bedienen conform het bepaalde in het Programma van Eisen of met een vergelijkbaar bedieningsniveau als in de Jaardienstregeling 2025. Als verplicht te bedienen grensoverschrijdend Traject geldt daarbij het Traject dat door de huidige lijnen bediend wordt. In het overzicht zijn alleen de grensoverschrijdende Trajecten en niet de gehele route per Lijn opgenomen.

Traject	Lijnnr. [*]	Verplicht of facultatief
Haarlem Delftplein – Spaarndam	12	Verplicht
Haarlem Spaarnwoude – Halfweg-Zwanenburg station – Amsterdam Burgemeester de Vlugtlaan – Amsterdam Willem de Zwijgerlaan – Amsterdam Elandsgracht	80, N80	Verplicht
Haarlem Spaarnwoude – Halfweg-Zwanenburg	680	Facultatief
Avenhorn – Noordbeemster Oosthuizerweg	128	Verplicht
Schermerhorn – Noordbeemster Oosthuizerweg – Middenbeemster – Zuidoostbeemster – Purmerend, Tramplein	129	Verplicht
IJmuiden – Velsen Zuid – Haarlemmerliede – Westpoort – Amsterdam Sloterdijk	382	Verplicht
Haarlem station → Cruquius Spaarne Werkt	567	Verplicht
Haarlem station → Cruquius Spaarne Werkt	568	Verplicht
Cruquius Spaarne Werkt → Haarlem station	569	Verplicht
Enkhuizen – Lelystad	650	Verplicht
Haarlem Nieuw Zuid – Hoofddorp station – Schiphol Airport Plaza – Amstelveen, busstation – Amsterdam Bijlmer Arena	N30	Verplicht
Haarlem Nieuw-Zuid – A9 – Schiphol Airport Plaza (geen bediening van overige Haltes buiten het Concessiegebied toegestaan)	--	Facultatief
Haarlem Nieuw-Zuid – A9 – Amsterdam Lelylaan station (geen bediening van overige Haltes buiten het Concessiegebied toegestaan)**	--	
Haarlem Nieuw-Zuid – A9 – Amsterdam Amstelveenseweg – Amsterdam Zuid	(244)**	Verplicht

* Genoemd worden de Lijnnummers zoals die gehanteerd worden in Dienstregelingsjaar 2025.

** Op het hele Traject is geen bediening zonder voorafgaande instemming van de Concessieverlener toegestaan.

*** Werktitel voor de Lijn Haarlem Delftplein – Amsterdam Zuid.

3.5 Te gedogen lijnen binnen het Concessiegebied

De Concessiehouder heeft een gedoogplicht voor Openbaar Vervoer en andere vormen van collectief vervoer dat niet tot de Concessie behoort, waaronder:

- Bestaande of nieuw in te stellen grensoverschrijdende lijnen die behoren tot andere Concessies;
- Het Openbaar Vervoer per Trein binnen het Concessiegebied, evenals Bussen die als onderdeel van de Hoofdrailnet-concessie worden gereden (treinvervangende Bussen);
- Openbaar Vervoer per Bus of Auto waarvoor de Provincie een ontheffing heeft verleend als bedoeld in artikel 29 van de Wp2000;
- Taxidiensten;
- Bestaande en nieuw in te stellen collectief vraagafhankelijke vervoerssystemen of regiotaxisystemen;
- Veerdiensten en Openbaar Vervoer over water;
- Supportersvervoer en vervoer van en naar specifieke Evenementen;
- Internationaal lijndienstvervoer per Auto of Bus, niet vallend onder de definitie van Openbaar Vervoer, en
- Kleinschalige Mobiliteitsoplossingen die niet behoren tot de wettelijke definitie van Openbaar Vervoer alsmede Aanvullende Mobiliteitsoplossingen.

De Concessiehouder dient in ieder geval Lijnen van het Openbaar Vervoer per Bus en Auto op de volgende Trajecten binnen het Concessiegebied rijden en die behoren tot andere concessies, te gedogen. Als verplicht te gedogen Route geldt daarbij de door de huidige Lijnen bediende Route. In het overzicht zijn alleen de te gedogen Trajecten en niet de hele Route per Lijn opgenomen.

Traject	Lijnnummer ^o
Alkmaar – Winkel – Middenmeer – Wieringerwerf – Den Oever – Afsluitdijk –	350
Hoorn – Edam	314
Hoorn Oscar Romero – Station – Edam	614
Hoorn – Volendam	N14
De Rijp Wollandje – Westbeemster-, Midden- en Zuidoostbeemster	416
De Rijp – Westbeemster	100
De Rijp Wollandje – Middenbeemster	305
Beverwijk – Nauerna	65
Haarlem – Heemstede-Aerdenhout – Vogelenzang – Hillegom	250, 850
Bennebroek – Zwaanshoek	401
Haarlem – Hoofddorp – Schiphol Zuid	340
Haarlem – Hoofddorp – Schiphol Plaza	300
Haarlem – A9 – Amsterdam Bijlmer Arena	255
Haarlem – A9 – Amsterdam Amstelveenseweg	346
Haarlem – A9 – Badhoevedorp	356
Den Helder – Julianadorp – Callantsoog – Petten **	851
Bergen – Bergen aan Zee **, ***	866
Castricum – Bakkum – Castricum aan Zee **	868

* Genoemd worden de Lijnnummers zoals die gehanteerd worden in Dienstregelingsjaar 2025.

** De Concessiehouder gedooft op deze Trajecten een Lijn die in de zomermaanden juli en augustus rijdt met een bedieningsniveau vergelijkbaar met de huidige kustbuslijnen.

*** De Concessiehouder hoeft op dit Traject geen Lijn te gedogen indien hij ervoor kiest om een bedieningsniveau vergelijkbaar met de huidige kustbuslijn 866 zoals opgenomen in de Dienstregeling 2025 zelf te bedienen.

3.6 Knooppunten

A-Knooppunten:

- Alkmaar station
- Beverwijk station
- Bovenkarspel-Grootebroek station
- Den Helder station
- Haarlem station
- Heemstede-Aerdenhout station
- Hoogkarspel station
- Hoorn station
- Schagen station
- Haarlem, Delftplein
- Haarlem, Nieuw Zuid (vanaf ingebruikname van het busstation)

B-Knooppunten:

- Alle andere Treinstations in het Concessiegebied (voor zover bediend door de Concessiehouder)

Overige Knooppunten binnen het Concessiegebied:

- Abbekerk, Busstation;
- Den Burg, Elemert/Centrum
- Den Helder, Steiger TESO-boot;
- Den Oever, busstation;
- 't Horntje, Veerhaven
- Winkel, Transferium
- Heemskerk, Centrum;
- IJmuiden, Dennekoplaan;
- Haarlem, Delftplein/Spaarne Gasthuis;
- Haarlem, Centrum/Houtplein;
- Haarlem, Europaweg/Schipholweg [b];
- Haarlem, Schalkwijk Centrum;

Overige Knooppunten buiten het Concessiegebied:

- Amsterdam De Vlugtlaan
- Amsterdam Elandsgracht
- Amsterdam Sloterdijk
- Amsterdam Zuid
- Purmerend Tramplein
- Lelystad Centrum (Treinstation – momenteel alleen met een Overige lijn)
- Amstelveen Busstation (momenteel alleen met een Nachtlijn)
- Amsterdam Bijlmer/Arena (momenteel alleen met een Nachtlijn)
- Amsterdam Lelylaan (zodra de bediening met een BRT-lijn wordt vereist)
- Hoofddorp Station (momenteel alleen met een Nachtlijn)
- Knooppunt Schiphol Noord (momenteel alleen met een Nachtlijn)
- Schiphol Plaza (momenteel alleen met een Nachtlijn)
- Noordbeemster, busstation/Oosthuizerweg
- Purmerend, Tramplein

3.7 Overzicht te bedienen Kernen, Wijken en Buurten in het Concessiegebied

1. Verplicht te bedienen Kernen

Overzicht van de verplicht te bedienen Kernen vanaf 1.250 inwoners in het Concessiegebied, gebaseerd op de CBS-publicatie 'Bevolkingskernen in Nederland 2021'. Om te voldoen aan de betreffende eisen gaat de inschrijver uit van de meest actuele gegevens.

Concessie	Kern	Inwoners
Haarlem-IJmond	Groot-Haarlem	208270
Haarlem-IJmond	IJmond	119430
Noord-Holland Noord	Groot-Alkmaar	103470
Noord-Holland Noord	Heerhugowaard/Scharwoude/Broek op Langedijk ¹⁷	75880
Noord-Holland Noord	Hoorn	73615
Noord-Holland Noord	Den Helder	40970
Noord-Holland Noord	Heiloo	22835
Noord-Holland Noord	Castricum	22500
Haarlem-IJmond	Velserbroek/Santpoort-Noord	22025
Noord-Holland Noord	Bovenkarspel/Grootebroek/Lutjebroek	21135
Noord-Holland Noord	Schagen	18600
Noord-Holland Noord	Enkhuizen	18225
Haarlem-IJmond	Zandvoort	16030
Noord-Holland Noord	Julianadorp	14165
Noord-Holland Noord	Uitgeest	13165
Noord-Holland Noord	Bergen	11595
Noord-Holland Noord	Hoogwoud/Opmeer	8980
Noord-Holland Noord	Medemblik	8400
Noord-Holland Noord	Hoogkarspel	7820
Noord-Holland Noord	Anna Paulowna	7225
Noord-Holland Noord	Limmen	6980
Haarlem-IJmond	Bennebroek/Zwaanshoek	6825
Noord-Holland Noord	Den Burg ¹⁸	6565
Noord-Holland Noord	Wervershoof ¹⁹	5950
Noord-Holland Noord	Wognum	5355
Noord-Holland Noord	Obdam	5320
Noord-Holland Noord	Warmenhuizen ²⁰	5145
Noord-Holland Noord	Wieringerwerf	5065
Noord-Holland Noord	Winkel	4865
Noord-Holland Noord	Hippolytushoef	4680
Noord-Holland Noord	Graft/De Rijk	4635
Noord-Holland Noord	Akersloot	4545
Noord-Holland Noord	Egmond aan Zee ²¹	4520
Haarlem-IJmond	Spaarndam	3795
Noord-Holland Noord	Venhuizen	3730

- 17 De Kern Heerhugowaard/Scharwoude/Broek op Langedijk wordt beschouwd als drie aparte Kernen, te weten
- De Kern Sint-Pancras (bestaand uit het gebied van de Kern binnen de Wijk Sint-Pancras) met als bedieningseis minimaal een Basisverbinder die 90% van alle Adressen ontsluit conform eis 2.2.1;
 - De Kern Scharwoude (bestaand uit het gebied van de Kern binnen de Wijken Oudkarspel, Noord-Scharwoude, Zuid-Scharwoude en Broek op Langedijk) met als bedieningseis een Streeksprinter die 90% van alle Adressen ontsluit conform eis 2.2.1; en
 - De Kern Heerhugowaard (bestaand uit het overige gebied binnen de Kern) met als bedieningseis een bediening conform de eis aan Kernen met >50.000 inwoners.
- 18 Voor de Kernen op het eiland Texel gelden aparte bedieningseisen, deze zijn opgenomen in paragraaf 2.9.
- 19 Deze Kern dient samen met de Kern Kerkbuurt (zonder bedieningseis) als één Kern beschouwd te worden.
- 20 Deze Kern dient samen met de Kern Tuitjenhorn als één Kern beschouwd te worden.
- 21 Deze Kern dient samen met de Kern Egmond aan den Hoef als één Kern beschouwd te worden.

Concessie	Kern	Inwoners
Noord-Holland Noord	Andijk	3590
Noord-Holland Noord	Middenmeer	3230
Noord-Holland Noord	Avenhorn/De Goorn	3175
Noord-Holland Noord	Tuitjenhorn ²²	3100
Noord-Holland Noord	Schoorl	2885
Noord-Holland Noord	Egmond aan den Hoef ²³	2865
Noord-Holland Noord	Midwoud	2200
Noord-Holland Noord	Breezand	2190
Noord-Holland Noord	Den Oever	2175
Noord-Holland Noord	Egmond-Binnen	2160
Haarlem-IJmond	Wijk aan Zee	2140
Noord-Holland Noord	Ursem bij Heerhugowaard	2135
Noord-Holland Noord	Nibbixwoud	1975
Noord-Holland Noord	t Zand	1960
Noord-Holland Noord	Abbekerk	1825
Haarlem-IJmond	Vogelenzang	1750
Noord-Holland Noord	Callantsoog	1705
Noord-Holland Noord	t Veld	1695
Noord-Holland Noord	Stompvoren	1685
Noord-Holland Noord	Waarland	1650
Noord-Holland Noord	Opperdoes	1630
Noord-Holland Noord	Wieringerwaard	1535
Noord-Holland Noord	Petten	1490
Noord-Holland Noord	Groet	1395
Noord-Holland Noord	Slootdorp	1345
Noord-Holland Noord	Schagerbrug	1315
Noord-Holland Noord	Berkhout	1260

2. Verplicht te bedienen Wijken en Buurten

Overzicht van de verplicht te bedienen Wijken en Buurten in Kernen met minimaal 25.000 inwoners, gebaseerd op de CBS-publicatie 'Kerncijfers Wijken en Buurten 2024'. Om te voldoen aan de betreffende eisen gaat de inschrijver uit van de meest actuele gegevens.

Gemeente	Naam	Wijk of Buurt	Inwoners	Bevolkingsdichtheid per km²
Alkmaar	Zuid	Wijk	14510	5683
Alkmaar	Oudorp	Wijk	13650	2336
Alkmaar	Overdie	Wijk	8210	1438
Alkmaar	West	Wijk	12830	2116
Alkmaar	Huiswaard	Wijk	7725	7103
Alkmaar	De Mare	Wijk	15590	5670
Alkmaar	Daalmeer/Koedijk	Wijk	12720	3897
Alkmaar	Centrum	Wijk	9555	7960
Alkmaar	Vroonermeer	Wijk	5200	6771
Beverwijk	Centrum	Wijk	6395	9114
Beverwijk	Vondelkwartier	Wijk	4015	3017
Beverwijk	Oranjebuurt	Wijk	2365	6848
Beverwijk	Kuenenkwartier	Wijk	5690	10064

²² Deze Kern dient samen met de Kern Warmenhuizen als één Kern beschouwd te worden.

²³ Deze Kern dient samen met de Kern Egmond aan Zee als één Kern beschouwd te worden.

Gemeente	Naam	Wijk of Buurt	Inwoners	Bevolkingsdichtheid per km²
Beverwijk	Noordwestelijk tuinbouwgebied	Wijk	3465	1996
Beverwijk	Oosterwijk en Zwaansmeer	Wijk	4795	6065
Beverwijk	Meerestein	Wijk	6435	7060
Beverwijk	Broekpolder	Wijk	5960	7827
Bloemendaal	Wijk 04 Bennebroek	Wijk	5410	3069
Den Helder	Wijk 01 Stad binnen de Linie-Oost	Wijk	9180	2175
Den Helder	Wijk 02 Stad binnen de Linie-West	Wijk	10330	4367
Den Helder	Wijk 04 Nieuw Den Helder-Oost	Wijk	9230	2520
Den Helder	Wijk 05 De Schooten	Wijk	9090	2791
Den Helder	Wijk 08 Julianadorp	Wijk	12920	2377
Dijk en Waard	Schrijverswijk	Wijk	2875	5419
Dijk en Waard	Schilderswijk	Wijk	4330	5191
Dijk en Waard	Bomen- Recreatiewijk	Wijk	5085	2516
Dijk en Waard	Heemradenwijk	Wijk	2710	4914
Dijk en Waard	Edelstenenwijk	Wijk	3355	5895
Dijk en Waard	Molenwijk	Wijk	2710	5196
Dijk en Waard	Rivierenwijk	Wijk	3350	8036
Dijk en Waard	Stadshart	Wijk	2115	2170
Dijk en Waard	Butterhuizen	Wijk	3770	4927
Dijk en Waard	Oostertocht	Wijk	4045	6699
Dijk en Waard	Zuidwijk	Wijk	3890	7803
Dijk en Waard	Huygenhoek	Wijk	5585	5172
Dijk en Waard	Stad van de Zon	Wijk	4510	2204
Dijk en Waard	De Draai	Wijk	4265	2375
Haarlem	Oude Stad	Wijk	14745	9891
Haarlem	Haarlemmerhoutkwartier	Wijk	13090	5462
Haarlem	Zijlwegkwartier	Wijk	8295	12832
Haarlem	Houtvaartkwartier	Wijk	8870	7499
Haarlem	Duinwijk	Wijk	5700	3009
Haarlem	Amsterdamsewijk	Wijk	8215	13469
Haarlem	Slachthuiswijk	Wijk	6300	9731
Haarlem	Parkwijk	Wijk	6830	4463
Haarlem	Transvaalwijk	Wijk	8855	13697
Haarlem	Indischewijk	Wijk	9365	12828
Haarlem	Ter Kleefkwartier	Wijk	13500	8977
Haarlem	Te Zaanenkwartier	Wijk	9275	5815
Haarlem	Vogelenwijk	Wijk	5045	5689
Haarlem	Delftwijk	Wijk	4810	10125
Haarlem	Vondelkwartier	Wijk	5605	2901
Haarlem	Europawijk	Wijk	9920	6726
Haarlem	Boerhaavewijk	Wijk	9255	5212
Haarlem	Molenwijk	Wijk	8135	4549
Haarlem	Meerwijk	Wijk	9200	6358
Heemskerk	Wijk 02 Commandeurs en Marquette	Wijk	2405	1920
Heemskerk	Wijk 03 Hofland, Oosterwijk en Zuidbroek	Wijk	5635	3638
Heemskerk	Wijk 05 Poelenburg en Oosterzij	Wijk	5120	7573

Gemeente	Naam	Wijk of Buurt	Inwoners	Bevolkingsdichtheid per km²
Heemskerk	Wijk 06 Noordbroek en De Trompet	Wijk	5730	2099
Heemskerk	Wijk 07 Kerkbeek	Wijk	3055	5855
Heemskerk	Wijk 08 Assumburg	Wijk	4585	6714
Heemskerk	Wijk 09 Hoogdorp en Waterakkers	Wijk	4570	5021
Heemskerk	Wijk 10 Broekpolder	Wijk	4580	6728
Heemstede	Wijk 00 Heemstede-Centrum	Wijk	23770	3373
Heemstede	Wijk 01 Heemstede-Zuid	Wijk	2735	1678
Hoorn	Wijk 10 Binnenstad	Wijk	5840	6108
Hoorn	Wijk 11 Venenlaan-kwartier	Wijk	2740	3163
Hoorn	Wijk 12 Hoorn-Noord	Wijk	5830	4132
Hoorn	Wijk 13 Grote Waal	Wijk	7855	4413
Hoorn	Wijk 20 Risdam-Zuid	Wijk	8815	3966
Hoorn	Wijk 21 Risdam-Noord	Wijk	7855	4366
Hoorn	Wijk 30 Zwaag	Wijk	3110	1433
Hoorn	Wijk 31 Blokker	Wijk	3910	3034
Hoorn	Wijk 32 Kersenboogerd-Noord	Wijk	4030	6661
Hoorn	Wijk 33 Kersenboogerd-Zuid	Wijk	16415	5471
Hoorn	Wijk 35 Bangert en Oosterpolder	Wijk	7950	4726
Velsen	Wijk 00 Velsen-Zuid en Driehuis	Wijk	4920	1358
Velsen	Wijk 01 IJmuiden-Noord	Wijk	9410	8333
Velsen	Wijk 02 IJmuiden-Zuid	Wijk	8500	4339
Velsen	Wijk 04 Zee- en Duinwijk	Wijk	10150	1908
Velsen	Wijk 07 Santpoort-Zuid	Wijk	3360	1649
Velsen	Wijk 08 Velsbroek	Wijk	15085	4163
Velsen	Oud-IJmuiden	Buurt	2870	2634
Zandvoort	Zandvoort Noord	Wijk	7865	2816
Zandvoort	Zandvoort Zuid	Wijk	8565	4982

B4 SOCIAL RETURN

Artikel 1: De social return verplichting

Opdrachtnemer dient als social return minimaal 5% van de opdrachtsom (dit is de daadwerkelijk gerealiseerde opdracht-som exclusief omzetbelasting) aan te wenden voor social return, een fictieve waarde die in geld wordt uitgedrukt om de inspanning meetbaar te maken.

Deze social return waarde dient aantoonbaar te worden ingezet om kansen te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit kan Opdrachtnemer doen door mensen uit de doelgroep in dienst te nemen, of mensen voor te bereiden op duurzame deelname aan de arbeidsmarkt. Te denken valt aan opleidingen, trainingen, stages of de inzet op impactgebieden die belangrijk zijn voor arbeidsparticipatie. Bijvoorbeeld armoedebestrijding, gelijke kansen in het onderwijs of schuldhulpverlening. Daarnaast behoren sociaal inkopen tot de mogelijkheden. Social return moet voldoende verband houden met het voorwerp van de opdracht. De uitvoering van social return mag direct of indirect verband houden met de opdracht. De doelgroep social return bestaat uit iedereen met afstand tot de arbeidsmarkt, mits aantoonbaar.

Opdrachtgever hanteert bouwblokken. Hierin staan de toegestane doelgroepen en inzet. De social return waarde per doelgroep is bepaald op basis van de afstand tot de arbeidsmarkt van de kandidaat. Zie de laatste pagina van deze Bijlage de 'Bouwblokken social return provincie Noord-Holland'.

Artikel 2: Verantwoordelijkheid

De Opdrachtnemer is eindverantwoordelijk voor het invullen, nakomen en verantwoorden van de social return verplichting, zoals: het werven, selecteren, opleiden, plaatsen, trainen en/of begeleiden van kandidaten uit de doelgroep. Dit geldt ook wanneer Opdrachtnemer de social return verplichting deels overdraagt aan bijvoorbeeld onderaannemers.

Artikel 3: Team social return van Opdrachtgever

Opdrachtnemer kan na gunning gebruik maken van de expertise en het netwerk van Opdrachtgever.

Team social return maakt nadere prestatieafspraken met Opdrachtnemer, monitort de verplichting en is gedurende de contractperiode het aanspreekpunt voor advies en ondersteuning (socialreturn@noord-holland.nl).

Artikel 4: Plan van aanpak social return

Na definitieve gunning neemt de social return contactpersoon van Opdrachtnemer binnen 7 werkdagen contact op met team social return voor het plannen van een startgesprek. In dit gesprek worden de passende mogelijkheden voor nakoming van de social return verplichting besproken.

Als voorbereiding op het startgesprek inventariseert Opdrachtnemer welke invullingsmogelijkheden en doelgroep (en) bij de opdracht passen. Na dit gesprek levert Opdrachtnemer binnen 1 maand een concept plan van aanpak in bij team social return waarin Opdrachtnemer aangeeft welke social return activiteiten uitgevoerd gaan worden en welke doelgroep(en) word(t)en ingezet. Zie voor meer informatie en het sjabloon voor het plan van aanpak: www.noord-holland.nl/socialreturn. Ná akkoord van het plan van aanpak door Opdrachtgever/team social return loopt alle communicatie met betrekking tot social return via team social return.

Artikel 5: Nakoming van de verplichting

- Nakoming van de social return verplichting vindt plaats binnen de kaders van deze Overeenkomst;
- De social return verplichting dient binnen de initiële looptijd van de Overeenkomst te worden gerealiseerd. Bij verlenging worden opnieuw social return afspraken gemaakt onder dezelfde voorwaarden;
- Gedurende de looptijd van de Overeenkomst kunnen rapportage- en evaluatiemomenten aanleiding geven tot aanpassing van de wijze van invulling van de social return verplichting in samenspraak met Opdrachtgever;
- Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de nakoming van de social return verplichting en geeft bij geraamde opdrachten de updates van de daadwerkelijk gerealiseerde opdrachtwaarde (conform meetmomenten in WIZZR) door aan team social return;
- Het is niet toegestaan kandidaten die elders meetellen op te voeren bij deze Overeenkomst.

Artikel 6: Verantwoording social return

Na akkoord van het plan van aanpak verantwoordt Opdrachtnemer iedere activiteit in online monitoringstool WIZZR. In WIZZR draagt Opdrachtnemer kandidaten voor, legt afspraken vast en vraagt eventuele aanpassingen aan. Met betrekking tot het vastleggen van persoonlijke gegevens volstaat het dat Opdrachtnemer van kandidaten alleen de initialen, geboortedatum en doelgroep invult. Kandidaten moeten herleidbaar zijn in het kader van controle. Opdrachtnemer bewaart bewijsstukken van kandidaten (bijv. doelgroep verklaring, getekende arbeids- of (leerwerk) overeenkomst, registratie erkend opleidingsinstituut). Hier kan op ieder moment naar worden gevraagd.

Artikel 7: Prestatienorm

- Gedurende de looptijd van de Overeenkomst wordt de met Opdrachtnemer afgesproken prestatienorm regelmatig gemonitord en geëvalueerd.
- De norm van het social return percentage van de opdrachtsom is gerealiseerd aan het einde van de contractduur. Bij voortijdige beëindiging van de Overeenkomst wordt de doelstelling voor social return naar rato bijgesteld.

Bouwblokken social return provincie Noord-Holland

Arbeidsparticipatie	Social return waarde per jaar ²⁴	Kandidaat telt mee voor
Participatiewet < 2 jaar	€ 40.000,-	Duur opdracht
Participatiewet > 2 jaar	€ 45.000,-	Duur opdracht
Doelgroep banenafpraak/doelgroep register Wajong WSW WIA/WAO	€ 50.000,-	Duur opdracht
WW < 1 jaar	€ 20.000,-	3 jaar
WW > 1 jaar	€ 30.000,-	3 jaar
NUG (niet uitkeringsgerechtigde)	€ 25.000,-	3 jaar
Leerling HBO/WO met arbeidsbeperking	€ 10.000,-	Duur opdracht
Leerling MBO BBL, niveau 1 en 2 Leerling MBO BBL, niveau 3 en 4	€ 20.000,- € 15.000,-	Opleidingsperiode, naar rato
Leerling MBO BOL, niveau 1 en 2 Leerling MBO BOL, niveau 3 en 4	€ 10.000 per stage € 7.500 per stage	Eenmalig Eenmalig
Leerling VSO / praktijkonderwijs	€ 15.000,- per stage	Eenmalig
Extra		
Leeftijd 50+	€ 5.000,-	Eenmalig
Statushouder	€ 15.000,-	Eenmalig
Vast dienstverband	€ 10.000,-	Eenmalig
Aanvullende begeleidingskosten (€250,- per uur) of opleidingskosten (factuurwaarde).	Na akkoord team social return	Eenmalig

Maatschappelijke inzet	
Activiteiten/projecten gericht op (arbeids) participatie en ontwikkeling van social return doelgroep(en).	<ul style="list-style-type: none"> In natura inzet van kennis, gastles, voorlichting, training, coaching, opleidingstrajecten, werkfit maken, etc. voor kandidaten of sociale ondernemingen. Activiteiten gericht op bijv. armoedebestrijding, bestrijden eenzaamheid, taalontwikkeling, vermindering psychische klachten, schuldhulpverlening. Social return waarde van € 250,- per uur.
Sociale impact bijdrage gericht op arbeidsparticipatie.	Waarde impactpakket en/of lidmaatschap, na akkoord team social return.

Sociaal inkopen door opdrachtnemer en/of onderaannemer	
Bij sociale ondernemingen (gericht op arbeidsparticipatie > 30% mensen met afstand tot de arbeidsmarkt in dienst, bijv. PSO 30+, SW bedrijf, of gelijkwaardig).	100% factuurwaarde, excl. BTW.

²⁴ Waarde naar rato op basis van 36 uur per week. Voor BBL is de waarde naar rato op basis van 32 uur per week. Voor kandidaten uit het doelgroep register is de waarde naar rato op basis van 25 uur per week.

Certificeringen opdrachtnemer		
Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO).	Trede 1	10% korting op de social return verplichting
	Trede 2	25% korting op de social return verplichting
	Trede 3	50% korting op de social return verplichting
	PSO 30+ of gelijkwaardig	Vrijstelling social return verplichting

Toelichting:

- Een kandidaat uit de banenafpraak (doelgroep register) telt ook mee als deze al in dienst is.
- Stagevergoeding kan separaat worden opgevoerd.
- Kosten van intermediairs kunnen niet worden opgevoerd.

B5 PROTOCOL STURING

Protocol sturing		
Stap 1. De Concessieverlener constateert het niet, niet tijdig of van onvoldoende kwaliteit leveren van gevraagde en aangeboden diensten, producten, bestanden, plannen/rapportages.		
Vraag 1: <i>Is boetetabel van toepassing?</i>		
Antwoord Ja	Antwoord Nee	
Stap 2. <ul style="list-style-type: none">Concessieverlener legt een boete op; enConcessiehouder stelt Verbeterplan op (stap 4.)	Stap 3. De Concessieverlener beoordeelt of het gaat om: <ul style="list-style-type: none">een begane, niet meer te herstellen overtreding: verder naar stap 7. In dit geval kan de Concessieverlener ook een Verbeterplan eisen om een vergelijkbare overtreding in de toekomst te voorkomen: verder naar vraag 2.een overtreding die hersteld kan worden: verder naar vraag 2.	
Vraag 2: <i>Zijn producten / diensten / documenten nog leverbaar?</i>		
	Antwoord Ja	Antwoord Nee
	Stap 4. <ul style="list-style-type: none">Concessiehouder onderbouwt schriftelijk en op tijd in een Verbeterplan wanneer en wat hij levert.Het Verbeterplan kan onderdeel uitmaken van de kwartaalrapportage.Het Verbeterplan omvat een analyse, aanpak en planning. Verder naar stap 6.	Stap 5. <ul style="list-style-type: none">De Concessiehouder meldt dit proactief aan de Concessieverlener en geeft direct aan wat hij wel levert.Dit aanbod heeft minimaal een gelijke kwaliteit en waarde voor Reizigers en/of Concessieverlener, dit ter beoordeling van de Concessieverlener.De Concessiehouder verwerkt dit in een Verbeterplan (zie stap 4).Verder naar stap 6.
	Stap 6. <ul style="list-style-type: none">De Concessieverlener beoordeelt het Verbeterplan en kan hier nadere eisen aan stellen. Verder naar vraag 3.	
Vraag 3: <i>Voert de Concessiehouder het verbeterplan conform de afspraken uit en leidt dit ook tot de beoogde verbeteringen?</i>		
	Antwoord Ja	Antwoord Nee
	<ul style="list-style-type: none">Einde.	Stap 7. <ul style="list-style-type: none">De Concessieverlener zal overgaan tot andere maatregelen, afhankelijk van de schade voor Reizigers en het contract, waaronder escaleren, en/of een discretionaire boete opleggen.

Colofon

Uitgave

Provincie Noord-Holland
Postbus 123 | 2000 MD Haarlem
Tel.: 023 514 31 43 | Fax: 023 514 40 40
www.noord-holland.nl
post@noord-holland.nl

Fotografie

Provincie Noord-Holland

Grafische verzorging

The Creative Hub

Copyright

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd
en/of openbaar gemaakt door middel van druk,
fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Haarlem, mei 2025

Raadsinformatiebrief

Proces zienswijze ov-concessie NoordWest Noord-Holland

Zaaknummer 3625599
Portefeuillehouder R. van de Belt *
Datum verzending 25 juni 2025

Programma

2	Goede bereikbaarheid
2.5	Openbaar vervoer

Beste raad- en commissieleden,

Op 4 juni '25 hebben we u middels een raadsinformatiebrief op de hoogte gebracht van de voorbereidingen voor de nieuwe ov-concessie NoordWest Noord-Holland. We hebben onder andere aangegeven aan de slag te gaan met het opstellen van een lokale zienswijze. Deze lokale zienswijze wordt door u vastgesteld tijdens de raadsvergadering op 9 juli '25.

Proces

Op dit moment zijn we druk met het opstellen van de concept-zienswijze; hieronder treft u een tijdslijn aan van het proces tot indienen van de definitieve zienswijze op vrijdag 11 juli '25.

- 25/6 College verstuurt de RIB *Proces zienswijze ov-concessie*.
- 25/6 Commissievergadering over mobiliteitsprogramma Texel, inclusief voorstel van PvdA Pro Texel voor een beter openbaar vervoersysteem op Texel.
- 1/7 Raadsinformatiemoment (RIM) onder leiding van de verantwoordelijk wethouder, waarbij ook de gedeputeerde van de provincie Noord Holland aanwezig is, die een toelichting geeft op de voorgenenomen ov-concessie NoordWest Noord-Holland. Ruimte voor vragen en uitwisseling van ideeën.
- 1/7 Ter voorbereiding op het RIM delen we die middag de concept-zienswijze op hoofdlijnen met u.
- 7/7 Overleg met stakeholders en de gemeente Texel. Hiervoor worden ook de dorpscommissies uitgenodigd. Ook de provincie is hierbij aanwezig.
- 8/7 Alle tot dit moment opgehaalde informatie wordt verwerkt in een nieuwe concept-zienswijze met een bijhorend raadsbesluit.
- 9/7 Raadsvergadering. Besluitvorming over de in te dienen zienswijze. Eventueel verwerken van de laatste ideeën en amendementen: definitieve zienswijze.
- 11/7 Indienen van de zienswijze bij de provincie Noord-Holland.

Hoogachtend,

Zaaknummer 3625599

burgemeester en wethouders van gemeente Texel,
de secretaris, de burgemeester,

E. Wolfkamp

M. Pol

Advies

Zaaknummer 3589310

Programmarekening 2024**Paragraaf**

Paragraaf: Bedrijfsvoering

Advies

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. De concept programmarekening 2024 vast te stellen.
2. De gemeenteraad voor te stellen:
 - A. Het bedrijfsresultaat van Leer-werkbedrijf de Bolder van € 172.000 ten gunste te brengen van de reserve egalisatie rekeningresultaten van het leer-werkbedrijf de Bolder.
 - B. Het via de decembercirculaire 2024 incidenteel ontvangen bedrag van € 150.000 volledig ten gunste van de algemene reserve te brengen.
 - C. Akkoord te gaan om, in afwijking van het beleid, een aantal kredieten die ouder zijn dan 3 jaar niet zoals in de financiële verordening is vastgelegd vrij te laten vallen, maar in stand te houden.

Het gaat om de volgende investeringen: Thijssehuis, Trompstraat Buurtje herinrichting, rotonde Keesomlaan, verharding rehabiliteren (PB2021), de Vang IJsdijk reconstrueren, Oost herinrichten en ICT vervanging.
 - D. Het voordelig rekeningresultaat van € 3.131.751 als volgt te bestemmen:
 - a. € 259.225 voor inzet (restant)projectbudgetten 2024 in 2025 voor: Bijdrage nachtbus (€ 20.000), Omgevingswet (€ 48.184), ontvangen subsidie Thijssehuis (€ 16.765), sloopkosten Achterom in verband met aankoop grond (€ 35.527), kwartiermaker haven (€ 40.000) en duurzaam Texel (€ 98.749).
 - b. € 84.429 aan te vullen voor het krediet aankoop urgente agrarische gronden volgens eerder genomen raadsbesluit zodat de oorspronkelijke omvang van € 200.000 weer beschikbaar is.
 - c. € 2.788.097 toe te voegen aan de algemene reserve.
 - E. Het instellen van een bestemmingsreserve Oekraïne en hierin het restant van het saldo overschot ontvangen subsidie 2022 en 2023 van € 602.186 te storten wat ontvangen is vanuit het rijk voor de opvang van ontheemden Oekraïners.
 - F. De geconsolideerde programmarekening 2024 vast te stellen, onder voorbehoud van de getrouwheidsverklaring accountant.

Bijlagen

1. Programmarekening 2024

Consequenties

Financieel	☒	Inkoop/Aanbesteding	☐	Belanghebbenden	☐
Personeel/Organisatie	☐	Deregulering	☐	Structuurvisie	☐
Juridisch	☐	Majeure risico's	☐		
Beleid	☐	Beheer	☐		

Toelichting

Het college stelt de raad voor om de programmarekening 2024 van de gemeente Texel, onder voorbehoud van de getrouwheidsverklaring accountant, vast te stellen. De accountant is nog bezig met de controle. Het is de verwachting dat vóór de behandeling van de programmarekening in de audit- en de raadscommissie de accountantsverklaring is ontvangen.

De programmabegroting is online te bekijken via [Programmarekening 2024 | Programmarekening 2024 | Texel](#).

Samenvatting

Elk jaar moet de gemeenteraad de programmarekening vast stellen, voor 15 juli van elk jaar moet de programmarekening worden ingediend bij de provincie samen met de accountantsverklaring. Met het opstellen van de programmarekening legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid aan de gemeenteraad. De vaststelling van de jaarstukken door de gemeenteraad strekt het college tot décharge over het gevoerde beleid en beheer.

De programmarekening van de gemeente Texel en Leer-werkbedrijf de Bolder zijn samengevoegd.

De Bolder	€ 172.000
Gemeente Texel	€ 3.131.751
Totaal resultaat	€ 3.303.751

De programmarekening 2024 sluit met een positief saldo van € 3.131.751 en is het gevolg van o.a. een voordeel op rentelasten, diverse niet begrote grondverkoop, hogere opbrengsten belastingen, minder kosten die gemaakt zijn voor de uitvoering Wet Maatschappelijke Ondersteuning, hogere kosten jeugd, voordeel op personeelskosten/inhuur en voordeel op afschrijvingskosten.

Daarnaast zijn er een aantal budgetten die onderdeel uitmaken van het rekeningresultaat 2024 en waarvan wordt voorgesteld om deze via resultaatbestemming opnieuw ter beschikking te stellen in 2025. In totaal gaat het om € 259.225.

In 2024 is een aankoop gedaan van strategisch agrarische grond, hiervoor is het krediet aankoop urgente agrarische gronden ingezet. Met de gemeenteraad zijn afspraken gemaakt dat na de aankoop van grond wordt voorgesteld om het krediet weer aan te vullen tot een bedrag van € 200.000.

Verder wordt voorgesteld om een aantal kredieten die ouder zijn dan 3 jaar niet te laten vrijvallen zoals opgenomen in de financiële verordening maar in afwijking van het beleid, in stand te houden. Het gaat dan om investeringen nog niet volledig zijn afgerond of waar diverse externe- en interne factoren een rol spelen.

In 2022 en 2023 is meer rijks geld ontvangen voor de opvang van Oekraïense ontheemden dan aan kosten is gemaakt. Daaronder ontstond over deze twee jaar een positief saldo. Dit saldo maakte geen deel uit van het positieve rekeningresultaat maar stond op de balans. Vanwege de onzekerheid op het gebied van de opvang van Oekraïense ontheemden wordt voorgesteld een bestemmingsreserve in te stellen en het bedrag van € 600.000 daarin te storten om toekomstige ontwikkelingen te bekostigen.

Beleidsmatig is per programma, naast algemene informatie, verslag gedaan van 'wat hebben wij gedaan' en 'wat zijn de resultaten' daarvan. Voor het eerst dit jaar is ook per programma opgenomen welke subsidies zijn aangevraagd en welke subsidies zijn toegekend en daarnaast is aangegeven wat is uitgevoerd in 2024 wat op de planning stond voor 2023.

Ook de verplichte paragrafen verbonden partijen, weerstandsvermogen, onderhoud openbare ruimte en gebouwen, bedrijfsvoering, grondbeleid, financiering, lokale lasten zijn toegevoegd. Voor het eerst is er een aparte paragraaf over de wet open overheid.

Programmarekening 2024

Argumenten tot advies

- 1 en 2F. De gemeenteraad moet voor 15 juli 2025 de vastgestelde programmarekening 2024, inclusief de accountantsverklaring aan de provincie aanbieden.
- 2A. De Bolder heeft een positief bedrijfsresultaat van € 172.000. Dat is beter dan bij de begroting verwacht. Dit komt vooral door een hogere bijdrage vanuit de WSW en lagere bedrijfskosten. Voorgesteld wordt om het positief bedrijfsresultaat te storten in de reserve egalisatie rekeningresultaten die daarvoor is bedoeld.
- 2B. De gemeenteraad is eerder via een RIB op de hoogte gebracht van de uitkomsten de decembercirculaire 2024. Daarin is aangegeven dat bij de programmarekening 2024 een voorstel wordt gedaan om het extra ontvangen bedrag in de algemene reserve te storten aangezien het geld niet meer in 2024 kan worden besteed.
- 2C. In de financiële verordening is opgenomen dat kredieten die langer dan 3 jaar openstaan vrij vallen en het krediet wordt opgeheven. Nu wordt voorgesteld om voor een aantal kredieten deze termijn te verlengen en het krediet in stand te houden. In de programmarekening wordt hier meer uitleg over gegeven maar het komt vooral doordat werkzaamheden uitlopen, geen capaciteit beschikbaar is binnen de gemeente en bij diverse opdrachtnemers. De meeste kredieten die dit betreft zijn inmiddels in uitvoering en het krediet beëindigen zorgt ervoor dat geen budgetten meer beschikbaar zijn om de opdrachtnemers te betalen. Daarom zal bij de komende update van de financiële verordening dit punt worden geëvalueerd omdat dit onderdeel niet heeft geresulteerd in het laten vrij vallen van kredieten die langer dan 3 jaar open staan.
- 2D. Een aantal projecten konden niet volledig worden uitgevoerd in 2024 maar waren ook nog niet bekend bij het opstellen van de programmabegroting 2025. Daarom worden deze posten nu voorgesteld om via de resultaatbestemming over te hevelen naar 2025 om deze projecten door te laten gaan.
Het krediet aankoop urgente agrarische gronden is beschikbaar gesteld om strategische agrarische gronden te kunnen aanschaffen. In 2024 is een perceel grond aangekocht en daarvoor gebruik gemaakt van dit krediet. De afspraak met de gemeenteraad is om dit krediet weer aan te vullen tot het oorspronkelijke bedrag van € 200.000 zodat nieuwe strategische gronden kunnen worden aangekocht.
Het restant van € 2.788.097 wordt voorgesteld te storten in de algemene reserve.
- 2E. Sinds de oorlog in Oekraïne vangt de gemeente Texel Oekraïense ontheemden op. Hiervoor heeft het rijk sinds 2022 een vergoeding per ontheemde beschikbaar gesteld. Vooral in 2022 was deze vergoeding hoger dan de daadwerkelijke kosten, in 2023 was dit verschil aanmerkelijk kleiner door een verlaging van de vergoeding per ontheemde. Per saldo resteert nog € 602.186 aan ontvangen vergoeding die nog niet is uitgegeven en op de balans staat als vooruit ontvangen subsidie. Aangezien de toekomst onzeker is omtrent de opvang van Oekraïners en de vergoeding vanuit het rijk stelt het college voor om een bestemmingsreserve Oekraïne in te stellen en kosten die niet worden gedekt uit de rijksvergoeding hiervoor in te zetten.

Alternatieven

Bestemmingsreserve Oekraïne

Het is mogelijk om de bestemmingsreserve Oekraïne niet in te stellen. Hiervoor zijn twee alternatieven mogelijk, waarbij geen keuze maken geen optie is aangezien het bedrag van de balans dient te worden afgeboekt.

1. Het teveel ontvangen rijksgeld wordt teruggestort naar het rijk. Een aantal gemeenten hebben dit daadwerkelijk gedaan, maar veruit de meeste gemeenten niet. Daarbij ziet het college dat het huidige kabinet een grillig beleid voert omtrent de opvang van Oekraïners en niet duidelijk is of ook in de toekomst alle kosten voor de opvang worden vergoed. Daarom stelt het college voor een aparte bestemmingsreserve in te stellen zodat mogelijke meerkosten die niet door het rijk worden vergoed kunnen worden gedekt.
2. Het saldo van € 602.186 te storten in de algemene reserve. Het ontvangen rijksgeld is niet geormerkt en kan ook voor andere doeleinden worden ingezet. Het college vindt dat de gelden die zijn ontvangen voor de opvang van Oekraïners ook voor dit doeleinde moeten worden ingezet en stelt daarom voor om een bestemmingsreserve Oekraïne in te stellen.

Consequenties van het advies

- **Financieel**

Het rekeningresultaat bedraagt € 3.303.751 inclusief het leer-werkbedrijf de Bolder.

Hiervan wordt de volgende bestemmingen voorgesteld:

€ 2.788.097 algemene reserve

€ 172.000 reserve egalisatie rekeningresultaten van het leer-werkbedrijf de Bolder

€ 259.225 voor de inzet van (restant) projectbudgetten

€ 84.429 aanvulling krediet aankoop urgente agrarische gronden

Voor een gedetailleerde analyse en toelichting verwijzen wij u naar de diverse programma's. De analyse van de programmarekening op hoofdlijnen staat vermeld in het hoofdstuk "rekeningsaldo op hoofdlijnen".

De positieve en negatieve resultaten zijn geanalyseerd en worden, voor zover structureel, in de tussenrapportage 2025 respectievelijk begroting 2026 meegenomen.

Relevante wet- en regelgeving of jurisprudentie

- Gemeentewet artikel 186
- Besluit begroting en verantwoording
- Financiële verordening gemeente Texel

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Zaaknummer 3589310

Programmarekening 2024

Doelenboom

Paragraaf

Paragraaf: Bedrijfsvoering

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- Gemeentewet artikel 186 en het besluit begroting en verantwoording.
- Het bedrijfsresultaat van Leer-werkbedrijf de Bolder van € positief.
- Het via de decembercirculaire 2024 € 150.000 incidenteel ontvangen bedrag.
- Het rekeningresultaat van € 3.131.751 van de gemeente Texel.

Besluit

1. Het bedrijfsresultaat van Leer-werkbedrijf de Bolder van € 172.000 ten gunste te brengen van de reserve egalisatie rekeningresultaten van het leer-werkbedrijf de Bolder.
2. Het via de decembercirculaire 2024 incidenteel ontvangen bedrag van € 150.000 volledig ten gunste van de algemene reserve te brengen.
3. Akkoord te gaan om, in afwijking van het beleid, een aantal kredieten die ouder zijn dan 3 jaar niet zoals in de financiële verordening is vastgelegd vrij te laten vallen, maar in stand te houden.

Het gaat om de volgende investeringen: Thijssenhuis, Trompstraat buurtje herinrichting, rotonde Keesoomlaan, verharding rehabiliteren, de Vang IJsdijk reconstrueren, Oost herinrichten en ICT vervanging.

4. Het voordelig rekeningresultaat van € 3.131.751 als volgt te bestemmen:
 - a. € 259.225 voor inzet (restant)projectbudgetten 2024 in 2025 voor:
Bijdrage nachtbus (€ 20.000), Omgevingswet (€ 48.184), ontvangen subsidie Thijssenhuis (€ 16.765), sloopkosten Achterom in verband met aankoop grond (€ 35.527), kwartiermaker haven (€ 40.000) en duurzaam Texel (€ 98.749).
 - b. € 84.429 aan te vullen voor het krediet aankoop urgente agrarische gronden volgens eerder genomen raadsbesluit zodat de oorspronkelijke omvang van € 200.000 weer beschikbaar is.
 - c. € 2.788.097 toe te voegen aan de algemene reserve.

Bijlagen

1. Programmarekening 2024

5. Het instellen van een bestemmingsreserve Oekraïne en hierin het restant van het saldo overschot ontvangen subsidie 2022 en 2023 van € 602.186 te storten wat ontvangen is vanuit het rijk voor de opvang van ontheemden Oekraïners.
6. De geconsolideerde programmarekening 2024 vast te stellen, onder voorbehoud van de getrouwheidsverklaring accountant.

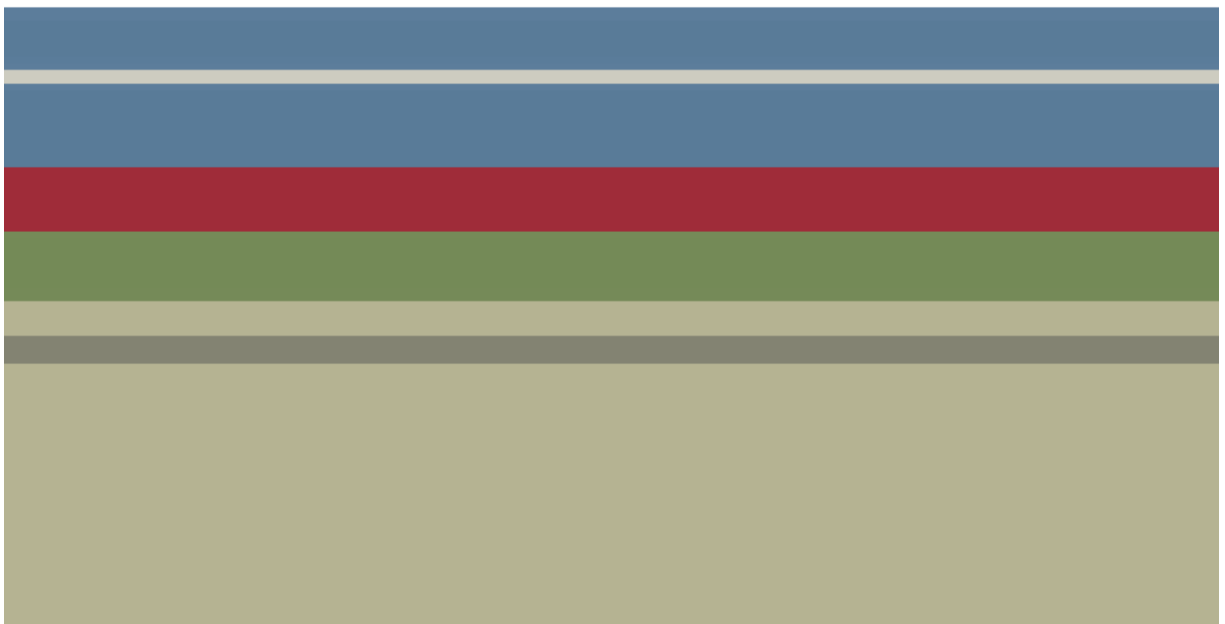
Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 09-07-2025,

De griffier,

De voorzitter,

.txl

Programmarekening 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Bestuurlijke boodschap	7
Financiële samenvatting	8
Leeswijzer	11
Programma 0 - Voor en door bewoners	12
0.1 Bestuur	13
0.2 Burgerzaken	19
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	22
0.4 Overhead	23
0.63 Parkeerbelasting	31
0 Wat is gedaan in 2024 wat op de planning stond in 2023	32
0 Aangevraagde en toegekende subsidies	33
Verbonden partijen in programma 0	34
0 Beleidsindicatoren	35
0 Wat heeft het gekost	36
0 Analyses	37
Programma 1 - Veiligheid op orde	40
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	41
1.2 Openbare orde en veiligheid	42
1 Wat is gedaan in 2024 wat op de planning stond in 2023	48
1 Aangevraagde en toegekende subsidies	49
Verbonden partijen in programma 1	50
1 Beleidsindicatoren	51
1 Wat heeft het gekost	53
1 Analyses	54
Programma 2 - Goede bereikbaarheid	55
2.1 Verkeer en vervoer	56
2.2 Parkeren	66
2.4 Economische havens en waterwegen	68
2.5 Openbaar vervoer	70
2 Wat is gedaan in 2024 wat op de planning stond in 2023	71
2 Aangevraagde en toegekende subsidies	72
Verbonden partijen in programma 2	73
2 Beleidsindicatoren	74
2 Wat heeft het gekost	75
2 Analyses	76
Programma 3 - Mooi en gastvrij Texel / Texel werkt!	77
3.1 Economische ontwikkeling	78
3.2 Fysieke bedrijfsstructuur	81
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	84
3.4 Economische promotie	86
Verbonden partijen in programma 3	88
3 Wat is gedaan in 2024 wat op de planning stond in 2023	89
3 Aangevraagde en toegekende subsidies	90
3 Beleidsindicatoren	91
3 Wat heeft het gekost	92
3 Analyses	93
Programma 4 - Toekomst voor de jeugd	95
4.1 Openbaar basisonderwijs	96
4.2 Onderwijshuisvesting	97
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	100
4 Wat is gedaan in 2024 wat op de planning stond in 2023	102
4 Aangevraagde en toegekende subsidies	103
Verbonden partijen in programma 4	104
4 Beleidsindicatoren	105
4 Wat heeft het gekost	106
4 Analyses	107
Programma 5 - Samen beleven en bewegen	108
5.1 Sportbeleid en activering	109
5.2 Sportaccommodaties	111
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	114
5.4 Musea	118
5.5 Cultureel erfgoed	119
5.6 Media	122

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	123
5 Wat is gedaan in 2024 wat op de planning stond in 2023	127
5 Aangevraagde en toegekende subsidies	128
Verbonden partijen in programma 5	129
5 Beleidsindicatoren	130
5 Wat heeft het gekost	131
5 Analyses.....	132
Programma 6 - Zorg voor elkaar	134
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	135
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	141
6.3 Inkomensregelingen	143
6.4 WSW en beschut werk.....	145
Leer-werkbedrijf De Bolder	147
6.5 Arbeidsparticipatie	161
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	163
6.72a Jeugdhulp begeleiding	165
6.81a Beschermd wonen (WMO)	166
6 Wat is gedaan in 2024 wat op de planning stond in 2023	167
6 Aangevraagde en toegekende subsidies	168
Verbonden partijen in programma 6	169
6 Beleidsindicatoren	170
6 Wat heeft het gekost	172
6 Analyses.....	175
Programma 7 - Volksgezondheid, duurzaam en schoon.....	177
7.1 Volksgezondheid	178
7.2 Riolering.....	179
7.3 Afval	181
7.4 Milieubeheer	184
7 Wat is gedaan in 2024 wat op de planning stond in 2023	189
7 Aangevraagde en toegekende subsidies	190
Verbonden partijen in programma 7	191
7 Beleidsindicatoren	192
7 Wat heeft het gekost	194
7 Analyses.....	195
Programma 8 - Goed wonen	198
8.1 Ruimte en leefomgeving	199
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	206
8.3 Wonen en bouwen	207
8 Wat is gedaan in 2024 wat op de planning stond in 2023	212
8 Aangevraagde en toegekende subsidies	213
Verbonden partijen in programma 8	214
8 Beleidsindicatoren	215
8 Wat heeft het gekost	216
8 Analyses.....	217
Overzicht baten en lasten per taakveld.....	219
Raadsbesluit	224
Paragrafen	225
Paragraaf Verbonden Partijen	226
Paragraaf Weerstandsvermogen.....	242
Paragraaf Onderhoud openbare ruimte en gebouwen	251
Paragraaf Bedrijfsvoering	253
Paragraaf Grondbeleid.....	266
Paragraaf Financiering.....	271
Paragraaf Lokale lasten.....	277
Paragraaf Wet open overheid (Woo).....	285
Paragraaf Overhead	287
Jaarrekening 2024.....	290
Balans per 31 december 2024 (geconsolideerd)	291
Programmarekening over begrotingsjaar 2024.....	293
Verantwoording rechtmatigheid	297
Rekeningsaldo op hoofdlijnen gemeente Texel.....	306
Overheveling via resultaatbestemming 2024.....	308
Toelichting grondslagen voor waardering Rep-Bep.....	314
Activa.....	318
Passiva.....	335
Niet uit de balans blijvende verplichten.....	344
Bijlage SISA 2024	345

Bijlage Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) 2024.....362

Bestuurlijke boodschap

Bestuurlijke boodschap

Bestuurlijke boodschap

De programmarekening die voor u ligt is vooral een document om terug te kijken. Welke ontwikkelingen hebben plaatsgevonden, wat is er gerealiseerd en welke resultaten zijn er behaald? Daarbij ook kijken naar wat hebben we geleerd van deze periode en wat kunnen we daarvan meenemen naar de toekomst.

Het jaar 2024 is gebruikt om de basis weer op orde te brengen. Na een roerige periode in het voorgaande jaar is er veel inzet geweest in 2024 om de organisatie te verstevigen. Dit was noodzakelijk om de ambities die het college heeft gesteld waar te kunnen maken. In het midden van 2024 is de midterm review uitgevoerd, wat een goed overzicht heeft gegeven van de resultaten op de gestelde uitgangspunten in het College Uitvoeringsprogramma. Er zijn stappen gezet in het aanpakken van het woningtekort, denk hierbij aan het Skillerveld, de Siep, locatie Kompasschool en op de Marsweg Noord is gestart met de ontwikkeling. De Woonvisie is opgesteld inclusief uitvoeringsprogramma, er is een integraal Veiligheidsplan opgesteld, het Paraplubestemmingsplan verblijfsrecreatie is vastgesteld en het inwonersberaad is gehouden. Ook is de bouw van het Thijssenhuis gestart, de transitie van taken van de Bolder naar het Huis van Ontwikkeling vormgegeven, de regiodeal Noord Holland Noord binnengehaald en gestart met de uitvoering van de regiodeal de Wadden. Verder is er gewerkt aan reconstructie van de fietspaden in het bos, de Redoute aangepast en de strandslagen 12 en 15 opgehoogd.

Helaas hebben we niet alles tot uitvoer kunnen brengen wat we gepland hadden. Personele ontwikkelingen hebben tijd en aandacht gevraagd, maar met de uitrol van de Arbeidsmarktcampagne is een nieuwe impuls gegeven om moeilijk invulbare vacatures uiteindelijk duurzaam vervuld te krijgen.

Door aan de ene kant hogere opbrengsten, en aan de andere kant minder of uitgestelde kosten, sluiten we met een ruim positief saldo van bijna € 3,3 miljoen. Wij stellen voor om hiervan ca. € 0,26 miljoen aanvullend te bestemmen voor nog niet uitgevoerde projecten die nog niet via programmabegroting overgeheveld zijn. Dit zijn beschikbaar gestelde projectbudgetten waaraan in 2024 om diverse redenen geen uitvoering kon worden gegeven. Dit loopt uiteen van uitgesteld rijksbeleid, naar personeelsschaarste tot niet uitgegeven rijksmiddelen.

Afwijkingen in het rekeningsaldo die opvallend zijn, zijn overschrijdingen bij uitvoering jeugdbeleid, inhuur personeel (o.a. sociaal domein, beleid), programma riool, lagere toeristen en forensenbelasting, hogere opleidingskosten en hogere kosten exploitatie van de haven. Opvallende onderschrijdingen zijn de lagere rente en kapitaallasten, verkoop van gronden, minder aanleg bermverharding, nafacturering Toeristen en Forensenbelasting 2023 en minder re-integratietrajecten. .

Onze gezamenlijke ambities zowel intern als extern liggen hoog en daar worden ook de bijbehorende middelen voor beschikbaar gesteld. Intern zijn we inmiddels bezig met de uitrol van Eilandkracht, de opvolging van Organisatie op Koers 2.0. Extern merken we dat door de snel veranderende omgeving het takenpakket van gemeenten groter en complexer wordt, hierdoor is samenwerken in de verschillende regio's van cruciaal belang.

In het jaar 2024 hebben wij met elkaar kunnen bouwen aan vertrouwen, voor een sociaal en duurzaam Texel. Dit willen we samen met u als raad en de Texelse inwoners in 2025 voortzetten.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van gemeente Texel,
de secretaris, de burgemeester,

E. Wolfskamp M. Pol Msc

Financiële samenvatting

Financiële samenvatting programmarekening 2024

Hieronder treft u het resultaat op hoofdlijnen aan, uitgesplitst per programma. De kolommen 'Primera begroting' zien op de bedragen zoals vastgesteld bij de programmabegroting 2024 en 'Begroting na wijziging' bijv. op grond van de tussenrapportage. In de desbetreffende hoofdstukken wordt nader ingegaan op de reden van een afwijking en wordt ingezoomd op de resultaten per taakveld.

Met een positief saldo van € 3,3 miljoen zien we dat we enerzijds in 2024 meer lasten hebben gehad dan begroot en aan de andere kant ook meer baten hebben gehad. Daardoor is sprake van een positief saldo.

Programmarekening over begrotingsjaar 2024

Programma	Primaire begroting			Begroting na wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	saldo	Baten	Lasten	Saldo
PROGRAMMA 0 - Voor en door bewoners	44.464	17.985	26.479	51.635	23.487	28.148	54.644	25.436	29.208
PROGRAMMA 1 - Veiligheid op orde	123	2.936	-2.813	123	2.838	-2.715	128	2.757	-2.629
PROGRAMMA 2 - Goede bereikbaarheid	1.033	10.662	-9.629	1.033	8.225	-7.192	966	7.469	-6.503
PROGRAMMA 3 - Mooi en gastvrij Texel/Texel	10.117	1.416	8.701	10.423	1.721	8.702	10.731	1.585	9.146
PROGRAMMA 4 - Toekomst voor de jeugd	49	2.145	-2.096	49	2.688	-2.639	347	2.955	-2.608
PROGRAMMA 5 - Samen beleven en bewegen	874	7.886	-7.012	882	7.786	-6.904	937	7.482	-6.545
PROGRAMMA 6 - Zorg voor elkaar	2.111	15.137	-	2.715	18.233	-	3.066	18.336	-
			13.026			15.518			15.270
PROGRAMMA 7 - Volksgezondheid, duurzaam en schoon	6.397	7.728	-1.331	6.401	7.266	-865	6.578	7.308	-730
PROGRAMMA 8 - Goed wonen	1.157	2.974	-1.817	1.445	3.282	-1.837	4.463	6.370	-1.907
Totaal programma's	66.325	68.869	-2.544	74.706	75.526	-820	81.860	79.698	2.162

Mutaties reserves

Programma	Primaire begroting			Begroting na wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	saldo	Baten	Lasten	Saldo
PROGRAMMA 0 - Voor en door bewoners	5.680	3.136	2.544	17.281	16.461	820	17.269	16.299	970
Totaal mutaties reserves	5.680	3.136	2.544	17.281	16.461	820	17.269	16.299	970

Resultaat na bestemming	72.005	72.005	-	91.987	91.987	-	99.129	95.997	3.132
--------------------------------	---------------	---------------	----------	---------------	---------------	----------	---------------	---------------	--------------

Programma	Primaire begroting			Begroting na wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	saldo	Baten	Lasten	Saldo
Gemeente Texel	72.005	72.005	-	91.987	91.987	-	99.129	95.997	3.132
DSW De Bolder	4.663	4.916	-253	4.452	4.701	-249	4.747	4.575	172
Resultaat 2024	76.668	76.921	-253	96.439	96.688	-249	103.876	100.572	3.304

Begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid 2024

Programma	Begroting na wijziging			Realisatie begrotingsjaar			(Rechtmatige) afwijking		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	saldo	Baten	Lasten	Saldo
PROGRAMMA 0 - Voor en door bewoners	51.635	23.487	28.148	54.644	25.436	29.208	3.009	1.949	1.060
PROGRAMMA 1 - Veiligheid op orde	123	2.838	-2.715	128	2.757	-2.629	5	-81	86
PROGRAMMA 2 - Goede bereikbaarheid	1.033	8.225	-7.192	966	7.469	-6.503	-67	-756	689
PROGRAMMA 3 - Mooi en gastvrij Texel/Texel	10.423	1.721	8.702	10.731	1.585	9.146	308	-136	444
PROGRAMMA 4 - Toekomst voor de jeugd	49	2.688	-2.639	347	2.955	-2.608	298	267	31
PROGRAMMA 5 - Samen beleven en bewegen	882	7.786	-6.904	937	7.482	-6.545	55	-304	359
PROGRAMMA 6 - Zorg voor elkaar	2.715	18.233	-	3.066	18.336	-	351	103	248
			15.518			15.270			
PROGRAMMA 7 - Volksgezondheid, duurzaam en schoon	6.401	7.266	-865	6.578	7.308	-730	177	42	135
PROGRAMMA 8 - Goed wonen	1.445	3.282	-1.837	4.463	6.370	-1.907	3.018	3.088	-70
Totaal programma's	74.706	75.526	-820	81.860	79.698	2.162	7.154	4.172	2.982

Mutaties reserves

Programma	Begroting na wijziging			Realisatie begrotingsjaar			(Rechtmatige) afwijking		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	saldo	Baten	Lasten	Saldo
PROGRAMMA 0 - Voor en door bewoners	17.281	16.461	820	17.269	16.299	970	-12	-162	150

Programmarekening over begrotingsjaar 2024

Totaal mutaties reserves	17.281	16.461	820	17.269	16.299	970	-12	-162	150
--------------------------	--------	--------	-----	--------	--------	-----	-----	------	-----

Resultaat na bestemming	91.987	91.987	-	99.129	95.997	3.132	7.142	4.010	3.132
-------------------------	--------	--------	---	--------	--------	-------	-------	-------	-------

Leeswijzer

Leeswijzer

Programmarekening 2024

De programmarekening 2024 bestaat uit de volgende onderdelen:

- De bestuurlijke boodschap en financiële samenvatting.
- jaarverslag 2024
 - programma's
 - paragrafen
- jaarrekening 2024
 - overige gegevens

Home

De homepage bevat de bestuurlijke boodschap, een financiële samenvatting met een totaaloverzicht van baten en lasten, de leeswijzer en het raadsbesluit.

Jaarverslag 2024

Het onderdeel jaarverslag 2024 bestaat uit de programmaverantwoording en de paragrafen.

In elk programma staan de beleidsdoelen, operationele doelen, de te leveren prestaties en het resultaat van de te leveren prestaties. Dit is gebaseerd op basis van de drie W-vragen. De raad bepaalt 'Wat willen we bereiken,' het college vult dat in door 'Wat gaan we daarvoor doen' en college en organisatie bepalen in samenspraak 'Wat mag dat kosten.' Dat laatste wordt door de raad geautoriseerd en daarmee is de cirkel rond. Per programma staat beschreven wat we willen bereiken en we doen dat door beleidsindicatoren op te nemen. Daarnaast staan in elk programma de maatregelen beschreven en wat de stand van zaken van de maatregel. Verder staat in elk programma wat de kosten en/of opbrengsten zijn, met een toelichting op de grote financiële afwijkingen. Dit zijn de afwijkingen vanaf € 50.000. Daarnaast is voor het eerst in het jaarverslag per programma opgenomen wat de aangevraagde en toegezegde subsidies zijn en welk onderdelen die gepland waren in 2023 die in 2024 zijn uitgevoerd. Dit naar aanleiding van toezeggingen aan de raad.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft een aantal paragrafen verplicht voor. Elke paragraaf heeft betrekking op een specifiek onderwerp dat binnen één of meer programma's voorkomt. Door deze apart te presenteren wordt het inzicht vergroot. Daarnaast staat het een gemeenteraad vrij aanvullend een paragraaf te vragen voor een relevant onderwerp. De paragrafen zijn:

- a. Verbonden Partijen;
- b. Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- c. Onderhoud kapitaalgoederen;
- d. Bedrijfsvoering;
- e. Grondbeleid;
- f. Financiering;
- g. Lokale Lasten;
- h. Wet Open Overheid. Deze paragraaf is voor het eerst in het jaarverslag opgenomen;
- i. Overhead.

Jaarrekening 2024

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft een verplichte indeling van de jaarrekening voor. De hoofdstukken hebben betrekking op de verantwoording van de lasten en de baten en op de balans (inclusief toelichting), een verantwoording over specifieke uitkeringen en een bijlage met een overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld. Hiermee wordt de financiële positie (en het vermogen) van de gemeente inzichtelijk. Daarbij is ook de toelichtingen op deze onderdelen opgenomen.

Overige gegevens

In dit deel vindt u de SISA (Single Information, Single Audit) bijlage, het raadsvoorstel voor de resultaatbestemming en de controleverklaring van de accountant ETL.

Programma 0 - Voor en door bewoners

Visie

De menselijke maat als uitgangspunt

In onze dienstverlening aan inwoners, ondernemers en bezoekers staat de menselijke maat centraal. Dat betekent dat we helder communiceren en iedereen met respect behandelen. We willen alle inwoners goed informeren, actief betrekken bij wat er speelt en onze communicatie continu verbeteren. Daarbij vinden we het belangrijk om te weten wat inwoners denken over belangrijke onderwerpen. De gemeenteraad betrekken we daarom vroegtijdig bij besluiten over participatie in belangrijke dossiers.

Toegankelijke en persoonlijke dienstverlening

Onze dienstverlening is voor iedereen toegankelijk en begrijpelijk. Wie persoonlijke aandacht nodig heeft, krijgt die ook. Door meer op afspraak te werken, kunnen we deze aandacht beter organiseren. Ons doel is dat inwoners moeiteloos contact met ons kunnen hebben: digitaal waar dat kan en gewenst is, persoonlijk waar dat nodig is.

In persoonlijk contact worden onze medewerkers soms geconfronteerd met grensoverschrijdend gedrag. Een veilige werkomgeving blijft daarom een belangrijk aandachtspunt binnen onze organisatie.

Een zelfstandige en betrouwbare gemeente

We willen als gemeente Texel zelfstandig blijven en werken daarvoor nauw samen met collega-gemeenten in Noord-Holland en op de Wadden. Voor hen willen we een betrouwbare partner zijn en blijven. Dat vraagt om duidelijke keuzes: wat doen we wel, en wat niet? Waar richten we onze aandacht en energie op?

Onze financiële basis is stabiel, met een strakke begroting. We maken gebruik van moderne, toekomstbestendige ICT-systemen en hechten veel waarde aan informatiebeveiliging en privacy. We werken hybride, waar dat past bij het werk en de situatie.

De samenleving verandert voortdurend, en dat heeft invloed op onze rol als lokale overheid. Daarom blijven we als organisatie in ontwikkeling via Organisatie op Koers 2.0.

[Link naar Visie en Beleid - Texel](#)

0.1 Bestuur

Doelstellingen

0.1 Bestuur

Het is noodzakelijk om samen te werken met diverse partijen, omdat de opgaven steeds groter worden en wij als gemeente Texel te weinig slagkracht hebben om dat alleen op te pakken. Daarnaast vinden we het belangrijk dat de kennis en kunde van het eiland wordt benut.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Samenwerken

We werkten in 2024 samen met diverse partijen zoals de dorpscommissies en het Texels Ondernemersplatform TOP. De samenwerking met de regio heeft gezorgd voor het binnenhalen van de Regiodeal Noord-Holland-Noord. De regiodeal de Wadden is in 2024 gestart met de uitvoering.

Maatregelen

Aanbesteding accountant gemeente Texel

Raad 09-11-2023

Overwegende

- het advies van de auditcommissie volgend

Besluit

1. akkoord te gaan met de door ETL Assurance & Overheidsaccountants uitgebrachte offerte voor het leveren van accountantsdiensten voor de boekjaren 2024 en jaar 2025 met mogelijke verlenging van een jaar.
2. De financiële consequenties ad € 32.000 zijn structureel meegenomen in de programmabegroting 2024.

[Link naar raadsbesluit 09-11-2023 Aanbesteding accountant Gemeente Texel](#)

Kwaliteit (toelichting)

De accountant is door de raad benoemd voor 2024 en 2025. De accountant zal ook de jaarrekening van de Bolder controleren over het jaar 2024.

Geld (toelichting)

2024: € 32.000 structureel

Aankoop grond en opstal Achterom en steeg Weverstraat - Achterom

Raadsbesluit 20-09-2023

Het college stelt de raad voor deze grond en schuur aan het Achterom aan te kopen, omdat de grond in het centrum schaars is, de fietsenstalling op die locatie goed wordt gebruikt en we meer fietsenstallingen in de nabijheid van het centrum willen.

De plannen voor verdere invulling worden nog uitgewerkt.

De keuze is om of de eigenaar daar een winkel/woning te laten bouwen, of dat de gemeente het perceel aankoopt voor een fietsenstalling.

Link naar Raadsbesluit 20-09-2023- Aankoop grond en opstal Achterom en steeg Weverstraat-Achterom 20-09-2023

Kwaliteit (toelichting)

De akte van levering is 29 april 2024 gepasseerd. De grond en de opstal zijn nu in eigendom van de gemeente en het team Gemeentewerken gaat nu de plannen voor de locatie uit gaan werken. Afhankelijk van de plannen zal de opstal worden gesloopt of (tijdelijk) een andere invulling krijgen. De bestaande openbare fietsenstalling blijft.

De schuur is nog niet gesloopt. Gemeentewerken heeft nog geen plannen gemaakt voor deze locatie.

Geld (toelichting)

Raadsbesluit 20-09-2023 € 212.000 ten laste van de Algemene Reserve.

Het budget sloop 2024 wordt overgeheveld naar 2025.

Een hogere bijdrage aan de rekenkamercommissie De Waddeneilanden betalen

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-001

Het totale budget van de Rekenkamercommissie De Waddeneilanden wordt in 2024 verhoogd naar € 40.000 (dit was € 35.000). Bij de verdeling van de kosten wordt aangesloten bij de geldende verdeelsleutel van de Gemeenschappelijke Regeling De Waddeneilanden, omdat dat logischer en eerlijker is. Tot en met 2023 betaalde ieder eiland evenveel. Door de nieuwe verdeelsleutel wordt de bijdrage voor Texel € 12.000 (€ 4.634 hoger dan nu). In het rapport 'Inspiratiekaders effectieve invulling lokale rekenkamers' (opgesteld door o.a. de VNG en het ministerie van Binnenlandse Zaken) staat o.a. geschreven dat een budget van € 1,30 per inwoner het minimale is dat een Rekenkamer nodig heeft om haar basisfuncties effectief te kunnen uitvoeren. De jaarlijkse bijdrage wordt structureel verhoogd met € 4.634 n.a.v. nieuw verdeelsleutel de Waddeneilanden

Link naar raadsbesluit 09-11-2023 Begroting 2024 voorstel 2024-001

Kwaliteit (toelichting)

Het budget is verhoogd.

Geld (toelichting)

2024: € 4.634 Structureel

GR samenwerkingsverband De Waddeneilanden begroting 2025

Raadsbesluit 22-05-2024

De gemeenteraad wordt gevraagd in te stemmen met de conceptbegroting 2025 van Samenwerkingsverband De Waddeneilanden en geen wensen en bedenkingen te hebben.

De structurele lasten voor het jaar 2025 (indexering) zijn € 7.600 en de incidentele lasten voor het jaar 2025 (waaronder extra formatie t.b.v. de samenwerking de Waddeneilanden, € 62.000) worden meegenomen in de programmabegroting 2025

Ook wordt gevraagd voor kennisgeving aan te nemen de begroting 2024 (inclusief wijzigingen), het jaarverslag en rekening 2023 en de tijdelijke aanvulling op de financiële verordening in het jaarverslag en rekening 2023.

[Link naar raadsbesluit 22-05-2024](#)

Kwaliteit (toelichting)

De begroting 2025 is unaniem vastgesteld en komt in 2025 tot uitvoering.

Geld (toelichting)

€7.600 structureel en €62.000 incidenteel voor 2025.

Hybride dienstverlening en bedrijfsvoering doorontwikkelen

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-106

Hybride werken is een structureel onderdeel geworden van onze bedrijfsvoering. Het biedt ons kansen voor de dienstverlening, verbetert onze positie op de arbeidsmarkt en draagt bij aan het werkplezier. Ook zijn we hierdoor voorbereid om in de toekomst onze dienstverlening, desnoods minimaal, draaiende te houden.

Deze manier van werken vraagt de nodige investeringen in ICT-middelen, in het gebouwenbeheer van de gemeente en van onze werkprocessen. Deze onderdelen (personeel, gebouwen en ICT) proberen we samen te brengen om een toekomstbestendige en duurzame manier van werken in te richten.

[Link naar raadsbesluit 09-11-2022 Begroting 2023](#)

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 zijn de vergadersystemen vervangen en kan via Outlook gereserveerd worden. Het reserveren van werkplekken is los gelaten.

Geld (toelichting)

2023: € 50.000 incidenteel		
2023: € 25.000 structureel		

Met programma organisatie Waddeneilanden verder gaan

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-104

In 2021 zijn we er via het programma Waddeneilanden in geslaagd een woondeal te treffen met Rijk ter waarde van € 4,5 miljoen. Wadden breed. In 2023 gaan we verder met het programma Waddeneilanden. Voor de programmaorganisatie 2022 heeft u daartoe reeds € 75.000 beschikbaar gesteld. Omdat we zeker ook in 2023 verder zullen werken met en aan het programma Waddeneilanden met onze collega Waddeneilanden, Provincies en Rijk, stellen we voor om voor het jaar 2023 opnieuw € 75.000 beschikbaar te stellen voor de uitvoering.

Als de Regiodeal doorgaat dan zal het college met een structureel voorstel komen.

Link naar raadsbesluit 09-11-2022 Begroting 2023

Kwaliteit (toelichting)

Is afgerond.

Geld (toelichting)

Begroting 2023 € 75.000		
De Regiodeal is gestart en daarbij heeft het college een aanvullend voorstel gedaan voor co-financiering. Voor dit budget was €75.000 beschikbaar.		

Nieuwe democratische vormen

Motie 16-02-2022:

Om samen met de griffie een traject op te zetten waarin we alle mogelijkheden om democratie op ons eiland te versterken gaan onderzoeken. Met als doel daar in de komende raadsperiode mee te gaan experimenteren, als blijkt dat deze of andere vormen goed bij Texel zouden kunnen passen. Indien mogelijk zouden wij dit traject al voor de zomer van 2022 willen laten starten.

Link naar Motie Nieuwe democratische vormen

Kwaliteit (toelichting)

Omdat de Quick Scan ook tijd vraagt, en via het Afstemmingsoverleg van 18 april 2024 pas gepland is voor begin 2025, en de uitvoering van de motie hieraan gekoppeld is, is het nog niet zeker wanneer er concrete resultaten zijn, die aan de raad kunnen worden aangeboden. Maar 'Datum raad' zal dus zijn NA de QuickScan (en dus niet eerder dan laat in 2025).

Op 22 januari 2025 is er een eerste intakegesprek met de mensen die deze scans uitvoeren; daarna zal daarover door de griffier het Afstemmingsoverleg geïnformeerd worden en besloten worden 'hoe verder'.

Geld (toelichting)

De QuickScan zelf kost geen geld; wel vraagt het betrokkenheid van een aantal mensen (tijd als geld, dus).

Opvang ontheemden uit Oekraïne

Raadsbesluit 22-03-2023

Overwegende

- Dat de oorlog in Oekraïne nog gaande is;
- Dat er vluchtelingen moeten worden opgevangen;
- Dat nadere besluitvorming hierover noodzakelijk is.

Besluit

1. Gebruik te maken van de mogelijkheid om een boot in Oudeschild langer te blijven gebruiken voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne;
2. Een bedrag van €5.000.000 beschikbaar te stellen en voor te financieren t.b.v. de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne tot maart 2024 (dit voorschot wordt terug ontvangen van het Rijk);
3. Op basis van nacalculatie de definitieve kosten te verantwoorden via de reguliere P&C cyclus.

[Link naar Raadsbesluit 22-03-2023](#)

Raadsbesluit 17-04-2024

Overwegende

- Dat de oorlog in Oekraïne nog gaande is;
- Dat er vluchtelingen worden opgevangen;

Besluit

1. Een bedrag van € 5.000.000 beschikbaar te stellen en voor te financieren t.b.v. de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne tot maart 2025 en hiervoor aan het rijk subsidie te vragen op basis van de bekostigingsregeling daarvoor;
2. Op basis van nacalculatie de definitieve kosten en ontvangen subsidie te verantwoorden via de reguliere P&C cyclus.

[Link naar Raadsbesluit 17-04-2024](#)

Kwaliteit (toelichting)

In de zomer van 2024 zijn de Oekraïense ontheemden verhuist naar een meer comfortabele drijvende opvanglocatie genaamd 'Le Formidable'. Er wonen ongeveer 150 bewoners waarvan 20 kinderen in de leeftijd van 22 maanden tot 18 jaar. Met de nieuwe locatiemanager kunnen de bewoners op afgesproken tijden en momenten gemeentelijke zaken bespreken. De bewoners geven aan heel blij te zijn met hun nieuwe onderkomen. Er zijn voorbereidingen getroffen om in 2025 te werken aan betere en goedkopere huisvesting bij Marsweg-Noord en Starkenburgh.

Geld (toelichting)

€5.000.000 opvang van vluchtelingen uit Oekraïne tot maart 2025 (dit voorschot wordt terug ontvangen van het Rijk);

0.2 Burgerzaken

Doelstellingen

0.2 Burgerzaken

Ook in 2024 heeft de Gemeentewinkel uitvoering gegeven aan de wettelijke verplichtingen en taken op het gebied van Burgerzaken en Burgerlijke stand. Dit klinkt als de gebruikelijke werkzaamheden, maar het werkterrein van Burgerzaken en Burgerlijke stand is allesbehalve standaard en continue (inhoudelijk) in beweging. Dit vraagt veel van de flexibiliteit van onze medewerker zelf en de bedrijfsvoering in het algemeen.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Zo heeft de Gemeentewinkel in 2024 bijvoorbeeld te maken gehad met het eerste jaar van de Reisdocumentenpiek. Dit betekent dat het aantal aanvragen meer dan tweemaal zoveel was dan in het jaar daarvoor.

Binnen Burgerlijke stand was sprake van een overgangsjaar om onder bepaalde voorwaarden een naamswijziging aan te vragen voor eerder geboren kinderen. Dit is complexe materie die er 'even' bij komt. Daarnaast zijn er in het afgelopen jaar een viertal ervaren medewerkers vertrokken met de nodige senioren kennis. Een dergelijke ontwikkeling heeft zijn weerslag op een team. Medewerkers krijgen een andere rol en moeten de kans krijgen om in deze rol te groeien en zich te ontwikkelen. Nieuwe medewerkers moeten geschoold worden. Dit heeft veel van het team en met name van de twee overgebleven senioren gevraagd.

Maatregelen

Digitoegankelijkheid op bestaande subsites toepassen

Raadsbesluit 09-11-2022 begroting: voorstel 2023-102

We werken al enige tijd aan digitoegankelijkheid van onze website om zo te voldoen aan wetgeving (besluit digitale toegankelijkheid overheid). Inmiddels is de eigen website goed toegankelijk en wordt regelmatig getoetst. Naast www.texel.nl zijn er verschillende websites waar de gemeente opdrachtgever van is maar die nog niet voldoen aan de wet digitoegankelijkheid. In 2023 richten we onze aandacht daarom op deze subwebsites. Waar mogelijk worden deze websites overgebracht in hetzelfde systeem als www.texel.nl waardoor toegankelijkheid en AVG geborgd zijn. Afhankelijk van de subsites vraagt dit om een grotere of kleinere aanpassing in bijvoorbeeld codering of kleurgebruik. Het bedrag voor aanpassingen is gemiddeld per site € 7.000. Het gaat om 6 websites, die daarna om de 2 jaar getoetst moeten worden. De toetsing kost € 2.000 per website. We gaan per jaar 2 websites aanpakken en dat voor 3 jaar. Kosten per jaar € 18.000. Incidenteel nodig voor 3 jaar € 54.000.

[Link naar Begroting 2023](#)

Kwaliteit (toelichting)

Afgelopen jaar zijn 4 websites getoetst en hertoetst. De werkzaamheden die volgden uit het toegankelijkheidsonderzoek zijn verwerkt. Soms betekent dat dat een website in zijn geheel gemigreerd moet worden naar een ander systeem. Die werkzaamheden zijn ook gestart en krijgen verder vorm in 2025.

Geld (toelichting)

2023-102: incidenteel 3 x € 18.000 voor de jaren 2023, 2024 en 2025

Texels burgerberaad

Raadsbesluit 17-04-2024 Plan van Aanpak Inwonersberaad 2024

Dit plan gaat in op alle algemene kaders van een inwonersberaad, toegespitst op het onderwerp: Hoe blijft Texel voorzien van voldoende energie? Het inwonersberaad moet rekening houden met de mate van invloed van de gemeente, de praktische, juridische en financiële uitvoerbaarheid, bestaand gemeentelijk-, provinciaal- en Rijksbeleid en de afwegingskaders die genoemd worden in het Beeldkwaliteitsplan Buitengebied zoals fysieke impact op het landschap, natuurwaarden, economie en kernwaarden. De adviezen hoeven hier niet precies binnen te passen - afwijkingen kunnen worden meegegeven aan de gemeenteraad ter overweging. Tenslotte moeten de adviezen een sociaal, eerlijke en rechtvaardige uitwerking voor alle Texelaars hebben. De adviezen van het Inwonersberaad worden door de gemeenteraad als zwaarwegend beschouwd en in principe overgenomen als het aan de meegegeven randvoorwaarden voldoet.

Link naar raadsbesluit 17-04-2024

Raadsbesluit 16-02-2022

Participatie is niet nieuw binnen de gemeente Texel. Bijna bij elk onderwerp of project worden inwoners, ondernemers of andere relevante partijen betrokken. Vanuit de samenleving, de gemeenteraad en de organisatie is behoefte aan meer duidelijkheid over de aanpak en keuzes van participatie: wanneer wel of niet participeren, wat zijn verschillende rollen, verantwoordelijkheden en verwachtingen van raadsleden, ambtenaren en inwoners.

Het college vraagt de gemeenteraad de Texelse aanpak voor burgerparticipatie, een praktisch document waarin een vaste werkwijze van participatie is vastgelegd, vast te stellen.

Besluit

1. De Texelse aanpak voor burgerparticipatie vast te stellen
2. Een voorbereidingsbudget beschikbaar te stellen van € 25.000 uit de Algemene Reserve voor de implementatie
3. Een budget van € 114.000 beschikbaar te stellen voor de invulling van een coördinator Burgerparticipatie voor een periode van twee jaar, eveneens uit de Algemene Reserve.
4. Het college opdracht te geven om jaarlijks bij het aanbieden van de Perspectiefnota aan te geven welke projecten en voorstellen die daarin opgenomen staan in aanmerking komen voor de hoogste categorie burgerparticipatie, de zogenaamde Route 3, zodat daar in de Programmabegroting (en planning via de LTP) rekening mee gehouden kan worden.

Link naar raadsbesluit 16-02-2022 Burgerparticipatie

Raadsbesluit 09-11-2022

We starten (themagestueurd) een Texels burgerberaad op. Een belangrijk aandachtspunt bij het uitvoeren van een dergelijk beraad is het zorgen voor een gelijk speelveld qua informatie en inbreng. Het oprichten en begeleiden van een burgerberaad vraagt om een zorgvuldig proces. Daar gaan we in investeren. Voorstel in begroting 2023-102.

Hiervoor is financiering nodig voor ondersteuning van de organisatie (projectleiding) en de uitvoering. Projectleiding à € 120.000 voor 2 jaar en € 150.000 voor uitvoering

Burgerberaad opzetten en uitvoeren

Link naar begroting 2023

Raad 19-12-2023 Kaderstellende notitie Texels burgerberaad

Besluit

1. de kaderstellende notitie Texels Burgerberaad, algemene kaders voor het instrument burgerberaad vast te stellen;
2. akkoord te gaan met de volgende algemene kaders voor een Texels Burgerberaad;
 - a. Duidelijke opdracht met afspraken over opvolging en randvoorwaarden. De adviezen van een burgerberaad worden als zwaarwegend beschouwd en in principe overgenomen door de gemeenteraad als deze voldoen aan de betreffende randvoorwaarden;

- b. Het onderwerp en de vraagstelling voldoen aan de criteria: maatschappelijk & politiek relevant, geeft zichtbaar resultaat en geschikt voor het instrument burgerberaad;
 - c. Onafhankelijke procesbegeleiding;
 - d. Deelnemers zijn een afspiegeling van de Texelse bevolking d.m.v. een gewogen loting en de groep bestaat uit tenminste 60 personen;
 - e. Deelname is toegankelijk en laagdrempelig;
 - f. Betrek de samenleving bij het burgerberaad;
 - g. Er is voldoende tijd en budget.
3. om na uitvoering van het eerste burgerberaad, het proces, het instrument en de voorwaarden te evalueren om vervolgens te bepalen in welke vorm het burgerberaad in het vervolg wordt ingezet. De conclusies en aanbevelingen worden verwerkt in deze kaderstellende notitie Texelse Burgerberaad, algemene kaders voor het instrument burgerberaad.

[Link naar Kaderstellende notitie Texels burgerberaad raadsbesluit 19-12-2023](#)

[Link naar Participatieverordening raadsbesluit 19-12-2023](#)

Motie 19-12-2023: Een beraad voor alle Texelaars

Kwaliteit (toelichting)

In december 2023 is de kaderstellende notitie Texels burgerberaad, algemene kaders voor het instrument burgerberaad vastgesteld en de naam gewijzigd in Texels Inwonersberaad. De volgende stap is de organisatie van het eerste Inwonersberaad klimaat en energie. Voor de zomer van 2024 is gestart met een uitgebreide campagne om het publiek te informeren over het komende Inwonersberaad. In de eerste week van september hebben alle inwoners vanaf 16 jaar een uitnodiging ontvangen om deel te nemen.

Uit de 225 aanmeldingen is een groep van 80 inwoners geloot die representatief is voor de Texelse samenleving. Op 5 oktober begonnen de deelnemers aan de opdracht van de gemeente en gingen aan de slag met het energievraagstuk. De deelnemers leerden over het onderwerp, vormden zich een mening met behulp van deskundigen en zochten gezamenlijk naar oplossingen. Deze kennis werd in groepjes verwerkt tot adviezen. Alle adviezen die door een ruime meerderheid (minimaal 70%) van het beraad werden aangenomen, worden eind januari als eindrapport overhandigd aan de gemeenteraad. Zaterdag 14 december vond de afsluitende bijeenkomst plaats, waarbij de voorzitter van het beraad een set adviezen overhandigde aan burgemeester Mark Pol. De adviezen beslaan een breed palet aan thema's en ambities. Van diverse opwektechnieken, besparingsmaatregelen en opslagmethodes. Ook wordt de noodzaak van samenwerking op het eiland genoemd om het energieprobleem op te lossen. Het Inwonersberaad roept de gemeente nadrukkelijk op om initiatief te nemen, te innoveren, faciliteren en organiseren.

De adviezen van het Inwonersberaad worden door de gemeenteraad als zwaarwegend beschouwd en overgenomen als deze juridisch, financieel en praktisch uitvoerbaar zijn. De ambtelijke organisatie stelt de komende tijd een bijbehorend raadvoorstel op waarbij de adviezen van het Inwonersberaad worden getoetst op deze randvoorwaarden vanuit een ja, mits- houding. De behandeling hiervan volgt in april 2025. Hierna wordt de uitvoering van de adviezen zo snel als mogelijk opgepakt.

Geld (toelichting)

2022: € 25.000 uit algemene reserve voor voorbereidingskrediet

2022: € 114.000 2 jaar (2022 en 2023) coördinator Burgerparticipatie

Begroting 2023-110: Incidenteel Projectleiding à € 120.000 voor 2 jaar(2024 en 2025) en € 150.000 voor uitvoering

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Doelstellingen

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Wat hebben wij gedaan in 2024?

Beheerplan gemeentelijke gebouwen

In september 2024 is het beheerplan onderhoud gemeentelijke gebouwen vastgesteld. Dit beheerplan stelt de kaders vast voor de komende 5 jaar. In het beheerplan is de doelstelling beschreven dat in 2035 alle gemeentelijke gebouwen van het gas af zijn.

Maatregelen

Beheerplan onderhoud gemeentelijke gebouwen

Raadsbesluit 18-09-2024: Beheerplan onderhoud gemeentelijke gebouwen

Kwaliteit (toelichting)

Het beheerplan onderhoud gemeentelijke gebouwen is 18 september door de raad vastgesteld.

Geld (toelichting)

Onderzoek gevolgen maatschappelijke ontwikkelingen voor diverse gemeentelijke gebouwen

College uitvoeringsprogramma:

Er is onderzoek uitgevoerd naar het huidige en toekomstig gebruik van de gemeentelijke gebouwen, met name het cluster gemeentehuis, gemeentewerf en de bolder. Daarbij zijn varianten geschetst voor de gevolgen van hybride werken.

De resultaten worden als onderdeel van het traject Organisatie op Koers gepresenteerd.

Kwaliteit (toelichting)

Er is onderzoek uitgevoerd naar het huidige en toekomstig gebruik van de gemeentelijke gebouwen, met name het cluster gemeentehuis, gemeentewerf en de bolder. Daarbij zijn varianten geschetst voor de gevolgen van hybride werken.

Geld (toelichting)

0.4 Overhead

Doelstellingen

0.4 Overhead

Wat hebben we gedaan in 2024?

Arbeidsmarkt

De nieuwe arbeidsmarktcampagne is in 2024 gestart. 'Psst Texel roept je' is een succes. Dit zien we onder andere door de grote hoeveelheid positieve reacties, de twintig open sollicitaties en dat de campagne slogan is gaan leven op het eiland.

Deze campagne is nodig omdat we grote ambities hebben, maar nog niet alle medewerkers om die ambities te realiseren. Daarnaast is er nog natuurlijk verloop waarvoor ook nieuwe collega's moeten worden geworven. We hebben in 2024 veel energie gestoken in het werven van nieuwe collega's. En met succes! We hebben 56 nieuwe medewerkers, 30 tijdelijke inhuurmedewerkers en 15 stagiairs aangenomen. En we hebben ook veel aandacht besteed om onze nieuwe collega's goed in te werken, bijvoorbeeld door het ontwikkelen en implementeren van een nieuw onboardingsprogramma.

Interne organisatie

In 2024 hebben we een grote stap gezet in de doorontwikkeling van onze organisatie. We hebben afscheid genomen van de oude programmalijnen en een solide basis gelegd voor de toekomst met de vaststelling van onze interne missie, visie en kernwaarden onder de noemer Eilandkracht. Deze kernwaarden vormen de drijvende kracht waaruit we verder blijven bouwen aan onze organisatie.

Ook ontwikkelden we diverse initiatieven en instrumenten die aansluiten op Eilandkracht. Zo introduceerden we de functie van Bestuursondersteuner: een nieuwe rol om de bestuurlijke besluitvorming effectiever te ondersteunen.

Tot slot is hard gewerkt aan de uitvoering van het Strategisch Personeelsplanning, waarmee we onze personeelsstrategie toekomstbestendig maken.

Agressieprotocol

De veiligheid van de medewerkers is een belangrijk thema en in 2024 actueler dan ooit. Daarom is een nieuw Agressieprotocol vastgesteld en het plan van aanpak vanuit de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RIE) geactualiseerd.

Inwonersberaad

We hebben in 2024 stappen gezet op het gebied van communicatie en participatie. Een mooi voorbeeld is de betrokkenheid van inwoners bij de herinrichting van het ijsbaanterrein. Tegelijkertijd erkennen we dat de uitvoering nog beter kan. En ook het inmiddels afgeronde inwonersberaad is in 2024 gestart en heeft eind 2024 de concept aanbevelingen overgedragen aan de gemeente.

Maatregelen

Advies & ondersteuning tijdelijk uitbreiden

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-113

Voor de uitwerking van het coalitie akkoord wordt de komende jaren extra personeel geworven op speerpunten zoals wonen, omgevingswet, duurzaamheid etc. Deze uitbreiding heeft consequenties voor de dienstverlening van meerdere onderdelen van de afdeling Advies & Ondersteuning.

Voor 2023 en 2024 worden extra middelen gevraagd voor ondersteuning. De kosten bedragen € 200.000 per jaar.

Voortgang 2023/2024:

In 2023 en 2024 is vanuit de extra aangevraagde middelen ingezet op ondersteuning voor verschillende onderdelen van de afdeling A&O. Team HRM heeft tijdelijke ondersteuning ontvangen in verband met de toename van de werving en selectieprocedures. Ook is er een recruiter ingehuurd om moeilijk vervulbare vacatures ingevuld te krijgen. Verder zijn de gelden ingezet voor communicatie. Er is een start gemaakt met de employer branding en de uitrol van een werkgeversmerk in de vorm van een arbeidsmarktcampagne passend bij de identiteit en het toekomstbeeld van de gemeente Texel.

[Link naar Begroting 2023](#)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 en 2024 is vanuit de extra aangevraagde middelen ingezet op ondersteuning voor verschillende onderdelen van de afdeling A&O. Team HRM heeft tijdelijke ondersteuning ontvangen in verband met de toename van de werving en selectieprocedures. Ook is er een recruiter ingehuurd om moeilijk vervulbare vacatures ingevuld te krijgen. Verder zijn de gelden ingezet voor communicatie. Er is een start gemaakt met de employer branding en de uitrol van een werkgeversmerk in de vorm van een arbeidsmarktcampagne passend bij de identiteit en het toekomstbeeld van de gemeente Texel.

Geld (toelichting)

2023-113: € 200.000 2023 en € 200.000 2024 incidenteel

Incidentele budget 2023: € 200.000 is volledig ingezet.

Incidentele budget 2024: van de € 200.000 is momenteel nog € 7.237 beschikbaar.

Archief tijdsblok 2000 t/m 2012 bewerken en overbrengen

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-105

De gemeente Texel heeft circa 170 meter fysiek niet bewerkt archief. Dit archief zal bewerkt moeten worden tbv overbrenging naar het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA).

Onder bewerking wordt verstaan het selecteren van de archiefbescheiden in blijvend te bewaren en op termijn te vernietigen stukken. Tevens zal er een beschrijvende inventaris (conform archiefwet en afspraken met het RHCA) moeten worden opgemaakt

Intern hebben wij niet de kennis en kunde om dit te doen. Ondersteuning van gespecialiseerde inhuurkrachten is noodzakelijk tbv overbrenging naar het RHCA. De uitvoering zal plaats vinden van 2023-2026.

Gezien de hoeveelheid archiefbescheiden duurt dit project 4 jaar. Kosten worden geraamd op € 50.000 per jaar en zijn nodig om extra expertise in te huren.

[Link naar begroting 2023](#)

Kwaliteit (toelichting)

Het archief tijdsblok 2000 tot en met 2012 wordt in 4 jaar bewerkt. In 2023 is dit gestart en zal in 2026 afgerond worden.

Geld (toelichting)

2023-105: incidenteel totaal € 200.000.

4 jaar € 50.000 per jaar periode 2023-2026

Extra informatie-adviseur aanstellen

Raadsvoorstel 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-003

Om aan de veranderende informatiesamenleving als gemeente Texel te kunnen voldoen is vanuit de Strategische Personeelsplanning onderkent dat een extra Informatie-adviseur noodzakelijk is. De Informatie-adviseur ontwikkelt, coördineert en beheert de gemeente brede informatievoorziening evenals het efficiënt toepassen hiervan en houdt zich actief op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen. Deze functie is cruciaal om o.a. de veiligheid van de gemeentelijke digitale omgeving te waarborgen voor de komende jaren. Internet criminelen passen vele methoden toe om binnen te dringen tot organisaties. Hiervoor dienen allerlei beleid en maatregelen opgezet en geïmplementeerd te worden. De informatie-adviseur heeft hier een cruciale rol in dit project. Verder gaan de ontwikkelingen op zowel technisch als organisch gebied erg snel en zullen continue gevolgd en geïmplementeerd moeten worden . Kosten structureel € 106.000.

Voortgang: Extra informatie adviseur is aangesteld per 1-1-2024.

[Link naar begroting 2024](#)

Kwaliteit (toelichting)

Extra informatie adviseur is aangesteld per 1-1-2024.

Geld (toelichting)

2024-003: € 106.000 structureel

Financieel pakket vervangen

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-103

Het huidige financiële pakket Decade van Unit4 moet vervangen worden. Normaliter gaat een pakket ongeveer 7 jaar mee, dit pakket wordt na 20 jaar vervangen. Unit4 heeft per 1 januari 2024 de overeenkomst opgezegd. Het pakket wordt vanaf die datum niet meer onderhouden en ondersteund. Naast de aanschaf van het pakket zetten we ook in op het verbeteren van onze financiële bedrijfsvoering (zoals scan en herken en e-facturering), verdergaande automatisering van onze processen en informatievoorziening.

Voortgang: Het implementeren van het nieuw financieel pakket Key2Financiën verloopt goed en vanaf 1 januari 2024 werkt de organisatie met K2F. Voor de weergave van de P&C documenten maken we gebruik van Pepperflow. De implementatie en uitrol binnen de organisatie van deze applicatie vindt in 2024 plaats.

[Link naar begroting 2023](#)

Kwaliteit (toelichting)

Het implementeren van het nieuw financieel pakket Key2Financiën (K2F) is goed verlopen. Vanaf 1 januari 2024 werkt de organisatie met K2F. Voor de weergave van de P&C documenten maken we gebruik van Pepperflow. Een aantal onderdelen van K2F zijn nog niet uitgerold binnen de organisatie. Dit zal stapsgewijs plaatsvinden in de komende periode.

Geld (toelichting)

Begroting 2023-103: incidenteel € 400.000

Implementatiekosten (zoals koppeling met andere systemen, inrichting en opleidingen) € 320.000. Inhuur implementatie periode 2023 € 80.000. Door veranderde wetgeving mogen dergelijke kosten niet meer geactiveerd worden. Daarnaast is er structureel budget nodig voor de Software As A Service (SAAS) dienstverlening (zoals licenties, onderhoud, update). Zoals het er nu uit ziet kunnen deze kosten gedekt worden binnen de huidige begroting (vrijval kapitaal- en exploitatielasten oud financieel pakket).

Financiële consequenties SPP

Raadsvoorstel 09-11-2023 Voorstel begroting 2024 - 002

In 2021 kwam het eerste Strategisch Personeelsplan als organisatie-instrument beschikbaar bij de gemeente Texel, om te ondersteunen bij Organisatie op Koers. Om het SPP leidend te laten zijn over langere termijn, is besloten om een jaarlijks 'document' op te stellen. De eerste versie van het SPP 2021 is nog opgesteld zonder financiële paragraaf, met name omdat men verwachtte dat wijzigingen in de bezetting binnen de beschikbare formatie konden worden opgelost. Eerder was dit ook het geval, maar dit blijkt niet meer haalbaar. Dit komt doordat de arbeidsmarkt in het nadeel van de werkgevers is veranderd en wij vaker genooddaakt zijn tot de inhuur van extern personeel. Hierdoor is het budget wat hiervoor gereserveerd is dus sneller besteed. Daarnaast komt de reden van deze aanvraag (het dubbelen van functies voor opvolging) vaker voor dan het dat eerst deed.

In de eerste versie is inzichtelijk gemaakt welke keuzes en/of ontwikkelingen financiële gevolgen hebben, waarvan een in deze perspectiefnota toelichten. Er zijn cruciale medewerkers die uitstromen vanwege het bereiken van de pensioenleeftijd. Deze moeten vroegtijdig worden vervangen, hetgeen leidt tot tijdelijke 'dubbele bezetting' (zie ook het concept meester-leerling zoals benoemd in het SPP van 2021). En er zijn oudere collega's met fysiek zware beroepen die ondersteuning van jongere collega's nodig hebben om tot de pensioengerechtigde leeftijd inzetbaar te blijven. Vanuit goed werkgeverschap geven wij hier invulling aan. Jaarlijks kan worden voorzien en berekend wat er aan extra middelen nodig is

Voor het tijdelijk dubbel invullen van vacatures is extra budget nodig. Jaarlijks wordt er vastgesteld welke cruciale functionarissen uitstromen of ondersteund moeten worden en wat dit extra kost. Dit kan dan worden opgenomen in de personeelsbegroting. Het gaat hierbij dan om geoordeeld budget, dat, indien het (deels) niet wordt uitgegeven, ten gunste komt van het rekeningresultaat. Een overschrijding komt dan ten laste van het rekeningresultaat. Het nodige bedrag zal jaarlijks fluctueren. Dit heeft te maken met de aantallen waar het om gaat, de functieschalen en de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt.

Bij voorzienbare grote schokken kan het budget tussentijds via de tussentijdse rapportage bijgesteld worden. Deze kosten worden volgens de huidige stand van zaken in 2023 begroot op € 267.000 (in 2023 te dekken uit vacaturruimte) en in 2024 op € 236.000. Het begroot bedrag 2023 is berekend o.b.v. huidig inzicht in pensioenuitstroom en loonkosten van de geïnventariseerde functies uit de personeelsbegroting.

[Link naar begroting 2024](#)

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 zijn er een aantal kandidaten vroegtijdig geworven om in te spelen op de uitstroom van een aantal functionarissen wegens pensionering. Deze functies zijn aangemerkt als cruciale functie waardoor tijdige werving is gestart en er tijdelijk dubbele bezetting is ontstaan in de uitvoering van de betreffende functie om te zorgen voor kennisoverdracht. Tot op heden zijn er in 2024 drie functies tijdelijk dubbel ingevuld om te zorgen voor vroegtijdige opvolging.

Geld (toelichting)

Begroting 2024-002: € 236.000 Structureel

In de begroting is structureel € 236.000 ter beschikking gesteld voor vroegtijdige vervanging van cruciale functies. Deze gelden zijn in 2024 deels ingezet. In totaal is er op dit moment nog € 180.150 over ten behoeve van vroegtijdige vervanging.

Functie concern controller uitbreiden

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-111

De raad heeft in een eerder stadium aangegeven een fulltime concern controller in dienst te willen hebben. Op dit moment is het een parttime functie van 18 uur. De (uitgebreide) werkzaamheden, waaronder de verbijzonderde interne controle, de rechtmatigheidsverklaring, de uitvoering van de controle op de belastingen (werkzaamheden voortvloeiende uit de doorontwikkeling Horizontaal Toezicht) fiscale risicobeheersing etc. passen niet meer binnen de huidige 18 uur. Het voorstel is om drie jaar de formatie uit te breiden met 18 uur concern controller. Kosten voor 2023, 2024 en 2025, € 50.000 per jaar.

[Link naar begroting 2023](#)

Kwaliteit (toelichting)

Er is extra geld ter beschikking gesteld voor de inzet van 1 fte (36 uur) Concern controller voor de jaren 2023, 2024, 2025. Na de uitdiensttreding van de eerdere concern controller in 2024 is besloten de functie in te vullen met een ervaren concerncontroller op basis van inhuur voor 24 uur per week en de duur van een jaar. Dit besluit is meerledig.

De inhuur van onze tijdelijke ervaren concern controller geeft de gemeente de ruimte om in de tussenliggende periode een (ervaren) concern controller te werven die in loondienst wil treden en ondersteuning kan bieden bij de verdere professionalisering van de P&C cyclus. Daarbij kan de huidige interim concern controller adviseren in de vraag hoeveel uur/fte concern control per week uiteindelijk structureel nodig is voor een organisatie van onze grootte voor wij starten met de vaste werving van een concern controller. Ook geeft de inzet van de huidige interim concern controller ons de mogelijkheid een mogelijk niet zo ervaren kandidaat op te leiden en toekomstgericht te werven gezien de huidige krapte in de arbeidsmarkt.

De interim Concern controller is in de zomer van 2024 gestart.

Geld (toelichting)

Begroting 2023-111: Incidenteel € 150.000

Voor de jaren 2023, 2024 en 2025, € 50.000 per jaar. Deze middelen zijn reeds ingezet voor invulling van de functie.

ICT doorontwikkelen

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-108

Binnen de ICT-omgeving hebben we ontwikkelingen waargenomen die een structurele kosten verzwaring veroorzaken en die niet door de indexering kunnen worden afgedekt. Voorbeelden hiervan zijn de Microsoft, Pink Roccade en Gis applicaties. De prognose is dat structureel € 20.000 benodigd is. Daarnaast vraagt de beveiliging van het netwerk extra hulpmiddelen en andere inzet van de ICT-medewerkers. Hier lopen nu al onderzoeken naar maar de verwachting is dat structureel € 20.000,- en incidenteel € 10.000 benodigd is. Totaal structureel € 40.000 en incidenteel € 10.000.

Voortgang: De ontwikkelingen op het gebied van ICT is dat veel software leverancier hun applicaties alleen maar aanbieden in de Cloud. Dit vraagt migratietrajecten van de gemeentelijke ICT-omgeving naar de Cloud. Deze investeringen zullen de komende jaren alleen maar toenemen aangezien de kosten voor energie alleen maar stijgen. Dit is de verwachting en we zullen dan als dit zo doorzet in 2025 met een aanvullend voorstel gaan komen.

[Link naar begroting 2023](#)

Kwaliteit (toelichting)

Het verder benutten van alle Microsoft producten heeft geleid tot een Europese Aanbesteding om deel te nemen aan het overheid brede contract met Microsoft vanuit de VNG. Dit voor o.a. de gunstige prijs en privacy-voorwaarden. Verder wordt geïnvesteerd in de digitale veiligheid door o.a. geavanceerde beveiligingssystemen en extra beveiliging van de laptops.

Geld (toelichting)

Begroting 2023-108: € 40.000 structureel en € 10.000 incidenteel

Inbraak- en toegangscontrole vervangen en afboeken

Raadsvoorstel 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-101

De toegangscontrole en inbraakbeveiliging worden niet meer ondersteund door de fabrikant en moet derhalve vervroegd worden vervangen. De boekwaarde per 2023 moet afgeboekt worden.

De boekwaarde is per 2023 € 7.200. Voor jaarlijks onderhoud en controle is structureel € 3.000 nodig.

[Link naar begroting 2023](#)

Kwaliteit (toelichting)

Het toegangscontrole en inbraaksysteem is in 2024 vervangen. Er moeten op dit moment nog enkele kleine restpunten worden afgerond. Door capaciteitsproblemen bij de leverancier is de installatie later uitgevoerd dan gepland. De definitieve afronding laat daarom lang op zich wachten.

De kwaliteit van de systemen is naar wens.

Geld (toelichting)

2023: € 3.000 structureel en incidenteel € 7.200

Trainees

Raadsbesluiten 09-11-2022 en 09-11-2023 voorstellen 2023-501 en 2024-004

Voor de begroting van 2023 is geld gevraagd (en verkregen) voor twee trainees. Er zijn in 2023 twee trainees aangesteld en dat is een dermate succes dat nu geld wordt gevraagd om nog twee trainees aan te stellen. Hiermee wordt op creatieve wijze geanticipeerd op de krapte op de arbeidsmarkt.

In eerste instantie is er € 100.000,- beschikbaar gesteld voor de aantrekking van trainees, maar dat blijkt iets te weinig voor de werving van twee trainees. Gemiddeld kost een trainee € 60.000 per jaar.

Voor de begroting 2024 e.v. wordt structureel € 140.000 bij gevraagd, zodat er in totaal vier trainees kunnen worden aangesteld.

[Link naar begroting 2023](#)

[Link naar begroting 2024](#)

Kwaliteit (toelichting)

Voortgang

Vanaf 2023 zijn er twee traineeplekken beschikbaar gesteld. Hiervan is in 2023 een traineeplek vergeven aan een trainee Bedrijfsvoering bij de afdeling Advies & Ondersteuning en is de andere traineeplaats vergeven aan een trainee bij de afdeling Gemeentewerken ter oriëntatie voor de functie van Projectleider.

Vanaf 2024 is er ruimte ontstaan voor in totaal vier traineeplekken. De trainee Bedrijfsvoering die in 2023 is aangenomen is in 2024 doorgestroomd naar een reguliere functie binnen onze gemeente en is aangenomen als Adviseur Financiën.

Hierdoor zijn drie van de vier traineeplekken op dit moment ingevuld. Naast de trainee bij Projectleiding afdeling Gemeentewerken zijn er in 2024 twee nieuwe trainees gestart: een trainee Informatisering & Automatisering bij de afdeling Advies & Ondersteuning en een trainee Klimaatadaptie en Groenbeleid bij de afdeling Beleid & Vergunningen.

In het najaar van 2024 is ook de laatste traineeplek vervuld bij het Sociaal Domein.

Geld (toelichting)

begroting 2023-501: € 100.000 structureel

begroting 2024-004: € 140.000 structureel

Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer uitvoeren

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-107

Op 1 januari 2023 zal de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV) in werking treden. Hierbij krijgen inwoners het recht om digitaal zaken te doen met de gemeente. Daarnaast is het verplicht om beleid te maken en uit te voeren voor de zorgplicht voor minder digitaal vaardigen. Deze nieuwe wet- en regelgeving vraagt niet alleen om (systeem)technische-, maar ook om proces- en cultuurverandering. Ook zullen (zaak)systemen en (bestuurlijke) processen hierop moeten worden (her)ingericht. Met geld uit de programmabegroting 2022 werden de eerste stappen gezet om te voldoen aan deze wetgeving.

De WMEBV vraagt om verdere digitalisering. Voor het digitaliseren van nu nog analoge processen en formulieren is onvoldoende budget. Het gaat om vereenvoudigen van formulieren, aanpassingen van processen en koppeling van systemen in bijvoorbeeld het Sociaal Domein. Inwoners en hun gemachtigden kunnen dan in een beveiligd portaal als bijv. Mijn Uitkering hun zaken regelen met de gemeenten. Door de machtigingsmogelijkheden (bijvoorbeeld het machtigen van bewindvoerders of vrijwillig machtigen) is het ook voor minder digitaal vaardigen mogelijk om toch digitaal zaken te regelen via een tussenpersoon. Eenmalig gaat het om een bedrag van € 15.000 en jaarlijks om € 18.000.

Kwaliteit (toelichting)

De ingangsdatum voor de WMEBV (Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer) is 1 januari 2026 geworden. De landelijke overheid heeft in 2024 de begeleiding voor de gemeenten versterkt en heeft een processenlijst gepubliceerd. Deze processenlijst is vervolgens als uitgangspunt genomen voor een vernieuwde inventarisatie van de processen bij de gemeente Texel. We richten ons op digitalisering in ons zaakstelsel met daarbij extra aandacht voor klantvriendelijke teksten en duidelijker aangeven wat nodig is om een aanvraag te kunnen doen.

Geld (toelichting)

Begroting 2023-107: € 15.000 incidenteel en € 18.000 structureel

0.63 Parkeerbelasting

Doelstellingen

0.63 Parkeerbelasting

Wat hebben wij gedaan in 2024?

Parkeertarieven

Eind 2024 is veel aandacht besteed aan de nieuwe parkeertarieven per 1 januari 2025. De flyers en borden zijn aangepast. Veel communicatie heeft plaatsgevonden in kranten en op diverse websites zijn de juiste tarieven neergezet.

0 Wat is gedaan in 2024 wat op de planning stond in 2023

Het opstellen van het onboardingsprogramma stond op de planning om in 2023 uit te voeren maar is in 2024 vastgesteld en geïmplementeerd.

Het Agressieprotocol heeft een langere doorlooptijd gehad. Het protocol is tot stand gekomen met brede input uit alle lagen van de organisatie en is in 2024 vastgesteld en geïmplementeerd.

Eind 2023 is de basis gelegd voor Eilandkracht, onze missie, visie en kernwaarden. In 2024 is dit verder uitgewerkt en intern vastgesteld. Daarmee is een belangrijke stap gezet in de richting van een toekomstgerichte organisatie.

Het beheerplan gebouwen is in 2024 vastgesteld. Hiermee zijn de randvoorwaarden voor het toekomstgerichte beheer van onze gebouwen vastgelegd.

0 Aangevraagde en toegekende subsidies

Binnen programma 0 zijn geen subsidies aangevraagd en toegekend.

Verbonden partijen in programma 0

Naam verbonden partijen	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
De waddeneilanden	0.4 Overhead 2.3 Recreatieve havens 3.4 Economische promotie 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie 8.1 Ruimtelijk en leefomgeving	Samenwerking toepassing Convenant vaarrecreatie en kwaliteitsverbetering jachthavens. Bevordering toerisme naar Waddeneilanden in relatie tot Werelderfgoed-status Wadden. Samenwerken op het vlak van de omgevingswet.
GR Regionaal Historisch Centrum Alkmaar	0.4 Overhead	Beheer overgebrachte archieven, inspectie uitvoering informatiebeheer, advisering en ondersteuning kwaliteitsverbetering.

Meer informatie over de verbonden partijen is te lezen in de paragraaf verbonden partijen.

0 Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel
0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2022	13,09 fte
				2023	13,14 fte
				2024	13,60 fte
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2022	12,86 fte
				2023	13,40 fte
				2024	13,55 fte
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner in €	Eigen begroting	2022	€ 1.341
				2023	€ 1.499
				2024	€ 1.756
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	2022	€ 2.418.908 14,53%
				2023	€ 3.020.216 16,26%
				2024	€4.298.398 20,26%
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten (exclusief De Bolder)	Eigen begroting	2022	12,0%
				2023	12,1%
				2024	11,8%

0 Wat heeft het gekost

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2022	Realisatie 2023	Primaire Begroting 2024	Begroting na wijzigingen 2024	Realisatie 2024
Lasten						
PROGRAMMA 0	Voor en door bewoners					
TV_0.1	Bestuur	1.708	8.220	1.784	6.802	9.539
TV_0.10	Mutaties reserves	6.368	9.295	0	0	0
TV_0.2	Burgerzaken	810	850	869	871	947
TV_0.4	Overhead	8.937	10.180	11.378	12.855	12.377
TV_0.5	Treasury	999	1.131	2.220	1.717	1.311
TV_0.61	OZB woningen	3	5	5	5	7
TV_0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0	0
TV_0.64	Belastingen overig	558	543	722	722	619
TV_0.8	Overige baten en lasten	-122	152	1.008	517	636
Totaal Voor en door bewoners		19.261	30.376	17.985	23.487	25.436
Baten						
PROGRAMMA 0	Voor en door bewoners					
TV_0.1	Bestuur	613	6.504	28	5.028	6.660
TV_0.10	Mutaties reserves	6.996	11.329	0	0	0
TV_0.2	Burgerzaken	187	172	229	229	294
TV_0.4	Overhead	290	296	899	1.073	1.041
TV_0.5	Treasury	1.146	1.356	1.537	1.537	1.594
TV_0.61	OZB woningen	1.152	1.271	1.132	1.232	1.333
TV_0.62	OZB niet-woningen	761	798	879	879	828
TV_0.63	Parkeerbelasting	4.568	4.634	4.527	4.577	4.611
TV_0.64	Belastingen overig	241	241	261	261	296
TV_0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	32.014	34.296	34.957	36.803	36.776
TV_0.8	Overige baten en lasten	273	516	15	15	1.210
Totaal Voor en door bewoners		48.241	61.413	44.464	51.634	54.644
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		28.980	31.037	26.478	28.147	29.207
Onttrekkingen						
PROGRAMMA 0	Voor en door bewoners					
TV_0.10	Mutaties reserves	0	0	5.680	17.281	17.270
Stortingen						
PROGRAMMA 0	Voor en door bewoners					
TV_0.10	Mutaties reserves	0	0	3.136	16.461	16.299
Mutaties reserves		0	0	2.544	820	970
Gerealiseerd resultaat		28.980	31.037	29.022	28.967	30.177

0 Analyses

Analyse

De kolom begroting 2024 na wijziging minus rekening 2024 waarbij rekening moet worden gehouden met de opgenomen lasten en opgenomen baten. Die zijn bij de analyse getotaliseerd. (bedragen x € 1.000)

Bestuur		-
		1.105
Uit gegevens van Proambt, die jaarlijks het benodigde reservermogen van pensioenen (oud)wethouders berekend, is een extra storting in de voorziening nodig. Dit jaar heeft de gemeente twee berekeningen ontvangen. Eén op basis van het huidige stelsel en één gebaseerd op het nieuwe pensioenstelsel dat naar verwachting ingaat per 1 januari 2028. Op dat moment moet het opgebouwde reservermogen (voorziening) toereikend zijn om aan een pensioenfonds over te dragen. Op advies van PROambt is vooruitlopend hierop aansluiting gezocht bij de verwachte waardeoverdracht te zijner tijd. Dit heeft geresulteerd in een extra storting van 850K. Daarnaast is de rekenrente gedaald ten opzichte van vorig jaar waardoor een extra storting van 280K nodig is.	- 1.130 N	
Overige oorzaken <€50k	25 V	

Mutaties reserves		150
Saldo afrekening exploitatie haven 2024 en vrijval afschrijvingslasten nog niet afgesloten investeringen haven Oudeschild 2023 en 2024.	110 V	
In 2024 is meer dan het jaarlijks gereserveerde bedrag aan subsidie voor monumenten toegekend (programma 5, taakveld cultureel erfgoed). De meerkosten zijn uit de egalisatiereserve monumenten onttrokken. Per saldo neutraal in de jaarrekening 2024.	58 V	
In 2024 is minder dan het gereserveerde bedrag aan subsidie toegekend voor restauratie schapenboeten (programma 5, taakveld cultureel erfgoed). Het resterende budget is naar de egalisatiereserve schapenboeten gestort. Per saldo neutraal in de jaarrekening 2024.	-18 N	

Burgerzaken		-11
Overige oorzaken <€50k	-11 N	

Overhead		445
Hogere doorbelastingen (42K) gas, water en electra (46K) en OZB (5K). Voor wat de hogere kosten gas, water en electra betreft gaat het om een structurele overschrijding. Deze wordt meegenomen in de tussenrapportage 2025. De hogere doorbelasting is overigens neutraal in de rekening.	-93 N	
Het verzuimpercentage in 2024 is 7,4% waarvan 6% lang verzuim. Door het relatief hoge verzuimpercentage moest meer worden ingehuurd voor vervanging wegens ziekte dan begroot.	-94 N	
Het overschot op de flexibele schil komt o.a. door de inzet van het tijdelijk beschikbaar gesteld budget voor inhuur via de programmabegroting 2024.	153 V	
In 2024 zijn veel nieuwe medewerkers aangenomen die vakinhoudelijke opleidingen nodig hadden. Daarnaast is ingezet op coaching teamtrajecten.	-104 N	
Er is financiële ruimte voor 4 full-time trainees. In 2024 zijn 5 trainees werkzaam geweest maar niet allen het volledige jaar waardoor een voordeel is ontstaan.	75 V	
Om de voorziening verlofsparen op peil te houden is per saldo een hogere storting nodig zodat de omvang van de voorziening correspondeert met de omvang van verzoeken verlofsparen per 31/12/2024.	-143 N	
Het project vervanging van het financieel systeem is afgerond en het budget is niet volledig nodig. Het gaat om een incidenteel voordeel.	72 V	
De offertes aanbesteding extra beveiligingsmaatregelen zijn hoger uitgevallen dan het beschikbaar budget daarvoor. In 2025 vindt daarom opnieuw een aanbesteding plaats waardoor van het structurele budget in 2024 € 40K incidenteel over is. De vervanging van het intranet is niet gerealiseerd waardoor eenmalig € 30K over is. Het voordeel op automatisering is nagenoeg incidenteel. Via de perspectiefnota 2026 is een gedeelte van dit overschot ingezet voor dekking van nieuwe voorstellen (15K structureel en 20K incidenteel). In 2025 is het de verwachting dat het volledige budget nodig is.	110 V	
Een overschrijding op juridische kosten is het gevolg van een schikking door een foutieve toezegging van de gemeente waardoor een inwoner schade heeft geleden. Dergelijke aansprakelijkheidstellingen/schadeclaims worden niet begroot. Daarnaast moest de gemeente relatief meer proceskosten vergoeden.	-51 N	
Door de nieuwe CAO is via tussenrapportage 2024 aanvullend op de personeelsbegroting deze autonome kostenpost verhoogd. Uit praktische redenen is dit budget op één budget gezet terwijl de feitelijke uitgaven niet op deze post maar door de hele begroting verantwoord worden. Overigens wordt in de hoofdanalyse ingegaan op het gerealiseerde saldo van de salarissen waar ook dit budget onderdeel van uitmaakt.	320 V	
WW verplichtingen voormalig personeel.	-75 N	
Op het budget voor tijdelijke dubbeling medewerkers bij uitstroom door pensionering is minder nodig geweest dan begroot. In 2024 is voor 4 functies gebruik gemaakt van dit budget.	165 V	
Overige oorzaken <€50k	110 V	

Treasury		462
Een voordeel op de rente van aangetrokken leningen langer dan 1 jaar als gevolg van een vertraging in het uitvoeren van het investeringsplan en het afsluiten van een lening tegen een gunstiger rentenpercentage dan	365 V	

begroot. Daarnaast hoefde minder geleend te worden door het per saldo voordelige rekeningresultaat 2024. Via de tussenrapportage 2025 kan incidenteel en structureel budget vrijvallen.		
Rente tijdelijk liquiditeitsoverschot schatkist en rekening courant BNG Bank.	263 V	
Voordeel rente leningen SVN. Dit bedrag is niet opgenomen in de begroting en wordt via tussenrapportage 2025 structureel als voordeel meegenomen worden.	52 V	
Minder rekenrente kapitaalgoederen toegerekend in verband met vertraagde uitvoering van het investeringsplan; overigens neutraal voor rekeningresultaat.	-215 N	
Overige oorzaken <€50k	-3 N	

OZB woningen		98
Groei woningen groter dan verwacht, meevaller is structureel en wordt meegenomen in de tussenrapportage 2025.	98 V	

OZB niet-woningen		-50
Meer leegstand en sloop alsmede niet-woningen onder bezwaar en gedeeltelijk toegekend. Tegenvaller is structureel en wordt meegenomen in de tussenrapportage 2025.	-50 N	

Parkeerbelasting		34
Overige oorzaken <€50k	34 V	

Belastingen overig		138
De kosten van heffen en invordering zijn lager door minder kostentoerekening zoals overhead in afwachting van de doorontwikkeling van de dienstverlening. In 2025 wordt de samenwerking met Leeuwarden geëvalueerd.	82 V	
Overige oorzaken <€50k waaronder hogere opbrengst precario en meeropbrengsten aanmaningen dwangbevelen.	56 V	

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		-27
Per saldo heeft het nadeel betrekking op nagekomen afrekeningen 2021-2023	-19 N	
Berekeningsverschil 2024 conform specificatie 22 januari 2025 (Ministerie).	-8 N	

Overige baten en lasten		1.076
In de begroting wordt geen rekening gehouden met de realisatie van verkoop gronden.	586 V	
Het voordeel heeft o.a. betrekking op het restant nog af te rekenen aankoop grond Achterom, Den Burg. Via resultaatbestemming 2024 wordt voorgesteld om € 35K hiervoor te behouden. Daarnaast zijn minder kosten gemaakt voor externe expertise voor het grondbedrijf.	66 V	
Per saldo is op bijzondere baten en lasten een voordeel. Op deze post worden zaken geboekt die meestal betrekking hebben op voorgaande jaren en waarmee geen rekening is gehouden in de begroting. O.a. gaat het om een ontvangen dwangsom (345K), verkoop diverse tractie waaronder laadkraan, veegmachine en tractor (100K) en afrekening 2021 en 2022 vergoeding verpakingsafval Nederlandse huishoudens (42K). Daarnaast oninbare vorderingen (-19K), interne afboekingen (-148K), afrekening meerkosten energie zwembad Molenkoog(-17K) en afboeking grexten voorgaande jaren (-14K).	289 V	
Administratief overschot detailbegroting.	157 V	
Overige oorzaken <€50k	-22 N	

Totaal programma 0		V 1.210
---------------------------	--	----------------

Programma 1 - Veiligheid op orde

Visie

We streven naar een veilige en leefbare omgeving voor alle inwoners en bezoekers. Dit houdt in dat iedereen veilig moet kunnen wonen, werken, verblijven en ondernemen, met een sterk gevoel van veiligheid. De kern van het beleid richt zich op het handhaven van de openbare orde, bescherming tegen criminaliteit, overlast en calamiteiten en het naleven van wet- en regelgeving. Daarnaast nemen wij proactieve maatregelen om criminaliteit en ongevallen te voorkomen.

Onze visie benadrukt integrale samenwerking, waarbij verschillende instanties en belanghebbenden gezamenlijk bijdragen aan een veilige en veerkrachtige gemeenschap. Hierbij staat een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor veiligheid centraal. Daarnaast is het cruciaal om flexibiliteit te waarborgen zodra zich een (langdurige) crisis voordoet, aangezien dit aanzienlijk veel aandacht en capaciteit van de organisatie en haar partners vereist.

Samen bouwen we aan een omgeving waar iedereen zich veilig kan voelen en waar een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor veiligheid de norm is.

[Link naar Visie en Beleid - Texel](#)

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Doelstellingen

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

We willen ons effectief voorbereiden op rampen, crises, noodsituaties en incidenten en daar effectief op reageren. Dit omvat het voorbereiden en reageren op en herstellen van rampen, crises en incidenten. Het doel is om de schade zoveel mogelijk te beperken en adequaat hulp en ondersteuning bieden aan getroffen. Via samenwerking met diverse overheidsinstanties, hulpdiensten en de Texelse gemeenschap streven we naar een veerkrachtige en goed voorbereide gemeente, die in staat is om snel en adequaat te handelen bij calamiteiten.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Hulpdiensten

In 2024 heeft de raad kennis gemaakt met de verschillende hulpdiensten (politie, brandweer en ambulance) en de manier waarop de hulpdiensten operationeel georganiseerd zijn op Texel, in het bijzonder met het oog op onze eilandsituatie.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Doelstellingen

1.2 Openbare orde en veiligheid

We creëren, bevorderen en behouden een veilige woon- en leefomgeving voor onze inwoners en bezoekers. Dit doen we door het waarborgen van de openbare orde, het voorkomen en beperken van criminaliteit en overlast én het handhaven van wetten en verordeningen. We streven naar een samenleving waarin iedereen zich veilig voelt door het ontwikkelen van passend beleid en samen te werken met relevante partners.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Integraal Veiligheidsplan

We hebben een nieuw Integraal Veiligheidsplan voor de periode 2025 tot en met 2028 opgesteld. Daarin beschrijven we de veiligheidsthema's en doelstellingen waar we in die periode extra op inzetten. We geven prioriteit aan de volgende veiligheidsthema's: a) jeugd en veiligheid, b) ondermijnende criminaliteit, c) digitale veiligheid en d) verkeersveiligheid.

Ondermijning

We hebben twee integrale controles uitgevoerd. Daarnaast zijn we in 2024 aangesloten bij Meld Misdaad Anoniem ter versterking van onze informatiepositie op het gebied van ondermijning en andere misstanden. Het uitbreiden van ons Bibob-beleid is doorgeschoven naar 2025. Zodat we kunnen aansluiten bij de (regionale) ontwikkelingen en projecten die voortvloeien uit de (eind 2024 vastgestelde) 'Noord-Hollandse Norm Weerbare Overheid'.

Handhavingsconvenant

Ook zijn we gestart met het opzetten van een handhavingsconvenant tussen de gemeente en politie. Dit convenant heeft als doel het versterken van de samenwerking tussen de BOA's en politie.

Strandvonderij

We hebben een nieuwe hulpstrandvonder geworven, die begin 2025 formeel is aangesteld door de Commissaris van de Koning.

Bandjessysteem horeca

Motie 19-04-2023

Spreekt uit dat

- het bandjessysteem moet blijven bestaan (zowel in De Koog als in Den Burg) omdat het niet alleen een belangrijke rol speelt in het terugdringen van het verstrekken van alcohol aan minderjarigen maar ook bijdraagt aan onze doelstelling die wij willen behalen in het Eilandmodel;
- we nog meer maatregelen moeten nemen die het alcoholgebruik onder jongeren terugdringt.

Roept het college op

1. zich in te zetten om ervoor te zorgen dat, in overleg met horeca De Koog en Den Burg, het bandjessysteem behouden blijft voor in elk geval de komende 4 jaar;
2. de voorwaarden voor het bandjessysteem te bespreken met horeca De Koog en Den Burg en hierover goede afspraken te maken, en in dat overleg ook afspraken te maken over hoe het verstrekken van alcohol onder minderjarigen teruggedrongen wordt wanneer de bandjes niet fungeren, dus op andere dagen dan de zaterdagen, en: hoe het toch verstrekken van alcohol aan minderjarigen, met of zonder bandjes, te monitoren;
3. een bedrag van maximaal € 6.000 per jaar te verstrekken aan horeca De Koog en Den Burg als bijdrage in de kosten van het bandjessysteem en deze uitgaven te verwerken in de Tussenrapportage 2023 en de ontwerp-Programma-begrotingen van 2024 (voor 2024, 2025 en 2026).
4. met de Horeca De Koog de zomer van 2023 te evalueren, zodat ervaringen meegenomen kunnen worden voor het inzetten van het bandjessysteem bij Ouwe Sunderklaas 2023.
5. in 2026 het bandjessysteem en de overige maatregelen die zijn genomen t.a.v. terugdringing alcoholgebruik onder jongeren uit punt 2. te evalueren en de gemeenteraad integraal te adviseren (inclusief de verdeling van verantwoordelijkheden en de structurele dekking van kosten) over het bandjessysteem vanaf 2027.

Evaluatie vindt plaats in 2026. Er is 4 jaar (2023-2026) € 6.000 beschikbaar gesteld via de tussenrapportage 2023.

[Link naar motie 19-04-2023: Bandjessysteem horeca moet door gaan](#)

[Link naar tussenrapportage 2023](#)

Kwaliteit (toelichting)

Er wordt tot en met 2026 jaarlijks uitvoering gegeven aan het bandjessysteem. Evaluatie zal in 2026 plaatsvinden.

Geld (toelichting)

Via de tussenrapportage van 2023 is er voor een periode van 4 jaar (2023-2026) € 6.000 per jaar beschikbaar gesteld.

Bomonderzoek geheel Texel

Raadsvoorstel 20-03-2024

Nagenoeg geheel Texel is gedurende de Tweede Wereldoorlog het toneel geweest van gevechtshandelingen waarbij op grote schaal explosieven werden ingezet. Vanuit veiligheidsoverwegingen (Arboveiligheid) is het verplicht om in geval van grondroerende werkzaamheden op verdachte locaties een vooronderzoek in te stellen naar niet geëxplodeerde explosieven (NGE). Tot voor kort vond dit verkennende en indien noodzakelijk nadere onderzoek op Texel per project plaats. Ook voor de start van de reconstructie van de Postweg en Nieuwlanderweg was zo een onderzoek noodzakelijk. Omdat de totale kosten voor dergelijk onderzoek per project fors oplopen is toen besloten geheel Texel te betrekken in dit verkennende onderzoek. Dit bespaart fors kosten voor de gemeente Texel en geeft een beeld van alle locaties op Texel waar mogelijk niet geëxplodeerde explosieven zijn achtergebleven. Gemeenten kunnen een tegemoetkoming in de kosten ontvangen die zijn gemaakt om deze aanwezige explosieven op te sporen en te verwijderen om zodoende een veilige uitvoering van de werkzaamheden te kunnen garanderen. Het betreft hier een mogelijkheid om via het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een suppletie aan te vragen die via het Gemeentefonds wordt uitgekeerd. De nu opgevoerde kosten zijn een totaal van alle in de afgelopen vier jaar uitgevoerde verkennende werkzaamheden, nadere specifieke onderzoeken op verdachte locaties en het eiland omvattende verkennende onderzoek. De verkennende en specifieke nadere onderzoeken en werkzaamheden zijn uitgevoerd door gecertificeerde opsporingsbedrijven. Tijdens deze nadere onderzoeken zijn geen niet geëxplodeerde explosieven aangetroffen.

Kosten € 104.795. Bedrag komt tzt via algemene uitkering naar de algemene middelen. Er is geen labeling meer nodig omdat de kosten al zijn gemaakt.

[Link naar raadsvoorstel bomonderzoek](#)

Kwaliteit (toelichting)

Onderzoek is uitgevoerd en opgeleverd. De kwaliteit is goed. Het bureau geeft aan dat de kaart/informatie actueel is. (stand september 2024, tijdens presentatie door bureau op Texel)

Geld (toelichting)

Kosten € 104.795. Bedrag komt tzt via algemene uitkering naar de algemene middelen. Er is geen labeling meer nodig omdat de kosten al zijn gemaakt.

RkT: Er ligt nog actie om BZ te verzoeken om deel kosten te vergoeden. (1-4-2025)

Brandveiligheidscontroles uitvoeren

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-201

Momenteel wordt er 660 uur aan toezicht op de brandveiligheid ingehuurd bij de VR-NHN.

Brandveiligheidscontroles zijn verplicht, als de gemeente ze niet uitvoert kan de gemeente hierop aangesproken worden door de provincie.

In 2024 zijn de controles tot op heden conform planning uitgevoerd. Hierbij zijn enkele onregelmatigheden geconstateerd die in onderling overleg met de VR-NHN opgelost zijn. Er zijn geen grootschalige overtredingen geconstateerd en het toezicht heeft niet geleid tot handhavingstrajecten. De voortgang van het project wordt elk kwartaal ambtelijk besproken met de VR-NHN.

[Link naar begroting 2023](#)

Kwaliteit (toelichting)

De werkzaamheden zijn structureel ingeregeld in de organisatie. De capaciteit wordt ingehuurd vanuit de Veiligheidsregio NHN en de controles worden uitgevoerd binnen de wettelijk voorgeschreven termijnen.

Voor de dienstverlening door de VR is een dienstverleningsovereenkomst voor de duur van 3 jaar afgesloten en deze loopt eind 2025 af. Belangrijk is te vermelden dat de capaciteit toereikend is voor de uit te voeren controles. Binnen de VR hebben personele wisselingen plaatsgevonden. Op dit moment is men bezig met het inregelen van de dienstverlening.

Geld (toelichting)

2023-201 structureel € 40.000. Structurele verhoging bijdrage gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio NHN.

Extra handhavingsverzoeken uitvoeren

Raadsvoorstel 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-303

Raadsvoorstel 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-101

Er is momenteel 2.5 fte aan externe handhavingsjuristen ingehuurd. De reguliere werkvoorraad wordt opgepakt, bij spoedgevallen kan direct gehandeld worden en de achterstand wordt (langzaam maar zeker) weggewerkt. In augustus 2024 is de Europese aanbestedingsprocedure afgerond, op deze wijze kunnen goed functionerende inhuurmedewerkers, indien zij dat wensen, langer bij de gemeente Texel blijven werken dan de € 215.000,- grens.

Per 1 september 2024 starten er twee junior handhavingsjuristen in dienst bij de gemeente. Zij worden ingewerkt door de inhuurmedewerkers en gezamenlijk zal verder gewerkt worden aan de achterstand.

Kwaliteit (toelichting)

De budgetten zijn beschikbaar gesteld, in 2024 wordt verder gewerkt aan de werkvoorraad, er van uitgaande dat de capaciteit op de arbeidsmarkt ook beschikbaar is.

Voor het 1e half jaar van 2024 is een handhavingsjurist ingehuurd. Voor de 2e helft en verder wordt een Europese aanbestedingsprocedure gestart.

Het aanbestedingstraject is in het eerste kwartaal van 2024 gestart en gegund in augustus.

Per 1 oktober is de overeenkomst gesloten met de partij die aanbesteding heeft gewonnen.

Door de inhuur van juristen is de achterstand met betrekking tot achterstallige handhavingszaken verder geslonken en zijn meerdere zaken afgehandeld.

Momenteel zijn alle zaken in behandeling en staan er geen zaken meer op de wachtlijst.

Geld (toelichting)

Begroting 2023-303: € 178.000 Incidenteel voor inhuur.

Begroting 2024-101: € 100.000 Incidenteel voor inhuur.

Met drone handhaven

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-305

De gemeente Texel heeft onlangs de benodigde vergunningen ontvangen. Het Handboek wordt binnenkort toegestuurd aan de gemeenteraad. Er zijn momenteel twee volledig opgeleide piloten en de overige piloten zullen dit jaar / begin volgende jaar volledig gecertificeerd zijn.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is de drone aangeschaft, zijn de piloten begonnen met hun opleiding en is de vergunning aangevraagd. In 2024 wordt dit proces voortgezet en zal worden gestart met de daadwerkelijke inzet van de drone.

De inzet van de drone heeft enige vertraging opgelopen en heeft in 2024 nog niet plaatsgevonden. Dit houdt verband met het feit dat het handboek nog niet is afgerond en nog niet aan de gemeenteraad is gepresenteerd. Momenteel wordt een bericht voor de gemeenteraad voorbereid en zal het handboek aansluitend worden afgerond. Naar verwachting zal zulks in het eerste kwartaal van 2025 worden plaatsvinden.

Geld (toelichting)

Begroting 2023-305 : € 50.000 Incidenteel en € 10.000 structureel

In de eenmalige kosten zijn o.a. opgenomen: de aanschaf drone en bijbehorende apparatuur, opleiding en toebehoren dronepiloten (c.a. 10 medewerkers in teams van 2 personen).

In de structurele kosten zijn o.a. opgenomen: onderhoud en registratiekosten drone en aanvulling of vervangen van bijbehorende (film)apparatuur zoals een laptop, camera, lamp, tas, extra accu's e.d. , verzekering, bijscholingen en herexamens piloten.

Ondermijnende activiteiten monitoren

Raadsvoorstel 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-304

In 2024 heeft er in het eerste half jaar een integrale controle plaats gevonden. Hierbij is er in de voorbereiding ondersteuning geweest van een ingehuurd handhavingsjurist. Tijdens de controle is de coördinatie belegd bij een extern ingehuurd ondermijningsexpert, zodat de Texelse ambtenaren een goede werk-privé scheiding kunnen behouden gezien de kleine gemeenschap op het eiland. Tijdens de controle zijn geen noemenswaardige zaken geconstateerd.

In de tweede helft van 2024 heeft een tweede integrale controle plaatsgevonden. Ook tijdens deze controle zijn geen noemenswaardige zaken geconstateerd.

[Link naar Begroting 2023](#)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is gestart met integrale controles.

De opzet is om jaarlijks twee integrale controles uit te voeren. In 2024 zijn zoals gepland twee integrale controles uitgevoerd bij geselecteerde bedrijventerreinen.

Het hiervoor structureel beschikbaar gestelde budget is conform ingezet tbv de inhuur van extra juridische capaciteit. Ook in 2025 zal deze inhuur worden gecontinueerd ten behoeven van de uit te voeren controles.

Geld (toelichting)

2023- 304 : € 99.000 Structureel

Risico inventarisatie strandbewaking uitvoeren

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-507

Door de veranderende kust en verplaatsing strandpaviljoens willen we onderzoeken hoe de strandbewaking in de toekomst beter/efficiënter ingezet kan worden. Dit doen we door het laten uitvoeren van een risico inventarisatie door de NIVZ (Nederlands Instituut Veiligheid Zwemwaterlocaties) in samenwerking met de Reddingbrigades

[Link naar begroting 2024](#)

Kwaliteit (toelichting)

opdracht verleend, uitvoering zomer 2024

Risico inventarisatie en evaluatie wordt op dit moment uitgewerkt. Het eerste concept is gereed, we verwachten met het NIVZ nog wel te gaan spreken over de summiere resultaten. Door ziekte medewerkers NIVZ zal de oplevering verwacht worden half 2025. De resultaten zullen besproken worden met de strandbewakingsorganisaties en te bespreken met de bewakingsorganisaties en te delen met College en gemeenteraad.

Geld (toelichting)

2024-507 € 17.500 Incidenteel

1 Wat is gedaan in 2024 wat op de planning stond in 2023

Er zijn geen onderdelen voor programma 1.

1 Aangevraagde en toegekende subsidies

Preventieve natuurbrandbeheersmaatregelen

In 2024 is er via de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord in totaal € 179.724 subsidie gevraagd bij het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) voor het treffen van preventieve natuurbrandbeheersmaatregelen. Voor Texel hebben we subsidie gevraagd voor:

De aanleg van drie geboorde putten in de natuurgebieden van Texel, inclusief de aanleg van noodzakelijke elektriciteitsvoorzieningen (€ 144.724);

De voorbereiding en uitvoering van beheersmaatregelen om de brandveiligheid te verhogen in het bos ten westen van de Ruijslaan in de Koog (€ 25.000); en

De tot bos verwordende omgeving van Ecomare weer terug te brengen naar de oorspronkelijk beoogde habitattypen (€ 10.000).

De totale subsidieaanvraag van € 179.724 is in 2024 goedgekeurd door het Ministerie van LVVN. De formele subsidieaanvraag (en de uitkering van de subsidiegelden) vindt plaats in 2025 via de Provincie.

Versterkingsgelden bestuurlijke aanpak ondermijning

In 2024 heeft het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Noord-Holland (het RIEC) gelden beschikbaar gesteld, die per basisteamdriehoek (gemeenten, politie, openbaar ministerie) ingezet kunnen worden voor de bestuurlijke aanpak van ondermijning. De basisteamdriehoek Den Helder (burgemeesters van Den Helder, Schagen en Texel, politieleiding en officier van justitie) heeft besloten deze gelden in te zetten voor:

Een onderzoek naar zorgfraude (€ 35.000);

Het uitvoeren van een rioolwateronderzoek naar drugsgebruik (€ 100.000).

Beide onderzoeken zijn in 2024 uitgevoerd. Oplevering van de rapportages wordt verwacht in het voorjaar van 2025.

Dit is formeel wellicht geen subsidie, echter wel budget dat door een derde partij (het RIEC) ten behoeve van (onder meer) onze gemeente is ingezet.

Verbonden partijen in programma 1

Naam verbonden partijen	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	1.1 Crisisbeheersing en brandweer 7.1 Volksgezondheid	Brandweertzorg (preventief en repressief), meldkamer, Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR), risico- & crisisbeheersing, Veiligheidshuis, ambulancezorg.
GGD Hollands Noorden	1.2 Openbare orde en veiligheid 7.1 Volksgezondheid	Uitvoering inspectie kinderopvang. Bescherming en bevordering van de gezondheid, uitvoering gemeentelijk gezondheidsbeleid, goede jeugdgezondheidszorg (o.a. consultatiebureau) en preventie.
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	1.2 Openbare orde en veiligheid	De kwaliteit van de uitvoering van de milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) te verbeteren en een uniform karakter te geven. Openbaar belang: een schone veilige leefomgeving.
Centrumregeling samenwerking Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling, Texel en Leeuwarden	0.1 Bestuur	Het tot stand brengen van de voorzieningen ter ondersteuning van de uitvoering van de aan de gemeentelijke bestuursorganen opgedragen taken.

1 Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	Stichting Halt	2018	10	12
				2019	15	13
				2020	14	11
				2022	15	8
				2023	10	9
				2024	21	9
1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2018	0,4	2,5
				2019	0,4	2,3
				2020	0,4	2,0
				2021	0,7	1,8
				2022	0,7	2,3
				2023	0,4	2,5
				2024	0,7	2,2
1. Veiligheid	Gewelds- en seksuele misdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2018	5,5	4,8
				2019	2,2	4,9
				2020	3,7	4,6
				2021	2,6	4,4
				2022	4,4	4,6
				2023	2,5	4,3
				2024	3,6	4,3
1. Veiligheid	Diefstal/inbraak uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2018	0,4	2,5
				2019	0,4	2,3
				2020	0	1,8

				2021	0,4	1,4
				2022	0,4	1,4
				2023	0,4	1,3
				2024	1,1	1,2
1. Veiligheid	Vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2018	4	5,4
				2019	7	5,9
				2020	4,4	6,3
				2021	8,1	6,1
				2022	5,5	6,0
				2023	5	5,8
				2024	5,8	5,7

1 Wat heeft het gekost

Wat heeft het gekost programma 1

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2022	Realisatie 2023	Primaire Begroting 2024	Begroting na wijzigingen 2024	Realisatie 2024
Lasten						
PROGRAMMA 1	Veiligheid op orde					
TV_1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.195	2.397	2.151	2.159	2.120
TV_1.2	Openbare orde en veiligheid	455	553	785	679	637
Totaal Veiligheid op orde		2.650	2.950	2.936	2.838	2.757
Baten						
PROGRAMMA 1	Veiligheid op orde					
TV_1.1	Crisisbeheersing en brandweer	39	41	45	45	43
TV_1.2	Openbare orde en veiligheid	91	77	78	78	85
Totaal Veiligheid op orde		130	118	123	123	128
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		-2.520	-2.832	-2.813	-2.714	-2.629
Gerealiseerd resultaat		-2.520	-2.832	-2.813	-2.714	-2.629

1 Analyses

Analyse

De kolom begroting 2024 na wijziging minus rekening 2024 waarbij rekening moet worden gehouden met de opgenomen lasten en opgenomen baten. Die zijn bij de analyse getotaliseerd. (bedragen x € 1.000)

Crisisbeheersing en brandweer		37
Overige oorzaken <€50k waaronder onderhoud brandkranen (€35k) en uitgesteld onderhoud bij Brandweer PHH (€37k)	69 V	

Openbare orde en veiligheid		49
Overige oorzaken <€50k waaronder minder inzet van personeel op toezicht, openbare orde en veiligheid (€35k)	49 V	

Totaal programma 1	V 86
---------------------------	-------------

Programma 2 - Goede bereikbaarheid

Visie

Wij streven naar een duurzaam en efficiënt mobiliteitsbeleid op Texel, waarbij het toeristisch autogebruik aanzienlijk wordt verminderd. Hierdoor willen we het gebruik van fossiele brandstoffen terugdringen en de leefbaarheid op het eiland verbeteren. Minder autoverkeer betekent ook minder irritatie door het zoeken naar parkeerplaatsen, vooral in de bebouwde kom. Om dit te bereiken, scherpen we waar nodig de parkeervoorschriften voor Bed & Breakfasts aan en zorgen we voor handhaving. Daarnaast onderzoeken we of het verbeteren van het openbaar vervoer een passende oplossing is om het autogebruik verder te verminderen.

We willen Texel positioneren als een fietsvriendelijk eiland, waar fietsen niet alleen veilig, maar ook de eerste keuze voor toeristen is.

Het vervoer naar en van Texel per boot moet soepel en efficiënt blijven verlopen. Ook willen we dat horecabezoekers na sluitingstijd op een praktische en veilige manier naar huis kunnen reizen. Tot slot streven we naar het minimaliseren van irritatie en onveiligheidsgevoelens veroorzaakt door de verhuur en het gebruik van fun voertuigen. Dit geldt met name in de bebouwde kom, maar ook op populaire locaties daarbuiten en de routes ernaartoe.

[Link naar Visie en Beleid - Texel](#)

2.1 Verkeer en vervoer

Doelstellingen

2.1 Verkeer en vervoer

Bereikbaarheid op en van/naar Texel staat in dit programma centraal. Wij zijn verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van een wegen-, straten- en fietspadennetwerk over het hele eiland met onder meer voetpaden binnen de bebouwde kom. We willen een veilige infrastructuur die past bij het verkeersaanbod. Bij herstel en reconstructies van de infrastructuur richten we de weg zo veilig mogelijk in, zo mogelijk met financiële ondersteuning van de provincie om verkeersveilige fietsoversteken te verbeteren.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Openbaar vervoer

Een belangrijk onderdeel van de bereikbaarheid is goed functionerend openbaar vervoer. De verantwoordelijkheid voor het busvervoer ligt bij de provincie en wij blijven met haar in gesprek over mogelijke verbeteringen. Deze verbeteringen hebben we met een pilot onderzocht en verlengen we naar volgend jaar. In 2025 vindt een eindevaluatie plaats.

TESO

Als eiland zijn wij sterk afhankelijk van de veerverbinding met Den Helder. We werken samen met TESO aan de bereikbaarheid van het opstelterrein op Texel. Waar mogelijk ondersteunen we de lobby richting Rijkswaterstaat over het onderhoud en een spoedige reconstructie van de aanlandingen in Den Helder en op Texel.

Fietspaden

Sinds 2021 hebben we de fietspaden, wegen en parkeerterreinen van Staatsbosbeheer overgenomen. De afgelopen jaren zijn met name de fietspaden voortvarend opgeknapt. De waardering van bezoekers op het onderdeel fiets- en wandelpaden is hierdoor ook flink gestegen. Deze lijn willen we vasthouden.

Voorbeelden van projecten die reeds in de planning stonden zijn succesvol afgerond zoals de Rommelpot, Rozendijk en Schetterswei/Tureluur - onderdeel van de derde tranche projecten. Er ligt nog een aantal kansen om de fietsvriendelijkheid van Texel te verbeteren. Vooral het verbeteren (verkeersveiligheid, bereikbaarheid, onderhoudstoestand) van bestaande infrastructuur en eveneens het uitbreiden van het fietspadennetwerk om aansluitingen te realiseren en daarmee gaten in het netwerk op te vullen. Deze aspecten zijn ook onderdeel van Mobiliteitsvisie 2025-2035.

Wateroverlast

Als gevolg van de toenemende wateroverlast zien we knelpunten ontstaan op wegen en fietspaden, vooral rond het bos- en duingebied. Daarom verwachten we in de toekomst herstelprojecten in het wegen- en fietspadenareaal om structurele wateroverlast (die niet door de waterbeheerder opgelost kan worden) het hoofd te bieden.

Wegen

In 2023 is het Wegenbeheerplan vastgesteld voor een periode van vijf jaar (2024-2028). Dit is de basis voor de uitvoering van groot onderhoud en eveneens de realisatie van kredietprojecten. Afgelopen periode zijn diverse wegen gerehabiliteerd, asfalt vervangen op veel buitenwegen, herbestraat, bermverharding aangebracht en zijn diverse straten opnieuw ingericht. Voorbeelden daarvan zijn de Redoute, De Zaandammerdijk en Kamperfoelieweg waarmee we de veiligheid en bereikbaarheid op de weg hebben verbeterd.

Kogerstrand

We zijn gestart met het uitvoeren van een nieuwe toegangsweg (zandlichaam i.p.v. een brug) naar het Kogerstrand. Hiermee waarborgen we de toegang tot het strand en aan het strand gelegen horeca. Ook hebben we bij de nieuw te realiseren situatie rekening gehouden met verkeer van en naar camping Kogerstrand. Een duurzaamheidsaspect van dit project is dat de nieuwe situatie ons in de toekomst meer flexibiliteit biedt om in te spelen op dynamische ontwikkelingen voortkomend uit de kustvisie.

Maatregelen

Aanleggen openbare verlichtingsnetten Oudeschild

Raadsvoorstel 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-210

Tijdens de reconstructie is het nodig de energievoorziening van de openbare verlichting geheel te vernieuwen. Bestaande kabelnetten van Liander/Gemeente zijn met elkaar verweven en geven frequent veel (ondergrondse) storingen en zijn niet veilig om aan te werken. Er is tijdens de reconstructie een kans om hierin een combinatie van werkzaamheden te maken. Het betreft de omgeving De Ruyterstraat, Loodssingel en Trompstraat. Liander heeft geen bemoeienis met dit openbare verlichtingsnet en laat het aan de gemeente om hier een nieuw net aan te leggen. De veiligheid en betrouwbaarheid van de openbare verlichting ligt bij de gemeente als OV beheerder. Investeringskosten € 245.000, 40 jaar afschrijving.

[Link naar begroting 2024](#)

Beheerplan Wegen Texel 2024-2028

Raadsbesluit 18-10-2023

Overwegende

- In het kader van de Wegenwet heeft de gemeente de zorgplicht om als een goed beheerder haar wegen in goede staat van onderhoud te houden.

Besluit

1. het Beheerplan Wegen Texel 2024 vast te stellen en de financiële consequenties integraal af te wegen tijdens de behandeling van de Programmabegroting 2024.

[Link naar Beheerplan wegen Texel 2024-2028](#)

Bermverharding aanbrengen/vervangen

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-208

In 2024 staan het rehabiliteren van het Nieuweschild, de Zwinweg en de Kamperfoelieweg op het programma. Zie voorstel 2024-208. Het zijn wegen met relatief veel (landbouw)verkeer. De bermen worden hierdoor veelvuldig uitgereden en kunnen hierdoor een risico zijn wat betreft de verkeersveiligheid. Om dit structureel op te lossen is het gewenst om langs deze wegen bermverharding aan te leggen.

In 2024 staat de vervanging van de grasbetontegels langs de Schorrenweg 3e fase (Genteweg - Zaandammerdijk) op het programma. De huidige grasbetontegels zijn mede door het landbouwverkeer flink naar beneden gereden, waardoor het hoogteverschil met de rijbaan verkeersgevaarlijk wordt. Vervanging is derhalve noodzakelijk. Er is structureel budget beschikbaar binnen de begroting. Door het maken van een efficiëncyslag wordt werk met werk gecombineerd en is voor 2024 incidenteel extra budget nodig.

[Link naar begroting 2024](#)

Bestrating Kantoorstraat vervangen

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-211

In de afgelopen periode zijn er appartementen gerealiseerd in de Kantoorstraat, op de locatie van de voormalige Jelleboog. Nu deze appartementen gereed zijn, dient de huidige tijdelijke bestrating vervangen te worden door een definitieve bestrating die past bij de uitstraling van de Groeneplaats en de Vismarkt. Op deze manier wordt ook de Kantoorstraat een meer aantrekkelijke omgeving en in hogere mate betrokken bij het

centrum van Den Burg. Hiervoor is een investering van € 100.000 benodigd. Daarmee wordt ingezet om in 2024 vóór de start van het toeristenseizoen de bestrating te vervangen.

[Link naar begroting 2024](#)

Brug Kogerstrand

Raad 19-04-2023: Brug Kogerstrand

Besluit

1. Een krediet van € 600.000 beschikbaar te stellen om een nieuwe brug aan te leggen bij de strandopgang van Paal 20;
2. De incidentele kapitaallasten voor 2023 ad € 22.000 ten laste van de algemene reserve te brengen;
3. De kapitaallasten ad € 44.000 vanaf 2024 structureel mee te nemen met de Programmabegroting 2024;
4. Na realisatie en afspraken met de grondeigenaren (Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer) over de grondpositie, de brug in beheer te nemen;
5. Een bedrag van jaarlijks € 20.000,- beschikbaar te stellen voor onderhoud van de brug en dit bedrag vanaf 2024 structureel mee te nemen met de Programmabegroting 2024.

Brug Kogerstrand. Raadsbesluit 19-04-2023

Raad 19-12-2023 : Afweging toegang Kogerstrand

Besluit

1. Op basis van de drie, in dit voorstel beschreven varianten, te kiezen voor variant B. Toegangsweg over dam.
2. Aanvullend krediet, te weten € 200.000 beschikbaar te stellen, op basis van de gekozen variant B.
3. De extra kapitaallasten van de gekozen variant, te weten € 14.667 voor 2024, ten laste van de algemene reserve te brengen en vanaf 2025 deze kosten structureel mee te nemen in de Programma begroting 2025.
4. De Krim/Kogerstrand de mogelijkheid te bieden om de meerkosten te financieren voor een onderdoorgang en toekomstig onderhoud, zodat die onderdoorgang ook tegelijkertijd met de andere werkzaamheden kan worden gerealiseerd.

Afweging toegang Kogerstrand. Raadsbesluit 19-12-2023

Raad 28-02-2024: Afweging toegang Kogerstrand

Besluit

1. Kennis te nemen van het onderhandelingsresultaat met de exploitant van camping Kogerstrand, en op basis daarvan € 400.000 extra krediet beschikbaar te stellen waarvan € 200.000 ten laste komt van genoemde exploitant en € 200.000 ten laste van de gemeente.
2. De extra kapitaallasten, te weten € 14.667 voor 2024, ten laste van de algemene reserve te brengen en vanaf 2025 deze kosten structureel mee te nemen in de Programmabegroting 2025.
3. Het voor een nieuwe brug beschikbaar gestelde jaarlijkse onderhoudsgeld te verminderen van € 20.000 naar € 2.000 en beschikbaar te stellen voor het onderhouden van een deugdelijke toegang tot het Kogerstrand, en dit gewijzigde bedrag vanaf 2025 structureel mee te nemen in de Programmabegroting 2025.

Afweging toegang Kogerstrand. Raadsbesluit 28-02-2024

Budget onderhoud civiele kunstwerken verhogen

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-805

Het huidige structurele budget dateert uit 2016. In de afgelopen jaren zijn de onderhoudskosten fors gestegen, plus dat het aantal te onderhouden bruggen is uitgebreid met twee bruggen door de aanleg van nieuwe fietspaden en twee vanwege de overname van de fietspaden van SBB.

[Link naar begroting 2023](#)

Contractbegeleiding vervangen armaturen openbare verlichting uitvoeren

[Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-806](#)

Nagenoeg alle armaturen van de openbare verlichting worden door de aannemer Swarco vervangen. Er moet wel een contracttoets plaatsvinden op de aangeboden armaturen en het werk moet begeleid worden door de gemeente. Hiervoor vragen we budget aan om dit extern door een gespecialiseerd bureau te laten uitvoeren.

[Link naar begroting 2023](#)

De Mienterglop een 30-kilometer zone

Motie 18-09-2024: De Mienterglop een 30-kilometer zone

De mogelijkheden van veilig nachtvervoer tussen de dorpen onderzoeken

[Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-206](#)

De gemeente is medeverantwoordelijk vanuit openbare orde en veiligheid voor een veilig nachtverkeer vanaf de drukke horeca over het eiland. Hiervoor zijn incidenteel middelen noodzakelijk om de mogelijkheden, gezamenlijk met de vervoersondernemers en horeca, te onderzoeken. Om dit in een breder verband te zien, is het voorstel om dit mee te nemen bij de mobiliteitsvisie en hiervoor extern in te huren voor twee jaar. De middelen die bij de programmabegroting 2023 beschikbaar zijn gesteld voor de projectleider infrastructuur TESO terrein hiervoor ook in te zetten.

[Link naar begroting 2024](#)

[Motie 22-05-2024 Veilig nachtvervoer tussen alle dorpen](#)

Spreekt uit:

Dat de jeugd van elk dorp veilig naar huis moet komen.

Roept het college op:

te zorgen dat de pilot die in 2024 plaatsvindt wordt uitgebreid met de dorpen Oudeschild, Den Hoorn, De Waal en Oosterend, waarbij wel de keuzevrijheid bestaat om te kiezen voor een kortere periode, bijvoorbeeld, en/of minder avonden in de week een nachtbus in te zetten t.o.v. de 'drukke' dorpen

[Link naar motie 22-05-2024 Veilig nachtvervoer tussen alle dorpen](#)

De Ruyterstraat herinrichten

[Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-813](#)

In het vastgestelde Beheerplan Wegen is onder andere opgenomen het herinrichten van De Ruyterstraat. Dit betreft het gehele gebied van De Ruyterstraat tot aan het Bolwerk (bestrating, groenvelden, straatmeubilair). Het plan bestaat uit het herinrichten en klimaat adaptief maken van de strook tussen de gevels en Het Bolwerk.

De totale kosten zijn geraamd op 1,2 miljoen. In het Beheerplan Wegen is een veel lager bedrag geraamd (231.500). Dit verschil wordt veroorzaakt door een hogere ambitie (aankpak van meer vierkante meters, en klimaatadaptatie) en de noodzaak om, onder andere door werkzaamheden van derden, een grondigere renovatie uit te voeren.

[Link naar begroting 2023](#)

[Link naar Beheerplan wegen Texel 2024-2028 raadsbesluit 18-10-2023](#)

Diverse wegen rehabiliteren 2024

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-208

In het vierde kwartaal ontvangt de raad het Beheerplan Wegen 2024-2028 ter vaststelling. Vooruitlopend hierop staan inmiddels voor 2024 in het kader van het structureel verbeteren/vervangen van wegverhardingen de rehabilitaties van het Nieuweschild, de Zwinweg en de Kamperfoelieweg op de planning. Deze wegen zijn in slechte staat van onderhoud en technisch afgeschreven. Voorgesteld wordt om deze drie wegen te rehabiliteren en om tevens naast de weg aan weerszijden ervan bermverharding aan te brengen. Dit is verwoord in voorstel 2024-208.

[Link naar begroting 2024](#)

[link naar beheerplan wegen 2024-2028 raadsbesluit 18-10-2023](#)

Evaluatie van het fietspadenbeleid, gericht op capaciteit en veiligheid

In de winter van 2023/2024 wordt de laatste trance van Reconstructie fietspaden SBB uitgevoerd. Daarnaast wordt in 2024 de Mobiliteitsvisie geactualiseerd. Daarna kan pas gestart worden met het evalueren van het Fietspadenbeleid.

[Link naar Raadsbesluit 28-07-2020 Overname van beheer en onderhoud van fietspaden van Staatsbosbeheer](#)

Fietspad Bosrandweg en Rozendijk verbreden

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-213

In 2024 wordt als afsluiting van de algehele renovatie van de fietspaden van SBB het fietspad langs de Bosrandweg verbreed. Daarmee is de gehele fietspad infrastructuur, wat de gemeente van SBB overgenomen heeft, op orde. En in 2024 wordt het gemeentelijk deel van het fietspad langs de Rozendijk, tussen de Pontweg en de Grensweg, ook verbreed naar 3 meter om daarmee de fietsveiligheid te verhogen.

[Link naar begroting 2024](#)

Fietspaden SBB reconstrueren 4e tranche 2023-2024

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-815

Op basis van het in september 2020 vastgesteld Plan van Aanpak wordt ieder jaar een deel van de fietspaden in het gebied van Staatsbosbeheer gereconstrueerd. Voor 2023 worden de volgende fietspaden onder handen genomen: Rozendijk, Jan Ayeslag, Rommelpot en het fietspad tussen de Stolpweg en de Mokweg.

[Link naar begroting 2023](#)

Gehele Boodtlaan reconstrueren

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-214

Via de programmabegroting 2022 is door de gemeenteraad een krediet beschikbaar gesteld voor het reconstrueren van de Boodtlaan tussen de komgrens en het doorlopende weggetje naar Watermunt (asfalt gedeelte). Het betreft een integraal werk van verharding plus riolering. Aanvullend onderzoek brengt aan het licht dat ook het gedeelte van het riool tussen het doodlopende weggetje en de Badweg vervangen moet worden. Daarnaast blijkt dat een deel van het riool verkeerd omligt. Om het riool adequaat te kunnen verbeteren dient het gehele riool in een keer vervangen te worden. Qua werk en kosten is het handig om daarbij tegelijkertijd de verharding te vervangen cq opnieuw in te richten.

[Gehele Boodtlaan reconstrueren](#)

Herinrichting Wilhelminalaan ontwerpen en voorbereiden

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-814

De huidige inrichting van de Wilhelminalaan is gedateerd en het straatwerk is toe aan groot onderhoud. Tevens is het huidige rioolstelsel aan vervanging toe. In overleg met betrokkenen wordt een plan gemaakt voor een nieuw wegbeeld met bijpassende bestrating, en nieuw openbaar groen. Insteek is dat de weginrichting klimaatadaptief wordt en de grondwaterhuishouding verbeterd.

Het maken van een plan (ontwerp van schets tot definitief ontwerp, inclusief het participatie traject) en het voorbereiden van de uitvoering (bestek en tekeningen) is gepland in 2023. De uitvoering is gepland in 2024.

[Link naar begroting 2023](#)

Mobiliteitsvisie opstellen

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-808

2023: Urgente opdracht uit Coalitieakkoord. Er zijn veel woningen in ontwikkeling. Een nieuwe woonvisie is nodig om - met in acht name van - de toekomstige behoefte inzichtelijk te maken.

[Link naar begroting 2023](#)

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-203

2024: In vervolg op de Mobiliteitsvisie 2015-2025 wordt in 2024 een nieuwe mobiliteitsvisie opgesteld. De visie zal worden aangepast op nieuw beleid en nieuwe ontwikkelingen, zoals het Toeristisch Toekomstplan. Op basis van deze visie kan besloten worden welke incidentele dan wel structurele maatregelen genomen kunnen worden om de gewenste resultaten te bereiken.

Link naar begroting 2024

Link naar Mobiliteitsvisie Texel 2015-2025

Mobiliteitsvisie Texel - Den Helder

Volgend uit RIB. In voorbereiding. Planning afhankelijk van samenspraak andere partijen.

Mogelijkheden onderzoeken voor het instellen van verplichte routes voor het vrachtverkeer

Uit coalitieprogramma. Is nog niet gestart.

Motie Communicatie CROW-normen bij herinrichting of rehabilitatie wegen

Motie 19-06-2024

Roept het college op

- bij de voorstellen tot herinrichting of rehabilitatie van wegen zorgvuldig te beargumenteren -- in de toekomstige Perspectiefnota's, Programmabegrotingen of bij communicatie over deze wegen naar de raad toe - waarom er aan welke CROW normen wordt voldaan of van wordt afgeweken;
- En daarbij helder uit te leggen hoe dit tegen andere relevante belangen is afgewogen.

Link naar motie 19-06-2024

Onderzoeken oriëntatiepunten (dynamische verlichting) bij kruisingen in het buitengebied

Uit College uitvoeringsprogramma

Opstellen Beheerplan Straatmeubilair 2024-2028 (inclusief evaluatie)

Door capaciteitsproblemen wordt het beheerplan pas begin 2025 aan de raad aangeboden.

Link naar Beheerplan Straatmeubilair 2019-2023

<https://www.texel.nl/wp-content/uploads/2021/04/Beheerplan-Straatmeubilair-2019-2023.pdf>

Parkeerterrein Stappeland e.o. herinrichten

Dit betreft uitvoering, svp omzetten naar GW

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-2025

In het door de raad vastgestelde Verkeer- en parkeerplan van De Koog is een van de speerpunten het reconstrueren van het parkeerterrein Stappeland om hiermee een flinke verbetering te maken voor de parkeersituatie in De Koog. Hieraan voorafgaand wordt eerste een stedenbouwkundig ruimtelijk onderzoek gehouden.

[Link naar begroting 2024](#)

Planning Hoofdweg- afstemmen met planning over een noord-zuid fietsverbinding

Motie 18-10-2023

Roept het college op

- om de Hoofdweg pas daadwerkelijk te reconstrueren als er duidelijkheid is over een veilige fietsverbinding noord-zuid in dat gebied.
- om, als er gekozen wordt voor het aanleggen van een (losliggend) fietspad naast de Hoofdweg, ervoor te zorgen dat de werkzaamheden (aanleg fietspad en reconstructie Hoofdweg) gekoppeld worden.

[Link naar Motie 18-10-2023](#)

Redoute reconstrueren

Reconstructie Redoute

Reguliere budgetten voorbereiding wegen en klein onderhoud verhogen

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-204

Het geactualiseerde Beheerplan Wegen Texel 2024 - 2028 vermeldt dat in de voorbereidende werkzaamheden extra budget nodig is voor:

1. Voorbereiding en Toezicht. Vanwege toenemende overheidsregels aangaande hergebruik vrijkomende materialen en ondermeer aanwezigheid pack's, pfas, stikstof worden vooronderzoeken groter en navenant de kosten van voorbereiding.
2. Klein Onderhoud. Goed klein onderhoud is een vorm van preventief onderhoud. Sneller repareren van kleine wegschades verkleinen de kans op grotere ingrepen op een later termijn, plus dat de algehele comfort van met name voet- en fietspaden op peil blijft.

[Link naar begroting 2024](#)

[Link naar Beheerplan wegen 2024-2028 raadsbesluit 18-10-2023](#)

Straatmeubilair vervangen

2025: In 2025 wordt verder gegaan met het periodiek vervangen van de gemeentelijke banken, picknicksets, borden e.d. langs de Texelse wegen. Verder vindt er een vervangingsronde plaats voor de gemeentelijke hekwerken om de Algemene Begraafplaatsen in Den Burg en Oosterend.

[Link naar begroting 2023](#)

[Link naar begroting 2024](#)

Stratenmakers auto vervangen

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-212

De stratenmakersauto is aan het einde van zijn technische levensduur en aan vervanging toe. Er wordt gekeken naar een iets kleiner voertuig dan de huidige. Op de huidige wagen is destijds de oude kraan overgezet. Deze is echter ook aan vervanging toe.

[Link naar begroting 2024](#)

Verhardingen rehabiliteren

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2023-801

In het kader van het structureel verbeteren/vervangen van wegverhardingen staan voor 2023 gepland de rehabilitaties van het Lageveld, de Mokweg en het Hoge Achterom. Deze wegen zijn in slechte staat van onderhoud en technisch afgeschreven. Voorgesteld wordt om deze drie wegvakken te rehabiliteren. Langs het Lageveld en de Mokweg worden tevens grasbetontegels aangelegd.

[Link naar begroting 2023](#)

Verklaring geen bedenking aanpassing kruising Redoute-Pontweg

Het ontwerpbesluit + ontwerp-vvgb zijn behandeld in de raad van 20 maart 2024. Deze zijn daarna ter inzage gelegd en er is een zienswijze ingediend. De zienswijze moet nog beoordeeld worden en daarna moet een definitief besluit worden genomen. Dit besluit zal waarschijnlijk opnieuw naar de raad moeten.

Verklaring van geen bedenkingen voor het verleggen van het fietspad Schettersweid en Tureluur

Raadsbesluit 20-09-2023

Overwegende

- Dat op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, artikel 2.27 voor dit project een verklaring van geen bedenkingen noodzakelijk is;
- Dat het plan is voorzien van een goede ruimtelijke onderbouwing waarmee is aangetoond dat deze ontwikkeling niet leidt tot een aantasting van de omgeving;
- Dat in de nieuwe situatie het fietspad een aantrekkelijk tracé krijgt dat goed past binnen het gehele natuurherstelplan Tureluur en Schettersweid.

Besluit

1. Kennis te nemen van het voorgenomen besluit van het college om mee te werken aan het verleggen van het fietspad Tureluur en Schettersweid nabij de Ploeglanderweg in Den Burg.
2. Een ontwerpverklaring van geen bedenkingen vast te stellen en ter inzage te leggen voor de aanvraag omgevingsvergunning.
3. Als er geen zienswijzen tegen de ontwerpverklaring van geen bedenkingen wordt ingediend, deze aan te merken als een vastgestelde verklaring van geen bedenkingen.

Verklaring geen bedenkingen voor het verleggen van het fietspad Schettersweid en Tureluur

Verlengde fietspad PHZD aanleggen

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-207

In 2017-2018 is in het kader van de algehele dijkversterking van de PH-dijk mede een fietspad aangelegd vanaf de Redoute tot de dijkopgang bij boerderij FakFak. Een klein gedeelte tussen deze dijkopgang en dijkopgang NIOZ kon toen niet aangelegd worden. Inmiddels is er een nieuwe zeedijk gerealiseerd buitendijks. Hierdoor kan het ontbrekende gedeelte alsnog gerealiseerd worden.

[Link naar begroting 2024](#)

2.2 Parkeren

Doelstellingen

2.2 Parkeren

Wat hebben we gedaan in 2024?

Pilot parkeerplaatsen Paal 12 en Paal 15

Afgelopen jaar zijn we gestart met de pilot: ophogen van de parkeerplaatsen van twee strandslagen, namelijk bij Paal 12 en Paal 15. Vooral de beschikbaarheid van het parkeerterrein van Paal 12 had te lijden onder ernstige wateroverlast. Ophoging in combinatie met een herinrichting levert een enorme verbetering op. Diverse vergunningstrajecten blijken complex en tijdrovend, waardoor er impact op de planning komt (tijdsdruk) en daarmee druk op de uitvoering.

Andere strandslagen

Aansluitend op de verhoging van de parkeerplaatsen bij Paal 12 en 15, worden in toekomstige projecten knelpunten bij andere strandslagen verbeterd. In eerste instantie gaat het om Paal 28 en vervolgens de strandslagen 31 en 33. We zien bij de pilots dat diverse vergunningstrajecten in combinatie met gestegen kosten, grote impact hebben op de doorlooptijd van de projecten en veel meer kosten dan de oorspronkelijk gemaakt inschatting per strandslag.

Maatregelen

Een minder onveilige kruising totdat de langverwachte rotonde er is

Motie 21-06-2023

Besluit

De voorliggende motie, ingediend door CDA Texel aan te nemen,

Roept het college op

1. Er bij de provincie op aan te dringen zo snel mogelijk tijdelijke verkeersmaatregelen te nemen om de verkeerveiligheid op de kruising Pontweg - Keesomlaan - Westergweg te verbeteren. Deze maatregelen mogen de aanleg van de rotonde echter niet verder vertragen en zijn bij voorkeur snel en eenvoudig uit te voeren.

2. Nogmaals bij de provincie aan te dringen op snelle aanleg van de rotonde.

De motie is UNANIEM aangenomen.

Motie 21-06-2023 Een minder onveilige kruising totdat de langverwachte rotonde er is

Evaluatie Parkeer- en verkeerscirculatieplan De Koog

Raadsbesluit 13-10-2021

Het parkeer- en verkeerscirculatieplan is door de raad vastgesteld. In dit plan staan een groot aantal maatregelen welke uitgevoerd moeten worden. Periodiek wordt over de voortgang van deze maatregelen gerapporteerd.

[Link naar raadsbesluit 13-10-2021](#)

Parkeerterreinen strandslagen reconstrueren

Het ophogen van de strandslagen met de daarbij horende transport is reeds afgerond. De aannemer is momenteel druk bezig met de inrichting van de strandslagen. Het beton is reeds verwerkt en de platen voor de parkeerplaatsen worden momenteel aangebracht. Afronding van de werkzaamheden is voor start van het broedseizoen (15 maart) 2025 gepland.

Reconstructie parkeerterreinen paal 12 en 15

Raadsbesluit 16-10-2024: Reconstructie parkeerterreinen paal 12 en 15

We voeren een digitaal parkeerverwijssysteem in voor auto's in Den Burg

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-812

Voeren van een digitaal parkeerverwijssysteem in voor auto's in den Burg
Realiseren meer fietsparkeerplaatsen en een betere bewegwijzering daarvoor.

[Link naar begroting 2023](#)

2.4 Economische havens en waterwegen

Doelstellingen

2.4 Economische havens en waterwegen

Wat hebben we gedaan in 2024?

Haven

In 2024 hebben we samen met de werkgroep haven de gemeenteraad geadviseerd om de exploitatievorm van de haven te wijzigen. We hebben een kwartiermaker aangesteld die samen met belanghebbenden en de werkgroep voor de zomer van 2025 een voorstel geeft aan de gemeenteraad.

We zijn gestart met de aanbesteding van de vervanging van damwanden, steigers en dukdalven in de haven. De uitvoering vindt in 2025 plaats. Het reguliere geplande onderhoud, zoals baggerwerken, aan de haven wordt uitgevoerd.

Maatregelen

Haven Oudeschild exploitatieplan, Ontwikkeling beheer en exploitatie voor de haven van Oudeschild

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2023-402

We zetten in op het ontwikkelen - met alle belanghebbenden-gebruikers - van een aanpak voor de haven van Oudeschild, om exploitatietekort naar beneden te brengen en investeren in onderhoud en vervanging van de haven om de kwaliteit goed te houden. Hier was een projectleider mee gestart, wat verder afgerond moet worden. Hiervoor is financiering voor projectleiding nodig. Daarnaast zullen er enkele onderzoeken mbt beheer en exploitatie worden gedaan. Projectleiding 2 jaar € 170.000 en € 50.000 onderzoeksgelden incidenteel.

[Link naar begroting 2023](#)

Investerings haven 2024

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-403

In 2023 dienen in de haven van Oudeschild dukdalven en onderdelen van de houten steiger in de werkhaven vervangen te worden.

[Link naar begroting 2023](#)

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-215

2024: Er moeten investeringen (vervangingen van oa damwanden en steigers) in de haven gedaan worden de komende tijd. Dit staat gepland in het Meerjarig Onderhouds Plan (MJOP) voor de jaren 2024, 2025 en 2026. Door een slimme combinatie van werken en aanbesteden te doen is het mogelijk in één keer deze werkzaamheden uit te voeren in 2024. Een externe projectleider gaat aan de slag met deze klus, en kan zodoende ook in een keer alles oppakken. De organisatie van de haven (exploitatie) wordt onderzocht, maar deze noodzakelijke onderhoudsmaatregelen zijn vanuit het MJOP noodzakelijk voor het functioneren en veiligheid van de haven.

[Link naar begroting 2024](#)

Ontwikkeling haven Oudeschild

Raadsbesluit 10-07-2024 ontwikkeling haven Oudeschild en motie 10-07-2024 'Houd en maak de haven weerbaar en flexibel'

Overwegende

• De haven van Oudeschild is in 2008 overgedragen van Rijkswaterstaat aan de gemeente Texel. Sinds de overdracht wordt gezocht naar een goed exploitatievorm. Hiervoor zijn diverse aanbevelingen en voorstellen gedaan. Tot uitvoering zijn deze aanbevelingen n plannen niet gekomen. Door dit advies wordt gevraagd een principebesluit te nemen tot oprichting van een havenbedrijf en het beschikbaar stellen van budget.

Besluit

1. Een kwartiermaker de opdracht te geven op korte termijn de verzelfstandiging van de haven juridisch en contractueel voor te bereiden, ten behoeve van besluitvorming door de Raad
2. De kwartiermaker daarbij de volgende kaders mee te geven:
 - B&W en Raad behouden invloed op de hoofdlijnen van het beleid van het havenbedrijf via een in te stellen Raad van Commissarissen, een vierjaarlijks bedrijfsplan en de financiële verantwoording;
 - De Werkgroep adviseert 100% aandeelhouderschap; Arcadis houdt de mogelijkheid open dat andere publieke partners aansluiten. Werk voor- en nadelen hiervan uit, en adviseer in relatie tot zeggenschap, risico en financiering;
 - Het havenbedrijf voert een zelfstandige havenexploitatie die op termijn toewerkt naar een substantiële verlaging van de gemeentelijke bijdrage;
 - Maak inzichtelijk onder welke condities publieke taken voortvloeiend uit regelgeving kunnen worden ondergebracht bij het havenbedrijf, en welke taken bij de gemeente q.q. belegd dienen te blijven ;
 - Maak het onderscheid tussen de exploitatie van het havenbedrijf zelf, en de uitgaven voor het algemeen belang (zoals wegen, parkeren, baggeren havenmond) inzichtelijk, inclusief voorbereiding van SLA's als dergelijke taken van algemeen belang bij het havenbedrijf zouden worden ondergebracht;
 - Ontwerp een structuur waarbij zowel de havengebruikers als betrokkenen uit het dorp Oudeschild op hoofdlijnen door het havenbedrijf geïnformeerd worden en input kunnen geven met betrekking tot het reilen en zeilen van het havenbedrijf;
 - Onderzoek de potentiële synergie van regionale havensamenwerking (Den Oever, Den Helder en N.I.O.Z).
3. Voor het aanstellen van een kwartiermaker een budget van € 40.000 beschikbaar te stellen en dit ten laste van de algemene reserve te brengen.

[Link naar Ontwikkeling haven Oudeschild raadsbesluit 10-07-2024](#)

[Link naar motie 10-07-2024 Houd en maak de haven weerbaar en flexibel](#)

2.5 Openbaar vervoer

Doelstellingen

2.5 Openbaar vervoer

Wat hebben we gedaan in 2024?

Openbaar vervoer

We willen autogebruik terugdringen. Hiervoor is een antwoord nodig op de vraag of meer openbaar vervoer een goede oplossing is. In overleg met de provincie, Connexxion, TBO en TOP hebben we de eerste verkennende gesprekken gevoerd hoe hier in de nieuwe concessie vorm aan te geven.

Veerverbinding

De veerverbinding tussen Den Helder en Texel is van cruciaal belang en we bespoedigen de vervanging van de Rijkswaterstaat-bruggen zoveel mogelijk. Hierover hebben we intensief overleg gevoerd met alle partijen.

Maatregelen

Vervanging van de TESO bruggen

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-811

RWS legt een nieuwe hefbrug aan voor de TESO. De aanlanding verschuift en daarvoor dient ook de infrastructuur in aansluiting op de hefbrug te worden aangepast. Voor het inpassen van deze aanpassing is het nodig om ook een gemeentelijke projectleider/contactpersoon in te zetten.

[Link naar begroting 2023](#)

2 Wat is gedaan in 2024 wat op de planning stond in 2023

Er zijn geen onderdelen voor programma 2.

2 Aangevraagde en toegekende subsidies

Fietspaden Staasbosbeheer (SBB) 3e tranche:

Provincie Noord-Holland € 909.333
Stift € 300.000
Provincie Noord-Holland € 692.957
SBB € 419.075

Fietspad SBB Rozendijk:

Stift € 130.000
Provincie Noord-Holland € 347.168.

Fietspad SBB Rommelpot:

Stift € 182.000
Provincie Noord-Holland € 746.165

Verbonden partijen in programma 2

Naam verbonden partijen	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR Archeologie West-friese gemeenten		De gemeenschappelijke regeling wordt getroffen vanwege de regionale samenhang van archeologische structuren, teneinde archeologisch beleid en indien nodig uitvoerende werkzaamheden gezamenlijk gestalte te geven.

2 Beleidsindicatoren

Geen beleidsindicatoren voor programma 2.

2 Wat heeft het gekost

Wat heeft het gekost programma 2

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2022	Realisatie 2023	Primaire Begroting 2024	Begroting na wijzigingen 2024	Realisatie 2024
Lasten						
PROGRAMMA 2	Goede bereikbaarheid					
TV_2.1	Verkeer en vervoer	5.452	6.198	6.861	6.396	5.536
TV_2.2	Parkeren	588	609	757	842	720
TV_2.3	Recreatieve havens	3	59	2.085	142	151
TV_2.4	Economische havens en waterwegen	821	1.132	959	845	1.062
Totaal Goede bereikbaarheid		6.864	7.998	10.662	8.225	7.469
Baten						
PROGRAMMA 2	Goede bereikbaarheid					
TV_2.1	Verkeer en vervoer	227	268	114	114	215
TV_2.2	Parkeren	5	1	0	0	1
TV_2.4	Economische havens en waterwegen	409	711	919	919	751
Totaal Goede bereikbaarheid		641	980	1.033	1.033	966
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		-6.223	-7.018	-9.629	-7.192	-6.503
Gerealiseerd resultaat		-6.223	-7.018	-9.629	-7.192	-6.503

2 Analyses

Analyse

Analyse

De kolom begroting 2024 na wijziging minus rekening 2024 waarbij rekening moet worden gehouden met de opgenomen lasten en opgenomen baten. Die zijn bij de analyse getotaliseerd. (bedragen x € 1.000)

Verkeer en vervoer		961
Het budget voor inhuur op van een projectleider voor aanpassingen aan de veerhaven van 2 keer € 85K, oorspronkelijk begroot voor 2023 en 2024, is vanwege uitstel van het project niet benut.	169 V	
Een aantal projecten voor het aanleggen van bermverharding zijn doorgeschoven, vanwege vertraging in de uitvoering van werkzaamheden door de nutsbedrijven. Vanwege het natte voorjaar is er ook minder geld uitgegeven aan het aanvullen en afromen van bermen.	150 V	
Van het budget beheer kunstwerken is 120K bestemd voor de uitvoering van werkzaamheden. Hiervan is ca. 85K gebruikt en 37K onbenut gebleven. Het restant van het budget bestaat uit kapitaallasten, waar ca 23K minder op geboekt is.	63 V	
Het voordeel aan kapitaallasten wordt veroorzaakt, doordat de reconstructie van de Postweg/ Nieuwlanderweg nog niet voltooid is. Hierdoor is niet geactiveerd, waardoor ook geen kapitaallasten worden toegekend en dit derhalve een voordeel van ca € 379K oplevert	379 V	
In 2024 zijn meerdere grote bijdragen voor degeneratie ontvangen van PWN en Alliander, die ervoor hebben gezorgd dat er per saldo een voordeel ontstaat op het taakveld kabels en leidingen.	152 V	
Begroot bedrag is een gewogen gemiddelde. Meerdere jaren (tot 2020) was de begroting zonder uitgaven voor onderhoud van duikers en stuwen. Nu enkele jaren grotere overschrijdingen.	- N 151	
Geen uitvoeringscapaciteit gehad om werkzaamheden voor te bereiden en over te gaan tot uitvoering van onderhoud beschoeiing.	56 V	
In 2024 is er voor schouw een hoger bedrag doorberekend aan riolering, wat leidt tot een voordeel van € 54K.	54 V	
Op het budget van de Regionale agenda mobiliteit is een voordeel ontstaan ten bedrage van € 63K. Dit bedrag is in de jaarrekening 2023 meegenomen als een nadeel. In 2024 is het bedrag van de Gemeente Den Helder als nog ontvangen, waardoor een voordeel ontstaat in het huidige boekjaar.	63 V	
Overige oorzaken <€50k	26 V	
Parkeren		122
In 2024 is er door lagere kosten op parkeerautomaten, administratieve afhandeling en minder mensuren voor het parkeren een voordelig saldo ontstaan van per saldo 122K.	122 V	
Recreatieve havens		-9
De onderhoudswerkzaamheden die in 2024 zijn uitgevoerd hebben geleid tot een overschrijding van het budget van ca € 9K.	-9 N	
Economische Havens en waterwegen		-386
In het jaar 2024 zijn er 2 grote oorzaken aan te wijzen voor het nadeel dat ontstaan is. Ten eerste zijn er minder inkomsten gegenereerd dan geraamd, wat ertoe geleid heeft dat een nadeel van € 169K is ontstaan. Daarnaast zijn er hogere kosten gemaakt voor de Walstroom € 382K. Samen met een aantal voordelen op het gebied van onderhoud manuren en baggerwerkzaamheden komt het nadeel uit op € 378K.	- N 386	
Totaal programma 2		V 688

Programma 3 - Mooi en gastvrij Texel / Texel werkt!

Visie

We blijven inzetten op een veerkrachtige economie. De samenwerkingen met gemeenten, bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld op de andere Waddeneilanden en in de Kop van Noord-Holland, en zelfs regionaal in Noord-Holland-Noord, is hierbij van groot belang. We doen lokaal wat kan en regionaal wat moet.

Een bestendige arbeidsmarkt is van belang voor een stabiele, toekomstgerichte economie. We faciliteren hierin enerzijds via het Huis van Ontwikkeling, anderzijds door samenwerkingsverbanden (met o.a. het bedrijfsleven en onderwijssector) financieel te ondersteunen.

De ambitie voor recreatie en toerisme blijft om waarde toe te voegen aan de Texelse samenleving, ons te onderscheiden van andere bestemmingen en om balans te creëren tussen de toeristische ontwikkelingen, draagkracht van natuur en landschap en draagvlak bij de inwoners. De andere pijlers, agricultuur, visserij, zorg, dienstverlening, retail en ambachten, zijn voor een stabiele en toekomstgerichte economie ook van groot belang. Bij alle economische pijlers zetten we in op innovatie en transitiekracht en blijven we faciliteren, zodat nieuwe economieën mogelijk worden.

We willen aantrekkelijk blijven voor onze inwoners, bezoekers en ondernemers. Toeristische ontwikkelingen, draagkracht van het Texelse landschap en draagvlak onder de inwoners zijn in balans. Boeren leveren een belangrijke bijdrage aan het onderhoud van ons landschap. Vissers zijn onderdeel van de bedrijvigheid in de haven en zijn een belangrijk onderdeel van onze Texelse cultuurhistorische identiteit. Wij respecteren bestaande afspraken en willen ook op de langere termijn zoveel mogelijk regie houden op Texel en maken inzichtelijk wat dat vraagt van de gemeente, ondernemers en inwoners van Texel. Een goede balans tussen ecologie en economie, tussen natuur, landschap en landbouw is belangrijk. De openbare ruimte is zó ingericht, dat deze de klimaatverandering (natter, heter en droger) goed aan kan. We willen een veilige kust die ons beschermt tegen het water van de zee en die ruimte biedt voor recreatie en natuur.

[Link naar Visie en Beleid - Texel](#)

3.1 Economische ontwikkeling

Doelstellingen

3.1 Economische ontwikkeling

Toerisme en recreatie zijn een belangrijke sector voor Texel. Om een evenwichtige balans te behouden tussen toerisme en leefbaarheid op het eiland is in september 2021 het Toeristisch Toekomstplan Texel (TTP) vastgesteld. Niet alles wat in dit plan wordt genoemd, kan in één keer worden uitgevoerd.

We willen De Bolder verder ontwikkelen en behouden binnen de organisatie van de gemeente Texel.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Samenwerking

In 2024 hebben we intensief samengewerkt met de samenwerkingsverbanden Samen op Kop (Kop van Noord-Holland) en Waddeneilanden op de volgende thema's:

- Samen op Kop: thema's 'Arbeidsmarktprojecten', 'Recreatie en toerisme' en 'Werken'.
- Regio Deal Waddeneilanden: programmalijn 2 'Toekomstbestendig Ondernemen en Ontwikkelen' en 5 'Circulaire Economie'.

Toeristisch Toekomstplan Texel (TTP)

Na prioritering zijn we gestart met een uitvoeringsagenda 2022-2024. We hebben, in samenwerking met de klankbordgroep van Toeristisch Toekomstplan Texel, een evaluatie gemaakt van deze uitvoeringsagenda en in februari 2024 aan de raad aangeboden.

Bereikte punten uit de eerste uitvoeringsagenda 2022-2024 zijn het aanpassen van regelgeving, het actualiseren en verder inzichtelijk maken van de planologische slaappleatsenregistratie, het opstellen van nieuw beleid logies met ontbijt, het tegengaan van verstening, het behoud van schapenboeten en inzetten op spreiding van bezoekers. De evaluatie maakte duidelijk wat tijd nodig heeft, waar we van kunnen leren en/of wat er nog toegevoegd kan worden. In oktober 2024 hebben we daarom een tweede uitvoeringsagenda 2025-2027 TTP vastgesteld met aandacht voor bewonersprofijs, bestemmingsmanagement en balansindicatoren.

Daarnaast zijn er twee onderzoeken gestart: het 'Inwonersonderzoek recreatie en toerisme' en het rapport 'Waardevol toerisme, analyse van lusten en lasten'.

Paraplubestemmingsplan en Omgevingsvisie

De discussie over de balans, met name die tussen toerisme en leefbaarheid (is het té druk door toerisme op Texel), speelt volop. Het paraplubestemmingplan en de Omgevingsvisie 2040 zijn belangrijke instrumenten die zullen bijdragen aan die balans. Met deze instrumenten geeft de raad kaders aan. Op de valreep van 2024 is, na verwerking van onder meer 115 zienswijzen en 7 moties, in december het Paraplubestemmingsplan verblijfsrecreatie vastgesteld. Het startschot hiervoor werd gegeven met de vaststelling van het TTP in 2021 en de oproep tot heldere regelgeving. Het Parapluplan wijzigt de geldende bestemmingsplannen (die sinds 1 januari 2024 het (tijdelijk) omgevingsplan vormen).

Circulaire economie

Het Recycleplan is vastgesteld en bevat maatregelen om de hoeveelheid restafval sterk te verminderen en afval beter te scheiden voor meer hergebruik. We zetten daarmee stappen richting een circulaire samenleving.

In 2030 moet de helft van onze grondstoffen uit hergebruikte grondstoffen bestaan. In 2050 moeten alle grondstoffen uit hergebruik komen. (Nationaal Grondstoffenakkoord 2017).

Haven Oudeschild

Voor de haven van Oudeschild zijn stappen gezet om te komen tot een duurzame bedrijfsvoering. Een kwartiermaker wordt gezocht om diverse opties voor de haven uit te werken. Kwartiermaker is gestart in 2024.

De Bolder

In 2024 hebben we gewerkt aan een toekomstmodel voor Leer-werkbedrijf De Bolder met daarin hoe De Bolder verder te ontwikkelen en te behouden binnen de organisatie van de gemeente Texel. Om de organisaties van

De Bolder en de gemeente samen te laten vloeien, hebben we een procesbegeleider aangesteld. Het onderdeel participatie vanuit het gemeentelijk sociaal team, is samengevoegd met de trajectcoaches van De Bolder in het nieuw gestarte Huis van Ontwikkeling.

Duidelijkheid verkrijgen op welke wijze regie te houden

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2023-311

Naar aanleiding van recente overnames in de toeristische sector (zie bv de Driehoek) maar ook het opkopen van landbouwgrond door o.m. verzekeraars, bestaat de zorg dat Texel steeds minder grip kan houden op ontwikkelingen die belangrijk zijn voor onze toekomst. We zouden graag inzicht krijgen in wat de eigendomsverhoudingen feitelijk zijn (Texelaars / externen).

Ook zouden we graag inzicht krijgen in welke bestaande of mogelijk nieuw te ontwikkelen privaat-en/of publiekrechtelijke middelen mogelijk zijn om in voorkomende gevallen adequaat te kunnen reageren. Hiervoor is nader onderzoek nodig. 2e test wijzigingen

[Link naar begroting 2023](#)

Nieuwe ronde Leader subsidie

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-301

Voor de LEADER ronde 2023-2027 van de bekende subsidie voor plattelandsontwikkeling wordt een bijdrage van in de Kop deelnemende gemeenten gevraagd. In de Lokale Ontwikkelingsstrategie (LOS) is gecommitteerd aan een bedrag van €17.770 voor de gemeente Texel.

[Link naar begroting 2024](#)

Onderzoek op welke wijze het aantal toeristische bedden zal worden geteld

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2023-308

De raad wil graag de exacte aantallen gebruikte slaapplekken per locatie weten.

Onderzoek ten behoeve van het Toeristisch Toekomstplan heeft al veel informatie naar voren gebracht. Ook dat elk recreatiebedrijf een in het bestemmingsplan vastgelegd maximum aantal slaapplekken heeft.

Om achter de exacte invulling qua logiesvorm te komen en daarmee het exacte aantal gebruikte slaapplekken in beeld te krijgen, zal aanvullend onderzoek nodig zijn.

Het bestaande gebruik zal per locatie in kaart moeten worden gebracht.

[Link naar begroting 2023](#)

Samenloop Toeristenbelasting en Forensenbelasting

Toeristische druk beter reguleren

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-307

Toeristische druk is op momenten en op plekken te groot. In het Toeristisch Toekomstplan is afgesproken te bezien in hoeverre snelle en goede oplossingen te bedenken zijn.

Het gaat hierbij om combinaties van informatievoorziening, evenementenorganisatie, vervoersvormen, aanboddifferentiatie en lokale beleving van drukte.

De bedoeling is om met samenhangende praktische voorstellen te komen waaronder laaghangend fruit waarmee gelijk kan worden gestart.

Een externe partij zal worden gevraagd met een voorstel voor de aanpak, organisatie en uitvoering te komen, in coproductie met de Texelse organisaties en het bedrijfsleven.

[Link naar begroting 2023](#)

Vijf over twaalf voor de Texelse vissers in de haven van Oudeschild

Motie 15-02-2023

Besluit

De voorliggende motie, ingediend door de fracties van Texels Belang, PvdA pro Texel, GroenLinks Texel, VVD Texel, CDA, Hart voor Texel, D66 Texel en GroenZwart, aan te nemen,

en

Roept het college op

1. voor dit urgente probleem alle contacten in Den Haag aan te spreken en tevens bij het Ministerie van LNV aandacht te vragen voor de problemen van de garnalenvissers.

2. om met garnalenvissers, CIV en Noordelijke Visserij Alliantie gesprekken aan te gaan om alternatieven te verkennen/ontwikkelen zodat:

-in onze haven nog visserij gerelateerde bedrijvigheid doorontwikkeld kan worden, en:

- de visserijgemeenschappen vitaliteit kunnen hernemen.

3. om € 50.000 uit de algemene reserve beschikbaar te stellen voor expertise die mogelijk nodig is voor dit proces, waarbij geldt dat het college een terugkoppeling geeft aan de raad nadat een eerste gesprek heeft plaatsgevonden.

4. om met dit voorstel ook naar gemeenten in de Noordkop te gaan en om hen te vragen zich hierbij aan te sluiten.

5. deze motie kenbaar te maken aan de collega-gemeenten met vissersplaatsen en de Eerste en Tweede Kamer.

6. de gemeenteraad via de raadscommissie periodiek te informeren over actuele zaken die spelen in het Bestuurlijk Platform Visserij en bij het kopje 'overleg' bij wethouder Kieft het volgende toe te voegen: 'Bestuurlijk Platform Visserij'.

[Link naar motie 15-02-2023 :Vijf over twaalf voor de Texelse vissers in de haven van Oudeschild](#)

3.2 Fysieke bedrijfsstructuur

Doelstellingen

3.2 Fysieke bedrijfsstructuur

De retail sector is economisch en maatschappelijk belangrijk voor inwoners, bedrijven en gasten. Dit maakt de centra van de dorpen aantrekkelijk en levensvatbaar. Het is noodzakelijk dat ze compact, compleet en comfortabel zijn (zoals in de Retailvisie is vastgelegd.)

Op Texel is -net als in andere delen van Nederland- sprake van netcongestie. Om de problemen op het gebied van netcongestie te beperken is afstemming en samenwerking op het eiland noodzakelijk.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Retail

Extern onderzoek laat zien dat de uitgangspunten van onze Retailvisie nog steeds actueel zijn en geen aanpassing behoeven. Het standplaatsenbeleid is hierop afgestemd.

Landbouwsector

We zijn samen met de Texelse boeren en natuurbeheerders in overleg gegaan over het toekomstbestendig houden van de landbouwsector en het behalen van natuurdoelen, met name op de Hogeberg.

Taskforce netcongestie

Door het instellen van de Taskforce netcongestie willen we problemen op het gebied van netcongestie beperken.

Ecomare

Het ophalen van dode zeehonden en bruinvissen wordt uitgevoerd door Ecomare. Er zijn zo'n 60 dode zeehonden en circa 10 dode bruinvissen van het strand gehaald.

Faciliteren bij inkoop- en aanbestedingsprocedure

College uitvoeringsprogramma

Op 19 december is er een informatiebijeenkomst voor ondernemers geweest. Wij gaan hun ervaringen en wensen voor ondersteuning meenemen in de verdere uitwerking. Overigens hoeft hierop geen besluitvorming van de raad te komen.

Er wordt gewerkt aan een Economisch Loket mbt de Inkoop en Aanbesteding. Planning is dat deze eind 2023 operationeel is.

Gericht en actief handhaven illegale toeristische verhuur

In 2023 is gestart met de controle op de registratienummers. Hieruit is gebleken dat grotendeels van de aanbieders voldeden aan de registratieplicht. In enkele gevallen zijn aanbieders aangeschreven en hebben zij direct een registratienummer aangevraagd. Slechts in één geval is een boete uitgedeeld, deze zaak loopt nog.

In de tweede helft van 2024 is gestart met de controle van de geregistreerde aanbieders op de vereisten van de B&B's volgend uit het Omgevingsplan. Daarnaast wordt er in de reguliere werkzaamheden continue toezicht gehouden op illegale verhuur vanuit reguliere woningen. Dit heeft één van de hoogste prioriteiten in het Cluster Toezicht & Handhaving.

Hou van de wadden

Motie 18-10-2023

Besluit

De voorliggende motie, ingediend door Texels Belang, PvdA pro Texel, GroenLinks Texel, VVD Texel, CDA Texel, Hart voor Texel, D66 Texel en GroenZwart, aan te nemen,

roept de burgemeester op

- aan de gemeenteraden van de andere 4 Waddeneilanden aan te bieden en hen te vragen de motie te ondersteunen in aanloop naar de Wadden2daagse op 16 en 17 november op Ameland, een week voor de verkiezingen.
- onder de aandacht te brengen van de kandidaten en vertegenwoordigers van de partijen die aan de Tweede Kamerverkiezingen meedoen.

en roept de kandidaten voor de Tweede Kamer op

- bij bestaande en komende regelgeving, wetten en beleidsuitvoering het Waddengebied en de Waddeneilanden in het oog te houden en rekening te houden met de eiland specifieke situatie;
- om samen met de eilandbewoners en miljoenen toeristen van de Wadden te houden!

De motie is unaniem aangenomen.

[Link naar motie 18-10-2023 Hou van de wadden](#)

Openbare, toegankelijke en feitelijke registratie bedden

Motie 22-09-2021

Er wordt de laatste hand gelegd aan het maken van een raadpleegbare website waarbij van elke Texelse logiesverstrekker per adres, het daadwerkelijk aantal recreatieve bedden inzichtelijk en raadpleegbaar is gemaakt. Daarbij wordt ook gekeken naar het inzichtelijk maken van het exacte aantal verhuureenheden.

[Link naar motie 22-09-2021: Openbare, toegankelijke en feitelijke registratie bedden](#)

Uitvoering Toeristisch Toekomstplan

Raadsbesluiten 22-09-2021 en 26-02-2022 Toeristisch Toekomstplan

Op 16-2-2022 heeft de raad besloten om in te stemmen met de Uitvoeringsagenda toerisme en recreatie 2022-2024. Gewerkt wordt aan de 6 pijlers uit het TTP. Gestart is met het parapluplan verblijfsrecreatie Texel, onderdeel van de pijler 5. Wij brengen in kaart hoe ver de andere actoren zijn met hun pijlers. De uitvoeringsagenda 2024-2026 gaat eerst nog naar de klankbordgroep.

Raadsbesluit 26-02-2022

Gelet op

- het uitgangspunt dat een goede balans tussen toerisme, economie, ecologie en landschap belangrijk is
- wensen en behoeften vanuit de samenleving (inwoners, ondernemers, bestuurders) ten aanzien van toerisme
- de uitgangspunten van het coalitieakkoord “Balans brengen” (2018-2022) en aanvullend addendum ••(d.d. 28 oktober 2020)
- de structuurvisie Texel op koers 2020 en de geldende bestemmingsplannen
- het Toeristisch Toekomstplan ‘Texel in balans’- naar een authentiek, duurzaam en gastvrij eiland

Overwegende dat

- toerisme bijdraagt en waarde toevoegt aan de Texelse samenleving en
- de Texelse samenleving betrokken is bij en bijdraagt aan de uitvoering van toeristisch beleid
- een aantal zaken prioriteit hebben om de toeristische sector duurzaam en kwalitatief te verbeteren

Besluit

1. In te stemmen met de Uitvoeringsagenda toerisme en recreatie 2022-2024
2. Hiervoor een bedrag van € 494.000,- beschikbaar te stellen en deze ten laste te brengen van de Algemene Reserve.
3. Hiervoor structureel een bedrag van € 30.000,- beschikbaar te stellen en deze eenmalig tenlaste te brengen van de Algemene Reserve en vervolgens mee te nemen in de Programmabegroting 2023 en verder.

[Link naar raadsbesluit 22-09-2021 Toeristisch Toekomstplan Texel](#)

[Link naar raadsbesluit 16-02-2022 Uitvoeringsagenda toerisme en recreatie 2022-2024](#)

[Link naar toelichting schema parapluplan verblijfsrecreatie 16-11-2022](#)

[Link naar raadsbesluit 14-12-2022 ter inzage paraplubestemmingsplan verblijfsrecreatie](#)

[Link naar raadsvergadering 10-07-2024 Paraplu bestemmingsplan verblijfsrecreatie Texel](#)

Zendmastenbeleid actualiseren

"door de prioriteit van de ambtelijke inzet op het gebied van versnelling van woningbouw en de reparatie van een aantal bestemmingsplannen (voordat de Omgevingswet inwerking treedt) wordt het zendmastenbeleid met een half jaar verschoven.

Hierdoor ontstaan geen problemen, mede omdat de verwachting is dat tot 2026 nog geen grootschalige introductie van small cells wordt verwacht."

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Wat willen wij bereiken?

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Ons inkoop- en aanbestedingsbeleid biedt kansen voor de lokale economie. Steeds meer aanbestedingen zijn gegund op basis van duurzaamheidscriteria uit het Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) Actieplan. Denk aan klimaat adaptieve maatregelen en het circulair gebruik van materialen bij bijvoorbeeld de ondergrondse afvalcontainers, de herinrichting van de Redoute en de parkeerterreinen van de Strandopgangen.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Bedrijvenloket

Het gemeentelijke bedrijvenloket is een hulpmiddel voor ondernemers en gemeente aangaande gemeentelijke opdrachten. Ook kunnen ondernemers hier advies krijgen over de verduurzaming van hun bedrijfsvoering. Regionaal zijn gesprekken gevoerd voor het invoeren van een duurzaamheidsloket bedrijventerreinen. Dit is nog niet gerealiseerd en omdat het vooral een loket aan de vaste wal wordt, heeft Texel aangegeven vooralsnog niet hierin te participeren.

Wel is de Green Deal bedrijventerrein met TOP en Rabobank gesloten.

Arbeidsmarkt

Samen met anderen zetten we in op een bestendige arbeidsmarkt. Dat doen we door te investeren in jongeren en het voor hen aantrekkelijk te maken om hier te komen werken. Daarnaast is het belangrijk dat beroepsopleidingen beter aansluiten op de arbeidsmarkt.

Kenniswerkplaats

De Kenniswerkplaats heeft het traject ingezet om een zelfstandige stichting te worden. De structurele bijdrage voor de periode 2024-2028 is uitgekeerd.

De Kenniswerkplaats heeft studenten van verschillende Hogescholen met elkaar in verbinding gebracht, gezorgd voor meer naamsbekendheid via social media, een website opgericht en een politiek rollenspel georganiseerd.

Ook is er samenwerking tot stand gekomen met het Huis van Ontwikkeling en het Texels HR-netwerk. De Hogeschool InHolland heeft de minor 'Omgevingsbewust ontwerpen' opgezet. Vanuit deze minor is het thema 'Wonen' opgepakt voor afstudeerprojecten.

Texel Academy

De Texel Academy heeft 39 leerlingen opgeleid, verdeeld over de opleidingen voor gastvrouw/gastheer en zelfstandig kok. Er zijn 24 leerlingen geslaagd, dat is ruim 60 procent. In 2024 is de samenwerking tussen Huis van Ontwikkeling en de Texel Academy verstevigd. De jobcoach van de Texel Academy is in dienst van de gemeente gekomen, zodat de jobcoaching voor de deelnemers van de Texel Academy is geborgd. Ook is de Texel Academy aangesloten bij de Waddendeal. Vanuit de Waddendeal was er ondersteuning om de mogelijkheden voor verbreding van het aanbod van de Texel Academy te onderzoeken.

Maatregelen

Structurele Kenniswerkplaats Texel

Raadsvoorstel 09-11-2024 Voorstel begroting 2024-304

De Kenniswerkplaats Texel (KWPT) is in oprichting om innovatie, kennis, kunde en jong talent te verbinden aan maatschappelijke en economische vraagstukken. De KWPT zoekt naar creatieve oplossingen voor actuele vraagstukken. Feitelijk worden studenten van hogescholen en universiteiten naar Texel gehaald om aan de slag te gaan met specifieke Texelse projecten. Er wordt samengewerkt met lokale ondernemers, organisaties, overheden en opleidings- en kennisinstituten. De uitkomsten van de onderzoeken en projecten worden gedeeld met de stakeholders. De KWPT is hiervoor de centrale plek om vraag en aanbod goed aan elkaar te verbinden.

De fysieke plek is OSG De Hogeberg. Zodoende worden leerlingen van OSG De Hogeberg gekoppeld aan projecten van studenten om te ervaren wat het hoger onderwijs inhoudt. Daarnaast leidt dit concept bij studenten mogelijk tot interesse voor een leven op Texel en daarmee ook voor behoud van jongeren voor Texel. Over de evaluatie van de pilot en het vervolg hierop, wordt de raad voor de begrotingsraad op basis van een raadsinformatiebrief geïnformeerd.

[Link naar begroting 2024](#)

Texel innovatief proefeiland

Raadsvoorstellen 09-11-2022 en 09-11-2023 voorstellen begrotingen 2023-705 en 2024-303

2023 + 2024 Het is belangrijk pilots op het gebied van energie, wateropslag en duurzame landbouw en visserij te ondersteunen. En daarbij tevens inzetten op het verwerven van subsidies. Om pilots te ondersteunen is een financiële bijdrage bij de start vaak onmisbaar.

[Texel innovatief proefeiland 2023](#)

[Texel innovatief proefeiland 2024](#)

3.4 Economische promotie

Wat willen wij bereiken?

3.4 Economische promotie

Wat hebben we gedaan in 2024?

VVV

De economische promotie van het toerisme is belegd bij de VVV. Zij geven invulling aan de ambitie, visie en uitgangspunten van het Toeristisch Toekomstplan. Aan de contractafspraken is aandacht voor de leefbaarheid van onze inwoners toegevoegd.

STIFT

Stichting Toeristisch Investeringsfonds Texel (STIFT) draagt bij aan lokale promotie van toerisme, infrastructuur, agri en visserij, cultuur en evenementen. Sinds 2024 is er een nieuw STIFT-bestuur actief.

De promotie is ook gericht op het aantrekken van deskundig personeel binnen alle economische pijlers. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt blijft het belangrijk om nieuwe bedrijven, inclusief zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers), naar Texel te trekken. Samen met het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland-Noord zetten we in op acquisitie van bedrijven die bij de identiteit en innovatiekracht van Texel passen.

Toeristenbelasting

Deze sector heeft in 2024 een moeilijk jaar gehad door de aanhoudende regen en natheid. De boekingen in dit jaar bleven achter bij voorgaande jaren. De kostenpost heffing toeristenbelasting is niet uitgegeven door een tekort aan mankracht en de daarbij behorende onmogelijke planning.

Maatregelen

Co-financiering ontwikkelingslijnen VisserijOntwikkelplan (VOP)

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-302

Als gevolg van de sanering van de Noordzeekotters, heeft het ministerie van LNV als compensatie aan de vijf visserijregio's € 30 miljoen in het vooruitzicht gesteld. Dat is 6 miljoen per regio. Via het Bestuurlijk Platform Visserij (BPV) -Texel is daar lid van- worden projecten geïnventariseerd en begin februari 2024 zal de definitieve lijst gereed moeten zijn, inclusief zicht op 50% publieke en/of private co-financiering. Dit heet dan het Nationaal Visserij OntwikkelPlan, als optelsom van vijf regionale VOP's. Texel werkt hierbij nauw samen met Hollands Kroon en Den Helder, met de provincie en met de Noordelijke Visserij Alliantie in het VOP Kop van NoordHolland.

Het betreft plannen die voor de visserijsector nationaal, regionaal en lokaal belangrijk zijn. Gezien het belang voor Texel, zowel visserij als haven als visserijgemeenschap, willen we met deze reservering van co-financiering het ministerie en betrokken ondernemers laten zien dat ook de gemeente de compensatie van de sanering belangrijk vindt, waarbij de gemeenten benadrukken dat het niet alleen bedrijfseconomische compensatie moet zijn maar ook beschikbaar voor nieuwe visgerelateerde activiteiten en versterking van visserijgemeenschappen. Daar kunnen ook projecten bijzitten die weliswaar niet voor cofinanciering van LNV in aanmerking komen, maar wel belangrijk voor Texel zijn zodat op andere wijze financiering behaald moet worden. Thans verzoeken we om geld te reserveren als co-financiering voor projecten die Texel ten goede komen. Definitieve toekenning van cofinanciering loopt via de Raad.

[Link naar begroting 2024](#)

Lusten van toerisme meer direct zichtbaar ten goede laten komen aan de bewoners

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-309

Het toerisme is de belangrijkste motor van de Texelse economie. Dat kan alleen als er voldoende draagvlak blijft bestaan bij de Texelse bevolking. Dit draagvlak is niet meer vanzelfsprekend, zie ook het TTP, omdat ook de keerzijde van het toerisme (o.m. ervaring van drukte, parkeeroverlast, veel autobewegingen, druk op de natuur) bij veel Texelaars zwaarder gaat wegen. Het college wil daarom uitgebreid in kaart brengen welke voordelen de Texelse samenleving geniet vanwege het toerisme. Tegelijkertijd zal worden verkend welke andere mogelijkheden er zijn om de lusten van het toerisme structureel, op de langere termijn, ten goede te laten komen aan de Texelse samenleving.

[Link naar begroting 2023](#)

Onderzoek voor toekomstbestendige arbeidsmarkt

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-401

De verwachting is dat over een aantal jaren 1/3 van de beroepsbevolking met pensioen is. Dat raakt alle sectoren. Essentiele sectoren zoals de zorg en het onderwijs hebben nu al - mede door de toenemende vergrijzing - een uitdaging om het benodigde personeel aan te trekken. Tevens zien we bijvoorbeeld een toenemende behoefte aan installateurs om duurzaamheidsmaatregelen uit te voeren. Dit alles bij elkaar zorgt ervoor dat er acties nodig zijn om te zorgen voor een bestendige arbeidsmarkt op het eiland. Als gemeente willen we hier in de regie nemen omdat het de leefbaarheid op het eiland aan kan tasten. Dat doen we door : (A) investeren in jeugd en bevolking, aantrekkelijk maken voor jonge werknemers (van de overkant) om hier te komen werken-wonen en (B) organiseren samenwerking met het onderwijs betere aansluiting van beroepsopleidingen op vraag naar werknemers en (C) samen met onderwijsinstellingen, ondernemers en organisaties om een bestendige arbeidsmarkt op Texel te bereiken en (D) onderzoek naar de behoefte aan werknemers per sector, nu en over 5 jaar. Er was in 2023 € 60.000 gereserveerd.

[Link naar begroting 2023](#)

Onderzoeken hoe en hoe vaak Texelaar wordt bevraagd over leefbaarheid i.r.t toerisme

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel 2023-310

Onderdeel van het Uitvoeringsprogramma TTP is een herhaalonderzoek te houden onder eigen inwoners (na het Inwonersbelevingsonderzoek 2019). Hoe beleeft men het nu, ziet men mogelijk al effecten van maatregelen uit het TTP? De resultaten van dit onderzoek, gehouden in juni 2024, wordt in het najaar 2024 aan de raad gepresenteerd. Ook zoeken we afstemming met de onderzoeksmogelijkheden die de VVV beschikbaar heeft. De eerste stap is het komen tot een plan van aanpak, toegespitst op de Texelse situatie.

[Link naar begroting 2023](#)

Uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstplan Texel 2025-2027

Raadsbesluit 16-10-2024: Uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstplan 2025-2027

Verbonden partijen in programma 3

Naam verbonden partijen	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
De Waddeneilanden	2.3 Recreatieve havens 3.4 Economische promotie 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie 8.1 Ruimte en leefomgeving	Samenwerking toepassing Convenant vaarrecreatie en kwaliteitsverbetering jachthavens. Bevordering toerisme naar Waddeneilanden in relatie tot Werelderfgoed-status Wadden. Samenwerken op het vlak van de omgevingswet.
Stichting VVV Texel promotie	3.4 Economische promotie	Kwalitatief toeristisch bezoek aan het eiland. Dit is van groot algemeen economisch en maatschappelijk belang.

3 Wat is gedaan in 2024 wat op de planning stond in 2023

Er zijn geen onderdelen voor programma 3.

3 Aangevraagde en toegekende subsidies

Binnen programma 3 zijn geen subsidies aangevraagd en toegekend.

3 Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
3. Economie	Functiemenging	%	LISA	2017	55,3	52,4
				2018	55,8	52,8
				2019	56,4	53,2
				2020	56,0	53,2
				2021	55,6	53,3
				2022	55,5	53,8
				2023	60,4	55,8
3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar	LISA	2017	180,3	120,3
				2018	224,4	145,0
				2019	184,1	129,6
				2020	236,6	158,4
				2021	234,5	165,1
				2022	245,0	174,1
				2023	298,1	197,1
6. Sociaal Domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar	LISA	2017	766,2	651,5
				2018	977,9	774,0
				2019	1017,9	792,1
				2020	1017,2	795,9
				2021	813,0	685,7
				2022	1045,3	825,4
				2023	1262,5	891,8

De cijfers over 2024 zijn nog niet bekend.

3 Wat heeft het gekost

Wat heeft het gekost programma 3

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2022	Realisatie 2023	Primaire Begroting 2024	Begroting na wijzigingen 2024	Realisatie 2024
Lasten						
PROGRAMMA 3	Mooi en gastvrij Texel/Texel					
TV_3.1	Economische ontwikkeling	235	348	475	408	395
TV_3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	50	54	108	109	95
TV_3.4	Economische promotie	879	955	832	1.205	1.095
Totaal Mooi en gastvrij Texel/Texel		1.164	1.357	1.415	1.721	1.585
Baten						
PROGRAMMA 3	Mooi en gastvrij Texel/Texel					
TV_3.1	Economische ontwikkeling	10	0	0	55	50
TV_3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	35	29	31	31	34
TV_3.4	Economische promotie	9.872	9.848	10.086	10.336	10.647
Totaal Mooi en gastvrij Texel/Texel		9.917	9.877	10.117	10.423	10.731
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		8.753	8.520	8.702	8.702	9.146
Gerealiseerd resultaat		8.753	8.520	8.702	8.702	9.146

3 Analyses

Analyse

De kolom begroting 2024 na wijziging minus rekening 2024 waarbij rekening moet worden gehouden met de opgenomen lasten en opgenomen baten. Die zijn bij de analyse getotaliseerd. (bedragen x € 1.000)

3.1 Economische ontwikkeling		7
Overige oorzaken <€50k	7 V	
3.2 Bedrijvenstructuur		0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		16
Overige oorzaken <€50k waaronder bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	16 V	
3.4 Economische promotie		421
Met het opstellen van het nieuwe Toeristisch Toekomstplan 2025-2028 in 2024, komt het resterende deel van het plan 2022-2024 te vervallen, voor zover dit niet is overgeheveld naar 2025 en daar wordt afgerond.	91 V	
<p>Toeristenbelasting en woonforensenbelasting</p> <p>Tot eind maart 2025 is € 8.450K aan toeristenbelasting gefactureerd. Aan havengelden is € 65K ontvangen en er is € 7K terugbetaald via de teruggaveregelings. Niet alle inkomsten zijn al gefactureerd; net als in 2023 (€ 812K) zal een deel pas later in 2025 worden verantwoord. De forensenbelasting staat op €4K negatief eind maart 2025. Ook voor de forensenbelasting zal een deel pas later in 2025 worden verantwoord.</p> <p>Volgens externe cijfers van de VVV is er in 2024 een daling van 3 tot 5% in boekingen ten opzichte van 2023. Deze daling wordt deels gecompenseerd door een stijging in dagtoerisme en zakelijk verkeer, onder meer zichtbaar in de TESO-cijfers.</p> <p>2023 was een sterk toeristisch jaar voor Texel, met meer bezoekers en overnachtingen dan in 2024. De positieve opbrengst (€812K) komt door een nafacturering in 2024 over 2023.</p>	- N 496	
Overige oorzaken <€50k	14 V	
Totaal programma 3		V 444

Programma 4 - Toekomst voor de jeugd

Visie

Texel is een fijne gemeente om te wonen en te leven. Er heerst een prettig vestigingsklimaat, en het eiland trekt ook jonge gezinnen aan. Dit komt mede door de aanwezigheid van goede basis- en middelbare scholen. Kinderen en jongeren kunnen op Texel gezond, gelukkig en veilig opgroeien. Voor de allerkleinsten zijn er volop mogelijkheden om te spelen, bewegen en ontdekken.

Het onderwijs op Texel is sterk en goed georganiseerd. Scholen werken intensief samen binnen een doorgaande leerlijn van 0 tot 19 jaar, die is geborgd in een krachtig onderwijsnetwerk. Ouders hebben keuze uit vijf onderwijsvormen: openbaar, katholiek, protestants-christelijk, algemeen bijzonder en antroposofisch onderwijs. De basisscholen in de dorpen blijven zo lang mogelijk behouden, zodat kinderen dichtbij huis naar school kunnen. Ongeacht de locatie heerst er overal een uitstekend pedagogisch en didactisch klimaat. Voor voortgezet onderwijs kunnen leerlingen terecht bij de brede scholengemeenschap OSG De Hogeberg, waar praktijkonderwijs, vmbo, mavo, havo en vwo worden aangeboden. Het vmbo biedt daarnaast specifieke richtingen binnen toerisme, techniek, horeca, zorg en bouw. De aansluiting tussen basis- en voortgezet onderwijs is goed geregeld, waardoor leerlingen een soepele overgang ervaren.

Ook na de schooltijd blijft de gemeente inzetten op persoonlijke ontwikkeling en vitaliteit. Inwoners worden gestimuleerd om zelfredzaam te blijven en zowel geestelijk als lichamelijk vitaal ouder te worden. Basisvaardigheden zoals lezen, schrijven en rekenen zijn essentieel voor iedereen, en hier wordt al vroeg in geïnvesteerd.

Wij streven naar kwalitatief goed onderwijs voor onze kinderen en een omgeving waarin alle inwoners gezond en vitaal oud kunnen worden.

[Link naar Visie en Beleid - Texel](#)

4.1 Openbaar basisonderwijs

Doelstellingen

4.1 Openbaar basisonderwijs

We streven ernaar om de vier openbare basisscholen en de bijzondere basisscholen zo lang als mogelijk in stand te houden. We willen inclusief onderwijs realiseren, zo dicht bij huis als mogelijk. Daar is een sluitende onderwijsstructuur voor nodig.

Wat hebben we gedaan in 2024?

(Basis)scholen Texel

De scholen stemmen hun samenwerking af op de Texelse Agenda Onderwijs & Zorg en de Texelse Onderwijsvisie. Vanuit deze agenda ontstaan initiatieven gericht op Passend Thuis nabij Onderwijs en het vormen van één gezamenlijk onderwijskundig en organisatorisch netwerk. Ook met de gemeenten in de regio Kop van Noord-Holland werken we samen aan de zorgstructuur rond het basis- en voortgezet onderwijs, gebaseerd op de Regionale Agenda Onderwijs & Zorg.

Inclusief onderwijs

In 2024 hebben we gesprekken gevoerd met de schoolbesturen over een vernieuwde opzet van de Regionale en Lokale Texelse) Agenda Onderwijs & Zorg met als doel om deze goed met elkaar te verbinden.

Onderwijs & Zorgagenda

In 2024 hebben we de huidige Texelse ondersteuningsstructuur onderzocht. De aanbevelingen hebben we uitgewerkt in concrete acties die terugkomen op de vernieuwde Onderwijs & Zorgagenda.

Pilot samenwerking

In het kader van de regionale samenwerking op het gebied van Onderwijs & Zorg is besloten een pilot op Texel te starten. In deze pilot werkt een kernteam van specialisten integraal samen om passende zorg voor kinderen te bepalen én te realiseren.

TXL Sporthal

Ook in 2024 hebben we het bewegingsonderwijs in de TXL Sporthal en in de sportzalen van de dorpshuizen verzorgd.

4.2 Onderwijshuisvesting

Doelstellingen

4.2 Onderwijshuisvesting

De Skool in Den Burg heeft de eerste schooljaren succesvol doorlopen en vervult inmiddels een centrale rol binnen het lokale onderwijsnetwerk. De scholen in het buitengebied werken goed samen.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Verduurzamen

Na de realisatie van De Skool in Den Burg zijn we gestart met de volgende stap: het verduurzamen en moderniseren van schoolgebouwen in de dorpen. Gemeente en schoolbesturen werken samen aan integrale huisvestingsplannen, passend binnen het huidige rijksbeleid. Hierbij wordt ook onze ambitie voor verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen meegenomen.

De Bruinvis/de Vliekotter

Voor zowel De Bruinvis in Oudeschild als De Vliekotter in Oosterend zijn plannen in voorbereiding om de schoolgebouwen te verduurzamen en te moderniseren. Voor beide scholen is hiervoor een voorbereidingskrediet toegekend. De ambitie is om een (vorm van) Integraal Kindcentrum (IKC) te realiseren. Daarom zijn ook de voorschoolse voorzieningen betrokken bij het planproces. Voor de ontwikkeling hebben we externe expertise ingezet.

Door de toename van het aantal leerlingen op De Vliekotter is aanvullende huisvestingscapaciteit nodig. Hiervoor is extra krediet beschikbaar gesteld, waarmee het schoolbestuur tijdelijke uitbreiding heeft gerealiseerd.

Onderwijsdata

Gegevens zoals leerlingaantallen zijn cruciaal voor het opstellen van goede huisvestingsplannen. Deze data hebben we gedeeld met de scholen en de opstellers van de plannen, zodat zij op basis van actuele inzichten kan werken.

OSG De Hogeberg

Om het schoolgebouw van OSG De Hogeberg kwalitatief op peil te houden, is structureel aanvullend budget beschikbaar gesteld. Ook zijn we gestart met de vervanging van de verlichting door energiezuinige LED-verlichting.

Maatregelen

Gemeentelijke bijdrage onderhoudsvoorziening OSG De Hogeberg

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-401

Het jaarlijks bedrag voor het (toekomstig) onderhoud van het OSG gebouw dient te worden aangepast, deze zijn voor het meerjarig onderhoud niet toereikend. Vastgelegd is dat de gemeente het onderhoud van het gebouw voor haar rekening neemt. De OSG draagt bij vanuit de (lumpsum) vergoeding van het rijk bij. Het gemeentelijk meerjarig onderhoudsplan is recentelijk aangepast aan de nieuwe verduurzamingseisen etc. Daarnaast resulteren de dalende leerlingen aantallen in een lagere rijksvergoeding, dus een lagere bijdrage van de OSG. Het te reserveren bedrag voor het rationeel gebouwenbeheer moet hierdoor met structureel € 67.250 verhoogd worden

[Link naar begroting 2024](#)

Planvorming onderwijshuisvesting (verduurzaming en modernisering) scholen buitendorpen

Raadsbesluit 09-11-2024 Voorstel begroting 2024-402

In navolging op de realisatie van 'De Skool' in Den Burg, wordt een plan ontwikkeld voor verduurzaming en modernisering van de scholen in de buitendorpen. Dit gebeurt op basis van de onderwijsvisie 'Passend thuisnabij onderwijs op Texel'. Het plan wordt ontwikkeld door de schoolbesturen en de gemeente samen. Voor het gemeente aandeel in deze ontwikkeling is ondersteuning van een specialistisch bureau noodzakelijk. De kosten worden geschat op € 50.000 incidenteel voor 2024.

[Link naar begroting 2024](#)

Tijdelijke huisvesting voor de Vliekotter

Raadsbesluit 17-04-2024

Gelet op het feit dat

- het aantal leerlingen van basisschool De Vliekotter meer toeneemt dan voorzien;
- het schoolgebouw daardoor tijdelijk een ruimtelijk capaciteitstekort heeft;
- de gemeente mede verantwoordelijk is voor voldoende en adequate onderwijshuisvesting en conform de verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Texel hierin moet voorzien;

Overwegende

- dat kwalitatief goede onderwijsvoorzieningen van groot belang zijn voor kwalitatief goed en toekomstbestendig onderwijs binnen de gemeente en daarvoor ook
- het onderwijs van De Vliekotter op verantwoorde wijze gecontinueerd moet kunnen worden;

Besluit

1. een bedrag beschikbaar te stellen van € 353.750, waarmee Stichting Kopwerk voor de komende 3 schooljaren de noodzakelijke en tijdelijke extra huisvestingscapaciteit kan realiseren,
2. de bijdrage voor de plaatsingskosten en de huurkosten ad € 224.000 in het eerste schooljaar 2024-2025 te dekking via de Algemene Reserve
3. en de bijdrage voor de huurkosten in de schooljaren 2025-2026 ad. € 64.250 en 2026-2027 ad. € 65.500 mee te nemen in de begroting van 2025, respectievelijk 2026.

[Link naar raadsbesluit 17-04-2024](#)

Vorbereidingskrediet vervolg verduurzaming en modernisering schoolgebouwen

Raadsbesluit 20-03-2024

Gelet op het feit

- dat de gemeente mede verantwoordelijk is voor voldoende en adequate onderwijshuisvesting;
- dat op basis van de onderwijsvisie "Passend thuisnabij onderwijs op Texel" een toekomstbestendig onderwijsnetwerk voor passend thuisnabij onderwijs wordt gerealiseerd;
- dat daarvoor in het vervolg op de realisatie van De Skool in Den Burg ook de schoolgebouwen van de scholen in de buitendorpen worden verduurzaamd en gemoderniseerd;

Overwegende

- dat kwalitatief goede onderwijsvoorzieningen van groot belang zijn voor kwalitatief goed en toekomstbestendig onderwijs;
- dat kwalitatief goed onderwijs in grote mate bijdraagt aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor jonge gezinnen en leefbaarheid van de gemeente,

Besluit

1. Voor het ontwikkelen van een huisvestingplan voor het verduurzamen en moderniseren van het

- schoolgebouw van De Bruinvis en De Vliekotter een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 195.000, respectievelijk € 175.000;
2. Deze bedragen incidenteel te dekken via de algemene reserve;
 3. Deze bedragen te verrekenen met de definitieve afzonderlijke kredieten die per school zullen worden aangevraagd en
 4. Kennis te nemen van het plan “Plan scholen buitendorpen Texel, Plan voor een duurzame toekomst”, waarin de ambities voor de ontwikkeling van de definitieve plannen staan aangegeven.

[Link naar raadsbesluit 20-03-2024](#)

Motie 20-03-2024 Kinderen Bruinvis niet langer in de kou laten zitten

Roept het college op

1. om op korte termijn, en vooruitlopend op het verduurzaming- en moderniseringsplan, met de school te overleggen welke noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden er nodig zijn en te zorgen dat herstelwerkzaamheden voor de winter kunnen worden uitgevoerd. Indien het schoolbestuur de kosten niet direct kan dragen, deze voor te financieren (en tijdelijk te dekken uit de Algemene Reserve) en afspraken te maken over een terugbetalingsregeling.
2. om ook goed te kijken naar de andere scholen, omdat ook daar wellicht extra inzet nodig is om de tijd tussen nu en de verduurzaming en modernisering goed door te komen.

[Link naar motie 20-03-2024](#)

Motie 20-03-2024 Schoolbestuur mag kinderen niet op de tocht zetten

Spreekt uit

haar treurnis uit over de staat van het onderhoud van het gebouw van de Bruinvis

Roept het college op

om op korte termijn, en vooruitlopend op het verduurzaming- en moderniseringsplan, met het bestuur van Kopwerk in gesprek te gaan, en er stevig op aan te dringen dat zij de noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden z.s.m. mogelijk moeten uitvoeren.

[Link naar motie 20-03-2024](#)

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Doelstellingen

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Gezond, gelukkig en veilig opgroeien

Onze ambitie is dat jongeren gezond, gelukkig en veilig opgroeien, met minder gebruik van alcohol en drugs, vooral onder de 18 jaar. Preventie is hierin een essentieel onderdeel. In alle dorpen streven we naar voldoende speel- en ontmoetingsplekken. Daarnaast willen we dat jongeren zich op het eiland breed kunnen ontwikkelen op het gebied van sport, cultuur en andere vrijetijdsbesteding. Goed onderwijs moet overal toegankelijk zijn, ongeacht in welk dorp een leerling naar school gaat.

We willen de brede scholengemeenschap behouden. Door te investeren in jongeren hopen we hen aan het eiland te binden. Voor wie dat wil, faciliteren we een doorgaande leerlijn, eventueel met een korte uitstap naar de overkant, richting een toekomstbestendige baan op Texel.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Rijksbeleid voor onderwijsachterstanden

In het kader van het Gemeentelijk Onderwijs Achterstanden Beleid (GOAB) wordt gewerkt met programma's voor voorschoolse educatie. Daarnaast krijgen kinderen in het basisonderwijs extra taalondersteuning via de Taalklas en de voorschoolse (VE-)voorzieningen.

Naast het landelijke beleid voert de gemeente aanvullend beleid, gericht op kansengelijkheid en brede ontwikkeling. Hieronder vallen de volgende voorzieningen:

- Bewegingsonderwijs: De gemeente vindt het belangrijk dat elk kind goed bewegingsonderwijs krijgt. Daarom worden gymlessen verzorgd door vakdocenten. De kosten van de tweede gymles worden door de gemeente gesubsidieerd.
- Motorische ondersteuning: Kinderen met een motorische achterstand ontvangen extra begeleiding voor zowel grove als fijne motoriek. Scholen ontvangen hiervoor een subsidie voor Motorische Remedial Teaching (MRT).
- Schoolbegeleiding: Scholen krijgen subsidie om kinderen brede ondersteuning te bieden, bijvoorbeeld op het gebied van taal, gedrag en leerontwikkeling.
- Spraakontwikkeling: Leerlingen in groep 1 en 2 met een vermoeden van een spraakachterstand kunnen worden gescreend. De gemeente vergoedt deze voorziening. Ook in de voorschool wordt dit als onderdeel van het GOAB uitgevoerd.
- Cultuureducatie: De gemeente stimuleert cultuureducatie via subsidies, waarmee scholen extra culturele activiteiten kunnen organiseren.
- Leerlingenvervoer: Ouders van kinderen die verder dan zes kilometer van een passende school wonen, kunnen in aanmerking komen voor leerlingenvervoer, mits aan de voorwaarden wordt voldaan. Dit geldt ook voor kinderen die naar het speciaal onderwijs op de vaste wal gaan. De gemeente hanteert hiervoor de Verordening leerlingenvervoer gemeente Texel.

Maatregelen

Wijziging verordening materiële financiële gelijkstelling

Wijziging verordening materiële financiële gelijkstelling

Is gestart. De gemeente en de schoolbesturen voeren de Texelse Agenda Onderwijs & Zorg uit. Onderdeel is de evaluatie van het gemeentelijk onderwijsbeleid. Dat beleid ligt vast in de Verordening Materiële Financiële Gelijkstelling. Na de evaluatie zal de verordening daar waar nodig worden aangepast.

Zwemles vanzelfsprekend voor ieder kind

Motie 21-06-2023

Roept het college op

bij andere gemeenten die (weer) inzetten op zwemles te kijken hoe zij dat hebben georganiseerd en de verschillende opties (zoals Amsterdam, maar er zijn er meer) in kaart te brengen en te bespreken met de basisscholen en de zwembad-beheerders en de uitslag van deze gesprekken voor de zomer van 2024 terugkoppelen naar de raad.

[Link naar motie 21-06-2023](#)

4 Wat is gedaan in 2024 wat op de planning stond in 2023

Er zijn geen onderdelen voor programma 4.

4 Aangevraagde en toegekende subsidies

Binnen programma 4 zijn geen subsidies aangevraagd en toegekend.

Verbonden partijen in programma 4

Naam verbonden partijen	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
De waddeneilanden	2.3 Recreatieve havens 3.4 Economische promotie 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie 8.1 Ruimte en leefomgeving	Samenwerking toepassing Convenant vaarrecreatie en kwaliteitsverbetering jachthavens. Bevordering toerisme naar Waddeneilanden in relatie tot Werelderfgoed-status Wadden. Samenwerken op het vlak van de omgevingswet.

4 Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Textueel	Nederland
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	www.waarstaatjegemeente.nl	2019	0	2,4
				2020	0,6	2,7
				2021	0,6	2,7
				2022	6,7	4,2
				2023	3,1	6,3
4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	www.waarstaatjegemeente.nl	2019	18	25
				2020	13	20
				2021	13	20
				2022	14	24
				2023	35	27
4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv'ers)	% deelnemers aan het vo- en mbo-onderwijs	www.waarstaatjegemeente.nl	2019	2,0	2,0
				2020	1,7	1,7
				2021	1,9	1,9
				2022	2,0	2,4
				2023	2,5	2,4

De cijfers over 2024 zijn nog niet bekend.

4 Wat heeft het gekost

Wat heeft het gekost programma 4

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2022	Realisatie 2023	Primaire Begroting 2024	Begroting na wijzigingen 2024	Realisatie 2024
Lasten						
PROGRAMMA 4	Toekomst voor de jeugd					
TV_4.1	Openbaar basisonderwijs	89	98	116	122	105
TV_4.2	Onderwijshuisvesting	1.544	1.139	1.119	1.665	1.687
TV_4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.167	943	910	900	1.162
Totaal Toekomst voor de jeugd		2.800	2.180	2.144	2.688	2.954
Baten						
PROGRAMMA 4	Toekomst voor de jeugd					
TV_4.2	Onderwijshuisvesting	391	18	29	29	0
TV_4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	625	251	20	20	347
Totaal Toekomst voor de jeugd		1.016	269	49	49	347
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		-1.784	-1.911	-2.095	-2.639	-2.607
Gerealiseerd resultaat		-1.784	-1.911	-2.095	-2.639	-2.607

4 Analyses

Analyse

De kolom begroting 2024 na wijziging minus rekening 2024 waarbij rekening moet worden gehouden met de opgenomen lasten en opgenomen baten. Die zijn bij de analyse getotaliseerd. (bedragen x € 1.000)

Openbaar Basisonderwijs			17
Overige oorzaken <€50k waaronder bewegingsonderwijs door latere facturatie.	17	V	
Onderwijshuisvesting			- 52
De Hogeberg - Dit betreft een voorziening voor het onderhoud van OSG de hogeberg. Het restant zal in 2025 worden toegevoegd.	69	V	
Nutskosten - Voor bbo de fonteind, de jozefschool en de vrije school zijn de nutskosten niet geraamd in 2024. Als gevolg hiervan is er voor deze 3 scholen een totale afwijking van €66K ontstaan verdeeld over 3 kostenplaatsen.	- 66	N	
Overige oorzaken <€50k	- 55	N	
Onderwijsbeleid en leerlingzaken			65
Onderwijsachterstandenbeleid: Dit betreft een regeling die doorloopt tot en met 2025. Het saldo van 2024 zal worden overgeheveld naar 2025.	76	V	
Overige oorzaken <€50k	- 9	N	
Totaal programma 4		V	30

Programma 5 - Samen beleven en bewegen

Visie

De belangrijkste doelstelling van dit programma over sport, cultuur, erfgoed, groen en recreatie is het creëren en behouden van een fijne, gezonde, sociale en uitdagende leefomgeving. Een divers aanbod aan activiteiten en voldoende voorzieningen op dit gebied dragen bij aan een gezonder en gelukkiger leven van mensen.

Samen beleven en bewegen

De toevoeging van de taakvelden natuur, landschap, openbaar groen en (openlucht)recreatie aan het programma 'Samen beleven en bewegen' is nieuw, maar sluit naadloos aan bij de doelstellingen. Het vinden van een gezonde balans tussen enerzijds het gebruik van de ruimte voor sociale activiteiten en anderzijds het behoud van de natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten is essentieel voor een duurzame en waardevolle leefomgeving.

[Link naar Visie en beleid - Texel](#)

5.1 Sportbeleid en activering

Doelstellingen

5.1 Sportbeleid en activering

Laagdrempelig & toegankelijk

Sport is een leuke en gezonde vorm van vrijetijdsbesteding en draagt bij aan de vitaliteit van mens en maatschappij en is een manier om elkaar te ontmoeten. Regelmatig sporten en bewegen vergroot het welzijn en de gezondheid en bevordert samenwerking, stelt normen en waarden en biedt mogelijkheden voor participatie en integratie. Daarom stimuleren wij sport voor alle inwoners en houden het laagdrempelig en toegankelijk.

Wat hebben we gedaan in 2024?

We hebben combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches ingezet en sportvoorzieningen voor minder draagkrachtige inwoners beschikbaar gesteld. Ook ondersteunden we sportstichtingen en -verenigingen met subsidies. Hierdoor heeft de Sportstichting Texel veel verschillende sportactiviteiten kunnen aanbieden. Ook steunen we vanaf 2024 de Stichting Ronde om Texel structureel met een jaarlijkse subsidie.

Maatregelen

Beleid- en beheerplan spelen opstellen

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-601

De openbare ruimte biedt mensen de mogelijkheid tot spelen, bewegen of verblijven ongeacht leeftijd, geloof of afkomst. De openbare ruimte kan mogelijkheden bieden om plezier te maken en bij te dragen aan maatschappelijke, sociale en cognitieve ontwikkelingen. Het huidige beleid- en beheerplan Spelen op Texel loopt op zijn eind. Het plan is om een nieuw beleid- en beheerplan te laten maken voor de jaren 2024-2029.

Beleids- en beheerplan voor 'sport, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte (0 t/m 18 jaar)'. Volgend uit het RIB.

Het proces loopt, maar vanwege andere zaken is er voor gekozen dit beheerplan later op de agenda te plaatsen. Beheer en speelplaatsen en toestellen worden uitgevoerd.

[Link naar begroting 2023](#)

Herijken subsidiebeleid met oog voor verenigingsondersteuner

Dit is onderdeel van de uitvoering van het Lokaal Sportakkoord. Het betreft startup 1, 2 en 3. Deze gaan over het inventariseren van (toekomstige) behoeften van verenigingen (verenigingen breed en specifiek voor kader). Doel is om te komen tot een plan van aanpak. Daar is input van verenigingen voor nodig. Dat is er op dit moment nog onvoldoende. De verenigingsondersteuner valt naadloos in de opdracht van het nieuwe coalitieakkoord: "6.2 Ondersteunen stichtingen en verenigingen, onder andere ondersteunen vrijwilligers en samenwerkingen tussen de verschillende organisaties". Aangezien een verenigingsondersteuner een middel kan zijn om in deze behoefte te voorzien, wordt dit onderwerp in het verlengde hiervan gepland in 2024.

Ondersteunen van stichtingen en verenigingen bij samenwerking en met vrijwilligers

De bevindingen uit de behoeftepeiling bij lokale cultuur- en sportorganisaties worden meegenomen in actielijn 2 van het uitvoeringsprogramma Maatschappelijke Ondersteuning & Meedoen. En via deze weg aan de raad gerapporteerd. Dit LTP punt gaat niet los naar de raad.

Structurele bijdrage Ronde om Texel

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-501

De provincie Noord Holland draagt jaarlijks bij aan de Ronde met € 10.000 onder de voorwaarde dat de gemeente dat ook doet. De Stichting Ronde om Texel vraagt daarom jaarlijks € 10.000 subsidie aan voor de Ronde.

De gemeente hecht veel waarde aan ROT vanwege de promotionele waarde (De Ronde zit in het DNA Texel). Deze afspraak is ontstaan nadat de stichting haar hoofdsponsor kwijt raakte en daardoor niet meer zelfstandig financieel rond kon komen.

Voorstel is daarom om deze bijdrage structureel te maken onder de voorwaarde 'zolang de provincie bijdraagt'. Feitelijk heeft de gemeente geen subsidievoorziening voor dit evenement. Mede daarom is een structurele subsidiebijdrage ('op naam') gewenst.

Structurele bijdrage Ronde om Texel

5.2 Sportaccommodaties

Doelstellingen

5.2 Sportaccommodaties

Sportvoorzieningen

De gemeentelijke sportvoorzieningen (kunstgrasveld voor voetbal, een atletiekbaan, openluchtzwembad en sporthal voor binnensport) verhuren we tegen maatschappelijke tarieven, zodoende stimuleren we sport op indirecte wijze en blijft het bereikbaar en toegankelijk voor onze inwoners.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Sportaccommodaties buitenruimte

In 2024 was er veel aandacht voor de ontwikkeling van sport- en beweegvoorzieningen in de buitenruimte. We realiseerden een pannaveld bij De Skool en maakten een start met de renovatie van de wielersbaan. We pasten het onderhoudsprogramma van de atletiekbaan aan binnen de raming van het begrotingsvoorstel van 2024. Na de aanleg van de trimbaan in het bos zijn in de dorpen aanvullende loop- en beweegroutes aangelegd, waarmee het netwerk voor sport en beweging verder is uitgebreid. Ook hebben we een locatie gevonden voor een beachvolleybalveld.

Vanwege de zeer natte omstandigheden (veel neerslag) hebben we in goede samenwerking met de sportvereniging en Staatsbosbeheer een drainage aangelegd op het voetbalveld in De Koog. We schaften ook een robotmaaier aan, waardoor er nu een goed bespeelbaar veld ligt. Dit tot grote tevredenheid van de vereniging. De aanbesteding voor renovatie van de wielersbaan is afgerond en de werkzaamheden zijn gestart.

Sportpark Den Burg-Zuid

Het onderzoek naar de gebruiksmogelijkheden voor Sportpark Den Burg-Zuid hebben we uitgesteld. Om dubbele ambities te voorkomen, wordt eerst gekeken naar de definitieve plannen voor de herinrichting van de ijsbaan.

TXL Sporthal

De evaluatie van de exploitatie van TXL Sporthal is gestart. We hebben hiervoor opdracht verstrekt aan een extern bureau. Er zijn inmiddels diverse gesprekken gevoerd met betrokkenen.

Maatregelen

Aanpassen onderhoudsbudget atletiekbaan

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-502

Het bestaande onderhoudsbudget is niet toereikend. Nu de baan is gerenoveerd, wordt het onderhoudsbudget aangepast en wordt verhoogd naar € 12.518. Dit bedrag volstaat om de atletiekbaan voor de komende 15 jaar om op voldoende niveau (wedstrijd geschikt) te houden.

De structurele kosten gaan hierdoor met € 8.500 stijgen. De gemeente is nog in overleg met de vereniging over het tarief wat zij moeten betalen.

[Link naar begroting 2024](#)

Evaluatie beheer en exploitatie TXL Sporthal

Volgend uit antwoord op raadvraag

De evaluatie van het beheer en exploitatie van de TXL Sporthal door de Sportstichting Texel is verschoven naar 2025. Door COVID-19 heeft de sportstichting geen kans gehad om reële exploitatiejaren te draaien. Dit is met de sportstichting afgesproken. Sportstichting wordt t.z.t. gevraagd om een voorstel te doen voor de overname van het beheer en de exploitatie van Zwembad Molenkoog. Het voorstel van de Sportstichting wordt samen met de resultaten van de evaluatie aan de raad voorgelegd.

Onderzoek naar gebruiksmogelijkheden Sportpark- Den Burg-Zuid

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-503

De raad wenst een onderzoek naar de toekomstige gebruiksmogelijkheden van Sportpark Den Burg Zuid. De aanleiding is de verwachte leegstand in het sportpark en de ontwikkelingen bij tennisvereniging Deuce. De tennisvereniging is onlangs begonnen met de aanleg van 2 padelbanen. De behoefte aan perspectief op een andere locatie voor de langere termijn, is er nog steeds. Dit houdt voor de gemeente ook het perspectief op andere ontwikkelmogelijkheden op de huidige tennisbaanlocatie in stand. Bijna alle gesprekken met de gebruikers hebben plaatsgevonden. Uit de gesprekken en het voorgaande is gebleken dat een ruimtelijke studie (voor het sportpark en de directe omgeving) dus nog steeds wenselijk is. Huidige, en mogelijk nog komende ideeën kunnen dan alsnog zo veel als mogelijk integraal worden aangevlogen.

[Link naar begroting 2024](#)

Pannakooi nabij Skool in Den Burg realiseren

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-511

Op 21 juni 2023 heeft de raad besloten om een pannakooi te realiseren nabij De Skool in Den Burg. Dit is besloten aan de hand van een initiatief van de schoolgaande kinderen. De kosten voor de realisatie hiervan, inclusief noodzakelijke aanpassingen aan het omliggende terrein (met name aanpassen parkeerterrein), bedragen € 116.000. De raad heeft ook aangegeven te kijken naar mogelijke subsidies of fondsen. Om de gewenste voortgang te houden wordt nu budget gevraagd voor het totale bedrag. Mogelijk is door het verkrijgen van die subsidies of fondsen niet het totale bedrag benodigd. De beheer- en onderhoudskosten bedragen € 500 per jaar.

[Link naar motie 21-06-2023 Pannakooi nabij Skool in Den Burg realiseren](#)

[Link naar begroting 2024](#)

Renovatie wielersbaan Sportpark Den Burg- Zuid

Raadsbesluit 19-12-2023

Overwegende dat

- de technische levensduur van de wielersbaan in Sportpark Den Burg-Zuid is verlopen;
 - de huidige gebreken in de wielersbaan niet meer met regulier onderhoud zijn op te lossen;
 - de gemeente goed geoutilleerde (buiten-)sportaccommodaties in stand wil houden;
- renovatie van de wielersbaan daarom noodzakelijk is geworden;
- het voortbestaan van wielervereniging Wielersport Texel niet ter discussie staat;

Besluit

1. voor de renovatie van de wielersbaan in Sportpark Den Burg-Zuid te kiezen voor ambitie/variant 2;
2. daarvoor een investeringskrediet beschikbaar te stellen van € 350.000;
3. van de eerste jaarschijf (2024) de lasten ad € 27.800 incidenteel te dekken via algemene reserve;
4. de structurele lasten ad. € 27.800 vanaf 2025 mee te nemen in de programmabegroting 2025 e.v.;
5. voor de afschrijvingstermijn van de investering af te wijken van de termijn, zoals vastgelegd in de financiële verordening artikel 212 GW. En uit te gaan van een afschrijvingstermijn van 25 jaar conform de verwachte gemiddelde technische levensduur, in plaats van 15 jaar conform verordening;
6. een incidenteel budget van € 21.000 beschikbaar te stellen voor de gedeelte vervanging van het hekwerk langs het sportpark en dit bedrag te dekken uit de algemene reserve.

[Link naar raadsbesluit 19-12-2023](#)

Robotmaaier voetbalveld De Koog aanschaffen

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-511

De sportvelden van De Koog kunnen kwalitatief beter onderhouden worden door de inzet van een robotmaaier. Een pilot in Den Burg levert goede maaieresultaten op en mede op verzoek van SV de Koog doen we dit investeringsvoorstel. De grasmat verbetert aanzienlijk waardoor de bespeelbaarheid ook beter is.

[Link naar begroting 2024](#)

Speeltoestellen certificeren

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-603

Vanwege de nieuwe wetgeving omtrent Wet Attractie Speeltoestellen (WAS) dienen de bestaande speelvoorzieningen gecertificeerd te worden.

[Link naar begroting 2023](#)

Speeltoestellen vervangen

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-605

Speeltoestellen moeten ivm de Wet Attractie Speeltoestellen gecertificeerd worden. Enkele speeltoestellen kunnen niet voldoen aan de certificering en dienen vervangen te worden.

[Link naar begroting 2024](#)

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Doelstellingen

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Kunst & Cultuur

We stimuleren en bevorderen een ruim en divers aanbod van kunst en cultuur, zoals bijvoorbeeld beeldende kunst, muziek, dans, theater, film en poëzie, onder andere door het subsidiëren van diverse grote en kleinere instellingen en initiatieven die activiteiten aanbieden en ontplooiën op dit gebied.

We dragen zorg voor een stabiel basisaanbod met duidelijke afspraken die we hebben vastgelegd in (meerjarige) subsidie-uitvoeringsovereenkomsten, zoals met Artex.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Cultuureducatie met Kwaliteit

We hebben nieuwe plannen en afspraken gemaakt voor deelname aan het landelijke programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit' voor de periode 2025-2028.

Ook maakten we nieuwe afspraken over de inzet van de cultuurcoach om aan te sluiten bij thema's en speciale doelgroepen uit de Brede SPUK. Denk aan het versterken van de verbinding met de sociale basis, gezond en actief leven en mentale gezondheid.

Thijssehuis

Op de plek van de oude Thijsseschool bouwen we een nieuw sociaal-cultureel centrum: het Thijssehuis. Een unieke plek waar iedereen zich op sociaal-cultureel gebied kan vermaken en verder kan ontwikkelen en waar initiatieven op het gebied van kunst, cultuur en literatuur elkaar versterken. We zijn gestart met de bouw van het Thijssehuis, maar eind 2024 kwam de bouw helaas grotendeels stil te liggen. De vertraging is ontstaan bij de leverancier van de houtconstructie. De bouw wordt medio april 2025 hervat. De planning is bijgesteld naar oplevering eind februari 2026. In het kader van de percentageregeling kunst in de openbare ruimte hebben we verder samengewerkt aan een definitief ontwerp met de kunstenaar, architect en projectleider van het Thijssehuis.

Maatregelen

Aanbestedingskrediet Thijssehuis

Raadsbesluit 20-09-2023

Besluit

1. Een krediet ad. € 1.425.342 inclusief niet verrekenbare BTW ter beschikking te stellen voor de realisatie van het Thijssehuis aanvullend op de kredieten zoals verleend in de raadsvergaderingen van 15 december 2021 en 21 september 2022, totaalkrediet inclusief niet verrekenbare BTW € 12.176.907.
2. Dekking van de daarbij behorende kapitaallasten ad. € 50.573 meenemen met de begrotingsbehandeling 2024.

[Link naar raadsbesluit 20-09-2023 Aanbestedingskrediet Thijssehuis](#)

Raadsbesluit 15-12-2021 Realisatie Thijssehuis - Artex, young4ever en de bibliotheek huisvesten

Besluit

1. Een investeringsbudget ad. € 8.461.000 beschikbaar te stellen voor de realisatie van het Thijssehuis, inclusief aanleg buitenruimte, waarbij rekening is gehouden met de verrekenbare btw ad € 304.000;
2. De daaruit voortvloeiende kapitaallasten ad € 335.814 mee te nemen in de begroting 2022 en verder;
3. Structureel € 116.708 exploitatielasten (waaronder onderhoud eigenaar) beschikbaar te stellen en mee te nemen in de programmabegroting 2022 en verder;
4. De huidige uitgaven in onze begroting voor de exploitatielasten Oude Ulo ad € 102.000 en de vrijval van de

- kapitaallasten Thijsseschool door de sloop ad. € 12.000 (totaal € 114.000), te bestemmen als dekking voor de uitgaven van het nieuwe Thijsssehuis;
5. In te stemmen dat punt 1 t/m 4 per saldo extra uitgaven opleveren van structureel € 338.522 (€ 452.522 (totaal punt 2 en punt 3) - € 114.000);
6. Het Thijsssehuis door middel van bruikleen, huur en/of zakelijk recht beschikbaar te stellen aan StichtingThijsssehuis ten behoeve van maatschappelijke instellingen met Artex, Young4Ever en de bibliotheek als hoofdgebruikers;
7. Als vertrekpunt voor punt 6 te nemen dat de bibliotheekruimte via de Stichting Thijsssehuis btw-belast aan Kopgroep Bibliotheken wordt verhuurd in verband met verrekening btw;
8. Het beschikbaar stellen van het Thijsssehuis door middel van bruikleen, huur en/of zakelijk recht aan de Stichting Thijsssehuis aan te wijzen als economische activiteit in het algemeen belang, als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid, van de Mededingingswet;
9. Voor het bouwrijp maken (waaronder sloop Thijsseschool) een budget beschikbaar te stellen ad.€ 155.000 ex btw en deze kosten ten laste van de algemene reserve te brengen;
10. De boekwaarde van de Thijsseschool ad. € 280.000 (2022) ten laste te brengen van de algemene reserve;
11. Een budget ad. € 72.000 ex btw beschikbaar te stellen voor 20 extra parkeerplaatsen, vergroting van het vlonderterras ('boven vijver') en een voetpad langs het Thijsssehuis naar het IJsbaanterrein (tussenThijsssehuis en vijver door);
12. De kapitaallasten van de investering genoemd onder punt 11 ad € 5.520 mee te in de eerste wijziging van de begroting 2022 ten laste van het begrotingsoverschot;
13. Voor nader fiscaal onderzoek een budget beschikbaar te stellen ad. € 20.000 en dit budget ten laste te brengen van de algemene reserve;
14. In verband met de realisatie van het Thijsssehuis € 380.000 te laten vrijvallen vanuit de onderhoudsvoorziening Oude Ulo (rationeel gebouwenbeheer) naar de algemene reserve.
15. Een extra investeringsbudget ad. € 240.000 inclusief BTW beschikbaar te stellen;
16. De daaruit voortvloeiende kapitaallasten ad € 7.309 mee te nemen in de begroting 2022 en verder;
17. Structureel € 4.000 exploitatielasten (waaronder onderhoud eigenaar) beschikbaar te stellen en mee te nemen in de programmabegroting 2022 en verder;
18. Via Stichting Thijsssehuis € 11.300 huur per jaar te innen bij Radio Texel.

[Link naar raadsbesluit 15-12-2021](#)

Raadsbesluit 21-09-2022 Bijstelling investering budget Thijsssehuis

Besluit

Het investeringsbudget te verhogen met € 1.500.000 exclusief btw.

Uitgaande van de start van de bouw per 1 juni 2023 kan het Thijsssehuis dan in het tweede kwartaal van 2024 in gebruik worden genomen.

In december 2021 is er op basis van het Voorontwerp € 7.707.440 ex BTW ter beschikking gesteld voor de realisatie van het Thijsssehuis, uitgaande van start bouw medio november 2022. Per start bouw 1 juni 2023, en ingebruikname in het tweede kwartaal van 2024, zijn de geraamde stichtingskosten € 9.205.107 ex BTW. Grofweg is meer dan twee-derde van de toename van de stichtingskosten het gevolg van indexering. De raad heeft ingestemd met de indexering van het krediet, maar er is sprake van excessieve bouwkostenstijgingen, die de gebruikelijke indexering ver te boven gaan. Daarnaast heeft de uitwerking van het Voorontwerp naar het Definitief ontwerp geleid tot extra maar noodzakelijke kosten en is er sprake van hogere advieskosten.

[Link naar raadsbesluit 21-09-2022](#)

BCF 2024-2027 Stichting Texels Museum

Raadsvoorstel 20-09-2023

Overwegende

- dat de BCF 2017-2020 met Stichting Texels Museum verlopen is;
- dat er een nieuw kaderdocument voor de BCF 2024-2027 is opgesteld;
- dat er een nieuw BCF contract afgesloten dient te worden met Stichting Texels Museum voor de periode 2024-2027.

Besluit

1. akkoord te gaan met de in het 'kaderdocument Stichting Texels Museum BCF 2024-2027' genoemde maatschappelijke effecten en prestatiedoelstellingen en deze als kaders vast te stellen om te gebruiken bij de vorming van nadere afspraken bij de Beleidsgestuurde Contractfinanciering (BCF) met Stichting Texels Museum (STM) voor de periode 2024-2027.
2. het college burgemeester en wethouders opdracht te geven om uitvoeringsovereenkomst voor de nieuwe BCF met STM voor de periode 2024-2027 op te stellen en daarbij jaarlijks de prestatiedoelstellingen te evalueren op kwantitatief en kwaliteit niveau.
3. de bijdrage voor de Texelse Museum pas op te nemen in het nieuwe BCF contract met STM en hiervoor structureel extra budget beschikbaar te stellen ad € 41.200 in de programmabegroting 2024.
4. structureel extra budget beschikbaar te stellen voor het nieuwe BCF-contract met STM ad € 50.000 in de programmabegroting 2024 voor de uitvoering van de prestatiedoelstellingen 1a, 1b en 3a.
5. incidenteel extra budget beschikbaar te stellen voor het nieuwe BCF-contract met STM ad € 90.000 in de programmabegroting 2024 voor de uitvoering van de prestatiedoelstellingen 1a en 1b voor de jaren 2024-2025 (= € 180.000).

BCF 2024-2027 Stichting Texels Museum

Locatie Oude Ulo -programma en exploitatie

Nog niet gestart. Planning sluit aan op Thijssenhuis. Nu ambtelijke inzet volledig op onder meer Marsweg Noord. Daarnaast is het goed om voor de programmering aansluiting te zoeken bij de nieuwe Woonvisie, deze is in december 2024 vastgesteld.

Muziek in de klas blijven financieren

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-505

Vanaf 2024 is het niet langer mogelijk om binnen de combinatiefunctiegelden van het rijk de algemene muzikale vorming in het primair onderwijs te financieren. De Brede Regeling Combinatiefuncties is opgegaan in de Brede SPUK-regeling, zie programma 6 voorstel 'Financiële middelen Brede SPUK Sport, bewegen en cultuur, gezondheidsbevordering en sociale basis'. Binnen deze nieuwe regeling is ruimte om een cultuurcoach in te zetten, maar de verschillende profielen en mogelijke rollen en taken van een cultuurcoach bieden niet langer ruimte aan lesgeven of co-teaching. Het is echter wel ons lokale beleid om de muzikale vorming in het onderwijs te (blijven) ondersteunen en de financiering in tact te laten (motie 'Muziek in de klas' van 7 november 2019). Daarom stellen we de raad voor extra middelen in de begroting beschikbaar te stellen. Hiermee ontstaat ruimte om de cultuurcoach conform de profielen van de Brede SPUK optimaal in te zetten. De profielen clubkadercoach, cultuuraanjager of cultuurscout richten zich bijvoorbeeld meer op andere gebieden dan het onderwijs, zoals culturele stichtingen en verenigingen, welzijnsorganisaties en/of jongeren rechtstreeks. De nadere invulling wordt verder uitgewerkt in de nieuwe uitvoeringsprogramma's Sociaal Domein in 2024.

[Link naar begroting 2024](#)

Subsidie Stichting Texel CultuurEiland

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-504

Stichting Texel CultuurEiland heeft de organisatie van Stichting Lange Juni overgenomen en uitgebreid. Vanaf 2020 beperken de activiteiten zich niet meer alleen tot de maand juni. Texel CultuurEiland verzorgt de organisatie van diverse culturele activiteiten zoals bijvoorbeeld de uitmarkt BuitenGewoon Texel en KunstZomer Texel. In 2023 heeft de stichting ook het beheer en de exploitatie van het Glazen Paleis overgenomen. Deze activiteiten hebben een structureel karakter en een toegevoegde waarde op het culturele aanbod van Texel. Daarnaast initieert en coördineert Texel CultuurEiland ook incidentele projecten en vervult hiermee een rol voor cultuuraanbieders waar al langere tijd behoefte aan was. In 2023 heeft de stichting een eenmalige subsidie van € 15.000 ontvangen uit het subsidieplafond voor

eenmalige subsidies kunst & cultuur. Het plafond van dit subsidiebudget was al in maart bereikt, waardoor andere aanvragen moesten worden afgewezen. Voorgesteld wordt voor 2024 en 2025 een subsidiebudget op naam op te nemen in de begroting voor Stichting Texel CultuurEiland. Zo resteert er ook meer budget voor andere initiatieven die met een eenmalige subsidie kunst & cultuur in 2024 ondersteund kunnen worden. Na deze periode van 2 jaar wordt gekeken of de bijdrage structureel moet worden.

[Link naar begroting 2024](#)

5.4 Musea

Doelstellingen

5.4 Musea

We ondersteunen en faciliteren bij het onderzoeken, verwerven, behouden en presenteren van kunst, cultuur en erfgoed. Dit doen we onder andere door het subsidiëren van musea en andere instellingen en initiatieven die activiteiten aanbieden en ontplooiën op dit gebied. Om zorg te dragen voor een stabiel basisaanbod hebben we duidelijke afspraken vastgelegd in (meerjarige) subsidie-uitvoeringsovereenkomsten, zoals met Stichting Texels Museum.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Maritieme erfgoed

We werkten een plan uit om het maritieme erfgoed in de Waddenzee zo goed mogelijk te beschermen. Hierbij werkten we samen met lokale erfgoedinstanties, andere gemeenten, de Rijksdienst Cultureel Erfgoed en de Provincie Noord-Holland.

Archeologie

Omtrent archeologie werkten we aan een actualisatie van de archeologische beleidskaart (zie ook taakveld 5.5 Cultureel erfgoed) en maakten we plannen om deze wetenschap nog verder onder de aandacht te brengen bij inwoners. Zo stonden de inrichting van de kerkheuvel Vogelmient en archeologisch onderzoek in de Trompstraat en omgeving in Oudeschild op de planning. De Rijksdienst Cultureel Erfgoed heeft nog geen vergunning verleend voor het archeologisch onderzoek in de Wezentuin, zodat dat onderzoek is verschoven naar 2025.

Maritieme archeologie

Inzake maritieme archeologie hebben we met andere partijen samengewerkt voor de bescherming van ons maritiem erfgoed. Hierbij is de samenwerking met gemeenten Den Helder en Hollands Kroon, de Provincie en het Rijk noodzakelijk, maar ook met kenniscentra als Kaap Skil en het NIOZ. Met deze vernauwde samenwerking gaven we invulling aan de motie 'Red ons maritieme erfgoed'. Evenals het versturen van een brief aan de nieuwe minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

5.5 Cultureel erfgoed

Doelstellingen

5.5 Cultureel erfgoed

De gemeente ondersteunt en faciliteert bij het beheer en onderhoud van monumenten en (im)materieel cultureel erfgoed.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Beheer en onderhoud monumenten

We deden dit door instellingen en eigenaren die zich hiermee bezighouden te subsidiëren. Toezicht en handhaving voerden we uit in eigen beheer. Een toezichthouder monumenten is extra ingezet op 'handhaving van de instandhoudingsplicht'.

Informatie

We zorgden ervoor dat de informatievoorziening over cultureel erfgoed is aangepast aan het nieuwe beleid. Daarnaast organiseerden we een bijeenkomst voor monumenteneigenaren en kerkbesturen waarin we ze informeerden over en betrokken bij actuele onderwerpen en vraagstukken. Bijvoorbeeld over subsidie- en verduurzamingsmogelijkheden.

Schapeboeten

We maakten nieuwe regelingen voor de schapeboeten, dit volgens het nieuwe schapeboetenbeleid. De collectieve onderhoudsregeling en verzekering waren daarbij belangrijke onderdelen voor het behoud van de monumentale schapeboeten. We hebben de motie 'Texels erfgoed op peil' opgepakt en inventarisaties uitgevoerd van achterstallig onderhoud van (potentieel) monumentale schapeboeten. We startten een procedure om mogelijk vijf schapeboeten zonder achterstallig onderhoud te benoemen tot gemeentelijk monument. Verder hebben we voorbereidingen getroffen voor het restaureren van drie monumentale schapeboeten die een slechte onderhoudsstatus hebben.

Voor de uitvoering van de in 2023 vastgestelde Kerkenvisie, voerden we begin 2024 energiescans van kerkgebouwen uit.

Omgevingsplan

Ook voerden we cultuurhistorische verkenningen uit voor de inpassing van cultureel erfgoed in het Omgevingsplan. Voor een goede basis maakten we als eerste stap een begin aan de cultuurhistorische elementenkaart. Het vervolg hierop is een eventuele aanwijzingsprocedure voor de status 'gemeentelijk monument' en daaropvolgend een aanpassing van het erfgoedregister. De archeologische beleidskaart is geactualiseerd en ook in het Omgevingsplan opgenomen.

Maatregelen

Actualisatie Archeologische beleidskaart

Archeologie West-Friesland heeft de archeologische beleidskaart voor de gemeente Texel geactualiseerd. In 2023 en 2024 heeft AWF de taken uitgevoerd om de kaart te actualiseren. Er zou ook een kaartlaag worden toegevoegd voor de cultuurhistorische elementen, wegens tijd te kort is dit niet gedaan. Hierdoor wordt er in 2025 een aparte cultuurhistorische elementenkaart aangeleverd.

Raadsbesluit 18-09-2024 | Actualisatie Archeologische beleidskaart

Kerkenvisie

Overwegende

- dat een visievorming omtrent vrijkomende kerkgebouwen urgent is;

- dat vanuit de kerkbesturen is aangedrongen op het bespoedigen van het ontwikkelen van een kerkenvisie;
- dat een kerkenvisie een breed gedragen toekomstperspectief voor Texelse kerkgebouwen geeft.

Besluit

1. de ontwikkelde kerkenvisie vast te stellen.

Kerkenvisie

Monumententoezicht

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-604

Monumententoezicht wordt momenteel ingehuurd vanuit de gemeente Hoorn voor 9 uur per week. Deze middelen zijn structureel begroot op € 30.000. De daadwerkelijke kosten zijn echter € 38.000. Voorgesteld wordt om het budget Monumententoezicht structureel te verhogen met € 8.000.

[Link naar begroting 2023](#)

Begroting 2024:

Monumententoezicht werd voorheen ingehuurd vanuit de gemeente Hoorn voor 9 uur per week. Begin 2023 heeft de gemeente Hoorn deze samenwerking opgezegd.

Er is samenwerking gezocht met de gemeenten in Noord-Holland, deze is echter niet gevonden. De uitvoering van deze werkzaamheden is in de private sector gezocht en gevonden. Hierdoor zijn er meer middelen nodig om deze te bekostigen.

De werkzaamheden zijn geraamd op € 53.000. Momenteel is er € 38.000 begroot. Voorgesteld wordt om het budget structureel te verhogen met € 15.000.

[Link naar begroting 2024](#)

Ook in De Waal de vlag weer in top

Motie 16-10-2024: ook in De Waal de vlag weer in top

Red ons maritiem erfgoed

Motie 09-11-2023

Roept het college op

1. in overleg te gaan met andere partijen en organisaties die betrokken zijn bij Maritiem Erfgoed en ons samen in te zetten voor het Texelse cultureel maritiem erfgoed.
2. om, op het moment dat de formatiebesprekingen in Den Haag beginnen, een brief aan de formerende partijen te sturen waarin het belang van een reddingsplan voor Maritieme Archeologie wordt onderschreven.

[Link naar motie 09-11-2023](#)

Schapenboetenbeleid en Motie Texels Erfgoed op peil

Schapenboeten zijn landschapselementen met een cultuurhistorische en toeristische (economische) waarde. We willen schapenboeten de erkenning geven voor de waarde die zij leveren aan het unieke Texelse landschap. Dit levert ook een bijdrage aan het toeristisch product en heeft daarmee ook economische waarde (Erfgoednota Texel is de Reede). Voorstel is afkomstig uit het coalitieakkoord 2022 en is bedoeld om te onderzoeken of het onderbrengen van de functie ‘behouden en herstellen van de schapenboeten’ in een beheerstichting een adequaat middel is.

Op dit moment worden de gesprekken opgestart met Stichting Dorpsherstel, de partij die de inventarisaties uit gaat voeren. De verwachting is dat in februari 2024 de inventarisaties van de schapenboeten evenals de gesprekken met de fondsen afgerond zijn. Daarna kan het voorstel voor de raad worden gemaakt.

In mei 2024 heeft de raad besloten om 5 schapenboeten met goede onderhoudsstatus ook op te nemen in de regeling. Hiervoor loopt momenteel de procedure tot benoeming tot gemeentelijk monument, hopelijk wordt dit eind 2024/ begin 2025 afgerond zodat de schapenboeten dan ook meelopen in de regeling.

Schapenboetenbeleid

Motie Texels Erfgoed op peil

Aanvullend voorstel schapenboetenbeleid - Uitwerking motie 'Texels Erfgoed op peil'

5.6 Media

Doelstellingen

5.6 Media

De gemeente stimuleert de ontwikkeling van taal-, digi- en informatievaardigheid en mediawijsheid van inwoners. Hiervoor subsidiëren we diverse grote en kleinere instellingen en initiatieven die activiteiten aanbieden en ontplooiën op dit gebied.

Bibliotheek

We dragen zorg voor een lokale bibliotheekvoorziening op Texel met duidelijke afspraken die vastliggen in een (meerjarige) subsidie-uitvoeringsovereenkomst met Stichting KopGroep Bibliotheken.

Wat hebben we gedaan in 2024?

We ondersteunden instellingen en initiatieven voor de bevordering van taal-, digi- en informatievaardigheid en mediawijsheid van inwoners met subsidies en bijdragen. Zoals Radio Texel bij de uitoefening van de lokale publieke mediafunctie op basis van de Mediawet en de bibliotheek bij hun taak voor de verzorging van het informatiesteunpunt digitale overheid.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Doelstellingen

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Groene infrastructuur

De gemeente onderhoudt, beschermt, faciliteert en ondersteunt de natuur, het landschap en recreatievoorzieningen. We stimuleren en versterken de biodiversiteit van de openbare ruimte op een manier die aansluit bij het omringende landschap en de specifieke situatie in gebruik en functie. Dit combineren we zoveel mogelijk met klimaat-adaptieve maatregelen. We werken samen met de andere grondeigenaren en terreinbeheerders op Texel om deze aanpak over het hele eiland te bevorderen. We passen het beheer en onderhoud van het openbaar groen aan volgens de uitgangspunten en ambities uit het beleidsplan groene infrastructuur. Zo geven we invulling aan een groen en natuurlijk Texel.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Nieuw beleidsplan groene infrastructuur

We stelden een nieuw beleidsplan groene infrastructuur vast. Het beheer en onderhoud van het openbaar groen is hierin opgenomen.

Nieuw speelplan

Daarnaast stelden we een nieuw beleids- en beheerplan voor de speelvoorzieningen vast. Het plan is gemaakt met medewerking van onder andere dorpscommissies en kinderen van scholen (wandeling in de dorpen met de lokale jeugd). Hierdoor ontstond een groot en breed draagvlak voor het speelplan. De extra beschikbaar gestelde formatie is in 2024 ingevuld, zodat in 2025 direct met de uitvoering gestart kon worden.

IJsbaan

De voormalige ijsbaan in Den Burg krijgt een nieuwe bestemming als park, waar ruimte is voor ontspanning, sport, spel en recreatie. Het gebied wordt ingericht met natuurlijke elementen zoals bloemrijk grasland, lage beplanting, watergangen, wadi's en groepen bomen, wat zorgt voor een afwisselend en aantrekkelijk landschap. We hebben het voorlopig ontwerp van de herinrichting ijsbaan medio 2024 vastgesteld en verder gewerkt met de hierbij aangenomen moties en amendementen aan het definitief ontwerp.

Wandelnetwerk

Met onze wandelpaden sloten we aan bij het provinciale wandelnetwerk en werkten samen met terreinbeheerders, provincie, VVV en STIFT aan een eenduidig en kwalitatief wandelnetwerk op Texel.

Maatregelen

Aan gezamenlijke aanpak gevolgen iepziekte bijdragen

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-314

Door iepziekte zijn veel iepen verloren gegaan, door ziekte of preventief de lepen te verwijderen. In samenwerking met de gemeenten Schagen, Hollands Kroon en Den Helder is een gezamenlijk project gestart om te inventariseren hoe groot het areaal lepen is in elk van de gemeenten. Zowel op particuliere als op gronden van andere terreinbeheerders. Aan de hand hiervan kan er beleid ontwikkeld worden per gemeente hoe om te gaan met lepenziekte. Hierbij wordt later gevraagd aan de inwoner van Texel zijn lep op te geven om zo een totaal beeld te krijgen.

[Link naar begroting 2023](#)

Bomen voor boom, overgangsregeling voor de herplant van gekapte bomen

Motie 15-02-2023

Roept het college op

- om een praktische compensatieregeling uit te werken waarbij, als aanvulling op de bestaande uitgangspunten, rekening wordt gehouden met omvang, ouderdom en ecologische waarde van bomen;
- om deze nieuwe praktische compensatieregeling met terugwerkende kracht per 1-1-2023 in te laten ingaan;
- om het resultaat hiervan terug te koppelen naar de gemeenteraad.

Een voorstel hiervoor komt in het nieuwe Groen Infrastructuurplan wat op dit moment in de laatste fase van schrijven is.

[Link naar motie 15-02-2023](#)

Groen beleid

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-509

Voor het beheer van het eigen areaal, maar ook om constructief in gesprek te gaan met andere beheerders op het eiland, is het belangrijk om de beleidsuitgangspunten voor het groen op ons eiland duidelijk en inspirerend vast te leggen. Hiervoor wordt een groenbeleidsplan opgesteld.

[Link naar begroting 2024](#)

Groenvoorziening vervangen

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-301 en raadsbesluit 09-11-2023 voorstel begroting 2024-508

Vervanging is noodzakelijk om het areaal op het gewenste kwaliteitsniveau te krijgen. Indien niet wordt vervangen lopen de kosten voor dagelijks onderhoud op. In totaal is een investering van € 600.000 nodig, gedurende de periode 2019 tot en met 2026 wordt jaarlijks € 75.000 ter beschikking gesteld. In 2023 worden weer verschillende groenvoorzieningen aangepakt. Deze maatregelen vloeien voort uit het Groenbeheerplan dat in 2018 is vastgesteld door de raad.

[Link naar begroting 2023](#)

[Link naar begroting 2024](#)

Maaidek aanschaffen

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-317tel begroting 2023-317

Het bestaande maaidek die icm de lastdrager (Holder) gebruikt wordt, is niet opgenomen in de vervangingsinvesteringen. Het maaidek (cirkelmaaier) wordt intensief gebruikt voor het maaien van de gazonnen, schouwstroken en wegbermen. Dit gedurende het groeiseizoen (8 maanden).

[Link naar begroting 2023](#)

Pick up 4x4 strandbeheer aanschaffen

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-513

De Pick-Up (4x4) is aan vervanging toe. Vanwege de corona-pandemie, het grondstoffen tekort in de wereld, de verschuiving in beschikbaar personeel en het chiptekort voor de gehele automotive industrie, heeft dit geleid tot (zeer) forse prijsstijgingen.

[Link naar begroting 2024](#)

Versterken biodiversiteit

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-306

Een grotere biodiversiteit zorgt voor een gezondere leefomgeving en qua soortenrijkdom gevarieerder en landschap en groen.

Duurzaam behoud van het huidige areaal groen en waar mogelijk uitbreiding is het streven. En om tegelijkertijd groen te gebruiken als klimaatadaptieve maatregel en het creëren van een (nog) gezonde(re) leefomgeving.

De Groenbeheersplannen werden altijd intern opgesteld, gezien het belang dat groen voor Texel heeft, wordt voorgesteld dit plan integraler te zien en op te stellen. Dus met externe steun, maar geleid vanuit GW. Dus het integreren van het streven naar grotere biodiversiteit, te beginnen met maatregelen in het openbaar groen en in de te ontwikkelen woningbouwlocaties.

[Link naar begroting 2023](#)

Voormalige ijsbaan in Den Burg herinrichten

Raadsbesluit 09-11-2023 voorstel begroting 2024-514

Op 13 juli 2022 heeft de gemeenteraad opdracht gegeven om een voorontwerp voor de herinrichting van de ijsbaan in Den Burg op te stellen, waarbij bewegen in een groene omgeving centraal staat. Hier wordt momenteel aan gewerkt, waarbij een relatief hoge mate van participatie wordt toegepast. Op basis van kengetallen is bepaald welk bedrag deze herinrichting naar verwachting zal kosten. Hierbij is een bepaalde onzekerheidsmarge gehanteerd omdat het bedrag is bepaald aan de hand van kentallen en niet aan de hand van een ontwerp. In deze begroting wordt gevraagd akkoord te gaan met een investering van maximaal € 1,4 miljoen voor de realisatie. Voor het beheer en onderhoud wordt op dit moment geraamd dat hier jaarlijks € 15.000,- voor benodigd is.

[Link naar begroting 2024](#)

Motie 19-06-2024 Binnen het budget en zonder het ontwerp aan te tasten!

Roept het college op

om hoe dan ook te zorgen dat het uitgangspunt van een beweegpark met de elementen uit het model natuurpark in stand blijft (zoals in het Voorontwerp Herinrichting Ijsbaan wordt omschreven) en - als kostenoverschrijding dreigt - te zorgen dat de balans tussen beweegpark en elementen uit het model natuurpark gelijk blijft.

[Link naar motie 19-06-2024](#)

Motie 19-06-2024 Voorkom problemen rond hemelwaterafvoer en grondwaterstijging

Roept het college op

om bij de verdere technische uitwerking in de volgende fase van het project 'Herinrichting Ijsbaan' alle toetsen en onderzoeken uit te laten voeren die nodig zijn,

binnen het budget, om te zorgen dat er geen problemen gaan ontstaan rond hemelwaterafvoer en grondwaterstijging.

[Link naar motie 19-06-2024](#)

Motie 19-06-2024 Beweeg- en natuurpark DE IJSBAAN

Verzoekt het college

Het beweeg- en natuurpark op de voormalige Ijsbaan formeel de naam De Ijsbaan te geven (en dat dus vanaf nu in alle uitingen en besluiten te gebruiken).

[Link naar motie 19-06-2024](#)

Raadsbesluit 19-06-2024 Voorontwerp herinrichting Ijsbaan

Op 13 juli 2022 heeft de gemeenteraad besloten om het model beweegpark nader uit te werken tot een voorontwerp waarbij voorkeurselementen uit het model natuurpark en een oversteekverbinding met de Skool/ OSG geïntegreerd worden. Daarom heeft het college een uitvoerig participatietraject met diverse belanghebbenden laten uitvoeren.

Het voorontwerp dat nu voorligt, bevat verschillende ruimtes met diverse functies, welke zijn ingericht en omgeven met afwisselende natuurlijke elementen als bloemrijk grasland, lage beplanting, watergangen, wadi's en boomgroepen.

Er is ruimte om te wandelen, sporten, spelen en recreëren. Het college stelt de gemeenteraad voor het voorontwerp voor de herinrichting van de Ijsbaan vast te stellen.

[Link naar raadsbesluit 19-06-2024](#)

Overige linken:

[Link naar raadsbesluit 13-07-2022 Herinrichten Ijsbaanterrein Den Burg](#)

[Link naar raadsbesluit 18-03-2021 Inhuur expertise tbv gedragen plan voor het plangebied ijsbaan](#)

Wandelnetwerk Texel

Raadsbesluit 17-04-2024

Voorstel om een bedrag van € 138.509, - beschikbaar te stellen voor de realisatie van een provinciaal dekkend wandelnetwerk volgens de inrichtingsprincipes van Wandelnetwerk Noord-Holland. Een kwalitatief goed wandelnetwerk past in de uitvoering van het Toeristisch Toekomstplan Texel. De provincie heeft een subsidie beschikbaar gesteld van 50% voor de realisatie van het wandelnetwerk. STIFT verstrekt hiervoor een bijdrage van € 46.600,- en VVV Texel verstrekt een bijdrage van € 30.000,- exclusief btw. Bij het opzetten van deze samenwerkingsovereenkomst zijn verschillende stakeholders zoals Provincie, VVV Texel, STIFT en gemeente betrokken.

Hiervoor met ingang van 2026 een budget van € 13.735 exclusief btw per jaar (prijspeil 2024 met jaarlijkse indexering) structureel vrij te maken als gemeentelijke bijdrage voor de kosten van communicatie, webbeheer, promotie en beheer en onderhoud op gemeentegrond. Vanaf de programma begroting 2026 wordt deze bijdrage voor onderhoud en beheer (prijspeil 2024 met jaarlijkse indexering) structureel opgenomen.

[Link naar raadsbesluit 17-04-2024](#)

5 Wat is gedaan in 2024 wat op de planning stond in 2023

In de raadsvergadering van 18 september 2024 is het beleids- en beheerplan spelen vastgesteld.

5 Aangevraagde en toegekende subsidies

De Provincie Noord-Holland heeft een subsidie beschikbaar gesteld van 50% (zijnde € 215.108) voor de realisatie van het wandelnetwerk. STIFT verstrekke hiervoor een bijdrage van € 46.600 en VVV Texel een bijdrage van € 30.000 exclusief btw. De gelden lopen via de gemeente Texel. Zelf stelden we een incidenteel bedrag van € 138.509 exclusief btw beschikbaar.

Verbonden partijen in programma 5

Er zijn geen verbonden partijen in programma 5.

5 Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
5. Sport, cultuur en recreatie	Niet - sporters	%	RIVM	2012	50,8	46,6
				2016	56,4	48,7
				2020	50,8	49,3
				2022	50,2	46,4

Er zijn geen nieuwe gegevens van het RIVM. De cijfers van 2022 zijn het meest actueel.

5 Wat heeft het gekost

Wat heeft het gekost programma 5

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2022	Realisatie 2023	Primaire Begroting 2024	Begroting na wijzigingen 2024	Realisatie 2024
Lasten						
PROGRAMMA 5	Samen beleven en bewegen					
TV_0.10	Mutaties reserves	15	0	0	0	0
TV_5.1	Sportbeleid en activering	433	487	440	430	337
TV_5.2	Sportaccommodaties	1.400	1.597	1.679	1.822	1.794
TV_5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	595	596	1.318	1.003	764
TV_5.4	Musea	481	547	668	680	710
TV_5.5	Cultureel erfgoed	442	723	641	709	705
TV_5.6	Media	294	316	326	326	327
TV_5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.744	2.936	2.813	2.816	2.844
Totaal Samen beleven en bewegen		6.404	7.202	7.886	7.786	7.482
Baten						
PROGRAMMA 5	Samen beleven en bewegen					
TV_0.10	Mutaties reserves	32	0	0	0	0
TV_5.1	Sportbeleid en activering	9	139	116	119	188
TV_5.2	Sportaccommodaties	403	422	304	304	300
TV_5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	82	3	14	14	17
TV_5.4	Musea	554	174	169	174	174
TV_5.5	Cultureel erfgoed	20	5	1	1	4
TV_5.6	Media	0	13	13	13	13
TV_5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	207	249	256	256	242
Totaal Samen beleven en bewegen		1.307	1.005	874	882	937
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		-5.097	-6.197	-7.011	-6.904	-6.545
Gerealiseerd resultaat		-5.097	-6.197	-7.011	-6.904	-6.545

5 Analyses

Analyse

De kolom begroting 2024 na wijziging minus rekening 2024 waarbij rekening moet worden gehouden met de opgenomen lasten en opgenomen baten. Die zijn bij de analyse getotaliseerd. (bedragen x € 1.000)

Sportbeleid en activering		162
Minder aanvragen incidentele subsidies en minder loonkosten	22 V	
SPUK-Sport: de opbrengsten zijn niet geraamd, de kosten wel.	107 V	
Overige oorzaken <€50k	33 V	

Sportaccomodaties		23
Wieler- en atletiekbaan	28 V	
Sportvelden	22 V	
Bij Molenkoog zijn de inhuurkosten lager (€46K), daar tegenover staan hogere onderhoudskosten (€68K), waaronder de vervanging van de membraancellen van de zoutelektrolyse-installatie, en lagere opbrengsten (€33K).	-54 N	
Overige oorzaken <€50k	27 V	

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		242
Thijsssehuis: kapitaallasten	120 V	
Thijsssehuis: Overig per saldo	120 V	
Overige oorzaken <€50k	2 V	

Musea		-30
Gas en electra de ouwe ulo (zie Thijsssehuis)	-40 N	
Overige oorzaken <€50k	10 V	

Cultureel erfgoed		6
Voor dit budget stonden 2 projecten gepland, namelijk een onderzoek in de Wezentuin voor €20K en de ontwikkeling van de Erfgoedleerlijn voor €20K. Deze projecten zijn voorbereid maar kunnen pas in 2025 plaatsvinden en betaald worden. Ook was €10K gereserveerd voor bouw historisch onderzoek, hiervan is er eentje uitgevoerd in de Hoornder Kerk. In 2025 wordt het structurele budget gebruikt en kan het bedrag in 2024 vervallen.	49 V	
In 2024 is meer dan het jaarlijks gereserveerde bedrag aan subsidie voor monumenten toegekend. De meerkosten zijn uit de egaliseringsreserve monumenten onttrokken (zie programma 0 mutatie reserves). Per saldo neutraal in de jaarrekening 2024.	-58 N	
In 2024 is minder dan het gereserveerde bedrag aan subsidie toegekend voor restauratie schapenboeten. Het resterende budget is naar de egaliseringsreserve schapenboeten gestort (zie programma 0 mutatie reserves). Per saldo neutraal in de jaarrekening 2024.	18 V	
Overig monumenten per saldo	19 V	
Commissie omgevingskwaliteit per saldo	13 V	
Torens per saldo	-26 N	
Meierblis zie taakveld 5.7. Per saldo neutraal in de jaarrekening 2024.	-34 N	
Overige oorzaken <€50k	25 V	

Media		-2
Overige oorzaken <€50k	-2 N	

Openbaar groen en (openlucht) recreatie		-42
Openbaar groen + recreatie: inhuur / werkzaamheden derden	- N 134	
Openbaar groen: minder reconstructies	41 V	
Openbaar groen: Overig per saldo	36 V	
Onderhoud bomen	-62 N	
Strand	14 V	
Meierblis zie taakveld 5.5. Per saldo neutraal in de jaarrekening 2024	35 V	
Overige oorzaken <€50k	28 V	

Totaal programma 5	V	359
---------------------------	----------	------------

Programma 6 - Zorg voor elkaar

Visie

Een sociaal en gezond Texel: samen voor en met inwoners.

Wij vinden het belangrijk om bij te dragen aan de kwaliteit van leven voor alle inwoners, waarbij iedereen volwaardig en onafhankelijk kan deelnemen aan de samenleving. We bieden passende ondersteuning wanneer dit niet mogelijk is, met inzet van de eigen kracht en netwerken van onze inwoners. We doen wat er voor de samenleving echt toe doet. Dit geldt zowel voor de gemeente als voor maatschappelijke organisaties, ondernemers en bewoners. We richten ons op het voorkomen van problemen en zoeken creatieve oplossingen wanneer nodig, door samenwerking met verschillende partners binnen het brede sociaal domein.

Leer-werkbedrijf de Bolder levert hierin een passende en waardevolle bijdrage. Het ondersteunt Texelaars bij een (vorm van) arbeidsmatige deelname aan de samenleving. Daarnaast zorgt het Huis van Ontwikkeling ervoor dat op Texel niemand verdwaalt in de infrastructuur van arbeidsmarkt en opleidingen en dat iedereen tijdig toegang krijgt tot passende begeleiding en ondersteuning waar dat nodig is. Dit geldt voor zowel werkzoekenden, werkenden, werkgevers als maatschappelijke (vrijwilligers-)organisaties.

De druk op het sociaal domein neemt toe. Er zijn meerdere opgaven voor het sociaal domein breed verankerd in verschillende (landelijke) beleidsstukken, zoals Integraal Zorg Akkoord (IZA) en Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA). Deze uitdagingen vragen om een intensieve samenwerking tussen alle maatschappelijke partners in het sociaal domein. We gaan hierin opgabegericht aan de slag, waarbij gezamenlijke doelen door verschillende partners worden nagestreefd. Daarbij nemen wij als gemeente voornamelijk de procesregie voor onze rekening. Elke vier jaar stellen we samen met onze maatschappelijk partners nieuwe uitvoeringsprogramma's op.

[Link naar Visie en Beleid - Texel](#)

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Doelstellingen

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

De gemeente heeft specifiek aandacht voor wonen, welzijn en zorg voor ouderen. Inwoners kunnen zo lang mogelijk op een voor hen goede en veilige manier in hun eigen omgeving blijven wonen. Onze samenleving staat open voor iedereen, ook voor mensen met bijvoorbeeld dementie of verward gedrag. Iedere inwoner ontvangt de ondersteuning die hij of zij nodig heeft met daarbij zoveel mogelijk eigen regie.

We streven ernaar de kwaliteit van leven van onze inwoners te verhogen. Daarbij richten we ons op alle leeftijden, van nul tot honderdplus, en focussen ons op de speerpunten uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), die zijn uitgewerkt in de verschillende opgaven zoals benoemd in de uitvoeringsprogramma's Sociaal Domein 2024-2027:

- extra aandacht voor de mentale gezondheid van de jeugd
- het versterken van de sociale basis
- het terugdringen van gezondheidsachterstanden
- een gezonde leefstijl
- voorkomen en vroeg signalering van middelengebruik
- sport- en beweegparticipatie
- mantelzorg
- vitaal ouder worden

Wat hebben we gedaan in 2024?

Hernieuwde uitvoeringsprogramma's

De voorgaande uitvoeringsprogramma's en nieuwe landelijke ontwikkelingen in het sociaal domein zijn afgelopen. Daarom is samen met maatschappelijke partners stilgestaan bij de huidige situatie op Texel om helder te krijgen wat er de komende jaren nodig is in het sociaal domein. Deze uitkomsten zijn meegenomen in de hernieuwde uitvoeringsprogramma's sociaal domein. In de programma's is ook het landelijk programma Gezond en Actief Leven Akkoord opgenomen waarmee we richting geven aan de lokale uitvoering voor preventie, een verbeterde gezondheid en een versterkte sociale basis.

Ook is een koppeling gemaakt met de vastgestelde regiovisie sociaal domein (april), het vastgestelde gestelde gezondheidsbeleid (mei) en de nieuwe bcf-afspraken met Texels Welzijn (mei). Deze plannen en afspraken zijn nauw verweven met elkaar en worden op regionaal en lokaal niveau uitgerold.

Implementatie programma's

Na vaststelling van de uitvoeringsprogramma's 2024-2027 in mei hebben we de projectstructuur ingericht voor de implementatie van de programma's. Daarna hebben we, vanuit de onze regiefunctie, stevig ingezet op partnerschap met uitvoerende partijen in het sociaal domein. Waarbij we spraken over elkaars verwachtingen, kaders formuleerden en hebben we gezamenlijke doelen verkend.

Om efficiënt te kunnen werken hebben we de bestaande coalities hervormd, uitgebreid of samengevoegd. Ook zijn we gestart met het opstellen van een strategisch communicatieplan Sociaal Domein. In deze overkoepelende communicatieaanpak ligt het accent op het bereiken van inwoners en het inrichten van een communicatieplatform.

Behaalde tussenresultaten zijn:

Uitvoeringsprogramma 'Kind & Jongeren'

We hebben geïnventariseerd wat al is opgezet in het kader van Kansrijke start. We vormden een coalitie Kansrijke start en er was ook een startbijeenkomst.

Werkgroep

Voor de werkgroep Ouderkracht hebben we een projectleider aangesteld. In themabijeenkomsten hebben we ouders voorzien van informatie rondom opvoeden (o.a. omgaan met verleidingen, groepsdruk en mentale gezondheid). Ook is er een dialoogsessie geweest met betrokken partners over de OKO-aanpak en ook een bijeenkomst voor professionals over mentale gezondheid. Op basis van feedback van de ouderavonden en de dialoogsessie hebben we een plan van aanpak opgesteld.

Jongeren

Bij jongeren hebben we opgehaald wat zij graag in hun vrije tijd doen en wat zij nog missen. In het kader van de ACT-app benaderden we actief (potentiële) aanbieders om (nieuw) aanbod toe te voegen aan de app. Ook hebben we gevraagd hun aanbod up to date te houden.

Op basis van actualiteiten, trends en ontwikkelingen haalt Young 4 Ever maandelijks een thema aan, waaraan projectmatig wordt gewerkt. Deze thema's gaan o.a. over alcohol, drugs, seksualiteit, gamen en social media.

Uitvoeringsprogramma 'Alle (kwetsbare) inwoners'

We hebben ingezet op het herstellen en bestendigen van relaties met maatschappelijke partners met name in de gezondheidszorg op Texel. Zo worden de lijnen korter en kunnen we gezamenlijk stappen maken in de opgaven van het uitvoeringsprogramma.

Dit uitvoeringsprogramma heeft qua doelgroep veel overlap met het uitvoeringsprogramma 'Ouderen'. Daarom hebben we gekozen om één gezamenlijke coalitie Sociale Basis op te richten van waaruit verschillende werkgroepen aan de slag gaan. De coalitie is gevormd en voorbereidingen zijn getroffen voor de startbijeenkomst in januari 2025.

Spelen en ontdekken

We hebben het gezondheidsbeleid vastgesteld en op onderdelen tot uitvoering gebracht. Zo is er beleid- en beheerplan spelen 2024 'voor spelen en ontdekken' opgesteld. Dit plan is gericht op speeltuinen. Bewustwording van het gezondheidsaspect speelt hierin een prominente rol, waarmee buiten spelen en bewegen op jonge leeftijd wordt gestimuleerd. Dit plan wordt verder verantwoord in programma 5 'samen beleven en bewegen'.

Leefbaarheidsonderzoek

We hebben opdracht gegeven voor een leefbaarheidsonderzoek in de dorpen Oudeschild en De Cocksdorp. Deze onderzoeken krijgen een vervolg in 2025.

Positieve Gezondheid

Vanuit de gedachte Positieve Gezondheid zijn we samen met huisartsen gestart om de interventie Welzijn op Recept (WOR) nieuw leven in te blazen. Ook hebben we samenwerkingsafspraken gemaakt en maakten we een informatiefolder voor cliënten.

Durper Soep

Samen met Texels Welzijn en Kerngezond Texel is het initiatief 'durper soep' gestart. Eén keer per maand komen de inwoners van De Cocksdorp onder het genot van een kom soep bijeen om over relevante thema's geïnformeerd te worden, deze samen te bespreken en ook om verhalen en ervaringen te delen.

Mantelzorg Texel

De mantelzorg wordt steeds breder ondersteund. In samenwerking met verschillende welzijnspartners organiseerden we bijeenkomsten 'het lotgenotencontact' voor jonge mantelzorgers. Jongeren kunnen hier hun ervaring delen en kunnen ontspannen om zo los te komen van zorgtaken. Er is aandacht en een luisterend oor voor mantelzorgers tijdens het Alzheimer Café, Café Brainstorm en in de Deel.

We openen een fysiek mantelzorgsteunpunt in de Buureton waar inwoners naar toe kunnen komen voor informatie en advies.

Ook hebben we het Mantelzorgcompliment weer uitgedeeld. De mantelzorgers werden persoonlijk bezocht en bedankt en kregen een leuke attentie voor hun inzet het afgelopen jaar.

Jeugdpas

De implementatie van de Jeugdpas (Texelpas) is vertraagd en wordt in 2025 opgepakt.

Uitvoeringsprogramma 'Ouderen'

De opgave 'Ouderen hebben een woonsituatie die passend is bij de (zorg)behoefte om zo lang mogelijk vitaal (thuis) oud te worden, wordt verantwoord onder programma 8 'Goed wonen'.

Valpreventie

De Sportstichting is gestart met de training Valpreventie in Oosterend en Den Hoorn en in Den Burg bij de instelling De Waerden. Voorafgaand aan de trainingen hebben we testavonden gehouden voor inwoners en

(verbeter)programma's gemaakt. We hebben informatiebijeenkomsten gehouden om het belang van valpreventie te belichten.

Texels Welzijn haakte aan om te informeren en signaleren over eenzaamheid. Ook zijn er themabijeenkomsten gehouden door een diëtist (gezonde leefstijl en bewegen) voor deelnemers van de training valpreventie.

Voor de training Valpreventie zijn twee beweegcoaches opgeleid om deze training te mogen geven en er zijn extra materialen voor de training aangeschaft.

Vitaliteitsmarkt

Sportstichting Texel heeft, in samenwerking met Texels Welzijn en Kerngezond Texel, een vitaliteitsmarkt 'Lekker in de je vel' georganiseerd. Dit was een beurs voor de volwassen doelgroep met extra focus op senioren. Het doel was om deze groep langer fit en actief te houden en vitaal en veilig in huis te kunnen blijven wonen. Op de beurs hadden 21 partijen een stand en zo'n 150 inwoners uit de doelgroep, hebben de beurs bezocht.

BCF Texels Welzijn

Met Texels Welzijn zijn nieuwe meerjarige afspraken gemaakt voor de periode 2024-2026. In deze bcf staan de te bereiken maatschappelijke effecten en beleidsdoelen in het kader van zorg en welzijn van de gemeente centraal. Vanuit het maatschappelijk werk is ingezet op ondersteuning, preventie en participatie. Daarnaast is gestart met het uitbreiden van de Deel naar een inloophuis Texel gericht op ontmoeting waar, naast inwoners met een niet aangeboren hersenletsel en beginnende dementie, ook inwoners met reuma en kanker een dagdeel terecht kunnen. Andere mooie voorbeelden waar invulling aan is gegeven door Texels Welzijn zijn het uitbreiden van het mantelzorgsteunpunt, het inrichten van het vrijwilligerscoördinatiepunt in het HvO en initiatieven zoals de 'Durper soep' en Welzijn op Recept.

Uitvoeren jongerenparticipatie

Het betreft hier het initiatief om lesmateriaal te creëren om bij scholen interactief met de jeugd in gesprek te gaan middels een toekomststoel. Dit initiatief is niet opgepakt in 2024.

Realisatie jongeren ontmoetingsplek (JOP)

De JOP is meegenomen in het ontwerp van het ijsbaanterrein waar we in 2025 uitvoering aan geven.

Maatregelen

BCF Texels Welzijn

Raadsbesluit 09-11-2023 voorstel begroting 2024-602

Texels Welzijn heeft een subsidierelatie met de gemeente Texel met een bijbehorend BCF-contract. Het huidige contract loopt dit jaar af. Voor de periode 2024-2026 wordt een nieuwe bcf opgesteld, aansluitend op onze ambities en doelen. In 2023 heeft Texels Welzijn met incidentele middelen extra ingezet op maatschappelijke werk (als gevolg van vergrijzing en energieprijzen) alsook voor de voortzetting van het project De Deel. Bij het opstellen van de nieuwe afspraken blijkt dat deze inzet nog steeds nodig is om de gemaakte afspraken vanaf 2024 e.v. te kunnen laten uitvoeren. Ook worden taken uitgebreid, zoals:

- Het opstellen van een implementatieplan/plan van aanpak vrijwilligerswerk Texel.
- Coördinator vacaturebank vrijwilligerswerk.
- Uitvoering geven aan het vervolg van De Deel.
- het rapporteren/monitoren van de prestatieindicatoren dient een ict-pakket te worden aangeschaft.

De huidige budgetafspraken zijn hiervoor niet toereikend

[Link naar begroting 2024](#)

[Link naar Informatie subsidiepartner Texels Welzijn](#)

Budget jongerenparticipatie uitvoeren

Raadsbesluit 09-11-2023 voorstel begroting 2024-601

De gemeente Texel wil expliciet jongeren betrekken bij hun leefomgeving. Door middel van een flexibele aanpak van, met name van schoolgaande jeugd vanaf de bovenbouw van het basisonderwijs, wil de gemeente horen wat er leeft in het dorp of omgeving van de jeugd. Met dit budget wordt lesmateriaal gecreëerd om bij scholen interactief met de jeugd in gesprek te gaan. Het middel hiervoor is het bouwen van een Toekomststoel. Deze fysieke stoel krijgt een prominente plek op plaatsen waar beslissingen voor de toekomst worden genomen

[Link naar begroting 2024](#)

Nieuwe nota gezondheidsbeleid 2024-2026

Raadsbesluit 22-05-2024

Vanuit de Wet publieke gezondheid zijn gemeenten verplicht om na publicatie van de Landelijke nota gezondheidsbeleid een lokale nota gezondheidsbeleid vast te stellen, waarbij de landelijke doelstellingen worden meegenomen.

De doelstellingen richten zich op vier gezondheidsgebieden:

1. Gezondheid in de fysieke en sociale leefomgeving.
2. Gezondheidsachterstanden verkleinen.
3. Druk op het dagelijks leven bij jeugd en volwassenen.
4. Vitaal ouder worden.

De nieuwe nota omvat een evaluatie op de zeven acties die zijn vastgesteld in het Actieplan gezondheidsbeleid 2018-2022. De conclusie is dat de beoogde resultaten van de genoemde acties over het algemeen niet zijn behaald, mogelijk door de invloed van de coronapandemie. Een aantal acties zijn overgenomen in het gezondheidsbeleid voor de komende periode (2024-2026). Daarnaast zijn de speerpunten van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) overgenomen, vanwege hun aansluiting op de landelijke gezondheidsdoelen.

[Link naar raadsbesluit 22-05-2024](#)

[Link naar Nota Gemeentelijk Gezondheidsbeleid](#)

Realisatie Jongeren Ontmoetingsplek

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-606

Wegens de bouw van de sporthal in 2018 is de JOP aan de Emmalaan tijdelijk weggehaald en na realisatie van de sporthal weer teruggeplaatst. Uiteindelijk is in 2021 besloten om de JOP helemaal weg te halen wegens geluidsoverlast. Ook was deze kwalitatief niet meer op orde. Vanuit onderzoek door Young 4 Ever blijkt dat er nog altijd behoefte is aan een JOP. De jongeren op Texel willen erg graag een nieuwe JOP waar ze hun verantwoordelijkheidsgevoel kunnen bevorderen, waar participatiemogelijkheden zijn en jongeren elkaar kunnen ontmoeten. Samen met Young 4 Ever en politie is een plan van aanpak opgesteld waarmee rekening is gehouden met ervaringen van verschillende JOP's elders in het land. Young 4 Ever voorziet op het sociale toezicht en de politie op handhaving. Het voorstel is om in 2024 een JOP-voorziening te realiseren op het grasveld ter hoogte van het parkeerterrein bij de sporthal aan de Emmalaan.

[Link naar begroting 2024](#)

Structurele verhoging subsidieplafond mens en maatschappij

Raadsbesluit 09-11-2023 Voorstel begroting 2024-603

Al meerdere jaren zien we een toename van structurele aanvragen voor de jaarlijkse plafondsubsidie Mens en Maatschappij. Met deze subsidie stimuleren we activiteiten die bijdragen aan de kwaliteit en kwantiteit van het activiteitenaanbod in de gemeente Texel.

Toename van het aantal structurele aanvragen heeft als gevolg dat organisaties die al jaren een vaste subsidie krijgen nu worden geconfronteerd met een lagere subsidietoekenning en hierdoor niet meer het gewenste aanbod cq maatschappelijke meerwaarde kunnen leveren voor onze inwoners. Gevraagd wordt het subsidieplafond structureel te verhogen.

[Link naar begroting 2024](#)

Tussentijdse evaluatie uitvoeringsprogramma's Sociaal Domein

Raadsbesluit 22-03-2023

Overwegende

- Dat het met de meeste Texelaars goed gaat, maar dat sommige ondersteuning nodig hebben
- Dat Texelse inwoners en de samenleving het verdient dat er wordt geïnvesteerd in hun gezondheid, participatie en kwaliteit van leven
- Dat we gezamenlijk met maatschappelijke partners al mooie resultaten hebben bereikt
- Dat voor een continuering van de actielijnen van de uitvoeringsprogramma's op het gebied van welzijn, gezondheid, participatie en kwaliteit van leven extra budget nodig is

Besluit

1. Kennis te nemen van de tussentijdse evaluatie over het jaar 2022 betreffende de uitvoeringprogramma's Sociaal Domein 2022-2024.
2. Voor de uitvoering van de uitvoeringsprogramma's Sociaal Domein voor 2023 incidenteel € 195.000 beschikbaar te stellen op basis van bijgevoegde tussentijdse evaluatie over de voortgang van de uitvoeringsprogramma's Sociaal Domein en dit te dekken uit de Algemene Reserve.

[Link naar raadsbesluit 22-03-2023](#)

Uitvoeringsprogramma's Sociaal Domein 2024-2027

Raadsbesluit 22-05-2024

Om te investeren in de kwaliteit van leven van de inwoners van Texel stelt het college de raad voor om nieuwe uitvoeringsprogramma's sociaal domein vast te stellen voor de komende vier jaar. Er is voor gekozen om drie uitvoeringsprogramma's op te stellen, elk gericht op een belangrijke doelgroep binnen het sociaal domein.

1. de drie uitvoeringsprogramma's sociaal domein vast te stellen:
 - a. alle (kwetsbare) inwoners;
 - b. kind en jongeren;
 - c. ouderen;
2. voor de uitvoering van deze uitvoeringsprogramma's incidenteel € 505.755 beschikbaar te stellen en dit te dekken uit de algemene reserve.

Per programma zijn ambities en opgaven geformuleerd en bevat een stappenplan met concrete acties per opgave.

De nieuwe programma's bevatten geen grote koersverandering, wel een verdieping en uitwerking van de al ingezette strategie. Samen met de partners is in de uitvoeringsprogramma's een balans gevonden tussen waar de komende jaren vanuit het sociaal domein de lokale focus vanuit de transformatie moet liggen en wat er haalbaar is voor de uitvoering.

[Link naar raadsbesluit 22-05-2024](#)

[Link naar vaststellen uitvoeringsprogramma's Sociaal Domein 2024-2027](#)

[Link naar Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein 'Alle \(kwetsbare\) inwoners' 2024 - 2027](#)

[Link naar Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein 'Kind en Jongeren' 2024 - 2027](#)

[Link naar Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein 'Ouderen' 2024 - 2027](#)

[Link naar Evaluatie Uitvoeringsprogramma's Sociaal Domein Texel 2022 en 2023](#)

Vaststellen regiovisie sociaal domein

[Link naar Regiovisie Sociaal Domein Kop van Noord-Holland 2024-2029](#)

6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Doelstellingen

6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

De gemeente hecht veel waarde aan het behoud van de eerstelijnsvoorzieningen op Texel. We stimuleren initiatieven van huisartsen en andere zorgaanbieders die belangrijke zorgfuncties bij elkaar willen brengen en meer faciliteiten naar het eiland willen halen.

De gemeente ondersteunt initiatieven van dorpscommissies om dorpservicepunten uit te breiden met huisartsen en paramedici en de ondersteuning bij zelfstandig wonen van ouderen en mensen met een beperking.

We zorgen met de betreffende organisaties voor woonruimte voor essentiële beroepen.

De gemeente werkt samen met netwerkpartners om de toegang tot (jeugd)zorg zo optimaal mogelijk te organiseren. Dit doen we door regelmatig onderling af te stemmen. De vraag van de inwoner staat hierin altijd centraal.

Maatregelen

Interne controle versterken

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 20203-204

De business controller bij het sociaal domein is, in eerste instantie als pilot, een tijdelijke functie voor drie jaar. De inzet van deze controller is voor een deel gericht om de uitgaven die gedaan worden, voldoen aan de wet- en regelgeving (verbijzonderde interne controle). Vanuit de verbijzonderde interne controle zijn een aantal aanbevelingen gedaan, die opgevolgd moeten worden. De business controller zal dit binnen het team van sociaal domein moeten realiseren en borgen voor de toekomst. Daarnaast is, zoals aangegeven in het voorstel, het van belang om de informatie voorziening (maatschappelijke effecten, het creëren van maatschappelijke meerwaarde en bijbehorende rapportages) op orde te krijgen en houden. Ook is de inzet van de controller gericht om binnen het sociaal domein, de kennis over financiën, monitoring, meten en weten, te vergroten en te borgen voor de toekomst. De dekking van de business controller is deels uit de budgetten van het sociaal domein (uitvoeringskosten), en deels uit middelen die nu bij de programmabegroting worden gevraagd.

[Link naar begroting 2023](#)

Ophoging uren teamleider sociaal team

Raadsbesluit 09-11-2023 voorstel begroting 2024-604

Argument: hogere caseload sociaal team door oa maatregelen van het rijk (bijvoorbeeld energiearmoede uitkeringen, leefgeld vluchtelingen), daardoor meer (tijdelijke) medewerkers sociaal team en meer wisselingen van de wacht door arbeidsmarkt dat in beweging is.

[Link naar begroting 2024](#)

Stimuleren van initiatieven huisartsen en zorgaanbieders die belangrijke zorgfuncties bij elkaar vervullen

We stimuleren initiatieven van huisartsen en andere zorgaanbieders die belangrijke zorgfuncties bij elkaar willen brengen; om daarmee de krachten te bundelen en meer faciliteiten naar het eiland te brengen. We sturen op de versterking van de samenwerking tussen partners op het gebied van zorg. Hierin **faciliteert de gemeente door gronden voor de locaties van een gezondheidsplein en een gezondheidscentrum ter beschikking te stellen.**

6.3 Inkomensregelingen

Doelstellingen

6.3 Inkomensregelingen

We zetten ons extra in om alle huishoudens die recht hebben op bepaalde regelingen, zoals tegemoetkomingen voor energiekosten, te bereiken. We bieden de mogelijkheid om via de gemeente een collectieve zorgverzekering af te sluiten. Daarnaast zetten we in op het vereenvoudigen van de aanvragen van bepaalde regelingen. We werken hierin samen met onder andere Texels Welzijn en de bibliotheek.

Als gemeente willen we vraaggerichte hulp bieden, in plaats van aanbodgerichte hulp. Zo kunnen we beter aansluiten op de behoeften van onze inwoners. De Integrale Verordening Sociaal Domein, die wordt opgesteld, beschrijft in heldere taal hoe en waar een inwoner een hulpvraag kan stellen, de manier waarop de gemeente hulp biedt, welke vormen van zorg en ondersteuning mogelijk zijn, welke rechten en plichten de inwoner heeft en wat inwoners en gemeente van elkaar mogen verwachten. Ook de gevolgen van het niet-nakomen van verplichtingen komt hierin aan bod.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Bloedserieus, stop menstruatie-armoede

We hebben een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met het Armoedefonds Nederland voor het leveren van producten voor de menstruatie-uitgiftepunten (mup's). De mup's zijn door de gemeentewerf gemaakt en zijn vanaf 2025 in werking. Drie dorpshuizen en de Voedselbank zijn bereid om de mup's te beheren.

Extra inzet regelingen

Om huishoudens die recht hebben op regelingen hebben we tijdelijk een communicatiemedewerker aangesteld. Ook hebben we de webpagina 'hulp bij geldzaken' opnieuw ingericht.

We voerden gesprekken met verschillende fondsen op Texel over de bereikbaarheid van de inwoners met een laag inkomen en het onderwerp heeft een vast agendapunt tijdens het schuldhulpverlenersoverleg. Vanuit de uitvoeringsprogramma's hebben we een start gemaakt met het opstellen van een strategisch communicatieplan waarin de bereikbaarheid van de inwoners een belangrijke plek krijgt. Dit plan wordt in Q1 2025 opgeleverd.

We hebben breed gecommuniceerd over de regeling van de energietoeslag (advertenties en socials).

Voedselbank

We hebben actief meegezocht naar een nieuwe locatie voor de Voedselbank, echter nog zonder resultaat. Dit blijft onder de aandacht.

Maatregelen

Bloedserieus, stop menstruatie- armoede

Motie 22-03-2023

Spreekt uit

dat het vreselijk is als mensen niet rond kunnen komen, maar dat het voor vrouwen extra schrijnend is als er geen geld is voor maandverband en tampons.

Roept het college op

Om samen met bijvoorbeeld subsidie-partner Texels Welzijn en met behulp ook van bijvoorbeeld het Armoedefonds (specifiek het project 'stop menstruatie-armoede') op korte termijn te zorgen voor een integraal plan waarmee menstruatie-armoede op Texel succesvol te lijf wordt gegaan, en dit aan de gemeenteraad voor te leggen.

Link naar motie 22-03-2023

Extra inzet om alle huishoudens die recht hebben op regelingen te bereiken

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-203

Het college heeft besloten om iemand aan te stellen voor extra inzet om huishoudens die recht hebben op bepaalde regelingen te bereiken. Om deze huishoudens te bereiken wordt voorgesteld om 2 jaar ondersteuning in te huren.

Link naar begroting 2023

6.4 WSW en beschut werk

Doelstellingen

6.4 WSW en beschut werk

Bij Leer-werkbedrijf De Bolder staat arbeidsparticipatie, met de daaruit voortvloeiende leer- en werktrajecten van medewerkers, centraal. Ieder mens is uniek, waardoor altijd maatwerk wordt geleverd. We werken nauw samen met ketenpartners in de samenleving. De Bolder biedt werkervaringstrajecten, beschut werken, re-integratietrajecten, begeleid werken en detachering bij externe werkgevers.

In de bestuursopdracht Planning en Control, vastgesteld in mei, is de integratie van Leer-werkbedrijf De Bolder als sub-opdracht opgenomen. Daarom wordt de begroting van De Bolder vanaf dit jaar onderdeel van de gemeentelijke programmabegroting.

Wat hebben we in 2024 gedaan?

HvO & De Bolder

In 2024 heeft de focus gelegen op de transitie waarbij taken van De Bolder naar het HvO zijn gegaan. Er is intensief samengewerkt tussen het HvO, De Bolder en de daarbij betrokken partners. Concreet bood de Bolder stageplaatsen die nodig waren voor de diverse taken die in 2024 door het HvO zijn uitgevoerd.

Vanuit de WSW

Zolang de WSW als voorziening blijft bestaan zijn er medewerkers met een WSW-dienstverband. Jaarlijks vermindert het aantal werknemers met een WSW-dienstverband gemiddeld met ongeveer 6 personen, doordat medewerkers die uit dienst gaan (pensioen, ziekte, overlijden) niet meer worden vervangen door nieuwe instroom. Alleen wanneer een medewerker op eigen verzoek uit dienst gaat en later weer in dienst wil komen en dan nog een geldige WSW-indicatie heeft of bij overname van iemand vanuit een ander SW-bedrijf kan er nog sprake zijn van instroom. Sinds 2015 wordt door UWV namelijk geen nieuwe indicatie voor de WSW meer gegeven.

In 2024 was de uitstroom met zes personen gelijk aan het gemiddelde. Na het maximum van 156 werknemers in 2010 is het aantal eind 2024 gedaald naar 69 medewerkers (dat is inclusief één persoon die gebruik maakt van de RVU en exclusief 13 begeleid werkenden). Een nieuwe ontwikkeling is dat medewerkers die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt ervoor kiezen om nog voor een deel te blijven werken. In 2024 hebben twee medewerkers hiervoor gekozen.

Vanuit de participatiewet

De Bolder is de uitvoerder van de Participatiewet voor de gemeente Texel en biedt als zodanig beschutte werkplekken. Daarbinnen wordt onderscheid gemaakt tussen personen met een indicatie voor beschut werken (per 31 december 20 medewerkers) en personen die zijn ingeschreven in het doelgroepregister in het kader van de banenafsprake (9 medewerkers aan het einde van het jaar).

Job-coaching voor optimalisatie van de arbeid voor gedetacheerden.

Dit geldt zowel voor WSW-medewerkers als voor PW-medewerkers die vanuit De Bolder zijn gedetacheerd bij externe werkgevers. Door te blijven zoeken naar passende taken binnen werkplekken en door het verder ontwikkelen van de werknemer om zijn/haar taken optimaal uit te kunnen voeren, vergroten we de duurzaamheid van de dienstverbanden. Job-coaching voor Texelaars die met een beschut werk advies van UWV of die in het doelgroepregister staan en in dienst zijn bij een externe werkgever is in 2024 overgenomen door het Huis van Ontwikkeling.

Stageplekken voor Texelaars met meervoudige problematiek

Het Huis van Ontwikkeling kan voor medewerkers die in aanmerking komen voor het opdoen van werkervaring, voor een arbeidsfit traject, voor re-integratie, voor een taal- of schoolstage een stageplek aanvragen bij De Bolder. In 2024 zijn in totaal 15 Texelaars door een stage werkzaam geweest bij De Bolder

Vanuit de reclassering (werkgestraften)

Texelaars die een werkstraf opgelegd hebben gekregen tussen de 40 en 240 uur kunnen via het HvO komen werken bij De Bolder zonder dat daar een inkomen tegenover staat. Vaak zien we dat deze Texelaars uit een zwak sociaal systeem komen wat een sterke relatie heeft met het in aanraking komen met politie en justitie. Tijdens het uitvoeren van hun taakstraf bij De Bolder, begeleid het team van HvO deze Texelaars. Dit team onderzoekt de behoefte aan zorg en structuur en kan daar eventueel voorzieningen voor beschikbaar stellen.

Deze aanpak draagt sterk bij aan de recidivevermindering. In 2024 hebben twee personen onbetaald werk verricht in het kader van een taakstraf.

Investeringsen

Zoals beschreven in het door de raad gekozen toekomstscenario voor De Bolder zijn we in 2024 gestart met modernisering van de wasserij, o.a. door te investeren in een nieuwe mangelstraat. Hiermee willen we een variëteit aan beschut werk mogelijk maken om zo op de langere termijn arbeidsplaatsen te garanderen. Goed om te melden dat dit in 2024 al direct heeft geleid tot een groter wasvolume met een hogere opbrengst.

Maatregelen

Leer-werkbedrijf De Bolder

In de in mei vastgestelde bestuursopdracht: “Planning en Control” is als subopdracht de integratie van Leer-werkbedrijf de Bolder meegenomen. Als gevolg hiervan wordt de begroting de Bolder vanaf dit jaar geïntegreerd in de programmabegroting.

[Link naar Raadsbesluit 19-12-2023 Toekomst Leer-werkbedrijf De Bolder](#)

Leer-werkbedrijf De Bolder

Jaarrekening 2024

BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

De Bolder heeft als productiebedrijf een begroting te realiseren, die vastgesteld is door de gemeenteraad, maar die beïnvloed wordt door marktomstandigheden. In een directiestatuut zijn de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de directeur vastgelegd. Bij het besluit over de toekomst van De Bolder dat de raad in december 2023 heeft genomen is een beslissing over de governance van De Bolder nog uitgesteld. Inmiddels zijn gesprekken daarover gaande. Een besluit over de structuur wordt in de loop van 2025 verwacht. Vast onderdeel van het beleid van De Bolder is om kosten niet naar de toekomst door te schuiven, maar direct als lasten te nemen, gezien de onzekerheid van het werken op een commerciële markt en de toenemende onzekerheid voor de gemeente over de financierbaarheid van re-integratieactiviteiten door de WSW en de Participatiewet. Dit beleid is door de raad opnieuw bevestigd bij het vaststellen van de begroting. De begroting van 2024 (na wijziging) is vastgesteld met een verwacht negatief resultaat van € 249k, na beoogde onttrekking van € 84k aan de Reserve egalisatie rekening resultaten. De diverse afzonderlijke begrotingsposten hebben zich daarna verder ontwikkeld. Het verlies is volledig gecompenseerd en zelfs omgeslagen in een positief resultaat van € 172k. Dit is voor het grootste deel bereikt door een beter bijdrage resultaat WSW en PW, een beter bedrijfsresultaat, lagere kosten bedrijfsvoering en enkele incidentele baten. In de toelichting op het overzicht van baten & lasten zijn de verschillen t.o.v. de begroting per post toegelicht.

Balans per 31 december 2024

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2024 (x € 1.000)

ACTIVA	2024	2023	2022	PASSIVA
Vaste activa				Vaste passiva
Materiële vaste activa				Eigen vermogen
Investerings met een economisch nut	2.061	1.745	1.662	Algemene reserve
				Bestemmingsreserves-
				Gerealiseerde resultaat
				Totaal eigen vermogen
Financiële vaste activa				Voorzieningen
Leningen aan				Voorzieningen voor verplicht
Openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	1.401	1.308	1.294	verliezen en risico's
Vlottende activa				Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
Voorraden				Onderhandse leningen van
Grond- en hulpstoffen	299	284	263	Openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden
Gereed product en Handelsgoederen	19	62	6	
Totaal voorraden	318	346	269	Vlottende passiva
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar				Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Vorderingen op openbare lichamen	237	139	163	Overige schulden
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	0	0	
Rekening-courantverhoudingen met niet- financiële instellingen	53	2	1	Overlopende passiva
Overige vorderingen	185	176	215	Verplichtingen die in het begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten
Totaal uitzettingen	475	317	379	gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume
Liquide middelen				
Kassaldi	0	0	0	
Banksaldi	2	0	0	
Totaal liquide middelen	2	0	0	
Overlopende activa				
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	120	120	93	
Totaal	4.877	3.626	3.407	

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2024

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING (x € 1.000)

Omschrijving	Realisatie 2024		Begroting 2024 na wijziging		Begroting 2024 voor wijziging	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bijdrageresultaat						
<u>WSW</u>						
Lonen en personeelskosten WSW	2.171		2.168		2.168	
Gemeentelijke bijdragen WSW		2.500		2.226		2.226
Resultaat WSW		329		58		58
<u>Participatiewet</u>						
Lonen en personeelskosten P-wet	597		617		672	
Gemeentelijke bijdragen P-wet		467		457		656
Resultaat Participatiewet	130		160		16	
<u>Overige trajecten</u>						
Personeelskosten overige trajecten	-		-		0	
Vergoeding overige trajecten		-		-		12
Resultaat Overige trajecten		-		-		12
★ Totaal bijdrageresultaat		199	102			54
Bedrijfsopbrengsten						
Opbrengst verkoop en productie		1.654		1.614		1.614
Afschrijving vaste activa t.b.v. productie	104		117		116	
Overige bedrijfskosten t.b.v. productie	241		204		204	
Bedrijfslasten t.b.v. productie	345		321		320	
★ Totaal bedrijfsopbrengsten		1.309		1.293		1.294
Overige opbrengsten						
Huuropbrengst gebouwen		38		31		31
★ Totaal overige opbrengsten		38		31		31
Kosten bedrijfsvoering						
Salariskosten ambtelijk personeel	921		951		1.112	
Afschrijving vaste activa algemeen	58		62		62	
Overige bedrijfskosten	483		541		541	
★ Totaal kosten bedrijfsvoering	1.462		1.554		1.715	
★ Totaal bijdrage- en bedrijfsresultaat		84	-/-332		-/-336	
Financiële baten en lasten		10	1		1	
★ Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		94	-/-333		-/-337	

Het resultaat van -/-333 is het resultaat dat De Belden heeft behaald uit de normale bedrijfsactiviteiten.

TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

Vaste activa

<u>Materiële vaste activa</u> x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023	Investe- ringen	Desinves- teringen
Gronden en terreinen	512	512	-	-
Bedrijfsgebouwen en installaties	884	846	70	-
Vervoermiddelen	2	-	82	-
Machines en overige inventaris	264	387	325	-
Totaal	1.662	1.745	477	-

De materiële vaste activa betreffen uitsluitend activa met installaties, machines, inventarissen en goederen zijn op b
€ 16.211.000 verzekerd tegen brand- en stormschade (g
taxatiewaarde wordt jaarlijks geïndexeerd en is aanzienlij

In 2024 is geïnvesteerd in een nieuwe mangelstraat voor
nomen. In 2023 was hiervoor een aanbetaling gedaan van
gelstraat bedroeg 438k. Hiervoor was in 2023 een raadsb
Daarnaast is geïnvesteerd in een nieuwe bedrijfswagen w
van het dak van de afdeling varia/fijnwerk ad 68k. Ook is e
met de investering in 2023 in de nieuwe keuken voor de k
bestelbus zijn betaald uit overgehevelde investeringsbudg
De jaarlijkse afschrijvingen van de keuken en de bestelbu
dekt. De afschrijvingen van de vervanging van het dak wor

Het restant van iets meer dan € 38.000 van het door de ra
(oorspronkelijk € 130.000) en ook het totaal van het door
2024 (ad € 130.000) zijn overgeheveld naar 2025.

<u>Financiële vaste activa</u> x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023	Investe- ringen	Desinves- teringen
Lening aan de gemeente Texel	1.294	1.308	172	-

De lening bestaat uit de bij de gemeente Texel belegde n
lossingen zijn opgenomen de onttrekkingen aan reserves

Vlottende activa

Voorraden

Grond- en hulpstoffen
Gereed product en handelsgoederen
Totaal voorraden

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen
Gemeente Texel
Belastingdienst

De vordering op de gemeente betreft het debiteurensald
ad € 39.000 nog te ontvangen bijdrage in het kader van de
en begeleiding. Daarnaast was er per 31 december een b

Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen

Banksaldo BNG via gemeente Texel

Overige vorderingen

Handelsdebiteuren

Voorziening dubieuze debiteuren

Totaal uitzettingen

Handelsdebiteuren ouder
dan 3 maanden (x € 1.000)

In 2024 was een voorziening gevormd van 2k in verband met faillissement van de gemeente Texel in februari 2024. Dit faillissement is nog niet afgewikkeld.

Liquide middelen

Kassaldo

Kassaldo

Banksaldo

Banksaldo

Bij het banksaldo gaat het om een Rabobankrekening die is bedoeld voor kleine uitgaven.

Overlopende activa

Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende boekjaren komen

Vooruitbetaalde kosten

Nog te ontvangen bedragen

Totaal overlopende activa

In deze post is een bedrag van € 28.000 begrepen aan no-claims-voordeel (NIV) in het kader van de Wet tegemoetkoming in de achterstallige IVA-uitkeringen van UWV.

PASSIVA

Vaste passiva

Reserves x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023	Bestem- ming resultaat	Herbe- stemming	Ont- trekking
Algemene reserve	360	360	-	-	-
Investeringsreserves:					
Reserve investeringen 2003	40	21	-	-	-
Reserve investeringen 2018	450	423	-	-	-
Reserve cofinanc. transitiekst. PW	50	36	-	-	-
Kostenreserves:					
Reserve transformatiekosten	130	126	-	-	-
Risicoreserves:					
Reserve egalisatie rekeningresultaten	264	264	78	-	-
Gerealiseerde resultaten:					
Gerealiseerde resultaat 2023	0	78	- 78		-
Gerealiseerde resultaat 2024		0	172		
Totaal	1.294	1.308	172	-	-

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen van Openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden

Gemeente Texel	Saldo per 1 januari
	Nieuwe leningen
	Aflossingen
	Saldo per 31 december

De leningen worden verstrekt door de gemeente Texel, w
2,44% tot 5 februari en 2,82% daarna. De nieuwe leninge
aflossingen bestaan uit de afschrijvingen op de materiële

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Overige schulden	Crediteuren
	Overige schulden
	Saldo per 31 december

Overlopende passiva

Verplichtingen die in het boekjaar zijn opgebouwd en die in een volgend boekjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Nog te betalen bedragen
Vooruit ontvangen bedragen
Rekening-courant gemeente Texel
Nog te verrekenen gemeente Texel
Saldo per 31 december

De post nog te betalen bedragen bestaat uit in 2024 (nog
en diensten die in 2024 hebben plaatsgevonden.

De post vooruit ontvangen bedragen betreft bedragen di
een deel betrekking hebben op 2025.

De rekening-courant met de gemeente vertoont e
momentopname.

Het bedrag dat per ultimo 2023 nog te verrekenen was r
onderling wordt verrekend voor de te verrekenen
afschrijvingen, de te verrekenen rente over de activa en
rekening-courant en de te verrekenen btw (compensatie
ging het hierbij om een vordering, zie vlottende activa.

		Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging	
WET SOCIALE WERKVOORZIENING (WSW)				
Lonen en personeels- kosten WSW	Loonkosten WSW-werknemers	1.999	2.000	
	Personeelskosten WSW	88	93	
	Kosten begeleid werken WSW	84	75	
	Totaal personele kosten WSW	<u>2.171</u>	<u>2.168</u>	
Gemeentelijke bijdragen WSW	Gemeente Texel budget WSW	2.500	2.226	
	Buitengemeenten budget WSW	-	-	
	Totaal gemeentelijke bijdragen WSW	<u>2.500</u>	<u>2.226</u>	
De hoogte van het WSW-budget is gebaseerd op de gemiddelde bezetting per jaar vermindert met een berekende natuurlijke uitstroom en een jaarlijkse schil tussen de betaalde werknemers in FTE en de gesubsidieerde werknemers met een ernstige beperking voor 1,25 meetellen.				
In de meicirculaire 2024 is het budget op basis van het aantal SE en het budget duidelijk hoger uit te vallen dan in de publicaties van het jaar ervoor was				
PARTICIPATIEWET (P-wet)				
Lonen en personeels- kosten P-wet	Loonkosten beschut P-wet	346	377	
	Loonkosten intern P-wet	235	210	
	Loonkosten individuele voorz. P-wet	-	-	
	Personeelskosten P-wet	16	30	
	Loonkostensubsidie werkg. P-wet extern	-	-	
	Totaal personele kosten P-wet	<u>597</u>	<u>617</u>	
Gemeentelijke bijdragen P-wet	Vergoeding loonkosten beschut	177	167	
	Vergoeding begeleiding beschut	163	172	
	Vergoeding loonkosten intern met lks	87	82	
	Vergoeding begeleiding intern met lks	40	36	
	Vergoeding loonkostensubsidie extern	-	-	
	Vergoeding begeleiding extern met lks	-	-	
	Vergoeding begeleiding werkervaringsplaatsen	-	-	
	Extra bijdrage P-wet gemeente	-	-	
	Totaal gemeentelijke bijdragen P-wet	<u>467</u>	<u>457</u>	
OVERIGE TRAJECTEN				
Personeelskosten	<u>Personeelskosten overige trajecten</u>	-	-	
Bijdrage overige trajecten	Vergoeding voor overige trajecten	-	-	
	Totaal bijdrage uit overige trajecten	<u>-</u>	<u>-</u>	

OPBRENGST VERKOOP EN PRODUCTIE

Opbrengst productie	Omzet verkoop en productie	3.320	3.225
---------------------	----------------------------	-------	-------

		Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging
TOTAAL BEDRIJFOPBRENGSTEN			
	Totaalopbrengst verkoop en productie	1.654	1.614
	Af: bedrijfslasten t.b.v. productie	345	321
	Netto bedrijfsopbrengsten	<u>1.309</u>	<u>1.293</u>

Behalve direct aan de productie verbonden kosten zoals grondstoffen en gas, maar ook afschrijving en onderhoud van machines en vervoermiddelen, brandstoffen, maar ook aan de productie. Ook de kosten die gemaakt worden i.v.m. productontwikkeling t.b.v. productie. De netto bedrijfsopbrengsten zijn in 2024 0,8% hoger dan begroot, maar zullen de bedrijfslasten t.b.v. de productie de komende jaren wel toeneemen, wat kan worden gecompenseerd met een hogere opbrengst kunnen compenseren.

BEDRIJFSLASTEN TBV PRODUCTIE

Afschrijving activa t.b.v. de productie	Afschrijving activa t.b.v. productie	104	117
	De afschrijvingslasten ten behoeve van de productie zijn lager dan begroot, omdat voor 2024 nog niet allemaal zijn gerealiseerd en deels worden verschoven, waardoor er wordt een € 58.000 onttrokken uit de daarvoor bestemde investeringsreserves.		
Overige bedrijfskosten t.b.v. productie	Onderhoudskosten machines	165	130
	Onderhoudskosten vervoermiddelen	50	43
	Brandstoffen	14	15
	Kosten productontwikkeling	10	10
	Overige productiekosten	2	6
	Totaal overige bedrijfskosten t.b.v. productie	<u>241</u>	<u>204</u>

De onderhoudskosten machines en vervoermiddelen zijn beide hoger dan begroot, maar worden gedekt uit de hogere bedrijfsopbrengst. Het bedrag van de kosten productontwikkeling wordt conform de begroting gerealiseerd, maar de reserve transformatiekosten.

OVERIGE OPBRENGSTEN

Huuropbrengst gebouwen	Dit betreft de verhuur van een deel van het NUON-pand	38	31
	De opbrengst is hoger dan begroot, o.a. vanwege incidentele verhuur.		

KOSTEN BEDRIJFSVOERING

Salariskosten ambtelijk personeel	Salariskosten ambtelijk personeel	827	924
	Doorberekende personeelskosten	17	
	Personeelskosten	30	27
	Inhuur payroll-werknemers	47	-
	Totaal salariskosten ambtelijk personeel	<u>921</u>	<u>951</u>

Afschrijving vaste Activa algemeen	Deze post wordt gespecificeerd als volgt:		
	Afschrijving gebouwen en installaties	72	76
	Afschrijving machines	85	95
	Afschrijving inventaris	-	-
	Afschrijving vervoermiddelen	5	8

		Realisatie 2024	Begroting 2024 na wijziging
Overige bedrijfskosten	Onderhoudskosten	181	188
	Energieverbruik algemeen	78	75
	Belastingen en verzekeringen	57	51
	Overige algemene kosten	196	227
	Diverse incidentele lasten	1	-
	Diverse incidentele baten	-/- 30	-
	Totaal overige bedrijfskosten	483	541

Diverse incidentele lasten:

In 2024 is een schadevergoeding onder incidentele lasten geboekt.

Diverse incidentele baten:

Onder diverse incidentele baten is opgenomen een bedrag van 4k in verband met de afbouw van de reserve voor de afbouw van de reserves. Daarnaast valt hieronder een bedrag van 15k aan achterstallige IVA's van de voorgaande boekjaren. De rest van deze post bestaat uit vrijgevalen bedragen die nog te betalen.

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Betaalde rente leningen	53	72
Ontvangen rente belegde reserves	-/- 47	-/- 54
Overige rente	-/- 16	-/- 17
Totaal financiële baten en lasten	-/- 10	-/- 1

De rente op de leningen betreft de rente over de vaste activa van De Boerlaan, de laatste afgesloten lening van de gemeente Texel bij een externe financiële instelling. De overige rente bestaat uit ontvangen betalingskorting op inkoop van de gemeente.

De overige rente bestaat uit ontvangen betalingskorting op inkoop van de gemeente.

ONTTREKKINGEN RESERVES

Onttrekking reserve investeringen 2003	15	15
Onttrekking reserve investeringen 2018	40	46
Onttrekking reserve <u>cofinanciering transitiekst. P-wet</u>	13	13
Onttrekking reserve transformatiekosten	10	10
Onttrekking reserve egalisatie rekeningresultaten	-	-
Totaal onttrekking bestemmingsreserves	78	84

RESULTAAT

Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	94	-/- 333
Onttrekking aan reserves	78	84
Gerealiseerd resultaat	172	-/- 249

Voorgesteld wordt het behaalde resultaat toe te voegen aan de reserve rekeningresultaten van De Boerlaan.

6.5 Arbeidsparticipatie

Doelstellingen

6.5 Arbeidsparticipatie

We hechten er veel waarde aan dat iedereen op het eiland actief meedoet in de samenleving. Ook Texelaars die (nog) geen baan hebben. De gemeente wil deze mensen via vrijwilligerswerk bij de samenleving betrekken en ze vervolgens, indien mogelijk, begeleiden bij een geleidelijke terugkeer naar de arbeidsmarkt. Dit doen we in samenwerking met het Huis van Ontwikkeling, De Bolder en Texels Welzijn.

Wat hebben we in 2024 gedaan?

Vorming Huis van Ontwikkeling

Op 1 januari is het Huis van Ontwikkeling (HvO) gestart. Het HvO heeft een vrijwilligerscoördinatorpunt met als doel vraag en aanbod van vrijwilligers breed te matchen. Hier hebben we een kwartiermaker voor aangesteld. Texels Welzijn beheert dit vrijwilligerscoördinatorpunt. Op de nieuw gelanceerde website 'vrijwilligerswerkTexel' kunnen vrijwilligers en organisatie elkaar vinden. We maakten verschillende inspirerende filmpjes waarin we de voordelen van het vrijwilligerswerk belichten. Ook hebben we een implementatieplan opgesteld met acties gericht op het werven en begeleiden van vrijwilligers en het goed positioneren van het vrijwillige coördinatorpunt binnen het HvO.

Maatregelen

Toekomst Leer- werkbedrijf De Bolder

Raadsbesluit 19-12-2023

Overwegende

- Dat het met de meeste Texelaars goed gaat, maar dat sommige ondersteuning nodig hebben;
- De gemeente Texel uitvoering moet en wil geven aan haar wettelijke taak om beschut werk aan te bieden;
- Dat voor een continuering van het Leer-werkbedrijf De Bolder extra budget nodig is en keuzes gemaakt moeten worden;
- Na kennis genomen te hebben van de Beleidsnotitie 'Toekomst De Bolder' (oktober 2023) en het rapport 'Toekomstscenario De Bolder' van KokxDeVoogd, alsmede de Meerjarenbegroting De Bolder, de jaarschijven 2024 -2027.

Besluit

1. Kennis te nemen van de Beleidsnotitie 'Toekomst De Bolder' (oktober 2023) en het rapport 'Toekomstscenario De Bolder' van KokxDeVoogd;
2. In te stemmen met scenario 2 voor de toekomst van De Bolder, zoals verwoord in de beleidsnotitie 'Toekomst De Bolder', waarbij het uitgangspunt is het bestendigen van de missie van De Bolder, maximale focus op de doelgroep en een modernisering van de productielijn wasserij;
3. De bemiddeling naar een reguliere werkgever niet meer vanuit De Bolder te organiseren, maar dit te beleggen bij het Huis van Ontwikkeling;
4. Akkoord te gaan met de aangepaste begroting van de Bolder jaarschijf 2024 met het begroot tekort van € 333.000 en dit bedrag te dekken uit de bestaande reserves van De Bolder;
5. Kennis te nemen van de Meerjarenbegroting De Bolder, de jaarschijven 2025 -2027;
6. Een krediet van € 130.000 beschikbaar te stellen voor de noodzakelijke investeringen. De kapitaallasten van deze investeringen zijn meegenomen in de aangepaste (meerjaren-)begroting De Bolder 2024-2027.

[Link naar raadsbesluit 19-12-2023](#)

Vorming Huis van Ontwikkeling

Raadsbesluit 19-12-2023

Overwegende

- Dat de huidige ondersteuning van de gemeente binnen de kaders van de Participatiewet slechts een beperkt aantal inwoners van Texel bereikt en er een veel grotere groep inwoners ondersteuning kan gebruiken bij vragen over werken, leren, ontwikkelen en participeren;
- Dat de werkgevers en ondernemers van Texel nu geen werkgeversadvies en ondersteuning ontvangen en hiervoor naar de overkant moeten;
- Dat de gemeente Texel uitvoering moet geven aan haar nieuwe wettelijke taak om voor iedere inwoner een loket te bieden voor vraagstukken op het gebied van werk en ontwikkeling;
- Dat de gemeente Texel met het Huis van Ontwikkeling qua vorm en aanpak al voorsorteert op de landelijke ontwikkeling (verplichting) naar de vorming van Regionale Werkcentra;
- Dat de opgave voor wat betreft de arbeidsmarkt op Texel vraagt om gezamenlijke inspanningen om deze toekomstbestendig en vitaal te maken en houden;
- Dat voor de vorming van een Huis van Ontwikkeling extra budget nodig is;
- Dat de netto extra kosten lager uitvallen dan de opgenomen bedragen in de vast te stellen deelbegroting Huis van Ontwikkeling gezien het feit dat een deel van de personele lasten nu reeds opgenomen zijn in de begroting van De Bolder en de gemeentelijke begroting omdat hier sprake is van verschuiving van taken (en dus budgetten).

Besluit

1. Tot de vorming van een Huis van Ontwikkeling op Texel en hiermee meer en betere ondersteuning te bieden aan inwoners en werkgevers op Texel.
2. De kwartiermaker de opdracht te geven om tot voorbereiding, inrichting en doorontwikkeling van het Huis van Ontwikkeling te komen en de raad periodiek te informeren over de voortgang en resultaten.
3. Het college opdracht te geven voor eind 2025 een evaluatie op te stellen en de raad hierover te informeren, alsmede over de toekomstige aansturing van het Huis van Ontwikkeling vanaf 2026.
4. Voor de uitvoering van deze taak middelen beschikbaar te stellen conform deelbegroting:
 - o Incidenteel voor de algemene kosten bedrijfsvoering € 80.000 voor de jaren 2024 en 2025
 - o Incidenteel voor additionele kosten van het HVO € 547.666 voor 2024 en 2025
 - o Vanaf begrotingsjaar 2026 structureel de kosten van het Huis van Ontwikkeling zijnde € 547.666 in de meerjarenraming mee te nemen.

Link naar raadsbesluit 19-12-2023

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Doelstellingen

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

We hechten er veel waarde aan dat alle inwoners kunnen meedoen in de maatschappij, ook wanneer zij hinder ondervinden van een fysieke of psychische beperking. Als dit niet lukt op eigen kracht, ondersteunen wij waar nodig. Samen met netwerkpartners wordt onderzocht welke ondersteuning het meest passend is. We werken samen vanuit vertrouwen in elkaars expertise.?

Wat hebben we gedaan in 2024?

Aanpassen verordening Maatschappelijke ondersteuning Texel 2019

Deze verordening is niet opgepakt. Er is voor gekozen om deze verordening op te nemen in de integrale verordening Sociaal Domein die in 2025 wordt opgesteld.

Maatregelen

Aanpassen verordening Maatschappelijke ondersteuning Texel 2019

Raadsbesluit 29-05-2019 vaststelling maatschappelijke ondersteuning Texel 2019

Overwegende

Dat actualisatie van de verordening maatschappelijke ondersteuning Texel noodzakelijk is, gelet op de recente wijzigingen in de Wmo (uitvoeringsbesluit 2015).

De Wmo verplicht de gemeenteraad tot het stellen van regels in de verordening voor een goede verhouding tussen de prijs en de kwaliteit van een voorziening. Ook zijn gemeenten op grond van de Wmo verplicht tot het instellen van een maximering van de eigen bijdrage voor voorzieningen. Dit houdt in dat gemeenten ongeacht inkomen of draagkracht een eigen bijdrage voor Wmo voorzieningen mogen vragen tot een maximum van € 17,50 per vier weken (in 2019).

Tevens verplicht de Wmo dat in de verordening artikelen over het persoonsgebonden budget worden uitgebreid met de (berekenningswijze van de) hoogte van het pgb in plaats van dit uit te werken in de nadere regels. Dit zijn in hoofdlijn de aanpassingen in de nieuwe verordening maatschappelijke ondersteuning Texel.

[Link naar Vaststellen verordening maatschappelijke ondersteuning 2019](#)

Besluit

1. De nieuwe verordening maatschappelijke ondersteuning Texel 2019 vast te stellen.

Raadsbesluit 19-12-2023 aanpassen verordening maatschappelijke ondersteuning 2019

Gelet op

- het besluit dat het kabinet heeft genomen met betrekking tot de eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen, met uitzondering van Beschermd Wonen; vanaf 1 januari 2024 zal de eigen bijdrage stijgen van €19,- naar €20,60 per maand;
- het feit dat deze wijziging ook gevolgen heeft voor de voetnoot in de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Texel 2019, waarin nog het oude abonnementstarief staat vermeld.

Besluit

Voetnoot 2 in de Verordening maatschappelijke ondersteuning Texel 2019 te wijzigen naar:

‘De bijdragen voor maatwerkvoorzieningen of pgb zijn gelijk aan de kostprijs, tot aan ten hoogste het door het CAK landelijk vastgestelde bedrag per maand voor de ongehuwde cliënt of de gehuwde cliënten tezamen, tenzij overeenkomstig artikel 2.1.4a, vijfde lid, van de wet, of hoofdstuk 3 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 geen of een lagere bijdrage is verschuldigd. Dit bedrag zal worden geïndexeerd krachtens de daarvoor bedoelde wetsbepalingen Wmo 2015 in artikel 2.1.4, 3e lid, en 2.1.4a, 4e lid.’

[Link naar Aanpassen verordening Maatschappelijke ondersteuning Texel 2019 raadsbesluit 19-12-2023](#)

6.72a Jeugdhulp begeleiding

Doelstellingen

6.72a Jeugdhulp begeleiding

Gemeente Texel vindt het belangrijk dat ieder kind gezond en veilig kan opgroeien. We zetten in op preventie via Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO), Schoolmaatschappelijk werk en jongerenwerk. Wanneer netwerkpartners of het sociaal team zien dat bepaalde thema's veel spelen bij een grote groep jeugdigen, dan worden groepstrainingen aangeboden.? Als problemen niet preventief zijn op te lossen, dan kunnen jongeren en hun ouders worden begeleid naar jeugdhulp.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Jongerenwerk extra inzetten en bestendigen

Young 4 Ever geeft continu uitvoering aan de bcf-afspraken. Dit wordt tussentijds gemonitord. Er zijn jeugdclubs gestart in de buitendorpen en jongeren op de OSG zijn bevraagd naar actuele onderwerpen. Vanuit de gesprekken met jongeren hebben wordt o.a. getracht de ACT-app te vullen met aanbod dat aansluit bij de jongeren. Daarnaast heeft Young 4 Ever deelgenomen aan Ouderkracht. We hebben een start gemaakt met het plan van aanpak voor 2025 om het jongerenwerk nog krachtiger neer te zetten zodat we een (nog) groter publiek bereiken.?

Maatregelen

Jongerenwerk extra inzetten en bestendigen

Raadsbesluit 09-11-2023 voorstel begroting 2024-605

We willen extra inzetten op het jongerenwerk op Texel en deze bestendigen.

Young 4 Ever heeft de afgelopen jaren met incidentele middelen extra ingezet op online jongerenwerk en de psychische gezondheid van jongeren. Dat gaat goed en is nog steeds hard nodig. Dat willen we bestendigen met de inzet van structurele gelden.

Daarnaast willen we extra uren inzetten op preventie van problemen, mentale gezondheid, verbreding van de doelgroep en het vergroten van het bereik in de buitendorpen door extra formatie voor professioneel jongerenwerk mogelijk te maken. In 2023 voeren we gesprekken met Young 4 Ever om nadere afspraken te maken over invulling en leggen we de afspraken vast in een nieuw BCF-contract.

[Link naar begroting 2024](#)

6.81a Beschermd wonen (WMO)

Doelstellingen

6.81a Beschermd wonen (WMO)

De decentralisatie van Beschermd wonen is in 2024 opnieuw door de overheid uitgesteld. De streefdatum staat nu op 1 januari 2026. Ondanks het financieel nog onduidelijke kader, heeft de regio op uitvoeringsniveau samenwerkingsafspraken gemaakt. Vanuit de inkoopstrategie Wmo, vastgesteld in 2024, gaan we behalve op het bieden van zorg in een beschermde accommodatie (Beschermd wonen) de focus meer leggen op het bieden van zorg in de eigen omgeving (Beschermd thuis).?

Wat hebben we gedaan in 2024?

Regiovisie beschermd wonen 2024

Tot inwerkingtreding op 1 januari wordt tot die tijd uitvoering gegeven aan de huidige wet op basis van de middelen van het huidige verdeelmodel.

Maatregelen

Regiovisie beschermd wonen 2024

Raadsbesluit 24-05-2023

Overwegende

- Dat het verplicht is om een regiovisie vast te stellen voor beschermd wonen.
- Dat de regiovisie beschermd wonen niet nieuw is, maar is gebaseerd op het reeds vastgestelde document “Thuis in de buurt” (2018) aangevuld met actuele ontwikkelingen n.a.v. de decentralisatie
- Dat het van belang is dat we regionaal met elkaar blijven samenwerken.
- Dat met het opheffen van de mandaatregeling met centrumgemeente Den Helder wij als lokale gemeente zelf verantwoordelijk zijn voor de toegang en financiering van beschermd wonen en afspraken maken over de samenwerking in de regio.
- Dat het vaststellen van de regiovisie een bevoegdheid is van de (lokale) raad.

Besluit

1. Akkoord te gaan met de regiovisie beschermd wonen 2024.

Link naar raadsbesluit 24-05-2023

6 Wat is gedaan in 2024 wat op de planning stond in 2023

Er zijn geen onderdelen voor programma 6.

6 Aangevraagde en toegekende subsidies

Binnen programma 6 zijn geen subsidies aangevraagd en toegekend.

Verbonden partijen in programma 6

Naam verbonden partijen	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GGD Hollands Noorden	1.2 Openbare orde en veiligheid 6.1 Toezicht kwaliteit en kinderopvang 7.1 Volksgezondheid	Uitvoering inspectie kinderopvang. Bescherming en bevordering van de gezondheid, uitvoering gemeentelijk gezondheidsbeleid, goede jeugdgezondheidszorg (o.a. consultatiebureau) en preventie.

6 Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
6. Sociaal Domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	2020	4	6
				2021	4	6
				2022	4	6
6. Sociaal Domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de totale beroepsbevolking	CBS	2021	67,9	70,4
				2022	70	72,2
				2023	71	73,1
6. Sociaal Domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	2020	2	2
				2021	1	2
				2022	-	2
6. Sociaal Domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	2021	213,3	431,2
				2022	138,7	366,7
				2023	152,8	344,8
6. Sociaal Domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners inwoners van 15-74 jaar	CBS	2021	36,1	197,7
				2022	48,3	197,7
				2023	83,1	191,5
6. Sociaal Domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2021	14,2	13,7
				2022	13,7	13,4
				2023	13,5	13,5
6. Sociaal Domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2021	1,3	1,2
				2022	0,9	1,2
				2023	0,9	1,1
6. Sociaal Domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	2021	-	0,3
				2022	-	0,3

				2023	-	0,3
6. Sociaal Domein	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	2021	570	-
				2022	550	710
				2023	540	700

De cijfers over 2024 zijn nog niet bekend.

6 Wat heeft het gekost

Wat heeft het gekost programma 6

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2022	Realisatie 2023	Primaire Begroting 2024	Begroting na wijzigingen 2024	Realisatie 2024
Lasten						
PROGRAMMA 6	Zorg voor elkaar					
TV_6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	5.367	1.748	2.067	2.103	2.300
TV_6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.499	2.691	1.782	1.838	2.102
TV_6.3	Inkomensregelingen	3.690	4.032	2.806	3.575	3.558
TV_6.4	WSW en beschut werk	2.623	2.499	2.367	2.659	2.494
TV_6.5	Arbeidsparticipatie	269	345	210	817	757
TV_6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	507	513	561	636	582
TV_6.712	Begeleiding (WMO)	1.003	640	0	0	0
TV_6.713	Dagbesteding (WMO)	0	363	0	0	0
TV_6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	301	315	0	0	0
TV_6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	1.056	1.094	1.249	1.151	1.116
TV_6.71B	Begeleiding (WMO)	0	0	818	798	657
TV_6.71C	Dagbesteding (WMO)	0	0	421	401	362
TV_6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	346	366	288
TV_6.72A	Jeugdhulp begeleiding	2.582	712	422	686	719
TV_6.72B	Jeugdhulp behandeling	0	342	107	422	560
TV_6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	0	374	134	263	171
TV_6.72D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	41	84	38	47
TV_6.73A	Pleegzorg	0	219	359	179	137
TV_6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	0	635	294	1.200	1.189
TV_6.74A	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	0	32	150	30	30
TV_6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	793	634	924	861
TV_6.821	Jeugdbescherming	167	104	0	0	0
TV_6.822	Jeugdreclassering	0	0	0	0	0
TV_6.82A	Jeugdbescherming	0	0	288	143	278
TV_6.82B	Jeugdreclassering	0	0	39	4	0
Totaal Zorg voor elkaar		20.064	17.492	15.137	18.233	18.210
Baten						
PROGRAMMA 6	Zorg voor elkaar					
TV_6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	3.842	45	69	72	302
TV_6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	112	24	0	0	12
TV_6.3	Inkomensregelingen	1.863	2.108	1.868	2.470	2.553
TV_6.4	WSW en beschut werk	237	44	65	65	-78
TV_6.5	Arbeidsparticipatie	103	202	0	0	35
TV_6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	77	84	108	108	103
TV_6.72A	Jeugdhulp begeleiding	0	0	0	0	13
Totaal Zorg voor elkaar		6.234	2.507	2.111	2.715	2.940
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		-13.830	-14.985	-13.026	-15.518	-15.270
Gerealiseerd resultaat		-13.830	-14.985	-13.026	-15.518	-15.270

Programma 6 Zorg voor elkaar inclusief DSSW De Bolder

inclusief DSW De Bolder	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Primaire Begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024
Totaal lasten (inclusief mutaties reserves)	20.064	17.492	15.137	18.233	18.210
Totaal lasten DSW De Bolder	4.534	4.629	4.876	4.661	4.575
Totaal lasten programma 2 incl. De Bolder	24.598	22.121	20.013	22.894	22.785
Eliminatie participatiebudget WSW	-2.835	-3.010	-2.882	-2.723	-2.967
Totaal lasten programma 2	21.763	19.111	17.131	20.171	19.818

Totaal baten (inclusief mutaties reserves)	6.234	2.507	2.111	2.715	2.940
Totaal baten DSW De Bolder	4.432	4.707	4.623	4.412	4.747
Totaal baten programma 2 incl. De Bolder	10.666	7.214	6.734	7.127	7.687
Eliminatie participatiebudget WSW	-2.835	-3.010	-2.882	-2.723	-2.967
Totaal baten programma 2	7.831	4.204	3.852	4.404	4.720
Saldo programma 2	13.932	14.907	13.279	15.767	15.098

6 Analyses

Analyse

De kolom begroting 2024 na wijziging minus rekening 2024 waarbij rekening moet worden gehouden met de opgenomen lasten en opgenomen baten. Die zijn bij de analyse getotaliseerd. (bedragen x € 1.000)

Samenkracht en Burgerparticipatie		33
GGD - Als gevolg van de aangepaste CAO SWO is de gemeentelijke bijdrage hoger dan begroot	-59 N	
Overige oorzaken <€50k	92 V	

Toegang en eerstelijnsvoorzieningen		- 252
Wet inburgering - Zowel de lasten voor de wet Inburgering als de inkomsten van het Rijk zijn niet begroot op taakveld 6.1 zoals de iv3 voorschrijft. Als gevolg hiervan is een afwijking ten opzichte van de werkelijk geboekte lasten en baten ontstaan.	108 V	
Uitvoeringskosten Sociaal Domein - Als gevolg van openstaande vacatures is het loonbudget niet volledig benut, hier tegenover staan hogere kosten voor inhuur	90 V	
Inhuur Sociaal Domein - als gevolg van openstaande vacatures heeft er meer inhuur plaatsgevonden dan begroot.	- 426 N	
Overige oorzaken <€50k	-24 N	

Inkomensregelingen		100
BUIG - De BUIG wordt begroot aan de hand van de door het Rijk toegekende bedrag voor gemeente Texel. In 2024 waren de kosten gemaakt door de gemeente Texel hoger dan de uitkering van het Rijk.	- 178 N	
Reintegratie - minder reïntegratietrajecten zijn uitgevoerd via de Bolder, daar het Huis van Ontwikkeling meer in positie is gebracht. Dit is bij de begroting en tussenrapportage niet voorzien.	248 V	
Diverse overschrijdingen, waaronder energietoeslag en de hogere premie collectieve zorgverzekering, zorgen samen met onderschrijdingen in de vorm van afrekeningen ToZo en een klein voordeel bij armoedebestrijding kinderen, zorgen voor deze afwijking in het budget.	31 V	

Arbeidsparticipatie		117
Uitvoeringskosten Sociaal Domein - Als gevolg van openstaande vacatures is het loonbudget niet volledig benut, hier tegenover staan hogere kosten voor inhuur	50 V	
Vergunninghouders - De kosten voor de inburgering zijn in 2024 per abuis op taakveld 6.5 (arbeidsparticipatie) begroot, waar dit taakveld 6.1 dient te zijn. Als gevolg hiervan is een verschil ontstaan.	67 V	

WMO		343
PGB - Ten opzichte van de prognose in de tussenrapportage zijn de kosten voor de PGB uitgebleven	141 V	
Uitvoeringskosten Sociaal Domein - Als gevolg van openstaande vacatures is het loonbudget niet volledig benut, hier tegenover staan hogere kosten voor inhuur	67 V	
Woningaanpassingen - In de tussenrapportage is, als gevolg van de lasten in het eerste kwartaal 2024, het budget bijgesteld voor de woningaanpassingen. Dit extra budget is niet nodig gebleken.	45 V	
Bij diverse posten zoals dagbesteding WMO, hulp bij het huishouden en WMO vervoer is in de tussenrapportage afgeraamd. De lasten binnen deze posten zijn alsnog minder gebleken dan na de bijstelling.	83 V	
Overige oorzaken <€50k	7 V	

Jeugd		-93
Jeugdhulp behandeling - ondanks bijstelling in de tussenrapportage is als gevolg van een enkele client het verhoogde budget niet afdoende gebleken.	- 138 N	
Jeugdhulp dagbesteding - in de tussenrapportage is het budget bijgesteld. De zorgvraag is echter verschoven naar behandeling, waardoor de verhoging van het budget op dagbesteding niet nodig is gebleken.	91 V	
Jeugdhulp crisis/GGZverblijf - Ten opzichte van de prognose in de tussenrapportage zijn de kosten voor jeugdhulp met verblijf achter gebleven.	63 V	
Jeugdbescherming en jeugdreclassering - In de tussenrapportage is € 145K afgeraamd op het budget, echter is vanaf september voor € 112K aan extra onvoorziene kosten Zorg In Natuura Jeugdreclassering gemaakt.	- 135 N	
Pleegzorg - Ten opzichte van de prognose in de tussenrapportage zijn de kosten voor pleegzorg nog verder uitgebleven.	42 V	
Overige oorzaken <€50k	-16 N	

Totaal programma 6		V 248
---------------------------	--	--------------

Programma 7 - Volksgezondheid, duurzaam en schoon

Visie

Voor Texel liggen er stevige opgaven op het gebied van klimaatadaptatie en de energietransitie. We willen bereiken dat Texel op deze thema's klaar is voor de toekomst. Dat betekent onder andere dat we een groot deel van de woningen verduurzamen en we de openbare ruimte klimaat adaptief inrichten. Er is uitvoering gegeven aan belangrijke beleidskaders zoals Texel Zelfvoorzienend en Duurzaam, de Transitievisie Warmte en de Regionale Energiestrategie 1.0. Daarnaast streven we naar een circulaire economie: van afval naar grondstof. Hergebruik van materialen krijgt voorrang boven verbranding.

[Link naar Visie en Beleid - Texel](#)

7.1 Volksgezondheid

Doelstellingen

7.1 Volksgezondheid

Onder Volksgezondheid vallen maatregelen die de gezondheid beschermen van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen. In de nieuwe Omgevingsvisie worden gezondheid en leefbaarheid toegevoegd aan het ruimtelijk afwegingkader.

De gemeente Texel zet in op brede preventieactiviteiten om de algehele gezondheid te bevorderen. Er is aandacht voor vitaal ouder worden, het verkleinen van gezondheidsachterstanden en het creëren van een gezonde fysieke en sociale leefomgeving. Samen met partners uit het gezondheidsnetwerk zijn verschillende publiekscampagnes gelanceerd. Voorbeelden van thema's zijn Blijven bewegen, Verbinden en ontmoeten, en Financieel fit. Daarnaast zijn verschillende activiteiten rondom thema's als alcohol- en drugsgebruik en valpreventie georganiseerd.

Zie voor de rest de toelichting bij programma 6.

Maatregelen

Financiële middelen Brede SPUK sport, bewegen en cultuur, gezondheidsbevordering en sociale basis

Raadsbesluit 09-11-2023 voorstel begroting 2024-701

Het Rijk heeft besloten om op lokaal niveau de integraliteit op het thema gezondheid extra te willen stimuleren. Daarom zijn een aantal uitkeringen gebundeld tot een regeling. De gemeente Texel heeft deze regeling aangevraagd en voor 2023-2026 gelabeld budget ontvangen om op 15 thema's de inzet te versterken, bestendigen en/of vergroten. Het voorstel is om de middelen voor 2024-2026 als incidentele middelen in de programmabegroting op te nemen. Het gaat om de volgende bedragen:

2024: € 232.599 2025: € 232.599 2026: € 184.396

Invulling over de activiteiten waar de middelen voor ingezet worden, is opgenomen in de nieuwe uitvoeringsprogramma's sociaal domein die in mei 2024 door de raad zijn vastgesteld.

[Link naar begroting 2024](#)

7.2 Riolering

Doelstellingen

7.2 Riolering

Bij de vernieuwing van het rioolstelsel scheiden we regenwater actief van het vuilwatersysteem. Hierdoor blijft regenwater zoveel mogelijk in het gebied waar het valt. Het regenwater dat bijvoorbeeld in Oudeschild valt, stroomt hierdoor direct naar de omliggende sloten, in plaats van te worden afgevoerd naar de waterzuivering bij de Koog. Dit vermindert merkbaar de overlast binnenshuis, doordat regenwater niet langer samenkomt met vuilwater. Gevolg: minder borrelende toiletten en minder stank uit het riool.

Daarnaast stimuleren we inwoners via een subsidieregeling om hemelwater af te koppelen van het riool. Deze regeling is vorig jaar uitgebreid om ook grotere percelen - zoals agrarische terreinen en grote loodsen - te kunnen ondersteunen.

Tot slot zijn we gestart met de toezegging aan de raad voor een variantenonderzoek naar de rioolheffingssystematiek. Het doel hiervan is om het principe 'de vervuiler betaalt' beter tot zijn recht te laten komen. Zie voor meer informatie de RIB Onderzoek alternatieven rioolheffing die 17 december naar de raad is gestuurd.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Uitbreiding subsidie

In 2024 is de subsidie van de gemeente om geld krijgen als je de regenpijp losmaakt van het riool voor vuil water uitgebreid. Nu kunnen ook eigenaren van grote percelen, zoals bedrijfspanden, schuren en loodsen aan de rand van dorpen of in het buitengebied, meedoen. Deze gebouwen vangen veel regenwater op. Als dat water niet meer naar het riool gaat, scheelt dat veel. De aanpassingen kosten voor deze eigenaren wel meer geld. Daarom was de eerdere subsidie niet genoeg. De regeling is nu aangepast om ook voor hen aantrekkelijk te zijn.

Maatregelen

Aanbieden notitie over Rioolheffing/ nieuwe Modelverordening Riool- en Waterzorgheffing

Om voor de verschillende heffingsgrondslagen/varianten de financiële en juridische consequenties in beeld te brengen om een afgewogen besluit te kunnen (laten) nemen, zal een onderzoek plaatsvinden.

Pick- Up pompenonderhoud aanschaffen

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-707

2023 De pick-up is aan vervanging toe. Vanwege de corona- pandemie, het grondstoffen tekort in de wereld, de verschuiving in beschikbaar personeel en het chiptekort voor de gehele automotive industrie, heeft dit geleid tot (zeer) forse prijsstijgingen.

Raadsbesluit 09-11-2023 voorstel begroting 2024-707

2024 De pick-up pompenonderhoud is aan vervanging toe. Vanwege de uitvoering van de taken is in plaats van een pick-up een 'lichte' vrachtauto benodigd. Voor het onderhoud aan de rioolgemalen voldoet de huidige pick-up wagen niet. Door het aanschaffen van een lichte vrachtwagen voldoen we aan de maximale beladingseisen die gelden.

[Link naar begroting 2023](#)

[Link naar begroting 2024](#)

7.3 Afval

Doelstellingen

7.3 Afval

We willen ons afval beter scheiden en meer recyclen, dit is vastgelegd in het 'Recycleplan 2024-2030'. We werken toe naar een circulaire economie en een duurzaam inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Recycleplan fase 1

Het recycleplan is goedgekeurd en er is geld beschikbaar voor de eerste fase. Dit plan helpt om het afval van huishoudens en bedrijven beter te scheiden. De gemeente Texel wil minder afval verbranden en meer hergebruiken. Tegelijk willen we de kosten voor onze inwoners zo laag mogelijk houden.

In 2024 zijn we begonnen met het verbeteren van de afvalinzameling en het verzamelen van betere data. Zo kunnen we beter zien wat huishoudens en bedrijven weggooien. In 2026 evalueren we de eerste resultaten en kunnen we daar waar nodig bijsturen.

Maatregelen

Boekwaarde veegwagen afboeken

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-702

De veegwagen is vervroegd aan vervanging toe. De machine is kwalitatief tegengevallen en de reparaties nemen sterk toe en de inzetbaarheid neemt af.

De veegwagen is afgeschreven in 2024 en mag dan vervangen worden. Er wordt voorgesteld deze vervanging te vervroegen, hiervoor is incidenteel € 36.500 (boekwaarde per 01-01-2023) nodig.

[Link naar begroting 2023](#)

Ondergrondse afvalcontainers beheren

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-701

Een klein aantal van onze (ondergrondse) containers heeft op dit moment een toegangssysteem. In de meeste gevallen is dit een fysieke sleutel, en bij twee containers een elektronische sleutel (een druppel). Om oneigenlijk gebruik tegen te gaan, heeft het de voorkeur om meer (in ieder geval de nieuw te plaatsen) containers van een toegangssysteem te voorzien. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van elektronische sleutels.

[Link naar begroting 2023](#)

Ondergrondse afvalcontainers zwerfafval aanschaffen en plaatsen

Raadsbesluit 09-11-2023 voorstel begroting 2024-708

Persafvalcontainers voor zwerfafval dragen bij aan een duurzame afvalinzameling door extra capaciteit en er zijn minder transportbewegingen nodig. Ze zijn beter zichtbaar, strategisch te plaatsen en effectief te legen. Uiteindelijk worden de ondergrondse havenpaaltjes vervangen.

Het voorstel is om in 2024 op diverse plekken in de dorpen containers aan te brengen.

Link naar begroting 2024

Ondergrondse afvalmodules optimaliseren en uitbreiden

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-710

Uitbreiden/vervangen en optimaliseren areaal ivm woningbouw in alle dorpen

Link naar begroting 2023

Recycleplan Texel

Raadsbesluit 19-07-2023

Overwegende

- dat het Nederlandse afval- en grondstoffenplan is ingericht binnen het uitvoeringsprogramma VANG (Van Afval Naar Grondstof) en de wetgeving van het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP)³
- dat deze twee kaders bij elkaar aansluiten en samen met de Europese Kaderrichtlijn Afvalstoffen vormen.
- dat het eerder vastgestelde afval- en grondstoffenbeleid van gemeente Texel is geëvalueerd.
- Dat nieuw beleid nodig is om vervolgstappen te kunnen zetten naar een circulaire economie.

Besluit

1. De Kadernotitie Recycleplan 2024 - 2030 vast te stellen.
2. Een nieuw Recycleplan voor de periode 2024 - 2030 uit te werken op basis van de volgende kaders:
 - a. Milieu: We sluiten aan bij de landelijke VANG-doelstellingen die gericht zijn op een forse vermindering van de hoeveelheid ongescheiden aangeboden restafval, met de ambitie van maximaal 100 kilo restafval per inwoner in 2026. Daarnaast optimaliseren we de gescheiden inzameling van de grondstoffen en streven we naar maximaal 30 kilo restafval per inwoner in 2030.
 - b. Service: We ondersteunen onze inwoners met maatregelen die gericht zijn op een gedragswijziging. Dit betekent dat we het aanbieden van grondstoffen makkelijker maken en het aanbieden van ongescheiden restafval minder aantrekkelijk. Voor doelgroepen richten we maatwerk in. Binnen het nieuwe recycleplan hebben we aandacht voor het toeristisch afval dat op Texel ontstaat en effect heeft op de resultaten.
 - c. Kosten: De afvalstoffenheffing is 100% dekkend. We zetten in het recycleplan in op het beheersen van de alsmaar stijgende kosten.

Link naar raadsbesluit Kadernotitie Recycleplan Texel 2024-2030

Raadsbesluit 10-07-2024 Voorontwerp recycleplan

Overwegende

- De doelstelling de hoeveelheden restafval op Texel te verminderen naar 30 kg per persoon/per jaar in 2030 en de afvalgrondstoffenfracties op het eiland beter te scheiden vanuit vastgestelde milieu, kosten en service afwegingen;

Besluit

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. Het Recycleplan 2024-2030 vast te stellen;
2. De invoering van het plan volgens voorgestelde tweefasen aanpak te laten plaatsvinden:

Fase 1: We brengen onze inzamelmiddelen en methodieken op orde en kiezen voor de optie 'Aanpassen ophaalfrequenties' als serviceprikkel, met dien verstande dat alleen de middelen die essentieel zijn voor de metingen in Fase 1 worden aangeschaft (dus uitgezonderd die middelen die nodig zijn om het recycletarief in te voeren in Fase 2).

Fase 1: We brengen onze inzamelmiddelen en methodieken op orde en kiezen voor de optie 'Aanpassen ophaalfrequenties' als serviceprikkel.

Evaluatie: In 2026 evalueren we (extern, onafhankelijk) de eerste resultaten en hebben we de mogelijkheid om operationeel bij te sturen op knelpunten. Fase I eindigt met het vormgeven van Fase II, via een voorstel aan de gemeenteraad, waarbij de resultaten van de evaluatie leidend zijn. De Hamster te actualiseren op basis van het scenario van de basisvariant;

3. De kosten voor fase 1 te dekken uit de afvalstoffenheffing. Aanpassingen aan de budgetten en krediet voor de benodigde investeringen worden meegenomen in de programmabegroting.

[Link naar raadsbesluit 10-07-2024 voorontwerp Recycleplan](#)

Regie en implementatie grondstoffenplan

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-704

We hebben de ambitie om zelfvoorzienend en duurzaam te worden. Bovendien zijn er vanuit het Rijk doelstellingen opgesteld voor het terugdringen van de hoeveelheid restafval en uiteindelijk te komen tot circulariteit (Van Afval Naar Grondstof).

We trekken samen op met de inzamelaar HVC. Bovendien betrekken we inwoners en b.v. verenigingen die papier en karton inzamelen. Zowel voor het opstellen van een nieuw plan (ca. 1 jaar) als voor de invoer van een nieuw inzamelsysteem (ca. 2 jaar) is het nodig kennis en uitvoeringscapaciteit in te huren.

[Link naar begroting 2023](#)

Rolbezem aanschaffen

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-708

De bestaande rolbezem op de lastdrager (Holder) is tientallen jaren oud. Deze rolbezem is nooit opgenomen ter vervanging maar is door het intensieve gebruik aan het einde van de levensduur. De rolbezem wordt i.c.m. een lastdrager gebruikt voor het vegen van de fietspaden, het betreft dus niet de lastdrager zelf maar alleen de rolbezem.

[Link naar begroting 2023](#)

Zijlader aanschaffen

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-709

De zijbelader is aan vervanging toe. Vanwege de corona- pandemie, het grondstoffen tekort in de wereld, de verschuiving in beschikbaar personeel en het chiptekort voor de gehele automotive industrie, heeft dit geleid tot (zeer) forse prijsstijgingen. Dit geldt over de gehele linie, zowel truckchassis fabrikanten en opbouw fabrikanten. Door de lange levertijd van dit voertuig houden we rekening met een prijsstijging in 2023, deze is meegenomen in deze aanvraag. Vanwege de lange levertijd i.r.t de huidige onderhoudsstaat van het voertuig wordt bekeken of er een demo voertuig kan worden aangeschaft.

[Link naar begroting 2023](#)

7.4 Milieubeheer

Doelstellingen

7.4 Milieubeheer

We willen het uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie vaststellen. En we starten met een Burgerberaad over het thema duurzame energie. Verder worden een aantal acties uit de duurzaamheidsthema's uitgewerkt, zoals:

- Toetsingskader voor de ontwikkeling van carports;
- Taskforce netcongestie opstellen;
- Pilot voor windwokkels;
- Bijgedragen leveren aan de Greendeal met middelen en personele capaciteit.

Wat hebben we gedaan in 2024?

We hebben opnieuw gekeken naar wat belangrijk is binnen duurzaamheid. Er is nieuw personeel gezocht om het duurzaamheidsteam te versterken. Door personeelsgebrek liep het werk de afgelopen tijd vertraging op. Toch zijn er in het afgelopen jaar een aantal belangrijke stappen gezet:

- Er is een inwonersberaad georganiseerd over de energietransitie
- Een Taskforce tegen netcongestie is gestart
- Er is geëxperimenteerd met een windwokkel
- Er is een plan gemaakt voor zonnecarports
- Er is begonnen met compensatie voor natuurlijkvriendelijk isoleren

Ook zijn we bezig met de voorbereiding voor een lokale isolatie-aanpak en een plan voor natuurbescherming bij bouwprojecten. De nadruk ligt op energiebesparing, onder andere via:

- Gratis advies voor huiseigenaren
- Energiescans voor bedrijven
- Een regeling om oude, energieverstovende apparaten bij huurders die hun energierekening niet of nauwelijks kunnen betalen
- Een subsidie voor bodem- en vloerisolatie voor woningeigenaren

Diverse projecten

De gemeente heeft een plan vastgesteld om beter om te gaan met het veranderende klimaat: de strategie en uitvoeringsagenda klimaatadaptatie. Daarin staan verschillende projecten. Zo wordt er gewerkt aan een communicatiestrategie en kaarten waarop kansen voor klimaatmaatregelen staan. Ook is de Integrale Waterveiligheid Strategie (IWVS) voor Texel vastgesteld. De eerste stappen richting een uitvoeringsplan zijn gezet.

Voor de zuidwestkust van Texel is een studie gedaan naar mogelijke oplossingen tegen klimaatverandering. De eindrapportage is klaar en belanghebbenden en inwoners zijn betrokken bij het proces. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd via een RIA (Raad Informatie Avond). Op dit moment wordt de voorkeursvariant verder uitgewerkt.

Klimaataanpassingen openbare ruimte

We passen de openbare ruimte ook aan het klimaat aan. Zo zijn de parkeerplaatsen bij paal 12 en 15 opgehoogd en opnieuw ingericht. De werkzaamheden zijn bijna klaar. In de Weverstraat is een brede regengoot aangelegd in de laagste delen van de straat om wateroverlast bij hevige regen te verminderen.

Maatregelen

Accounthouder OD-NHN detacheren

Raadsbesluit 09-11-2023 voorstel begroting 2024-703

Gelden zijn structureel beschikbaar gesteld in de begroting 2024, verder geen wijzingen nodig voor de begroting 2025.

Begroting omgevingsdienst NHN aanpassen

Raadsbesluit 09-11-2023 voorstel begroting 2024-702

Going concern, begroting 2024 is aangepast en de kosten voor de OD-NHN worden betaald.

Bestemmingsreserve aanpak energiearmoede

Raadsbesluit 19-07-2023

Overwegende

- dat de specifieke uitkering uit 's Rijks kas onder voorwaarde is verstrekt; deze middelen worden besteed aan ondersteuning van huishoudens (huurder en eigenaar-bewoners) met een laag besteedbaar inkomen die te maken hebben met hoge energielasten als gevolg van gestegen energieprijzen in combinatie met de lagere energetische kwaliteit van de woningen;

Besluit

1. akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van € 409.928 ter uitvoering van de aanpak energiearmoede;
2. ter dekking hiervoor de Specifieke uitkering van het Rijk € 234.928 te gebruiken en ten laste van de bestemmingsreserve aanpak energiearmoede € 175.000 over te hevelen naar het budget aanpak energiearmoede.

[Link naar raadsbesluit 19-07-2023](#)

Circulaire economie en stikstofaanpak

Raadsbesluit 09-11-2023 voorstel begroting 2024-705

Wij streven ernaar om uiterlijk in 2050 volledig circulair te zijn. Dit past binnen het rijksbeleid. Om dit te bereiken zullen er in 2024 een aantal onderzoeken moeten worden uitgevoerd om te kijken langs welke weg deze ambitie gerealiseerd kan worden. Ook dient onderzocht te worden welke projecten/acties voor onze gemeente het beste passen om de gewenste circulariteit te realiseren. Hier ligt ook een kans voor de aanpak van de stikstof problematiek, door in gezamenlijkheid met de betrokken sectoren te onderzoeken welke circulaire initiatieven op Texel en passend bij Texel mogelijk zijn en direct een bijdrage zullen leveren aan de vermindering van de stikstof.

Op het gebied van Circulaire Economie is regionaal een aantal voorstellen gedaan ten behoeve van onder andere de regiodeal NHN. Dat heeft tot op heden geen geld voor de gemeente gekost.

[Link naar begroting 2024](#)

Duurzaamheidsbeleid versneld uitvoeren

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-703

2023: We zetten extra in op de uitvoering van het duurzaamheidsbeleid. Ook met extra menskracht. De uitvoering van Transitievisie Warmte, Texel zelfvoorzienend en duurzaam en de Regionale Energie Strategie 1.0 vergt in toenemende mate regie van de gemeente om de overgang naar duurzame elektriciteit en warmte (energietransitie) samen met inwoners, bedrijven en organisaties te bewerkstelligen, maar ook om koppelkansen met andere beleidsvelden circulariteit, klimaatadaptatie en biodiversiteit) te benutten. Bovendien is extra uitvoeringscapaciteit nodig voor het ontwikkelen van stimulerende regelingen en communicatie over maatregelen en financieringsmogelijkheden.

[Link naar begroting 2023](#)

Raadsbesluit 09-11-2023 voorstel begroting 2024-706

2024: Voor het versnellen van de uitvoering van het duurzaamheidsbeleid zijn middelen nodig. Hiertoe wordt € 100.000 vrijgemaakt uit de reserve Uitvoeringsprogramma Energie voor Texel conform de nota reserves en bestemmingen. Het geld is onder meer bestemd voor het bieden van ondersteuning aan bedrijven om te voldoen aan de energiebespaarplicht en aan het verduurzamen van bedrijventerreinen

[Link naar begroting 2024](#)

Elektrificeren wagenpark Gemeentewerken

Raadsbesluit 20-09-2023

Overwegende

- overwegende dat een deel van het voertuigenpark van gemeentewerken technisch en economisch is afgeschreven of er in een nieuw voertuig geïnvesteerd kan worden dit moment aan te grijpen een duurzaamheidsslag te maken in verdere elektrificeren van het wagenpark.

Besluit

1. Een krediet beschikbaar te stellen van € 434.500 voor het vervangen van bestaande voertuigen van gemeentewerken door elektrische voertuigen. Het totaal bedrag voor aanschaf van deze voertuigen bedraagt € 585.000, via de begroting 2021 en begroting 2023 is reeds € 150.500 beschikbaar gesteld waardoor per saldo € 434.500 benodigd is.
2. De reeds beschikbaar gestelde kredieten voor het fossiele wagenpark(vervangingsinvestering 2021 en voorstel 2023-711) om te zetten naar het krediet voor elektrificeren van het wagenpark gemeentewerken.
3. Een krediet beschikbaar te stellen van € 71.000 voor het aanpassen en uitbreiden van de oplaadvoorzieningen.
4. De extra kapitaallasten van de besluitpunten 1 tot en met 3 ad € 89.707 vanaf 2024 structureel beschikbaar te stellen en dit mee te nemen met de programmabegroting 2024.
5. De in de begroting opgenomen bedragen voor brandstof ad € 8.417 van de te vervangen voertuigen, beschikbaar te stellen voor onderhoud en verzekering van het voertuig handhaving (€ 3.000) en voor onderhoud van de oplaadvoorzieningen (€ 5.417).

[Link naar raadsbesluit 20-09-2023](#)

Raadsbesluit 09-11-2022 Voorstel begroting 2023-711

De bestelauto voor de ongediartebestrijding is afgeschreven en moet vervangen worden. Er is dekking aanwezig voor € 21.000 (zie Hoofdstuk Financieel perspectief 2023-2026 Vervangingsinvesteringen). Via dit voorstel vragen wij het budget te verhogen naar € 31.000 excl. btw.

[Link naar begroting 2023](#)

[Link naar begroting 2021](#)

Oprichten van een vierjarig subsidiefonds voor duurzame investeringen in woningen

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-706

De energierekeningen voor woningen moeten omlaag en woningen moeten worden klaargestoomd voor een duurzame toekomst. Een vierjarig subsidiefonds voor inwoners wordt opgericht om duurzame investeringen in woningen te bevorderen. Behalve voor eigenaren van woningen wordt dit fonds ook bereikbaar voor huurders die kleine investeringen willen doen.

[Link naar begroting 2023](#)

Amendement 7-11-2024 bij het voorstel Beleidsplan Groene infrastructuur

Een subsidie optuigen voor groene daken en groene gevels, en dit te financieren uit de gereserveerde gelden voor het subsidiefonds.

Pilot Windwokkels

Raadsbesluit 21-06-2023

Naar aanleiding van de motie van D66 Texel in de Raadsvergadering van maart 2023 is er door het college een toezegging gedaan om te komen met een toetsingskader voor een pilot windwokkel. In het toetsingskader zijn een aantal randvoorwaarden opgenomen en doelstellingen van de pilot. In een traject van twee-drie jaar zal er uiteindelijk duidelijk moeten worden wat het betekent om een windwokkel te plaatsen qua geluid en beeld, hoeveel elektriciteit hiermee kan worden opgewekt en hoe kan dit passen in een combinatie met zonne-opwek.

Overwegende dat

- Opwek van duurzame energie op dit moment achterblijft bij landelijke gemiddeldes;
- Wind- en zon elkaar qua opbrengst goed aanvullen;
- Texel wind in overvloed heeft gedurende het jaar;

Besluit

1. In te stemmen met het hier voorgestelde toetsingskader 'Pilot Windwokkel'.

[Link naar raadsbesluit 21-06-2023](#)

Uitnodigingskader Solarcarports

Raadsbesluit 28-02-2024

Het is een ambitie om Texel qua energieverbruik duurzaam en zelfvoorzienend te maken. Daarom zal de opwek met zonne-energie nog flink vergroot moeten worden de komende jaren. De bijdrage voor Texel vanuit de Regionale Energie Strategie (RES) bestaat op dit moment uit het realiseren van solarcarports en de opgave uit zon op dak. De gemeente Texel heeft een Uitnodigingskader Solarcarports laten opstellen om aan de ene kant de kernwaarden te beschermen en aan de andere kant te kunnen voldoen aan de verplichtingen voor duurzame opwek. Hierbij zijn de opgaven vanuit de RES en het coalitieakkoord leidend.

Met het Uitnodigingskader zal besluitvorming en vergunningverlening sneller en efficiënter georganiseerd kunnen worden en initiatieven zo goed mogelijk gefaciliteerd. Hiermee zal realisatie sneller kunnen plaatsvinden is op dit moment de verwachting.

[Link naar raadsbesluit 28-02-2024](#)

Uitvoering milieutaken bekostigen

Raadsbesluit 09-11-2023 voorstel begroting 2024-704

De gelden zijn beschikbaar gesteld in de begroting 2024, verder going concern.

Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie

College uitvoeringsprogramma

Er is een bureau aangetrokken om het opstellen van het UP klimaatadaptatie te begeleiden. Om goed rekening te kunnen houden met de planning rond het opstellen van de Omgevingsvisie en het Groenbeleidsplan past het beter om het UP in Q4 2023 af te ronden om vervolgens in Q1 2024 naar het college te gaan. Hierna zal de raad middels een raadsinformatieavond over het UP geïnformeerd worden. Datum hiervoor kan nog niet vastgesteld worden.

7 Wat is gedaan in 2024 wat op de planning stond in 2023

Er zijn geen onderdelen voor programma 7.

7 Aangevraagde en toegekende subsidies

Binnen programma 7 zijn geen subsidies aangevraagd en toegekend.

Verbonden partijen in programma 7

Naam verbonden partijen	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	1.2 Openbare orde en veiligheid	De kwaliteit van de uitvoering van de milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) te verbeteren en een uniform karakter te geven. Openbaar belang: een schone veilige leefomgeving.
NV Huisvuilcentrale (HVC)	7.3 Afval	Transport en verwerking huishoudelijk afval, grondstoffscheiding en beheer <u>afvalbrengrstation</u> .

7 Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	2018	-	172
				2019	221	163
				2020	236	170
				2021	231	169
				2022	224	129
				2023	208	-
7. Volksgezondheid en Milieu	Bekende hernieuwbare energie	%	www.Waarstaatjegemeente.nl	2017	3,2	6,9
				2018	4,1	7,6
				2019	4,9	8,9
				2020	6,5	10,6
				2021	6,7	11,9
				2022	8,4	14,6
7. Volksgezondheid en Milieu	Woningen met zonnepanelen	%	www.Waarstaatjegemeente.nl	2018	14	-
				2019	16	12
				2020	20	-
				2021	24	-
				2022	28	-
				2023	34	-
7. Volksgezondheid en Milieu	(Semi)publieke e-laadpunten	Per 1.000 inwoner	www.Waarstaatjegemeente.nl	November 2022	11,4	6,2
				December 2022	12,3	6,9
				Januari 2023	12,2	7,0
				Februari 2023	13,5	6,9

				Maart 2023	14,1	7,3
				Maart 2024	14,6	8,6
7. Volksgezondheid en Milieu	Energie label woningen	% in 2023	www.Waarstaatjegemeente.nl	A++	0,1	0,8
				A+	0,3	1,3
				A	28,0	29,2
				B	15,7	16,6
				C	24,4	25,1
				D	11,7	10,9
				E	5,6	6,5
				F	6,3	4,1
				G	6,9	4,0
7. Volksgezondheid en Milieu	Energie label woningen	% in 2024	www.Waarstaatjegemeente.nl	A++	0,5	1,1
				A+	0,7	1,9
				A	21,7	29,9
				B	16,7	16,3
				C	30,1	24,5
				D	12,0	10,2
				E	5,5	6,1
				F	4,8	3,9
				G	5,3	3,9

De cijfers over 2024 zijn nog niet bekend.

7 Wat heeft het gekost

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2022	Realisatie 2023	Primaire Begroting 2024	Begroting na wijzigingen 2024	Realisatie 2024
Lasten						
PROGRAMMA 7	Volksgezondheid, duurzaam en					
TV_7.1	Volksgezondheid	0	22	141	145	89
TV_7.2	Riolering	3.013	2.919	2.835	2.836	3.002
TV_7.3	Afval	2.062	2.106	2.168	2.119	2.175
TV_7.4	Milieubeheer	1.200	1.504	2.505	2.086	1.988
TV_7.5	Begraafplaatsen en crematoria	93	58	80	80	56
Totaal Volksgezondheid, duurzaam en		6.368	6.609	7.728	7.266	7.308
Baten						
PROGRAMMA 7	Volksgezondheid, duurzaam en					
TV_7.1	Volksgezondheid	0	22	93	97	78
TV_7.2	Riolering	3.654	3.585	3.673	3.673	3.760
TV_7.3	Afval	2.393	2.340	2.558	2.558	2.476
TV_7.4	Milieubeheer	509	588	4	4	201
TV_7.5	Begraafplaatsen en crematoria	52	70	69	69	64
Totaal Volksgezondheid, duurzaam en		6.608	6.605	6.397	6.401	6.578
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		240	-4	-1.331	-865	-730
Gerealiseerd resultaat		240	-4	-1.331	-865	-730

7 Analyses

Analyse

De kolom begroting 2024 na wijziging minus rekening 2024 waarbij rekening moet worden gehouden met de opgenomen lasten en opgenomen baten. Die zijn bij de analyse getotaliseerd. (bedragen x € 1.000)

Volksgezondheid		37
Overige oorzaken <€50k. Waaronder voordelen op kansrijke start (9K), terugdringen van gezondheidsachterstanden (8K), de aanpak overgewicht & obesitas (3K) en valpreventie (10K).	37 V	

Riolering		-79
Werkzaamheden voor riolering Slotkolk zijn gestart Q4 2023 en doorgelopen naar 2024. Totaal was er meer budget voor dit werk, een gedeelte staat.	-195 N	
Werkzaamheden voor de Waalderstraat zijn pas in het vierde kwartaal van 2024 gestart. Hierdoor zijn er nog niet veel kosten gemaakt en levert dit per saldo een voordeel op van € 442K	442 V	
Werkzaamheden aan de Ada van Hollandstraat zijn gestart Q4 2023 en doorgelopen naar 2024. Totaal was er meer budget voor dit werk, een gedeelte staat.	-335 N	
De werkzaamheden aan het riool in de Pieter van Cuyckstraat zijn gestart in het vierde kwartaal van 2023 en doorgelopen naar 2024. Totaal was er meer budget voor dit werk, een gedeelte staat. Binnen deze overschrijding staan een 2-tal facturen die behoren tot de Ada van Hollandstraat ten bedrage van € 148K.	-88 N	
De rioleringswerkzaamheden aan de Boodtlaan hebben in 2024 slechts een kleine aanvang gehad, waardoor er een voordeel op dit budget is ontstaan ten bedrage van € 363K.	363 V	
De werkzaamheden voor het relinen aan de Duinroosstraat 2 tm 28 worden in 2025 uitgevoerd.	50 V	
De werkzaamheden aan de Barentszstraat zullen in plaats van in 2024, in 2025 worden uitgevoerd.	83 V	
Het begrote bedrag is een gemiddelde op basis van gelijke verdeling van het gebied. Incidenteel kan het zijn dat er sprake is van een overschreiding, daar het een ander jaar een onderschreiding betreft.	-57 N	
Incidenteel, voorfinanciering voor aansluiten nieuwbouw Marsweg Noord-Zuid op bestaande infrastructuur. Kosten worden verrekend met de grondexploitatie van deze nieuwbouw.	-215 N	
Bij de begroting 2024 is een inschatting gemaakt voor de kosten en opbrengsten voor het programma riolering. Bij de eindafrekening bleek er een nadeel te zijn.	- N 2.147	
Loonkosten voor de medewerkers binnen riolering. Hier betreft het de bijdrage/ verrekening van loonkosten.	-63 N	
Werk is uitgevoerd, budget is beschikbaar gesteld aan de projectleider. Mogelijk dat de uitgaven bij hem zichtbaar is of op basis van nacalculatie nog verrekend wordt.	234 V	
Werkzaamheden aan riolering Harkebuurt zijn in de planning doorgeschoven naar 2025, waardoor het budget niet gebruikt is.	209 V	
In planning doorgeschoven naar 2025.	107 V	
In planning doorgeschoven naar 2025 en doorloop naar 2026 voor Juliannastraat.	400 V	
In de planning zijn de werkzaamheden aan het riool aan de Ruigendijk doorgeschoven naar 2028	211 V	
Werkzaamheden aan het riool aan het Wulkepad zijn in de planning doorgeschoven naar 2026	88 V	
In de planning zijn de rioolwerkzaamheden voor Midden-Eierland doorgeschoven naar 2028, waardoor een voordeel ontstaat op dit budget	372 V	
Rioolwerkzaamheden voor de Bijenkorfweg zijn doorgeschoven naar 2025	107 V	
De overige verschillen op het onderdeel riolering kunnen worden verklaard, doordat er in diverse straten gekozen is om in plaats van renovatie van het riool te kiezen voor vervanging van het riool. Dit is gebeurd in onder andere de Wilsterstraat, de Krimstraat en de Nikadel, waarbij een voordeel is ontstaan van ruim € 100K. Naast deze keuzes is voor onder andere het vermaningspaden het Hogereind is er vanwege diverse redenen gekozen de werkzaamheden door te schuiven naar 2025 of later. Hierdoor ontstaan verschillende voordelen op de beschikbaar gestelde budgetten van meer dan € 100K	355 V	

Afval		-138
De kosten voor het ophalen en verwerken PMD zijn hoger dan geraamd. De verwachte opbrengst (vergoeding PMD) is wel gerealiseerd.	-92 N	
Overige oorzaken <€50k. Waaronder een lager bedrag ontvangen aan reinigingsrechten a € 55K.	-46 N	

Milieubeheer		296
Voor Duurzaam Texel zijn voordelen ontstaan: €12k personeelskosten en €56k structureel budget dat niet is benut. Daarnaast is er een voordeel van €72k omdat deze salariskosten vanuit de CDOKE-subsidie konden worden gedekt. Door fouten in de overheveling van middelen van 2023 naar 2024 en een onjuiste boeking van CDOKE-gelden, ontstond aanvankelijk een te hoog voordelig resultaat van € 98.749 voor 2024 binnen Duurzaam Texel. Dit zal worden hersteld door een correctie van € 98.749 via resultaatbestemming 2024. Per saldo komt Duurzaam Texel daarmee uit op een positief verschil van €239k ten opzichte van het geraamde budget.	239 V	
Overige oorzaken <€50k. Waaronder een lager bedrag aan milieubeheer a € 36k	57 V	

Begraafplaatsen en crematoria		19
Overige oorzaken <€50k waaronder een voordeel op het budget onderhoud begraafplaatsen (€33K)	19 V	

Analyse

Totaal programma 7

V 135

Programma 8 - Goed wonen

Visie

We willen een toereikend en gevarieerd woningaanbod voor onze inwoners realiseren. Dit betekent met name meer sociale huur- en middenhuurwoningen, goedkope koopwoningen en een mix van typologieën. We streven naar dynamiek in de woningmarkt. Bouwplannen realiseren kost tijd. Daarom wordt ook ingezet op snelle realisatie van een groot aantal tijdelijke woningen. We willen dat betaalbare huur- en koopwoningen ook in de toekomst betaalbaar blijven. Dit heeft voor ons hoge prioriteit.

[Link naar Visie en Beleid - Texel](#)

8.1 Ruimte en leefomgeving

Doelstellingen

8.1 Ruimte en leefomgeving

Er was een nieuwe Woonvisie nodig om helder in beeld te brengen wat de effecten van de huidige bouwplannen zijn op de woningmarkt, wat de resterende woningbehoefte is en welk aanvullend bouwprogramma voor de Texelse woningmarkt daarop moet worden afgestemd. Aansluitend op Woonvisie kon de huisvestingsverordening worden geëvalueerd en geactualiseerd. Dit laatste is verplaatst naar 2025. Verder moeten we de komende jaren aan een goede implementatie van de Omgevingswet werken, inwerking getreden per 1 januari 2024.

Wat hebben we gedaan in 2024?

Woonvisie

We hebben een nieuwe Woonvisie met uitvoeringsprogramma vastgesteld. Voor deze Woonvisie is een Woonbehoefteonderzoek uitgevoerd. Met het uitvoeringsprogramma zijn de gemeentelijke beleidsdoelen op het gebied van volkshuisvesting voor de komende jaren op een rij gezet en geprioriteerd.

Omgevingswet

We zijn gestart met het werken met de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging. De implementatie van de uitvoering van deze wet binnen de organisatie is complex en kost tijd. Medewerkers worden de komende jaren doorlopend getraind met cursussen en oefensessies.

Maatregelen

Advieskosten gebiedsontwikkeling en woningbouw aanvragen

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-803

Vanaf 2023 ontbreekt een budget om advieskosten te boeken die wel noodzakelijk zijn maar niet toe te rekenen zijn aan een ontwikkeling of grondexploitatie. Denk aan niet-projectgebonden kosten voor inhuur van een planeconoom. Of kosten die gemaakt worden om een plan voor te bereiden, maar waarvan het plan niet tot uitvoering komt. Dit budget betreft een verlenging van de 3 x € 50.000 vanuit het Actieplan Wonen voor versnelling woningbouw. Het budget 'Meer handjes aan het kraambed van woningen' is bedoeld voor de (tijdelijke) uitbreiding van de interne capaciteit op het taakveld Wonen. Hiervoor is een vacature uitgezet. Naar verwachting wordt deze op korte termijn ingevuld. Het invullen van vacatures op het taakveld Wonen is in de huidige markt niet gemakkelijk.

[Link naar begroting 2024](#)

Behandeling zienswijze tegen het niet afgeven verklaring van geen bedenkingen en geweigerde omgevingsvergunning voor Texel Zoo, schorrenweg 20

Raadsbesluit 19-12-2023

1. De Nota van Zienswijze vast te stellen en daarmee de zienswijze tegen het ontwerpbesluit om de verklaring van geen bedenkingen niet af te geven, ongegrond te verklaren.
2. Te weigeren een verklaring van geen bedenkingen af te geven.

[Link naar raadsbesluit 19-12-2023](#)

Motie Texel Zoo 19-04-2023 Ondernemers hebben baat bij heldere regels

Roept het college op

om de oorspronkelijke bestemming, 'Detailhandel - Tuincentrum' met ondergeschikt dagrecreatief gebruik, aan te houden en Texel Zoo voor deze transitie 2 jaar te gunnen, met zonodig en in goed onderling overleg een verlenging van deze periode.

[Link naar motie 19-04-2023](#)

Bestemmingsplan Derde reparatieplan Buitengebied Texel, locatie Badweg- Kogerstrand

Raadsbesluit 20-03-2024

Het college heeft besloten de raad voor te stellen het ontwerp bestemmingsplan Derde Reparatieplan Buitengebied, locatie Badweg, Kogerstrand ongewijzigd vast te stellen. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

In dit bestemmingsplan is er een bestemmingsuitruil tussen de huidige recreatiebestemming waarover de openbare ontsluiting naar het strand loopt met de verkeersbestemming van een gedeelte van het parkeerterrein. Dat parkeerterrein is door eigenaar SBB in erfpacht uitgegeven aan Texelcampings BV voor camping Kogerstrand. De achterliggende gedachte van de uitruil is dat een deel van de openbare parkeerplaats - waar ook al jarenlang campinggasten parkeren - dan aan de openbaarheid kan worden onttrokken, waarmee de camping het eigen parkeerprobleem binnen het bestemmingsvlak op kan lossen.

En het bestemmen van de openbare toegang naar het strand met een verkeersbestemming doet recht aan het al jarenlange feitelijke gebruik. Het parkeerterrein aan de Badweg fungeert niet als 'overloop parkeerterrein' voor parkeren in het centrum van De Koog, waar op sommige momenten van het jaar sprake is van parkeerdruk. Het betreft een parkeerterrein dat hoofdzakelijk wordt gebruikt door gasten van camping Kogerstrand en bezoekers van het strand en de strandpaviljoens bij Paal 20.

Het effect van het onttrekken van een deel van het parkeerterrein brengt dus geen ander gebruik met zich mee. De gasten van de camping parkeren dan voortaan op het deel van het parkeerterrein, dat is afgeschermd van de openbaarheid door middel van bijvoorbeeld een slagboom.

Daarom heeft het college besloten om de raad nu ook voor te stellen een deel van circa 845 m2 van de openbare parkeerplaats aan de Badweg aan de openbaarheid te onttrekken.

[Link naar raadsbesluit 20-03-2024](#)

Extra werkzaamheden in het kader van de invoering Omgevingswet uitvoeren

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-302

In 2024 is er extra capaciteit ingehuurd om werkzaamheden in het team VTH uit te voeren zodat de eigen medewerkers de ruimte kregen om extra werkzaamheden in het kader van de invoering van de Omgevingswet uit te voeren. Voor 2025 is het wenselijk dit budget (€ 165.000) nogmaals beschikbaar te stellen.

Gewijzigd vaststellen bestemmingsplan Den Burg- Akenbuurt 12

Raadsbesluit 19-12-2023

Bestemmingsplan is vastgesteld en in werking getreden.

Omgevingsvisie vaststellen

Omgevingsvisie voor 2025

De planning van de totstandkoming van de Omgevingsvisie - en de noodzaak tot zorgvuldigheid o.a. in de participatie - gaat uit van het op zijn vroegst aanbieden van het ontwerp in december 2025 (commissie en raad) maar mogelijk pas in 2026.

Raadsbesluit 21-09-2022 kadernota Omgevingsvisie Toekomst Texel

De Omgevingswet eist van gemeenten het vaststellen van een Omgevingsvisie voor 2027. Met de 'kadernota Omgevingsvisie' schetst het college de in haar ogen ideale werkwijze. Het draait daarbij om een gebiedsgerichte aanpak met uitgebreide participatie. Hierin is een grote en belangrijke rol voor bewoners, organisaties en ondernemers weggelegd.

[Link naar raadsbesluit 21-09-2022 kadernota Omgevingsvisie Toekomst Texel](#)

Raadsbesluit 27-02-2019 Vaststellen kadernotitie 'het maken van de Omgevingsvisie'

Al in 2019 was de bedoeling om te starten met de Omgevingsvisie. Door andere prioriteiten is alleen een eerste participatie gedaan.

Texel gaat aan de slag met het maken van een Omgevingsvisie. Dit ter vervanging en actualisatie van de huidige structuurvisie 'Texel op Koers' uit 2008. En als voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet in 2021. In deze kadernotitie staan de kaders voor het proces van het maken van de nieuwe Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie bestaat uit gemeentelijke ambities en doelstellingen voor de fysieke leefomgeving voor de toekomst van Texel. In de Omgevingswet speelt burgerparticipatie een belangrijke rol. Om die reden wordt in deze kadernotitie voorgesteld de Omgevingsvisie Texel op te stellen op participatieniveau 'Adviseren en Raadplegen'. Het vaststellen van deze kadernotitie zal leiden tot een Omgevingsvisie voor en door Texel.

[Link naar raadsbesluit 27-02-2019](#)

Ondersteuning bij opzetten regels en structuur Omgevingsplan

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-312

Het Omgevingsplan van rechtswege bevat per 1-1-23 de bruidsschat, verordeningen en bestemmingsplannen. Voor het kunnen wijzigen en opstellen van een (nieuw) Omgevingsplan is het handiger als een nieuwe duidelijke structuur met duidelijke handhaafbare regels beschikbaar zijn, het liefst een opzet die ook tot het definitieve omgevingsplan leidt. Het komen tot de regels en basisstructuur vergt menskracht en expertise.

[Link naar begroting 2024](#)

Ontwikkelen Groene Plaats fase 2

"Inventarisatie kaders, wensen en uitgangspunten bespreken met de raad. Er is een relatie met het realiseren van tentoonstellingsruimte archeologie in Den Burg.
In principe in een raia, geen raadsvoorstel."

College uitvoeringsprogramma

Paraplu bestemmingsplan Verblijfsrecreatie Texel

Raadsbesluit 14-12-2022

Het ontwerp parapluplan is ter inzage gelegd op 30 januari 2023. Daarop zijn 115 zienswijzen binnengekomen. De verwachting is dat het paraplu bestemmingsplan begin december naar de Klankbordgroep gaat (en advies uitbrengt voor de Kerst) en in Maart naar de raad gaat.

[Link naar raadsbesluit 14-12-2022 Paraplu bestemmingsplan Verblijfsrecreatie Texel](#)

Raadsvergadering 10-07-2024

Met de vaststelling op 22 september 2021 van het Toeristisch Toekomstplan (TTP) heeft de raad ook besloten dat een paraplu bestemmingsplan zou worden opgesteld. Hierin zouden alle relevante ruimtelijke onderwerpen uit het TTP meegenomen worden die vragen om aanpassing of aanscherping. De gemeenteraad heeft op 14 december 2022 besloten het ontwerp parapluplan Verblijfsrecreatie Texel inclusief het verwerkte amendement 'Diversiteit van aanbod, niet verder verstenen' ter inzage te leggen. Dat is gebeurd van maandag 30 januari tot en met maandag 13 maart 2023. Eenieder kon een zienswijze kenbaar maken gedurende de termijn van ter inzagelegging. Er zijn 115 zienswijzen ingediend. De zienswijzen en reacties daarop zijn opgenomen in de Nota van Zienswijzen. De zienswijzen leiden tot aanpassingen van het Ontwerp bestemmingsplan. In de Nota van Zienswijzen worden tevens ambtelijke aanpassingen voorgesteld. De wijzigingen leiden tot het voorstel om het paraplu bestemmingsplan Verblijfsrecreatie Texel gewijzigd vast te stellen. Naar aanleiding van zienswijzen en vragen vanuit de raad zijn wijzigingen in het plan aangebracht. Dit is een integraal nieuw advies, waarvan de betekenis ook doorwerkt in de Nota van Zienswijzen en in de nieuwe of gewijzigde teksten ten opzichte van die van het ontwerp parapluplan.

[Link naar raadsvergadering 10-07- 2024](#)

Moties raadsvergadering 10-07-2024:

[Link naar Motie 20-03-2024 Bereikbaar voor iedereen en fietsen stimuleren](#)

[Link naar Motie 10-07-2024 Boerencampings en schapenhouders horen bij elkaar](#)

[Link naar Motie 10-07-2024 Een pipowagen is ook een kampeermiddel](#)

[Link naar Motie 10-07-2024 Huidige pipowagens toestaan](#)

[Link naar Motie 10-07-2024 Maximaal 20% verstenen per kampeerterrein](#)

[Link naar Motie 10-07-2024 Omgekeerde dennenappel](#)

[Link naar Motie 10-07-2024 Slaapplaatsen niet naar buiten verplaatsen](#)

Raadsvergadering 18 december 2024

Het Paraplubestemmingsplan Verblijfsrecreatie is door de raad vastgesteld. Pas na de inzageperiode is duidelijk of het parapluplan in werking kan treden.

De link naar het Paraplubestemmingsplan wordt bijgevoegd zodra die beschikbaar is.

In beroep gaan

We weten van 1 persoon dat hij in beroep gaat bij de RvS. De datum inwerkingtreding laat dus nog even op zich wachten.

Pontweg 226, omzetten verblijfsrecreatieve gebouwen naar camperplaatsen

Raadsbesluit 28-02-2024 Voorbereidingsbesluit Pontweg 226 De Koog

Het voorbereidingsbesluit is vastgesteld. Dit werkingsduur hiervan is 1,5 jaar. Voordat deze termijn voorbij is moet er indien nodig een ontwerp-omgevingsplan ter inzage worden gelegd. Dit wordt beleidsmatig voorbereid en t.z.t. in procedure gebracht.

Raadsbesluit 28-02-2024 Pontweg 226 principeverzoek realiseren 21 camperplaatsen

De raad heeft naar aanleiding van een wensen- en bedenkingenprocedure het principeverzoek negatief beoordeeld. Het college heeft in antwoord op het principeverzoek aangegeven dat er geen medewerking wordt gegeven aan het realiseren van camperplaatsen.

Voorafgaande aan de raadsvergadering waarin is besloten over voorgaande besluiten is door initiatiefnemer een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor de bouw van een verblijfsrecreatief gebouw op de locatie. Die vergunning is inmiddels verleend. De raad is hierover geïnformeerd op 18 juni 2024. Zie RIB 'Omgevingsvergunning Pontweg 226 - nieuwbouw appartementenhotel' (zaak 3462202).

Raadsbesluit 20-01-2021 ontwerp bestemmingsplan slaappleatsen van Pontweg naar Kikkertstraat

Het verzoek om het bestemmingsplan te wijzigen is na een negatieve beoordeling door de raad niet doorgezet. Het ontwerpplan is niet ter inzage gelegd en het verzoek is uiteindelijk door initiatiefnemer ingetrokken.

Ter inzage leggen van het ontwerpbestemmingsplan De Koog- Stappeland met een bouwmogelijkheid voor 38 woningen

Raadsbesluit 10-07-2024 Gewijzigd vaststellen bestemmingsplan De Koog - Stappeland 2A

Raadsbesluit 19-12-2023

Het bestemmingsplan is op 10 juli 2024 door de raad vastgesteld en ligt nu ter visie voor beroep. Er is een anterieure overeenkomst aangegaan met de ontwikkelaar.

Vaststellen bestemmingplan Woonzorglocatie Gasthuisstraat 2

Raadsbesluit 20-09-2023

Raadsbesluit 15-02-2023 ter inzage ontwerp bp Woonzorglocatie Gasthuisstraat II

Raadsbesluit 19-12-2017 Gewijzigd vaststellen bestemmingsplan Den Burg, Woonzorglocatie Gasthuisstraat

Stand van zaken: bestemmingsplan is vastgesteld in de raad van 20 september 2023 en is ter inzage gelegd in december 2023. Hierop is beroep ingediend, deze beroepszaak loopt nog bij de raad van state. De Omgevingsvergunning is intussen verleend en derhalve kan de bouw van start. De beroepsprocedure heeft geen schorsende werking op de verleende vergunning.

Vaststellen bestemmingsplan Reparatieplan slaappleatsen Texel 2022

Raadsbesluit 22-03-2023

Overwegende

- dat op 22 september 2021 het Toeristisch Toekomstplan (TTP) is vastgesteld;
- dat op 16 februari 2022 de Uitvoeringsagenda toerisme en recreatie is vastgesteld;
- dat naar aanleiding daarvan het gemeentelijke slaappleatsenregistratiesysteem is geactualiseerd;
- daarbij op 6 locaties omissies zijn geconstateerd;
- dit aanleiding geeft tot dit reparatieplan.

Besluit

1. de bij de vergelijking van het slaappleatsenregistratiesysteem met de bestemmingsplannen geconstateerde fouten in de bestemmingsplannen te herstellen:

- a) op de locatie Herenstraat 34 hadden 24 recreatieve slaappleatsen opgenomen moeten zijn. Op de verbeelding staan er nu 16.
- b) op de Polderweg 19 is een recreatief opstal niet bestemd.
- c) op de Boodtlaan 5 zijn nu 33 recreatieve slaappleatsen opgenomen. Dat hadden er 40 moeten zijn.
- d) Mienterglop 35 heeft recht op de bestemming 'Wonen - Tweede woning'. Het is nu als 'Wonen' bestemd.
- e) op De Ruyterstraat 95 is een recreatief opstal niet bestemd;
- f) op de Kaapstraat 55 is een recreatief opstal niet bestemd.

[Link naar raadsbesluit 22-03-2023 Vaststellen bestemmingsplan Reparatieplan slaappleatsen Texel 2022](#)

Verordening Nadeelcompensatie Texel

Raadsbesluit 19-12-2023

Gelet op

- de artikelen 108 en 149 van de Gemeentewet, titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 15.1 van de Omgevingswet;

Besluit

1. de 'Verordening nadeelcompensatie Texel' vast te stellen.

[Link naar raadsbesluit 19-12-2023 Verordening Nadeelcompensatie Texel](#)

Voor een adequate bluswatervoorziening zorgdragen

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-810

In de begroting 2024 zijn de gevraagde kosten structureel toegekend. Voor de begroting 2025 zijn hieromtrent verder geen wensen.

Woonvisie 2024

Raadsbesluit 18-12-2024: vaststellen Woonvisie 2024

zie het raadsbesluit: Vastgestelde Woonvisie 2024 Texel

Raadsbesluit 17-04-2024 Kader stellende raadsopdracht voor opstellen Woonvisie

Het is belangrijk eerst kaders vast te stellen, voordat de Woonvisie wordt opgesteld.

De kaders gaan o.a. over de volgende thema's:

- Bouw er de komende tien jaar 775 woningen bij.
- Monitor de woningmarkt en bouw naar behoefte.
- Bouw de woningen verspreid over het eiland.
- Zet in op verduurzamen.
- Voeg meer goedkope koopwoningen toe.
- Bouw voor jongeren, bouw voor senioren.
- De gemeente zoekt met stakeholders naar aanvullende mogelijkheden voor huisvesting van seizoenpersoneel.

De gemeenteraad stelt deze kaders vast.

1. [Link naar: Kaderstellende notitie woonvisie Texel 2024-2034](#)

2. [Link naar: Participatieplan voor de woonvisie 2024-2034](#)
3. [Link naar: Woonbehoefteonderzoek Texel 2024-2034](#)

Woonzorgvisie

De wet- en regelgeving rondom woonzorgvisies is enorm in beweging. De mate en vorm van regionale afstemming en de exacte inhoud van een woonzorgvisie is nog niet duidelijk. De strekking van een woonzorgvisie is wel helder. De woonzorgvisie verdiept het onderdeel wonen en zorg uit de Woonvisie door óók te kijken naar hoe je de omgeving daarop afstemt en hoe je zorg (ook op lange termijn) organiseert en afspraken maakt om het voor iedereen bereikbaar te houden. De Woonzorgvisie wordt dan een 'bouwsteen' onder de Woonvisie (de 'paraplu'), net als andere woningmarktinstrumenten, zoals een huisvestingsverordening. De uitwerking van de woonzorgvisie volgt direct na het gereedkomen van de woonvisie. De gemeenteraad ontvangt hierover informatie in een aparte RIB.

Motie 17-04-2024 Inzicht in leegstand en een leegstandsverordening

Bij het raadsvoorstel: Kaderstellende Raadsopdracht voor opstellen Woonvisie. Alvast voorbereidingen te treffen om de gemeenteraad aansluitend op de woonvisie een concept-Leegstandsverordening voor te leggen, om als instrument te kunnen inzetten bij de aanpak van leegstand.

Roept het college op:

1. alvast voorbereidingen te treffen om de gemeenteraad aansluitend op de woonvisie een concept-Leegstandsverordening voor te leggen, om als instrument te kunnen inzetten bij de aanpak van leegstand, met in elk geval deze punten erin:
 - het gaat over leegstand langer dan 6 maanden;
 - er moet een boeteclausule in (bijvoorbeeld: € 9.000 bij het niet tijdig melden van leegstand).

[Link naar motie 17-04-2024](#)

Raadsbesluit 19-12-2023 Quick Scan Rekenkamercommissie: aandachtspunten bij opstellen Woonvisie Texel

Rekenkamercommissie De Waddeneilanden heeft een quick scan onderzoek gedaan naar het woonbeleid. Het onderzoek is erop gericht om praktische handvatten of Aandachtspunten te geven die de raden ondersteunen bij het beoordelen van de nieuwe (concept-)woonvisies.

[Link naar raadsbesluit 19-12-2023 Quick Scan Rekenkamercommissie: aandachtspunten bij opstellen Woonvisie Texel](#)

Motie 13-10-2021 Voors en tegens verruiming woningsplitsing in kaart brengen

"Zie rib 22-026 d.d. 12 mei 2022. Als eerste stap worden 2 inloopbijeenkomsten georganiseerd. Een voor en een na de zomer 2022. Bij grote interesse kan dan worden overgegaan tot stap 2 (formuleren van beleid, praktisch stappenplan voor de burger en voldoende capaciteit voor (begeleiding bij) het verkrijgen van een vergunning & handhaving). Bij beperkte interesse kunnen er maatwerktrajecten worden gestart voor degenen die wel tot woningsplitsen willen overgaan. De eerste bijeenkomst is geweest. Maandag 13 september volgt de tweede.

13-01-2023: de twee bijeenkomsten zijn geweest. Er wordt extra capaciteit geworven op Wonen om mede dit punt op te pakken. De 'rode draad' wordt betrokken bij de op te stellen Woonvisie. maatwerk voor kansrijke initiatieven in de tussentijd."

[Link naar motie 13-10-2021 Voors en tegens verruiming woningsplitsing in kaart brengen](#)

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Doelstellingen

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Grondexploitaties woningbouw zijn faciliterend aan de gemeentelijke beleidsdoelen op het gebied van volkshuisvesting.

Wat hebben we gedaan in 2024?

De grondexploitaties Flexwoningen Marsweg (Noord en Zuid), Locatie Kompasschool, Skillerveld, De Siep, J. Daalderstraat en (verlengde) Schipper Boonstraat liggen op schema (financieel en planning).

Maatregelen

Inventarisatie snipperlocaties gemeenteground kleinschalige CPO

Start inventarisatie is verplaatst van 4e kwartaal 2023 naar derde kwartaal 2025. Er is afgelopen periode voorrang gegeven aan de grote woningbouwontwikkelingen.

Onderzoek opties actieve grondaankoop

Start in 1e kwartaal 2025 (na vaststelling Woonvisie)

8.3 Wonen en bouwen

Doelstellingen

8.3 Wonen en bouwen

We willen een toereikend en gevarieerd woningaanbod voor onze inwoners realiseren, met name meer sociale huur- en middenhuurwoningen, goedkope koopwoningen en een mix van typologieën. We zetten in op snelle realisatie van een groot aantal tijdelijke woningen. We willen dat betaalbare huur- en koopwoningen ook in de toekomst betaalbaar blijven.

Wat hebben we gedaan in 2024?

We hebben grote voortgang geboekt bij de Woningbouw en dan met name betaalbare (sociale) huur- en koopwoningen. Skillerveld (Oudeschild), De Siep (Den Hoorn) en de locatie Kompaschool (Den Burg) zijn vergevorderd. Marsweg Zuid (Den Burg) is gerealiseerd. De bouw van Marsweg Noord (Den Burg, 90 flexwoningen is gestart). Voor de locaties Marserf en Jozefschool zijn ontwikkelaars gevonden en de bouw van de woningen start naar verwachting in 2025.

Maatregelen

Actualisatie Nota Grondbeleid

Raadsbesluit 19-07-2023

Besluit

1. de Nota Grondbeleid 'met en voor elkaar' vast te stellen, met daarin de volgende beleidsregels:
 - a. Keuze grondbeleid: De gemeente kiest voor een situationeel grondbeleid. Per situatie wordt gekeken of de gemeente een meer faciliterend of een meer actief grondbeleid voert.
 - b. Taxatie: Uitgangspunt is dat een taxatie wordt uitgevoerd bij percelen > 100 m².
 - c. Onteigening en Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg): Wanneer gronden worden verworven is minnelijke verwerving het uitgangspunt. Indien noodzakelijk wordt gebruik gemaakt van de Wvg. Het gebruik van onteigening wordt vermeden; het gebruik kan echter niet worden uitgesloten.
 - d. Strategische grondverwerving: Het college is bevoegd om tot € 200.000,- aan agrarische, en €500.000 aan overige gronden te kopen zonder vooraf toestemming aan de raad te vragen wanneer zich kansen voordoen. De raad wordt dan achteraf zo snel als mogelijk geïnformeerd over de aankoop.

Uitgiftebeleid:

- Bij gronduitgifte is grondverkoop het uitgangspunt. Het volledige eigendom wordt daarmee overgedragen;
- Bij uitzondering wordt uitgifte via verhuur/(erf)pacht of recht van opstal overwogen;
- Bij uitgifte van vastgoed aan marktpartijen houdt de gemeente rekening met het Didam arrest.

Actualisatie Nota grondbeleid

Actualiseren welstandsbeleid

College uitvoeringsprogramma

Na de afronding van de Omgevingsvisie (2025) wordt het welstandsbeleid verankerd in het Omgevingsplan en in een op te stellen nota Omgevingskwaliteit (vml. Welstandsnota). Dit wordt gedaan om ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied beter vorm te geven.

Bedrijventerrein Oudeschild

Raadsbesluit 20-03-2024

Het college heeft besloten de raad voor te stellen het ontwerp bestemmingsplan Oudeschild partiële herziening uitbreiding bedrijventerrein ongewijzigd vast te stellen. Er zijn 2 reacties van vooroverlegpartners ontvangen en er is 1 zienswijze ingediend, die geen aanleiding geeft tot aanpassing van het bestemmingsplan. Het betreft een partiële herziening van het bestemmingsplan dat op 13 oktober 2021 is vastgesteld waarna vervolgens een langdurige beroepsprocedure is doorlopen bij de Raad van State. Reeds tijdens de behandeling van de 2e bestuurlijke lus in de gemeenteraad van het 2e herstelbesluit op 13 oktober 2021, was duidelijk dat de bierbrouwerij Texels zich teruggetrokken had als gegadigde en niet langer van plan was hun bierbrouwerij vanaf de Schilderweg hiernaar toe te verplaatsen. Aangezien altijd al de mogelijkheid in het bestemmingsplan was opgenomen dat het bedrijventerrein ook voor andere bedrijven aangewend kon worden is de planvorming wel doorgezet. Door de raad is het bestemmingsplan op 13 oktober 2021 vastgesteld onder toezegging van het college dat het bestemmingsplan nog geactualiseerd zal worden op dit punt. Met deze partiële herziening wordt voldaan aan hetgeen aan de raad is toegezegd.

De partiële herziening betreft een zogenaamde beleidsarme omzetting. Dit betekent dat het bestemmingsplan ten opzichte van het nu geldende bestemmingsplan geen nieuwe elementen bevat. De partiële herziening voorziet in het laten vervallen van de specifieke plandelen die zien op de vestiging van de bierbrouwerij, die zich definitief niet gaat vestigen op dit nieuwe bedrijventerrein. Toegevoegd is het waarborgen van de 7 meter brede boomsingel waardoor het bedrijventerrein landschappelijk wordt ingepast. Door deze aanpassingen sluit het plan meer aan op de gebruikelijke regeling voor bedrijventerreinen in de Texelse bestemmingsplannen.

Het bouw-en woonrijp maken is voorzien in 2025. Daarna is realisatie mogelijk

Link naar: raadsbesluit 20-03-2024 Vaststellen bp Oudeschild partiële herziening uitbreiding bedrijventerrein

Link naar raadsbesluit 13-10-2021 2e herstelbesluit BP Oudeschild - uitbreiding bedrijventerrein

Link naar raadsbesluit 14-04-2020 Herstelbesluit voor het bestemmingsplan Oudeschild - uitbreiding bedrijventerrein

Link naar raadsbesluit 21-02-2018 vaststelling bestemmingsplan Oudeschild, uitbreiding bedrijventerrein

Link naar raadsbesluit 19-04-2017 Vaststellen Strategische Visie Bedrijventerreinen

Doorstroming op de woningmarkt bevorderen

Raadsbesluit 02-11-2022 voorstel begroting 2023-809

Plan om doorstroming van senioren op de woningmarkt te bevorderen. Voorstel is dat eerst regionaal onderzoek dat volgt uit het Regionaal Uitvoeringsplan bij het Woonakkoord kopgemeenten met provincie af te wachten.

Link naar begroting 2023

Evalueren en actualiseren huisvestingsverordening

Raadsbesluit 09-11-2023 voorstel begroting 2024-801

Halverwege de raadsperiode hebben we in beeld of de huisvestingsverordening succesvol is in het beschermen van de Texelse woningmarkt door middel van de huisvestingsverordening. De gemeentelijke Huisvestingsverordening heeft van rechtswege een geldigheid van 4 jaar. Medio 2024 zal de verordening niet meer geldig zijn. In 2024 willen we onderzoeken of deze verordening opnieuw moet worden vastgesteld. Daarvoor hebben we externe inhuur nodig voor o.a. een juridische toets (nieuwe wetgeving) en extern advies voor de data-analyse van de afgelopen 4 jaren en een extrapolatie naar de toekomst.

Evalueren en actualiseren huisvestingsverordening

Extra personele capaciteit uitvoering Woningbouwprogramma Texel

Raadsbesluit 09-11-2023 voorstel begroting 2023-804

Er zijn veel plannen en ambities om het woningtekort aan betaalbare woningen op Texel aan te pakken. Dit kan niet zonder voldoende capaciteit en die is in de bestaande formatie niet beschikbaar. Dit betreft de hele keten van ontwikkeling vanaf het eerste idee: vanaf gebiedsontwikkeling via participatie, grondexploitatie, planologie, vergunningverlening, realisatie tot inspectie.

[Link naar begroting 2024](#)

Handhavingsjurist voor 2024 inhuren

Het is wenselijk dat ook in 2024 voor 1fte een externe jurist ingehuurd wordt om ondersteuning te bieden om achterstanden weg te werken en nieuwe/lopende zaken te behandelen. De raming komt uit op € 178.000. Rekening houdende met overheveling uit 2023 van € 65.000 wordt een incidentele verhoging van € 100.000 gevraagd.

Voorgesteld wordt om het budget te verhogen met € 100.000

Handhavingsjurist voor 2024 inhuren

Juridische constructie ontwikkelen om woningen betaalbaar te houden

Raadsbesluit 09-11-2022 voorstel begroting 2023-807

Er zijn 2 moties aangenomen om woningen betaalbaar te houden. Over de mogelijkheden wordt eind dit jaar gerapporteerd.

[Link naar begroting 2023](#)

[Link naar motie 24-05-2022 Koophuizen betaalbaar maken en houden](#)

[Link naar motie 24-05-2022 Betaalbare koopwoningen](#)

Project flexwoningen Marsweg

Het college stelt de raad voor om in afwijking van bestaand beleid in te stemmen met de snelle realisatie van 90 sociale huurwoningen voor een periode van 15 jaar op de locatie Marsweg Noord, waarbij de gemeente zelf risicodragend realiseert en exploiteert. Een flexibele schil die een belangrijke bijdrage levert aan de volkshuisvestelijke taakstelling van de gemeente.

Raadsbesluit 17-04-2024

Overwegende

- dat het nodig is om op korte termijn te beschikken over een flexibele schil van sociale huurwoningen voor starters, jongeren, statushouders en ontheemden uit de Oekraïne;

Besluit

1. In afwijking van bestaand beleid het woningbouwplan Marsweg Noord - 90 flexwoningen sociale huur - voor rekening en risico van de gemeente te realiseren en exploiteren, waarbij dit woningbouwplan als een eenmalige uitzondering wordt beschouwd;
2. Een investeringskrediet ad. ca. € 12.750.000 inclusief btw ter beschikking te stellen voor de aanschaf en plaatsing van de woningen, waarbij de te activeren investering ca. € 10.000.000 (na aftrek subsidie punt 3. en de bijdrage punt 4.) bedraagt;
3. In te stemmen met een onrendabele top op de vastgoedexploitatie van ca. € 3.700.000 miljoen en daarvoor ten laste van de algemene reserve een bestemmingsreserve woningbouwplan Marsweg Noord te treffen waaruit de jaarlijkse tekorten op de vastgoedexploitatie voor de komende 15 jaar worden afgedekt.

Onder de voorbehouden dat:

- het ministerie van BZK een subsidie ad. € 702.000 inclusief btw verstrekt op basis van de 'Stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen 2023;
- de gemeente in aanmerking komt voor de 'Financiële herplaatsingsgarantie', waardoor de restwaarde van de woningen na 15 jaar op ca. € 1.300.000 inclusief btw kan worden gesteld;

Bijlagen

1. Concept-situatietekening woningbouwlocatie Marsweg Noord en Visualisaties
2. Rib Marsweg Noord d.d. 1 februari 2023 met brief Woontij
3. Risicoverdeling Rijksvastgoedbedrijf - gemeente (geheimhouding, ter inzage voor raads- en commissieleden via contact met de griffie)
4. Participatieverslag

[Link naar raadsbesluit 17-04-2024](#)

[Link naar raadsbesluit 10-07-2024 Bindend advies Marsweg Noord](#)

Raadsbesluit 14-12-2022 Project flexwoningen Marsweg

De gemeente zet met het Project Flexwoningen Marsweg vol in op de snelle realisatie van 222 flexwoningen, waarvan 152 sociale- en 70 middeldure huurwoningen. Het woningbouwproject wordt gerealiseerd op twee gebieden aan de Marsweg, de oostkant van Den Burg. Voor het project is een aanvraag ingediend voor de Woningbouwimpuls van het Rijk, 4e tranche van € 1,18 miljoen. In verband met de urgentie op de huizenmarkt worden procedures gevolgd, maar de keuze voor het projectgebied is sneller (en met minder participatie) gemaakt.

De gemeenteraad wordt gevraagd in te stemmen met de versnelling van woningbouw via het project Flexwoningen Marsweg.

Overwegende

- de wens om snel sociale- en middel-dure huurwoningen te realiseren;

Besluit

1. in te stemmen met de aanvullende versnelling op het advies 'Versnelling Woningbouw' middels het Project Flexwoningen Marsweg;
2. de grondexploitatie project Flexwoningen Marsweg vast te stellen en ten laste van de algemene reserve een voorziening te treffen voor het begrote negatieve resultaat ad. ca. € 1.760.000 uitgaande van de toekenning van de subsidie Woningbouwimpuls ad. ca. € 1.118.000;
3. overeenkomstig artikel 2.12 van de Crisis- en Herstelwet een verklaring van geen bedenkingen zoals bedoeld in artikel 2.27 van de Wet algemene bepalingen omgevingswet, af te geven voor het Project Flexwoningen Marsweg overeenkomstig de kaders van de Stedenbouwkundige schets Marsweg Zuiden Massastudie Marsweg Noord (bijlage 3);
4. dat wanneer op de procedure de Omgevingswet van toepassing is, in plaats van besluitpunt 3 overeenkomstig artikel 16.15a, lid b, onder 1 van de Omgevingswet een positief advies te geven over de realisatie van Project Flexwoningen Marsweg overeenkomstig de kaders van de Stedenbouwkundige schets Marsweg Zuid en Massastudie Marsweg Noord (bijlage 3).

[Link naar raadsbesluit 14-12-2022](#)

Vaststellen Verordening Toekomstbestendig wonen Texel

Raadsbesluit 19-07-2023

Overwegende

- dat het gewenst is activiteiten die bijdragen aan de versnelling en de betaalbaarheid van het verduurzamen van de woningvoorraad op Texel en het reduceren van gas-en elektriciteitsverbruik zo laagdrempelig mogelijk te stimuleren;

Besluit

1. de Verordening Toekomstbestendig wonen Texel 2023 vast te stellen;
2. gelijktijdig de Verordening verbeteren en verduurzamen woningen Texel 2020, vastgesteld door de raad op 17 september 2020, in te trekken;
3. de beschikbaar gestelde kredieten voor de Stimuleringslening zonnepanelen 0% en de Stimuleringslening duurzaam en langer zelfstandig wonen samen te voegen;
4. een extra krediet van € 1.000.000 vrij te maken voor het verstrekken van Stimuleringsleningen en Verzilverleningen uit het revolverend fonds;
5. structureel budget vrij te maken van € 40.000 per jaar voor de rentekosten voor het aantrekken van het extra krediet van € 1.000.000, dit opnemen in de Programmabegroting vanaf 2024;
6. het begrote bedrag van € 20.000 voor te ontvangen rente uit de begroting halen. Dekking van €10.000 in 2023 vanuit de Algemene reserve en vanaf 2024 het volledig bedrag ad € 20.000 opnemen in de Programmabegroting 2024.

Link naar raadsbesluit 19-07-2023

8 Wat is gedaan in 2024 wat op de planning stond in 2023

Het opstellen van de nieuwe Woonvisie is opgestart in 2023 en in 2024 afgerond.

De voorbereiding voor de Groeneplaats nieuwbouw fase II is verplaatst naar 2026.

8 Aangevraagde en toegekende subsidies

In 2024 is voor het Flexwoningproject Marsweg Noord een subsidie (€ 702.000) aangevraagd en verleend op basis van de Stimuleringsregeling van het Rijk voor Flexwoningen.

Daarnaast zijn er voor de woningbouwprojecten De Siep Den Hoorn en Jacob Daalderstraat Oosterend aanvragen ingediend voor een bijdrage in de onrendabele tot van de betreffende grondexploitaties op basis van de SPUK-regeling woningbouw voor de Wadden.

Verbonden partijen in programma 8

Naam verbonden partijen	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
De <u>waddeneilanden</u>	2.3 Recreatieve havens 3.4 Economische promotie 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie 8.1 Ruimte en leefomgeving	Samenwerking toepassing Convenant vaarrecreatie en <u>kwailiteitsverbetering</u> jachthavens. Bevordering toerisme naar Waddeneilanden in relatie tot Werelderfgoed-status Wadden. Samenwerken op het vlak van de omgevingswet.

8 Beleidsindicatoren

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ-waarde	Bedragen x €1.000	CBS	2022	328	317
				2023	372	368
				2024	393	379
8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Texel in cijfers	2021	11,1	8,9
				2022	4,8	9,3
				2023	4,4	9,1
8. Vhrosv	Demografische druk	%	CBS	2022	80,3	70,3
				2023	80,7	70,3
				2024	80,9	70,4
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Woonlasten in €	COELO	2021	616	733
				2022	632	823
				2023	636	860
				2024	661	911
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Woonlasten in €	COELO	2021	742	810
				2022	759	905
				2023	765	942
				2024	798	994

8 Wat heeft het gekost

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2022	Realisatie 2023	Primaire Begroting 2024	Begroting na wijzigingen 2024	Realisatie 2024
Lasten						
PROGRAMMA 8	Goed wonen					
TV_8.1	Ruimte en leefomgeving	511	484	512	531	374
TV_8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3.381	1.728	0	62	3.300
TV_8.3	Wonen en bouwen	1.850	2.380	2.462	2.689	2.696
Totaal Goed wonen		5.742	4.592	2.974	3.282	6.370
Baten						
PROGRAMMA 8	Goed wonen					
TV_8.1	Ruimte en leefomgeving	0	0	0	15	15
TV_8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.631	1.657	0	23	3.054
TV_8.3	Wonen en bouwen	905	1.525	1.156	1.408	1.394
Totaal Goed wonen		2.536	3.182	1.156	1.445	4.463
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		-3.206	-1.410	-1.818	-1.837	-1.907
Onttrekkingen						
PROGRAMMA 8	Goed wonen					
TV_8.1	Ruimte en leefomgeving	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat		-3.206	-1.410	-1.818	-1.837	-1.907

8 Analyses

Analyse

De kolom begroting 2024 na wijziging minus rekening 2024 waarbij rekening moet worden gehouden met de opgenomen lasten en opgenomen baten. Die zijn bij de analyse getotaliseerd. (bedragen x € 1.000)

Ruimte en leefomgeving		158
Herinrichten voormalige ijsbaan den burg, doorberekende afschrijving begroot maar nog geen afschrijvingen doordat de werkzaamheden later worden afgerond dan verwacht bij het opstellen van de programmabegroting 2024.	70 V	
Overige oorzaken <€50k waaronder: Basisregistratie grootschalige topografie (€26k), Ruimtelijke ordening (€37k) en bestemmingsplannen (€11k)	88 V	

Grondexploitatie		- 208
Vorbereidingskosten ontwikkeling bouwlocaties - niet begrote kosten die niet doorbelast kunnen worden aan een van de grondexploitatie	-62 N	
Oudeschild -De herberekeningen (per 31 december 2024) geven per saldo (o.b.v. alle grondexploitaties) een toevoeging aan de voorziening die niet is begroot, maar conform de BBV moeten worden gedaan. De herberekende grondexploitaties worden separaat in de maand mei behandeld in de gemeenteraad. In de programmarekening moet deze onttrekking worden verwerkt (conform regelgeving). Verdere informatie over de grondexploitaties staat in de paragraaf grondbeleid.	- 163 N	
Marsweg De herberekeningen (per 31 december 2024) geven per saldo (o.b.v. alle grondexploitaties) een toevoeging aan de voorziening die niet is begroot, maar conform de BBV moeten worden gedaan. De herberekende grondexploitaties worden separaat in de maand mei behandeld in de gemeenteraad. In de programmarekening moet deze onttrekking worden verwerkt (conform regelgeving). Er zijn een aantal bovenwijkse voorzieningen komen te vervallen. Verdere informatie over de grondexploitaties staat in de paragraaf grondbeleid.	68 V	
Overige oorzaken <€50k	-51 N	

Wonen en bouwen		-20
Per saldo een nadeel dit komt door een voordeel op vast personeel en een nadeel op inhuur van personeel. Het is gedekt uit vacatureruimte algemeen, waar organisatiebreed geen tekort op is. (zie hoofdanalyse)	- 183 N	
Omgevingswet - Budget voor Invoering omgevingswet en opstellen omgevingsvisie, restant wordt overgeheveld naar 2025.	130 V	
Overige oorzaken <€50k	21 V	

Totaal programma 8		N -70
---------------------------	--	--------------

Overzicht baten en lasten per taakveld

Excel-tabel

Overzicht baten en lasten per taakveld

Gemeente Texel

(bedragen x € 1.000)

Taakveld	L/B	Bedrag 2024
Taakveld 0.1 Bestuur	Lasten	9.539
	Baten	6.660
	Saldo	-2.879
Taakveld 0.2 Burgerzaken	Lasten	947
	Baten	294
	Saldo	-653
Taakveld 0.4 Overhead	Lasten	12.377
	Baten	1.041
	Saldo	-11.336
Taakveld 0.5 Treasury	Lasten	1.311
	Baten	1.594
	Saldo	283
Taakveld 0.61 OZB woningen	Lasten	7
	Baten	1.333
	Saldo	1.326
Taakveld 0.62 OZB niet-woningen	Lasten	0
	Baten	828
	Saldo	828
Taakveld 0.63 Parkeerbelasting	Lasten	0
	Baten	4.611
	Saldo	4.611
Taakveld 0.64 Belastingen overig	Lasten	619
	Baten	296
	Saldo	-323
Taakveld 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	Lasten	0
	Baten	36.777
	Saldo	36.777
Taakveld 0.8 Overige baten en lasten	Lasten	636
	Baten	1.210
	Saldo	574
Taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	2.120
	Baten	43
	Saldo	-2.077
Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	637
	Baten	85
	Saldo	-552
Taakveld 2.1 Verkeer en Vervoer	Lasten	5.536
	Baten	215
	Saldo	-5.321
Taakveld 2.2 Parkeren	Lasten	720
	Baten	1
	Saldo	-719
Taakveld 2.3 Recreatieve havens	Lasten	151
	Baten	0
	Saldo	-151
Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen	Lasten	1.062
	Baten	750
	Saldo	-312
Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	395

Overzicht baten en lasten per taakveld

	Baten	50
	Saldo	-345
Taakveld 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	Lasten	95
	Baten	34
	Saldo	-61
Taakveld 3.4 Economische promotie	Lasten	1.095
	Baten	10.647
	Saldo	9.552
Taakveld 4.1 Openbaar basisonderwijs	Lasten	105
	Baten	0
	Saldo	-105
Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	1.687
	Baten	0
	Saldo	-1.687
Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lasten	1.162
	Baten	347
	Saldo	-815
Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering	Lasten	337
	Baten	188
	Saldo	-149
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties	Lasten	1.795
	Baten	300
	Saldo	-1.495
Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Lasten	764
	Baten	17
	Saldo	-747
Taakveld 5.4 Musea	Lasten	710
	Baten	174
	Saldo	-536
Taakveld 5.5 Cultureel erfgoed	Lasten	705
	Baten	4
	Saldo	-701
Taakveld 5.6 Media	Lasten	327
	Baten	13
	Saldo	-314
Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	Lasten	2.844
	Baten	241
	Saldo	-2.603
Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	2.300
	Baten	302
	Saldo	-1.998
Taakveld 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	Lasten	2.102
	Baten	12
	Saldo	-2.090
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen	Lasten	3.558
	Baten	2.552
	Saldo	-1.006
Taakveld 6.4 WSW en beschut werk	Lasten	2.494
	Baten	-78
	Saldo	-2.572
Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie	Lasten	757
	Baten	35

Overzicht baten en lasten per taakveld

	Saldo	-722
Taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Lasten	582
	Baten	103
	Saldo	-479
Taakveld 6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	Lasten	1.116
	Baten	0
	Saldo	-1.116
Taakveld 6.71b Begeleiding (WMO)	Lasten	657
	Baten	0
	Saldo	-657
Taakveld 6.71c Dagbesteding (WMO)	Lasten	362
	Baten	0
	Saldo	-362
Taakveld 6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	Lasten	288
	Baten	0
	Saldo	-288
Taakveld 6.72a Jeugdhulp begeleiding	Lasten	719
	Baten	13
	Saldo	-706
Taakveld 6.72b Jeugdhulp behandeling	Lasten	561
	Baten	0
	Saldo	-561
Taakveld 6.72c Jeugdhulp dagbesteding	Lasten	171
	Baten	0
	Saldo	-171
Taakveld 6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	Lasten	47
	Baten	0
	Saldo	-47
Taakveld 6.73a Pleegzorg	Lasten	137
	Baten	0
	Saldo	-137
Taakveld 6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	Lasten	1.190
	Baten	0
	Saldo	-1.190
Taakveld 6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	Lasten	30
	Baten	0
	Saldo	-30
Taakveld 6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	Lasten	862
	Baten	0
	Saldo	-862
Taakveld 6.82a Jeugdbescherming	Lasten	278
	Baten	0
	Saldo	-278
Taakveld 7.1 Volksgezondheid	Lasten	89
	Baten	78
	Saldo	-11
Taakveld 7.2 Riolering	Lasten	3.002
	Baten	3.760
	Saldo	758
Taakveld 7.3 Afval	Lasten	2.174
	Baten	2.476
	Saldo	302

Overzicht baten en lasten per taakveld

Taakveld 7.4 Milieubeheer	Lasten	1.987
	Baten	201
	Saldo	-1.786
Taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	56
	Baten	63
	Saldo	7
Taakveld 8.1 Ruimte en leefomgeving	Lasten	374
	Baten	15
	Saldo	-359
Taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Lasten	3.300
	Baten	3.054
	Saldo	-246
Taakveld 8.3 Wonen en bouwen	Lasten	2.696
	Baten	1.394
	Saldo	-1.302
Totaal generaal	Lasten	79.572
	Baten	81.733
	Saldo	2.161

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- Gemeentewet artikel 186 en het besluit begroting en verantwoording.
- Het bedrijfsresultaat van Leer-werkbedrijf de Bolder van € positief.
- Het via de decembercirculaire 2024 € incidenteel ontvangen bedrag.
- Het rekeningresultaat van € van de gemeente Texel.

Besluit

1. Het bedrijfsresultaat van Leer-werkbedrijf de Bolder van € 172.000 ten gunste te brengen van de reserve egalisatie rekeningresultaten van het leer-werkbedrijf de Bolder.
2. Het via de decembercirculaire 2024 incidenteel ontvangen bedrag van € 150.000 volledig ten gunste van de algemene reserve te brengen.
3. Akkoord te gaan om, in afwijking van het beleid, een aantal kredieten die ouder zijn dan 3 jaar niet zoals in de financiële verordening is vastgelegd vrij te laten vallen, maar in stand te houden.
Het gaat om de volgende investeringen: Thijsssehuis, Trompstraat buurtje herinrichting, rotonde Keesoomlaan, verharding rehabiliteren, de Vang IJsdijk reconstrueren, Oost herinrichten en ICT vervanging.
4. Het voordelig rekeningresultaat van € 3.131.751 als volgt te bestemmen:
 - a. € 259.225 voor inzet (restant)projectbudgetten 2024 in 2025 voor: Bijdrage nachtbus (€ 20.000), Omgevingswet (€ 48.184), ontvangen subsidie Thijsssehuis (€ 16.765), sloopkosten Achterom in verband met aankoop grond (€ 35.527), kwartiermaker haven (€ 40.000) en duurzaam Texel (€ 98.749).
 - b. € 84.429 aan te vullen voor het krediet aankoop urgente agrarische gronden volgens eerder genomen raadsbesluit zodat de oorspronkelijke omvang van € 200.000 weer beschikbaar is.
 - c. € 2.788.097 toe te voegen aan de algemene reserve.
5. Het instellen van een bestemmingsreserve Oekraïne en hierin het restant van het saldo overschot ontvangen subsidie 2022 en 2023 van € 602.186 te storten wat ontvangen is vanuit het rijk voor de opvang van ontheemden Oekraïners.
6. De geconsolideerde programmarekening 2024 vast te stellen.

Paragrafen

Paragraaf Verbonden Partijen

Verbonden partijen

Waar gaat het over?

In deze paragraaf wordt beleidsinhoudelijke en financiële informatie verstrekt over de verbonden partijen. De algemene visie en het beleid ten aanzien van verbonden partijen zijn opgenomen in de Nota Verbonden Partijen.

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld. Deze middelen kunnen verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als de financiële problemen bij de verbonden partijen kunnen worden verhaald op de gemeente.

Bestaand beleid

Nota Verbonden Partijen (2023)

Plan van Aanpak samenwerkingstrajecten (2012)

Gemeentelijke vertegenwoordiging verbonden partijen (2022)

Financiële uitvoeringsregeling gemeenschappelijke regeling (2019)

Trends en ontwikkelingen

Het bestuurlijk en financieel belang van verbonden partijen is binnen de overheid (ook voor Texel) de laatste jaren toegenomen en zal naar verwachting blijven groeien.

Kleinere gemeenten zullen vanwege ontwikkelingen binnen de overheidssector in toenemende mate in samenwerkingsverbanden participeren om bestuurskracht en uitvoeringskracht te kunnen garanderen.

Van college en raad wordt in toenemende mate een balans gevraagd tussen 'loslaten' en 'grip hebben op'. Dit vraagt een nauwer samenspel tussen raad, college en ambtelijke organisatie (intern) en in de samenwerking met andere gemeenten.

Op basis van de vernieuwing van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) en de uitkomsten van onderzoeken naar sturing op verbonden partijen (concern control) en informatievoorziening verbonden partijen (rekenkamercommissie) zijn verbeteringen in de informatievoorziening uitgevoerd in deze paragraaf. Tevens wordt in de programma's expliciet aangegeven welke verbonden partijen betrokken zijn en voor/binnen welke taakvelden zij actief zijn. Bij beleidsvoorstellen in de programma's wordt ook vermeld - indien van toepassing - welke verbonden partij betrokken is.

Beleidsdoelstellingen

Uitvoering geven aan de in 2023 vastgestelde Nota Verbonden Partijen; verbeteren van de informatievoorziening aan de gemeenteraad over de verbonden partijen - met name in relatie tot sturing en toezicht op de uitvoering - volgens de uitgangspunten die zijn overeengekomen tussen college en raad.

Totaaloverzicht verbonden partijen gemeente Texel

De nota verbonden partijen is in 2023 geactualiseerd en dit heeft als gevolg dat veranderingen hebben plaatsgevonden in de verbonden partijen waarin de Gemeente Texel participeert. De onderstaande verbonden partijen worden opgenomen in de paragraaf verbonden partijen:

Publiekrechtelijke verbonden partijen

- GR Veiligheidsregio Noord-Holland Noord;
- GR GGD Hollands Noorden;
- GR Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
- GR De Waddeneilanden;
- GR Regionaal Historisch Centrum Alkmaar;
- GR Regionale archeologie West-Friesland;
- GR Centrumregeling samenwerking Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling, Texel en Leeuwarden.

Naamloze vennootschappen

- N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland;

Stichtingen

- VVV / Stichting Texel Promotie

Informatievoorziening verbonden partijen van college aan de raad

Op 29 juni 2023 heeft de raad de 'Nota verbonden partijen gemeente Texel 2023' vastgesteld. Hierin staat dat de gemeenteraad geïnformeerd wordt over verbonden partijen via de programmabegroting en de jaarrekening. Dit gebeurt in de paragraaf verbonden partijen.

Artikel 15 (BBV) schrijft voor dat er een lijst van verbonden partijen is opgenomen in de programmabegroting en jaarrekening en dat deze per verbonden partij minimaal de volgende gegevens bevat:

1. de naam en de vestigingsplaats;
2. het openbaar belang dat op deze wijze wordt behartigd;
3. de veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft;
4. het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
5. het resultaat van de verbonden partij.

Informatie over verbonden partijen

Hierna treft u de beleidsinhoudelijk en financiële informatie per verbonden partij. Een aantal onderdelen is wettelijk verplicht, overige onderdelen zijn opgenomen op basis van de door de raad vastgestelde Nota verbonden partijen. De informatie is zo actueel mogelijk ingevoerd op basis van beschikbare informatie per verbonden partij.

Samenwerking op het gebied van sociaal domein

De informatie over de regionale samenwerking in het sociaal domein is te vinden in programma 6.

Publiekrechtelijk verbonden partijen

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Naam	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Alkmaar
Doelstelling en openbaar belang	De doelstelling van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN) is het verkleinen van risico's en het beperken van leed en (gezondheids-)schade bij incidenten. De Veiligheidsregio bereikt dit door het bieden van adequate hulp en door intensief samen te werken met andere betrokken partijen.
Relatie met beleidsprogramma	1: Veiligheid op orde
Deelnemende partijen	De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Dijk en Waard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel
Bestuurlijk belang	De burgemeester is lid van het algemeen bestuur

Bestuurlijk aandeel	In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat de stemverhouding gelijk is aan de (procentuele) bijdrage aan de begroting en dat het algemeen bestuur deze stemverhouding ieder jaar in de eerste vergadering (of de vergadering na een wijziging van de gemeenschappelijke regeling) formeel vaststelt. Voor Texel is het aantal stemmen in 2025 vastgesteld op vier (aldus 3,39% van het totaal aantal stemmen)
Financieel belang	Totale begroting 2024 € 82.093.000 Bijdragen gemeenten € 49.377.142 Totale begroting 2025 € 89.270.000 Bijdragen gemeenten € 54.222.854
Bijdrage gemeente	Bijdrage 2022: € 1.837.672 Bijdrage 2023: € 1.895.994 Bijdrage 2024: € 1.673.470 Bijdrage 2025: € 1.819.080
Eigen Vermogen	2022: € 6.756.000 2023: € 5.333.000 2024: € 5.135.000
Vreemd vermogen	2022: € 41.948.000 2023: € 42.613.000 2024: € 48.362.000
Solvabiliteitsindex	2022: 13,9% 2023: 11,1% 2024: 10,0%
Financieel resultaat	2022: € 798.000 2023: € 850.000 negatief 2024: € 207.000
Risico's	In verband met Europese wet- en regelgeving is het noodzakelijk om differentiatie aan te brengen tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers van de brandweer, dat tegelijkertijd geen afbreuk doet aan het niveau en kwaliteit van de brandweezorg. Naar aanleiding daarvan zijn inmiddels diverse onderzoeken gedaan. Het laatste onderzoek vat samen dat het Nederlands stelsel van vrijwillige brandweer grotendeels kan worden gehandhaafd zonder taakdifferentiatie. Voorwaarde hiervoor is dat de rechtspositie van brandweer vrijwilligers expliciet wordt gebaseerd op het concept van vrijwilligheid en het contrast met beroepsbrandweer wordt verscherpt. Daarom moet verplichte beschikbaarheid voor vrijwilligers verdwijnen. Dit betekent onder meer dat er niet meer gewerkt kan worden met consignatie of kazernering. Dit spoor wordt nu verder concreet uitgewerkt, hetgeen een langdurig proces is. Financieel bestaat het risico dat een Europese rechter conclusies uit het onderzoek niet volgt, en alsnog een taakdifferentiatie moet worden geïmplementeerd.

	<p>Dat kan leiden tot een mogelijke verplichting tot betaling minimumloon, pensioen en betaling bij ziekte.</p>
Ontwikkelingen	<p>Brandweer Op 15 maart 2024 werd het meerjarenontwikkelplan door het algemeen bestuur vastgesteld, een belangrijke mijlpaal in de versterking van de brandweerorganisatie. In dit plan is de nadrukkelijke vraag opgenomen om structureel extra middelen beschikbaar te stellen die gericht zijn op het versterken van de paraatheid en de vakbekwaamheid van de brandweermedewerkers, waarbij de fijnmazigheid is geborgd. Daarnaast wordt beoogd om te investeren in noodzakelijke modernisering, zodat in kan worden gespeeld op de veranderende eisen en uitdagingen binnen de brandweezorg.</p> <p>In de Kadernota 2025 werd daarom verzocht om de eerste tranche van deze middelen beschikbaar te stellen via het programma ‘Versterking Brandweezorg. Dit programma is gestoeld op vier strategische pijlers die als leidraad dienen voor de komende jaren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Versterken van de vrijwilligheid - Versterken van de paraatheid - Versterken van de vakbekwaamheid - Moderniseren voor een effectieve brandweezorg en veilig optreden. <p>Crisisbeheersing De veiligheid en vrijheid in Nederland is kwetsbaarder dan voorgaande jaren. Spanningen tussen landen zijn toegenomen. Nederland wordt regelmatig bedreigd door cyberaanvallen en spionage. De kans dat er een grootschalig incident komt, is groot. Dat kan heftige gevolgen hebben. Thema’s zoals militaire dreiging, het bijdragen aan een veerkrachtige en weerbare samenleving, langdurige uitval van elektriciteit en problemen rondom extreem weer zijn belangrijke onderwerpen geworden binnen het programma crisisbeheersing. Deze thema’s vragen niet alleen een andere voorbereiding en inzet van de veiligheidsregio, maar ook om een intensievere samenwerking met onze crisispartners.</p> <p>Naast de specifieke voorbereiding op de bovengenoemde thema’s heeft het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio de komende beleidsperiode vier opgaven voor crisisbeheersing onderschreven, te weten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de Veiligheidsregio is aanjager of regisseur in het crisisnetwerk - de Veiligheidsregio ontwikkelt zich naar een flexibele en robuuste crisisorganisatie - crisisbeheersing is informatiegestuurd - bevolkingszorg is toekomstbestendig <p>Zorg in de Veiligheidsregio Als we het over zorg in de veiligheidsregio hebben, dan gaat het om de organisatieonderdelen GHOR, ambulancezorg en het Zorg- en Veiligheidshuis. Die hebben alle drie hun eigen netwerken, specifieke verantwoordelijkheden en deskundigheid.</p> <p>Zoals bekend is er een groeiende kloof tussen de zorgvraag en het zorgaanbod in Nederland, en dit geldt ook voor de Veiligheidsregio. Door factoren zoals de toenemende vergrijzing, personeelstekorten en de betaalbaarheid van zorg, zal deze kloof waarschijnlijk alleen maar toenemen. Er wordt zelfs gesproken van een dreigende “zorgkloof.” Zorgorganisaties, overheden en verzekeraars hebben in de IZA-akkoorden en ROAZ-plannen de handen ineengeslagen om deze kloof te overbruggen.</p> <p>In lijn met de missie van de Veiligheidsregio, namelijk “leed en schade voorkomen en beperken,” en aansluitend op hun rol binnen het zorgdomein, neemt “Zorg in de Veiligheidsregio” mede de verantwoordelijkheid om bij te dragen aan oplossingen. Dit is gerechtvaardigd, omdat de groeiende druk op de acute zorg ook</p>

	<p>duidelijk voelbaar is in de dagelijkse praktijk (bijvoorbeeld op de meldkamer ambulance 112 en binnen de ambulancezorg).</p> <p>Het ROAZ-plan voor Noord-Holland Noord bevat een breed scala aan initiatieven van gezamenlijke zorgpartners in Noord-Holland Noord om deze druk te verlichten. Dankzij specifieke financiering door zorgverzekeraars kunnen deze initiatieven uitgevoerd worden. Gezien de positie van de Veiligheidsregio in de acute zorgketen ligt hun focus op initiatieven die de onterechte zorgvraag naar acute spoedzorg verminderen.</p>
--	--

GGD Hollands Noorden

Naam	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD Hollands Noorden)
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Vestigingsplaats	Alkmaar
Doelstelling en openbaar belang	<p>Doel van de samenwerking is het behartigen van belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan. GGD Hollands Noorden bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en veiligheid van de inwoners van Noord Holland-Noord.</p> <p>Gemeentelijk belang: uitvoering inspectie kinderopvang, bescherming en bevordering van de gezondheid van onze inwoners, input gemeentelijk gezondheidsbeleid, uitvoering jeugdgezondheidszorg en preventie, monitoren gezondheid inwoners, vangnet openbare geestelijke gezondheidszorg, forensische geneeskunde, Wet verplichte GGZ.</p>
Relatie met beleidsprogramma	6: Zorg voor elkaar, 1: veiligheid op orde
Deelnemende partijen	De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Dijk en Waard, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel
Bestuurlijk belang	De wethouder van o.a. Sociaal Domein/Zorg is gemeentelijk vertegenwoordiger in het algemeen bestuur van de GGD
Bestuurlijk aandeel	Ieder lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente. De verdeelsleutel voor stemmen is: één stem per volle 10.000 inwoners per gemeente. Het totaal aantal stemmen is 75. Hiervan zijn twee stemmen voor Texel. Ieder lid van het dagelijks bestuur heeft één stem
Financieel belang	<p>De totale lasten van GGD Hollands Noorden voor 2022 bedraagt € 94.149.000</p> <p>De totale lasten van GGD Hollands Noorden voor 2023 bedraagt € 63.048.000</p>
Bijdrage gemeente Texel	<p>2022: € 662.000</p> <p>2023: € 677.226</p> <p>2024: € 722.000</p> <p>2025: € 750.158</p>
Eigen Vermogen	<p>2022: - € 1.954.000</p> <p>2023: € 2.111.000</p> <p>2024: € 1.910.000</p>

Vreemd Vermogen	2022: € 25.057.000 2023: € 23.835.000 2024: € 28.055.000
Solvabiliteitsindex	2022: -8,5% 2023: 8,1% 2024: 6,4%
Financieel resultaat	2022: € 3.691.000 negatief 2023: € 761.000 2024: € 74.529
Risico's	De omvang van de algemene reserve en de weerstandscapaciteit staan onder druk als gevolg van het ongedekte cao-gat dat is ontstaan in 2023. Bij GGD HN wordt de beschikbare weerstandscapaciteit gevormd door de algemene reserve. Rekening houdend met de kans van 75% en de impact van € 2.175.00 wordt het financiële risico voor 2025 ingeschat op € 1.631.000. De algemene reserve is ultimo 2025 begroot op € 747.000 en daarmee ontoereikend om alle begrotingsrisico's in 2025 op te vangen.
Ontwikkelingen	Voor het jaar 2025 verwacht GGD HN geen extra (structurele) financiering van de gemeenten nodig te hebben. Met het oog op de komende veranderingen in de uitkering uit het Gemeentefonds is GGD HN zich ervan bewust dat kritisch gekeken moet worden naar de GR-taken en aanvullende diensten. Hiertoe is in het algemeen bestuur van 13 maart 2024 afgesproken dat (algemeen) bestuur en directie met elkaar in gesprek gaan over de financiële vooruitzichten voor 2026 en verder in de context van het ravijnjaar. In de kadernota 2026 van de GGD is een plan uitgewerkt om te voldoen aan het bezuinigingsvraagstuk 2026 dat de gemeenten hebben neergelegd bij de GR-en. In dit plan zijn de scenario's uitgewerkt welke behoren bij resp 3%,5% en 7% bezuinigingen. Er is tussen de gemeenten op het moment van schrijven geen consensus bereikt over het te volgen scenario.

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Naam	Omgevingsdienst Noord Holland Noord
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Hoorn
Doelstelling en openbaar belang	De gemeentelijke milieutaken uitvoeren op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) te verbeteren en een uniform karakter te geven. Openbaar belang: een schone en veilige leefomgeving
Relatie met beleidsprogramma	1: Veiligheid op orde 7: Volksgezondheid, duurzaam en schoon
Deelnemende partijen	De gemeenten Alkmaar, Drechterland, Dijk en Waard, Hollands Kroon, Medemblik, Stede Broec, Bergen, Enkhuizen, Hoorn, Opmeer, Castricum, Koggenland, Den Helder, Heiloo, Schagen, Texel en de Provincie Noord-Holland
Bestuurlijk belang	De wethouder van o.a. Gemeentewerken is gemeentelijk vertegenwoordiger in het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Bestuurlijk aandeel	De stemverhouding is op basis van inwoneraantal en financiën Texel heeft 2 van de 100 stemmen
Financieel belang	Lumpsum bijdrage deelnemende gemeenten en provincie 2024: € 24.322.000 waarvan € 631.000 voor de gemeente Texel. Lumpsum bijdrage deelnemende gemeenten en provincie 2025: € 25.825.000 waarvan € 656.000 voor de gemeente Texel.
Bijdrage gemeente	2023: € 499.806 2024: € 631.000 2025: € 656.000
Eigen vermogen	2022: € 4.841.181 2023: € 4.188.000 2024: € 3.566.000
Vreemd vermogen	2022: € 5.481.406 2023: € 5.814.000 2024: € 6.534.000
Solvabiliteitsindex	2022: 46,9% 2023: 41,8% 2024: 34,5%
Financieel resultaat	2022: € 1.110.040 2023: € 1.742.000 2024: € 1.690.000
Risico's	<p>1. Claims aansprakelijkheid door verwijtbaar handelen. In deze begroting is het impactbedrag verhoogd door de verkorting van de proceduretijd in het kader van de Omgevingswet, het stijgend aantal WOO- en handhavingsverzoeken en claims (niet zijnde de boete, zoals opgenomen bij 2) n.a.v. datalekken.</p> <p>2. Datalek van geregistreerde gegevens De maximale boete kan 4% van de jaaromzet bedragen</p> <p>3. Aanbestedingsrisico's De komende periode zijn er diverse Europese aanbestedingen. Aanbesteden biedt in beginsel optimale mogelijkheden om de beste prijs-kwaliteitverhouding te behalen. Het opnieuw aanbesteden neemt echter ook financiële risico's met zich mee</p> <p>4. Projecten ten laste van het rekeningresultaat In de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR) staat dat begrotingswijzigingen (tussentijdse vraag om extra financiële middelen) niet wenselijk zijn. In het project 'Een sterker fundament' is daardoor opgenomen dat de eventuele extra kosten in de exploitatie zullen worden verwerkt en invloed hebben op het rekeningresultaat</p> <p>6. Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet Door de invoering van de Omgevingswet zijn andere competenties noodzakelijk. Hier wordt momenteel al aan gewerkt. Ook het Digitaal Stelsel Omgevingsdiensten (DSO) zal impact hebben op de informatievoorziening. In het Masterplan ICT is rekening gehouden met de kosten voor aansluiting op het DSO</p>

	7. Basistaken moeten in overleg met de deelnemers worden opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Opname van plustaken in het uitvoeringsprogramma is niet verplicht. Door als deelnemer de plustaken zelf uit te voeren, kan een risico ontstaan in de robuustheid en kwaliteit binnen de OD NHN. Door tekort aan adviseurs bij de ODNHN op het gebied van natuur en stikstof is dit nog niet weggenomen. De gemeente heeft deze taken daarom neergelegd bij externe adviseurs
Ontwikkelingen	De ODNHN heeft een plan van aanpak opgesteld om te kunnen voldoen aan de robuustheidscriteria van het Rijk. Welke investeringen nodig zijn en wat de hoogte is van de extra bijdrage die Texel moet betalen, is nog niet bekend.

Gemeenschappelijke regeling de Waddeneilanden

Naam	De Waddeneilanden
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Vestigingsplaats	Harlingen
Doelstelling en openbaar belang	<p>Het doel van de gemeenschappelijke regeling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de vijf Nederlandse Waddeneilanden • het versterken van de bestuurskracht van de afzonderlijke gemeenten door onomkeerbare, niet vrijblijvende en doelgerichte samenwerking met behoud van bestuurlijke zelfstandigheid • het uitdragen van het standpunt van de deelnemende gemeenten richting andere betrokken overheden • overleg, coördinatie en afstemming ten aanzien van beleids- en beheeraspecten • samenwerking en ondersteuning aangaande uitvoeringszaken van deelnemende gemeenten die te kennen hebben gegeven bij deze deelactiviteit betrokken te willen zijn • het voorbereiden, vaststellen en uitvoeren van gemeenschappelijke beleidskaders voor zover de bevoegdheid hiertoe door de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten aan het openbaar lichaam is overgedragen
Relatie met beleidsprogramma	<p>0: Voor en door bewoners</p> <p>3: Mooi en gastvrij Texel/Texel werkt!</p> <p>4: Toekomst voor de jeugd</p> <p>8: Goed wonen</p>
Deelnemende partijen	De gemeenten Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog
Bestuurlijk belang	<p>Vanuit het college maakt de burgemeester deel uit van het dagelijks bestuur</p> <p>Het voltallige college maakt deel uit van het algemeen bestuur</p>
Bestuurlijk aandeel	De stemverhouding is op basis van inwoneraantal en financiën Texel heeft 2 van de 100 stemmen
Financieel belang	<p>Begroting 2022: € 746.500</p> <p>Begroting 2023: € 1.024.105</p> <p>Begroting 2024: € 738.588</p> <p>Begroting 2025: € 884.000</p>

Bijdrage gemeente Texel	2022: € 177.870 2023: € 181.961 2024: € 221.576 2025: € 265.200
Eigen Vermogen	€ 50.000
Vreemd Vermogen	n.v.t.
Solvabiliteitsindex	n.v.t.
Financieel resultaat	n.v.t.
Risico's	De lasten van de gemeenschappelijke regeling worden in de komende jaren geheel gedekt door bijdragen van de deelnemende gemeenten. Wel kan het zo zijn dat bij een verder teruglopende financiering van de deelnemende gemeenten door de rijksoverheid, de bijdragen van deze gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling onder druk komen te staan, waardoor de activiteiten wellicht moeten worden ingeperkt. In verband met geldende regelgeving, is de GR eigen risicodragers voor wat betreft de in Hoofdstuk 10D van de CAR/UWO opgenomen bepalingen over werkloosheid. Hieruit kunnen voor de GR aanzienlijke financiële verplichtingen ontstaan, die door de deelnemende gemeenten moeten worden gedragen. Daarnaast kunnen bij uitval door ziekte risico's ontstaan als voor de werkzaamheden externe vervanging moet worden ingehuurd. De kantoorruimte wordt gehuurd van de gemeente Harlingen. Vooralsnog is uitgegaan van continuering van deze huurovereenkomst. Bij opzegging van de huurovereenkomst door een van beide partijen, kunnen financiële verplichtingen ontstaan in verband met het afkopen van het huurcontract of in verband met de verhuizing naar een andere locatie
Ontwikkelingen	In 2023 is een Regio Deal aangevraagd en toegekend om met het Rijk en provincies onze opgaven gezamenlijk aan te pakken met het programma Waddeneilanden. Samen met de vier overige eilanden, beide provincies en het Rijk gaan we op zoek naar samenwerking en cofinanciering om de brede welvaart op de eilanden te stimuleren

Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar

Naam	Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Alkmaar
Doelstelling en openbaar belang	Het Regionaal Archief Alkmaar is een publieksgerichte erfgoedinstelling die het voor mensen mogelijk, makkelijk en aantrekkelijk maakt om de geschiedenis van Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Heiloo, Hollands Kroon, Schagen en Texel te leren kennen. Voor de aangesloten overheidsorganisaties is het Regionaal Archief een deskundige partner die volgens zijn wettelijke opdracht informatie langdurig betrouwbaar en toegankelijk houdt omwille van bedrijfsvoering, bewijsvoering, onderzoek en democratische controle
Relatie met beleidsprogramma	0: Voor en door bewoners
Deelnemende partijen	De gemeentes Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Dijk en waard, Heiloo, Hollands Kroon, Schagen en Texel

Bestuurlijk belang	De burgemeester heeft namens Texel zitting in het algemeen bestuur
Bestuurlijk aandeel	2 stemmen van de in totaal 50
Financieel belang	Omvang totale begroting 2022: € 2.809.772 Omvang totale begroting 2023: € 2.894.112 Omvang totale begroting 2024: € 3.219.884
Bijdrage gemeente Texel	2023: € 65.150 2024: € 74.996 2025: € 77.175
Eigen Vermogen	2022: € 391.648 2023: € 354.946 2024: € 395.761
Vreemd Vermogen	2022: € 940.914 2023: € 1.071.457 2024: € 1.228.381
Solvabiliteitsindex	2021: 29,4% 2022: 24,9% 2023: 24,4 %
Financieel resultaat	2022: € 117.977 2023: € 36.703 negatief 2024: € 40.815
Risico's	<p>Jaarlijks worden financiële risico's ingeschat over de mogelijke omvang en de kans dat deze zich voor doen. Per risico wordt een bedrag berekend en wordt de benodigde weerstandscapaciteit berekend.</p> <p>Risico's (uit begroting 2025 RHCA) Begin 2024 zijn de volgende risico's te onderscheiden die effect kunnen hebben op de financiële huishouding van het Regionaal Historisch Centrum:</p> <p>1. minder opbrengsten depotgebruik derden Het risico dat de verhuur van archiefruimte vermindert is een continu aanwezig risico. De overeenkomsten betreffen voornamelijk langlopende contracten, dus de kans dat een van de partijen de overeenkomst opzegt, wordt laag ingeschat. Uitgaande van het maximaal wegvallen van € 50.000 en de lage kans hierop (25%), is een weerstandsvermogen op dit onderdeel van € 12.500 voldoende</p> <p>2. hogere energiekosten De ontwikkeling van de energiekosten is een zorg van de gehele samenleving. Inmiddels lijkt er enige rust op de energiemarkt weergekeerd te zijn, maar voor de langere termijn blijft het onzeker. Op dit moment zijn de gestegen energiekosten meegenomen in de begroting, maar het risico op prijsstijgingen blijft. Bij een schatting van een maximaal risico van € 70.000 en een hoog risico (75%) is het benodigde weerstandsvermogen hiervoor € 52.500. In dit kader kan ook het streven naar een meer energieneutrale klimaatinstallatie genoemd worden. Op dit moment bevinden die ontwikkelingen zich in de planfase. Hiervoor is de bestemmingsreserve Duurzaamheid en lastenstijging beschikbaar.</p>
Ontwikkelingen	<p>Algemeen: Ten opzichte van de voorgaande jaren (2023 en 2024) wordt de beleidslijn grotendeels bestendigd. De begroting 2025 zal verschillen laten zien ten opzichte van 2024 en de daarin opgenomen meerjarenbegroting. De ontwikkeling van de loonkosten is bijvoorbeeld omvangrijker dan in de huidige FUGR-percentages opgenomen. Correctie hiervan vindt pas plaats in 2026. Ook de ontwikkeling van de energielasten blijft onzeker. We hebben rekening gehouden met een toename</p>

van deze kosten in vergelijking met eerdere jaren, maar gezien de onzekere ontwikkelingen, blijft dit een risico.

Doelstellingen in 2025 zijn:

- de verdere ontwikkeling en inrichting van het E-depot voor de aangesloten gemeenten, zodat alle gemeenten hierop worden aangesloten
- een samen met de gemeenten verder te ontwikkelen dienstverlening op dit gebied, waarbij het archief zich kan ontwikkelen tot een centraal beheer- en publicatiepunt voor wettelijk openbaar te maken informatie, zoals dat nu al gebeurt met de bouwdoSSIers
- vanwege de toenemende vraag vanuit de gemeenten naar ondersteuning op het gebied van kennis over de overbrenging van digitale archieven en de nieuwe wetgeving die op dit gebied is vastgesteld (AVG, nieuwe Archiefwet, WOO, WHO etc.) zal het Regionaal Archief steeds meer een centrale kennis- en adviesfunctie vervullen op dit gebied
- het uitvoeren van de wettelijke advies- en inspectietaak, evenals de overige wettelijke taken beschikbaarstelling en beheer, zoals verwoord in de Archiefwet
- het digitaliseringsbeleid, waardoor meer bronnen (ook op verzoek) gedigitaliseerd worden en via internet beschikbaar worden gesteld aan de burger.
- Intensivering van de samenwerking met erfgoedinstellingen (historische verenigingen en kleine musea) in het werkgebied door de beschikbaarstelling van de bij het Regionaal Archief Alkmaar bestaande digitale infrastructuur op het gebied van collectiebeheer en -beschikbaarstelling
- Via social media, educatie en andere activiteiten en publicaties de regionale geschiedenis onder de aandacht brengen van het brede publiek

Verwachtingen ten aanzien van 2026-2028:

uitgegaan wordt van een voortzetting van de hierboven onder 'Algemeen' en 'Doelstellingen' genoemde activiteiten. Wel is er een wijziging van de Archiefwet op komst, waardoor de overbrengingstermijn van overheidsarchieven teruggebracht wordt van twintig naar tien jaar. Dit zal in de daaropvolgende jaren kunnen leiden tot het versneld overbrengen van (digitaal) archief door de deelnemende gemeenten naar het Regionaal Archief. Indien hiervoor extra middelen nodig zijn, zal dit tijdig onder de aandacht van het bestuur en de deelnemende gemeenten worden gebracht. Daarnaast is er een ontwikkeling gaande dat archiefinstellingen een belangrijkere rol gaan spelen bij beschikbaarstelling van informatie van gemeenten richting het publiek, zoals bij bijvoorbeeld de bouwdoSSIers, milieudoSSIers, WOO-verzoeken. De archiefinstelling treedt daarbij op als centraal beheer- en publicatiepunt voor wettelijk openbaar te maken informatie. Wanneer het Regionaal Archief deze dienstverlening verder uitbreidt, kunnen daar investeringen voor nodig zijn in applicaties, opslag en personele inzet. Uitgangspunt hierbij is dat zo'n verbreding van informatievoorziening bij het Regionaal Archief Alkmaar efficiënter is en kostenbesparend werkt ten opzichte van andere oplossingen. Mocht dit leiden tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage, dan wordt hier vooraf aandacht voor gevraagd in het algemeen bestuur

Regionale archeologie West-Friesland

Naam	GR Archeologie West-Friese gemeenten
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Gemeente Hoorn
Doelstelling en openbaar belang	Ondersteunen en adviseren op het gebied van archeologie De gemeenschappelijke regeling wordt ingesteld vanwege de regionale samenhang van archeologische structuren en om archeologisch beleid, en indien nodig

	uitvoerende werkzaamheden, gezamenlijk gestalte te geven. Hierbij zullen de dienst afnemende gemeenten gebruikmaken van de adviezen van Archeologie West-Friesland. Daarnaast zullen vondstmeldingen worden aangenomen, grondwerkzaamheden worden verricht en erfgoedvoorlichting/educatie worden uitgevoerd. Daarnaast wordt de archeologische waardenkaart geactualiseerd.
Relatie met beleidsprogramma	5: Samen beleven en bewegen
Deelnemende partijen	Gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Hollands Kroon, Koggeland, Medemblik, Opmeer, Stede Broec, Schagen en Texel
Bestuurlijk belang	De wethouder met portefeuille archeologie en de wethouder met portefeuille onderwaterarcheologie
Bestuurlijk aandeel	n.v.t.
Bijdrage gemeente	2023: € 95.000 2024: € 95.000 2025: € 107.750
Eigen Vermogen	2022: 0 2023: 0 2024: 0
Vreemd Vermogen	2022: 0 2023: 0 2024: 0
Solvabiliteitsindex	2022: 0 2023: 0 2024: 0
Financieel resultaat	2022: 0 2023: 0 2024: 0
Risico's	<p>Te kort aan budget wegens de verhoging van het tarief in het midden van het kalenderjaar.</p> <p>Te kort aan personeel bij Archeologie West-Friesland/Gemeente Hoorn om alle beloofde producten te ontwikkelen/leveren.</p> <p>Er is meer werk op vlak van archeologie dan verwacht op basis van de activiteiten in voorgaande jaren.</p>
Ontwikkelingen	<p>Hollands Kroon gaat de procedure in om tot de GR toe te treden. In 2025 wordt de toetreding geformaliseerd.</p> <p>Er werd een dubbele tariefverhoging doorgevoerd, van januari tot juni was het tarief €75,- per uur, in juli-december €83 en voor 2025 wordt deze verhoogd naar €93.</p>

	<p>De archeologische beleidskaart werd in de raad van september vastgesteld. Wegens tijdgebrek bij Archeologie West-Friesland werd de cultuurhistorische elementenkaart hier niet in opgenomen. Deze wordt nu in 2025 aangeleverd.</p> <p>De motie ‘red ons maritieme erfgoed’ werd met ondersteuning van Archeologie West-Friesland uitgevoerd. Samen met gemeenten Den Helder en Hollands Kroon werd een brief naar de nieuwe minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap gestuurd. Ook werd de samenwerking hierbij geïntensiveerd.</p>
--	--

Centrumregeling samenwerking Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling, Texel en Leeuwarden

Naam	Centrum Gemeente Regeling VAST-Leeuwarden
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; enkelvoudige centrumregeling
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doelstelling en openbaar belang	Het tot stand brengen van voorzieningen, ter ondersteuning van de uitvoering van de aan de gemeentelijke bestuursorganen opgedragen taken
Relatie met beleidsprogramma	1: Veiligheid op orde
Deelnemende partijen	Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling, Texel en Leeuwarden
Bestuurlijk belang	-
Bestuurlijk aandeel	-
Financieel belang	n.v.t.
Bijdrage gemeente	n.v.t.
Eigen Vermogen	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.
Solvabiliteitsindex	n.v.t.
Financieel resultaat	n.v.t.
Risico's	n.v.t.
Ontwikkelingen	n.v.t.

Overzicht privaatrechtelijk verbonden partijen

NV Huisvuilcentrale

Naam	NV Huisvuilcentrale (HVC)
------	---------------------------

Rechtsvorm	Privaatrechtelijk; naamloze vennootschap
Vestigingsplaats	Alkmaar
Doelstelling en openbaar belang	NV HVC is in de jaren negentig van de vorige eeuw opgericht om een oplossing te bieden voor de groeiende afvalproblematiek. De vennootschap en haar groepsmaatschappijen, hierna aangeduid met 'de groep', heeft als doel voor het algemeen nut werkzaam te zijn op het gebied van afvalbeheer, reststromen en duurzame energie ten dienste van gemeenten en waterschappen. De activiteiten van de groep bestaan uit: afvalinzameling, sortering, recycling en compostering, verwerking van afval en de daarmee verbonden opwekking en afzet van elektriciteit, warmte en opwerking van reststoffen tot nuttige toepasbare restproducten, advisering van haar aandeelhouders over duurzame energie, ontwikkeling en beheer van duurzame energieproductie
Relatie met beleidsprogramma	7: Volksgezondheid, schoon en innovatief
Deelnemende partijen	48 Aandeelhoudende gemeenten en 8 aandeelhoudende waterschappen
Bestuurlijk belang	De wethouder die verantwoordelijk is voor milieu vertegenwoordigt de gemeente Texel bij de aandeelhoudersvergaderingen
Bestuurlijk aandeel	De gemeente Texel bezit 24 van de in totaal 5425 aandelen (ca. 0,4%). Texel heeft aandelen A. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 273.836,25 verdeeld in 5.000 gewone aandelen A van elk € 45,45, 400 gewone aandelen B, van elk € 45,45 en 25 gewone aandelen C, van elk € 45,45. De stemverhouding is naar rato (één stem per aandeel)
Financieel belang	Garantstellingprovisie '24 Gemeente Texel € 36.627
Bijdrage gemeente	Geen aparte bijdrage.
Eigen vermogen	2022: € 196.243.000 2023: € 231.154.000 2024: € 257.583.000
Vreemd vermogen	2022: € 618.826.000 2023: € 930.734.000 2024: € 966.359.000
Solvabiliteitsindex	2022: 24,1% 2023: 25,6% 2024: 21,0%
Financieel resultaat	2022: € 28.139.000 (na belastingen) 2023: € 34.897.000 (na belastingen) 2024: € 24.418.000 (na belastingen)
Risico's	Onafhankelijk accountantsonderzoek naar NV HVC (de vennootschap) geeft getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de

	<p>vennootschap en de groep</p> <p>Alkmaar. De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening van de groep en de vennootschappelijke jaarrekening.</p> <p>De jaarrekening bestaat uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de geconsolideerde en vennootschappelijke balans per 31 december 2024 • de geconsolideerde en vennootschappelijke winst-en-verliesrekening over 2024 • de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen
Ontwikkelingen	<p>Ultimo 2024 heeft NV HVC € 616.173.000 aan leningen die onder garantstelling van aandeelhouders uitstaan. NV HVC heeft ultimo 2024 een negatief werkkapitaal, dat wordt veroorzaakt door de aflossingsverplichtingen ad € 147.000.000 op de langlopende financiering, die onder de kortlopende schulden is opgenomen. Het betreft structurele financiering voor activa met een gemiddelde levensduur die langer is dan de looptijd van de leningen en ook wat er redelijkerwijs aan looptijd op de financieringsmarkt mogelijk is. NV HVC zal in 2024 aan haar aflossingsverplichtingen voldoen door het benutten van de verwachte operationele kasstromen, en ook via herfinanciering, waarbij ter overbrugging gebruik gemaakt kan worden van de bankfaciliteiten.</p> <p>De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de vennootschap. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De aandeelhouders hebben medio 2020 besloten om met inachtneming van een minimum solvabiliteit van 13% te streven naar groei van de solvabiliteit en te streven naar een zodanige financiële positie van de onderneming dat er op termijn keuzemogelijkheid ontstaat om HVC te financieren zonder garantstelling</p>

VVV / Stichting Texel Promotie

Naam	Stichting VVV Texel promotie
Rechtsvorm	Privaatrechtelijke samenwerking: stichting
Vestigingsplaats	Den Burg
Doelstelling en openbaar belang	<p>Het doel van de VVV is het stimuleren en managen van (kwalitatief) toeristisch bezoek aan het eiland, waarmee een groot algemeen economisch en maatschappelijk belang is gediend. Hiervoor voert de VVV intensief promotie en verschaft het informatie aan toeristen, verzamelt het toeristische kennis en wordt advies gedeeld met ondernemers</p> <p>In de statuten van de VVV is in de hoofddoelstelling van de VVV expliciet verbinding gelegd met de leefomgevingskwaliteit; het actief bevorderen van een</p>

	<p>toekomstbestendige toeristische bedrijfstak die waarde toevoegt aan de Texelse samenleving en zoveel mogelijk in balans is met de leefomgeving.</p> <p>Aan de doelstellingen van de VVV zijn afspraken toegevoegd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de strategische keuzes worden uitgevoerd in lijn met het Toeristisch toekomstplan Texel (goedgekeurd door de raad februari 2021) - extra focus op het stimuleren van niet-traditionele aankomst- en vertrekdagen voor spreiding van de mobiliteitsdruk in Den Helder en op Texel - relevante en actuele parameters worden wekelijks gecommuniceerd middels een dashboard <p>Dit is een vorm van publiek-private samenwerking waarbij gekozen is om die via een stichting vorm te geven.</p>
Relatie met beleidsprogramma	3: Mooi en gastvrij Texel/Texel werkt!
Deelnemende partijen	TOP, TESO en Gemeente Texel
Bestuurlijk belang	Wethouder van Economie, Toerisme, Onderwijs en Zorg
Bestuurlijk aandeel	n.v.t.
Financieel belang	TOP en gemeente betalen elk € 271.845,-, TESO draagt 50% bij van de bijdrage van TOP, € 135.922,- (peildatum 2023)
Bijdrage gemeente	€ 271.845 per jaar voor promotie, inclusief voorlichting en informatie (met jaarlijkse indexering)
Eigen vermogen	2022 € 541.439 2023: € 563.391 2024: n.n.b.
Vreemd vermogen	2022 € 649.839 2023: € 561.308 2024: n.n.b.
Solvabiliteitsindex	2022 45 % 2023: 50 % 2024: n.n.b.
Financieel resultaat	2022 € 9.444 2023: € 21.952 2024: n.n.b.
Risico's	Geen gemeentelijke risico's
Ontwikkelingen	Ingezet wordt op versterking van het Texels product. De VVV houdt rekening met strategische keuzes vanuit het Toeristisch Toekomstplan Texel van gemeente Texel

Paragraaf Weerstandsvermogen

Waar gaat het over?

Het weerstandsvermogen is het vermogen om incidentele (voornamelijk financiële) risico's op te vangen, zonder dat het beleid of de uitvoering van de gemeente in gevaar komt. Het gaat dus om onverwachte, niet-begrote, kosten. Daarnaast is het weerstandsvermogen van belang voor het bepalen van de financiële gezondheid van de gemeente. Het weerstandsvermogen richt zich voornamelijk op het opvangen van de financiële risico's.

Bestaand beleid

- Nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2023
- Nota reserves en voorzieningen 2024

Beleidsdoelstelling

Een reëel benodigd weerstandsvermogen wordt bepaald door de ingeschatte financiële gevolgen van de benoemde risico's af te zetten tegen de weerstandscapaciteit.

Risicomanagement

1. Aanleiding en achtergrond

De gemeente Texel vindt het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie.

Om inzicht in de risico's van de gemeente te kunnen verkrijgen is er een risico-inventarisatie uitgevoerd.

Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.

2. Samenvattend beeld

Onderstaand een samenvatting van de risico-inventarisatie en de relatie met weerstandsvermogen en capaciteit:

Top 10 risico's financieel vertaald	11.610.000
Op basis van kansberekening en risico-simulatie vertaalt dit zich in een benodigde weerstandscapaciteit	2.806.217
De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt	20.667.214
Het ratio weerstandsvermogen bedraagt	7,36
Krijgt daarmee de kwalificatie	Uitstekend

Voor de uitwerking, berekening en kwalificatie van de normstelling is uitgegaan van het beleid zoals door de raad is vastgesteld in de 'Nota risicomanagement en weerstandsvermogen' (2023). Deze nota wordt vierjaarlijks geëvalueerd. Volgens afspraak met de gemeenteraad is onderstaand overzicht opgenomen waarbij uitgegaan is van de ondergrens van de algemene reserve zijnde € 2 miljoen.

Beschikbare weerstandscapaciteit bij algemene reserve ondergrens € 2 miljoen

Weerstandcapaciteit	Capaciteit in €
Onvoorzien	10.000

OZB	6.692.699
Rechten en leges	78.515
Stille reserves	1.838.000
Minimale algemene reserve	2.000.000
Totale weerstandscapaciteit	10.619.214

Op basis van een algemene reserve van € 2 miljoen zorgt dit voor onderstaand overzicht omtrent de ratio van het weerstandsvermogen.

Top 10 risico's financieel vertaald	11.610.000
Op basis van kansberekening en risico-simulatie vertaalt dit zich in een benodigde weerstandscapaciteit	2.806.217
De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt met alleen de omvang van de ondergrens van de algemene reserve van € 2.000.000	10.619.214
Het ratio weerstandsvermogen bedraagt	3,78
Krijgt daarmee de kwalificatie	Uitstekend

3. Risicoprofiel

Om de risico's van de gemeente Texel in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Hierbij is gebruik gemaakt van het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem) waarmee risico's systematisch in kaart kunnen worden gebracht en beoordeeld. Uit de inventarisatie zijn in totaal 10 risico's in beeld gebracht. Op verzoek van de Auditcommissie zijn de risico's niet meer opgenomen op volgorde van "invloed", maar op risiconummer. De reden hiervoor is dat op deze wijze de risico's makkelijker in de jaren gevolgd kunnen worden.

Belangrijkste risico's

Risico nr.	Risico	Gevolgen
R7	Verplichte grondsanering voormalige vuilnisstortplaats.	Financieel - Verplichte kosten grondsanering van voor stortplaatsen (Den Hoorn, Veenselangweg en andere N Doelstellingen - Effect op mogelijke grondexploitatie. Beeld van Texel als schoon en duurzaam eiland in het Milieu - grond moet mogelijk gesaneerd worden vanw op omgeving/ grondwater.
R8	Jeugdzorg budgetten sociaal domein ontoereikend door opneindfinanciering.	Financieel - Door een opneindfinanciering en niet ku op zowel de zwaarte als het tijdspad van de vraag na ondersteuning sociaal domein loopt de gemeente een
R11	De staat van sommige wegen op Texel dreigt op korte termijn onder het veiligheidsniveau te komen, waardoor de kans op ongelukken en aansprakelijkheidsstelling steeds groter worden.	Financieel - Dit risico wordt berekend op € 275.000. D investeringen in de wegen de afgelopen jaren zijn de verminderd, maar de onzekerheid van de wegen die d in totaliteit heeft overgenomen van SBB en het

Risico nr.	Risico	Gevolgen
		<p>Hoogheemraadschap geven aanleiding om hierin wel v zijn.</p> <p>Doelstellingen - bereikbaarheidsdoelstellingen worden gerealiseerd.</p> <p>Imago - imago van toeristen-eiland loopt gevaar.</p>
R17	Een deel van de wegen en bermen op Texel heeft te maken met bodemverontreiniging. De komende jaren blijft dit ook een reëel risico, met name bij het aanleggen van graskeien van buitenwegen.	<p>Financieel - De kosten voor bodemsanering lopen op n wettelijk regels aangescherpt worden en we steeds ou of bermen gaan opknappen. Jaarlijkse extra kosten v</p> <p>Milieu - Het betreft verontreiniging met asbest van wegfunderingen, verontreiniging met PAX, teerhouders oude asfalt wegen.</p>
R29	<p>Uitbreiding gemeentelijk belastinggebied / Afschaffen gemeentelijke toeristenbelasting-forensenbelasting.</p> <p>In combinatie met Herijking gemeentefonds (verdeling Overig Eigen Middelen OEM), met name landelijke verdeelsleutel Toeristenbelasting.</p>	<p>Financieel - Begrotingstekort / Verschuiving belasting inkomsten gemeenten. Toelichting: Als de Toeristenbe gemeente wordt gecorrigeerd, dan leveren wij bijna € Stel dat we daarvan 25% weer via de algemene uitkeri ontvangen, dan is dat netto ongeveer € 6.750.000,-. E verdeelsleutels zijn (nog) niet bekend. Aanvullend: no onderzoek naar afschaffen kleinere belastingen i.h.k.v. gemeentelijk belastinggebied.</p>
R76	PrivacyAVG-schending/ WPG schending/ Telecommunicatiewet schending boete.	<p>Financieel - Autoriteit Persoonsgegevens legt een boe vanwege het niet voldoende uitvoeren van de AVG/ W Telecommunicatiewet en UAVG. Dit kan onder andere hebben op: Datalekken, Tijdige uitvoering en aanwezig DPIA's, Register van verwerkingen, Rechten van betro Privacy by design/default, verwerking van bsn numme meldingen, geautomatiseerde besluitvorming.</p>
R78	Hoger ziekteverzuim en uitval van personeel dan de prognose in de programmabegroting.	<p>Financieel - Hierdoor dient extra personeel te worden om de werkzaamheden uit te voeren.</p>
R81	Overschrijding open einde regeling WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning)	<p>Financieel - Door een opneindfinanciering en niet ku op zowel de zwaarte als het tijdspad van de vraag naa ondersteuning sociaal domein loopt de gemeente een</p>
R82	Participatie onevenredige kostenstijging ten opzichte van Rijksbijdragen.	<p>Financieel - Door de huidige regelgeving ligt een deel op overschrijding van het participatiebudget bij de ge</p>

Risico nr.	Risico	Gevolgen
R85	Uitval van ICT systemen door ongewenste toegang tot systemen.	Financieel - Als een datalek optreedt, zal er gevolgschade ontstaan in het kader van corrigerende acties, communicatie, gederden etc.

Totaal grote risico's: € 11.610.000

Fiscale risico's

De fiscale risico's zijn niet opgenomen in bovenstaand overzicht.

4. Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van gemeente Texel bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

De weerstandscapaciteit exploitatie (structureel) kan ingezet kunnen worden om de begroting structureel dekkend te maken.

Van de weerstandscapaciteit vermogen (incidenteel) is de algemene reserve inzetbaar. De raad heeft de ondergrens bepaald op € 2 miljoen. Stille reserves kunnen alleen worden ingezet als deze te gelde kunnen worden gemaakt.

Weerstandscapaciteit exploitatie (structureel)

1) OZB	€ 6.692.699	
2) Rechten en leges	€ 78.515	
Totaal onbenutte belastingcapaciteit	€ 6.771.214	
3) Onvoorzien	€ 10.000	
Weerstandscapaciteit exploitatie		€ 6.781.214

Weerstandscapaciteit vermogen (incidenteel)

4) Algemene reserve gemeente Texel	€ 12.048.000	
5) Stille reserves	€ 1.838.000	
Weerstandscapaciteit vermogen		€ 13.886.000
Totaal Weerstandscapaciteit		€ 20.667.214

Toelichting

1 De waarde van de woning en niet-woning is bijna € 5 miljard. De onbenutte belastingcapaciteit OZB is berekend op iets minder dan € 7 miljoen.

Omschrijving	WOZ-waarde 2024	Opbrengst OZB Texel 2024	% toelating art.12 gemeenten 2024 (meicirculaire 2023)	Opbrengst toelating art. 12 gemeenten	onbenutte belasting- capaciteit OZB
1) Woningen	€4.030.742.000	€1.333.160	0,1614%	€ 6..505.618	€ 5.172.458
2) Niet woningen eigenaar	€ 804.075.000	€ 637.935	0,1614%	€ 1.297.000	€ 659.065
3) Niet woningen gebruiker	€ 651.628.000	€ 190.552	0,1614%	€ 1.051.728	€ 861.176

Totaal	*€ 4.834.817.000	€ 2.161.647		€ 8.854.346	€6.692.699
--------	------------------	-------------	--	-------------	------------

* omvang excl. niet woningen gebruiker die is al meegenomen in niet woningen eigenaar.

2 Het beleid is dat leges en rechten kostendekkend zijn. Echter zijn deze in 2024 lager dan kostendekkend. De belastingcapaciteit berekend over de leges en heffingen is € 78.515. Zie voor een nadere toelichting paragraaf G: lokale lasten.

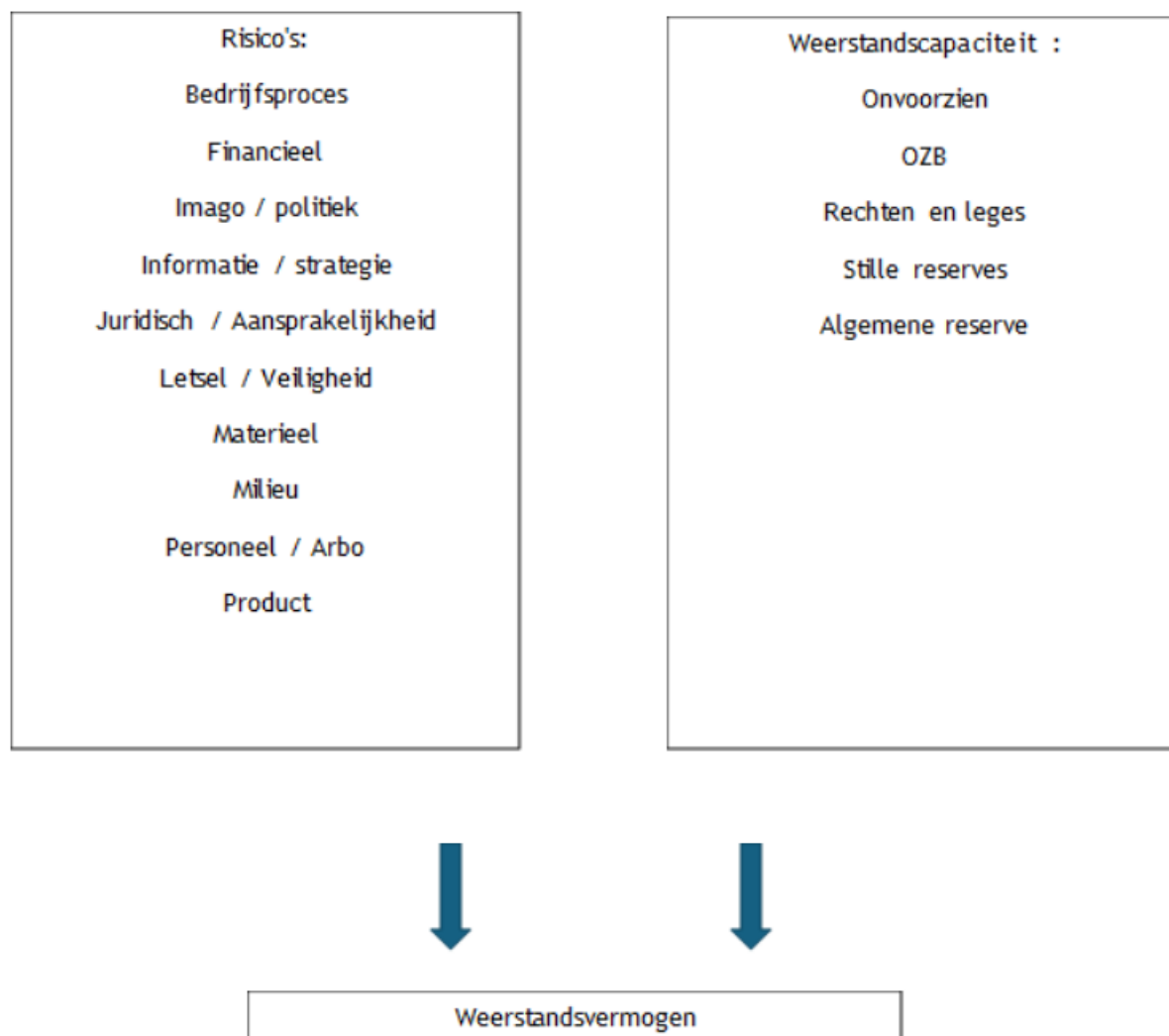
3 Voor onvoorziene uitgaven wordt jaarlijks een bedrag van € 10.000 gereserveerd.

4 Het (werkelijk) saldo van de algemene reserve van de gemeente Texel is per 31-12-2024 € 12.048.000. De ondergrens is € 2.000.000 maar is wel vrij besteedbaar.

5 De stille reserves zijn in de nota reserves en voorzieningen 2024 geactualiseerd en hebben betrekking op het woningcomplex, overige gebouwen, voorraad gemeentewerken en kunstbezit. Dit bedrag is onveranderd overgenomen uit deze nota. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de nota reserve en voorzieningen 2024.

5. Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van de berekende ratio.

Tabel 4: Weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	Uitstekend
B	1.4-2.0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

Het ratio van de organisatie valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

6. Verdere ontwikkelingen

In het eerste kwartaal van 2023 is de nota risicomanagement en weerstandsvermogen geëvalueerd en aangepast. Het risicomanagement is een blijvend punt van aandacht voor de organisatie. Voor de programmarekening 2024 is gestart met een risicogesprek tussen de diverse risico eigenaren. De bedoeling is dat dit gesprek twee keer per jaar plaatsvindt om het risicomanagement beter in de organisatie te laten landen. Het gaat naast het benoemen van risico's ook om bewustwording en het beheersen van risico's. Door een actueler beeld van mogelijke risico's ben je in staat om tijdig hierop de beheersmaatregelen te nemen.

Kengetallen: Beoordeling van de financiële positie:

Inleiding

Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk om zowel naar de exploitatie als naar de balans te kijken. Onderstaande kengetallen maken inzichtelijk hoe de gemeente er financieel voorstaat en in hoeverre de gemeente in staat is om structurele en incidentele lasten te kunnen opvangen. De kengetallen zijn uitgerekend op basis van de cijfers van de vastgestelde jaarrekeningen 2022 en 2023, de programmabegroting 2024 en jaarrekening 2024. Dit is afgezet tegen de normen die de VNG hanteert die daaronder staan aangegeven. We zien dat de begroting 2024 negatievere ratio's liet zien dan uiteindelijk is gerealiseerd bij de jaarrekening 2024. Dit komt doordat er in 2024 diverse projecten niet zijn uitgevoerd waardoor ook minder geld hoeft te worden geleend dan verwacht.

Kengetallen

	Rekening 2022	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Netto schuldquote	57%	56%	82%	57%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	53%	52%	79%	52%
Solvabiliteitsratio	35%	37%	25%	35%
Structurele exploitatieruimte	7%	4%	3%	2%
Grondexploitatie	2%	1%	2%	2%
Belastingcapaciteit (voor vergelijking andere gemeenten)	95%	77%	95%	76%

De kengetallen hebben de kleur die overeenkomt met onderstaande normeringstabel van de VNG.

VNG normen

Normering VNG	Voldoende	Matig	Onvoldoende
1. Netto schuldquote	< 100	$100 > X < 130$	> 130
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 100	$100 > X < 130$	> 130
3. Solvabiliteitsratio	> 50	$30 < X < 50$	< 30
4. Structurele exploitatieruimte	> 0,6	$0 < X < 0,6$	< 0
5. Grondexploitatie		Geen norm	
6. Belastingcapaciteit (voor vergelijking andere gemeenten)	< 100	$100 > X < 120$	> 120

Algemeen

Elk afzonderlijk kengetal zegt weinig over de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen moeten in samenhang worden bekeken. Onderstaand volgt een korte uitleg per kengetal, tenslotte wordt een algehele beoordeling van de kengetallen gegeven.

Netto-schuldquote (en gecorrigeerde netto-schuldquote)

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto-schuldquote. De netto schuldquote geeft het niveau van de schuldenlast van de gemeente en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie.

De netto-schuldquote is ten opzichte van de jaarrekening 2023 met een procentpunt gestegen. Dit komt vooral omdat de baten zijn toegenomen ten opzichte van 2023 waardoor de hogere schuld niet zorgt voor een hogere schuldquote. Bij een percentage van 130 adviseert de VNG om de schuldenlast af te bouwen. De netto-schuldquote is ruim beneden deze VNG norm.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om aan de financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteitsratio is ten

opzichte van vorig jaar licht gedaald en ten opzichte van de begroting fors gestegen. Dit komt vooral doordat niet alle investeringen ook daadwerkelijk zijn uitgevoerd in 2024 waardoor minder is geleend dan verwacht. Het kengetal geeft in een percentage aan welk deel van het bezit op de linkerzijde van de balans niet met schuld is belast en in fictieve zin vrijkomt als al het gemeentebezit vandaag wordt verkocht. Als signaalwaarde voor de solvabiliteitsratio geldt een percentage van 20%. Bij een solvabiliteitsratio lager dan 20% bevindt de gemeente zich op glad ijs.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele ruimte is doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten, die vervolgens worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van de leningen) te dekken.

De structurele exploitatieruimte is voor 2024 2%. Lager dan in het jaar 2023. Wat te maken heeft met structurele extra lasten die zijn opgenomen in de begroting.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe groot de grondpositie (boekwaarde van de grond) is ten opzichte van de totale geraamde baten van de gemeentelijke begroting.

Bij de gemeente Texel is de omvang van de grondexploitatie relatief gering en de afgelopen jaren stabiel rond de 2%. De lopende exploitaties hebben een relatief lage boekwaarde. Bij een tekort op de grondexploitatie wordt direct een voorziening gevormd.

Belastingcapaciteit (in relatie tot andere gemeenten)

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een financiële tegenvaller kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte te kunnen weergeven moet als ijkpunt het gemiddelde landelijke tarief voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing voor meerpersoonshuishoudens met een eigen woning genomen. Dit is een andere grondslag dan de eerder in deze paragraaf berekende maximale opbrengst OZB voor het weerstandsvermogen. Voor die berekening is het verplicht uit te gaan van het minimaal door te berekenen tarief om in aanmerking te komen voor de artikel 12 status.

Ten opzichte van het landelijk gemiddelde is de belastingcapaciteit hoger. Voornaamste oorzaak hiervoor

is dat het OZB-tarief op Texel erg laag is. Daar staat tegenover dat de (kostendekkende) tarieven voor afvalstoffenheffing en rioolheffing relatief hoog zijn. Per saldo liggen de woonlasten op Texel dus ruim lager dan het landelijk gemiddelde.

Beoordeling

De gemeente Texel is financieel gezond.

De gemeente scoort een plus op de exploitatieruimte. De baten zijn voldoende om de lasten op te vangen. Daarnaast is er ruimte voor tegenvallers.

De gemeente heeft op dit moment de volgende grondexploitaties; Den Burg oost, Gezondheidsplein, voormalige Kompasschool, Oosterend, Oudeschild, De Cocksdorp, Den Hoorn (locatie Drijverschool) en de Marsweg. In totaliteit is voor de grondexploitaties een voorziening ingesteld van € 3.380.000.

De belastingdruk op Texel ligt beneden de landelijk gemiddelde belastingdruk. Door het lage OZB tarief is er nog veel potentiële belastingruimte om financiële tegenslagen op te kunnen vangen.

Vermogensbeleid

Texel heeft op basis van de jaarrekening 2024 een weerstandsvermogen (inclusief algemene reserve) van ca. € 20,7 miljoen. Dat is bijna twee keer het begijferde bedrag van de totale geschatte risico's. Daarnaast heeft de gemeente bestemmingsreserves van ruim € 32 miljoen.

Het reserveringsbeleid is vastgelegd in de nota reserves en voorzieningen 2024. Deze nota wordt vierjaarlijks geactualiseerd.

De schuldenpositie is per 2024 gezond. Dat wil zeggen dat de netto schuldquote ruim onder de 100% is. Een vuistregel zegt dat deze niet meer dan 100% zou moeten zijn. Bij 130% is er sprake van hoge schuld en vanaf 130% te hoge schuld.

In de nabije toekomst gaat deze quote verder stijgen als gevolg van lenen voor de uitvoering van grote infrastructurele projecten, het Thijssenhuis en het project flex-woningen Marsweg. Het verschil tussen de begrote cijfers en de werkelijke cijfers ontstaat omdat bij de berekening van de begrotingscijfers ervanuit wordt gegaan, dat alle werken worden uitgevoerd. Dit is in werkelijkheid niet zo. Daarnaast zijn de baten hoger in de jaarrekening dan bij de begroting. Er is op dit moment geen reden om het vermogensbeleid aan te passen.

Meerjarige balans

Naast een financieel meerjarenoverzicht om de begrotingsruimte voor de komende jaren inzichtelijk te maken, wordt er ook indicatief meerjarig overzicht in de balanspositie gegeven.

(bedragen x € 1.000)

Activa	2024	2025	2026	2027	2028
Vaste activa					
Materiele vaste activa	106.199	121.788	136.599	144.731	146.995
Financiële vaste activa	5.192	6.692	8.192	9.692	11.192
Vlottende activa					
Voorraden	-1.686	318	318	318	318
Uitzettingen	10.789	10.000	10.000	10.000	10.000
Liquide middelen	3.504	1.000	1.000	1.000	1.000
Overlopende activa	13.520	13.000	13.000	13.000	13.000
Totaal generaal	137.518	152.798	169.109	178.741	182.505

Passiva	2024	2025	2026	2027	2028
Vaste passiva					
Eigen vermogen	48.750	49.000	49.000	49.000	49.000
Voorzieningen	13.515	11.511	11.000	11.000	11.000
Schulden langer dan 1 jaar	60.121	78.083	94.523	103.191	105.036
Vlottende passiva					
Schulden korter dan 1 jaar	9.011	9.000	9.000	9.000	9.000
Overlopende passiva	6.121	5.204	5.586	6.550	8.469
Totaal generaal	137.518	152.798	169.109	178.741	182.505

Paragraaf Onderhoud openbare ruimte en gebouwen

Paragraaf Onderhoud openbare ruimte en gebouwen

Waar gaat het over?

Deze paragraaf gaat over de voortgang van het geplande onderhoud en het eventuele achterstallig onderhoud aan openbaar groen, water, wegen en kunstwerken, verlichting, speeltoestellen, riolering, gebouwen en maatschappelijke voorzieningen.

In deze paragraaf geven we aan hoe we kapitaalgoederen in gemeentelijk eigendom beheren. In de Financiële verordening is onder andere opgenomen hoe en wanneer de gemeente haar kapitaalgoederen afschrijft.

Kapitaalgoederen Openbare Ruimte

Tot de kapitaalgoederen in de openbare ruimte rekenen we de wegen-straten-pleinen, de civiele kunstwerken, de openbare verlichting, riool en water, het groen, maar ook de havens, de sportaccommodaties en gebouwen & terreinen. Voor onderhoud van de kapitaalgoederen hebben we een budget opgenomen van circa € 12 miljoen in de programma's 0, 1, 2, 3, 4, 7 en 8. Het onderhoud bestaat uit dagelijks onderhoud, groot onderhoud, rehabilitatie en reconstructie/ herinrichting. Het beheer van de openbare ruimte wordt uitgevoerd op kwaliteitsniveau B (op basis van de kwaliteitscatalogus van het CROW) met een uitzondering voor centra en begraafplaatsen op niveau A. Naast het reguliere onderhoud zijn investeringen in de openbare ruimte nodig om het vastgestelde niveau te kunnen blijven realiseren. De raad stelt daarvoor beheerplannen vast voor de verschillende werkvelden. Om onze middelen zo optimaal mogelijk in te zetten, monitoren we de staat van onderhoud en houden we schouwen met de dorpscommissies. Bij het maken van keuzes werken we zoveel mogelijk risico gestuurd (te denken valt aan tijd, geld, veiligheid, bereikbaarheid, doorstroming, leefbaarheid, imago). In 2024 is er vanwege flink gestegen kosten, een indexatie van budgetten verwerkt. Ook voor 2025 wordt een indexatie voorgesteld. Zonder indexering moeten alle plannen bijgewerkt en opnieuw vastgesteld worden.

Gegevensbeheer

Met het bijhouden van onze gegevens in een Geo Informatie Systeem (GIS) leggen we de basis voor de beheerplannen. Eind 2022 heeft de raad het nieuwe Programma Stedelijk Water en Riool (PSWR, voorheen Gemeentelijk RioleringsPlan) vastgesteld. Naast de recent vastgestelde beheerplannen voor wegen, gebouwen en spelen, wordt op dit moment gewerkt aan een nieuw beheerplan voor groen en straatmeubilair.

Beleidskader Groen en spelen

Op basis van het Groenbeheerplan uit 2018 is tot en met 2026 een totaalbedrag van € 600.000 gereserveerd voor vervangingen. Hiervan wordt jaarlijks € 75.000 in de begroting opgenomen. In november 2024 heeft de gemeenteraad het beleidsplan groene infrastructuur vastgesteld.

In 2024 zijn er diverse reconstructies geweest onder andere is door vergroening aan de Wilhelminastraat de overlast van wortelopdruk vermindert.

Is aan de Buytengors door een reconstructie wateroverlast beperkt en bij de nieuwe rotonde in de Cocksdorp extra groen aangelegd.

En zijn er reconstructies geweest na riool- en wegenwerkzaamheden.

Er wordt een samenwerking in de regio opgezet voor de aanpak van de gevolgen van iepziekte. Dit heeft even stil gelegen maar hopelijk gaan we hier in 2025 mee door waarbij de nadruk komt te liggen op inventarisatie van het lepen-bestand op Texel.

September 2024 is het nieuwe beleids- en beheerplan spelen vastgesteld door de raad.

Het certificeren of vervangen van speeltoestellen is succesvol afgerond.

Beleidskader Wegen

Voor het beheer van Wegen is in 2023 een beheerplan vastgesteld. Het beheerplan heeft een looptijd van 5 jaar, te weten van 2024-2028. Voor het rehabiliteren is per jaar een bedrag opgenomen afhankelijk van de hoeveelheid te rehabiliteren wegen. Het nieuwe beheerplan Wegen is inmiddels aan de raad aangeboden. Begin 2025 wordt de 4e tranche fietspaden van SBB gereconstrueerd en waar mogelijk vervangen voor duurzame betonpaden. Het gaat daarbij om het fietspad langs de Rommelpot, en de reconstructie van het zuidelijke deel van de Rozendijk. Vele wegvakken verdeeld over Texel hebben groot onderhoud gehad aan het

asfalt. Veelal is de toplaag vernieuwd. De achterstanden in het straatmeubilair zijn zo goed als weggewerkt. Verder zijn sommige wegen totaal vernieuwd zoals de Redoute. De parkeerterreinen bij strandlagen 12 en 15 zijn volledig aangepakt, verhoogd om risico van overstroming te verkleinen en voorzien van betonverharding voor de rijbanen en parkeergedeelten. Sommige wegen waar een krediet voor beschikbaar is gesteld konden in 2024 niet uitgevoerd worden omdat eerst kabels en leidingen (vooral asbestcementwaterleidingbuizen) vervangen moesten worden. Via coördinatie overleggen doen alle stakeholders hun best om plannings op elkaar af te stemmen en is vaak complexe afstemming met vertragingen als gevolg.

Opbrengsten mobiliteit

De opbrengsten van het betaald parkeren zijn de afgelopen 2 jaar stabiel gebleven. De verwachte opbrengsten zijn in de begroting voor 2024 licht naar boven bijgesteld. Eind 2024 heeft de raad besloten de tarieven voor betaald parkeren te verhogen met ingang van 2025.

Beleidskader Gebouwen en Civiele kunstwerken

Het beheer van gemeentelijke gebouwen wordt uitgevoerd conform een vastgesteld beheerplan. September 2024 is het nieuwe beheerplan Onderhoud Gemeentelijke Gebouwen vastgesteld door de raad. Middels een meerjarige onderhoudsplanning wordt onderhoud gepland en geld gespaard. Per jaarschijf wordt dan het werk aanbesteed en uitgevoerd.

Het onderhoud en beheer van de gemeentelijke bruggen/civiele kunstwerken wordt op vergelijkbare wijze uitgevoerd.

Afgelopen jaar zijn o.a. de kerktoren van De Waal gerestaureerd en is er een brug aan de stuifweg vervangen.

Beleidskader Riolering

Eind 2022 is een nieuw rioolbeheerplan vastgesteld. Het Texelse Programma Stedelijk Water en Riool (PSWR) is een afgeleide van het riolering- en waterbeheer(s)plan dat is opgesteld binnen de samenwerking van de Noordkop.

Beleidskader Water

Het open water op Texel wordt onderhouden door particuliere eigenaren, de Gemeente en het Hoogheemraadschap. Het Hoogheemraadschap stelt de waterpeilen vast, en heeft de verantwoordelijkheid voor het handhaven van die peilen. Het belangrijkste werk voor de Gemeente is het jaarlijks maaien en baggeren van watergangen. Dit onderhoud wordt deels uitgevoerd met eigen materiaal en personeel en voor een deel uitbesteed aan lokale aannemers.

De hoeveelheid beschoeiing en kademuren in het gemeentelijk water is beperkt.

Beleidskader Haven

Texel heeft drie havens, te weten de Veerhaven (Rijkswaterstaat), de NIOZ haven en de Haven Oudeschild. Met de NIOZ-haven wordt door de gemeente samengewerkt in beheer en onderhoud. De vervanging van de damwanden van het Noordelijk deel van de haveningang is aanbesteed en is in april 2025 gestart met de uitvoering ervan. Er is een opdracht gegeven om een kwartiermaker aan te stellen die met een voorstel naar de Raad komt over verzelfstandiging van het havenbedrijf.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Paragraaf bedrijfsvoering

Waar gaat het over?

Deze paragraaf gaat in op de belangrijkste ontwikkelingen en de stand van zaken binnen de gemeentelijke bedrijfsvoering.

Organisatieontwikkeling

In 2024 is het Programma Organisatie op Koers 2.0 verder ontwikkeld. De input van de organisatie is verwerkt en grotendeels geïmplementeerd, waarbij sommige onderdelen verder worden uitgewerkt. In een eerdere RIB werd al aangegeven dat de werkzaamheden aanvankelijk behapbaar leken, maar dat de situatie door landelijke en interne ontwikkelingen inmiddels anders is geworden. De voortdurende personele wisselingen hebben de druk op de organisatie vergroot.

Om de ambities en doelen van de gemeente te blijven behalen in een steeds complexere maatschappelijke omgeving, is geconcludeerd dat een verdergaande ontwikkeling van de organisatie noodzakelijk is. Hierbij is het streven om het goede te behouden, zoals de werkhethiek die wordt gekenmerkt door loyaliteit en betrokkenheid bij het eiland, korte lijnen en een sterk oplossend vermogen. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan verbeteringen, zoals het ombuigen van ad-hoc sturing naar meer procesmatige sturing en het beter faseren en prioriteren van werkzaamheden.

Opvang ontheemden Oekraïne

De opvang van Oekraïense vluchtelingen op Texel in 2024 stond in het teken van inclusiviteit, samenwerking en het waarborgen van diversiteit. Een korte opsomming van de behaalde resultaten en uitdagingen.

Tijdelijke opvang: de opvangboot, voorziet in basisbehoeften zoals slaapplekken, maaltijden en medische zorg.

Culturele diversiteit: De komst van de locatiemanager medio 2024, die zowel de taal als de cultuur begrijpt, zorgde voor een inclusieve benadering. Dit verbeterde de communicatie en bood ruimte voor beleidsmatige en strategische verbeteringen.

Regionale samenwerking: Samenwerking met de gemeente Den Helder zorgde voor een betere spreiding van vluchtelingen, wat de druk op lokale middelen verlichtte en diversiteit in de opvang versterkte.

De bezettingsgraad van de opvangboot was gemiddeld 90% gedurende het jaar. 98% van de bewoners kreeg toegang tot medische en psychologische ondersteuning, met aandacht voor gender- en cultuurgebonden behoeften. In 2024 is gewerkt aan de voorbereidingen voor de duurzame locaties aan de Marsweg en Starkenburgh.

De opvang van Oekraïense vluchtelingen op Texel is in 2024 succesvol gebleken door de aanstelling van een locatiemanager met kennis van taal en cultuur, die diversiteit op de agenda heeft geplaatst. Het hebben van een beleidsadviseur die vanuit het diversiteitsvraagstuk het beleid rondom ontheemden vluchtelingen heeft vormgegeven. Het starten van voorbereidingen voor duurzame opvanglocaties, gericht op inclusie en integratie. Samenwerking met regionale partners, zoals Den Helder, om spreiding en diversiteit in de opvang te bevorderen.

Communicatiebeleid

Aandachtspunten en focus 2024

In 2024 is gewerkt aan een toegankelijke begrijpelijke en verbindende gemeente voor inwoners en stakeholders. Zo zijn op tal van onderwerpen inwoners betrokken bij hun leefomgeving. Bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie, Woonvisie, Mobiliteitsvisie zijn inwoners en andere stakeholders op uiteenlopende wijzen betrokken. Soms gaat het om een vragenlijst zoals op gebied van recreatie & toerisme, soms om bijeenkomsten of gesprekken op plekken waar inwoners zijn. Ook bij de herinrichting van de leefomgeving zijn inwoners en belanghebbenden betrokken.

Alhoewel participatief werken steeds gebruikelijker is - mede dankzij de Kwartiermaker Burgerparticipatie - is opnieuw aandacht nodig voor de toepassing van de Texelse Aanpak voor Burgerparticipatie zoals ook in de Communicatievisie vermeldt. De noodzaak tot een organisatie brede toepassing van deze professionele aanpak is afgelopen jaar bij verschillende onderwerpen helaas duidelijk naar voren gekomen.

Afgelopen jaar zijn ook de voorbereidingen gedaan om het instrument 'inwonersberaad' voor het eerst te kunnen toepassen. Ook is de uitvoering van het eerste beraad onafhankelijk uitgevoerd.

Verder is de informatievoorziening rondom met name projecten in de openbare ruimte op onze website uitgebreid, zijn we inwoners via onze social media veelvuldig van dienst geweest en is de pers nadrukkelijker betrokken op specifieke thema's.

Tot slot wordt ook actief gewerkt aan een toegankelijke, begrijpende en verbindende organisatie voor medewerkers zoals bijvoorbeeld het verder professionaliseren van de nieuwsbrief.

Inwonersberaad

Het participatieinstrument Inwonersberaad is inmiddels een eerste maal ingezet voor het energievraagstuk. In het najaar van 2024 is het Texels Inwonersberaad gehouden. Tijdens 6 bijeenkomsten verdiepten ruim 70 deelnemers zich in de vraag: Hoe blijft Texel voorzien van voldoende energie?

Na een publiekscampagne ontvingen begin september alle Texelse inwoners vanaf 16 jaar een uitnodiging met de vraag of zij aan het Inwonersberaad wilden meedoen. Uit de 225 aanmeldingen is een groep van 80 inwoners geloot die representatief is voor de Texelse samenleving. Op 5 oktober begonnen de deelnemers aan de opdracht van de gemeente en gingen aan de slag met het energievraagstuk. De deelnemers leerden over het onderwerp, vormden zich een mening met behulp van deskundigen en zochten gezamenlijk naar oplossingen. Deze kennis werd in groepjes verwerkt tot adviezen. Alle adviezen die door een ruime meerderheid (minimaal 70%) van het beraad werden aangenomen, zijn eind januari 2025 als eindrapport overhandigd aan de gemeenteraad. Zaterdag 14 december vond de afsluitende bijeenkomst plaats, waarbij de voorzitter van het beraad een set adviezen overhandigde aan de burgemeester. De adviezen beslaan een breed palet aan thema's en ambities. Van diverse opwektechnieken, besparingsmaatregelen en opslagmethodes. Ook wordt de noodzaak van samenwerking op het eiland genoemd om het energieprobleem op te lossen. Het Inwonersberaad roept de gemeente nadrukkelijk op om initiatief te nemen, te innoveren, faciliteren en organiseren.

De adviezen van het Inwonersberaad worden door de gemeenteraad als zwaarwegend beschouwd en overgenomen als deze juridisch, financieel en praktisch uitvoerbaar zijn. De ambtelijke organisatie stelt een bijbehorend raadvorstel op waarbij de adviezen van het Inwonersberaad worden getoetst op deze randvoorwaarden vanuit een ja, mits- houding.

Dienstverlening

Uitgangspunten

- We organiseren de dienstverlening vanuit het klantperspectief.
- De gemeentewinkel is de eerste toegang voor alle klanten.
- Digitale inclusie: iedereen moet online mee kunnen doen.
- Texelse maat blijft: digitaal waar het kan, persoonlijk via telefoon of balie waar gewenst of nodig.

Beleid in ontwikkeling 2024

- Verder ontwikkelen en verbeteren van de (digitale) dienstverlening waarbij de bewoner centraal gesteld wordt en in de ontwikkeling en verbetering bevestigd en meegenomen wordt.

De gemeentewinkel is in 2024 bezig geweest om de dienstverlening te verbeteren. De Gemeentewinkel staat normaal niet vooraan met zelfstandige projecten die op de lange termijnplanning staan maar participeert wel in de verschillende projecten van andere teams/afdelingen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het bewerkstelligen van de invoering van de blauwe parkeerzone op Texel waarbij niet alleen meegedacht is over dit traject maar een deel van de uitvoering bij de Gemeentewinkel ligt. Een ander voorbeeld op dit vlak is het inwonersberaad. Naast het deelnemen aan het totale voorbereidingstraject, heeft de Gemeentewinkel een belangrijke rol gespeeld bij het opstellen van de mailing en de verzending daarvan aan een 12.000tal inwoners. Naast participatie kan het ook voorkomen dat een project van een ander team (extra) werk met zich meebrengt voor de Gemeentewinkel. Zo zijn er extra, nieuwe woningen gerealiseerd in 2024. Bij een dergelijk project is de Gemeentewinkel in principe niet betrokken maar heeft wel tot gevolg dat er verhuisbewegingen naar de nieuwe woningen en naar de achtergelaten woningen plaats vinden. Dit heeft in 2024 geresulteerd in toename van het aantal verhuizingen én het aantal afgehandelde huisvestingsvergunningen. Naast dit soort projecten heeft de Gemeentewinkel ook nog een aantal intern georiënteerde projecten uitgevoerd. Hierbij kan gedacht worden aan het optimaliseren van ict systemen en processen die de (wettelijke) taken van de Gemeentewinkel beter ondersteunen.

- Verder ontwikkelen van de adviesfunctie van de gemeentewinkel richting de organisatie. De kennis over wat van waarde is voor de bewoner vormt de basis.

De Gemeentewinkel medewerkers denken op alle fronten vanuit de klant en proberen collega's in het gemeentehuis daarin mee te nemen. Door mee te kunnen denken en te kunnen lezen in een voorbereidende fase, is in een aantal gevallen voorkomen dat het klantperspectief vanuit de verdere organisatie niet centraal zou hebben gestaan. Dit was tot dan toe meer vanuit het proces zelf gedacht in plaats vanuit de klant. Ondanks alle drukke werkzaamheden in 2024 is gezien dat dit een belangrijk onderdeel is en blijft waardoor de samenwerking actief opgezocht is en op andere fronten bestendig is.

- Zorgen dat de gemeentelijke website (inclusief gemeentelijke digitale producten zoals de formulieren) toegankelijk is voor iedereen, inclusief de laaggeletterden en de bewoners die digitaal minder vaardig zijn. Op de website blijven we pagina's toevoegen, verbeteren en monitoren. Feedback van de klant is daarbij leidend. Er is een verbeterde kaartmodule voor het presenteren van bijv. woningbouwprojecten en ontheffing blauwe zone. Er zijn online formulieren toegevoegd of al bestaande formulieren verbeterd. De onlineproducten zijn heel divers, van een vergunning voor bijenhouders, aanvraag sociaal medische indicatie tot een monumentensubsidie of bijzondere bijstand. Met name het verbeteren van de begrijpelijkheid van de teksten en het duidelijk maken of iemand iets wel of niet aan kan vragen heeft de meeste aandacht. Bij het

digitaliseren van een product wordt zowel het webteam als team van zaakgerichtwerken betrokken. Ook wetgeving (bijvoorbeeld de Woo) zorgt voor aanpassingen op de website zoals de Woo-module. Daarnaast leidde de wetgeving op digitoegankelijkheid van websites tot aanpassing van 5 websites die daardoor nu gedeeltelijk voldoen (status B op een schaal van 5 waarbij A het hoogste is). Duidelijk is geworden dat websites niet vanuit verschillende afdelingen of teams moet worden ontwikkeld maar centraal moeten worden ontwikkeld en webbureaus centraal aangestuurd om te voldoen aan de wetgeving.

Financieel beleid

In 2024 heeft het college voor het eerst een rechtmatigheidsverklaring afgegeven. Aan de aanbevelingen vanuit de VIC en de accountant is in 2024 gewerkt door de diverse afdelingen. Het VIC proces over het jaar 2024 is in de zomer van 2024 gestart met een nieuw VIC team. Daarnaast startte in de zomer een nieuwe interim concerncontroller. De interim concerncontroller brengt in 2024 en in het begin van 2025 in kaart wat er nodig is op het gebied van control bij de gemeente Texel. Op basis daarvan zal een nieuwe controller worden geworven in dienst van de gemeente.

Bestuursopdracht P&C

In mei van 2024 is gestart met de bestuursopdracht Planning&Control. Het hoofddoel van de opdracht is om te komen tot een nieuwe cyclus voor de planning en control die door de gehele organisatie wordt gedragen, verbetering van de kwaliteit, minder financiële beslismomenten en een reductie van de belasting op de medewerkers in de ambtelijke organisatie. De eerste onderdelen zijn hiervan al gerealiseerd:

- Het aantal financiële beslismomenten voor de raad is verlaagd naar 3. Namelijk de programmabegroting, tussenrapportage en programmarekening
- De perspectiefnota wordt meer inhoudelijk benaderd en minder financieel. Dit is voor het eerst zichtbaar gemaakt bij de perspectiefnota 2026.
- Voor het opstellen van de P&C producten is meer voorbereidingstijd uitgetrokken om betere producten op te stellen en te zorgen voor betere besluitvorming.
- De programmabegroting 2025 is digitaal opgesteld via Pepperflow en het proces omtrent de programmabegroting is aangepakt en heeft geleid tot meer rust en het gezamenlijk kunnen werken aan de P&C producten.

Key2Finance

Na een goede voorbereiding in 2023 is het nieuwe financiële pakket Key2Finance op 1 januari 2024 live gegaan. Door de goede voorbereiding is de overgang soepel verlopen, ook omdat er een harde knip werd gemaakt tussen het oude en het nieuwe pakket.

Key2Finance is nu één jaar in productie, en net als de organisatie zelf, zal ook Key2 zich blijven ontwikkelen om een juiste financiële vastlegging en optimale ondersteuning van de deelbudgethouders te waarborgen. Diverse modules zullen verder in gebruik worden genomen en er wordt kritisch gekeken naar de huidige processen, waarbij verbeteringen zullen worden doorgevoerd waar nodig.

Horizontaal toezicht belastingdienst

In 2024 was er sprake van horizontaal toezicht door de belastingdienst. In het begin van 2025 heeft er een controle van de belastingdienst plaatsgevonden.

Interbestuurlijk toezicht

De provincie Noord-Hollands heeft een wettelijke taak op het houden van toezicht op gemeenten. Dit betreft een viertal risicodomeinen. Via deze link kunt u dit bekijken: [interbestuurlijk toezicht](#)

1. Financiën

Specifiek toezicht op de financiële positie van de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

2. Informatiebeheer

Toeziht op het informatie en archiefbeheer.

3. Huisvesting verblijfsgerechtigden

Toeziht op tijdige huisvesting van verblijfsgerechtigden bij gemeenten.

4. Omgevingsrecht

Toeziht en handhaving met een focus op de onderdelen milieu, bouw- en woningtoezicht en ruimtelijke ordening.

Voor zowel 2024 als 2025 is er sprake van prudentieel toezicht.

Onderzoeken art. 213a

De onderzoeksplannen en onderzoeken art. 213a zijn niet gereed gekomen in het jaar 2024. Wel zijn in 2024 de eerdere onderzoeksonderwerpen nogmaals besproken met het college en de auditcommissie waarna het college de bestaande onderzoeksonderwerpen heeft vastgesteld. Het onderzoek naar de afvalstoffenheffing is eind 2024 gestart met het formuleren van de onderzoeksvraag en de daarbij horende deelvragen. Dit onderzoek zal in 2025 starten net als het onderzoek naar het minimabeleid.

Informatisering beleid

In 2022 is het informatiebeleidsplan vastgesteld voor de periode 2023-2027. Het informatiebeleidsplan geeft richting aan de koers die de gemeente Texel gaat varen op het gebied van haar informatievoorziening om te

blijven voldoen aan de informatiebehoefte van de organisatie. Als Texel zitten we niet in de kopgroep maar houden we het beschikbaar komen van innovaties goed in de gaten. Bij het ontwikkelen en invoeren van nieuwe oplossingen voor dienstverlening, bedrijfsvoering en informatievoorziening zijn we meestal een actieve volger. Ons belang ligt bij een goede dienstverlening voor de burger, om deze reden hoeven we geen voorloper te zijn in gebruik van technologie. Maar we moeten wel zorgen dat we bij blijven met de beste oplossingen, dit doen we door kennis te delen en op te halen bij andere organisaties.

In 2023 hebben we ICT kosten inzichtelijk gemaakt en meegedaan aan de M&I Benchmark (link maken Trends en conclusies ICT Benchmark Gemeenten 2023). Om naast alleen de kosten meer inzicht te krijgen in de ICT zijn er benchmarks en sessies gehouden op gebied van beveiliging, applicaties en ICT-visie. Op basis van deze resultaten is een actielijst opgesteld waar in 2025 verder uitgewerkt gaat worden. Een andere belangrijke ontwikkeling is het gebruik/ adoptie van de samenwerkingssoftware Microsoft 365 binnen de gemeente. Door de coronacrisis is het gebruik van Microsoft Teams enorm toegenomen. Binnen deze applicatie is veel meer mogelijk dan alleen online-vergaderen, zoals samenwerken in bestanden, versiebeheer, chatten i.p.v. mailen, werken met planborden. In 2024 zijn organisatie brede- en team-trainingen gehouden om het gebruik van deze applicatie te vergroten. Naast het vergroten van de mogelijkheden is gelijk begonnen met het opschonen en actualiseren van de informatie binnen de Microsoft omgeving. Dit ook met het toekomstige gebruik van AI binnen de organisatie. De eerste teams zijn binnen de organisatie overgegaan op Microsoft Teams. Verder is het toegangscontrole systeem vervangen in het gemeentehuis en gemeentewerken, zijn meerdere Phishing mailings test uitgevoerd en deskundige medewerkers (Informatie Adviseur, Functionaris Gegevensbescherming en Trainee Digitale Coach) aangetrokken.

Gegevensbescherming

De functionaris gegevensbescherming heeft toezicht gehouden op de wettelijke verplichtingen vanuit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De functionaris gegevensbescherming (FG) is intern en extern het aanspreekpunt voor privacyvraagstukken. Het borgen van de privacy blijft een continu proces en hangt nauw samen met informatiebeveiliging.

De functionaris gegevensbescherming heeft 35 meldingen van een informatiebeveiligingsincident ontvangen. Daarvan waren 21 meldingen een datalek. In 2023 waren 14 meldingen van een informatiebeveiligingsincident gemaakt. Dit laat een stijging van het aantal meldingen in 2024. Echter betekent juist het meer melden dat er meer bewustzijn is. Medewerkers voelen zich veiliger om te melden.

Alle meldingen van een datalek zijn in 2024 beoordeeld door de FG. In geen van de gevallen was een melding bij de Autoriteit Persoonsgegevens noodzakelijk. Naast het afhandelen van het incident wordt er ook een oorzaakanalyse uitgevoerd wat maakte dat het datalek ontstond. Zo nodig worden extra technische en/of organisatorische maatregelen genomen om in de toekomst dit risico op een datalek te mitigeren.

Een voorbeeld van een technische maatregel is dat bij participatie veel handmatig werd gedaan waardoor meerdere datalekken zijn ontstaan. Het aanschaffen van het onlinepakket Mijn Inkomen heeft het risico op deze datalekken direct verminderd omdat de handelingen niet meer handmatig worden gedaan.

Een voorbeeld van een organisatorische maatregel is dat werd gewerkt met volledige voornamen en achternamen van inwoners in e-mails richting collega's en in agenda afspraken. De werkafspraak is veranderd: Werk alleen met initialen en zaakdossiernummers in outlook afspraken en emails. Bij het doorsturen naar een verkeerde persoon zijn de gegevens dan niet herleidbaar.

Juridisch (kwaliteits)beleid

Uitgangspunten

- We hanteren een informele aanpak om bezwaren te voorkomen.
- In 2022 is besloten, aan de hand van een evaluatie, dat we weer 3 jaar we doorgaan met de samenwerking met Hollands Kroon voor de behandeling van bezwaren.
- Om de procedure sneller en laagdrempelig te maken, handelen we 'simpele' soorten van bezwaren af door middel van ambtelijk horen.
- We houden onze verordeningen actueel en zorgen voor een helder werkproces.

Beleid in ontwikkeling 2024

- Versterking van de informele aanpak door deze meer structureel te maken, en verder in de organisatie te waarborgen en verbetering van het proces van klachtenafhandeling is organisatie breed uitgezet en gewaarborgd in het werkproces.

In 2024 is gestart met het verbeteren van het klachtafhandelingsproces. Onderdeel van het nieuwe klachtafhandelingsproces is de informele aanpak verder te borgen in de organisatie. De verwachting is dat het nieuwe klachtafhandelingsproces in 2025 wordt afgerond. Doordat wordt gewerkt aan een nieuw klachtafhandelingsproces is het bewust zijn van de informele aanpak vergroot.

- Project juridische kwaliteitszorg door aan te sluiten bij inwerktraject nieuwe medewerkers.

Tijdens de onboarding van nieuwe medewerkers is de juridische kwaliteitszorg in 2024 een belangrijk onderdeel geworden. Alle nieuwe medewerkers worden op de hoogte gebracht van het juridische gedeelte binnen de gemeente Texel.

Wet Politiegegevens

De Wet politiegegevens is van toepassing op de gemeente Texel. Zij heeft buitengewoon opsporingsambtenaren in dienst welke proces-verbalen opmaken. Deze proces-verbalen en deze verwerking van persoonsgegevens vallen onder de Wet politiegegevens. Dit zijn in het bijzonder strafrechtelijke persoonsgegevens en dienen extra te worden beveiligd. In het besluit politiegegevens voor buitengewoon opsporingsambtenaren geldend wordt expliciet aangegeven dat er audits gedaan dienen te worden. Deze auditverplichting betekent dat ieder jaar een interne audit dient plaats te vinden en iedere vier jaar een externe audit. De resultaten van de externe audit worden gedeeld met de Autoriteit Persoonsgegevens. Het bleek dat de gemeente Texel nog niet aan deze verplichting had voldaan. In Q4 van 2024 heeft de initiële externe audit Wpg plaatsgevonden. Het definitieve rapport is door vertraging bij audit partij nog niet opgeleverd. Het is wel duidelijk dat de gemeente de opzet, werking en bestaan van omgang met politiegegevens dient te verbeteren. Op basis van het rapport van de externe auditor zal de gemeente Texel een verbeterplan opstellen om stappen te maken in het voldoen aan de wettelijke eisen van de Wet politiegegevens. Medio september 2025 wil de gemeente Texel een interne audit laten plaatsvinden om de verbeteracties te toetsen. Eind 2025 zal de gemeente Texel wederom een externe audit laten plaatsvinden om te voldoen aan de wettelijke kaders.

Wet Open Overheid

Aangezien de Wet Open Overheid een nieuwe paragraaf is geworden wordt dit in de paragraaf bedrijfsvoering niet nader toegelicht.

Kwaliteitsbeleid

In 2024 zijn diverse processen ingericht en verbeterd. Zo is het voor de inwoners mogelijk gemaakt om via de website een aanvraag te doen voor de omruilactie witgoed 2024. Voor de vluchtelingen uit Oekraïne is het mogelijk gemaakt om via de website hun inkomsten door te geven. Vanwege de Wet Open Overheid (WOO) is het vereist dat documenten geanonimiseerd worden. Daarom is een software tool voor anonimisering aangekocht en gekoppeld met het zaakstelsel Mozard. Met deze tool kunnen medewerkers nu eenvoudig hun brieven of andere documenten anonimiseren. Verder zijn er diverse sjablonen digi-toegankelijker gemaakt. Het proces van de Strandhuisjes is verbeterd door een intensief traject. De huidige en toekomstige situatie zijn in diverse verbeter sessies in kaart gebracht. De verdere inrichting van het proces in het zaakstelsel zal in 2025 worden afgerond.

Een ander verbetertraject in 2024 was het inrichten van het proces Reintegratie- Participatie bij het Huis van Ontwikkeling (HvO). Ook is een start gemaakt met het inrichten van het proces Inburgering bij HvO. Beide processen van HvO worden in 2025 verder ingericht in het zaakstelsel. Eind 2024 zijn de belangrijkste processen van de organisatie in kaart gebracht, deze processen zullen vanaf 2025 (door middel van stroomschema's) worden beschreven.

In het kader van samenwerking met de Waddeneilanden heeft de gemeente Texel voor de gemeente Terschelling een introductie in de leanfilosofie gegeven en vervolgens samen hun proces subsidies in kaart gebracht. Tevens is de gemeente Terschelling geholpen met vragen over het inrichten van diverse processen in hun zaakstelsel.

Net als het voorgaande jaar is ook in 2024 gewerkt aan de kwaliteitsslag vanwege de Wet Modernisering Elektronische Bestuurlijk Verkeer (WMEBV). Daarvoor moeten de formulieren inwonersvriendelijker gemaakt worden. Bijvoorbeeld verbeteringen in de informatie in de formulieren (denk aan het duidelijk maken wat nodig is bij een digitale aanvraag). Een andere doorgaande verbetering is het werken aan duidelijke brieven binnen het Sociaal Domein (bijvoorbeeld Wmo, bijstand, energietoeslag, zorgverzekering).

In 2023 is gestart met het opschonen en bewerken van het archiefblok 2001-2013, aan het eind van 2024 is de helft van het archief inmiddels bewerkt. Dit komt neer op 30 meter aan archief. Er is ook een slag geslagen met het digitaliseren van de gebruiksvergunningen, ook hier is eind 2024 de helft van alle gebruiksvergunningen digitaal beschikbaar.

Personeelsbeleid

Uitgangspunten

Gemeente Texel is een aantrekkelijke werkgever voor nieuw en bestaand personeel.

De effecten van arbeidsmarktcampagne wordt in 2025 voor het eerst feitelijk gemeten, wel heeft het een toename van open sollicitaties teweeggebracht aan het eind van 2024. Daarnaast wordt eind 2025/ begin 2026 de aantrekkelijkheid van de werkgever voor het eigen personeel gemeten via een medewerkerstevredenheid onderzoek. In overleg met de OR is dit van 2024 doorgeschoven zodat hier het bijna geheel vernieuwde MT in kan worden meegenomen.

We hebben een meerjarige strategische personeelsplanning die elk jaar wordt vertaald in een werkdocument met daarin de specifieke activiteiten voor dat jaar.

In 2023 is een werkdocument opgeleverd, door wisselingen in het Management is in 2024 geen nieuw werkdocument opgeleverd, maar is er gekozen om een nieuw strategisch personeelsplan op te stellen in 2025. Uiteraard is er wel doorgewerkt aan zaken die op de planning stonden zoals een nieuw onboardingsproces, vroegtijdige vervanging bij uitstroom van zeer ervaren medewerkers, werving en selectie van tijdelijke extra medewerkers voor de uitvoering van het coalitieprogramma, etc.

Beleid in ontwikkeling 2024

- Strategische personeelsplanning;

De huidige arbeidsmarktsituatie vraagt extra inspanningen van een werkgever bij het aantrekken en ook het behouden van medewerkers. Hierbij is het vernieuwen/ verbeteren van onze positie als werkgever op de veranderende arbeidsmarkt een belangrijk onderdeel.

Gemeente Texel heeft een arbeidsmarktcampagne ontwikkeld en gelanceerd, waarmee onze werving en selectie is geprofessionaliseerd en wij ons als werkgever beter positioneren. De lancering in aanwezigheid van vele collega's in de bioscoop ontlokte positieve reacties. Daarnaast merken we een toename in het aantal open sollicitaties.

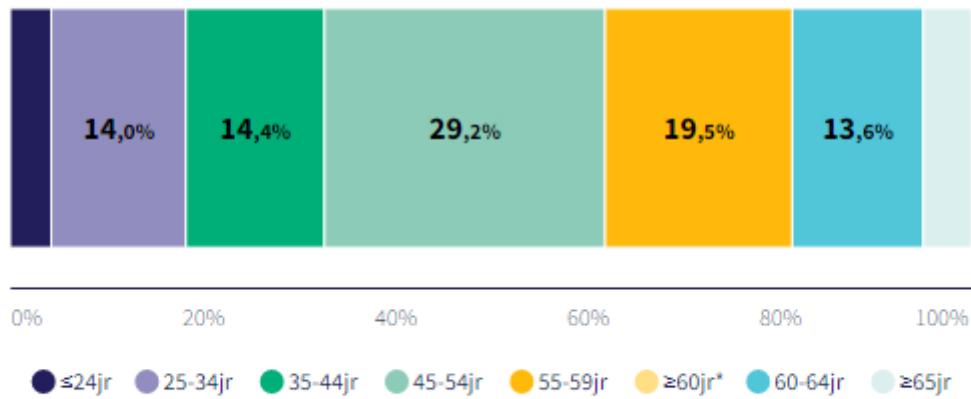
Omvang, opbouw, ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten

Hieronder staan een aantal grafieken die te maken hebben met de omvang, de opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand bij de gemeente Texel en de omvang van de loonkosten.

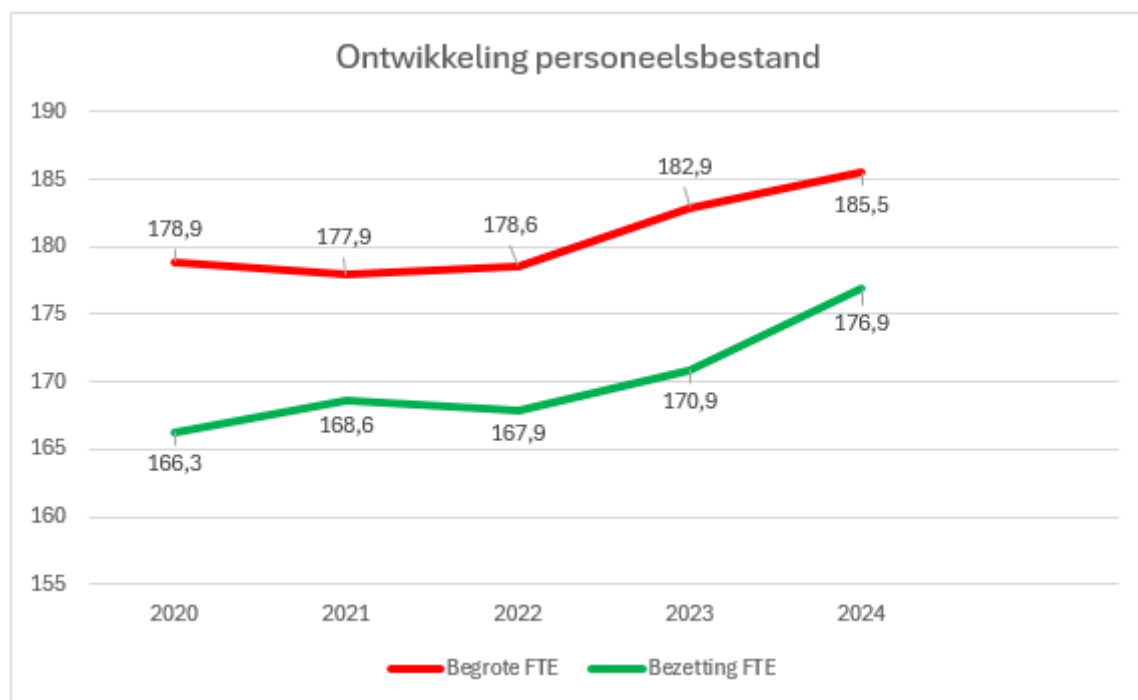
Instroom medewerkers 2024	
Medewerkers in dienst gemeente	52
Stagiairs	14
Inhuurmedewerkers	30
Totaal instroom	96
Uitstroom medewerkers 2024	
Medewerkers in dienst gemeente	33
Stagiairs	15
Inhuurmedewerkers	22
Totaal uitstroom	70

Bezetting in personen naar leeftijdsklasse

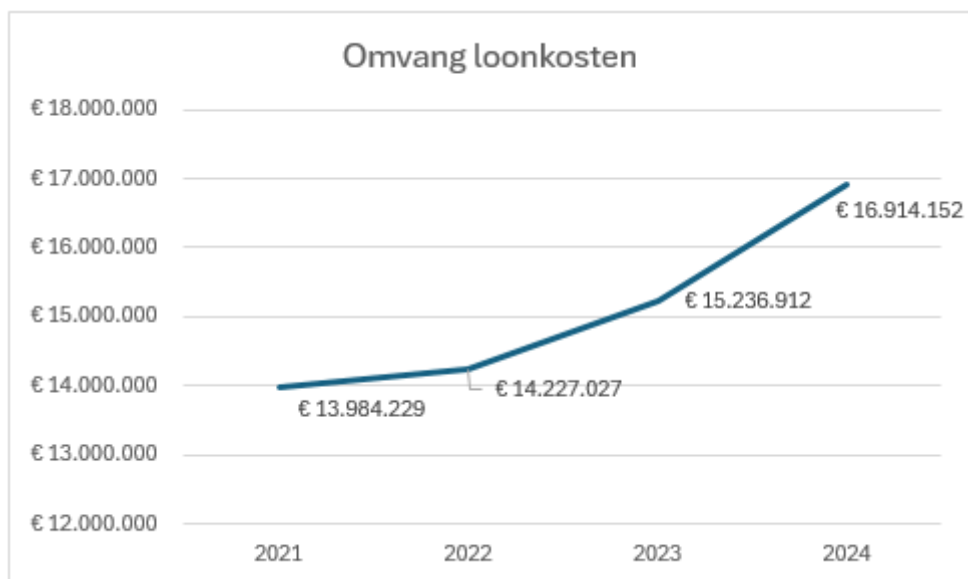
Texel

Salarisbestanden | 2024

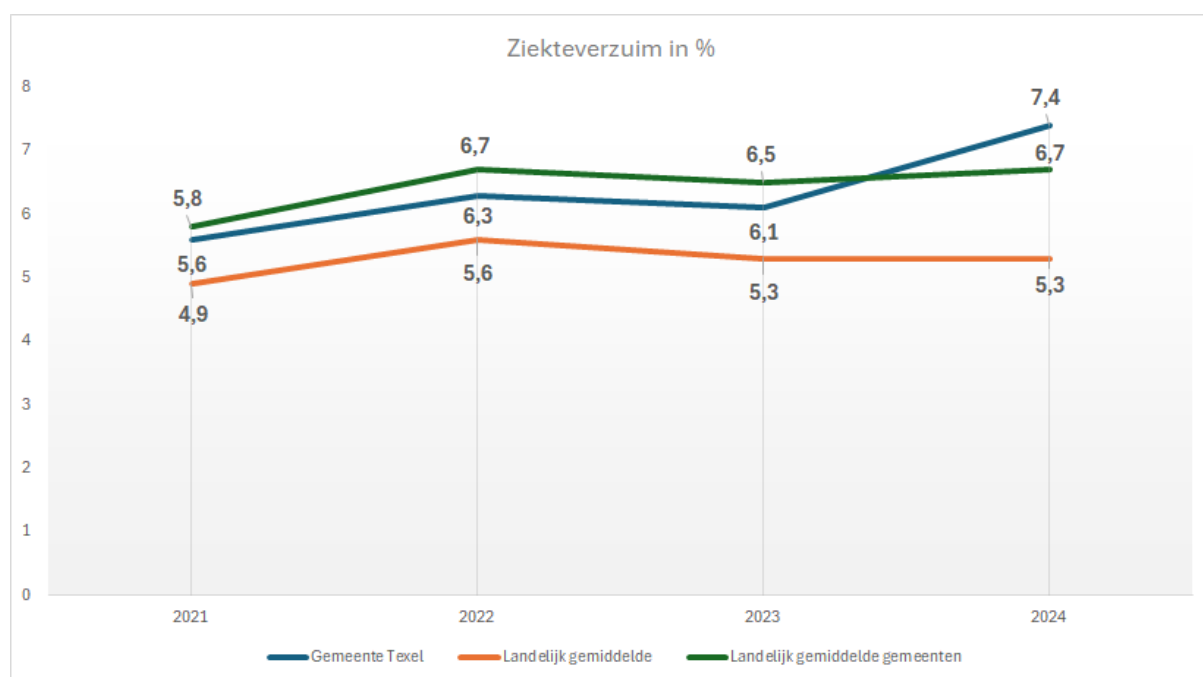

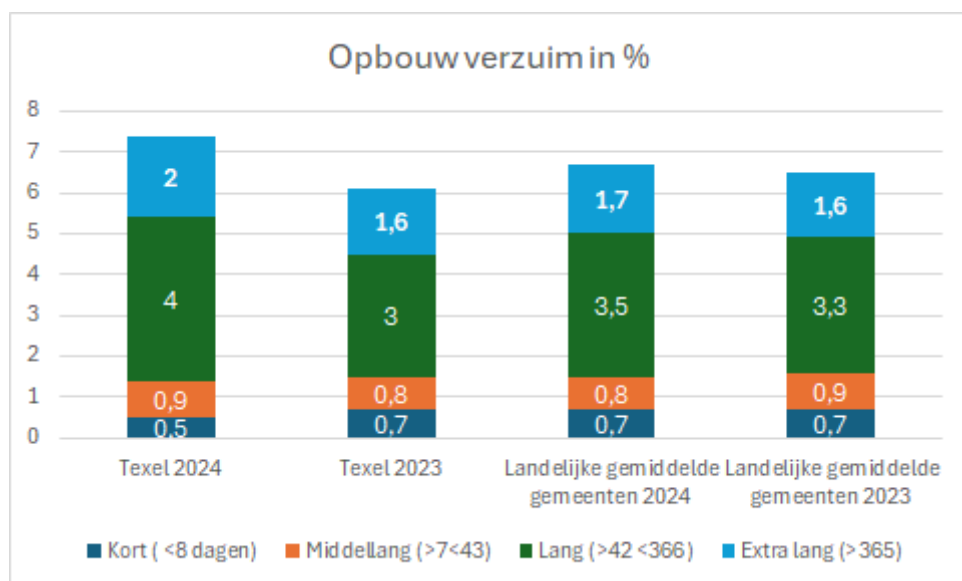
Omvang loonkosten

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim is in 2024 opgelopen naar 7,4% zoals onderstaande tabel laat zien. Deze stijging komt vooral door een stijging van het lang en extra lang verzuim. In 2024 is extra aandacht besteed aan het ziekteverzuim binnen de organisatie. Zo is een vitaliteitsweek georganiseerd om het bewust zijn bij de medewerkers te vergroten. Spijtig genoeg zijn twee medewerkers overleden na een ziekbed in 2024 en zijn drie medewerkers afgekeurd (geheel of gedeeltelijk).

Onderdelen financiële verordening

Hieronder het overzicht van een aantal onderdelen die vanuit de financiële verordening verplicht zijn over te rapporteren. De uitleg over de verschillen is mee genomen in de financiële analyse per programma.

	Inhuur van derden	Huisvesting	Automatisering	Raad en griffie	Rekenkamer	Accountant
Begroot	€ 4.182.222	€ 1.151.127	€ 1.568.924	€ 574.408	€ 12.000	€ 65.591
Werkelijk	€ 4.298.398	€ 1.218.480	€ 1.337.986	€ 556.612	€ 11.573	€ 48.804
Verschil	€ (116.176)	€ (67.353)	€ 230.938	€ 17.796	€ 427	€ 16.787

Opvolging aanbeveling rekenkameronderzoeken

Sinds de jaarrekening 2024 nemen we hier de opvolging van de aanbevelingen op die de Rekenkamercommissie in de diverse rapporten heeft aangegeven. Het overzicht geeft aan wat de stand van zaken is wat betreft de aanbevelingen van de laatste 6 rapporten van de Rekenkamercommissie.

Het gaat hierbij om de volgende onderzoeken:

Aandachtspunten opstellen nieuwe woonvisie 2023

Doe mee onderzoek raadsondersteuning 2023

Toezicht en handhaving 2022

Kansen voor duurzaamheid 2021

Grote projecten 2020

GGD Hollands Noorden 2020

Verantwoording rechtmatigheid door college van burgemeester en wethouders

De commissie Besluit Begroting en verantwoording, de Besluit accountant en decentrale overheden en de financiële verhoudingswet zijn nog niet zijn aangepast, en de verwachting is dat dit jaar nog aangepaste regelgeving komt, die mogelijk leiden tot weer aanpassen van verordeningen (in elk geval de financiële).

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd.

Toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording

Bij de rechtmatigheidsverantwoording is geconstateerd dat op een aantal onderdelen sprake is van een onrechtmatigheid. De onrechtmatigheden zijn nader toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording. In de paragraaf bedrijfsvoering zijn voor deze onrechtmatigheden opgenomen de oorzaak en toekomstige acties om deze onrechtmatigheden te gaan voorkomen.

Begrotingsonrechtmatigheden

De analyse van de begrotingsrechtmatigheid is uitgevoerd aan de hand van de Kadernota Rechtmatigheid 2024 en op gegeven aanwijzingen van ETL accountants.

Op basis van deze richtlijnen zijn de lasten van de programma's 0, 4, 7 en 8 op grond van de uitkomst van de Jaarrekening 2024 in totaal € 5,3 mln. hoger dan geraamd. Hiervan mag op basis van vorengenoemde richtlijnen € 4,7 mln. als acceptabel worden aangemerkt.

Bij de overige programma's zijn de lasten per saldo € 1,3 mln. lager dan geraamd.

Aan de batenkant van de programma's bedragen de afwijkingen tussen de raming en de realisatiecijfers per saldo afgerond € 7 mln.

De investeringen zijn in totaal met goed € 5 ton overschreden, echter gedekt door verkregen subsidies en een nog uit te voeren verrekening met rioolgelden, die hiervoor bestemd zijn.

De verrekening met reserves valt € 1,5 ton hoger uit dan de raming. Dit is echter conform de vigerende nota Reserves & Voorzieningen.

Zie voor een nadere toelichting hierop paragraaf Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid.

Om een begrotingsonrechtmatigheid als acceptabel aan te merken, geldt het criteria of de raad tijdig hierover is geïnformeerd c.q. dat hier met de raad afspraken over vastliggen.

De Financiële beheersverordening 212 Gw. wordt in het 4e van 2025 geactualiseerd en aan uw raad ter vaststelling voorgelegd. Het college zal onderzoeken welke onderdelen die nu als onrechtmatig worden aangemerkt, zich lenen om op te nemen in deze verordening en hierover nadere afspraken te maken over de financiële beheersing en (tijds) verantwoording.

Verder zal door het college worden onderzocht of een rapportage aan de raad in het 4e kwartaal van het jaar een toevoeging geeft aan de huidige P&C cyclus en de hierbij aan gerelateerde documenten.

Aanbestedingsonrechtmatigheden

Om de rechtmatigheid van het inkoop en aanbestedingsproces te controleren voor de jaarrekening van 2024 is een spendanalyse over de jaren 2021-2024 uitgevoerd. 122 opdrachten zijn in totaal getoetst over deze periode. Van de 122 opdrachten zijn er 52 als onrechtmatig bestempeld. Hiervan overschrijden 27 opdrachten de Europese aanbestedingsgrens. De Europese onrechtmatigheid heeft een totale waarde van €12.418.548,-.

Crediteur	Opdrachtsomschrijving	Totale besteding aan de opdracht 2021-2024
Maandag	Inhuur E. de Vries	€ 254.343
Maandag	Inhuur M. van der Linden	€ 222.696
Tatenhove	Maaien	€ 314.210
Tatenhove	Overig	€ 305.876
Hooijschuur Groen B.V.	Onderhoud groen / speeltuinen	€ 1.111.472
Antea Nederland B.V.	postweg nieuwlanderweg reconstrueren	€ 391.920
Loonbedrijf Dros	Onderhoud bermen	€ 581.298
Loonbedrijf Dros	Diverse onderhoudswerkzaamheden	€ 271.967
CIV Texel	electriciteit	€ 828.360
Swarco	(Onderhoud) Lichtmasten	€ 957.859
Smits Rinsma B.V.	Bouw- / woonrijp	€ 317.898
Smits Rinsma B.V.	Advieskosten	€ 403.649
GP Groot retail B.V.	Brandstof	€ 717.919
PinkRocade Local Government B.V.	Software (Civison)	€ 690.997
Adviesburo Marcel Uriot B.V.	Ontwerp en bestek	€ 658.402
Noordkop Groen	Ecologie & advies	€ 595.701
MONTAD B.V.	Advies en Toezicht	€ 556.920
Installatiebedrijf Duinker	Werkzaamheden Riolering	€ 484.949
PHNX B.V.	Inhuurd P. buschman	€ 256.130
Taxameter Centrale B.V.	Abbonement parkeermeters	€ 484.304
Centric IT Solutions	Licentie	€ 256.775
Prommenz B.V.	Onderzoek / bodemonderzoek	€ 328.615
Xylem	Aanschaf materialen	€ 327.394
Schouwstra Civiel	Civiele werkzaamheden / advies	€ 301.610
S.P.A. Project & Advies B.V.	Levering pompartikelen	€ 301.321
Heikens Human Capital	Inzet HRM adviseur	€ 265.553
DP6 architectuurstudio	cultuurhuis thijssehuis	€ 230.410

Eenzijds is tijdens de spendanalyse geconstateerd dat een aantal inkopen Europees aanbesteed hadden moeten worden en anderzijds is geconstateerd dat het eigen inkoopbeleid beperkt wordt nageleefd. Met betrekking tot het eigen inkoopbeleid constateren we dat niet voor iedere inkoop en aanbesteding boven €15.000,- een zaak en inkoopstrategie in Mozard is gemaakt. Het maken van een zaak en het invullen van de inkoopstrategie bij een opdracht boven €15.000,- is verplicht, want het helpt bij het kiezen van de juiste aanbestedingsprocedure en het verkennen van de markt. Hiermee kan onrechtmatigheid worden voorkomen.

De zaak en inkoopstrategie behoren tot de vereisten van een inkoop- en aanbestedingstraject. Doordat dit niet consequent gebeurt, wordt de Inkoopadviseur onvoldoende betrokken bij het inkooptraject. En voldoet het traject aan het einde niet aan de vereisten van de spendanalyse.

Verder is er een gebrek aan contractmanagement. Contracten worden beheerd in de Contractenbank, maar daarbij wordt geen rekening gehouden met de waarde en looptijd van het contract. Hierdoor worden contracten onrechtmatig verlengd.

Om de rechtmatigheid van de aanbestedingen te verbeteren zijn sinds september 2024 de volgende maatregelen getroffen:

- De inkoopadviseur heeft sessies gehouden met alle teams binnen de gemeente Texel om meer bewustzijn te creëren van het inkoop- en aanbestedingstraject.
- De inkoopadviseur kijkt mee met het signaal dat wordt afgegeven als een contract bijna afloopt, die verstuurd worden vanuit de Contractenbank. Daarmee worden onrechtmatige contractverlengingen voorkomen.
- De inkoopadviseur voert periodiek een controle uit in het zaaksysteem op inkoop en aanbestedingszaken. Hiermee kan worden voorkomen dat de verkeerde procedure wordt gekozen en pro-actief gestuurd worden op de compleetheid van het inkoopdossier.

Adviezen voor de toekomst:

- De spendanalyse optimaliseren, waardoor deze sneller uit te voeren is.
- De spendanalyse vaker uitvoeren. Dit geeft eerder zicht op contracten die risicovol zijn tov de Europese aanbestedingsdrempel.
- Het opzetten van contractmanagement. (De Contractenbank verbeteren. Denk aan onderscheid maken tussen opdracht en overeenkomst, waarde en doorlooptijd toevoegen, percentage van uitnutting van contract.)

Onrechtmatigheden uit de VIC controles 2024

In het kader van rechtmatigheid is van belang dat elke toevoeging of onttrekking aan een reserve is onderbouwd met:

- Een raadsbesluit dat genomen is voor 31-12-2024 van het betreffende begrotingsjaar;
- Een begrotingswijziging voor het bedrag van de toevoeging/onttrekking.

Uit de VIC controle blijkt dat in 2 gevallen de toevoeging aan een reserve niet voldoet aan bovenstaande voorwaarden. Het totaal van de daaruit volgende bevindingen is € 780.068 en is daarmee onrechtmatig.

Bij de VIC controle op de Participatiewet is geconstateerd dat 1 dossier onvoldoende op orde is en dat daardoor de totaal in 2024 uitbetaalde uitkering als onrechtmatig is aangemerkt. Het totaalbedrag hiervan bedraagt: € 16.185.

Frauderisico analyse

De frauderisico analyse is opgesteld en vastgesteld door het college. De frauderisico analyse wordt jaarlijks opgesteld/herzien en zal daardoor ook steeds meer volledig zijn. Bijvoorbeeld door aanvullingen zodra er fraudes binnen gemeenteland worden geconstateerd, zullen deze (inclusief de beheersmaatregelen) worden opgenomen.

Belastingen controle uitgevoerd door de gemeente Leeuwarden

De verbijzonderde interne controle voor een aantal gemeentelijke belastingen is opgenomen in de verbijzonderde interne controle van de gemeente Leeuwarden (is ook uitvoerder van de belastingen). Er zijn geen significante afwijkingen geconstateerd. Een aantal 'meelifters' worden meegenomen in de afhandeling.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Misbruik

Misbruik is het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Misbruik van overheidsgelden wordt geregeld aangeduid met het plegen van fraude om zich onrechtmatig overheidsgelden toe te eigenen. Misbruik van overheidsregelingen moet echter wel duidelijk worden onderscheiden van fraude waarbij veelal één of meerdere medewerkers van de organisatie betrokken zijn. Bij Misbruik is altijd sprake van het onrechtmatig gebruiken van een regeling/faciliteit die de overheid biedt. Bij het bestrijden van misbruik passen beheersmaatregelen zoals misbruikpreventie, handhaving, misbruik en fraudeopsporing en sancties.

Oneigenlijk gebruik

Het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan. De beheersmaatregelen die daarbij passen zijn: handhaving, voorlichting, analyse toepassen en actualisering wet- en regelgeving.

Misbruik is onrechtmatig, oneigenlijk gebruik niet. Wanneer sprake is van misbruik van overheidsgelden moeten deze gelden door de gemeente worden teruggevorderd.

Naast integriteitsbeleid en het personeelshandboek, met daarin opgenomen de gedragscode, is er door de raad vastgesteld M&O-beleid. In 2024 is geen melding van misbruik, hierop heeft een gesprek plaatsgevonden. Het

integriteitsverslag over 2022 en 2023 wordt nog opgesteld. In 2024 is extra aandacht gegeven aan misbruik en oneigenlijk gebruik. In 2024 is een nieuwe functionaris gegevensbescherming aangesteld.

Paragraaf Grondbeleid

Paragraaf grondbeleid

Waar gaat het over?

De paragraaf grondbeleid heeft tot doel te informeren over het beleid rondom de ontwikkeling van grond binnen de gemeente. Met grondbeleid wordt bedoeld de beleidsafweging aangaande de grondproductie en de keuze in het daarbij horende wettelijke en gemeentelijke instrumentarium.

Definitie grondexploitatie

Een grondexploitatie is een overzicht van kosten en opbrengsten bij een gebiedsontwikkeling, gefaseerd in de tijd. Het dient als de financiële paragraaf bij een bestemmingsplan en kan worden gezien als een begroting met te accorderen budgetten waarop budgetbewaking kan worden uitgeoefend ter verantwoording naar de gemeenteraad.

Grondexploitaties zijn daarmee instrumenten voor als de gemeente een actief grondbeleid voert. Dat wil zeggen dat de gemeente zelf gronden verwerft of al in bezit heeft, die bouw- en woonrijp maakt en de gronden vervolgens uitgeeft.

Grondbeleid

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) staat dat de paragraaf grondbeleid moet ingaan op:

1. Een visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
2. Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
3. Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
4. Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
5. De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Visie op en wijze van grondbeleid

De Omgevingswet verplicht de gemeente om haar ruimtelijk beleid vast te leggen in een omgevingsvisie. De gemeente is momenteel bezig met het opstellen van de omgevingsvisie. De gemeente Texel heeft in het verleden een actief grondbeleid gevoerd. Dit heeft tot een grondpositie geleid die voor de komende jaren de realisatie van nieuwbouwprojecten heeft veiliggesteld (uitvoering Actieplan Wonen). Uitgaande van de gemeentelijke visie op wonen, retail en bedrijventerreinen is de grondpositie van de gemeente voldoende groot om gewenste ontwikkelingen via actief grondbeleid mogelijk te maken. De Omgevingswet biedt voldoende ruimte voor een sterke gemeentelijke regierol in de ruimtelijke ontwikkeling, ook als de gemeente de bouwgrond niet zelf in eigendom heeft (facilitair grondbeleid). De wijze waarop de gemeente haar grondbeleid uitvoert staat beschreven in de nota grondbeleid. Daarbij is gekozen voor situationeel grondbeleid, per project wordt gekeken of de gemeente een actieve of meer faciliterende rol oppakt.

Samenvatting te verwachten resultaat

De actualisatie van de grondexploitaties is samen te vatten in onderstaande tabel, welke in het onderstaande per onderdeel verder wordt toegelicht.

Overzicht actuele boekwaarde + vermoedelijk resultaat bij afsluiting grondexploitaties Grondexploitatie d.d. 01.01.2025 in vergelijking met grondexploitatie d.d. 01.01.2024. Bedragen x € 1.000					
Grondexploitatie	Actuele Boekwaarde saldo 31.12.2024	Jaar realisatie	Verwachte eindwaarde 1-1-2025	Verwachte eindwaarde 1-1-2024	Boekwaarde saldo 31-12-2023
Oosterend	74 N	31-12-2026	635 N	623 N	166 N
Oudeschild	-848 V	31-12-2025	55 N	37 N	-339 V
De Cocksdorp	-504 V	31-12-2026	102 N	73 N	83 N
Jan Drijverschool	243 N	31-12-2025	828 N	821 N	-227 V
Marsweg	-866 V	31-12-2025	1.541 N	1587 N	-891 V
Den Burg Oost	1.081 N	31-12-2024	1.081 N	1061 N	1620 N
Gezondheidsplein Den Burg Zuid	74 N	31-12-2027	219 N	175 N	68 N
De Kompas	-177 V	31-12-2025	-62 V	-60 V	575 N
Totalen	-924 V				1.055 N

Te verwachten resultaat

De gemeente Texel heeft per 1-1-2025 zeven lopende grondexploitaties. Het gaat hier om exploitaties waarvoor de financiële kaders door de raad zijn vastgesteld (vaststellen van de grondexploitatiebegroting). Er is sprake van actief grondbeleid en dat betekent dat de gemeente risicodragend optreedt. Dat betreft onder andere het zelf aankopen van gronden, het bouw - en woonrijp maken en vervolgens uitgifte van bouwrijpe gronden. De gemeentelijke kosten worden gedekt door het uitgeven van bouwrijpe gronden en/of het instellen van een voorziening.

In het volgende overzicht staan de acht lopende grondexploitaties inclusief aanvankelijk beoogde einddatum en bijgestelde einddatum (zoals verwerkt in de geactualiseerde grondexploitatie op 1 januari 2024):

Bouwgrond in Exploitatie	Peildatum 01.01.2024 prognose einddatum	Peildatum 01.01.2025 prognose einddatum
Oosterend	31-12-2025	Verschoven naar 2026
Oudeschild	31-12-2025	Ongewijzigd
De Cocksdorp	31-12-2025	Verschoven naar 2026
Marsweg	31-12-2025	Ongewijzigd
Jan Drijverschool	31-12-2025	Ongewijzigd
Den Burg Oost	31-12-2024	Afgesloten per 31-12-2024
Gezondheidsplein Den Burg Zuid	31-12-2025	Verschoven naar 2027
De Kompas	31-12-2024	Verschoven naar 2025

In het onderstaande overzicht wordt het boekwaardeverloop in 2024 weergegeven:

Project	Boekwaarde Per 31-12-2023	Mutatie 2024 Reguler	Boekwaarde per 31-12-2024
Oosterend	€ 166	€ -92	€ 74
Oudeschild	€ -339	€ -509	€ -848
De Cocksdorp	€ 83	€ -587	€ -504
Jan Drijverschool	€ -227	€ 470	€ 243
Marsweg	€ -891	€ 25	€ -866
Den Burg Oost	€ 1.620	€ -539	€ 1.081
Gezondheidsplein Den Burg Zuid	€ 68	€ 6	€ 74
De Kompas	€ 575	€ -753	€ -177
Totaal	€ 1.055	€ -1.979	€ -924
<i>Bedragen x € 1.000</i>			

Een negatief bedrag bij de boekwaarde betekent dat er per saldo meer is ontvangen dan uitgegeven. Een positief bedrag bij boekwaarde betekent dat er op 31 december van het betreffende jaar meer is uitgegeven dan ontvangen.

Uit het overzicht volgt dat voor de grondexploitatie de boekwaarde per saldo uitkomt op € 924.106 per 31 december 2024.

De grondexploitatie zijn geactualiseerd naar prijspeil 1 januari 2025 op basis van de meest recente inzichten. Een samenvatting van de resultaten is hieronder opgenomen:

Project	Boekwaarde	Nog te realiseren		Eindwaarde	
		Kosten	Opbrengsten		
Oosterend	€ 74	€ 1.324	€ -763	€ 635	31-12-2026
Oudeschild	€ -848	€ 1.056	€ -153	€ 55	31-12-2025
De Cocksdorp	€ -504	€ 1.347	€ -740	€ 102	31-12-2026
Jan Drijverschool	€ 243	€ 585	€ -	€ 828	31-12-2025
Marsweg	€ -866	€ 2.602	€ -196	€ 1.541	31-12-2025
Den Burg Oost	€ 1.081	€ -	€ -	€ 1.081	31-12-2024
Gezondheidsplein Den Burg Zuid	€ 74	€ 689	€ -545	€ 219	31-12-2027
De Kompas	€ -177	€ 118	€ -2	€ -62	31-12-2025
Totaal	€ -924	€ 7.722	€ -2.399		
<i>Bedragen x € 1.000</i>					

Uit het overzicht volgt dat zeven grondexploitatie een negatieve eindwaarde hebben. Volgens het BBV moet bij een verwacht verlies op eindwaarde een voorziening worden getroffen ter hoogte van het betreffende tekort. Het overzicht hieronder geeft het saldo voorraad gronden onderhanden werken per 31 december 2024 weer:

Project	Boekwaarde		Voorziening		Ka
Oosterend	€	74	€	635	€
Oudeschild	€	-848	€	55	€
De Cocksdorp	€	-504	€	102	€
Jan Drijverschool	€	243	€	828	€
Marsweg	€	-866	€	1.541	€
Den Burg Oost	€	1.081	€	1.081	€
Gezondheidsplein Den Burg Zuid	€	74	€	219	€
De Kompas	€	-177	€	-	€
Totaal	€	-924	€	4.461	€
					<i>Bedragen</i>

Uit het overzicht volgt dat er voorzieningen zijn getroffen voor de onrendabele grondexploitaties. Het totaal saldo voorraad gronden onderhanden werken is daarmee € 1.375.451.

Algemene toelichting lopende grondexploitaties

Na actualisatie van de grondexploitaties zijn de huidige verwachte eindwaardes vergeleken met die van de vastgestelde grondexploitaties. Dit is samengevat in onderstaande tabel:

Project	EW 2024 (A)		EW tussentijds		EW 2025 (B)		Verschil (B-A)
Oosterend	€	623	€	635	€	635	€ 12
Oudeschild	€	37	€	38	€	55	€ 17
De Cocksdorp	€	73	€	80	€	102	€ 29
Jan Drijverschool	€	821	€	827	€	828	€ 7
Marsweg	€	1.587	€	1.564	€	1.541	€ -46
Den Burg Oost	€	1.061	€	1.081	€	1.081	€ 20
Gezondheidsplein Den Burg Zuid	€	175	€	191	€	219	€ 44
De Kompas	€	-60	€	-74	€	-62	€ -2
Totaal	€	4.317	€	4.342	€	4.399	€ 82
<i>Bedragen x € 1.000</i>							

Onderstaand worden de grondexploitaties nader toegelicht.

Grondexploitaties buitendorpen

Op zowel de locaties in Den Hoorn en Oudeschild loopt de bouw inmiddels voorspoedig. Alle gronden zijn inmiddels verkocht en geleverd. De werkzaamheden verlopen volgens planning en de verwachting is dat in 2025 het woonrijpmaken van de locaties wordt afgerond. De eindwaardes van de grondexploitaties blijven nagenoeg gelijk.

De locaties Oosterend en De Cocksdorp zijn in uitvoering. Oosterend is bouwrijp en de bouw start binnenkort.

In de Cocksdorp is het bouwrijp maken begonnen, ook hier wordt binnenkort gestart met de bouw. De verwachting is dat de woningen in Oosterend eind 2025 klaar zijn en de woningen in de Cocksdorp begin 2026. De grond voor de ontwikkelaar en Woontij is geleverd voor beide locaties. In Oosterend is nog 1 van de 3 PO kavels beschikbaar. In de Cocksdorp zijn nog 4 (C)PO kavels beschikbaar. Het woonrijpmaken zal in 2026 plaatsvinden, dus de einddatum van deze grondexploitaties is met een jaar opgeschoven. Voor Oosterend zijn de kosten voor de Bijenkorfweg €57.000,- hoger geraamd, deze zijn in mindering gebracht met de post onvoorzien. Dit leidt tot wat verschillen in rente en indexatie, maar ook voor deze grondexploitaties veranderen de eindwaardes slechts gering.

Flexwoningen Marsweg

De grondexploitatie Flexwoningen Marsweg is halverwege 2022 opgesteld en eind 2022 vastgesteld. De planontwikkeling verloopt hier sneller dan bij de andere grondexploitaties om zo snel mogelijk aan de behoefte aan betaalbare woningen op Texel te voldoen. Om dit mogelijk te maken heeft de gemeente WBI-subsidie ontvangen. De werkzaamheden verlopen volgens planning. Texelwende (Marsweg Zuid) bijna klaar. De laatste zaken van het woonrijpmaken vinden op dit moment plaats. De kosten voor het bouw- en woonrijpmaken voor Texelwende (Marsweg Zuid) zijn wel hoger uitgevallen dan begroot en in mindering gebracht op de post onvoorzien. De realisatie van Marsweg Noord is in volle gang. Naar verwachting worden de woningen vanaf eind mei/begin juni in gebruik genomen. Het woonrijpmaken van Marsweg Noord wordt naar verwachting in 2025 afgerond. Er zijn een aantal bovenwijkse voorzieningen komen te vervallen. Dit leidt tot een verbetering van het resultaat van de grondexploitatie Flexwoningen Marsweg.

Den Burg Oost

Dit project is inmiddels grotendeels afgerond, wel zijn de kosten om het project op te leveren nog iets hoger dan verwacht. De grondexploitatie is per eind 2024 afgesloten.

Gezondheidsplein en Gezondheidscentrum

Met de initiatiefnemers van het Gezondheidsplein en de initiatiefnemers van het Gezondheidscentrum vinden ter tijden van het schrijven van deze rapportage gesprekken plaats over een gewijzigde opzet van beide projecten. De grondexploitatie is daarom nog ongewijzigd. De doorlooptijd zal zeker veranderen, daarom is de einddatum verschoven naar 2027. Dit leidt tot een negatief effect van de eindwaarde door extra indexatie en rentelasten.

De Kompaschool

De gronden voor de CPO-kavels zijn inmiddels verkocht. De laatste werkzaamheden worden uitgevoerd welke nog iets uitlopen in 2025. Daarmee verschuift de einddatum van de grondexploitatie met een jaar. Doordat de grondopbrengsten binnen zijn wordt de kasstroom van de grondexploitatie positief en worden er rentebaten gerealiseerd. Hierdoor is de eindwaarde wat toegenomen. Omdat de grondexploitatie dit jaar zal worden afgesloten zal er geen tussentijdse winstneming worden getroffen.

Risico's en kansen projecten

In de grondexploitaties zitten altijd onzekerheden, zowel kansen als risico's. Hoe verder een project gevorderd is, des te kleiner de onzekerheden. In grondexploitaties kunnen diverse risico's optreden. Voorbeelden zijn vertraging van uitgifte, hoger uitvallende kosten of juist kansen zoals hogere opbrengsten. Om meer inzicht te geven in de mogelijke uitkomsten van de grondexploitaties, rekening houdend met verschillende risico's, is bij de actualisatie voor elke grondexploitatie een risicoanalyse gedaan op basis van de Monte Carlo systematiek. De Monte Carlo analyse is een simulatietechniek waarbij een proces vele malen, in dit geval tienduizend keer, wordt gesimuleerd met telkens andere startcondities. Van tevoren worden de bandbreedtes voor deze startcondities bepaald. Bijvoorbeeld: de kostenstijging kan mee- of tegenvallen. De uitgevoerde risicoanalyse hield rekening met de volgende risico's:

- Kostenstijging van -1% tot 2%.
- Opbrengstenstijging van 0% tot 1% (waar van toepassing).
- Rentestijging van -0,5% tot 0,5%.
- Projectvertraging van één jaar.

Om de risico's te (deels) af te kunnen dekken, heeft de gemeente Texel een weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen wordt tweemaal per jaar geactualiseerd, zowel bij de jaarrekening als bij de begroting en is te vinden in paragraaf B.

Paragraaf Financiering

Paragraaf Financiering

Waar gaat het over?

De gemeente moet dagelijks over voldoende geld beschikken om tijdig de uitkeringen, subsidies, facturen van derden, salarissen enzovoort te kunnen betalen. Om aan deze verplichting te kunnen voldoen zijn naast de belastinginkomsten en algemene uitkering ook kort- en langlopende leningen nodig. Kortlopende leningen om pieken te overbruggen en langlopende leningen om naast de reguliere inkomsten en uitgaven investeringen te kunnen doen.

Verderop in deze paragraaf wordt onder andere ingegaan op het verloop van de leningenportefeuille, de kasgeldlimiet, schuldquote en renterisiconorm.

Beleid

Het wettelijk kader ligt vast in de volgende regelgeving: Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido), Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof), Gemeentewet en Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Aanvullend hierop zijn de interne regels van het treasurystatuut van toepassing die dan voornamelijk betrekking hebben op het beleid van lenen en verstrekken van leningen.

Het treasurybeheer is gericht op minimalisering van rentelasten en beheersing van financieringsrisico's. Er wordt alleen geld geleend als dit nodig is. De gemeente financiert zoveel mogelijk via interne financieringsmiddelen zoals reserves en voorzieningen en het rekeningresultaat na bestemming. Pas als deze middelen ingezet zijn wordt geleend.

Trends en ontwikkelingen

De Europese Centrale Bank heeft de rente in 2024 vier keer verlaagd met 0,25%. Voor het laatst in december 2024. Deze rente daalde daarmee van 4% naar 3%. De verwachting is dat de ECB de rente verder zal verlagen tot een neutraal niveau waarbij de economie nog gestimuleerd nog afgeremd wordt. Deze dalingen tellen niet helemaal door in rentes voor de publieke sector. De meest voor de hand liggende verklaring is volgens experts dat de kapitaalmarkt krappere wordt vanwege structurele fiscale begrotingstekorten in vooraanstaande economieën.

Voor tijdelijk overvloedige liquiditeit, die bij de Schatkist wordt aangehouden, ontvangt de gemeente sinds het najaar van 2022 rente. De vergoeding is gebaseerd op de inleenrente waartegen de Staat kan financieren op de internationale financiële markten. In 2024 lag deze vergoeding op circa 3%

In 2024 zijn 40 startersleningen (€ 1.534.700) en 16 leningen toekomstbestendig wonen (€ 264.293) verstrekt.

Renterisico

Het renterisico is via de kasgeldlimiet en de renterisiconorm getoetst.

- **Kasgeldlimiet**

(bedragen x € 1 mln.)

Gemiddelde schuld peildatum 1e vd mnd	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
-/- = schuld + = overschot	+2,9	+8,5	+9,8	+2,7

In december 2024 is een kasgeldlening aangetrokken voor één maand van € 4 miljoen voor de financiering van een tijdelijke piek aan betalingen tegen 3,25% rente.

- **Renterisico vaste schuld**

Om het renterisico voor gemeenten te beperken is er een norm. Deze norm heeft betrekking op leningen met een looptijd langer dan één jaar en houdt in dat maximaal 20% van het begrotingstotaal bij het begin van het jaar mag worden afgelost.

Het doel van deze norm is om te voorkomen dat bij herfinanciering door aflossingen en

renteherzieningen grote wisselingen optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen.

In onderstaande tabel is de norm afgezet tegen de feitelijke situatie. De gemeente heeft in 2024 de renterisiconorm niet overschreden.

(bedragen x € 1.000)

	2024	Percentage
Rente risiconorm 20% van € 73.201 miljoen-(begrotingstotaal 1 januari 2024)	14.640	20,0%
Reguliere aflossingen	3.352	4,6%
Renteherziening	0	0
Ruimte (rente risiconorm - renterisico)	11.288	15,4%

Betalingsverkeer

Het betalingsverkeer is nagenoeg alleen via BNG Bank uitgevoerd. De BNG Bank voert ook de dagelijkse regulering van het banksaldo uit. Het meerdere boven het afgesproken werkkapitaal van € 385.000 gaat automatisch naar de Schatkist van de Rijksoverheid en op verzoek, als nodig, weer terug naar de BNG Bank.

Drempel Schatkistbankieren

Volgens de Wet financiering decentrale overheden en ministeriële Regeling schatkistbankieren decentrale overheden toont de gemeente in de jaarrekening aan dat niet meer dan het wettelijk toegestane drempelbedrag aan liquiditeiten buiten de schatkist aangehouden is. De gemeente voldoet hieraan over het gehele jaar. Per kwartaal mag het gemiddelde van de middelen die de decentrale overheid dagelijks buiten de schatkist houdt, niet boven het drempelbedrag uitkomen.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Drempelbedrag 2% van het begrotingstotaal primair € 73.201 miljoen) op jaarbasis	1.464	1.464	1.464	1.464
Kwartaalcijfer gemiddeld buiten 's Rijks Schatkist aangehouden middelen (maximaal)	385	385	385	385
Ruimte onder het drempelbedrag minimaal	1.079	1.079	1.079	1.079
Overschrijding van het drempelbedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De ingevulde bedragen zijn gebaseerd op maximale bedragen die buiten de Schatkist aangehouden kunnen zijn. Met de BNG Bank is afgesproken dat dagelijks het meerdere boven € 385.000 automatisch overgeheveld wordt naar de Schatkist. De gemeente houdt naast diverse rekeningen bij de BNG Bank nog twee andere rekeningen aan. Zodra bij deze rekeningen het saldo meer is dan € 10.000, wordt het saldo overgeboekt naar de BNG Bank. De nu geschetste ruimte onder het toegestane drempelbedrag is de minimale ruimte en in de praktijk dus hoger.

Leningenportefeuille en financieringsbehoefte

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Omvang leningen	Rente
--------------	-----------------	-------

Saldo leningen (looptijd >1 jaar per 01/01/2024	53.473	
Aflossingen leningen (looptijd >1 jaar) 2024	-3.352	
Afgesloten lening (looptijd >1 jaar) Provincie NB 05/02/2024 2,82%	10.000	1.312
Rente leningen (looptijd langer dan 1 jaar)		
Omvang leningen (looptijd > 1 jaar) per 31/12/2024	60.121	1.312
Saldo leningen (looptijd < 1 jaar) per 01/01/2024	2.500	9
Aflossing kasgeldlening per 30/01/2024	-2.500	
Kasgeldlening 30/01/2024-05/02/2024	4.000	3
Aflossing kasgeldlening per 05/02/2024	-4.000	
Kasgeldlening 19/12/2024-21/01/2025	3.500	4
Omvang leningen looptijd < 1 jaar per 31/12/2024	3.500	16
Totaal omvang leningen en rente per 31/12/2024	63.621	1.328

Het verloop van de leningenportefeuille met een looptijd > 1 jaar ziet er over de afgelopen 10 jaar als volgt uit:

Vanaf 2019 is per saldo meer geleend dan afgelost. Dit komt door grote investeringen die gedaan zijn voor o.a. Sporthal, De Skool Den Burg, Postweg/Nieuwlanderweg. De daling v.a. 2021 heeft betrekking op de ontvangen afkoopsom voor de haven en wegen. De stijging in 2024 heeft o.a. te maken met investeringen tijdelijke woningen Marsweg Noord, Thijssehuis, parkeerterreinen Strandslagen reconstrueren en Redoute.

Netto-schuld

(bedragen x € 1.000)

	2023	2024
Langlopende schulden	53.473	60.121
Kortlopende schulden	4.984	9.011
Overlopende passiva	5.750	6.121
Bijdrage in activa van derden	-788	-765
Liquide Middelen	-462	-3.504
Overlopende activa	-10.790	-13.520
Kortlopende vorderingen	-9.199	-10.789
Netto schuld 2023/2024	42.968	46.675
Totaal baten 2023/2024 exclusief inzet reserves	76.260	81.860
Aandeel % netto schuld / omvang baten	*56%	57%

*De nettoschuldquote van 2023 is met 5% naar beneden bijgesteld t.o.v. de programmarekening 2023. Dit omdat er bij het opmaken van de programmarekening 2024 gezien is dat de nettoschuld afgewogen was tegen de totale baten exclusief reserves van de begroting 2023 in plaats van de rekening 2023.

De vuistregel voor decentrale overheden is dat de netto schuld niet hoger moet zijn dan de jaarlijkse baten (omvang baten exclusief inzet reserves). De gemeente voldoet met afgerond 56% ruim aan deze vuistregel.

EMU saldo

Het EMU-saldo laat een financieringstekort zien in 2024 van bijna € 4,5 miljoen (zie voor berekening hieronder). Op macro niveau wordt gekeken of alle decentrale overheden tezamen het collectieve aandeel in het EMU-tekort zoals bedoeld in artikel 3, lid 6 van de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) niet overschreden hebben.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2023	2024
1) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	3.180	2.163
2) Afschrijvingen	3.459	3.537
3) Saldo dotaties/vrijval voorzieningen t.l.v. exploitatie	377	1.461
4) Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	10.219	12.634

5) Baten uit bijdragen van andere overheden (niet in exploitatie of bij investeringen meegenomen)	0	0
6) Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs) voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0
7) Aankoop grond en uitgaven aan bouw- en woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan).	-995	-1.978
8) Baten bouwgrondexploitatie voor zover niet op exploitatie verantwoord	1.319	3.008
9) Lasten balanspost voorzieningen voor zover transacties derden	0	0
10) Lasten transacties derden	0	0
11) Verkoop effecten	0	0
MU saldo -/- tekort / + overschot	2.879 ⁻	4.443 ⁻

Renteschema

Hieronder wordt inzicht gegeven in de rentelasten van externe financiering, het voor gecalculeerde renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

(bedragen in € 1.000)

	Begroot		Rekening		Resultaat
Externe rentelasten financiering		1.692		1.305	373
Externe rentebaten		-18		-311	276
Saldo rentelasten en rentebaten		1.674		994	667
Rente grondexploitatie	-30		-38		
Rente projectfinanciering	821 ⁻	-851	821 ⁻	-859	8
Rente over eigen vermogen		0		0	0
Rente over voorzieningen		0		0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		823		135	688
De aan taakvelden toe gerekende rente annuïteiten en maatschappelijke leningen en hypotheke		-286		-286	0

De aan taakvelden toe gerekende rente via omslag		-302		-87	-215
Renteresultaat op taakveld treasury		235		-238	473

Het renteresultaat op treasury is per saldo € 472.546 positief. Dit komt enerzijds door een positief resultaat op betaalde externe rente ten opzichte van de begroting, iets meer toegerekende rente aan grondexploitaties en niet begrote rentebaten Schatkist en leningen SVN. Anderzijds is minder rekenrente voor duurzame kapitaalgoederen aan producten doorbelast. Het gaat om € 215.038. Deze begroting is gebaseerd op de volledig toegekende kredietomvang en wordt pas doorbelast als een investering volledig uitgevoerd is. Niet alle investeringen zijn (volledig) uitgevoerd waardoor op deze component een nadeel ontstaat. Dit nadeel is per saldo neutraal in de jaarrekening. De omslagrente voor overige investeringen, met uitzondering van de projectinvesteringen en annuïteiten is volgens de voorschriften berekend door de verhouding te nemen tussen betaalde rente en activavolume. De omslagrente is op basis daarvan in 2024 0,25% geweest.

Paragraaf Lokale lasten

Paragraaf Lokale lasten

Waar gaat het over?

De paragraaf lokale lasten gaat over welke belastingen en leges de gemeente aan inwoners, bedrijven en anderen oplegt en wat de jaarlijkse opbrengsten hiervan zijn.

Inwoners en ondernemers op Texel dragen met het betalen van lokale belastingen en heffingen bij aan het welzijn, de leefbaarheid en de voorzieningen op ons eiland. Deze lokale belastingen en heffingen noemen we lokale lasten en zijn een belangrijk onderdeel van onze opbrengsten. Het geheel van lokale lasten is opgenomen in de belastingverordeningen die door de raad zijn vastgesteld. De hoogte van deze lokale heffingen hangt gedeeltelijk af van de ambities van de gemeente: hoe groter de ambities van het bestuur, hoe meer opbrengsten nodig zijn voor de uitvoering.

Bij lokale lasten onderscheiden we belastingen, retributies en leges.

- Belastingen zijn verplichte bijdragen aan de gemeente zonder dat hier meteen een tegenprestatie tegenover staat
- Retributies (verplichte betalingen) heffen we als we een van onze bezettingen beschikbaar stellen. Of als we een dienst verlenen aan een persoon of onderneming. Bijvoorbeeld marktgelden.
- Leges zijn vergoedingen voor kosten die we maken voor administratieve handelingen. Bijvoorbeeld een paspoort aanvragen of vergunningen verstrekken

Bestaand beleid

De bestaande belastingen en leges zijn per soort vastgelegd in een belasting- of legesverordening.

Trends en ontwikkelingen

De belastingen en heffingen zijn in 2024 met 3% verhoogd conform de programmabegroting.

De waardestijging van onroerend goed heeft zich ook in 2024 voortgezet.

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het Bouwen (Wkb) zijn op 1 januari 2024 in werking treden en deze hebben gevolgen voor de leges. Vooralsnog is de Wkb alleen voor nieuwbouw in gevolgklasse 1. Een uitbreiding naar andere categorieën is voorlopig uitgesteld en wordt ook in 2025 niet voorzien. Dit betekent dat de verschuiving van taken en werkzaamheden van de gemeente naar de private marktpartijen (kwaliteitsborgers) een aanzienlijk kleinere omvang heeft dan aanvankelijk was voorzien. Dit heeft ook gevolgen voor de daarmee samenhangende leges.

De leges voor 2024 zijn zoveel als mogelijk financieel neutraal overgezet in de Legesverordening 2024. Hierbij is aangegeven dat op basis van de feitelijke gegevens opnieuw een beoordeling van de legesbedragen moet worden gemaakt. Bij aanbidding van de Legesverordening 2025 is aangegeven dat het jaar 2024 onvoldoende feitelijke informatie heeft opgeleverd om een nieuwe beoordeling van de legesbedragen te maken.

Beleidsuitgangspunten

Het algemene uitgangspunt is dat de tarieven van de leges en heffingen kostendekkend zijn en niet meer dan trendmatig worden verhoogd. Dat is in het jaar 2024 gelukt.

Kwijtscheldingen

Mensen met de laagste inkomens kunnen kwijtschelding van gemeentelijke belastingen vragen. In beginsel moet iedereen de aanslag gemeentelijke belastingen betalen. De gemeente kan echter in uitzonderlijke gevallen overgaan tot kwijtschelding (geheel of gedeeltelijk) van gemeentelijke belastingen. Dit is afhankelijk van het inkomen en wordt getoetst aan de voorwaarden voor kwijtschelding die in de invorderingswet staan. Sinds 2023 hanteren wij het maximale bedrag aan financiële vermogensvrijstelling. De gemeente werkt op dit onderdeel samen met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Het waterschap toetst alle verzoeken en verstrekt de gemeente informatie over het wel of niet verlenen van kwijtschelding. Het voordeel van deze samenwerking voor de belastingbetaler is dat maar één keer een verzoek hoeft te worden ingediend.

Berekening kostendekkendheid leges

Titel 1 Algemene dienstverlening

Titel 1 Algemene dienstverlening			Taakvel d	Overhea d	Totale kosten	Totale opbrengste n	Kostendekki ng
Paragraaf	1	Burgerlijke stand	€ 33.179	€ 28.391	€ 61.570	€ 55.133	89,55%
Paragraaf	2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	€ 135.341	€ 61.675	€ 197.016	€ 179.088	90,90%
Paragraaf	3	Rijbewijzen	€ 31.879	€ 21.368	€ 53.247	€ 45.542	85,53%
Paragraaf	4	Verstrekingen uit de basisregistratie personen	€ 11.294	€ 14.906	€ 26.200	€ 10.403	39,71%
Paragraaf	5	Bestuursstukken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
Paragraaf	6	Vastgoedinforma tie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
Paragraaf	7	Overige publiekszaken	€ 2.070	€ 1.035	€ 3.105	€ 2.041	65,71%
Paragraaf	8	Gemeentearchief	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
Paragraaf	9	Bijzondere wetten	€ 54.460	€ 62.168	€ 116.628	€ 74.960	64,27%
Paragraaf	10	Diversen	€ 968	€ 1.278	€ 2.246	€ 1.924	85,66%
Kostendekking Hoofdstuk 1			€ 269.191	€ 190.821	€ 460.012	€ 369.091	80,24%

Lasten

De lasten zoals in de jaarrekening zijn opgenomen, zijn niet altijd voor 100% toerekenbaar. Een deel van de kosten kan en mag niet direct in verband gebracht worden met de uitgevoerde dienst. Dit zijn bijvoorbeeld de kosten van handhaving of bezwaar en beroep betreffende de vergunning.

De volgende lasten zijn in de berekening meegenomen, waarbij uitgegaan is van het toerekenbare deel:

1. Apparaatskosten (bestaat uit directe loonkosten verhoogd met overheadkosten);
2. Kosten voor Bijzonder ambtenaren van de burgerlijke stand (trouwen);
3. Trouwboekjes;

4. Afdrachten aan het rijk;
5. Kosten van druk- en bindwerk;
6. Aankoopkosten van gehandicapten parkeerkaarten en medische indicatie.

Toelichting: Titel 1:

Op begrotingsbasis was een kostendekkendheidspercentage van 88,09% geprognostiseerd. Dit is werkelijk uitgekomen op 80,24%.

Titel 2 Dienstverlening vallen onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Titel 2 Fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning			Taakveld	Overhead	Totale kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
Paragraaf	1	Algemene bepalingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Paragraaf	2	Voorfase	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Paragraaf	3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	€ 459.234	€ 478.463	€ 937.697	€ 1.089.999	116,24%
Paragraaf	4	Activiteiten met betrekking tot cultuur erfgoed en werelderfgoed	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Paragraaf	5	Milieubelasten activiteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Paragraaf	6	Lozingsactiviteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Paragraaf	7	Aanlegactiviteiten	€ 1.140	€ 1.246	€ 2.386	€ 3.067	128,49%
Paragraaf	8	Overige activiteiten	€ 292	€ 320	€ 612	€ 944	154,25%
Paragraaf	9	Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Paragraaf	10	Gelijkwaardigheid	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Paragraaf	11	Overige tarieven	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Paragraaf	12	Modaliteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%

Paragraaf	13	Verminderings	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Paragraaf	14	Teruggaaf	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Kostendekking hoofdstuk 2			€ 460.666	€ 480.029	€ 940.695	€ 1.094.010	116,30%

Lasten

De lasten zoals in de jaarrekening zijn opgenomen zijn niet altijd voor 100% toerekenbaar. Een deel van de kosten kan en mag niet direct in verband gebracht worden met de uitgevoerde dienst. Dit zijn bijvoorbeeld de kosten van handhaving of bezwaar en beroep.

De volgende lasten zijn in de berekening meegenomen, waarbij uitgegaan is van het toerekenbare deel:

1. Apparaatskosten (bestaat uit directe loonkosten verhoogd met overheadkosten);
2. Kosten commissie Ruimtelijke (kwaliteit);
3. Publicatie in de Staatscourant.

Toelichting: Titel 2:

Op begrotingsbasis was een kostendekkendheidspercentage van 93,96% geprognostiseerd. Dit is werkelijk uitgekomen op 116,30%.

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn

Titel 3 Europese dienstenrichtlijn			Taakveld	Overhead	Totale kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
Paragraaf	1	Horeca	€ 13.988	€ 15.468	€ 29.456	€ 23.593	80,10%
Paragraaf	2	Seksbedrijven	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
Paragraaf	3	Winkeltijdenwet	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
Paragraaf	4	Organiseren evenement of markt	€ 72.870	€ 75.394	€ 148.264	€ 13.218	8,92%
Paragraaf	5	Standplaatsen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
Paragraaf	6	Huisvestingswet 2014	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
Paragraaf	7	In dit hoofdstuk niet	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%

		benoemd besluit					
Kostendekking Hoofdstuk 3	€ 86.858	€ 90.862	€ 177.720	€ 36.811	20,71%		

Lasten

De lasten zoals in de jaarrekening zijn opgenomen zijn niet altijd voor 100% toerekenbaar. Een deel van de kosten kan en mag niet direct in verband gebracht worden met de uitgevoerde dienst. Dit zijn bijvoorbeeld de kosten van handhaving of bezwaar en beroep.

De volgende lasten zijn in de berekening meegenomen, waarbij uitgegaan is van het toerekenbare deel (zie ook toelichting titel 3).

1. Apparaatskosten (bestaat uit directe loonkosten verhoogd met overheadkosten)

Toelichting: Titel 3:

Op begrotingsbasis was een kostendekkendheidspercentage van 19,89% geprognostiseerd. Dit is werkelijk uitgekomen op 20,71%.

Samenvatting Titel 1, 2 en 3

Recapitulatie Titel 1, 2 en 3	Taakveld	Overhead	Totale kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
Kostendekking hoofdstuk 1	€ 269.191	€ 190.821	€ 460.012	€ 369.091	80,24%
Kostendekking hoofdstuk 2	€ 460.666	480.029	€ 940.695	1.094.010	136,55
Kostendekking hoofdstuk 3	€ 86.858	€ 90.862	€ 177.720	€ 36.811	20,71%
Kostendekking totale tarieventabel	€ 816.715	€ 761.712	€ 1.578.427	€ 1.499.912	95,03%

Conclusie

Voor de gehele legesverordening is bij de begroting uitgegaan van een kostendekkendheidspercentage van 81,07%. Op jaarrekeningbasis is dit uitgekomen op 95,03%.

Deze procentuele stijging van de kostendekkendheid komt met name doordat er voor grote projecten vergunningen zijn aangevraagd waarbij de leges een % zijn van de bouwsom, het percentage kostendekkendheid is voor hoofdstuk 2 het hoogste dus wordt het gemiddelde hoger.

Welke belastingen, heffingen en leges heft de gemeente en wat levert dat op?

Omschrijving	Werkelijke opbrengst 2023	Geraamde opbrengst 2024 (na wijziging)	Werkelijke opbrengst 2024
A. Afvalstoffenheffing	€ 2.147.866	€ 2.313.895	€ 2.287.182

B. Reinigingsrechten voor bedrijven	€ 33.066	€ 27.500	€ 27.500
C. Forensenbelasting	€ 1.340.163	€ 1.335.829	€ 1.332.442
D. Havengelden	€ 140.231	€ 163.822	€ 174.185
E. Leges (incl. bouwvergunningen c.s.)	€ 1.723.317	€ 1.467.367	€ 1.499.857
F. Lijkbezorgingsrechten (incl. huuropbrengsten graven)	€ 70.490	€ 69.414	€ 64.082
G. Marktgelden	€ 13.288	€ 20.845	€ 15.237
H. OZB woningen	€ 1.270.760	€ 1.232.052	€ 1.333.160
I. OZB niet woningen	€ 798.315	€ 878.790	€ 828.487
J. Parkeerbelastingen (incl. vergunningen en boetes)	€ 4.633.750	€ 4.577.025	€ 4.610.691
K. Precariobelasting	€ 159.102	€ 154.613	€ 164.678
L. Reclamebelasting	€ 81.564	€ 106.090	€ 104.489
M. Rioolheffing	€ 3.511.275	€ 3.621.020	€ 3.632.418
N. Toeristenbelasting/watertoeristenbelasting	€ 8.507.884	€ 9.000.000	€ 9.314.147

ad a De gemeente heft afvalstoffenheffing van huishoudens die gebruikmaken van de diensten van de gemeentelijke ophaaldienst.

ad a+b In 2024 heeft er alleen inzameling bedrijfsafval plaatsgevonden voor de gemeentelijke onderdelen haven en gemeentehuis. Per saldo zijn de opbrengsten € 2.350.256 voor afvalstoffenheffing, baten beerputten/vetvangers en opbrengst bedrijfsafval € 26.139 lager dan geraamd. De kostendekking (inclusief werkelijk gecompenseerde BTW en inclusief toegerekende overhead) is 97,25%.

Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht bedrijven	Directe kosten (incl. compensabele BTW)	Loonkosten	Overhead	Baten incl. beerputten/vetvangers	Kostendekking
Toelichting kostendekkendheid	€ 1.848.800	€ 399.795	€ 168.224	€ 2.350.256	97,25 %

ad c Forensenbelasting is een belasting die de gemeente heft, als personen meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning voor zich of voor hun gezin houden. Het geldt alleen voor personen die niet woonachtig zijn in de gemeente Texel. De heffing van de forensenbelasting is gebaseerd op de WOZ-waarde. Jaarlijks zijn er verhuurobjecten die vanuit deze heffing naar de Toeristenbelasting gaan en andersom. De opbrengsten fluctueren daardoor. In 2024 lag de opbrengst zeer dicht bij de prognose.

ad d Onder de naam "havengeld" wordt een recht geheven voor vaartuigen die gebruik maken van de gemeentelijke haven.

ad e Leges worden in rekening gebracht voor een dienst die de gemeente levert. Voorbeelden van zo'n dienst zijn: het behandelen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning en het verstrekken van een uittreksel uit het bevolkingsregister. De werkelijke opbrengsten zijn € 32.490 hoger dan begroot, met name door meer gerealiseerde leges bij de reisdocumenten.

Leges	Taakveld	Overhead	Totale kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
Kostendekkendheid totale tarieventabel	€ 816.715	€ 761.712	€ 1.578.427	€ 1.499.912	95,03%

ad f De gemeente kent een verordening lijkbezorgingsrechten. Hierin staan de tarieven die gelden voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats en voor verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. In de opbrengsten zijn ook de huuropbrengsten van graven meegenomen.

ad g De gemeente heft marktgelden voor het innemen van een standplaats met marktwaren.

ad h/i Eigenaren betalen een OZB eigenarenbelasting. Gebruikers van niet woningen betalen ook gebruikersbelasting.

- De eigenaar: Iedereen die op 1 januari in een bepaald jaar eigenaar is van een onroerende zaak ontvangt de aanslag OZB eigenarenbelasting. Indien men het eigendom in de loop van het belastingjaar verkoopt heeft dat geen invloed op de hoogte van de aanslag. Meestal verrekent de notaris de eigenarenbelasting met de nieuwe eigenaar.
- De gebruiker: Iedereen die op 1 januari een onroerende zaak (niet woning) in gebruik heeft, ontvangt de aanslag OZB gebruikersbelasting. Verhuizing in de loop van het belastingjaar heeft geen invloed op de hoogte van de aanslag. Hier staat tegenover dat de gebruiker, bij bijvoorbeeld verhuizing in de loop van het jaar, geen aanslag OZB gebruikers voor de nieuwe onroerende zaak ontvangt.
- Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ). De gemeenten moeten jaarlijks een nieuwe waarde vaststellen. Over deze waarde wordt de aanslag Onroerende Zaakbelastingen berekend. Deze WOZ waarde wordt ook gebruikt door de belastingdienst (eigen woning forfait) en het waterschap (grondslag heffing).
- De totale opbrengst OZB (woningen/niet woningen) is € 50.000 hoger dan geraamd.

Voornaamste oorzaken:

- Oplevering van nieuwbouwwoningen.

- Toekenning verzoeken (fiscale) omzetting van Niet-Woningen naar Woningen grondslag.

ad j De gemeente heft parkeerbelasting van degene die een voertuig parkeert op een door de gemeente ingerichte parkeervoorziening. De parkeeropbrengsten zijn € 33.000 hoger dan de (bijgestelde) begroting.

ad k De gemeente heft precariobelasting indien derden gebruik maken van de openbare ruimte voor commerciële doeleinden.

ad l Sinds 2018 heft de gemeente reclamebelasting. De opbrengst van deze belasting wordt na aftrek van de door de gemeente betaalde kosten ten behoeve van de inning doorbetaald aan een vereniging van ondernemers in Den Burg. Uit deze opbrengst worden activiteiten en investeringen bekostigd ten behoeve van Texelse bedrijven. De hogere opbrengsten zijn toe te schrijven aan het minder leegstand. De hogere opbrengsten worden verrekend en heeft derhalve geen financiële consequenties voor de gemeente.

ad m Rioolheffing wordt geheven voor het gebruik van de riolering. Het tarief is een vast bedrag per aansluiting.

Rioolheffing	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Baten	Kostendekking
Toelichting kostendekkendheid	€ 2.652.442	€ 668.738	€ 311.238	€ 3.632.418	100 %

ad n De gemeente heft toeristenbelasting. De raad heeft besloten de toeristenbelasting voor 2023 per overnachting vast te stellen op € 2,30. De opbrengst over 2024 is € 314.000 hoger dan begroot door verbeterde bezettingsgraden dan verwacht en anderzijds door een positieve overloop uit vorige jaren.

Vergelijking lokale lastendruk regio 2024

Het Coelo (centrum voor onderzoek naar de economie van de lagere overheden) stelt jaarlijks een Atlas van de lokale lasten op. Daarin beschrijft het centrum de ontwikkelingen van de belastingen van de decentrale overheden, waarbij de nadruk ligt op de woonlasten voor huishoudens. Dit gaat om de OZB, afvalstoffen- en rioolheffing. In onderstaand overzicht is op basis van belastingjaar 2024 een vergelijking gemaakt van de gemiddelde woonlasten van Texel met omliggende gemeenten in de Wadden en de Noordkop.

Hoe lager het nummer op de ranking (kolom 4), hoe lager de lokale lasten zijn. Uit de benchmark blijkt dat de gemiddelde woonlasten op Texel lager liggen dan het landelijke gemiddelde. In de regio heeft alleen Ameland lagere woonlasten.

Gemeente	Lasten (€) eph* (Coelo 2024)	Lasten (€) mph* (Coelo 2024)	Rangnummer mph (Coelo 2024)	OZB tarief woningen (%) (Coelo 2024)	OZB tarief niet- woningen (%) (Coelo 2024)	Gemiddelde WOZ waarde woningen (€) (CBS 2024)
Nederland (gem)		994		0,0909	0,3272	379.000
Regionaal						
Ameland	603	686	3	0,0672	0,2731	348.000
Den Helder	748	912	85	0,1001	0,8376	242.000
Hollands Kroon	824	938	110	0,092	0,3408	355.000
Schagen	997	1.055	250	0,1112	0,4214	359.000
Schiermonikoog	842	979	171	0,0983	0,4019	405.000
Terschelling	873	873	55	0,088	0,67	437.000
Texel	661	798	17	0,0322	0,1285	395.000
Vlieland	735	882	60	0,0662	0,4173	402.000

Paragraaf Wet open overheid (Woo)

Wet open overheid (Woo)

Waar gaat het over?

In deze paragraaf treft u informatie aan over de openbaarheid van overheidsinformatie van de gemeente Texel, op basis van de Wet open overheid.

Wet open overheid

Sinds mei 2022 geldt de Wet open overheid (Woo). De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Een van de verschillen tussen de Woo en de Wob is verplichting om overheidsinformatie op voorhand/actief openbaar te maken. De actieve (op voorhand) en passieve (op verzoek) publicaties maken we openbaar op onze website www.texel.nl en via de Woo-index. De actieve en passieve openbaarmaking zijn naast het op orde hebben van de informatiehuishouding de belangrijkste plichten die de overheid heeft volgens de Woo.

Doel

Het vertrouwen vergroten in de gemeente. Verhelderen wat we doen en waarom we het doen. Onze dienstbaarheid vergroten, naast de burger gaan staan in plaats van tegenover.

2024

Aansluitend op 2023 zijn we verdergegaan met de actieve en passieve openbaarmakingen, het verbeteren van de informatiehuishouding, de Woo gefaseerd invoeren en het samenwerken in de regio Noordkop op het niveau van kennisuitwisseling. In 2024 is intern de projectgroep Woo opgericht met vakspecialisten op het gebied van informatiehuishouding, de website, privacy en regelgeving. De webpagina met de uitleg over het Informatieverzoek en het Woo-verzoek is aangemaakt, het digitale formulier is verbeterd, de Woo-module is ingericht, woo@texel.nl is in gebruik genomen en er is voor de duur van 2 jaar een Woo-coördinator aangenomen.

Voor het anonimiseren van documenten hebben ongeveer 30 collega's een online training over de nieuwe anonimiseringsapplicatie DataMask gevolgd. Het anonimiseren gebruiken we bij openbaarmaking ter bescherming van onder andere de privacy van personen en bedrijven.

Aan het management team is uitgelegd hoe ver we staan en wat er nog nodig is. De organisatiebrede Woo-training is ingekocht en we hebben voldaan aan de wettelijke verplichting om de eerste vijf informatiecategorieën actief te publiceren.

De rol van de Woo-coördinator is implementeren/borgen Wet open overheid binnen de gemeente Texel.

Uitdagingen daarbij zijn:

- Alle collega's bekend maken met de Woo
In februari en maart 2025 volgt een organisatiebrede Woo-training.
Nieuwe collega's krijgen standaard tijdens de introductieperiode uitleg over wat de Wet open overheid inhoudt.
- Informatiehuishouding op orde

Tijdens Mozardtrainingen en op intranet maken we de collega's bewust van de noodzaak om alles, álle informatiedragers dus ook bijvoorbeeld mails en appjes, op te slaan in Mozardzaken, zodat er geen 'gaten' vallen in wat er gebeurd is/gedaan is. Informatiebeheerplan schrijven (DIV)

- Afhandelen van omvangrijke Woo-verzoeken
De uren/medewerkers die nodig zijn om (bijvoorbeeld duizenden) documenten te verzamelen, door te nemen, zienswijzen te vragen bij belanghebbenden, te anonimiseren en te publiceren binnen de afhandeltermijn.
- Collega's voorbereiden op het zelf ontvangen en afhandelen van Woo-verzoeken
Werkwijze beschrijven. Coördinatie en begeleiding van Woo-coördinator over de aandachtspunten en de te volgen stappen.
Zaaktype Woo-verzoek inrichten met de werkwijze stap voor stap, en alle sjablonen.
- De haalbaarheid onderzoeken van het door de collega's/teams zelf ontvangen en afhandelen van Woo-verzoeken.

Opmerkelijk

In 2024 zijn er 24 Woo-verzoeken ontvangen, waarvan er 8 een verzoek om informatie bleken te zijn en 2 zijn ingetrokken.

Opmerkelijk hierbij is dat het bij 8 Woo-verzoeken om een verzoek om informatie blijkt te gaan. Door oprecht geïnteresseerd binnen 1 dag contact opnemen met de verzoeker, blijkt dat het vaak niet de voorkeur van de verzoeker heeft om de vraag en de documenten geanonimiseerd te laten publiceren op de website. Het gaat vaak eigenlijk alleen om zelf antwoord te krijgen op de vraag. Het middel Woo-verzoek werd gebruikt om antwoord te krijgen en serieus genomen te worden. Het op deze manier contact opnemen heeft als voordeel dat we het verzoek als een veel minder bewerkelijk verzoek om informatie af kunnen handelen. De verzoeker is tevreden en intern scheelt het in tijd, werkdruk en geld.

Deze manier van contact opnemen sluit aan bij de ontwikkelingen rond het wetsvoorstel 'versterking waarborgfunctie Algemene wet bestuursrecht'. Het wetsvoorstel gaat over aanpassingen om de dienstverlening door de overheid te verbeteren, de menselijke maat hierbij te versterken en laagdrempelig contact te bevorderen.

Met de Wet open overheid hebben we een mogelijkheid in handen om het vertrouwen in de gemeente Texel te vergroten, onze dienstbaarheid te vergroten door meer naast de burger te gaan staan in plaats van tegenover en duidelijk te maken wat we doen en waarom we het doen.

Paragraaf Overhead

Overhead

Waar gaat het over?

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de baten en lasten van de overhead niet meer via de verdeelsleutel toegerekend mogen worden aan de afzonderlijke beleidsprogramma's. De overhead moet apart staan, dit bevordert de (landelijke) transparantie. Alleen de kosten van het primaire proces staan in de programma's. Door het apart presenteren van de overhead vervalt de noodzaak van een kostentoerekening aan alle gemeentelijke taken en activiteiten. Ook de aan overhead toe te rekenen rente in het programma overhead. Hiermee winnen begroting en verantwoording aan transparantie en wordt er beter gestuurd op de bedrijfsvoering, aldus de commissie BBV. Bovendien kan een betere vergelijking worden gemaakt met andere gemeenten door het hanteren van een landelijk voorgeschreven systematiek.

Het centraal moeten begroten en verantwoorden van alle overhead pakt nadelig uit als normaliter een deel van de overheadkosten ten laste van grote projecten of investeringen gebracht worden. Daarom is het toegestaan deze betreffende overheadkosten op indirecte wijze aan investeringen en projecten toe te rekenen. Het centraal begroten van de kosten van overhead betekent dat het niet langer mogelijk is om uit de programma's of taakvelden de tarieven voor heffingen en leges te bepalen. Tot nu toe werden met verdeelsleutels via de kostenverdeelstaat overheadkosten aan de programma's toegerekend. Daardoor zaten alle aan heffingen en leges toe te rekenen kosten in het programma.

Nu wordt apart bepaald welk deel van de overheadkosten aan heffingen en leges toegerekend kan worden. Om inzicht te verschaffen in de resultaten van deze berekeningen, moeten deze voortaan met toelichting worden opgenomen in paragraaf G: Lokale lasten.

Het BBV definieert overhead als 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces'. De 'Notitie overhead' van de commissie BBV gaat dieper in op de onderscheiden componenten van overhead. Voor wat betreft het personeel behoren tot de overhead de kosten voor:

- de leidinggevenden in het primaire proces;
- de medewerkers van financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- de medewerkers van hrm;
- de medewerkers van inkoop;
- interne en externe communicatiemedewerkers, met uitzondering van klantcommunicatie;
- de medewerkers van juridische zaken;
- de medewerkers van bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- de medewerkers van informatievoorziening en automatisering;
- de medewerkers van facilitaire zaken en huisvesting;
- de medewerkers bezig met postbehandeling en archivering;
- de managementondersteuning in het primaire proces.

Naast de personele kosten van bovenstaande medewerkers behoren ook tot de overhead:

- de kosten van de huisvesting voor de uitvoering van de algemene taken van de eigen gemeentelijke organisatie;
- de personele kosten van medewerkers die niet eerder genoemd zijn, maar die werkzaamheden verrichten die niet zijn toe te rekenen aan een of meerdere taakvelden;
- de verzekeringskosten en opleidingskosten voor personeel;
- de bijdrage aan een verbonden partij, voor zover deze verbonden partij werkzaam is voor het taakveld overhead.

De berekening van de tarieven voor de leges, afvalstoffenheffing en rioolheffing houdt rekening met de toerekening van overheadkosten. De overhead wordt toegerekend op basis van de personele omvang die zich bezighoudt met het verstrekken van het desbetreffende product.

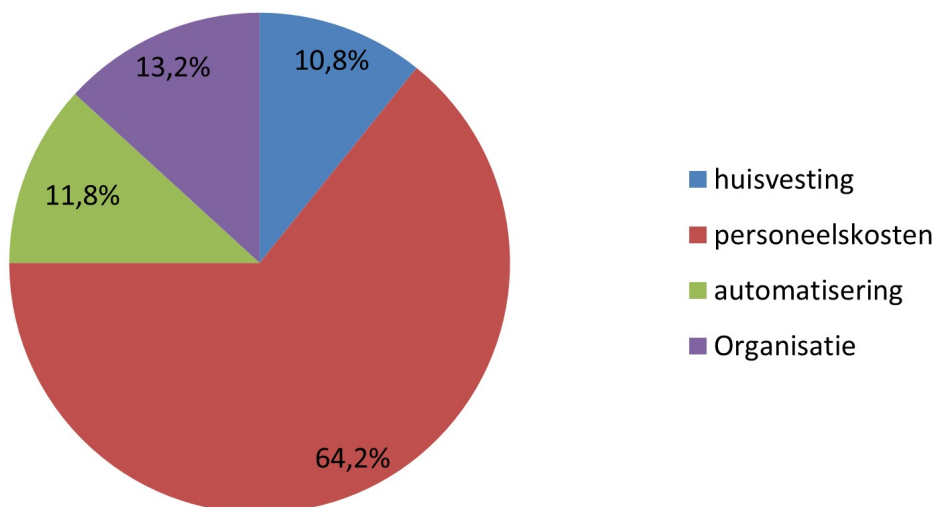
Overzicht lasten overhead (bedragen x duizend euro)

Verdeling lasten overhead 2024	Begroot Primair	Begroot na wijziging	Werkelijk 2024
Personeel	7.096	7.574	7.280
Automatisering	1.173	1.569	1.338
Organisatie	1.042	1.488	1.496
Huisvestingskosten	1.168	1.151	1.222
Totaal	10.479	11.782	11.336

Verdeling werkelijke lasten overhead 2024	Totaalbedrag	% overhead totaal	% t.o.v. totale lasten 2024
Personeel	7.280	64,2	7,6
Automatisering	1.338	11,8	1,4
Organisatie	1.496	13,2	1,6
Huisvestingskosten	1.222	10,8	1,3
Totaal	11.336	100,0	11,8

Het percentage overhead ten opzichte van de totale werkelijke lasten 2024 (exclusief De Bolder) bedraagt 11,8%. Het percentage overhead is volgens de primaire begroting berekend op 14,7%. Het werkelijke percentage is lager ten opzichte van de begroting omdat de overheadkosten stabiel zijn, echter de omvang van de totale uitgaven is gestegen ten opzichte van de begroting, waardoor procentueel het aandeel van de overhead op de totale kosten lager uitvalt.

Verdeling lasten overhead 2024

Jaarrekening 2024

Balans per 31 december 2024 (geconsolideerd)

Balans per 31 december 2024 (geconsolideerd)

Jaarrekening 2024

Balans per 31 december 2024 (geconsolideerd)

Activa

Vaste activa

(bedragen x € 1.000)

	Ultimo 2023		Ultimo 2024	
Immateriële vaste activa		788		765
- Bijdrage aan activa in eigendom van derden	788		765	
Materiële vaste activa		97.762		105.434
- Investerings met een economisch nut	58.288		63.287	
- Investerings met een economisch nut en met een heffing	2.108		2.100	
- Investerings in openbare ruimte met maatschappelijk nut	37.366		40.047	
Financiële vaste activa		3.776		5.192
- Leningen aan overige verbonden partijen	273		272	
- overige langlopende Leningen	3.490		4.907	
- Overige uitzettingen met een looptijd >= 1 jaar	13		13	
Totaal vaste activa		102.326		111.391

Vlottende activa

(bedragen x € 1.000)

	Ultimo 2023		Ultimo 2024	
Voorraden		1.401		-1.686
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.055		-2.004	
- Overige grond- en hulpstoffen De Bolder	284		299	
- Gereed product en handelsgoederen De Bolder	62		19	
Uitzettingen		9.200		10.789
- Vorderingen op openbare lichamen	5.884		8.452	
- Rekening courant verhoudingen overige niet-financiële instellingen	708		892	
- Overige vorderingen	2.608		1.445	
Liquide middelen		512		3.504
- Kassaldi	4		55	
- Banksaldi	508		3.449	
Overlopende activa		11.655		13.520
- Overige nog te ontvangen bedragen	0		2.187	
- Overige nog te ontvangen bedragen	11.655		11.333	
Totaal vlottende activa		22.768		26.127

	Ultimo 2023		Ultimo 2024	
Totaal-generaal		125.094		137.518

Recht op verliescompensatie krachtens de wet op de vennootschapsbelasting: €

De samenstelling van dit bedrag wordt in de specificatie van de activa toegelicht.

Passiva

Vaste passiva

(bedragen x € 1.000)

	Ultimo 2023		Ultimo 2024	
Eigen vermogen		46.495		48.749
- Algemene reserve	15.458		13.277	
- Bestemmingsreserves	25.759		32.168	
- Saldo van rekening	5.278		3.304	
Voorzieningen		13.582		13.516

Jaarrekening 2024

- Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	13.582		13.516	
Vaste schulden met een looptijd van 1 jaar of langer		53.470		60.121
- Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	53.473		32.988	
- Onderhandse leningen van openbare lichamen	0		27.133	
- Waarborgsommen	-3		0	
Totaal vaste passiva		113.547		122.386

Flottende passiva

(bedragen x € 1.000)

	Ultimo 2023		Ultimo 2024	
Flottende schulden		5.793		9.011
- Kasgeldleningen van openbare lichamen	2.500		3.500	
- Overige schulden	3.293		5.511	
Overlopende passiva		5.754		6.121
Vooruit ontvangen bedragen	3.349		3.070	
Vooruit ontvangen subsidies	19		20	
Nog te betalen	2.387		3.031	
Totaal flottende passiva		11.547		15.132

	Ultimo 2023		Ultimo 2024	
Totaal-generaal		125.094		137.518

	Ultimo 2023		Ultimo 2024	
Gewaarborgde geldleningen		51.919		
Garantstellingen		0		

Programmarekening over begrotingsjaar 2024

Programma - taakveld 2024

overzicht tbv programmarekening 2024 (exclusief de Bolder)

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2022	Realisatie 2023	Primaire Begroting 2024	Begroting na wijzigingen 2024	Realisatie 2024
Lasten						
PROGRAMMA 0	Voor en door bewoners	19.261	30.376	17.985	23.487	25.436
PROGRAMMA 1	Veiligheid op orde	2.650	2.950	2.936	2.838	2.757
PROGRAMMA 2	Goede bereikbaarheid	6.864	7.998	10.662	8.225	7.469
PROGRAMMA 3	Mooi en gastvrij Texel/Texel	1.164	1.357	1.415	1.721	1.585
PROGRAMMA 4	Toekomst voor de jeugd	2.800	2.180	2.144	2.688	2.954
PROGRAMMA 5	Samen beleven en bewegen	6.404	7.202	7.886	7.786	7.482
PROGRAMMA 6	Zorg voor elkaar	20.064	17.492	15.137	18.233	18.210
PROGRAMMA 7	Volksgezondheid, duurzaam en	6.368	6.609	7.728	7.266	7.308
PROGRAMMA 8	Goed wonen	5.742	4.592	2.974	3.282	6.370
Totaal Lasten		71.317	80.756	68.869	75.526	79.572
Baten						
PROGRAMMA 0	Voor en door bewoners	48.241	61.413	44.464	51.634	54.644
PROGRAMMA 1	Veiligheid op orde	130	118	123	123	128
PROGRAMMA 2	Goede bereikbaarheid	641	980	1.033	1.033	966
PROGRAMMA 3	Mooi en gastvrij Texel/Texel	9.917	9.877	10.117	10.423	10.731
PROGRAMMA 4	Toekomst voor de jeugd	1.016	269	49	49	347
PROGRAMMA 5	Samen beleven en bewegen	1.307	1.005	874	882	937
PROGRAMMA 6	Zorg voor elkaar	6.234	2.507	2.111	2.715	2.940
PROGRAMMA 7	Volksgezondheid, duurzaam en	6.608	6.605	6.397	6.401	6.578
PROGRAMMA 8	Goed wonen	2.536	3.182	1.156	1.445	4.463
Totaal Baten		76.630	85.956	66.325	74.706	81.733
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		5.313	5.200	-2.544	-820	2.161
Onttrekkingen						
PROGRAMMA 0	Voor en door bewoners	0	0	5.680	17.281	17.270
PROGRAMMA 8	Goed wonen	0	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen		0	0	5.680	17.281	17.270
Stortingen						
PROGRAMMA 0	Voor en door bewoners	0	0	3.136	16.461	16.299
Mutaties reserves		0	0	2.544	820	970
Gerealiseerd resultaat		5.313	5.200	0	0	3.132

Programmarekening over begrotingsjaar 2024

Onderstaand overzicht is exclusief De Bolder

Programmarekening over begrotingsjaar 2024

bedragen x € 1.000			Primaire begroting			Begroting na wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	saldo	Baten	Lasten	Saldo		
PROGRAMMA 0 - Voor en door bewoners	44.464	17.985	26.479	51.635	23.487	28.148	54.644	25.436	29.208		
PROGRAMMA 1 - Veiligheid op orde	123	2.936	-2.813	123	2.838	-2.715	128	2.757	-2.629		
PROGRAMMA 2 - Goede bereikbaarheid	1.033	10.662	-9.629	1.033	8.225	-7.192	966	7.469	-6.503		
PROGRAMMA 3 - Mooi en gastvrij Texel/Texel	10.117	1.416	8.701	10.423	1.721	8.702	10.731	1.585	9.146		
PROGRAMMA 4 - Toekomst voor de jeugd	49	2.145	-2.096	49	2.688	-2.639	347	2.955	-2.608		
PROGRAMMA 5 - Samen beleven en bewegen	874	7.886	-7.012	882	7.786	-6.904	937	7.482	-6.545		
PROGRAMMA 6 - Zorg voor elkaar	2.111	15.137	-	2.715	18.233	-	2.940	18.210	-		
			13.026			15.518			15.270		
PROGRAMMA 7 - Volksgezondheid, duurzaam en schoon	6.397	7.728	-1.331	6.401	7.266	-865	6.578	7.308	-730		
PROGRAMMA 8 - Goed wonen	1.157	2.974	-1.817	1.445	3.282	-1.837	4.463	6.370	-1.907		
Totaal programma's	66.325	68.869	-2.544	74.706	75.526	-820	81.734	79.572	2.162		

Mutaties reserves

bedragen x € 1.000			Primaire begroting			Begroting na wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	saldo	Baten	Lasten	Saldo		
PROGRAMMA 0 - Voor en door bewoners	5.680	3.136	2.544	17.281	16.461	820	17.269	16.299	970		
Totaal mutaties reserves	5.680	3.136	2.544	17.281	16.461	820	17.269	16.299	970		

Resultaat na bestemming	72.005	72.005	-	91.987	91.987	-	99.003	95.871	3.132		
--------------------------------	---------------	---------------	----------	---------------	---------------	----------	---------------	---------------	--------------	--	--

bedragen x € 1.000			Primaire begroting			Begroting na wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	saldo	Baten	Lasten	Saldo		
Gemeente Texel	72.005	72.005	-	91.987	91.987	-	99.003	95.871	3.132		
DSW De Bolder	1.741	1.994	-253	1.689	1.938	-249	1.780	1.608	172		
Resultaat 2024	73.746	73.999	-253	93.676	93.925	-249	100.783	97.479	3.304		

Begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid 2024

bedragen x € 1.000			Begroting na wijziging			Realisatie begrotingsjaar			(Rechtmatige) afwijking		
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	saldo	Baten	Lasten	Saldo		
PROGRAMMA 0 - Voor en door bewoners	51.635	23.487	28.148	54.644	25.436	29.208	3.009	1.949	1.060		
PROGRAMMA 1 - Veiligheid op orde	123	2.838	-2.715	128	2.757	-2.629	5	-81	86		
PROGRAMMA 2 - Goede bereikbaarheid	1.033	8.225	-7.192	966	7.469	-6.503	-67	-756	689		
PROGRAMMA 3 - Mooi en gastvrij Texel/Texel	10.423	1.721	8.702	10.731	1.585	9.146	308	-136	444		
PROGRAMMA 4 - Toekomst voor de jeugd	49	2.688	-2.639	347	2.955	-2.608	298	267	31		
PROGRAMMA 5 - Samen beleven en bewegen	882	7.786	-6.904	937	7.482	-6.545	55	-304	359		
PROGRAMMA 6 - Zorg voor elkaar	2.715	18.233	-	2.940	18.210	-	225	-23	248		
			15.518			15.270					
PROGRAMMA 7 - Volksgezondheid, duurzaam en schoon	6.401	7.266	-865	6.578	7.308	-730	177	42	135		
PROGRAMMA 8 - Goed wonen	1.445	3.282	-1.837	4.463	6.370	-1.907	3.018	3.088	-70		
Totaal programma's	74.706	75.526	-820	81.734	79.572	2.162	7.028	4.046	2.982		

Mutaties reserves

bedragen x € 1.000			Begroting na wijziging			Realisatie begrotingsjaar			(Rechtmatige) afwijking		
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	saldo	Baten	Lasten	Saldo		
PROGRAMMA 0 - Voor en door bewoners	17.281	16.461	820	17.269	16.299	970	-12	-162	150		

Programmarekening over begrotingsjaar 2024

Totaal mutaties reserves	17.281	16.461	820	17.269	16.299	970	-12	-162	150
Resultaat na bestemming	91.987	91.987	-	99.003	95.871	3.132	7.016	3.884	3.132

Verantwoording rechtmatigheid

Verantwoording rechtmatigheid

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 18 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.169.000,-. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 22.029.000,- bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 2.169.000,-. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 4.761.000,- acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

Onderstaand overzicht is opgenomen op advies van de Commissie BBV en van ETL accountants.

Onrechtmatigheden

Excel-tabel

Begrotingscriterium	X € 1 miljoen
1A. Overschrijding lasten programma's	5.346
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	547
2. Ongeautoriseerde reservemutaties (dit zijn veelal ook getrouwe beeld fouten die in de jaarstukken aangepast kunnen worden. Zie par. 4.2.3 Kadernota Rechtmatigheid 2024)	150
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld. (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijv. de financiële verordening art. 212 Gw. over de P&C cyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling etc.)	8.328
4. Totaal begrotingsonrechtmatigheden (1A+1B+2+3)	14.371
5. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïd. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	4.761
6. De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	9.610
Voorwaardencriterium	
7. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	12.419
M&O criterium	
8. Geen bevindingen	
9. Totaal Onrechtmatigheden (4+7)	26.790
10. Waarvan Acceptabel (5)	4.761
Waarvan niet-acceptabel (9 -/- 10)	22.029

Analyse begrotingsrechtmatigheid lasten

Excel-tabel

Begrotingsrechtmatigheid

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de begrotingsafwijking aan de lastenkant:

Programma	(bedragen x €1.000,-)	Lasten	Acceptabel	Toelichting
0	Voor- en door bewoners	1.949	1.348	Treffen van voorzieningen van goed €1,3 mln. voor pensioenen, verlofsparen en vm. Personeel.
1	Veiligheid op orde	-81		
2	Goede bereikbaarheid	-756		
3	Mooi en gastvrij Texel	-136		
4	Toekomst voor de jeugd	267	69	Treffen van voorziening onderhoud
5	Samen beleven en bewegen	-304		
6	Zorg voor elkaar	-23		
7	Volksgezondheid, duurzaam en schoon	42		
8	Goed wonen	3.088	3.194	Hogere lasten waar tegenover hogere inkomsten staan en (verplicht) treffen van voorziening GREX Oudeschild. Conform nota Grondbeleid.
	Totaal	4.046	4.611	

Toelichting afwijkingen op hoofdlijnen:

Programma 0	<i>bedragen x €1.000,-</i>	
Voorziening verlofsparen	143	<i>Acceptabel, voorziening conform vigerende Nota Reserves & Voorzieningen</i>
Voorziening pensioenen (oud) wethouders	1.130	<i>Acceptabel, voorziening conform vigerende Nota Reserves & Voorzieningen</i>
Voorziening WW verplichtingen vm-personeel	75	<i>Acceptabel, voorziening conform vigerende Nota Reserves & Voorzieningen</i>
juridische aansprakelijkheidstelling	51	
Budget personeel	195	
Rentevoordeel vanwege lagere aangetrokken leningen vanwege vertraagde uitvoering investeringsplan + lagere rente.	150	
Lagere diverse ICT-uitgaven dan begroot.	110	
Saldo afsluiting project vervanging financieel systeem	72	
Overige	23	
Totaal afwijkingen programma 0	1.949	
 Programma 1	 <i>bedragen x €1.000,-</i>	
Budget personeel	-35	
Crisisbeheersing en brandweer: lagere onderhoudslasten brandkranen + uitgesteld onderhoud	-72	
Overige	26	
Totaal afwijkingen programma 1	-81	

Begrotingsrechtmatigheid

Programma 2	<i>bedragen</i> x €1.000,-	
Budget personeel	-375	
Parkeren: lagere kosten	-122	
Beheer kunstwerken: lagere kosten	-63	
Postweg/Nieuwlander-weg: reconstructie nog niet voltooid, daardoor lagere kapitaalslasten	-379	
Overige		
Economische havens en waterwegen: Hogere kosten walstroom	217	
Overige	-34	
Totaal afwijkingen programma 2	-756	
 Programma 3	 <i>bedragen</i> x €1.000,-	
Door nieuw Toeristisch Toekomstplan 2025-2028 in 2024 vervalt uitvoeringsplan 2022-2024	-91	
Overige	-45	
Totaal afwijkingen programma 3	-136	
 Programma 4	 <i>bedragen</i> x €1.000,-	
Onderwijshuisvesting: Voorziening onderhoud OSG De Hogeberg	69	Acceptabel, voorziening conform vigerende Nota Reserves & Voorzieningen
Onderwijsbeleid en leerlingzaken: hogere inkomsten ontvangen voor Onderwijs Achterstandsbeleid (OAB-gelden) waar tegenover hogere uitgaven staan.	-298	
Niet geraamde nutskosten BBO De Fotein, De Jozefschool en de Vrije School	-66	
Onderwijsachterstandenbeleid: regeling loopt door tot en met 2025, saldo wordt overgeheveld naar 2025	76	
Overige	-48	
Totaal afwijkingen programma 4	-267	
 Programma 5	 <i>bedragen</i> x €1.000,-	
Sportbeleid en activering: tegenover de kosten staat een SPUK subsidie bij de baten	-107	
Thijssehuis: lagere kapitaalslasten en lagere exploitatiekosten	-242	
Overige	45	
Totaal afwijkingen programma 5	-304	
 Programma 6	 <i>bedragen</i> x €1.000,-	

Begrotingsrechtmatigheid

BUIG: Hogere BUIG lasten waar tegenover ontvangen inkomsten staan	-325
WMO: PGB	343
Wet Inburgering: niet begrote lasten	108
Overige bij Jeugdhulp, jeugdbescherming, -reclassering c.a.	-93
Overige	-56
Totaal afwijkingen programma 6	-23

Programma 7 *bedragen*
x
€1.000,-

Riolering: hogere lasten waar tegenover hogere baten staan	87
Volksgezondheid: lagere kosten	-56
Afval: hogere kosten	56
Riolering: hogere lasten	79
Milieubeheer: lagere kosten	-98
Overige	-26
Totaal afwijkingen programma 7	42

Programma 8 *bedragen*
x
€1.000,-

GREX: hogere lasten waar hogere baten tegenover staan	-3.031	<i>Acceptabel, conform vigerende nota Grondbeleid</i>
GREX: conform BBV treffen van voorziening t.b.v. grex Oudeschild	-163	<i>Acceptabel, conform vigerende nota Grondbeleid</i>
Ruimte en leefomgeving: o.m.lagere afschrijvingskosten vanwege latere afronding herinrichting vm. IJsbahn Den Burg	158	
GREX: O.m. voorbereidingskosten ontwikkeling bouwlocaties	-45	
Overige	-7	
Totaal afwijkingen programma 8	-3.088	

Analyse begrotingsrechtmatigheid baten

Excel-tabel

Begrotingsrechtmatigheid

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de begrotingsafwijking aan de batenkant:

Programma	(bedragen x €1.000,-)	Baten	Acceptabel	Toelichting
0	Voor- en door bewoners	3.009		
1	Veiligheid op orde	5		
2	Goede bereikbaarheid	-67		
3	Mooi en gastvrij Texel	308		
4	Toekomst voor de jeugd	298		
5	Samen beleven en bewegen	55		
6	Zorg voor elkaar	225		
7	Volksgezondheid, duurzaam en schoon	177		
8	Goed wonen	3.018	3.031	Hogere lasten waar tegenover hogere inkomsten staan en (verplicht) treffen van voorziening GREX Oudeschild. Conform vigerende nota Grondbeleid.
	Totaal	7.028	3.031	

Toelichting afwijkingen op hoofdlijnen:

Programma 0 *bedragen
x
€1.000,-*

Overschot begroting 2024	157
Ontvangen dwangsom	345
Nieuwe CAO	320
Rente tijdelijk liquiditeitsoverschot schatkistbankieren + rekening courant BNG	263
Algemeen uitkering: afreken methodiek	27
Opbrengst verkoop gronden	586
Lagere afschrijvinglasten	590
Rente voordeel	218
Rente voordeel leningen SVN	52
Belastingen: hogere opbrengst OZB, parkeerbelasting, precario en aanmaningen/dwang-bevelen	138
Overige onderschrijvingen	313
Totaal afwijkingen programma 0	3.009

Programma 1 *bedragen
x
€1.000,-*

Overige	5
Totaal afwijkingen programma 1	5

Programma 2 *bedragen
x
€1.000,-*

Regionale agenda mobiliteit: nagekomen bijdrage gemeente Den Helder	63
Economische havens en waterwegen: Minder inkomsten	-169

Begrotingsrechtmatigheid

Hogere doorbelasting aan riolering	54
Overige	-15
<i>Totaal afwijkingen programma 2</i>	<i>-67</i>

Programma 3 *bedragen*
x
€1.000,-

Hogere ontvangen Toeristenbelasting 2023	316
Overige	-8
<i>Totaal afwijkingen programma 3</i>	<i>308</i>

Programma 4 *bedragen*
x
€1.000,-

Onderwijsbeleid en leerlingzaken: hogere inkomsten ontvangen voor Onderwijs Achterstandsbeleid (OAB-gelden) waar tegenover hogere uitgaven staan.	298
<i>Totaal afwijkingen programma 4</i>	<i>298</i>

Programma 5 *bedragen*
x
€1.000,-

Sportbeleid en activering: tegenover de kosten staat een SPUK subsidie van €107K bij de baten	107
Sportbeleid en activering: lagere inkomsten	-39
Overige	-13
<i>Totaal afwijkingen programma 5</i>	<i>55</i>

Programma 6 *bedragen*
x
€1.000,-

BUIG: Hogere ontvangen inkomsten BUIG waar tegenover hogere lasten staan	325
Wet Inburgering: niet begrote lasten + lasten	108
SiSa + SPUK lagere baten	-172
Overige	-36
<i>Totaal afwijkingen programma 6</i>	<i>225</i>

Programma 7 *bedragen*
x
€1.000,-

Riolering: hogere lasten waar tegenover hogere baten staan	87
Afval: lagere opbrengsten reinigingsrechten c.a.	-82
Milieubeheer: Ontvangen CDOKE Subsidiegelden	197
Overige	-25
<i>Totaal afwijkingen programma 7</i>	<i>177</i>

Begrotingsrechtmatigheid

Programma 8

bedragen

x

€1.000,-

GREX: hogere lasten waar hogere baten
tegenover staan

3.031

Acceptabel, conform vigerende nota
Grondbeleid

Overige

-13

Totaal afwijkingen programma 8

3.018

Analyse begrotingsrechtmatigheid reserves

De reserves en de verrekeningen hiermee zijn beoordeeld. De inzet van de reserves hebben plaatsgevonden binnen de hiervoor door de raad geautoriseerde kaders en zijn daarmee rechtmatig tot stand gekomen. Voor meer informatie en details verwijzen wij naar de toelichting op de programmarekening (onderdeel Programma 0) in de jaarrekening.

We lichten de volgende mutaties >€ 50.000,- in de reserves toe die afwijken van de begroting in relatie tot de rechtmatigheid van de bestedingen.

1. Reserves Haven

Voordeel van € 110.000,- betreft een saldo afrekening exploitatie haven 2024 en vrijval afschrijvingslasten nog niet afgesloten investeringen haven Oudeschild 2023 en 2024, conform de vigerende nota Reserves & Voorzieningen.

2. Egalisatiereserve monumenten

In 2024 is meer dan het jaarlijks gereserveerde bedrag aan subsidie voor monumenten toegekend (programma 5, taakveld cultureel erfgoed). De meerkosten zijn uit de egalisatiereserve monumenten onttrokken, conform de vigerende nota Reserves & Voorzieningen.

Analyse begrotingsrechtmatigheid investeringen

De investeringskredieten en de uitputting hiervan zijn beoordeeld. De investeringen hebben plaatsgevonden binnen de hiervoor door de raad geautoriseerde kredieten en zijn daarmee rechtmatig tot stand gekomen. Voor meer informatie en details verwijzen wij naar de toelichting op de programmarekening (onderdeel investeringen) in de jaarrekening.

De volgende kredieten zijn overschreden. Wij geven hierbij een nadere toelichting op de rechtmatigheid van de bestedingen. De niet eerder gemelde overschrijdingen >€50.000,- euro betreffen

		Beschikbaar krediet per 1-1-2024	Uitgaven
2024 Saldo			
7124145	Fietspad SBB 2023 Rozendijk	€ 23.349	€ 391.178 -€
367.829			
7124134	Strandslagen reconstitutie	€ 460.000	€ 1.340.725 -€
880.725			
7124122	Trompstraat herinrichten	€ 425.526	€ 604.515 -€
178.989			

Fietspad SBB 2023 Rozendijk

De overschrijding zijn gedekt door verkregen subsidies van de provincie Noord/Holland en van STIFT. In het boekjaar 2025 worden deze bij de Tussenrapportage 2025 middels een begrotingswijziging bijgeraamd.

Strandslagen reconstrueren

Voor de strandslagen zijn 5 kredieten gevoteerd voor een totaal bedrag van goed €3,9 mln. De uitgaven zijn in de jaarrekening op 1, bovenstaande, krediet verantwoord, hetgeen op dit krediet tot een overschrijding leidt. Dit wordt in het boekjaar 2025 in de Tussenrapportage 2025 gecorrigeerd. Per saldo is en zijn er dus geen overschrijdingen op de 5 gevoteerde kredieten voor de strandslagen.

Herinrichten Trompstraat

In het geraamde krediet zijn (nog) niet de bijdragen vanuit riool en openbare verlichting meegenomen. De

bijdrage vanuit riool alleen al bedraagt bijna €6 ton en is er per saldo geen overschrijding op het krediet. Dit wordt in de Tussenrapportage 2025 gecorrigeerd.

Rekeningsaldo op hoofdlijnen gemeente Texel

Rekeningsaldo op hoofdlijnen gemeente Texel

Rekeningsaldo op hoofdlijnen gemeente Texel en Leer-Werkbedrijf De Bolder

Onderaan worden alleen de afwijkingen van boven de € 100.000 meegenomen. In de toelichting per programma staan de afwijkingen die het overschot/tekort nader verklaard.

Bedragen x € 1.000

Onder- en overschrijdingen	In euro's	Prog.
Afschrijvingen kapitaalgoederen	590	0 t/m 8
Salarissen inclusief strategisch personeelsbeleid	237	0 t/m 8
Inhuur personeel inclusief flexibele schil	271	0 t/m 8
Aanvullen voorziening verlofsparen	-143	0
Pensioenen (oud) wethouders (aansluiting omvang voorziening pensioenen naar nieuw stelsel per 2028)	-850	0
Pensioenen (oud) wethouders (aansluiting omvang voorziening huidig stelsel in verband met daling rekenrente)	-280	0
Opleidingen	-104	0
Automatisering	110	0
Rente	680	0
Verkoop gronden	586	0
Saldo bijzonder baten en lasten	289	0
Administratief overschot detailbegroting	157	0
Doorschuiven projecten verkeer en vervoer	150	2
Kabels en leidingen opbrengst	152	2
Duikers en stuwen	-151	2
Straatmeubilair	113	2
Parkeeropbrengst	122	2
Economische havens en vaarwegen	-386	2

Toeristen- en woonforensenbelasting	316	3
Spuk-Sport	107	5
Thijsssehuis	120	5
Wet Inburgering: lasten en baten zijn op taakveld 6.1 geboekt, maar niet begroot, wat heeft geleid tot een afwijking.	108	6
Buig	-178	6
Re-integratie	248	6
PGB Wmo	141	6
Jeugdhulp behandeling	-138	6
Jeugdbescherming en jeugdreclassering. Jeugdreclassering gemaakt.	-135	6
Afval	-138	7
Duurzaamheid	284	7
Grondexploitatie Oudeschild	-163	8
Omgevingswet	130	8
Leer-Werkbedrijf De Bolder	172	
Overige posten lager € 100,000 per saldo	887	0 t/m 8
Totaal Gemeente Texel inclusief Leer-Werkbedrijf De Bolder	3.304	

De plussen en minnen worden nader geanalyseerd en voor zover structureel, meegenomen in de tussenrapportage 2025.

Overheveling via resultaatbestemming 2024

Voorgesteld wordt om onderstaande budgetten over te hevelen naar 2025 via resultaatbestemming 2024.

Project	Pr.	Grootboek	Kostensoort	Overheveling van 2024 naar 2025	Toelichting
Bijdrage nachtbus 2025	2	6220005	438303	20.000	RIB 8 januari 2025. Overschot Texelvignet wordt via de resultaatbestemming overgeheveld naar 2025 voor de bijdrage aan de nachtbus.
Omgevingswet	8	6830027	438231	48.184	Overheveling naar 2025. Er zijn nog kosten voor de Omgevingswet. Met de recente woon-, groen- en klimaatvisie is het gemakkelijker geworden de Omgevingsvisie af te ronden. Dit helpt om de Omgevingsvisie af te ronden. De inwerkingtreding Omgevingswet blijft aandacht vragen.
Thijssehuis subsidie	8	6530003	438231	16.765	Ontvangen subsidie voor kunst in Thijssehuis
Aankoop grond achterom	8	6080001	431000	35.527	Restant budget voor de aankoop. De sloop wordt in 2025 uitgevoerd.
Kwartiermaker haven	2	6240000	435106	40.000	Kwartiermaker heeft een aanvang gemaakt, opdracht loopt door in 2025.
Duurzaam Texel	7	6740014	425161	98.749	Door fouten in de overheveling van 2023 naar 2024 en een verkeerde boeking van CDOKE-gelden ontstond een te hoog voordelig resultaat 2024 voor Duurzaam Texel. Door correctie via het resultaat is dit nu hersteld.
Totaal via resultaatbestemming 2024				259.225	

Via de programmabegroting 2025 heeft de raad toestemming gegeven om van een aantal projecten het saldo aan het einde van het jaar over te hevelen naar 2025.

Dit om te voorkomen dat deze niet uitgegeven projectgelden in het rekeningresultaat 2024 vallen.

bedragen in €

Project	Pr	Raadsbesluit	Grbnr.	Kostensoort	Project Budget Stand 01-2024	Uitgaven - inkomsten in 2024	overboeken naar 2025	Toelichting
(invoering) Wet open overheid	0.1	9-11-2023	6010004	438265	143.621	0	-143.621	Dit is gelabeld geld dat we van het rijk ontvingen voor de invoering van de Woo. Deze wordt gefaseerd ingevoerd. Het geld moet beschikbaar blijven hiervoor. Gedurende meerdere jaren, tot het op is.
Regeling vervroegd uittreden	0.4	10-7-2024	6042054	411200	230.000	55.286	-174.714	In totaal is er € 230.000 aan incidentele middelen gevraagd om te voldoen aan de regeling vervroegd uittreden zoals opgenomen in de Cao Gemeenten. Dit geld wordt in de periode 2024-2027 ingezet voor medewerkers die in aanmerking komen voor deze regeling. Hierdoor zal er in 2024, 2025, 2026 en 2027 een beroep worden gedaan op dit budget.
Uitbreiding GWS	0.4	10-7-2024	6043000	438235	16.000	0	-16.000	Aanschaf module om zaken binnen GWS te automatiseren met als gevolg minder kans op verkeerde aanslagen.
Informatiebeveiliging	0.4	10-7-2024	6043000	438235	60.000	0	-60.000	Benodigd voor de aanschaf van software om de gemeente te beschermen tegen hackers
Archief tijdsblok 2000 t/m 2012	0.4	9-11-2022	6044014	435102	50.000	19.500	-30.500	2e tranche 2024 van 4. 1e tranche 2023 is tm augustus opgemaakt
Inwonersberaad	0.4	9-11-2022	6044037	438289	150.000	150.000	0	Beraad loopt door in 2025
aankoop urgente strategische gronden	0.8	19-7-2023	6080014	431000	500.000	0	-500.000	Voor urgente aankopen
aankoop urgente agrarische gronden	0.8	19-7-2023	6080015	431000	200.000	84.430	-115.570	Voor urgente aankopen
Brede stedenbouwkundige ontwikkelingen De Koog-Stappeland	2.1	2021	6210001	438289	42.986	8.899	-34.087	Benodigd voor ontwikkeling De Koog-Stappeland
Parkeerterrein Stappenland eo herinrichten	2.1	9-11-2023	6210002	438265	100.000	95.587	-4.413	In het door de raad vastgestelde Verkeeren parkeerplan De Koog is een van de speerpunten het reconstrueren van het parkeerterrein Stappeland om hiermee een flinke verbetering te maken voor de parkeersituatie in De Koog. Hieraan voorafgaand wordt eerst een stedenbouwkundig ruimtelijk onderzoek gehouden.
Bermverharding	2.1	9-11-2023	6210009	438252	366.400	134.989	-231.411	Het betreft de extra beschikbare middelen

bedragen in €

								ad € 366.400,- voor het aanleggen van bermverharding langs een drietal wegen op Texel. Het werk is momenteel deels uitgevoerd. Het deel wat nog niet uitgevoerd is, betreft een combinatie met asfaltwerkzaamheden. De werkzaamheden zijn momenteel in voorbereiding (bestek en tekeningen).
Mobiliteit Beleid	2.1	9-11-2023	6210047	438289	100.000	100.000	0	Project afgerond
ontwikkeling haven	2.3	15-12-2021	6230000	435106	85.000	85.000	0	Voor projectleiding haven geen overheveling, budget is overschreden
		9-11-2023	6230000	435106	28.627	28.627	0	Budget is overschreden
		9-11-2023	6230000	438265	81.414	27.986	-53.428	
Cofinanciering ontwikkelingslijnen VisserijOntwikkelingsPlan (VOP)	2.3	9-11-2023	6340010	438280	2.000.000	0	-2.000.000	Budget is bedoeld voor ontwikkelingen gericht op toekomstbestendige visserij. Het rijk heeft nog niet beschikt op de VOP en daarna kan pas gekeken worden of uit dit budget cofinanciering nodig is, of dat voor nieuwe projecten financiering versterkt kan worden. Dat kunnen dus ook projecten zijn die pas over een paar jaar bekostigd kunnen worden. de € 2 miljoen is wel een signaal naar LVVN geweest dat onze plannen serieus zijn
Circulaire Economie en stikstofaanpak	3.1	9-11-2023	6310000	435105	80.000	0	-80.000	Geld is bedoeld voor deskundige ondersteuning bij de genoemde onderwerpen. Gezien vacatures op duurzaamheid en economie is het onderdeel CE nog niet opgepakt. Qua stikstof vinden oriënterende gesprekken met LTO plaats, maar dat heeft nog niet geleid tot inhuur deskundige expertise
Texel innovatief proefeiland	3.1	9-11-2023	6310000	438280	100.000	33.719	-66.281	Restant van de nog verwachte uitgaven in 2024 kunnen betrekking hebben op projecten die in 2024 worden ingediend.
Innovatieprojecten	3.1	9-11-2023	6310000	438231	92.655	23.400	-69.255	Restant overhevelen voor het geval uitbetaling niet geheel in 2024 plaats heeft gevonden.
Uitvoering retailvisie	3.1	9-11-2023	6310006	438265	50.255	0	-50.255	Het betreft uitwerking van de in de retailvisie

bedragen in €

								opgenomen actiepunten die nog niet zijn opgepakt, maar wel actueel genoeg zijn om het budget over te hevelen.
Ondersteuning garnalen visserij	3.1	9-11-2023	6310007	438265	50.000	0	-50.000	Motie moet nog uitgevoerd worden
Uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstplan Texel 2022-2024	3.4	Uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstplan Texel 2022-2024	6340007	435105	225.000	94.251	-130.749	Betreft: Salariskosten Toezicht en handhaving registratieplicht
Uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstplan Texel 2022-2024	3.4	Uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstplan Texel 2022-2024	6340008	438265	40.000	5.522	-34.478	Het parapluplan is in december 2024 vastgesteld, advies van derden is nog steeds gewenst.
Acties coalitieprogramma	3.4	Uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstplan Texel 2022-2024	6340008	438206	55.000	30.368	-24.632	De acties uit het coalitieprogramma lopen nog door in 2025.
Tijdelijke huisvesting De Vliekotter	4.2	17-4-2024	6420004	438231	224.000	176.375	-47.625	Huurkosten moeten nog aanvangen en lopen over het jaar heen
Begeleiding ontwikkeling en toetsing plannen verduurzaming en modernisering scholen buitendorpen	4.2	9-11-2023	6430009	435105	50.000	0	-50.000	Werkzaamheden zijn gestart
Onderzoek naar gebruiksmogelijkheden Sportpark Den Burg-Zuid	5.2	9-11-2023	6510001	435103	30.000	4.497	-25.503	Doorlooptijd en planning nog niet bekend
Thijssehuus (bouwrijpmaken en overige kosten incl. kunstwerk)		15-12-2021 / 21-09-2022	6530003	432010	155.000	42.863	-112.137	Project in uitvoering
Thijssehuus (bouwrijpmaken en overige kosten incl. kunstwerk)		15-12-2021 / 21-09-2022	6530003	438231	155.193	0	-155.193	Project in uitvoering
Thijssehuus (bouwrijpmaken en overige kosten incl. kunstwerk)		15-12-2021 / 21-09-2022	6530003	438289	4.000	0	-4.000	Project in uitvoering
Thijssehuus (bouwrijpmaken en overige kosten incl. kunstwerk)		15-12-2021 / 21-09-2022	6530003	438265	20.000	0	-20.000	Project in uitvoering
Rie strand	5.7	Begroting 2024	6570018	438289	17.500	7.493	-10.007	Project is in uitvoering, een deel van de facturatie moet nog gedaan worden
Energiebesparingsakkoord Texel	7.4	9-11-2023	6740001	438265	100.000	6.600	-93.400	Project loopt door tot in 2025
Energiebesparingsakkoord Texel	7.4	9-11-2023	6740001	438231	57.777	5.000	-52.777	Project wordt in 2025 afgerond
Energiebesparingsakkoord Texel	7.4	9-11-2023	6740001	843900	-19.804	0	19.804	Subsidie project wordt in 2025 afgerond
Warmtevisie	7.4	9-11-2023	6740002	438265	50.192	-9.808	-60.000	Dit budget is bedoeld ter uitvoering van Transitievisie Warmte die loopt door tot 2026 (incl.subsidie).
Aanpak Energiearmoede	7.4	9-11-2023	6740003	438231	462.199	132.120	-330.079	Uitvoering van de projecten gericht op Energiearmoede lopen tot 31-12-2025
Transitievisie Warmte	7.4	15-12-2021	6740004	438265 / 411007	100.000	100.000	0	Voor de invulling van de regierol die de gemeente heeft ter

bedragen in €

								uitvoering van de Transitievisie Warmte
Energieneutrale woningen	7.4	9-11-2023	6740004	438280	40.000	0	-40.000	Bestemd voor bijdragen over meerder jaren aan regionale inzet klimaatadaptatie
Duurzaamheid versneld uitvoeren	7.4	15-12-2021	6740014	438265	250.000	0	-250.000	Bestemd voor uitvoering klimaatopgave
Duurzaam Texel	7.4	9-11-2023	6740014	435160	190.310	120.195	-70.115	CDOKE budget 2023 is een meerjarige regeling vanuit het rijk om de capaciteit bij gemeenten te vergroten voor de uitvoering van klimaat en energiebeleid.
Duurzaam Texel	7.4	9-11-2023	6740014	438265	187.549	115.690	-71.859	CDOKE budget 2023 is een meerjarige regeling vanuit het rijk om de capaciteit bij gemeenten te vergroten voor de uitvoering van klimaat en energiebeleid.
Duurzaam Texel			6740014	435160	501.426	0	-501.426	CDOKE budget 2024
Duurzaam Texel			6740014	843900	-501.426	0	501.426	CDOKE budget 2024 Werkelijk ontvangst subsidie is via overlopende post (541,800)
oprichten van een vierjarig subsidiefonds voor duurzame woningen	7.4	coalitieakkoord	6740015	438231	1.000.000	0	-1.000.000	Bestemd voor het opzetten van een gemeentelijke subsidiefonds.
Nationaal isolatieprogramma duurzame woningen	7.4	9-11-2023	6740019	438280	726.338	0	-726.338	Is voor de uitvoering van het Nationaal Isolatieprogramma
Nationaal isolatieprogramma duurzame woningen	7.4	9-11-2023	6740019	843900	-726.338	0	726.338	Is voor de uitvoering van het Nationaal Isolatieprogramma
Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie en communicatie kust	7.4	Begroting 2024 + Lokaal programma klimaatadaptatie z3114822	6740018	435105	164.156	16.096	-148.060	Uitvoeringsagenda is aangeboden voor de raad van september, dit budget is voor de uitvoering daarvan en voor communicatie rond de kust (zie college uitvoeringsprogramma). Uitvoering zal plaatsvinden in de komende jaren.
Adaptie beleid	7.4	Begroting 2024 + Lokaal programma klimaatadaptatie z3114822	6740018	438303	2.340	334	-2.006	Bestemd voor uitvoeringskosten kustvisie, opstellen en uitvoeren beleid klimaatadaptatie
Herinrichten voormalige ijsbaan den burg	8.1	9-11-2023	6810004	438265	10.761	0	-10.761	Restant uit onderzoekende fase waarvan een deel van dat budget ten onrechte is gebruikt door foutieve invoer
CPO Stolpweg	8.3	9-11-2022	4830000	432011	35.000	0	-35.000	Betreft budget voor Inrichten openbaar gebied na realisatie CPO woningen Stolpweg, de CPO is nog niet gerealiseerd

bedragen in €

Versnelling woningbouw	8.3	9-11-2023	6830031	435105	116.534	25.437	-91.097	Kansen voor nieuwe woningbouwinitiatieven, project loopt door in 2025.
Extra personele capaciteit Woningbouwprogramma Texel	8.3	9-11-2023	6830017	435105	382.500	165.910	-216.590	Woningbouwprogramma loopt door tot 2030
Woonvisie en huisvestingsverordening.	8.3	9-11-2023	6830029	435105	30.000	0	-30.000	Woningbouwprogramma loopt door tot 2030
Woonvisie en huisvestingsverordening.	8.3	9-11-2023	6830029	438231	113.481	0	-113.481	Woningbouwprogramma loopt door tot 2030
Woonvisie en huisvestingsverordening.	8.3	9-11-2023	6830029	438265	41.252	21.632	-19.620	Woningbouwprogramma loopt door tot 2030
Woonvisie en huisvestingsverordening.	8.3	9-11-2023	6830029	438289	28.483	23.274	-5.209	Woningbouwprogramma loopt door tot 2030
Versnelling woningbouw	8.3	9-11-2023	6830030	438231	43.715	106	-43.609	Middelen versnelling woningbouw, project loopt door in 2025.
Versnelling woningbouw	8.3	9-11-2023	6830030	438265	32.153	10.989	-21.164	Middelen versnelling woningbouw, project loopt door in 2025.
Invoering omgevingswet	8.3	19-6-2024	6830027	438265	219.123	67.379	-151.744	Dat bedrag is nog zeker 2 jaar nodig voor implementatie Omgevingswet
Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak	8.3	19-6-2024	6830027	438265	52.406	0	-52.406	Betreft startbudget voor PPLG-aanpak van onderop.
TOTAAL					9.192.778	2.009.745	-7.183.033	
Vershil omvang projectbudget met programmabegroting: 6830029/438231 (22.881) en 6810004/438265 (313)					-23.194			
TOTAAL					9.169.584		-7.183.033	

Toelichting grondslagen voor waardering Rep-Bep

Toelichtingen Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden alleen genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen, als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen in het jaar waarop het dividend betrekking heeft.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen en/of schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorzieningen getroffen of op andere wijze verplichtingen opgenomen. De referentieperiode is vier jaar, gelijk aan de referentieperiode van de meerjarenraming. Als er sprake is van schokeffecten wordt een voorziening gevormd.

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT).

Balans

Vaste activa

Artikel 59 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. Investeringsbijdragen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

Materiële vaste activa met economisch nut

De materiële vaste activa met economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde.

Investeringsbijdragen worden vanaf het moment van ingebruikneming in principe lineair afgeschreven. De afschrijvingstermijn is gelijk aan de te verwachten levensduur waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Op grond van artikel 65 van het BBV wordt bij de waardering van de vaste activa rekening gehouden met een vermindering van de waarde. Op de waarde van activa met economisch nut mogen vanaf 1-1-2004 reserves niet meer rechtstreeks in mindering worden gebracht. Investeringsbijdragen en andere bijdragen van derden mogen wel in mindering worden gebracht. Compensabele BTW wordt niet geactiveerd.

Alle afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de financiële verordening artikel 212 Gemeentewet, welke door de raad is vastgesteld op 20 september 2023.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Afschrijvingsbeleid immateriële vaste activa

De volgende immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven in:
maximaal 40 jaar: bijdragen aan activa in eigendom van derden;

Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa met economisch nut

Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.

Start afschrijving gemeente: Op moment van betaling laatste rekening (geautomatiseerd)

Start afschrijving het Werkbedrijf De Bolder: Eind van de maand van ingebruikstelling.

Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

De volgende materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven in:

15-25 jaar: aanleg tijdelijke terreinwerken;

40 jaar: nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen;

40 jaar: nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen;

5-15 jaar: nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen;

25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, en schoolgebouwen;

25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen;

15-20 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen;

10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen;

10 jaar: telefooninstallaties;

4 jaar: Ipads;

3 jaar: mobiele telefoon;

5 jaar: automatiseringsapparatuur zoals computer, laptop, Wifi, servers en ICT omgeving;

5-10 jaar: software (initiële kosten);

10 jaar: kantoormeubilair;

8 jaar: motorvoertuigen;

5-12 jaar: zware transportmiddelen;

5-12 jaar: aanhangwagens, personenauto's en lichte motorvoertuigen;

5-10 jaar machines, apparaten en installaties van het leer-werkbedrijf De Bolder.

Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa met maatschappelijk nut

De volgende materiële vaste activa met maatschappelijk nut worden lineair afgeschreven in:

15 jaar: parken, sportvelden en groenvoorzieningen;

40 jaar: wegen, pleinen en rotondes;

15 jaar: tunnels, viaducten en bruggen;

15 jaar: geluidswallen;

25 jaar: openbare verlichting armaturen;

40 jaar: openbare verlichting masten;

10-15 jaar: straatmeubilair;

40 jaar: duikers > € 100.000;

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingprijs zal afwaardering plaatsvinden. Dit is in het rekeningjaar niet gebeurd. De actuele waarde van de aandelen ligt ruim boven de verkrijgingprijs.

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Op grond van artikel 36 BBV worden in de balans onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen.
- Langlopende leningen aan deelnemingen, woningbouwcorporaties en overige verbonden partijen.

- Overige langlopende leningen.
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer.
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Het begrip “rentetypische looptijd” verdient een toelichting. Het gaat bij dit begrip om de definitie vanuit de Wet Fido en is ingegeven door beheersing van renterisico's. De definitie luidt: het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de leningvoorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare constante rentevergoeding. Voor een uitzetting die een looptijd kent van 10 jaar met een vaste rente, geldt dat deze altijd als vast activum moet worden opgenomen ook al resteert er minder dan 1 jaar van de oorspronkelijke looptijd.

Van een “deelneming” is krachtens artikel 1d BBV sprake als een gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een N.V. of B.V.

Flottende activa **Voorraden**

De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddelde betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde.

De als “onderhanden werken” opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winsten uit de grondexploitatie worden alleen genomen als en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Gereede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde als de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich voornamelijk voor als voorraden incurant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De voorziening APPA regeling en pensioen oud wethouders worden gewaardeerd op de contante waarde van de doelvermogens.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarbij rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die hier voor geformuleerd zijn.

- Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor: verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten.
- Bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie.
- Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de van Europese- en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer.

De aflossingen die binnen een jaar vervallen, worden uitsluitend in de toelichting apart vermeld evenals de

daarmee gepaard gaande rentelast in het betreffende begrotingsjaar. Rubricering onder de vlottende passiva is niet toegestaan.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Activa

Activa

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa 2024 bestaan uit de volgende onderdelen.

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	788	765
Totaal	788	765

Toelichting

Bijdrage activa in eigendom van derden

In totaal is € 22.431 afgeschreven op bijdragen in activa van derden voor het agrarisch museum en dijkversterking NIOZ.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa 2024 bestaan uit de volgende onderdelen.

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Investerings met een economisch nut	58.288	63.287
Investerings met een economisch nut en met een heffing	2.108	2.100
Investerings in openbare ruimte met maatschappelijk nut	37.366	40.047
Totaal	97.762	105.434

Materiële vaste activa met economisch nut

De materiële vaste activa met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld.

Bedragen x € 1.000

Boekwaarde ultimo	boekwaarde 31-12-2023	boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	4.841	6.351
Overige gronden	1.705	1.705
Terrein De Bolder	512	512

Gebouwen	42.264	42.598
Gebouwen De Bolder	846	844
Woningcomplex	20	3.258
Grond, weg- en waterbouwkundige werken (riool)	1.932	1.791
Duurzame bedrijfsmiddelen	899	1.111
Duurzame bedrijfsmiddelen De Bolder	0	77
Overige materiële activa	615	495
Machines, installaties en inventaris	4.267	3.917
Machines, inventaris De Bolder	387	628
Totaal	58.288	63.287

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaar de 01-01- 2024	Investering en 2024	Des- investering en	Afschrijving en 2024	Overig e mutati es	Boekwaar de 31-12- 2024
Gronden en terreinen	4.841	1.730	0	220	0	6.351
Overige gronden	1.705	0	0	0	0	1.705
Terrein De Bolder	512	0	0	0	0	512
Gebouwen	42.264	1.508	0	1.174	0	42.598
Gebouwen De Bolder	846	70	0	72	0	844
Woningcomplex	20	3.238	0	0	0	3.258
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	1.932	0	0	141	0	1.791
Duurzame bedrijfsmiddelen	899	364	0	152	0	1.111

Duurzame bedrijfsmidde- len De Bolder	0	82	0	5	0	77
Overige materiële activa	615	14	0	134	0	495
Machines, installaties en inventaris	4.267	249	0	599	0	3.917
Machines, inventaris De Bolder	387	325	0	84	0	628
Totaal	58.288	7.580	0	2.581	0	63.287

De mutaties van De Bolder zijn terug te vinden in de jaarrekening van De Bolder.

Gronden en terreinen

Betreft de herinrichting IJsbahn Den Burg., investering haven Oudeschild, de pannakooi nabij de Skool, aankoop van grond pontweg en parkeerterreinen strandslag paal 12 en paal 15.

Overige gronden

Totaaloverzicht overige gronden:

Bedragen x € 1.000

Complex	Boekwaarde 01-01- 2024	Mutaties 2024	Boekwaarde 31-12- 2024
Overige gronden beheercomplex	151	0	151
Openbaar groen	16	0	16
Bouwterreinen afgesloten complexen	139	0	139
Erfpachtgronden	278	0	278
Overige gronden	1.064	0	1.064
Den Burg Centrum	14	0	14
Oosterend oud	8	0	8
De Koog toekomstig woongebied	23	0	23
Den Hoorn oud	12	0	12
Totaal	1.705	0	1.705

Gebouwen

Er is voor € 1.508.000 geïnvesteerd in het Thijssenhuis cultuurcentrum.

Woningcomplex

Er is per saldo € 3.238.000 geïnvesteerd in de flexwoningen Marsweg Noord

Grond, weg- en waterbouwkundige werken

Geen investeringen in 2024.

Duurzame bedrijfsmiddelen

De investeringen betreffen vervangen enkele kleine bestelwagens, grote vrachtwagen en strand pick-up.

Overige materiële activa

Midoffice naar Cloud brengen, investering module G.B.A.

Machines, installaties en inventaris

De heftruck is vervangen, inbraak- en brandpreventiesysteem, koffiemachines vervangen, aanschaf robotmaaier voetbalveld de Koog en aanschaf en plaatsing perscontainers met betrekking tot zwerfafval.

Economische en maatschappelijke investeringen

De stand van zaken per budget wordt met kleuren weergegeven

Budget

groen = budget is toereikend;

oranje = budget wordt minimaal overschreden (minder dan 10% van het krediet en in ieder geval minder dan € 50.000,-);

rood = budget wordt ruimschoots overschreden (meer dan 10% van het krediet of meer dan € 50.000,-).

Resultaat

groen = resultaat / product is conform raadsvoorstel;

oranje = resultaat / product wijkt minimaal af van het raadsvoorstel;

rood = resultaat / product wijkt significant af van het raadsvoorstel.

Planning

groen = de planning zoals die aan de raad is voorgelegd wordt gehaald,

oranje = de planning wordt minimaal overschreden,

rood = de planning wordt ruimschoots overschreden;

Activanummer	Omschrijving	Krediet per saldo (incl. evtl subsidie)	Jaar beschikbaar	Nog Beschikbaar krediet	Werkelijk besteed in 2024	Totaal besteed t/m 31-12-2024	Stand van zaken			Toelichting
							B	R	P	
7121026	parkeerterreinen strandlagen	€ 200.000	2022	€ 65.266	€ 115.835,37	€ 134.734				In uitvoering
7121027	investeringen haven Oudeschild 2022	€ 1.554.254	2022	€ 832.126	€ 224.385,16	€ 722.128				Project is afgerond en het krediet is afgesloten bij de Jaarrekening 2024. De aanbesteding van de anodes viel beduidend lager uit.
7121028	parkeerterreinen strandlagen aanpakken	€ 200.000	2023	€ 187.694	€ 12.033,83	€ 12.306				In uitvoering
7121029	Voormalige ijsbaan in Den Burg herinrichten	€ 1.400.000	2024	€ 1.257.360	€ 102.604,56	€ 142.640				Uitgebreide toelichting via rapportage Grondexploitaties en Grote Projecten
7121030	Pannakooi nabij Skool in Den Burg realiseren	€ 58.000	2024	€ 5.614	€ 52.386,38	€ 52.386				
7121031	Bestrating tbv pannakooi	€ 58.000	2024	€ -15.505	€ 73.504,74	€ 73.505				Overschrijding budget door nadelige aanbesteding. Het tekort zal nog maximaal 10.000 euro hoger worden vanwege aanpassingen groen/verharding.
7121032	Voorb krediet herinricht terrein Stappeland	€ 100.000	2024	€ 100.000	€ -	€ -				
7121033	Renovatie Wielerbaan Sportpark Den Burg-Zuid	€ 350.000	2023	€ 344.253	€ 5.747,50	€ 5.748				Werk is in uitvoering. Loopt volgens planning . En blijft naar verwachting binnen het krediet.
7121034	Aankoop agrarische gronden pontweg	€ 291.375	2024	€ -	€ 291.375,00	€ 291.375				de aangekochte percelen R 889 en R 891 zijn geactiveerd tegen de op dat moment geldende grondprijs (7 euro per m2).
7121035	Reconstructie parkeerterrein strandslag paal 12	€ 1.200.000	2024	€ 1.200.000	€ -	€ -				In uitvoering
7121036	Reconstructie parkeerterrein strandslag paal 15	€ 1.900.000	2024	€ 1.900.000	€ -	€ -				In uitvoering
7122002	Flexwoningen Marsweg Noord	€ 10.061.263	2024	€ 6.822.932	€ 3.238.331,50	€ 3.238.332				Uitgebreide toelichting via rapportage Grondexploitaties en Grote Projecten
7123070	thijssehuis cultuurcentrum (gebouw)	€ 7.313.518	2021	€ 4.930.828	€ 1.320.882,83	€ 2.382.690				Uitgebreide toelichting via rapportage Grondexploitaties en Grote Projecten
7123071	thijssehuis (install.en vaste inr.)	€ 4.295.240	2021	€ 4.295.240	€ -	€ -				Uitgebreide toelichting via rapportage Grondexploitaties en Grote Projecten
7123072	thijssehuis deel radio texel	€ 325.517	2021	€ 325.517	€ -	€ -				Uitgebreide toelichting via rapportage

								Grondexploitatie en Grote Projecten
7124108	bluswatervoorziening natuurgebied aanl.	€ 100.000	2021	€ 60.979	€ -	€ 39.021		Krediet is voor het boren van 5 putten. 2 putten zijn gerealiseerd. De overige drie putten nog niet. Voor deze putten is subsidie aangevraagd en toegekend. De verwachting is dat de subsidie de kosten van de overige 3 putten dekken. Met de tussenrapportage 2025 wordt daarom het restantkrediet van € 60.000 ingeleverd en kan het krediet afgesloten worden. De kosten van de nog te realiseren drie putten en de subsidie daarvoor worden dan geadmistreerd via exploitatie en niet meer via dit krediet.
7124112	rotonde keesomlaan	€ 254.000	2018	€ 240.217	€ -	€ 13.783		Afhankelijk van uitvoering door Provincie. Toezegging aan de Provincie staat.
7124116	verharding rehabiliteren(PB2021)	€ 1.527.750	2021	€ 279.604	€ -	€ 1.248.146		Er moeten nog projecten worden uitgevoerd. Het betreft de herinrichting van de Duinreep in het kader van de algehele rehabilitatie van de woonwijk Noordwester.
7124118	plevierstraat herinrichten	€ 198.000	2021	€ 178.165	€ 3.434,62	€ 19.835		Er is geen draagvlak bij de bewoners. Het krediet kan vervallen (bij de Tussenrapportage 2025). Als er een gedragen nieuw plan is, wordt er opnieuw krediet aangevraagd.
7124119	oost herinrichten	€ 660.000	2021	€ -32.431	€ 141.597,17	€ 692.431		Het monitoren van de woningen op verzakkingen is uitgebreider uitgevoerd dan voorzien. Combinatiewerk met PWN en Liander heeft veel vertraging en daardoor extra kosten gegeven. Door natte weersomstandigheden en was naderhand veel herstelwerk (bestrating) nodig.

7124121	postweg nieuwländerwg reconstr.(2e fase)	€ 12.100.000	2021	€ 155.765	€ 178.853,98	€ 11.944.235		Krediet wordt afgesloten bij de Tussenrapportage 2025.
7124122	trompstraat buurtje herinrichting	€ 435.000	2021	€ -444.989	€ 870.514,78	€ 879.989		Wordt in 2025 afgerond. De aanbesteding van de werkzaamheden aan de Trompstraat viel hoger uit. Er wordt extra krediet gevraagd via de Tussenrapportage 2025. De kosten moeten nog worden herverdeeld onder beschikbare kredieten.
7124123	de vang ijsdijk reconstrueren	€ 177.500	2021	€ 177.500	€ -	€ -		Rehabilitatie De Vang is onderdeel van de Perspectiefnota 2026-2029 geworden.
7124124	diverse wegen rehabiliteren	€ 1.292.500	2022	€ -21.615	€ 4.417,50	€ 1.314.115		Project is afgerond en het krediet is afgesloten bij de Jaarrekening 2024.
7124125	boodtlaan reconstrueren	€ 631.250	2022	€ 282.897	€ 229.790,12	€ 348.353		In uitvoering, oplevering in 2025.
7124126	fietspaden SBB reconstr 3e tranche	€ 2.000.000	2022	€ 1.378.604	€ - 1.291.882,25	€ 621.396		Project is afgerond en het krediet is afgesloten bij de Jaarrekening 2024.
7124128	thijssehuys (parkeer-voetpad-vlonder)	€ 92.235	2021	€ 92.235	€ -	€ -		
7124129	investerings haven Oudeschild 2023	€ 425.000	2023	€ 425.000	€ -	€ -		Budget wordt gebruikt voor renovatie haven 2025.
7124130	verhardingen rehabiliteren	€ 1.528.750	2023	€ 152.755	€ 675.183,33	€ 1.375.995		Het restant krediet is voor het rehabiliteren van het Hoge Achterom in Den Hoorn, start eind 2025/begin 2026.
7124131	De Ruyterstraat herinrichten	€ 1.200.000	2023	€ 1.200.000	€ -	€ -		Voorbereiding op het project is gestart.
7124132	Herinr Wilhelminalaan ontwerpen en voorb	€ 100.000	2023	€ 69.174	€ 30.826,00	€ 30.826		Voorbereiding op het project is gestart.
7124134	Parkeerterreinen strandslagen reconstrueren	€ 460.000	2024	€ - 1.732.971	€ 2.192.971,05	€ 2.192.971		In uitvoering, kosten worden herverdeeld onder beschikbare kredieten.
7124135	Investerings haven Oudeschild 2024	€ 4.950.000	2024	€ 4.950.000	€ -	€ -		
7124136	Gehele Boodtlaan reconstrueren	€ 725.450	2024	€ 713.421	€ 12.028,55	€ 12.029		In uitvoering, oplevering in 2025.
7124137	Verlengde fietspad PHZD aanleggen	€ 300.000	2024	€ 300.000	€ -	€ -		De voorbereiding van dit werk ligt stil vanwege problemen bij het vaststellen van het tracé door HHNK.
7124138	Diverse wegen rehabiliteren	€ 2.071.250	2024	€ 1.848.305	€ 222.944,64	€ 222.945		Nieuweschild en Zwinweg worden in 2025 uitgevoerd.

7124139	Redoute reconstrueren	€ 1.100.000	2024	€ 34.048	€ 1.065.952,42	€ 1.065.952		Project is afgerond. De aanbesteding van de werkzaamheden aan de Redoute viel hoger uit, bij de Tussenrapportage 2025 wordt extra krediet gevraagd en wordt het krediet afgesloten.
7124141	Aanleggen openbare verlichtingsnetten Oudeschild	€ 245.000	2024	€ 245.000	€ -	€ -		In uitvoering.
7124142	Bestrating Kantoorstraat vervangen	€ 100.000	2024	€ 97.389	€ 2.610,99	€ 2.611		In verband met capaciteit binnen de aannemerij was het niet mogelijk om de bestrating in 2024 te vervangen. In 2025 is een aannemer gevonden en het werk zal in het najaar uitgevoerd worden.
7124143	Reconstructie Rozendijk 2	€ 1.800.000	2024	€ 1.730.915	€ 69.085,11	€ 69.085		In uitvoering.
7124144	Fietspad SBB 2023 Rommelpot	€ 150.206	2023	€ 87.975	€ - 450.003,15	€ 62.231		Project is afgerond en het krediet is afgesloten bij de Jaarrekening 2024.
7124145	Fietspad SBB 2023 Rozendijk	€ 264.923	2023	€ -367.829	€ 391.177,77	€ 632.752		Project is afgerond en het krediet wordt afgesloten bij de Tussenrapportage 2025.
7124146	Brug Kogerstrand	€ 1.000.000	2023	€ 414.556	€ 387.944,63	€ 585.444		Werk is in uitvoering Oplevering in 2025 Naar verwachting binnen budget
7124147	Openbare verlichting Ada van Hollandstraat	€ 60.000	2023	€ 826	€ 36.996,21	€ 59.174		Project is afgerond en het krediet is afgesloten bij de Jaarrekening 2024.
7125024	Vrachtwagen Scania 56-BXL-9	€ 320.000	2022	€ 19.041	€ 279.862,66	€ 300.959		Vrachtwagen is in gebruik, krediet is afgesloten bij de Jaarrekening 2024.
7125031	verv.bestelauto plantsoen 8vkl22	€ 52.000	2023	€ 52.000	€ -	€ -		Aanbesteding niet gestart, gekeken wordt of dit voertuig in de toekomst elektrisch moet worden.
7125032	verv.pick up strandbeheer vn997x	€ 62.000	2023	€ 7.536	€ 51.614,76	€ 54.464		Voertuig is in gebruik, krediet is afgesloten bij de Jaarrekening 2024.
7125035	Stratenmakersauto vervangen	€ 200.000	2024	€ 188.165	€ 10.722,93	€ 11.835		Aanbesteding gelukt, opdracht verleend. Levertijd langer dan voorzien.
7125037	chassis cabine met kiepende laadbak	€ 103.125	2023	€ 98.568	€ 4.556,60	€ 4.557		Aanbesteding gedaan, leverantie 2025.
7125038	middelgrote bestelwagen	€ 68.424	2024	€ 63.378	€ 5.046,13	€ 5.046		Aanbesteding gedaan, leverantie 2025.

7125039	middelgrote bestelwagen	€ 68.424	2024	€ 65.741	€ 2.682,68	€ 2.683		Aanbesteding gedaan, leverantie 2025.
7125040	middelgrote bestelwagen	€ 68.424	2024	€ 65.764	€ 2.660,39	€ 2.660		Aanbesteding gedaan, leverantie 2025.
7125044	personenauto handhaving	€ 58.125	2023	€ 52.852	€ 5.273,07	€ 5.273		Aanbesteding gedaan, leverantie 2025.
7125047	middelgrote bestelwagen	€ 68.424	2024	€ 68.424	€ -	€ -		Aanbesteding gedaan, leverantie 2025.
7126076	afvalbakken voor zwerfvuil vervangen	€ 33.057	2018	€ 117	€ 2.340,00	€ 32.940		Project is afgerond en het krediet is afgesloten bij de Jaarrekening 2024.
7126077	houtversnipperaar	€ 40.500	2019	€ 40.500	€ -	€ -		Snipperaar is nog goed, krediet valt vrij bij de Tussenrapportage 2025.
7126078	heftruck vervangen	€ 56.500	2022	€ 2.048	€ 53.220,00	€ 54.452		Machine is geleverd, het krediet is afgesloten bij de Jaarrekening 2024.
7126082	alarmsysteem balie en spreekkamers	€ 25.000	2020	€ 8.639	€ 16.360,95	€ 16.361		Project is afgerond, krediet is afgesloten bij de Jaarrekening 2024.
7126083	ict omgeving vervangen	€ 42.000	2020	€ 42.000	€ -	€ -		Krediet is ouder dan drie jaar. Achteraf is investering in extra schijfruimte niet nodig. Het krediet wordt via de tussenrapportage 2025 ingeleverd.
7126084	verlichting kruisp.pontweg-calweg+dorpen	€ 118.000	2018	€ 40.647	€ -	€ 77.353		Project is afgerond, krediet is afgesloten bij de Jaarrekening 2024.
7126086	pick-up pompen onderhoud	€ 100.000	2024	€ 91.133	€ 3.586,64	€ 8.867		Mislukte aanbesteding tot 2 keer gekozen tot onderhandeling totaal ca € 135.000.
7126087	ondergr afvalmod optimaliseren en uitbr	€ 400.000	2023	€ 154.667	€ 104.862,59	€ 245.333		Betreft aanschaf en aanleg ondergrondse containers omdat hier geen minicontainers aan huis kunnen worden geplaatst. Woonwijken nog steeds in aanleg, minder snel dan verwacht.
7126089	inbraak-,brand-en toegangscontr.syst	€ 45.000	2023	€ -2.985	€ 47.985,00	€ 47.985		Doordat er extra deuren beveiligd moesten worden (Archief en DIV) zijn de kosten hoger uitgevallen. De invoering heeft langer geduurd als vooraf gepland. De beschikbaarheid van de leverancier was aanzienlijk minder als vooraf ingeschat.

									Project is afgesloten.
7126090	verv. lpads	€ 45.000	2023	€ 5.627	€ -	€ 39.373			Restant budget noodzakelijk voor vervangen lpads in geval van schade/ geen ondersteuning apple e.d.
7126091	8 koffiemachines vervangen	€ 22.000	2024	€ -2.045	€ 17.807,59	€ 24.045			
7126092	Robotmaaier voetbalveld De Koog aanschaffen	€ 12.500	2024	€ 1.385	€ 11.115,00	€ 11.115			Robotmaaiers zijn aangeschaft, krediet is afgesloten bij de Jaarrekening 2024.
7126093	Perscontainers zwerfafval aanschaffen en plaatsen	€ 100.000	2024	€ 1.122	€ 98.878,00	€ 98.878			
7126096	5 oplaadvoorzieningen	€ 71.000	2023	€ 71.000	€ -	€ -			Project is in uitvoering.
7126098	zonne-carports	€ 173.612	2023	€ 173.612	€ -	€ -			Restant is ontstaan doordat de inhuur voor expertise voor het opstellen van een plan voor realisatie zonnepanelen boven P-terrein bij een strandslag (Amendement 17-02-2021) betaald is uit de beschikbare CDOKE-gelden. Er wordt een besluit voorgelegd aan de raad om het restant in te zetten voor investeringen die volgen uit het Inwonersberaad.
7129050	zaaksyst aansl regionaal e-depot	€ 10.000	2022	€ 7.838	€ -	€ 2.162			Restant noodzakelijk voor aansluiten bij e-depot. Vertraging bij software leverancier is oorzaak van nog niet aangesloten zijn.
7129053	Realisatie jongeren ontmoetingsplek	€ 30.000	2024	€ 30.000	€ -	€ -			
7129054	Modules burgerzaken GBA	€ 40.000	2024	€ 29.009	€ 10.990,69	€ 10.991			Restant noodzakelijk voor Modernisering BRP en aanschaffen noodzakelijke modules.
7129055	Vervangen i&a programmeur+apparatuur	€ 30.000	2024	€ 30.000	€ -	€ -			Budget noodzakelijk voor vervangen apparatuur die buiten support valt van leverancier.
7129056	Clientvolgsysteem soc. team	€ 30.000	2024	€ 30.000	€ -	€ -			Budget noodzakelijk voor digitalisering en modernising Clientvolgsysteem.
Totaal openstaand		€ 67.749.096		€ 36.202.605	€ 10.941.096	€ 31.546.491			

In de financiële verordening 2023 is opgenomen dat de investeringskredieten voor 3 jaar ter beschikking worden gesteld. Is de investering niet binnen deze termijn gerealiseerd, dan moet het college hier een apart besluit voorleggen aan de raad, anders vervalt het krediet.

Voor de jaarrekening 2024 is op basis van de nieuwe financiële verordening voor het eerst bepaald welke kredieten deze termijn van 3 jaar overschrijden. Onderstaande kredieten zijn ouder dan 3 jaar maar kunnen niet vervallen. In afwijking van het beleid wordt daarom aan de gemeenteraad gevraagd om toestemming voor verlenging te geven.

Kredietnummer	Omschrijving krediet	Bedrag	Jaar	Toelichting
7124122	Trompstraat Buurtje herinrichting	435.000	2021	
7124112	Rotonde Keesomlaan	254.000	2018	
7124116	Verharding rehabiliteren(PB2021)	1.527.750	2021	
7124123	De Vang IJsdijk reconstrueren	177.500	2021	
7124119	Oost herinrichten	660.000	2021	
7126083	Ict omgeving vervangen	42.000	2020	

Afgesloten projecten in 2024

	Omschrijving	Krediet	Jaar beschikbaar	Restant krediet	Totaal besteed t/m 31-12-2024	Stand van zaken		
						B	R	P
7121027	investeringen haven Oudeschild 2022	1.554.254	2022	832.126	722.128			
7121034	Aankoop agrarische gronden pontweg	291.375	2024	0	291.375			
7124124	diverse wegen rehabiliteren	1.292.500	2022	-21.615	1.314.115			
7124126	fietspaden SBB reconstr 3e tranche	2.000.000	2022	1.378.604	621.396			
7124144	Fietspad SBB 2023 Rommelpot	150.206	2023	87.975	62.231			
7124145	Fietspad SBB 2023 Rozendijk	264.923	2023	-367.829	632.752			
7124147	Openbare verlichting Ada van Hollandstraat	60.000	2023	15.300	44.700			
7125024	Vrachtwagen Scania 56-BXL-9	320.000	2022	19.041	300.959			
7125032	verv.pick up strandbeheer vn997x	62.000	2023	7.536	54.464			
7125041	kleine bestelwagen	144.375	2023	-368	144.743			
7125042	kleine bestelwagen	144.375	2023	-368	144.743			
7125043	kleine bestelwagen	144.375	2023	-358	144.733			
7126076	afvalbakken voor zwerfvuil vervangen	33.057	2018	117	32.940			
7126078	heftruck vervangen	56.500	2022	2.048	54.452			
7126082	alarmsysteem balie en spreekkamers	25.000	2020	8.639	16.361			
7126084	verlichting kruisp.pontweg-calweg+dorpen	118.000	2018	40.647	77.353			
7126091	8 koffiemachines vervangen	22.000	2024	-2.045	24.045			
7126092	Robotmaaier voetbalveld De Koog aanschaffen	12.500	2023	1.385	11.115			
Totaal afgesloten		6.695.440		2.000.836	4.694.604			

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut had het volgende verloop:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 01-01-2024	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Overige mutaties	Boekwaarde 31-12-2024
Grond, weg en waterbouwkundige werken	35.933	3.637	0	877	0	38.693
Machines, apparaten en installaties	1.419	0	0	78	0	1.341
Overige materiele activa	14	0	0	1	0	13
Totaal	37.366	3.637	0	956	0	40.047

Toelichting

De investeringen betreffen herinrichting Oost, Trompstraat/buurtje Oudeschild, Boodtlaan de Koog, Redoute, Rozendijk, verhardingen en diverse wegen rehabiliteren, fietspaden SBB, brug Kogerstrand, Postweg-Nieuwlanderweg en parkeerterreinen strandlagen reconstrueren.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2023 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

	Boekwaarde 01-01-2024	Investeringen	Des-investeringen	Aflossing	overige	Boekwaarde 31-12-2024
Kapitaalverstrekkingen						
Deelnemingen	1.593	172	0	79	0	1.686
Eliminatie deelneming de Bolder	-1.308	-172	0	-79	0	-1.401
Kapitaalverstrekkingen de Bolder	1.745	0	0	0	316	2.061
Eliminatie kapitaalverstrekkingen de Bolder	-1.745	0	0	0	-316	-2.061
Leningen						
Leningen aan verenigingen en scholen	544	0	0	42	0	502
Leningen via S.V.N.	2.822	1.839	0	367	0	4.294
Overige langlopende leningen	124	0	0	13	0	111
Totaal	5.521	1.839	0	422	0	5.192

Toelichting

Deelnemingen

De mutatie van € 93.000 heeft betrekking op onttrekkingen uit reserves bij het Leer-werkbedrijf de Bolder die belegd zijn bij de gemeente Texel.

Eliminatie deelnemingen de Bolder

Dit betreft de eliminatie van de omvang van de belegde reserves van het Leer-Werkbedrijf de Bolder bij de gemeente Texel.

Kapitaalverstrekking De Bolder / Eliminatie

De boekwaarde van de kapitaalgoederen van de Bolder is per saldo € 316.000 hoger t.o.v. vorig jaar, waardoor deze kapitaalvertrekking met dit bedrag verhoogd is.

Leningen aan Verenigingen, Starters, Blijvers en Duurzaamheid(energieneutraal)

Op de lening aan het Onderwijs Centrum Texel voor energieneutrale investeringen is in 2024 een bedrag van € 13.343 afgelost.

Op de verstrekte leningen aan verenigingen is in 2024 in totaal € 28.809 afgelost.

Op de verstrekte leningen via S.V.N. is in 2024 in totaal € 313.143 afgelost en € 1.838.803 aan nieuwe leningen verstrekt.

In 2024 is aan 36 starters op de woningmarkt een lening verstrekt, dit voor een bedrag van totaal € 1.534.700. Daarnaast is de inleg van de startersleningen verhoogd met totaal € 39.809,96. Voor de startersleningen is in 2024 een bedrag van € 260.406 afgelost.

De leningen Duurzaam & langer thuis, Energie Neutraal en Zonnepanelen zijn gebundeld tot één lening onder de naam 'Toekomstbestendig Wonen'

Er zijn 16 leningen voor een bedrag van totaal € 264.293 verstrekt ten behoeve van de regeling "Toekomstbestendig wonen". In 2024 is op de gebundelde leningen in totaal € 106.737 afgelost.

Overige langlopende leningen

Er is € 13.000 afgelost op verstrekte hypothecaire leningen ambtenaren. Conform landelijke regelgeving worden vanaf 2009 geen hypotheekleningen meer verstrekt aan personeel.

Vlottende activa

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Bedragen x € 1.000

Voorraden	2023	2024
Overige grond en hulpstoffen De Bolder	284	299
In exploitatie genomen grond	1.055	-2.004
Gereed product en handelsgoederen De Bolder	62	19
Totaal	1401	-1.686

Grondexploitatie

Overzicht actuele boekwaarde + vermoedelijk resultaat bij afsluiting grondexploitaties. Grondexploitatie d.d. 01-01-2025 in vergelijking met de grondexploitatie d.d. 01-01-2024.

Bedragen x 1000

Grondexploitatie	Actuele boekwaarde saldo 31-12-2024	Jaar realisatie	Verwachte eindwaarde 1-1-2025	Verwachte eindwaarde 1-1-2024	Boekwaarde saldo 31-12-2023
Oosterend	74 N	31-12-2026	635 N	623 N	166 N
Oudeschild	- 848 V	31-12-2025	55 N	37 N	-339 V
De Cocksdorp	- 504 V	31-12-2026	102 N	73 N	83 N
Jan Drijverschool	243 N	31-12-2025	828 N	821 N	-227 V

Marsweg	- 866 V	31-12-2025	1.541 N	1.587 N	-891 V
Den Burg Oost	-	31-12-2024	-	1.061 N	1.620 N
Gezondheidsplein	74 N	31-12-2027	219 N	175 N	68 N
De Kompas	-177 V	31-12-2025	-62 V	-60 V	575 N
Totaal	- 2.004 V				1.055 N

Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf grondbeleid.

Vorderingen

Uitzettingen korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van 1 jaar of minder worden als volgt gespecificeerd.

Bedragen x € 1.000

Soort vordering	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Oninbaar afgeboekt	Gecorrigeerd saldo 31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen				
BTW compensatiefonds	5.745	7.823		7.823
Belastingdienst	0	2		2
Ministeries	431	1		1
Provincies	4	42		42
Gemeenten	74	215		215
Samenwerkingsverbanden	43	131		131
Gemeenten (de Bolder)	120	237		237
Handelsdebiteuren				
Gemeente	1.404	867	18	849
De Bolder	179	238		238
Belastingdebiteuren gemeente	332	276		276
RC starters- en blijversleningen	314	508		508

RC energie neutrale woningen	391	331		331
Waarborgsommen	3	0		0
Diverse vorderingen WIZ	157	136		136
Totaal	9.197	10.807	18	10.789

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Bedragen x € 1.000

Liquide middelen	2023	2024
Kassaldi	4	5
Banksaldi	508	3.499
Totaal	512	3.504

Specificatie saldi kas/bank/giro

Bedragen x € 1.000

Liquide middelen	2023	2024
Kas/banksaldi Gemeente	512	3.502
Kas/banksaldi De Bolder	0	2
Totaal	512	3.504

Overlopende activa

De post overlopende activa wordt als volgt onderscheiden:

Bedragen x € 1.000

	2023	2024
Vooruitbetaalde bedragen		
Gemeente	922	1.022
De Bolder	0	0
Nog te ontvangen bedragen overheden;		

Gemeente	0	2.158
Bolder	0	29
Nog te ontvangen bedragen:		
Gemeente	10.613	10.220
De Bolder	120	91
Totaal	11.655	13.520

Recht verliescompensatie Vennootschapsbelasting

Vanaf het jaar 2016 moet er door de gemeenten aangifte Vennootschapsbelasting (Vpb) worden gedaan. Op dit moment heeft de gemeente voor de jaren 2016 tot en met 2023 aangifte gedaan. Tot en met de aangifte van 2018 is door de belastingdienst vastgesteld.

Dit recht bestaat uit:

Aangifte 2016	verlies	-/-	€	203.849
Aangifte 2017	verlies	-/-	€	387.128
Aangifte 2018	verlies	-/-	€	1.165.710
Aangifte 2019	winst	€	82.266	
Aangifte 2020	winst	€	158.439	
Aangifte 2021	verlies	-/-	€	407.677
Aangifte 2022	verlies	-/-	€	10.905
Aangifte 2023	verlies	-/-	€	344.760

Recht op verliescompensatie -/- € 2.279.324

De verliescompensatie is gewijzigd in termijnen vanaf het jaar 2019:

Verlies jaar 2016 is verrekenbaar tot en met 2025 (9 jaar)

Verlies jaar 2017 is verrekenbaar tot en met 2026 (9 jaar)

Verlies jaar 2018 is verrekenbaar tot en met 2027 (9 jaar)

Verlies jaar 2019 is verrekenbaar tot en met 2025 (6 jaar)

Verlies jaar 2020 is verrekenbaar tot en met 2026 (6 jaar)

Verlies jaar 2021 is verrekenbaar tot en met 2027 (6 jaar)

Vanaf het jaar 2022 zijn verliezen onbeperkt verrekenbaar.

Tegenover deze verruiming staat dat het verlies dat in een jaar verrekend kan worden, wel beperkt is. Volledige verrekening van verliezen is mogelijk met een winst van maximaal € 1 miljoen per jaar. Winst die deze € 1 miljoen te boven gaat, kan slechts voor 50% aangewend worden om verliezen te verrekenen. De verrekening van verliezen vindt dan meer gespreid plaats (temporisering).

Passiva

Eigen vermogen

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten

Bedragen x € 1.000

Eigen vermogen	2023	2024
Algemene reserve	15.458	13.277
Bestemmingsreserve	25.759	32.168
Resultaat boekjaar	5.277	3.304
Totaal	46.494	48.749

Reserves

	Saldo ultimo 2023	Toevoeging	onttrekking	Resultaat 2023	Saldo ultimo 2024
9010001 Algemene reserve	14.228	4.444	10.891	4.266	12.048
Algemene reserve De Bolder	1.230	0	79	78	1.229
Algemene reserve	15.458	4.444	10.970	4.344	13.277
9010201 Den Burg Mars noord	0	3.700	0	0	3.700
9024101 haven Oudeschild frictie	3.165	900	256	0	3.808
9024102 haven Oudeschild personeelskosten	43	0	0	0	43
9024103 haven Oudeschild egalisatie	462	40	0	0	501
9024104 haven oudeschild onderhoud gelijk 5 jr	88	0	41	0	47
9024105 haven oudeschild onderhoud groter 5 jr	14.343	0	0	0	14.343
9024106 haven Oudeschild dekking kapitaallasten	1.554	0	16	0	1.538
9042101 Herontwikkeling vrijkomende schoolgebouwen Den Burg	797	0	0	0	797
9051101 combinatiefunctieregeling	155	0	155	0	0

9055101	kunst in openbare ruimte	43	15	38	0	19
9055102	gemeentelijke monumenten	93	0	58	0	35
9055103	gemeentelijke schapenboeten	136	18	0	0	154
9081101	energievisie texel uitv.progr.2008-2011	100	0	100	0	0
9010102	budgetten vorig jaar	4.781	7.183	5.714	933	7.183
Totaal bestemmingsreserve		25.759	11.856	6.378	933	32.168
Subtotaal Reserves						
Nog te bestemmen resultaat 2023		5.200				
Nog te bestemmen resultaat 2024						3.132
Nog te bestemmen resultaat 2023 De Bolder		78				
Nog te bestemmen resultaat 2024 De Bolder						172
Totaal eigen vermogen		46.495	nvt	nvt	nvt	48.749

Voor de doelstellingen en het beleid met betrekking tot de gewenste omvang en de functie van de reserves wordt verwezen naar de Nota reserve en voorzieningen 2024

Algemene reserve

De volgende mutaties hebben zich voorgedaan:

Toevoegingen:

Raad 09/11/2023 Begrotingsoverschot 2024	2.017.000
Raad 10/07/2024 Tussenrapportage 2024	659.000
Raad 18/09/2024 Beheerplan onderhoud gebouwen	251.253
Raad 07/11/2024 Incidentele mutatie algemene uitkering meicirculaire 2024	959.272
Raad 18/12/2024 Incidentele mutatie algemene uitkering septembercirculaire 2024	253.190
RIB 28/01/2025 Incidentele mutatie algemene uitkering decembercirculaire 2024 (apart besluitpunt in de jaarrekening 2024)	150.000
Raad 18/12/2025 Actualisatie nota reserves en voorzieningen 2024 (opheffen reserve combinatiefunctie)	154.531
Totaal toegevoegd aan de algemene reserve inclusief resultaatbestemming 2023	4.444.246

Onttrekkingen

Raad 09/11/2023 Programmabegroting 2024 dekking incidentele voorstellen	5.196.400
Raad 19/12/2023 Vorming Huis van Ontwikkeling	627.666
Raad 19/12/2023 Renovatie Wielerbaan sportpark Denk Burg	48.800
Raad 19/12/2023 Afweging toegang Kogerstrand I (kapitaallasten)	14.667
Raad 28/02/2024 Afweging toegang Kogerstrand II (kapitaallasten)	14.667
Raad 20/03/2024 Verduurzaming en modernisering schoolgebouwen	370.000
Raad 17/04/2024 Instellen bestemmingsreserve Project flexwoningen Mars Noord	3.700.000
Raad 17/04/2024 Tijdelijke huisvesting Vlietkotter	224.000
Raad 22/05/2024 Uitvoering programma Sociaal domein 2024-2027	88.415
Raad 10/07/2024 Tussenrapportage 2024	525.100
Raad 10/07/2024 Kwartiermaker ontwikkeling haven Oudeschild	40.000
Raad 04/09/2024 Strategisch grondaankoop (notariskosten)	38.446
Raad 07/11/2024 Rapportage grip op grondexploitaties en grote projecten	2.500
Totaal onttrokken aan de algemene reserve	10.890.661
Per saldo is aan de algemene reserve onttrokken	6.446.415

Algemene reserve Leer-Werkbedrijf De Bolder

Voor een toelichting wordt verwezen naar de jaarrekening van het Leer-Werkbedrijf De Bolder.

Budgetten vorig jaar

Via deze reserve lopen alle overhevelingen. Er zijn twee momenten waar een overheveling aan de raad wordt voorgelegd. Dit is via de programmabegroting en via resultaatbestemming (jaarrekening). Deze reserve is in de praktijk alleen een tussenrekening waar overgehevelde budgetten via programmabegroting in het ene jaar gestort en in het andere jaar onttrokken worden. De overhevelingen die via resultaatbestemming lopen worden in hetzelfde jaar gestort en onttrokken.

Onderstaand een overzicht van de onttrekkingen en toevoegingen via deze reserve in 2024.

	Toevoegingen	Onttrekkingen
Raad 09/11/2023 Via programmabegroting 2024 (overheveling budgetten van 2023 naar 2024)		4.780.783
Raad 19/06/2024 Via resultaatbestemming rekeningresultaat 2023		933.106
Raad 07/11/2024 Via programmabegroting 2025 (overheveling budgetten van 2024 naar 2025)	7.183.033	
Totaal	7.183.033	5.713.889

Deze bestemmingsreserve is ingesteld ten laste van de algemene reserve voor dekking exploitatietekort flexwoningen Marsweg Noord de komende 15 jaar. De raad heeft hiertoe besloten op 17 april 2024.

Haven Oudeschild

Aan de reserve frictie is € 900.000 toegevoegd. Dit bedrag wordt structureel aan deze reserve toegevoegd om er voor te zorgen dat de afkoopsom meegroeit met de verwachte prijs- en salarisstijgingen om de haven ook in de toekomst te kunnen exploiteren. Daarnaast is uit deze reserve € 256.373 onttrokken voor personeelskosten. Verder is € 15.790 voor de dekking van de kapitaallasten van het krediet uit 2022 onttrokken uit betreffende reserve.

Voor egalisatie van de exploitatie zijn de volgende bedragen toegevoegd of onttrokken: aan de reserve egalisatie is € 39.617 toegevoegd en aan de reserve onderhoud gelijk of <5 jaar is € 41.417 onttrokken.

Herontwikkeling vrijkomende schoolgebouwen

Geen mutaties in 2024.

Combinatiefunctieregeling

De raad heeft op 14 december 2024 met de actualisatie van de nota reserves en voorzieningen 2024 besloten om de bestemmingsreserve combinatiefunctie op te heffen en het saldo van € 154.531 in de algemene reserve te storten.

Kunst in openbare ruimte

Voor de herinrichting van de IJsbaan in Den Burg heeft de raad op 19 juni 2024 besloten om conform beleid 10% van het beschikbaar gestelde krediet te reserveren voor kunst. Het gaat om een bedrag van € 14.500. Verder is € 38.485 onttrokken voor het kunstwerk Thijssenhuis. Hiertoe heeft het college besloten op 27 februari 2024. Dergelijke onttrekkingen heeft de raad gemandateerd aan college via raadsbesluit 10 november 2021.

Gemeentelijke monumenten

Volgens beleid is € 58.326 onttrokken uit deze egalisatiereserve. Het gaat hierbij om het verschil tussen het jaarlijkse budget van € 22.522 en gedane uitgaven in 2024.

Gemeentelijke schapenboeten

Volgens beleid is € 17.928 gestort naar deze egalisatiereserve. Het gaat hierbij om het verschil tussen het jaarlijkse budget van € 114.206 en gedane uitgaven in 2024.

Aanpak energiearmoede

Via de programmabegroting 2024 is het restant van deze reserve van € 100.000 ingezet als dekking voor uitgaven transitievisie warmte (eerder genomen raadsbesluit 15/12/2021).

Nog te bestemmen resultaat gemeente Texel

Het rekeningssaldo van de gemeente is € 3.131.767 en van Leerwerkbedrijf-De Bolder € 172.000 na onttrekking uit hun eigen reserves. In totaal dus een voordelig rekeningresultaat van € 3.303.767.

Bedragen x € 1.000

Voorzieningen	2023	2024
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen, risico's	10.229	10.261
Door derden beklemd middelen met specifieke aanwendingsrichting	3.353	3.255
Totaal	13.582	13.516

Het verloop van de voorzieningen in 2024 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Saldo 31-12-2023	Toevoegingen	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2024
Voorziening verplichtingen & verliezen					
Voorziening onderhoud:					
VA03 rationeel gebouwenbeheer	3.820	613	251	583	3.599
Va07 onderhoud gebouwen grondzaken	27	11	0	16	22
VA01 Pensioenen/wachtgeld (voormalige wethouders)	1.881	1.368	0	181	3.068
VA01 Bovenwettelijk verlof sparen	124	141	0	73	192
Door derden beklemde middelen1.115					
VA04 rioolegalisatiefonds	3.353	0	0	98	3.255
Voorzieningen grondzaken					
Den Burg Oost	1.061	20	0	1.081	0
nieuwbouw Den Hoorn (voormalige Drijverschool)	821	7	0	0	828
nieuwbouw Oosterend (locatie achter Bijenkorf)	623	12	0	0	635
Gezondheidsplein	175	44	0	0	219
bouw flexwoningen Marsweg	1.587	0	0	46	1.541
nieuwbouw Oudeschild	37	17	0	0	55
nieuwbouw De Cocksdorp	73	30	0	0	102
Totaal voorzieningen	13.582	2.263	251	2.078	13.516

Toelichting mutaties

VA03: Rationeel gebouwenbeheer en VA07: 070600 Onderhoudsfonds gebouwen

Op basis van het 20-jaarlijkse gemiddelde is respectievelijk € 605.689 en € 10.510 volgens onderhoudsplan en € 7.942 zijnde subsidie onderhoud kerktorens in de voorzieningen gestort. Voor regulier onderhoud is € 598.368 aan de voorziening onttrokken en de voorziening Naalrand 2, voormalige Drijverschool ad € 251.253 is vrijgevallen. Per saldo daalt de onderhoudsvoorziening van € 3.820.215 naar € 3.599.786 wat voornamelijk

wordt veroorzaakt door de vrijval Naalrand 2. Het Onderhoudsfonds gebouwen grondzaken daalt van € 26.557 naar € 21.506.

VA01: Pensioenen/wachtgeld (voormalige) wethouders

Na de jaarlijkse structurele storting van € 239.000 (sparen) voor pensioenen en wachtgeld en nodige onttrekkingen voor pensioenen en wachtgeld van € 182.000 is per saldo toch een extra storting nodig geweest door de daling van de Ministeriële rekenrente in 2024 om te voldoen aan de benodigde omvang per 31 december 2024. Het gaat om € 280.000. Daarnaast is een extra storting van € 850.000 gedaan vooruitlopend op de geprognosticeerde omvang per 31/12/2027 op basis van de stelselwijziging die ingaat per 2028. Dit laatste op advies van Proambt.

Bovenwettelijk verlofsparen

In 2024 als gevolg van het opnemen van gespaarde bovenwettelijk verlofuren een onttrekking nodig geweest van € 73.500. Voor aansluiting tot de maximale omvang aan gespaarde bovenwettelijke verlofuren per 31/12/2024 is € 141.131 gestort.

VA04: Egalisatie rioolbeheer

Per saldo is in 2024 € 97.957 onttrokken aan de egalisatie rioolbeheer. Begrotingstechnisch was gerekend met een onttrekking uit de voorziening van € 2.245.454. Een aantal projecten, o.a. Krimweg, Wilsterstraat en Buytengors, is bij nadere beschouwing omgezet naar een rioolvervanging in plaats van renovatie. De werkzaamheden m.b.t. relinen van o.a. Hogereind, Vermaningspad en Barentszstraat worden in 2025 uitgevoerd. De projecten Oost, Slotskolk en Ada van Hollandstraat zijn in 2024 afgerond. De projecten Trompstraat-Buurtje en Boodtlaan zijn gestart in 2024 en worden in 2025 afgerond. Door de dynamiek van de interne organisatie en de onvoorspelbaarheid van de nutsbedrijven, wanneer die werkzaamheden willen en kunnen uitvoeren, zijn wijzigingen in de planning niet te vermijden.

070500 Voorziening grondexploitatie

De voorziening grondexploitatie is toegenomen met € 44.833. Alle grondexploitatie herberekend per 31 december en de voorzieningen zijn op basis van deze herberekening verlaagd en verhoogd.

Vaste schulden met een looptijd langer dan 1 jaar

De onderverdeling van de in balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Vaste schulden met een looptijd langer dan 1 jaar	2023	2024
Onderhandse leningen:		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	35.206	32.988
Openbare lichamen	18.267	27.133
Waarborgsommen inclusief planschade	-3	0
Totaal	53.470	60.121

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over 2024

Bedragen x € 1.000

	Saldo 01-01-2024	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2024

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	35.206	0	-2.219	32.987
Openbare lichamen	18.267	10.000	-1.133	27.134
Waarborgsommen inclusief planschade	-3	0	3	0
Totaal	53.470	10.000	-3.349	60.121

In 2024 is een lening afgesloten van € 10 miljoen, lineaire aflossing 15 jaar ten 2,82% en is ruim € 3,3 miljoen afgelost. Daarnaast is € 3.000 aan waarborgen afgeboekt.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Bedragen x € 1.000

Vlottende passiva	2023	2024
Schulden < 1 jaar	5.793	9.011
Overlopende passiva	5.754	6.121
Totaal	11.547	15.132

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen x € 1.000

Kortlopende schulden	2023	2024
Crediteuren:		
Gemeente	260	3.522
De Bolder	283	202
Rekening courant verhouding DSW De Bolder	-204	-570
Eliminatie rekening courant verhouding	204	570
Overige kortlopende schulden:		
Gemeente	2.749	1.770
De Bolder	1	17
Liquide middelen gemeente	0	0

Kasgeldleningen	2.500	3.500
Totaal	5.793	9.011

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Overlopende passiva	2023	2024
Vooruit ontvangen bedragen		
Gemeente		
Vooruit ontvangen bedragen van het Rijk	3.349	3.070
Vooruit ontvangen bedragen overige overheden		20
Gemeente divers vooruit ontvangen bedragen	948	651
De Bolder diverse vooruit ontvangen bedragen	19	12
Nog te betalen bedragen		
Gemeente	1.288	2.368
De Bolder	150	0
Totaal	5.754	6.121

Mutaties vooruit ontvangen subsidies

Bedragen x € 1.000

Vooruit ontvangen subsidies	2023	Toevoegingen	Onttrekking	2024
170052 Diverse ontvangen subsidies overige overheden	0	20	0	20
170053 Diverse ontvangen subsidies Rijk	3.349	2.537	2..816	3.070
Vooruit ontvangen bedragen				
170055 Rationeel gebouwenbeheer OSG	661		16	645
170090 Diverse		6		18
Totaal	4.010	2.557	2.832	3.753

170052 Diverse ontvangen subsidies overige overheden

Op deze balanspost staat per 31 december 2024 een ontvangen subsidie van de Provincie Noord-Holland ad € 19.804 voor het energiebesparingsakkoord.

170053 Diverse ontvangen subsidies

Op deze balanspost staat per 31 december 2024 nog een saldo van € 602.186 aan meer ontvangen subsidie dan kosten gemaakt voor de opvang ontheemden Oekraïne. In 2025 worden er voorstellen aan de raad gedaan over dit saldo moet gebeuren. Tot nadere besluitvorming blijft dit bedrag gereserveerd op de balans.

We hebben een voorschot ontvangen van € 1.805.344 voor de regeling 'lokale aanpak isolatie'. Er is een voorschot ontvangen voor projecten Duurzaamheid, waar per saldo een bedrag van € 370.211 als nog te besteden en een voorschot voor Sociale Domein projecten (Spuk breed) waarvan € 117.842 als nog te besteden.

Daarnaast staan er nog gelden van enkele regelingen open die nog niet zijn afgerekend of terug moeten worden betaald ad € 174.361.

170055 Rationeel gebouwenbeheer OSG binnenkant

De bij de gemeente in beheer zijnde voorziening 'OSG binnenkant hoofdgebouw school' wordt niet zoals alle andere voorzieningen rationeel gebouwenbeheer gevoed door het 20 jaarlijks gemiddelde van de nog te verwachten uitgaven. De dotatie van deze 'voorziening' is de rijksbijdrage in stand houden gebouwen, component onderhoud. Deze rijksbijdrage moet verplicht besteed worden aan onderwijs. Vandaar dat deze rijksmiddelen onder de overlopende passiva gerubriceerd worden.

Niet uit de balans blijkende verplichten

Niet uit de balans blijkende verplichten

Gewaarborgde geldlening

De gemeente heeft per 31 december 2024 aan gewaarborgde geldleningen in € 55.143 miljoen uitstaan. Het bedrag valt ruim binnen het borgingsplafond waarvoor de gemeente in de achtervang staat is per 2024 € 67.948 miljoen.

Bedragen x € 1.000

	2023	2024
Stichting Woontij	51.919	55.143
Totaal	51.919	55.143

De leningen van Stichting Woontij vallen onder de gewaarborgde geldleningen, waarbij de gemeente de achtervang positie inneemt. Door het aangaan van deze achtervang werkt de gemeente mee aan de financierbaarheid van de sociale volkshuisvesting. Het gemeentelijke risico is theoretisch en bestaat uit het verstrekken van een relatief kleine renteloze lening, die het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) te zijner tijd terugbetaalt.

In eerste instantie moet Woontij voldoen aan haar verplichtingen. Voor financiers is het echter van belang dat er naast een secundaire zekerheid (het eigen vermogen van het Waarborgfonds) nog een derde zekerheid is. Deze wordt voor 50% door het rijk en voor 50% door de gemeenten gevormd. Als een schade niet kan worden betaald uit de eerste 2 zekerheden, wordt van de gemeenten een renteloze lening gevraagd over het tekort aan garantievermogen van het WSW dat minimaal 0,25% van het totaal geborgde vermogen moet bedragen.

Garantstelling NV Huiscentrale

De gemeente is aandeelhouder van de NV Huisvuilcentrale. Aandeelhouders staan op grond van artikel 9 van de ballotageovereenkomst garant voor rente en aflossing van de door deze NV aangeane leningen (zie ook hoofdstuk paragraaf A Verbonden partijen).

Gemeenschappelijke regelingen

De gemeente staat garant voor exploitatietekorten in de gemeenschappelijke regelingen waaraan wordt deelgenomen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf A Verbonden partijen.

Gemeentegaranties hypotheek

In 1994 is de regeling Gemeentegaranties vervangen door de nationale regeling nationale hypotheekgarantie. De gemeente heeft nog een aantal garanties lopen onder de oude regeling. De garanties onder de huidige nationale hypotheekgarantie heeft de gemeente afgekocht. De gemeente staat voor maximaal 50% van de woningwaarde van toen garant. In 2025, 30 jaar na dato, eindigt deze regeling en vervallen de garanties. Het risico voor de gemeente is nihil omdat de waarden van deze woningen de garantiebedragen overstijgen.

Bijlage SISA 2024

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		Juridische grondslag						
		Ontvanger						
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: C92/01	Indicator: C92/02	Indicator: C92/03	Indicator: C92/04	Indicator: C92/05	
			€ 13.320	€ 0	1	45	9	
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: D8/01	Indicator: D8/02	Indicator: D8/03	Indicator: D8/04	Indicator: D8/05	Indicator: D8/06
			€ 88.234	€ 243.300	€ 89.855	€ 44.400	€ 0	€ 0
		Gemeenten	Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren en in de	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de	Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren en in de	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

			kolommen ernaast de verantwoordi ngsinformati e voor die gemeente invullen	specifieke uitkering onderwijsacht erstandenbelei d Bedrag <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07</i>	kolommen ernaast de verantwoordi ngsinformati e voor die gemeente invullen	specifieke uitkering onderwijsacht erstandenbelei d Bedrag <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/10</i>	
			1				
			2				
			100				
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs		
			<i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>		
			€ 0	€ 0	€ 0		
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Aard controle R Indicator: D14/11		
			1					
			2					
			10					
lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1	060448 Gemeente Texel	n.v.t.	€ 0	€ 0	€ 0
			2					
			15					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1	060448 Gemeente Texel	n.v.t.			
			2					
			15					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13		
			1	060448 Gemeente Texel	n.v.t.	n.v.t		
			2					
			15					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvang toeslagaffaire
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werken inkomsten kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewet (PW)
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 36.213	€ 2.620				
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvang	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

			toeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
SZW	G3	<p>Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) _gemeentedeel 2024</p> <p>Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004</p> <p>Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.</p>	<p>Besteding (jaar T) kapitaalversterking</p> <p>Gemeente</p> <p>Aard controle R Indicator: G3/01</p> <p>€ 70.000</p> <p>BBZ vóór 2020 - levensonderhoud (exclusief BOB)</p> <p>Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden n schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvang toeslagaffaire</p> <p>Gemeente</p> <p>Aard controle R</p>	<p>Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekkt kapitaal (exclusief Rijk)</p> <p>Gemeente</p> <p>Aard controle R Indicator: G3/02</p> <p>€ 12.849</p> <p>BBZ vóór 2020 - kapitaalversterking (exclusief BOB)</p> <p>Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalversterkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvang toeslagaffaire</p> <p>Gemeente</p> <p>Aard controle R</p>	<p>Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekkt kapitaal (exclusief Rijk)</p> <p>Gemeente</p> <p>Aard controle R Indicator: G3/03</p> <p>€ 21.000</p> <p>BBZ vóór 2020 - levensonderhoud en kapitaalversterkingen (BOB)</p> <p>Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden n schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalversterkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvang toeslagaffaire</p> <p>Gemeente</p> <p>Aard controle R</p>	<p>Besteding (jaar T) Bob</p> <p>Gemeente</p> <p>Aard controle R Indicator: G3/04</p> <p>BBZ vanaf 2020 - kapitaalversterking</p> <p>Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalversterkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvang toeslagaffaire</p> <p>Gemeente</p> <p>Aard controle R</p>	<p>Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)</p> <p>Gemeente</p> <p>Aard controle R Indicator: G3/05</p> <p>Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)</p> <p>Aard controle n.v.t.</p>	<p>Besteding (jaar T) onderzoekskosten</p> <p>Gemeente</p> <p>Aard controle R Indicator: G3/06</p> <p>artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)</p>

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
			Indicator: G3/07	Indicator: G3/08	Indicator: G3/09	Indicator: G3/10	Indicator: G3/11	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalversterking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalversterking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalversterking (overig)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 11.274		€ 203.928	€ 21.295	€ 1.354
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)			€ 8.713	€ 4.025	€ 362
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 4.149		€ 54.100	€ 1.336	€ 220
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 158		€ 30.568	€ 1.257	€ 68
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6 Totaal	€ 15.581	€ 0	€ 297.309	€ 27.913	€ 2.004
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalversterking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/08	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/09	Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6	Totaal	0	0	N.v.t.	
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvang	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	toeslagaffair e Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 54			
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
			6 Totaal	€ 54	€ 0	€ 0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G10/01	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G10/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03		
			€ 236.283	€ 0	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire_gemeentedeel 2024	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.			
			Indicator: G12/01	Indicator: G12/02	Indicator: G12/03			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: G13/01	Indicator: G13/02	Indicator: G13/03	Indicator: G13/04	Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering				
		Gemeenten	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.				
			Indicator: H4/01	Indicator: H4/02				
			€ 153.088	€ 94.066				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			Indicator: H4/03	Indicator: H4/04	Indicator: H4/05	Indicator: H4/06	Indicator: H4/07	Indicator: H4/08
		1 Spuk Sport	€ 94.066	€ 23.845	€ 60.237	€ 9.984		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
			2					
			100					
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 10.205	€ 10.205	€ 20.410	Ja	N.v.t.
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 70.258	€ 74.436	€ 176.936	Ja	N.v.t.
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 15.700	€ 11.302	€ 11.302	Nee	N.v.t.
			4 Kansrijke Start	€ 12.560	€ 5.579	€ 5.671	Nee	N.v.t.
			5 Mentale Gezondheid	€ 3.925	€ 1.099	€ 5.359	Ja	N.v.t.
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 13.738	€ 0	€ 1.620	Ja	N.v.t.
			7 Valpreventie	€ 37.288	€ 34.900	€ 48.957	Ja	N.v.t.
			8 Leefomgeving	€ 7.850	€ 1.570	€ 3.834	Ja	N.v.t.
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 1.963	€ 0	€ 0	Ja	N.v.t.
			10 Versterken sociale basis	€ 28.260	€ 29.601	€ 40.712	Ja	N.v.t.
			11 Mantelzorg	€ 7.850	€ 8.178	€ 16.028	Ja	N.v.t.
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 7.850	€ 376	€ 7.939	Ja	N.v.t.
			13 Welzijn op recept	€ 7.458	€ 3.200	€ 6.195	Ja	N.v.t.
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 1.963	€ 1.963	€ 3.926	Ja	N.v.t.
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 5.731	€ 5.731	€ 12.718	Ja	N.v.t.
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t.					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
			Indicator: H30/07					
			Nee					
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle R Indicator: H35B/02				
			1					
			2					
VRO	J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls Tranche 1 t/m 6 Gemeenten	Projectnaam /nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J9/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/02	Aard controle D1 Indicator: J9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/06
			1 Project Flexwoningen Marsweg	Ja	Ja	120	120	120
			2 2022-0000095978					
			20					
			Kopie projectnaam /nummer	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J9/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/08	Aard controle R Indicator: J9/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/10	Aard controle R Indicator: J9/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J9/12

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

			1	Project Flexwoningen Marsweg	Ja	€ 2.804.367	€ 3.094.459	€ 2.778.932	€ 3.960.189
			2	2022-0000095978					
			20						
				Kopie projectnaam /nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)		
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.		
				Indicator: J9/13	Indicator: J9/14	Indicator: J9/15	Indicator: J9/16		
			1	Project Flexwoningen Marsweg	Ja		Nee		
			2	2022-0000095978					
			20						
VRO	J55	Aanpak energiearmoede		Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
				Indicator: J55/01	Indicator: J55/02	Indicator: J55/03	Indicator: J55/04	Indicator: J55/05	Indicator: J55/06
			261	€ 132.119	€ 160.369	10	€ 17.970	€ 37.970	
				Het aantal huishoudens dat ondersteuning - bijvoorbeeld via advies aan huis heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

			specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07	Aard controle R Indicator: J55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09		
			58	€ 0	€ 0		
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik /energierekening tot gevolg.
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14
			58	0	10	283	0
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05
			1 LAI23-03523662	€ 0	0	0	0
			2 LAI24-03744254	€ 0	0	0	0
			100				
			Bedrag dat vanuit de specifieke	Bedrag dat vanuit de specifieke	Eindverantwoording (ja/nee)		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

			uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09			
			1	€ 0	€ 0	Nee		
			2	€ 0	€ 0	Nee		
			100					
VRO	J96B	Regiodeals 4e tranche	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/ beschikingsnummer	Naam actielijn/ programmalijn / pijler	Besteding per actielijn/ programmalijn / pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler.	
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/03	Aard controle R Indicator: J96B/04	Aard controle R Indicator: J96B/05	
			1	060448 Gemeente Texel	n.v.t.	Goed Wonen & Leven	€ 1.507.857	€ 0
			2	060448 Gemeente Texel	n.v.t.	Goed Wonen & Leven	€ 102.604	€ 0
			100					
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C96B/01	Totale cumulatieve besteding per actielijn/ programmalijn / pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn / pijler.	Toelichting		
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

			Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/06	Aard controle R Indicator: J96B/07	Aard controle R Indicator: J96B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/09		
			1 060448 Gemeente Texel	€ 0	€ 2.569.664			
			2 060448 Gemeente Texel	€ 0	€ 142.639			
		100						
			Cumulatieve besteding uitvoeringsko sten zijnde kosten ten behoefte van Voorbereidin g, Administratie en Toezicht (VAT-kosten) (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddele n	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage	Eindverantwo ording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/10	Aard controle R Indicator: J96B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J96B/12			
			€ 51.242		Nee			
VRO	J107	Meerjarige stimuleringsregeling flex- en transformatiewoning en 2023	Beschikking nummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatief aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	Cumulatief aantal gerealiseerde woonruimten voor statushouders en/of Oekraïense ontheemden (t/m jaar T)	Eindverantwo ording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J107/01	Aard controle R Indicator: J107/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J107/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J107/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J107/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J107/06
			1					
			2					
		20						
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskos ten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskos ten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskos ten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskos ten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskos ten
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
			Indicator: K28/01	Indicator: K28/02	Indicator: K28/03	Indicator: K28/04	Indicator: K28/05	Indicator: K28/06
			€ 72.840	€ 235.885	€ 0			
		Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07						
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: M16/01	Aard controle R Indicator: M16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Aard controle R Indicator: M16/04	Aard controle R Indicator: M16/05	Aard controle R Indicator: M16/06
			€ 4.474.494	€ 2.146.946	€ 0	€ 0	€ 0	€ 11.405
		Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten en per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
		Aard controle R Indicator: M16/07	Aard controle R Indicator: M16/08	Aard controle R Indicator: M16/09	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/10	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/11		
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 6.632.845	€ 19.357.963		

Bijlage Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) 2024

Bijlage Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) 2024

Algemeen

Het algemeen bezoldigingsmaximum voor 2024 is € 233.000.

Bezoldiging topfunctionarissen

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publiek en semi-publieke sector (WNT) heeft als belangrijkste uitgangspunt dat alle partijen, zowel (beoogde) topfunctionarissen als instellingen, openbaar hun maatschappelijke verantwoordelijkheden dragen. De wet schrijft voor dat financiële gegevens van topfunctionarissen openbaar gemaakt moeten worden. In de onderstaande tabel zijn deze gegevens opgenomen.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Gegevens 2024**bedragen x € 1****Functiegegevens**Aanvang en einde
functievervulling in 2023Omvang dienstverband (als
deeltijdfactor in fte)

Dienstbetrekking?

BezoldigingBeloning plus belastbare
onkostenvergoedingenBeloningen betaalbaar op
termijn*Subtotaal*Individueel toepasselijke
bezoldigingsmaximum-/- Onverschuldigd betaald
en nog niet terugontvangen
bedrag**Bezoldiging**Het bedrag van de
overschrijding en de reden
waarom de overschrijding al
dan niet is toegestaan

N.v.t.

N.v.t.

Toelichting op de vordering
wegens onverschuldigde
betaling

N.v.t.

N.v.t.

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	Mevrouw E.C. van der Bruggen	De heer J.M. O
Functiegegevens	Gemeentesecretaris/algemeen directeur	Waarnem gemeentesec
Aanvang en einde functieervulling in 2022	01/01 t/m 31/03	01/04 t/m 3
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 27.002,-	€ 18.890
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 5.590,-	€ 3.753
<i>Subtotaal</i>	€ 32.592,-	€ 22.643
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 54.986,-	€ 37.268
Bezoldiging	€ 32.592,-	€ 22.643

Geachte commissie- en raadsleden,

Namens het college stuur ik u hierbij de link naar de concept programmarekening 2024. De concept programmarekening is digitaal te lezen via [Programmarekening 2024 | Texel](#)

Via Ibabs ontvangt u de programmarekening ook in pdf en het raadsvoorstel.

U ontvangt later de programmarekening in 1-oogopslag en de accountantsverklaring.

PROGRAMMAREKENING 2024 in één oogopslag

Elk jaar legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad over waar het geld aan besteed is. Dat gebeurt in de programmarekening. Dit overzicht is een samenvatting van de inkomsten en uitgaven.

Wilt u meer informatie over de programmarekening 2024? Zoek op 'programmarekening' op www.texel.nl.

OPBRENGSTEN in miljoenen

 Algemene uitkering Rijk	36,8
Overige provincie- en rijksbijdragen	12,3
 Eigen belastingen en leges	25,3
Overige	29,5
TOTAAL	103,9

KOSTEN BESTAANSZEKERHEID & ZORG

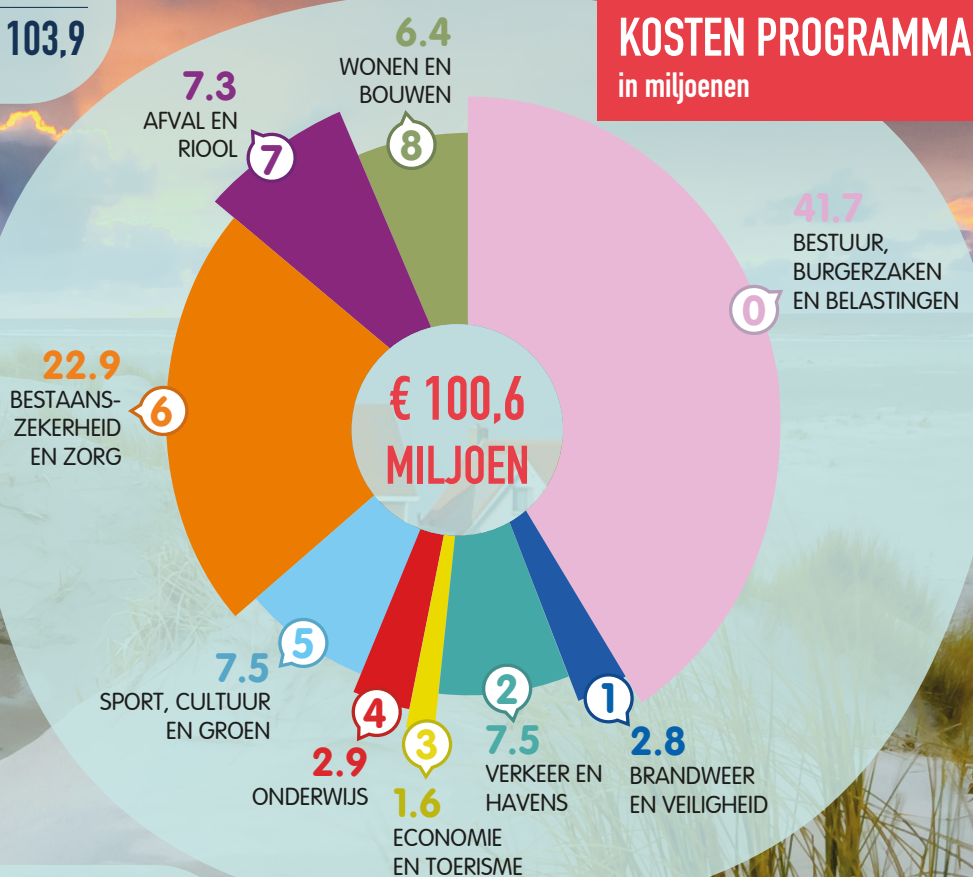
Jeugd	4,0
WMO	3,0
WSW en Beschut werk	2,5
De Bolder	4,6
Inkomensregeling	3,6
Overig	5,2

TOTAAL

22,9

KOSTEN 100,6 miljoen

WAT HEEFT U BETAALD?

Afvalstoffenheffing

- Éénpersoonshuishoudens € 245,81
- Meerpersoonshuishoudens € 396,07

Rioolrechten € 299,94

OZB (2024) bij een woning van € 350.000 € 126,14

Wat is er o.a. gedaan in 2024?

- Inwonersberaad afgerond
- Diverse fietspaden opgeknapt
- Start leefbaarheidsonderzoek dorpen
- Modernisering wasserij de Bolder
- Woningen gebouwd en woonvisie opgesteld
- Investerings sportaccommodaties buitenruimte
- Uitvoering van het toeristisch toekomstplan

Gemeente Texel

.txl

Accountantsverslag 2024

Gemeente Texel

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Aan de raadsleden van gemeente Texel
Emmalaan 15
1791 AT DEN BURG

Haarlem, xx augustus 2025

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening van uw gemeente voor het boekjaar dat eindigt op 31 december 2024. We hebben onze werkzaamheden uitgevoerd in overeenstemming met ons controleplan 2024 en de vigerende overeenkomst. Onze bevindingen en aanbevelingen zijn open en constructief besproken met de ambtelijke organisatie, de portefeuillehouder Financiën en met de leden van de auditcommissie.

Het accountantsverslag begint met een samenvatting van onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen. Daarna gaan wij in op de reikwijdte van onze controle, de diepgang waarmee wij gecontroleerd hebben en tot welke oordeel wij gekomen zijn. Vervolgens geven wij onze visie op de informatiewaarde en leesbaarheid van de paragrafen en de programmaverantwoording.

Nadat wij onze analyse hebben gegeven van de financiële positie van uw gemeente, gaan wij in meer detail in op de belangrijkste bevindingen uit onze controlewerkzaamheden. Dit doen wij langs de drie domeinen fysiek, sociaal en bedrijfsvoering.

Vervolgens geven wij op hoofdlijnen ons beeld van de stand van zaken met betrekking van de interne beheersing van uw organisatie.

We sluiten het accountantsverslag af met bijlagen waarin we bevindingen hebben opgenomen over een aantal wettelijk verplichte onderwerpen, zoals SiSa, WNT en onze onafhankelijkheid. In de bijlage hebben we ook enkele actuele ontwikkelingen gegeven die voor u van belang kunnen zijn.

Dit accountantsverslag is opgezet als interactief document waar u eenvoudig doorheen kunt navigeren door op de menuopties aan de linkerzijde of de onderstreepte woorden te klikken. Wij vragen u terughoudend te zijn met het printen van het accountantsverslag.

Wij willen graag van deze gelegenheid gebruik maken om u en uw medewerkers te bedanken voor de prettige samenwerking die we ervaren hebben. Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,
ETL Assurance & Overheidsaccountants B.V.

mr. drs. J.C. Olij RA

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen controle

Interne beheersing

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

Samenvatting van onze bevindingen en aanbevelingen

Een goedkeurende controleverklaring

Wij hebben een goedkeurende controleverklaring afgegeven bij de jaarrekening van uw gemeente. Derhalve is ons oordeel dat de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording, een getrouw beeld geeft van de werkelijkheid, rekening houdend met de goedkeuringstolerantie.

Omdat de goedkeuringstolerantie afhankelijk is van de werkelijke lasten en werkelijke dotaties aan de reserves, hebben wij de tolerantie die wij eerder hebben opgenomen in ons controleplan geactualiseerd op basis van de definitieve jaarrekening. De tolerantie voor fouten die wij bij de controle hebben gehanteerd bedraagt (afgerond) € 960.000.

Geen ongecorrigeerde controleverschillen

Ons goedkeurend oordeel betekent niet dat er helemaal geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn tijdens de controle. Wel houdt het in dat deze fouten (indien deze niet zijn gecorrigeerd) en onzekerheden onder de goedkeuringstolerantie blijven die uw raad heeft vastgesteld. De totale onzekerheden met betrekking tot de prestatielevering van zorg bedragen (afgerond) € 900.000 (Wmo & Jeugd NOG TE CONTROLEREN).

Onrechtmatigheden blijven niet binnen de verantwoordingsgrens

Het college stelt vast dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor door uw raad gestelde verantwoordingsgrens. Wij hebben geoordeeld dat de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2024 een getrouw

beeld geeft van de werkelijkheid.

Informatiewaarde van de programmaverantwoording is voldoende

De leesbaarheid van de programmaverantwoording is naar onze mening ruim voldoende. De teksten zijn in begrijpelijke taal geschreven en lezen daarom makkelijk weg. Ieder programma kent dezelfde opbouw en stramien waarin het wordt uitgewerkt.

Er zijn nog verbeteringen mogelijk om de raad nog beter in positie te brengen om haar controlerende taak goed te kunnen uitvoeren. Een belangrijke constatering hierbij is dat een zichtbaar verband mist tussen beleidsvoornemens, concrete doelstellingen, effecten en gekozen indicatoren. Waar indicatoren in de programma's aanwezig zijn, ontbreken normen, waardoor geen conclusies getrokken kunnen worden of de behaalde resultaten goed zijn, of juist niet.

Ons samenvattend beeld van de paragrafen

Voor de paragrafen geldt dat de leesbaarheid en informatiewaarde verschilt per paragraaf. Naar onze mening ontbreekt het soms aan een koppeling tussen de uitgangspunten van het beleid en de realisatie gedurende het jaar. Met andere woorden: wat stond er in de betreffende paragraaf in de begroting en wat is er uiteindelijk in de praktijk van terecht gekomen.

De paragrafen bevatten over het algemeen wel ruim voldoende informatie over het onderwerp van de paragraaf.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen controle

Interne beheersing

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

Samenvatting van onze bevindingen en aanbevelingen

Financiële positie van uw gemeente als geheel is voldoende

Uit onze analyse blijkt dat de financiële positie van uw gemeente als geheel ruim voldoende is. Uit de analyse die het college zelf heeft gemaakt in de verschillende onderdelen van de jaarstukken 2024 blijkt dat uw gemeente de komende jaren nog wel flinke uitdagingen heeft, in het bijzonder met de netto-schuldquote en de solvabiliteit. De investeringen in bijvoorbeeld de haven Oudeschild, de herinrichting voormalig ijsbaan Den Burg, de parkeerterreinen strandslag, het Thijssenhuis etc. hebben een impact op de ontwikkeling van deze indicatoren. Daarnaast vergt het Programma Waddeneilanden met een programmaperiode van 2022 tot en met 2026 de nodige inzet om eventuele projecten voor de formele einddatum te realiseren.

Zoals valt af te lezen in de jaarrekening 2024 onder de toelichting materiële vaste activa heeft uw raad in totaal € 74 miljoen aan investeringskredieten gevoteerd, waarvan € 38 miljoen in de komende periode nog moet worden uitgegeven. We hebben verderop in dit rapport onze opmerkingen per kengetal nader geduid.

Weerstandsvermogen is toereikend, maar is subjectief

Uit de jaarstukken blijkt dat het weerstandsvermogen toereikend is om de geïdentificeerde risico's af te dekken en om te voldoen aan de eisen die door de raad zijn gesteld. De gemeente heeft bij de berekening van de benodigde weerstandcapaciteit gebruik gemaakt van de Monte Carlo-methode. Hierbij is de maximale omvang en weging van de risico's geobjectiveerd tot een bedrag van € 11,6 miljoen.

Aanlevering documenten en bescheiden

We maken vanaf dit boekjaar gebruik van een nieuwe applicatie voor

het opleveren van de benodigde documenten en bescheiden. We hebben vooraf afstemming gehad uw medewerkers over de wijze en het tijdstip van de aanleveringen. De organisatie heeft documenten aangeleverd, inclusief de concept jaarrekening. Met uw organisatie hadden we afgesproken dat 1 april 2025 alle uitgevraagde documenten zouden worden aangeleverd, maar dat is niet volledig gelukt.

Naar onze mening vraagt de kwaliteit van de aangeleverde documenten en bescheiden op onderdelen nog wel de nodige aandacht.

Onze bevindingen in het fysiek domein

De boekwaarde van de grondexploitaties is voor uw gemeente ten opzichte van het voorgaand jaar afgenomen tot -/- € 924.000, d.w.z. de ontvangsten zijn op balansdatum hoger dan de uitgaven.

Het betreft in totaal 8 actieve grondexploitaties, waarvan grondexploitatie Den Burg Oost per 31 december 2024 formeel is afgesloten. Kenmerkend voor de grondexploitaties op Texel de grondexploitaties verliesgevend zijn. Hiervoor zijn in de jaarrekening voorzieningen gevormd.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen controle

Interne beheersing

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

Samenvatting van onze bevindingen en aanbevelingen

Onze bevindingen in het sociaal domein

Het proces ten aanzien van de verwerking van de Wmo en Jeugdzorg bij Texel verloopt voldoende stabiel. Wij hebben geconstateerd dat er binnen Texel nog onvoldoende grip is op de toekomstige ontwikkeling van de zorgkosten in het jeugddomein. Hierbij is Texel ook afhankelijk van de gemeente Den Helder. Een belangrijke oorzaak hiervan is dat het voorspellend vermogen van de organisatie niet toereikend is. Hierdoor is het risico aanwezig dat de werkelijke zorgkosten vanuit met name de Jeugdwet hoger uitvallen dan eerder verwacht.

Daarom hebben wij het college aangeraden om de interne beheersing van de ontwikkeling van de zorgkosten in het jeugddomein verder te laten versterken. Wij hebben hiervoor in onze managementletter 2024 enkele aanbevelingen gegeven.

Voor de prestatielevering van zorg is uw gemeente nog grotendeels afhankelijk van de gecontroleerde productieverantwoordingen, voor zover de zorgleveringen hoger zijn dan € 125.000 op jaarbasis. Hierdoor stelt u alleen achteraf vast of de zorgprestaties zijn vastgesteld voor de grotere zorgorganisaties. In het sociaal domein is er bij de kleine zorgleveranciers aandacht nodig voor prestatielevering, bijv. door de kleine zorgverleners weer te bezoeken (een werkwijze die ooit door Texel ontwikkeld was, maar niet meer wordt toegepast). Dit zorgt net als in eerdere jaren voor een onzekerheid voor de prestatielevering van het deel van de zorgkosten waar geen controleverklaring voor is afgegeven, alsmede voor de Persoonsgebonden budgetten. Hierbij valt ons op dat de onzekerheid bij de jeugdzorg hoger is dan bij de zorg in het kader van de Wmo. Een

mogelijke reden is dat in de jeugdzorg gebruik wordt gemaakt van veel kleinere zorgaanbieders. Hierdoor is het moeilijker om goede grip te houden op deze leveranciers vanuit contractmanagement, maar ook op de zorglevering. Daarom raden wij u aan om te onderzoeken of het mogelijk is om het aantal aanbieders in de jeugdzorg te verkleinen. Indien dit niet mogelijk is, dan raden wij u aan om de interne beheersing van de zorglevering door deze aanbieders te verbeteren.

Onze "overall" bevinding in het domein bedrijfsvoering

Uw college heeft in de bestuurlijke boodschap van de jaarrekening nadrukkelijk verwoord dat het boekjaar 2024 in het teken stond om de basis van de organisatie weer op orde te krijgen. Ook de paragraaf Bedrijfsvoering gaat in op de ontwikkelingen in uw organisatie. Het ambitieniveau van uw gemeente is hoog, maar om plannen tijdig en kwalitatief uit te kunnen voeren is de beschikbaarheid van voldoende, deskundige medewerkers van groot belang. In de afgelopen perioden is sprake geweest van een hoog verloop van medewerkers, zowel vanwege vertrek van het eiland, langdurig ziekteverzuim, maar ook vanwege pensionering.

Wij hebben in onze managementletter 2024 geconstateerd dat de interne beheersing om aandacht vraagt. We hebben vastgesteld dat de VIC niet is doorontwikkeld en ten tijde van onze interim-controle waren belangrijke onderdelen van de geplande interne controles niet opgestart c.q. nog niet uitgevoerd. Onze conclusie is ook dat de kwaliteit van de interne controles nog niet op het gewenste niveau is.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen controle

Interne beheersing

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

Samenvatting van onze bevindingen en aanbevelingen

De Bolder

De controle van cijfers De Bolder is vanaf boekjaar 2024 geïntegreerd in onze algemene controleaanpak. Alhoewel een separate jaarrekening voor de Bolder niet meer nodig is, immers de cijfers 2024 van De Bolder worden volledig 'geconsolideerd' opgenomen in de programmarekening van de gemeente, is een financieel document (balans en exploitatie) wel opgesteld. Het resultaat van de Bolder over 2024 is in de jaarrekening 2024 van de gemeente verwerkt in de algemene reserve De Bolder. Onze controleverklaring 2024 bij de jaarrekening van de gemeente Texel dekt de jaarcijfers van De Bolder af.

De intentie van uw college is dat ook de administratie die nu nog zelfstandig in een aparte omgeving wordt gevoerd, te integreren in de administratie (Key2Financien) van de gemeente Texel.

Interne beheersing is nog niet geheel toereikend

Naar onze mening is de interne beheersing van de gemeente als geheel nog niet toereikend om tot een getrouwe jaarrekening en rechtmatigheidsverantwoording te komen. Hierdoor waren nog veel aanvullende gegevensgerichte detailwerkzaamheden nodig door de VIC in het voorjaar 2025 en ons om tot een overall oordeel te kunnen komen.

In onze managementletter 2024 zijn diverse bevindingen en aanbevelingen opgenomen die u kunnen ondersteunen bij het verbeteren van de interne beheersing. In deze rapportage hebben wij

een korte samenvatting opgenomen van de managementletter.

Geen indicaties voor fraude

Tijdens onze controle hebben wij nadrukkelijk aandacht besteed aan het onderwerp fraude. Uit onze werkzaamheden zijn geen indicatie voortgekomen voor fraude.

Schattingen door het college zijn evenwichtig

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt beoordeeld en allemaal als evenwichtig aangemerkt.

Specifieke aandachtspunten gemeenteraad

Vanuit de gemeenteraad zijn specifieke aandachtspunten meegegeven voor de controle van de jaarrekening 2024, nl:

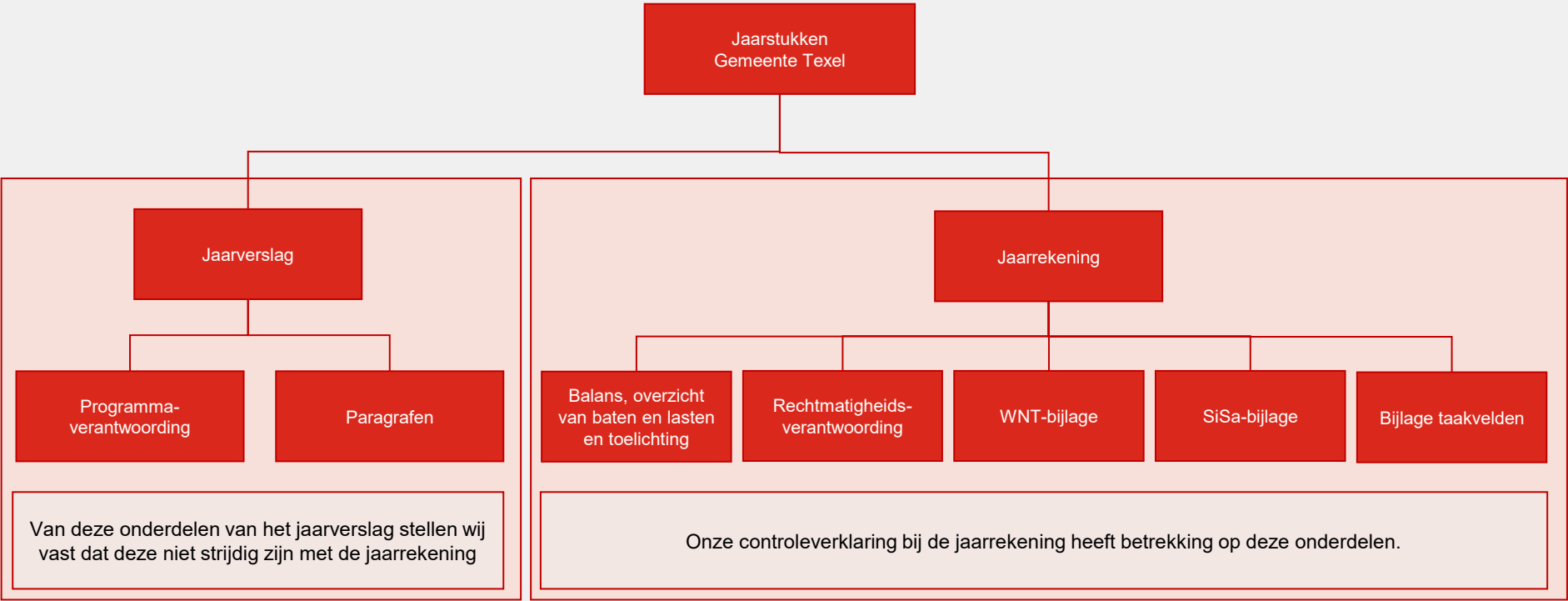
- prestatieakkoord leveringen en diensten, inclusief de Wmo en Jeugdzorg;
- Voortgang Regiodeal De Waddeneilanden en het Woningbouwprogramma en de hiermee samenhangende regeling Woningbouwimpuls en rijksbijdrage onrendabele top-woningen uit het controleplan rechtmatigheid.

	Samenvatting
	Jaarrekening
Reikwijdte van de controle	
	Goedkeuringstolerantie
	Ons getrouwheidsoordeel
	Samenvatting bevindingen
	Rechtmatigheidsverantwoording
	Informatiewaarde jaarverslag
	Financiële positie
	Bevindingen controle
	Interne beheersing
	Speerpunten van de gemeenteraad
	Bijlagen

De reikwijdte van onze controle

U heeft ons verzocht om de jaarrekening 2024 van uw gemeente te controleren. De jaarstukken bestaan uit meerdere onderdelen, welke wij niet allemaal met dezelfde diepgang controleren. In het auditplan hebben wij afspraken met u gemaakt over de reikwijdte van de controle.

Wij bevestigen dat de definitieve reikwijdte van de controle gelijk is aan die in het auditplan. Onderstaand hebben wij een samenvatting opgenomen op welke wijze wij de verschillende onderdelen van de jaarstukken in onze controle hebben betrokken.

Samenvatting

Jaarrekening

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Ons getrouwheidsoordeel

Samenvatting bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Informatiewaarde jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen controle

Interne beheersing

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

Dit zijn de definitieve toleranties die wij hebben gebruikt tijdens onze controle

U bepaalt binnen de wettelijke kaders welke goedkeuringstoleranties wij hanteren. Op grond van het BADO bedraagt deze tolerantie maximaal 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves voor fouten en 3% voor onzekerheden. U heeft ons gevraagd om deze maximale tolerantie te gebruiken bij onze werkzaamheden. De relatie tussen de goedkeuringstolerantie, eventueel geconstateerde afwijkingen en ons oordeel staat in tabel rechts van deze pagina aangegeven. Omdat de goedkeuringstolerantie afhankelijk is van de werkelijke lasten en werkelijke dotaties aan de reserves, hebben wij de tolerantie die wij eerder hebben opgenomen in ons controleplan geactualiseerd op basis van de definitieve jaarrekening. Dit hebben wij samengevat in onderstaande grafiek.

	≤ 1%	≤ 3%	≥ 3%	≥ 10%
Fouten	Goedkeurend	Beperking	Afkeuring	Afkeuring
Onzekerheden	Goedkeurend		Beperking	Oordeel-onthouding

Rapporteringstolerantie

De rapporteringstolerantie is de grens waarboven wij gevonden afwijkingen in dit accountantsverslag aan u rapporteren. U heeft voor dit controlejaar de rapporteringstolerantie bepaald op € 25.000.

De goedkeuringstolerantie ten opzichte van onze planning is **HOGER**

	Fouten	Onzekerheden
Tolerantie controleplan	720	2.160
Tolerantie jaarrekening	960	2.880

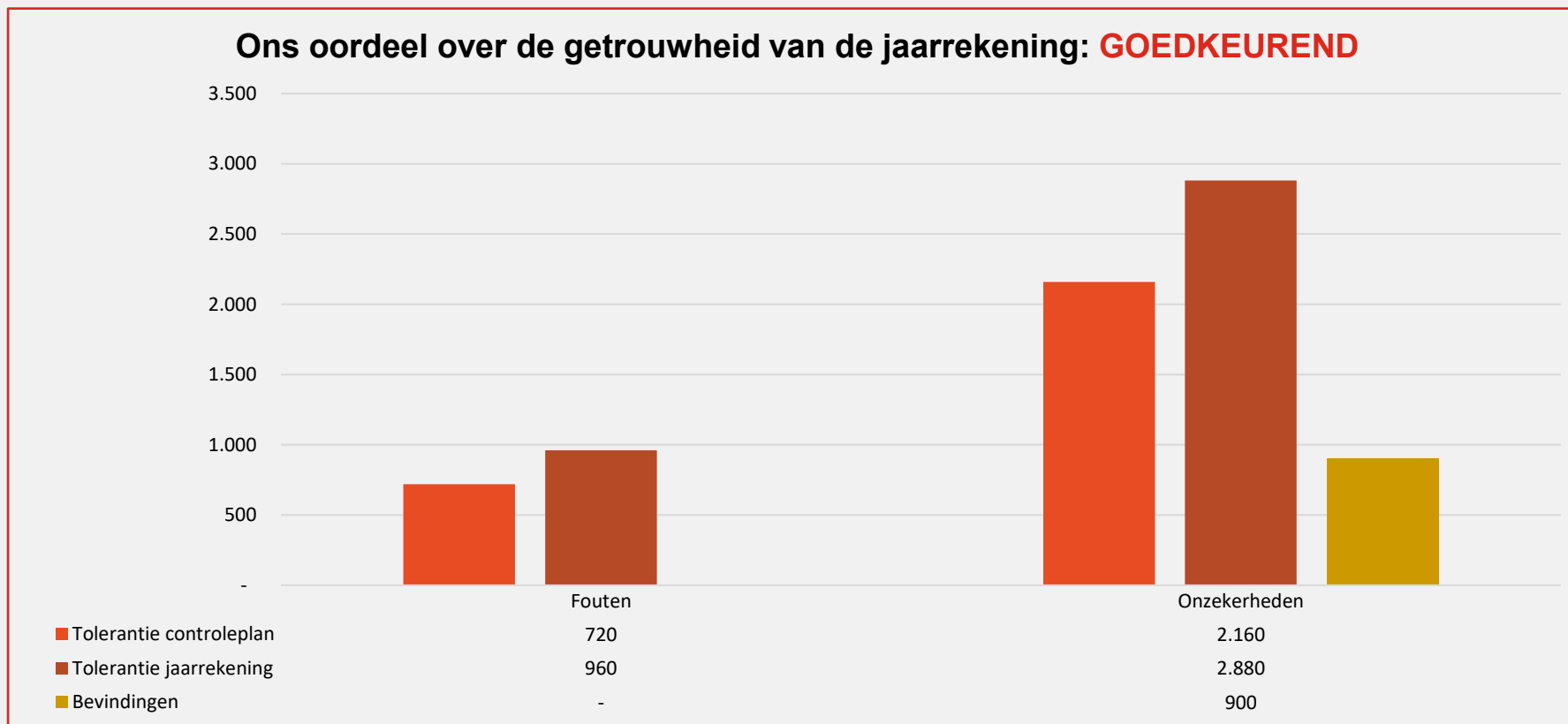
Wij geven een goedkeurend oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening

Ons oordeel bij uw jaarrekening

Wij hebben een goedkeurende controleverklaring afgegeven bij de jaarrekening van uw gemeente. Derhalve is ons oordeel dat de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording, een getrouw beeld geeft van de werkelijkheid, rekening houdend met de goedkeuringstolerantie.

Bevindingen blijven binnen de tolerantie

Ons goedkeurend oordeel betekent niet dat er helemaal geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Wel houdt het in dat deze fouten (indien deze niet zijn gecorrigeerd) en onzekerheden onder de goedkeuringstolerantie blijven die uw raad heeft vastgesteld. Dit hebben wij in onderstaande tabel samengevat. Op de volgende pagina kunt u lezen om welke specifieke fouten en onzekerheden het gaat.

Fouten en onzekerheden in de jaarrekening nader uitgelicht

Op de vorige pagina hebben wij u gemeld wat het totaal is van de fouten en onzekerheden die wij hebben geconstateerd, die het college niet heeft gecorrigeerd of niet heeft kunnen corrigeren. In de tabel hieronder hebben we deze voor u specifiek uitgesplitst. Tevens hebben we de fouten en onzekerheden kort toegelicht.

Fouten

Er zijn geen (materiële) niet-gecorrigeerde fouten in de jaarrekening 2024 van de gemeente Texel.

Onzekerheden Wmo en Jeugdwet (inclusief Pgb's)

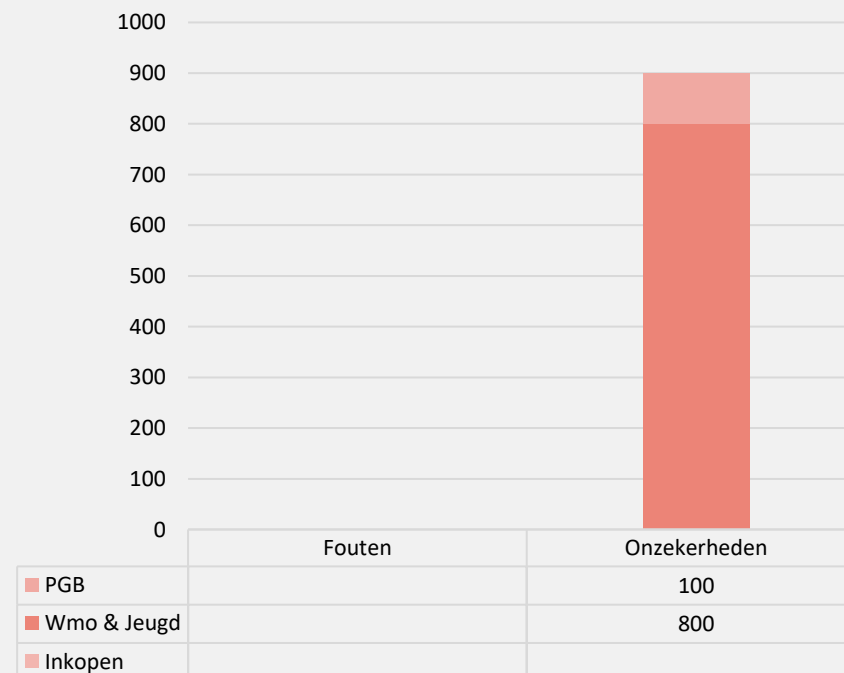
Voor de vaststelling van prestatielevering in het sociaal domein, bent u afhankelijk van de gecontroleerde productieverantwoordingen van de zorgverleners. Voor kleine zorgverleners met een productievolume tot € 125.000 ontvangt uw gemeente geen controleverklaring bij de productieverantwoording, dan wel zijn er van sommige zorginstellingen (nog) geen verantwoordingen ontvangen althans op de peildatum medio mei 2025. Daarom is de prestatielevering van deze kosten niet vastgesteld. Dit resulteert in een onzekerheid van in totaal € 900.000 in de jaarrekening.

Prestatielevering reguliere inkopen is verbeterd

De aantoonbare prestatielevering in de eerste lijn was voorgaand jaar nog niet voldoende gewaarborgd. Om dit onderdeel van het inkoopproces beter te organiseren is het factuur-afhandelingsproces medio 2024 per oktober 2024 aangescherpt. De prestatieverklaring is in het nieuwe financiële systeem (Key2Financien) als een verplicht onderdeel opgenomen waarbij alleen een vinkje zetten in Key2Financien niet volstaat). Voor 2024 zijn na de interim-controle op

basis van door ons aangeleverd lijstwerk (inkooplijst met selectie deelwaarnemingen) alsnog de interne controles - uitgevoerd om vast te stellen of gefactureerde prestaties zijn geleverd. Op basis van een review op de ontvangen documenten en bescheiden hebben wij vastgesteld dat in voldoende mate de prestatieleveringen zijn aangetoond.

Fouten en onzekerheden gespecificeerd

Samenvatting

Jaarrekening

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Ons getrouwheidsoordeel

Samenvatting bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Het college geeft de rechtmatigheidsverantwoording af

Achtergrond

Het college geeft een eigen oordeel bij de rechtmatigheid van de jaarrekening. Deze rechtmatigheids-verantwoording is onderdeel van de jaarrekening en valt daarom binnen de reikwijdte van onze controle. Daarmee zijn voor de raad waarborgen ingebouwd dat het college niet zomaar de verantwoording kan opstellen en afgeven. Bij rechtmatigheid in dit kader bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. Baten, lasten en balansmutaties moeten rechtmatig tot stand zijn gekomen. De rechtmatigheidsverantwoording door het college gaat dus primair om de financiële beheershandelingen.

Rechtmatigheidscriteria

In de rechtmatigheidsverantwoording legt het college verantwoording af over de volgende drie rechtmatigheidscriteria:

- **Begrotingsrechtmatigheid:** handelt het college binnen de door de raad beschikbaar gestelde budgetten en kredieten.
- **Misbruik en oneigenlijk gebruik:** zijn in (de uitvoering van) het beleid voldoende waarborgen opgenomen om misbruik of oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving te voorkomen of tegen te gaan?
- **Voorwaardencriterium:** zijn de baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met wet- en regelgeving tot stand gekomen?

Alle andere criteria worden afgedekt door het oordeel van de accountant over het getrouwe beeld van de jaarrekening. Deze hoeven niet vermeld te worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

Verantwoordingsgrens

In de rechtmatigheidsverantwoording rapporteert het college over geconstateerde afwijkingen. Onder afwijkingen wordt verstaan fouten en onduidelijkheden over de rechtmatigheid van een financiële beheershandeling. U heeft ervoor gekozen om de verantwoordingsgrens vast te stellen op 3% van de werkelijke lasten, inclusief werkelijke toevoegingen aan de reserves zijnde (afgerond) € .

Vaststelling door het college

Het college heeft vastgesteld dat de omvang van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties die *niet* rechtmatig tot stand zijn gekomen (afgerond) € 26,8 miljoen bedraagt, waarvan € 22 miljoen als niet-acceptabel is aangemerkt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 2,9 miljoen. De reden voor de onrechtmatigheid zijn begrotingsonrechtmatigheden (€ 14,4 miljoen) en onrechtmatige aanbestedingen (€ 12,4 miljoen). De onrechtmatigheden zijn in meer detail toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording en de paragraaf Bedrijfsvoering.

Ons oordeel over de rechtmatigheidsverantwoording

Wij hebben de werkzaamheden die door en namens het college zijn uitgevoerd om tot de rechtmatigheidsverantwoording te komen beoordeeld. **Op basis van deze werkzaamheden zijn wij niet tot een andere conclusie gekomen dan het college. De rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening geeft een getrouw beeld van de werkelijkheid.**

Ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde van de programmaverantwoording

In de tabel hieronder hebben wij ons mening gegeven over de leesbaarheid en informatiewaarde van de programmaverantwoording.

Daarnaast hebben wij beoordeeld of de programmaverantwoording in overeenstemming is met de jaarrekening en voldoet aan alle eisen die het BBV eraan stelt.

Proces	Status	Tov 2023	Belangrijkste reden classificatie niet-groen
Leesbaarheid	●	Gelijk	<ul style="list-style-type: none"> Teksten zijn voldoende duidelijk geschreven en lezen daarom makkelijk weg. De programmaonderdelen worden langs een vast stramien uitgewerkt (visie, doelstelling, opsomming maatregelen).
Informatiewaarde	●	Gelijk	<ul style="list-style-type: none"> Geen gebruik van bijvoorbeeld 'stoplicht-kleuren' om een indicatie af te geven voor 'kwaliteit' en 'tijd'; Waar indicatoren/kengetallen in de programma's gepresenteerd worden, ontbreken normen en/of toelichtingen, waardoor het lastig is conclusies te trekken; veelheid aan overzichten/tabellen, met soms gedetailleerde informatie, om de raad te informeren over de voortgang en resultaten per programma. We vragen ons of af de lezer met de vele overzichten en de gepresenteerde details door de bomen het bos nog ziet; De jaarrekening van Texel is een omvangrijk document (366 blz.) als we dit vergelijken met gemeenten van een gelijke omvang.
Overeenstemming met jaarrekening	●	Gelijk	
In overeenstemming met het BBV	●	Gelijk	

Legenda	Betekenis
●	Voldoet niet of beperkt aan de norm
●	Voldoet aan de norm, maar verdere verbetering is mogelijk om de raad beter in positie te brengen
●	Voldoet aan de norm en brengt de raad goed in positie

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Programmaverantwoording

Paragrafen

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Programmaverantwoording

Paragrafen

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde van de paragrafen

Paragrafen algemeen

In onze visie vormen de paragrafen een belangrijk onderdeel voor de raad om haar controlerende taak goed te kunnen uitvoeren. In deze paragrafen moet het college verantwoording afleggen over een aantal belangrijke beleidsmatige onderwerpen die dwars door de programma's heen snijden. Daarom geven wij ook ten aanzien van de paragrafen ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde. Tevens beoordelen we of de paragrafen in overeenstemming zijn met de jaarrekening en voldoen aan alle eisen die het BBV aan de paragrafen stelt. Dit hebben wij per paragraaf gedaan.

Op de volgende pagina's hebben wij onze mening gegeven over de leesbaarheid en informatiewaarde van de paragrafen in de jaarrekening.

Wij bevelen u aan om ook onze signaleringen ten aanzien van de paragrafen mee te nemen bij de verdere ontwikkeling van uw P&C documenten.

Uw college heeft ontwikkel – en verbetermaatregelen 'op de planning' staan voor de P&C cyclus. Met name de wens om de P&C cyclus meer te focussen op de lange (strategische) termijn en minder op het inspelen op 'ad-hoc' gebeurtenissen. Inmiddels is er ook een bestuursopdracht vastgesteld en zal dit in het komende jaar verder in de organisatie moeten worden uitgewerkt.

Ons samenvattend beeld van de paragrafen

Voor de paragrafen geldt dat de leesbaarheid en informatiewaarde

verschilt per paragraaf. Naar onze mening ontbreekt het over de hele breedte nog wel aan een toereikende koppeling tussen de uitgangspunten van het beleid en de realisatie gedurende het jaar. Met andere woorden: wat stond er in de betreffende paragraaf in de begroting en wat is er uiteindelijk in de praktijk van terecht gekomen. De paragrafen bevatten over het algemeen wel voldoende informatie over het onderwerp van de paragraaf.

Samenvattend komen wij tot volgende aanbevelingen om de leesbaarheid en informatiewaarde van de paragrafen te verbeteren::

- Versterk de koppeling tussen de paragrafen in de begroting en de paragrafen in de jaarrekening;
- Voorzie kwalitatieve analyses van verklarende kwantitatieve analyses;
- Maak daar waar mogelijk meer gebruik van grafieken en infographics.

Ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde van de paragrafen

Proces	2024	2023	Belangrijkste reden classificatie niet-groen
Lokale heffingen	●	●	In de toelichting op de kostendekkendheid kan nog weergegeven worden of de kostendekkendheid tussen verschillende onderdelen wordt bereikt door gebruik te maken van kruissubsidiëring, alsmede in welke mate er kruislings wordt gesubsidieerd. Vooral van belang voor heffingen en rechten met een dekking van meer dan 100%.
Weerstandsvormogen en risicobeheersing	●	●	<ul style="list-style-type: none"> Paragraaf voldoende mate uitgewerkt; De analyse van de onderlinge verbanden tussen de kengetallen zou nog meer diepgang kunnen krijgen; Zo mogelijk combineren met een duiding over de mate van aanvaardbaarheid van de financiële positie.
Onderhoud kapitaalgoederen	●	●	<ul style="list-style-type: none"> Wordt in de paragraaf geen inzicht gegeven in de financiële consequenties die uit het beleidskader voortvloeien. Geen meerjarenperspectief meegenomen voor inzicht in structurele karakter van de onderhoudskosten.
Financiering	●	●	<ul style="list-style-type: none"> Een analyse van de (toekomstige) financieringsbehoefte ontbreekt Bezie de financieringspositie van de gemeente in meerjarenperspectief om zodat een trendanalyse en financieringsbehoefte op termijn te ontwikkelen. Dit mede gezien de geplande investeringen op Texel.

Legenda	Betekenis
●	Voldoet niet of beperkt aan de norm
●	Voldoet aan de norm, maar verdere verbetering is mogelijk om de raad beter in positie te brengen
●	Voldoet aan de norm en brengt de raad goed in positie

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Programmaverantwoording

Paragrafen

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

	Samenvatting
	Jaarrekening
	Informatiewaarde jaarverslag
	Programmaverantwoording
	Paragrafen
	Financiële positie
	Bevindingen controle
	Interne beheersing
	Speerpunten van de gemeenteraad
	Bijlagen

Ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde van de paragrafen

Proces	2024	2023	Belangrijkste reden classificatie niet-groen
Bedrijfsvoering	●	●	<ul style="list-style-type: none">• Toelichting over de organisatie en de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering zijn van voldoende niveau.• Rechtmatigheid is in voldoende mate toegelicht.
Verbonden partijen	●	●	<ul style="list-style-type: none">• Voldoende toelichting op visie en beleid; de feitelijke ontwikkelingen en beleidsvoornemens worden beperkt belicht.
Grondbeleid	●	●	<ul style="list-style-type: none">• Paragraaf geeft een goede weergave van het gevoerde grondbeleid passend bij de aard en omvang de grondexploitaties. Risico's die verbonden zijn aan grondexploitaties kunnen meer concreet worden uitgewerkt. Mede in relatie tot de periodieke rapportage over de projecten.
Openbaarheid	●	●	<ul style="list-style-type: none">• Beschrijven van de beleidsvoornemens en de (voortgang van de) uitvoering is een aanvullend aandachtspunt.

Legenda	Betekenis
●	Voldoet niet of beperkt aan de norm
●	Voldoet aan de norm, maar verdere verbetering is mogelijk om de raad beter in positie te brengen
●	Voldoet aan de norm en brengt de raad goed in positie

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Kengetallen BBV

Weerstandsvermogen

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze analyse van uw financiële positie

In onze controleverklaring moeten wij expliciet aandacht besteden aan de geschiktheid van de door het college gehanteerde en onderbouwde veronderstellingen inzake het opvangen van financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

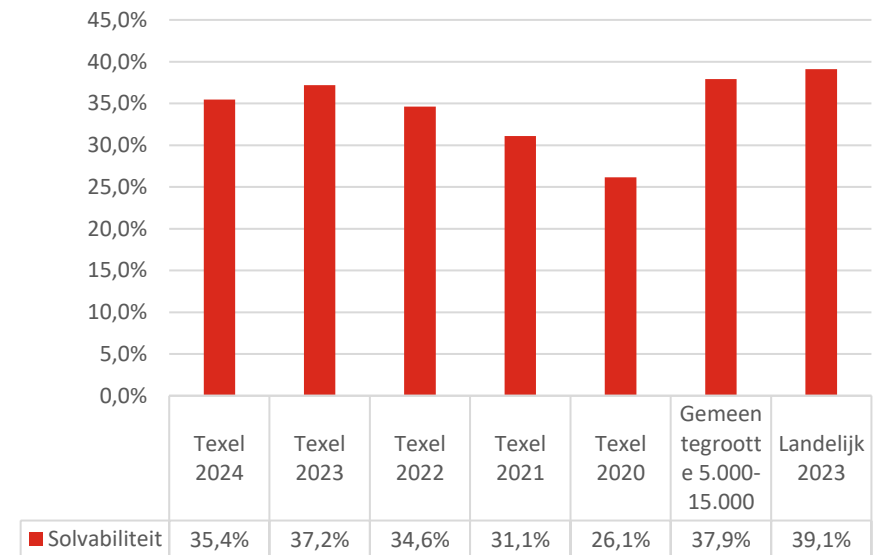
Om aan deze eis te voldoen hebben wij onder andere kennis genomen van de in jaarstukken opgenomen paragraaf 'Weerstandsvermogen', waarin het college de relatie heeft gelegd tussen de onderkende risico's, de benodigde weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen. Ten aanzien van deze analyse hebben wij overwogen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis hebben. Ons beeld van deze paragraaf hebben we eerder al gegeven. Een nadere analyse van uw weerstandsvermogen hebben we op deze pagina gegeven.

Daarnaast hebben wij vastgesteld of de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen. In de grafieken op deze en de volgende pagina's hebben we een overzicht opgenomen van de kengetallen die verplicht in de jaarrekening van uw gemeente moeten worden opgenomen. Deze hebben we afgezet tegen de waarden van de ratio's van de gemeente over de afgelopen vier jaar, maar ook tegen de gemiddelde omvang van andere gemeenten met uw omvang en met Nederland als geheel. Uit deze analyse blijkt dat de financiële positie van uw gemeente als geheel voldoende is. Uit de analyse die het college zelf heeft gemaakt in de paragraaf Weerstandsvermogen, blijkt echter dat uw gemeente de komende jaren een uitdaging heeft, in het bijzonder met de netto-schuldquote en de solvabiliteit als gevolg van geplande investeringen. Hierna hebben wij onze constatering per kengetal nader geduid.

Solvabiliteit

De solvabiliteit van uw gemeente schommelt de laatste jaren tussen de 35-37%. Hiermee zit uw gemeente niet in de meest risicovolle risicocategorie die de provincie gebruikt bij de uitvoering van haar toezichthoudende taak. De oorzaak is ten dele incidenteel van aard, zoals behaalde overschotten opvang van Oekraïense vluchtelingen, maar ook door een (verwachte) toename van het investeringsvolume. Met de onzekerheden van de gemeentefinanciën vanaf 2026 is het aan te raden om in totaliteit na te denken over de minimale financiële positie die u nodig acht. De Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2023 is hiervoor de basis; we bevelen na te gaan of actualisering nodig is.

Solvabiliteit

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Kengetallen BBV

Weerstandsvermogen

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze analyse van uw financiële positie

Netto schuldquote en gecorrigeerde netto schuldquote

De (gecorrigeerde) netto schuldquote van uw gemeente is opgelopen naar 58% (52%) ultimo 2024.

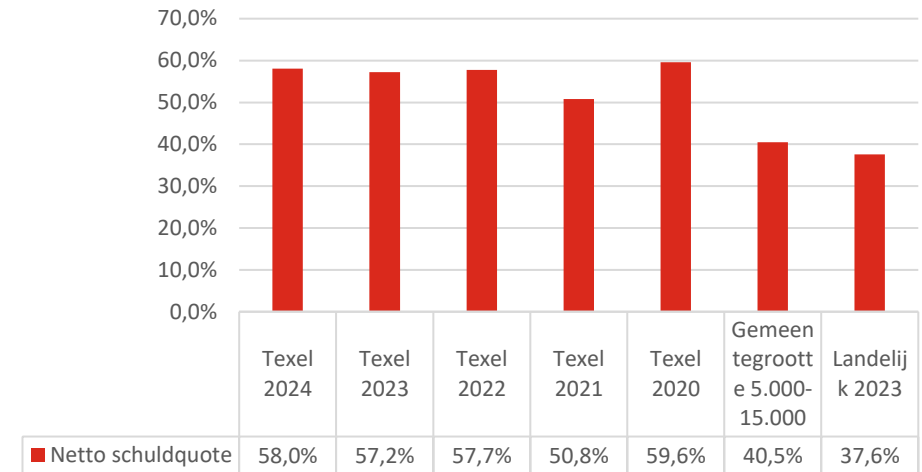
Vanuit haar toezichthoudende taak acht de provincie Noord-Holland een (gecorrigeerd) netto schuldquote die lager is dan 90% als minst risicovol. Voor beide ratio's voldoet uw gemeente hier ruimschoots aan. Ten opzichte van het gemiddelde van andere gemeenten met uw omvang, is uw netto-schuldquote als hoog te kwalificeren.

Om de voorgenomen ambities en investeringen te financieren werd verwacht dat er in 2024 mogelijk nieuwe leningen aangetrokken zouden worden. In de begroting 2024 is daarom rekening gehouden met een hogere (gecorrigeerde) netto schuldquote van 82% (79%).

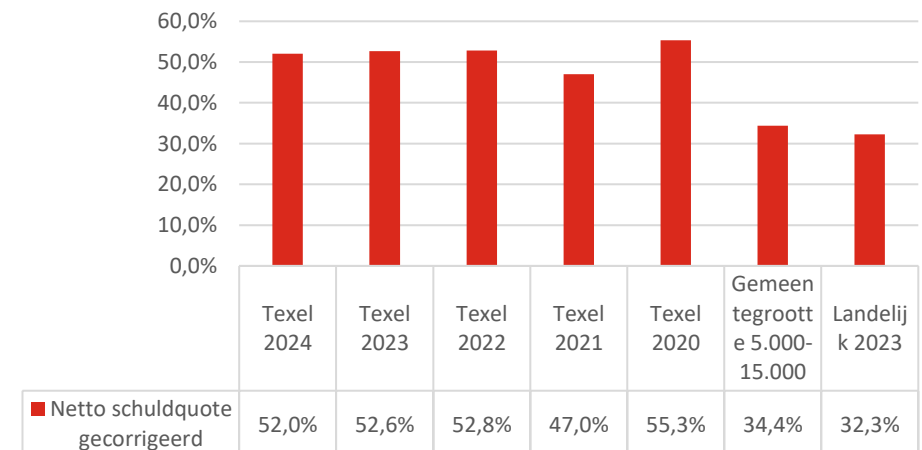
Om te voorkomen dat de netto schuldquote te snel oploopt en uw gemeente mogelijk in de categorie *meest risicovol* beland, raden wij u aan om samen met het college nu al na te denken over mogelijke maatregelen om dit te voorkomen.

Wanneer daar een beeld van is, kunnen binnen deze ruimte keuzes gemaakt worden. Daarnaast kan gekeken worden welke ruimte er nog over is, naast alle noodzakelijke investeringen.

Netto schuldquote

Netto schuldquote gecorrigeerd

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Kengetallen BBV

Weerstandsvermogen

Bevindingen
controle

Interne beheersing

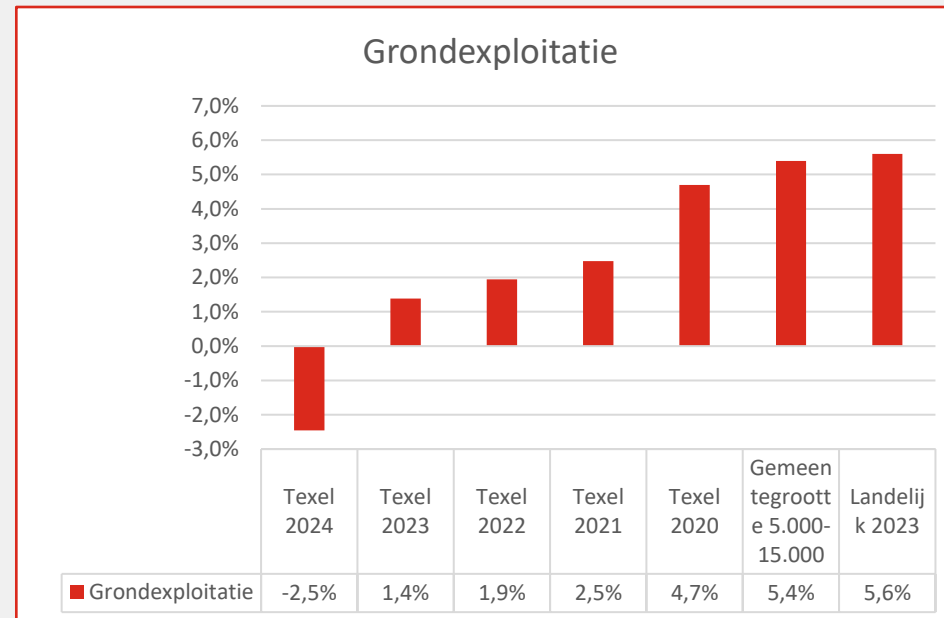
Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze analyse van uw financiële positie

Grondbeleid

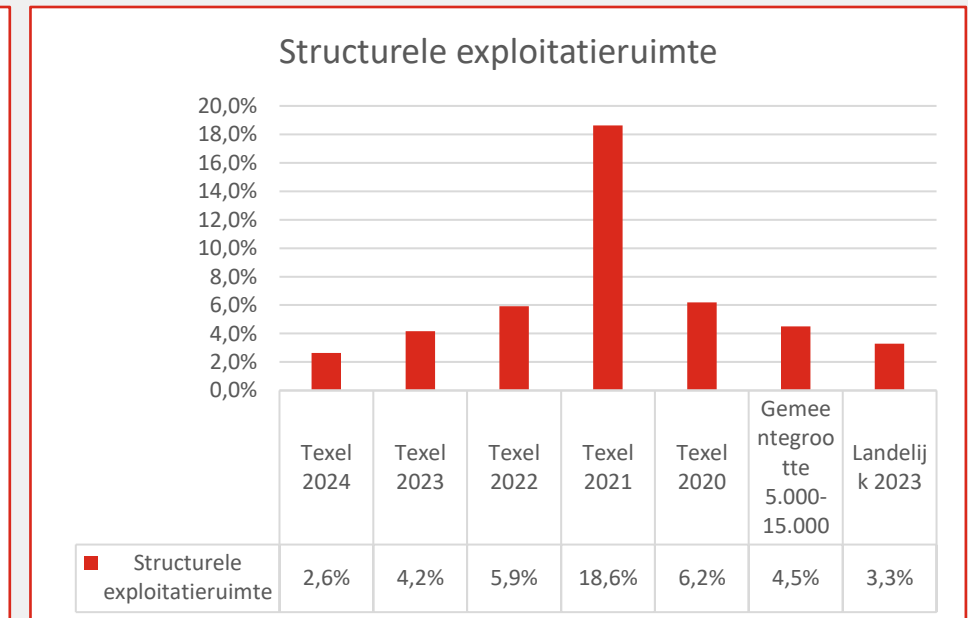
Het relatieve belang van de grondexploitatie in de totale exploitatie van de gemeente is in 2024 +/- 2,5%. Met dit lage percentage bevindt uw gemeente zich in de categorie *minste risicovol* die de provincie hanteert bij haar toezichhoudende taak. Ten opzichte van het gemiddelde van andere gemeenten in dezelfde inwonersklasse kwalificeren wij het financiële risicoprofiel van uw grondexploitatie ook als laag. Dit gemiddelde lijkt op het eerste gezicht niet geheel logisch, omdat u nog wel een 8-tal grondexploitatie op uw balans heeft staan. De risico's die in deze exploitaties aanwezig zijn, zijn naar hun aard beperkt, mede vanwege de stand van zaken m.b.t. de resterende investeringen en korte looptijden, alsmede de reeds getroffen verliesvoorzieningen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is net als in voorgaande jaren positief, maar wel lager dan in 2023 en 2022. Dit houdt in dat de structurele lasten kunnen worden gedekt door structurele baten. Een negatieve ruimte betekent dus dat de structurele lasten hoger zijn dan de structurele baten.

Er een sprake is van een overschot in de exploitatie in 2024 nadat alle incidentele resultaten zijn geëlimineerd. Het percentage ligt in 2024 lager dan voor gemeenten in dezelfde grootte klasse. Hierbij moet wel worden aangetekend dat de afgelopen jaren voor de meeste gemeenten positief zijn geweest qua resultaten. De verwachting is dat, zeker gezien de mogelijke afname van het gemeentefonds, dit percentage de komende jaren onder druk kan komen te staan.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Kengetallen BBV

Weerstandsvermogen

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze analyse van uw financiële positie

Belastingcapaciteit

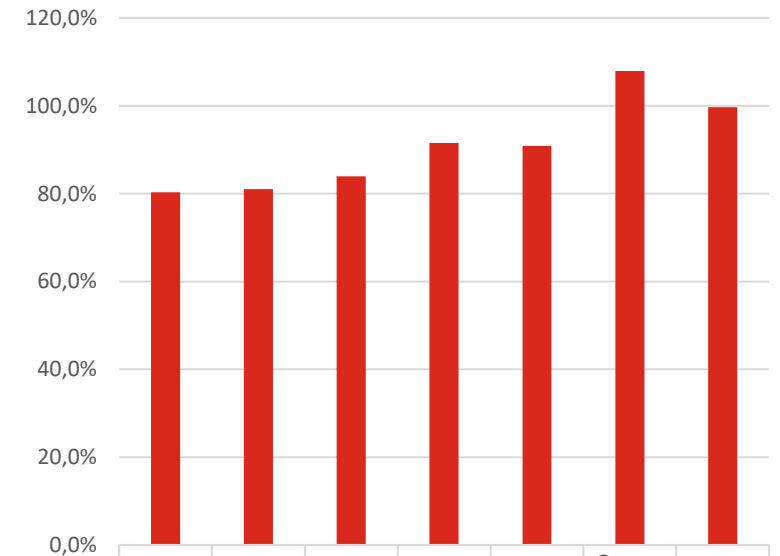
De belastingcapaciteit wordt berekend als de verhouding tussen de gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning in uw gemeente en de landelijke gemiddelde woonlasten voor hetzelfde huishouden over het laatst bekende begrotingsjaar. Hiervoor hebben wij 2024 gebruikt. Om de berekeningen te maken hebben wij de definities aangehouden van het kennisinstituut Coelo.

Dit instituut gaat voor de bepaling van het gemiddelde bedrag aan OZB uit van de gemiddelde WOZ waarde van een koopwoning in uw gemeente. Wij gebruiken de definitie van Coelo om aan te sluiten bij de informatie die openbaar gemaakt is door het CBS.

De omvang van de belastingcapaciteit in uw gemeente is relatief laag. Het percentage schommelt voor de jaren 2022-2024 rond de 80% en blijft daarmee ruim onder de 100%. Daarmee is Texel een 'goedkopere' gemeente wat de woonlasten betreft.

Texel zit met de gemeentelijke belastingen ook onder het gemiddelde van gemeenten in een vergelijkbare inwonersklasse (107,9%).

Belastingcapaciteit

Belastingcapaciteit	Texel 2024	Texel 2023	Texel 2022	Texel 2021	Texel 2020	Gemeentegroep 5.000-15.000	Landelijk 2023
	80,3%	81,0%	84,0%	91,5%	90,9%	107,9%	99,7%

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Kengetallen BBV

Weerstandsvermogen

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze analyse van uw weerstandsvermogen

In de paragraaf Weerstandsvermogen is door het college een analyse gemaakt van het weerstandsvermogen van uw gemeente per 31 december 2024. Eerder in dit rapport hebben wij een aangegeven hoe wij aankijken tegen de leesbaarheid en informatiewaarde van de paragraaf Weerstandsvermogen. In deze paragraaf gaan we dieper in op de analyse die door het college gemaakt is.

Objectiviteit van de benodigde weerstandscapaciteit

Een belangrijk nadeel van de benodigde weerstandscapaciteit is dat deze subjectief is. Het is volledig afhankelijk van de kwaliteit van het risicomanagement en de mogelijkheid om de maximale omvang en kans van voordoen van de risico's te bepalen. In de praktijk is dit vaak weerbarstiger dan uit de paragraaf Weerstandsvermogen blijkt

Zoals wij in onze managementletter 2024 hebben opgenomen, is het risicomanagement bij uw gemeente onderdeel van de normale bedrijfsvoering. Het risicomanagementproces, waaronder het denken en handelen vanuit risico's, wordt nog niet integraal beleefd en toegepast in de organisatie. Hierdoor kan niet zomaar gesteld worden dat de risico's die genoemd zijn in de paragraaf juist en volledig zijn, ook omdat de inschatting van risico's naar zijn aard een bepaalde mate van subjectiviteit met zich meebrengt.

De uitwerking van het risicomanagement-proces in de organisatie is in ontwikkeling met het doel het risicomanagement op het gewenste niveau te krijgen. Wel vormen de risico's naar onze mening een passende afspiegeling van het risicoprofiel van uw gemeente in vergelijking met andere gemeenten.

Uw weerstandsvermogen nader geanalyseerd

Het weerstandsvermogen is bepaald op een bedrag van € 10,6 miljoen. In verhouding tot de berekende waarde van de risico's op basis van de Monte Carlosimulatie van € 2,8 miljoen is de ratio weerstandsvermogen 3,78 en dus zonder meer uitstekend te noemen.

Met deze uitkomst is rekening gehouden met een ondergrens van de algemene reserve van € 2 miljoen. Verstandig om het risicomanagement te blijven ontwikkelen, waar de risico's zitten, en waar mogelijk grip op de risico's versterkt kan worden.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het fysiek domein

Schattingen binnen het fysiek domein zijn evenwichtig.

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2024 beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen. Indien wij oordelen dat een schatting niet evenwichtig is, hebben wij dit oordeel nader toegelicht.

Managementschatting	Oordeel
Waardering immateriële vaste activa	Evenwichtig
Waardering materiële vaste activa	Evenwichtig

Schattingen gehanteerd bij waardering van grondexploitaties

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op, de zogenaamde jaarschijven, waarin een schatting is opgenomen van de nog te maken kosten en opbrengsten. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de gehanteerde uitgangspunten en parameters beoordeeld.

Grondexploitaties zijn geactualiseerd.

Gemeente Texel heeft momenteel een 8-tal actieve grondexploitaties waarvan de grondexploitatie Den Burg Oost per 31 december 2024 formeel wordt gesloten.

De boekwaarde per 31 december 2024 bedraagt -/- € 924.000 (ter

vergelijking 2023 + € 1.055.000). Als onderdeel van de jaarafsluiting heeft een actualisatie van de grondexploitaties plaatsgevonden. De actualisatie wordt bij Texel vormgegeven met de Rapportage 'Grondexploitaties en grote projecten' die 2x per jaar wordt opgesteld t.b.v. de raad. In de versie van maart 2025 zijn de grondexploitaties geactualiseerd en de cijfers zijn verwerkt in de jaarrekening 2024 van de gemeente Texel. Hiermee voldoet uw gemeente aan de voorwaarden van het BBV.

Wij hebben kennis genomen van de rapportage en stellen vast dat:

- Voor 4 van de 7 nog actieve exploitaties de looptijd met een of twee jaar is verlengd (dit heeft een beperkt invloed op de nog te maken kosten);
- In totaal heeft de gemeente Texel voor bijna € 4,5 miljoen aan verliesvoorzieningen getroffen. De oorzaak van de verliesvoorzieningen houdt verband met de aard van de grondexploitaties: realisatie van maatschappelijke voorzieningen, betaalbare woningen en bedrijfsverplaatsing;
- Aangezien de grondexploitaties verliesgevend zijn, is van een eventuele winst-uitname geen sprake.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het fysiek domein

Adviezen met betrekking tot grondexploitaties

Met ingang van het begrotingsjaar 2025 is de nieuwe Nota rente (2023) van de Commissie BBV verplicht; voor begrotingsjaar 2024 is toepassing een keuze. In de actualisatie (Rapportage grote projecten) is conform voorgaande jaren nog de oude systematiek gehanteerd op basis van eigen en vreemd vermogen. Dat betekent een berekende rentepercentage 1,36. De omslagrente is vanaf begrotingsjaar 2025 verplicht.

We hebben het college geadviseerd volgend jaar bij de actualisatie van de grondexploitaties conform de Nota rente de (verplichte) omslagrente te hanteren.

Regiodeal De Waddeneilanden update – investeringen & SiSa

In ons voorgaande accountantsverslag 2023 en in de managementletter 2024 hebben wij gerapporteerd over de voortgang Regio-deal. Het totale programma omvat projecten waarvoor in totaal ca € 31 miljoen aan uitgaven worden geraamd en die volgens de afspraken in de Regio-Deal uitgevoerd worden in de periode 2024 - 2027. In het kader van regiodeals wordt een eigen bijdrage verwacht: de rijksoverheid betaalt 50%, de provincie 25% en de gemeenten zelf 25%.

Voor de uitvoering van het programma verleent een programmabureau dat is ondergebracht bij de gemeenschappelijke regeling de Waddeneilanden de ondersteuning. Maar de bestuurlijke verantwoordelijkheid ligt bij de contractspartijen samen, de gemeenten. Voor de planning, de prioritering, keuzes in en uitwerking van projecten moeten nog feitelijke afspraken worden gemaakt en

bekrachtigd. Deze afspraken zijn van expliciet van belang omdat de projecten die zijn ingebracht in de Regio Deal in een beperkte tijd (formeel nog 3 jaar te gaan) moeten worden uitgevoerd. En de aard en omvang van deze projecten zijn voor de eilanden best majeure projecten: kaders afspreken en nadrukkelijke bewaking ervan is een must.

De gemeente Texel dient met ingang van 2024 over de besteding van de uitgaven te verantwoorden via de SiSa-systematiek: Regeling J96B Regiodeals 4^e tranche. Tot en met 2024 lopen er een tweetal projecten. Texel heeft in de SiSa-verantwoording cumulatief in totaal € 2.569.664 aan uitgaven gedeclareerd ten aanzien van de realisatie van het cultuurcentrum Thijsssehuys en een bedrag van € 142.639 aan kosten voor de herinrichting van de voormalig ijsbaan in Den Burg. In de beide subsidiebeschikkingen van 1 augustus 2024 zijn geen financiële subsidievoorwaarden gesteld. De gemeente Ameland is penvoerder en deze kosten zullen in de SiSa-verantwoording 2025 door Ameland worden opgenomen en verantwoord aan het ministerie.

Versnellen Woningbouw Waddeneilanden update

Het ministerie van Volkshuisvesting heeft in 2022 voor het versnellen van de woningbouw op de Waddeneilanden (ter realisatie van ten minste 200 woningen op de eilanden) een bedrag van € 5 miljoen. toegezegd; deze rijksbijdrage is bedoeld voor de bekostiging van de zgn. onrendabele top van de 200 woningen. De looptijd van het project is relatief lang (10 jaar). Het (tijdig) halen van de woningbouwdoelstelling en de samenstelling van het woningbouwprogramma (opbouw, fasering) zijn nadrukkelijke voorwaarden bij de subsidieverlening.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het fysiek domein

De gemeente Terschelling is voor deze subsidieregeling administratief beheerder van de rijksbijdrage en tussen de eilanden dienen afspraken gemaakt te worden over de uitvoering en realisatie van het woningbouwprogramma en de inhoudelijke en administratieve verantwoording van de uitvoering. Verstandig om nu stil te staan bij de uitgangspunten die daarvoor gekozen worden, want het beheer en de bewaking van de projecten moeten voor de komende 10 jaar solide zijn. Ook om te borgen dat de rijkssubsidies over 10 jaar, na realisatie van de doelen, ook feitelijk vastgesteld worden.

Wij hebben kennis genomen van de SiSa-regeling VRO J84 van de gemeente Terschelling. Tot en met 31 december 2024 zijn er uitgaven verantwoord maar alleen nog van de gemeente Ameland.

In een andere SiSa-regeling VRO J9 (woningbouwimpuls) zijn bestedingen voor het project Flexwoningen Marsweg Noord verantwoord. De cumulatieve bestedingen bedragen tot en met 31 december 2024 € 3,1 miljoen waartegenover € 4 miljoen aan opbrengsten zijn verantwoord. Het project is nog niet afgerond.

Rapportage grote projecten

In de Rapportage grote projecten wordt naast de grondexploitaties ook per investeringsproject informatie gegeven over de beschikbaar gestelde kredieten, eventuele subsidies, verwachte belangrijke tekorten of overschotten, planning en ontwikkelingen, risico's en beheersmaatregelen. Het accent in de rapportage ligt op de financiële aspecten van de projecten; naar ons idee verdienen de andere aspecten in verhouding meer aandacht: het behalen van doelen en

resultaten, de voortgang en planning zijn evenzeer van groot belang bij het houden van grip op projecten. In ons vorige accountantsrapport (2023) hebben wij aanbevolen om op onderdelen aanvullend informatie te verschaffen, bijvoorbeeld of een project op planning ligt, de data van de oorspronkelijke planning en de bijgestelde planning. En bij grote, langlopende projecten met meerdere onderdelen lijkt ons het opnemen van specifieke informatie per onderdeel/fase verstandig.

Vennootschapsbelasting

Uw gemeente heeft over het boekjaar 2024 nog geen aangifte vennootschapsbelasting gedaan. Een extern bureau verzorgt voor uw gemeente de Vpb-aangifte. De Belastingdienst heeft de aangiften tot en met 2018 definitief vastgesteld. Omdat vanaf 2016 overwegend fiscale verliezen zijn gerealiseerd is er in beginsel recht op verliesverrekening. In de jaarrekening 2024 is een overzicht opgenomen van de status van de fiscale resultaten.

Vanaf boekjaar 2022 gelden er verruimde regels voor verliesverrekening (het verrekenen van toekomstige winsten wordt onbeperkt, maar wel met een jaarlijks maximum). De gemeente Texel loopt risico dat een deel verliezen uit oude jaren mogelijk niet meer, of niet meer geheel kunnen verrekend en derhalve kunnen verdampen.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het fysiek domein

Managementschatting	Oordeel	Toelichting
Gehanteerde rekenrente	Toereikend	Het college rekt binnen de grondexploitaties met een rekenrente van 1,36% gebaseerd op de oude systematiek. Vanaf 2025 is de omslagrente zoals de gemeente hanteert in de begroting en jaarrekening 2025 verplicht.
Kostenstijging	Evenwichtig	De verwachte kostenstijging binnen de actieve grondexploitaties is 2% voor 2025 en verder. Dit is binnen de marges van het interval uit het rapport van extern specialist Metafoor. Op basis hiervan vinden wij de kostenschattingen evenwichtig.
Opbrengstenstijging	Evenwichtig	Het rapport van Metafoor houdt rekening met een stabiel prijsniveau of lichte toename in de meterprijzen over de hele breedte van het grondspectrum. De verwachting ten aanzien van de opbrengststijging die het college heeft doorgerekend in alle grondexploitaties is ook dat er sprake zal zijn van een stijging van de opbrengsten. Voor 2025 en verder wordt 2% aangehouden.
Gehanteerde programmering	Evenwichtig	De programmering van de grondexploitaties is gebaseerd op actuele omstandigheden van de markt, gemaakte afspraken met marktpartijen, interne en externe adviezen, onderzoeken en politieke uitgangspunten ten aanzien van woningbouw en werkgelegenheid. Wij achten de op marktinformatie gebaseerde inschatting voor de programmering evenwichtig op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden.
Verkooprijzen	Evenwichtig	De prijzen zoals ingerekend in de grondexploitaties zijn gebaseerd op de residuele grondwaarde (rekening houdend met 2% stijging). De feitelijke grondprijzen komen tot stand na biedingen resp. onderhandelingen. Daarom achten wij de schatting voldoende evenwichtig.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het sociaal domein

Voorspellende waarde zorgkosten is blijft lastig en is nog beperkt

Wij hebben geconstateerd dat het lastig is en blijft om voldoende grip te krijgen op de toekomstige ontwikkeling van de zorgkosten en dan met name de Jeugdzorg in natura. Een belangrijke oorzaak hiervan is dat het 'voorspellend vermogen' van de organisatie nog niet toereikend is, waarbij wij ons realiseren dat uw organisatie mede afhankelijk van andere partijen in de keten. Hierdoor is het risico aanwezig dat de werkelijke zorgkosten vanuit de Jeugdwet (fors) afwijkt van hetgeen eerder verwacht. Uit de gewijzigde begroting 2024 lezen wij af dat het budget voor de Jeugdzorg in nature met een totaalbedrag van € 1,4 miljoen is bij-geraamd. Dit komt voornamelijk door fors hogere kosten voor specialistische zorg en een toename van het aantal zorgcliënten.

Daarom hebben wij het college aangeraden om de interne beheersing van de ontwikkeling van de zorgkosten in het jeugddomein te versterken. Wij hebben hiervoor in onze managementletter 2024 enkele tips gegeven.

Overigens is ook voor het onderdeel Participatie en Inkomen een bedrag van ruim € 1,5 miljoen bij geraamd.

Schattingen binnen het sociaal domein zijn evenwichtig.

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2024 beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen. Indien wij oordelen dat een schatting niet evenwichtig is, hebben wij dit oordeel nader toegelicht.

Managementschatting	Oordeel
Nog te betalen zorgkosten	Evenwichtig

Prestatielevering van de zorg is niet intern vastgesteld

Voor de prestatielevering van zorg bent u afhankelijk van de gecontroleerde productieverantwoordingen. Hierdoor stelt u alleen achteraf vast of de zorgprestaties zijn vastgesteld. Door het jaar heen, heeft u hier beperkt zicht op. Daarnaast zorgt deze manier van werken alleen voor zekerheid bij aanbieders die meer dan € 125.000 aan zorg hebben geleverd voor uw gemeente. Voor kleinere aanbieders is er een onzekerheid van de zorglevering. Dit ziet u ook terug in onze analyse van fouten en onzekerheden.

Wij adviseren om ook voor deze zorgverleners de afhankelijkheid van derde partijen te verminderen door zelf de levering van de zorgprestaties vast te stellen. Hierdoor heeft u gedurende het jaar eerder inzicht of uw inwoners de juist zorg krijgen op het juiste moment. Ook zeggen dergelijke controles mogelijk meer over de doeltreffendheid van de zorg.

De Gemeente Texel kan hierin zelf (weer) acties ondernemen, al dan niet in afstemming met de Centrumregeling Samenwerking Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling, Texel en Leeuwarden, onder meer door de wijze van registratiemeldingen van cliënten, vastgelegde regiegesprekken, periodieke contractgesprekken met zorginstellingen etc. als mogelijke onderbouwing voor de prestaties.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het sociaal domein

PGB

Ook voor de Persoonsgebonden budgetten (PGB's) geldt dat de prestatielevering deels fout/onzeker is. Wij hebben voor de oordeelsvorming ons gebaseerd op de uitgaven van de Wmo en Jeugdwet. Blijft overeind dat de accountant van de SVB ook over 2024 wederom geen goedkeurend oordeel afgeeft over de rechtmatigheid en getrouwheid.

Analyse

Wij hebben een beknopte analyse uitgevoerd van de ontwikkeling van de kosten sociaal domein (Wmo, Jeugdzorg, Participatie en Inkomen). Hierbij hebben wij onderscheid gemaakt in de aard van de kosten en deze vergeleken met de primaire en bijgestelde begroting 2024, alsmede met de werkelijke kosten over het boekjaar.

In de grafiek op de volgende pagina hebben wij de opbouw en ontwikkeling van de totale kosten in het sociaal domein opgenomen. De primaire begroting van het sociaal domein ging uit van € 15,1 miljoen aan totale kosten. In de bijgestelde begroting is dit aangepast naar een bedrag van € 18,2 miljoen. Deze bijstelling geeft een indicatie dat de totale kosten in het sociaal domein bij de primaire begroting 2024 te laag waren ingeschat. Dit heeft de organisatie echter proactiefesignaleerd en gecorrigeerd. De toename van de verwachte kosten heeft vooral plaatsgevonden bij het deelgebied Jeugdzorg en Participatie en Inkomen.

Wij merken op dat de aanpassingen, behoudens de autonome stijging van de kosten jeugdzorg, voor een belangrijk deel worden gecompenseerd door hogere rijksbijdragen.

De werkelijke kosten van het sociaal domein over 2024 bedragen € 18,2 miljoen en zijn hiermee in lijn met wat met de bijgestelde begroting 2024 werd verwacht.

Zaffier en Participatiewet

Wij hebben de verantwoording 2024 van de SiSa-bijlage van Zaffier ontvangen. Dit betreft een beperkt aantal regelingen met betrekking tot de BBZ 2024 en de TOZO. De accountant heeft op 11 april 2025 een goedkeurende controleverklaring verstrekt.

VIC op de verstrekkingen Wmo en Jeugdwet

De VIC heeft geconstateerd dat de identiteit van de aanvrager voor een voorziening in de Wmo of Jeugdwet niet altijd wordt vastgesteld. De Wmo en de Jeugdwet stellen in formele zin eisen aan de vaststelling van de identiteit van de aanvrager. Het advies van de Commissie BBV is dat de gemeente kan volstaan met het opnemen van de aard, het nummer en de geldigheidsduur van het betreffende identiteitsbewijs. De VIC adviseert het college dit op deze wijze toe te passen; wij kunnen ons hiermee verenigen.

Marsweg Noord en Oekraïne

Over de jaren 2023 en 2024 is in totaal een bedrag van € 2,5 miljoen niet tot besteding gekomen voor de opvang van Oekraïners. Hiervan is ca. € 2 miljoen besteed aan de financiering van de tijdelijke woningen aan de Marsweg Noord. Het restantbedrag is ultimo 2024 als kortlopende verplichting verantwoord in de jaarrekening. Tot op heden is de gemeente niet verplicht gesteld om niet-bestede gelden aan het rijk terug te betalen, maar het mag wel op vrijwillige basis. Het is aan uw raad om aan het saldo een bestemming te geven.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

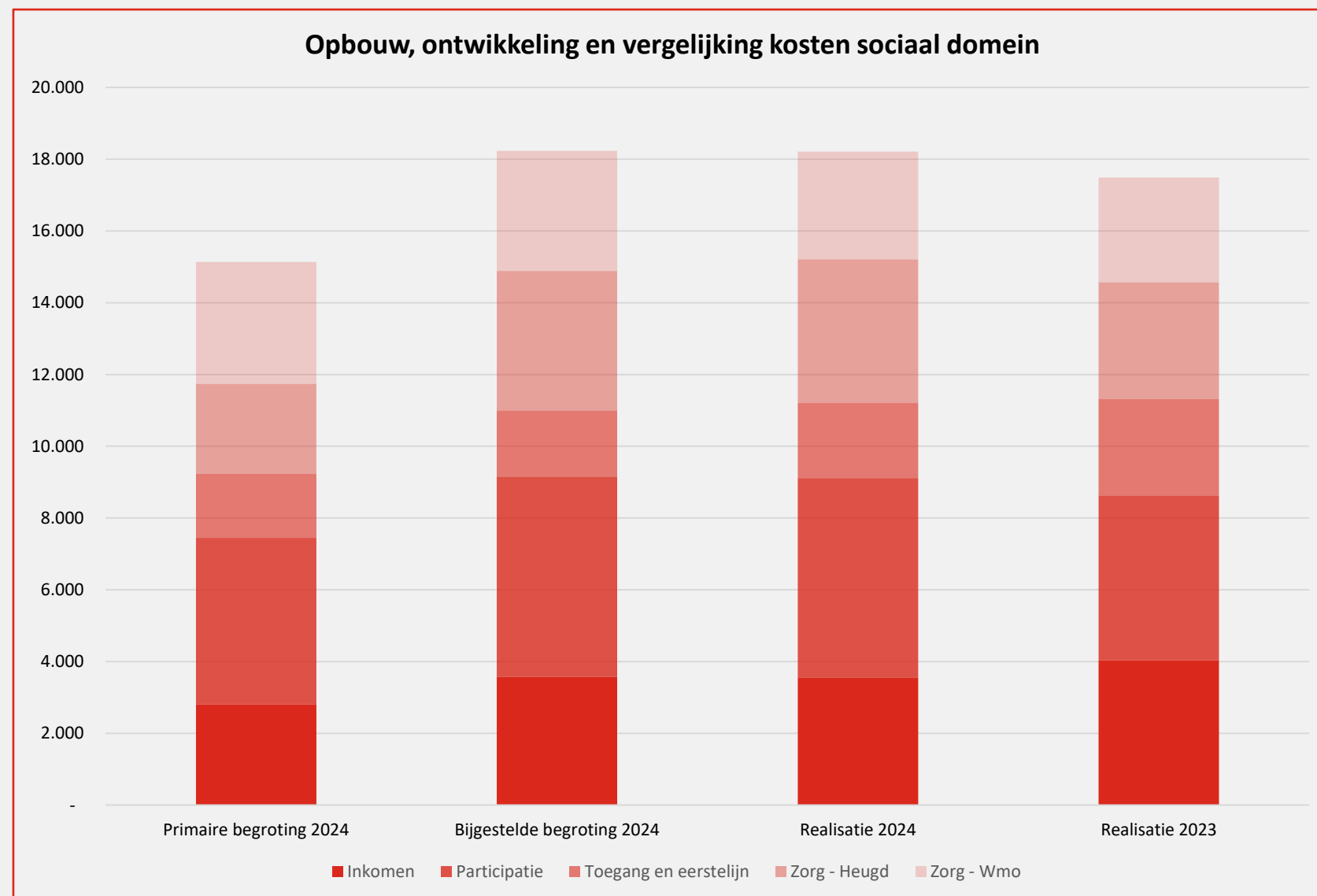

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het sociaal domein

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van de bedrijfsvoering

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling aanvaardbaar

Het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente heeft de jaarrekening opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Als onderdeel van onze controle en met betrekking tot de jaarrekening hebben wij:

- de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving beoordeeld; en
- de juistheid en de volledigheid van de toelichtingen beoordeeld.

Wij zijn van mening dat de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling die het college heeft gehanteerd bij het opstellen van de jaarrekening 2024 aanvaardbaar zijn.

Schattingen binnen het domein bedrijfsvoering zijn evenwichtig

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2024 beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen. Indien wij oordelen dat een schatting niet evenwichtig is, hebben wij dit oordeel nader toegelicht.

Managementschatting	Oordeel
Waardering financiële vaste activa	Evenwichtig
Waardering kortlopende vorderingen	Evenwichtig
Waardering voorzieningen	Evenwichtig

Belastingen

De gemeente Texel heeft het proces belastingen uitbesteed aan de

gemeente Leeuwarden. De (verbijzondere) interne controle op de lokale belastingen is uitgevoerd door de VIC-medewerkers van de gemeente Leeuwarden. In de VIC 2024 zijn per belastingsoort deelwaarnemingen uitgevoerd, hierbij vindt afstemming plaats met de VIC-medewerkers van de gemeente Texel. Ten aanzien van de toeristenbelasting merken wij op dat Texel sinds 2022 geen periodieke controles meer uit laat voeren op de overnachtingsplaatsen (via een extern bedrijf). Mede gezien de aard en omvang van dit proces vragen wij uw college deze controles vanaf 2025 weer uit te laten voeren. Uit de VIC zijn geen tekortkomingen gebleken.

Voorzieningen

De gemeente heeft op de balans per 31 december 2024 een totaal bedrag van € 13,5 miljoen aan voorzieningen gevormd. Hierna gaan we kort in op enkele van deze voorzieningen.

Wethouderpensioenen

Uw gemeente heeft de hoogte van deze voorziening gebaseerd op berekeningen uitgevoerd door een extern adviesbureau. In het boekjaar 2024 is een fors bedrag van € 1,4 miljoen aan de voorziening toegevoegd, waardoor het saldo ultimo 2024 € 3 miljoen bedraagt.

Er is in het boekjaar op advies van het extern bureau € 850.000 extra gedoteerd vanwege de verwachte aanpassingen door de nieuwe Wet toekomst pensioenen (Wtp). Wij verwijzen u verder naar de bijlage van dit rapport inzake de (landelijke) ontwikkelingen inzake APPA in relatie tot de nieuwe Wet toekomst pensioenen (Wtp) en mogelijke overdracht naar de ABP per 1 januari 2028.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

**Bevindingen
controle**

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van de bedrijfsvoering

Status claims

Wij hebben op basis van de beschikbare informatie beoordeeld voor welk concreet aanwezige claims (nog) een voorziening gevormd dient te worden in de jaarrekening.

Ingevolge ons verzoek hebben wij van de huisadvocaat van de gemeente Texel op 19 maart 2025 een brief ontvangen. Hierin is aangegeven dat er ten tijde van de afgifte van deze brief geen gerechtelijke procedures aanhangig zijn.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Fysiek domein

Sociaal domein

Bedrijfsvoering

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

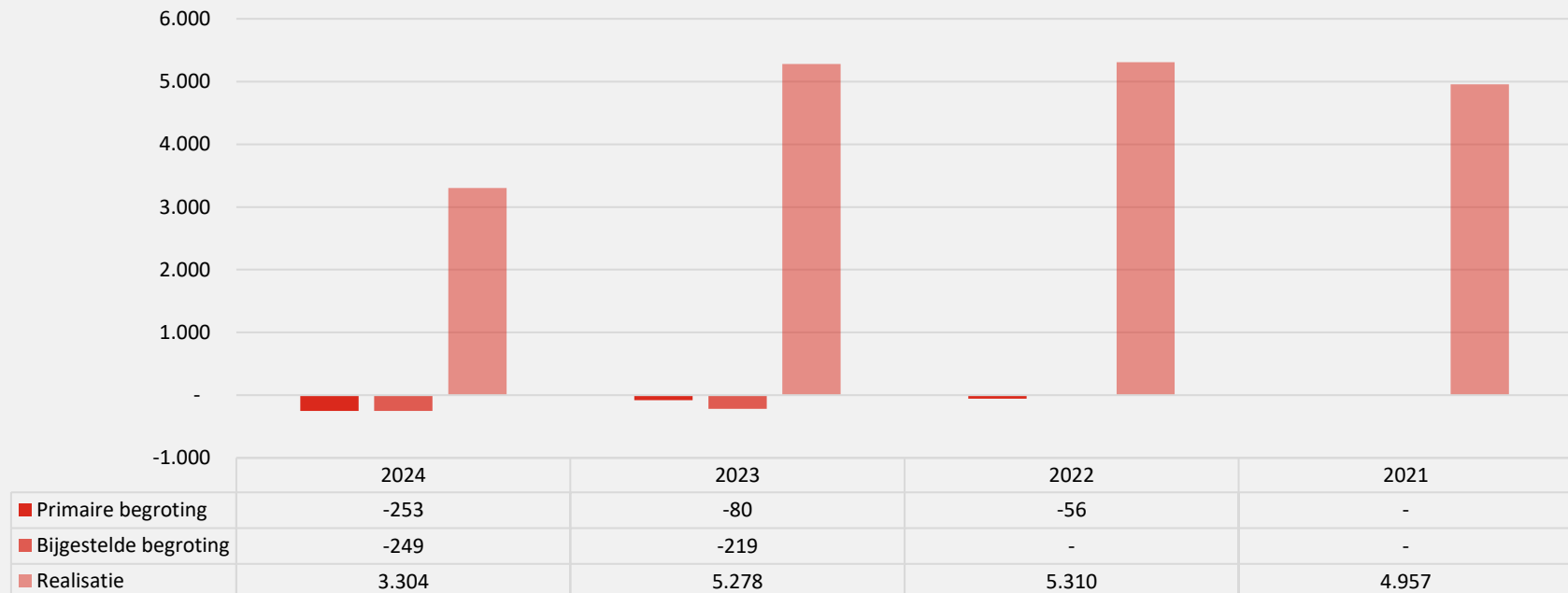
Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van de bedrijfsvoering

Kwaliteit van de (primaire) begroting kan worden verbeterd

Het resultaat na bestemming is in de jaarrekening 2024 uitgekomen op € 3,3 miljoen voordelig. In de primaire begroting werd een voordelig resultaat verwacht van € 253.000 nadelig. In de bijgestelde begroting ging het college nog uit van € 249.000 nadelig. Dit is een verschil van afgerond € 3,5 miljoen met de werkelijkheid. De belangrijkste oorzaken zijn door het college nader toegelicht in de Inleiding van de jaarstukken en in de programma's. Hoewel een aantal afwijkingen tussen de bijgestelde begroting en de werkelijkheid

op het laatste moment bekend waren, zijn de verschillen tussen primaire begroting, bijgestelde begroting en realisatie naar onze mening een indicatie dat de kwaliteit van de (bijgestelde) begroting beter kan. Dit blijkt ook uit de analyse van de verschillen die wij hieronder hebben gemaakt over de laatste vier jaar. Daar zien wij hetzelfde beeld. Wij raden u aan om het college te verzoeken onderzoek te doen op welke wijze de kwaliteit van de (bijgestelde) begroting kan worden verbeterd.

Analyse begroting en realisatie per jaar (bedragen * € 1.000)

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Afsluitproces

Overzicht processen

Frauderisico's

IT-omgeving

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van het afsluitproces en de totstandkoming van de jaarrekening

In dit onderdeel van ons accountantsverslag geven wij ons beeld van (de kwaliteit van) het afsluitproces en de totstandkoming van de jaarrekening.

Aanlevering concept jaarrekening en documenten

Begin april 2025 zijn wij gestart met de controle van de jaarrekening van uw gemeente. Het aanleverdossier vindt vanaf dit boekjaar plaats via een specifieke applicatie die wij voor uw gemeente beschikbaar hebben gesteld. Voorafgaande de controle heeft ambtelijk afstemming plaatsgevonden over de (nieuwe) wijze van aanlevering.

Kwaliteit aangeleverde documenten

We zien op onderdelen ruimte voor verbetering bij de kwaliteit van de dossiervorming, waaronder de onderbouwing van verschillende balans- en resultaatposten en processen. In enkele aangeleverde dossiers waren onjuistheden aanwezig of riepen vragen op, die de organisatie bij een kritische zelfcontrole mogelijk (eerder) had kunnen signaleren. Als voorbeelden noemen we de begrotingsrechtmatigheid, grondexploitaties, prestatieleveringen en de SiSa.

Tevens hebben wij geconstateerd dat in het voorjaar 2025 de medewerkers in de derde lijn (VIC) aanvullende werkzaamheden hebben moeten uitvoeren om de gevraagde kwaliteit van het aanleverdossier te waarborgen. Hoewel wij blij zijn met dit filter in het afsluitproces, zijn wij van mening dat de kwaliteit van het dossier zoveel mogelijk gewaarborgd moet worden in de eerste en tweede lijn.

Ook voor ons is de kwaliteit van de opgeleverde documenten mede van belang voor het controledossier van Texel, gezien de steeds maar

hogere eisen die onze toezichter stelt aan wettelijke controles.

We zullen met de organisatie in overleg treden hoe we dit proces gezamenlijk voor het volgende jaar beter te kunnen afstemmen met het doel het jaarrekeningtraject sneller af te kunnen ronden.

Doorlooptijd jaarafsluiting is vertraagd

Het proces om te komen tot de afwikkeling van de jaarrekening heeft zowel uw organisatie als ook het controleteam extra inzet gekost. Qua voortgang ligt dat deels bij u organisatie, alsook deels bij ons, omdat we in de planning door omstandigheden zijn uitgelopen. Uiteindelijk zijn alle door ons gevraagde documenten en bescheiden ter controle aangeleverd.

We hebben in verband met de vertraging zowel ambtelijk overleg gehad, alsmede heeft op 16 juni 2025 een gesprek plaatsgevonden met de (vervangend) portefeuillehouder. In dit overleg zijn de oorzaken van de opgelopen vertraging toegelicht, maar ook is een realistische planning van de afronding van de jaarrekeningcontrole geschetst inclusief de planning van onze concept rapportage.

Omdat wij de controleverklaring niet voor de datum van 15 juli 2025 kunnen afgeven, hebben wij de voorzitter van uw auditcommissie geïnformeerd en uw raad op 17 juni 2025 een brief gestuurd.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Afsluitproces

Overzicht processen

Frauderisico's

IT-omgeving

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van de interne beheersing vanuit de interim-controle (zoals opgenomen in de managementletter)

Samenvatting interne beheersing

We hebben tijdens de interim-controle de opzet van de belangrijkste processen bij Texel beoordeeld. Onze kernboodschap in de managementletter 2024 was dat uw organisatie in staat moet zijn om de interne beheersing als geheel op een voldoende niveau te krijgen om tot een getrouwe jaarrekening en rechtmatigheidsverantwoording te kunnen komen. Wij stelden ook vast er relatief veel personele wisselingen hebben plaatsgevonden in de afgelopen periode, alsmede zijn er verschuivingen van medewerkers bij Control en Financien geweest. Dit heeft effect gehad op zowel de tijdigheid, alsmede kwaliteit van de interne beheersing bij de gemeente Texel.

Opvolging adviezen

In de managementletter 2024 zijn een groot aantal adviezen opgenomen. De managementletter is zowel met de portefeuillehouder, directie en met de auditcommissie besproken. We verwijzen daarom korthedshalve voor de inhoud naar de betreffende brief van 27 januari 2025. Wij hebben uw college en directie gevraagd de adviezen uit de managementletter (en de VIC) over te nemen en te prioriteren. Bij de eerstvolgende interim-controle zullen wij de opvolging beoordelen.

Verbijzonderde Interne controle (VIC)

De VIC-werkzaamheden vormen mede een basis voor de onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording. We hebben met betrekking tot de VIC in de managementletter de volgende adviezen gegeven (kort samengevat):

- versterk zo veel mogelijk de interne controle (IC) in de lijn;
- aandacht voor tijdigheid en kwaliteit van uitvoering en vastlegging

van de interne controles (dossiervorming);

- Zorg voor een voldoende onderbouwde basis voor data die wordt gebruikt voor het uitvoeren van steekproeven;
- Neem in het VIC-plan 2025 een (jaar)planning op met afspraken voor aanlevering en interne rapportage;
- Zorg voor aanvullende opleiding en training van leden van het VIC-team.

Planning volgend jaar

In het overleg met de portefeuillehouder is gesproken over de planning van de jaarrekening voor het volgende boekjaar. We stellen voor om na de zomervakantie afstemmingsoverleg te hebben om de verwachtingen wederzijds te bespreken.

Dit betreft onder meer de planning van de interim- en eindejaarscontrole, de oplevering van de (tussentijdse) VIC, de aanlevering van documenten en bescheiden vanuit de organisatie en de oplevering van onze concept rapportages en controleverklaring.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen controle

Interne beheersing

Afsluitproces

Overzicht processen

Frauderisico's

IT-omgeving

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van de interne beheersing vanuit de interim-controle (zoals opgenomen in de managementletter)

Proces	Status	Belangrijkste reden classificatie niet-groen
Debiteuren en verkoopfacturatie	●	Geen bijzonderheden te melden.
Huren en pachten	●	Nog veel handmatige acties nodig, foutgevoelig. Geen tussentijdse aansluitingen opgesteld tussen de contractenadministratie en Key2F.
Treasury	●	Dynamische planning ontbreekt, geen aansluiting met investeringsagenda
Inkopen en factuurverwerking, prestatielevering vaststellen	●	Proces factuurverwerking toereikend, maar we vragen nog de aandacht voor de prestatielevering in het proces. VIC heeft zelf de controles achteraf moeten uitvoeren. Er zijn in 2024 wel acties uitgezet vanuit Financiën om dit aspect procesmatig in te regelen (pas vanaf okt 2024).
Betalingsorganisatie	●	Reguliere betalingsproces via BNG (4-ogen) voldoende geborgd. Uit onze data-analyse van betalingen in 2024 zijn geen 'niet te verklaren' afwijkingen gebleken.
Aanbestedingen	●	In afstemming met ons heeft uw inkoopadviseur een overall spend-analyse uitgevoerd, specifiek gericht op inkopen boven de EU-drempel over de boekjaren 2021-2024. Er zijn bij een groot aantal opdrachten onrechtmatigheden vastgesteld. Dit komt deels doordat onderliggende documenten niet meer altijd konden worden teruggevonden (dit leidt dan tot onduidelijkheden of fouten). Met de uitgevoerde spend-analyse is er wel een goede basis gelegd voor het boekjaar 2025. Op basis van onze review op de aanvullende werkzaamheden kunnen wij ons met het oordeel van de VIC verenigen.

Legenda	Betekenis
●	Urgente bevindingen in het proces; materiële bedreiging voor de getrouwheid en rechtmatigheid
●	Belangrijke bevindingen in het proces; geen bedreiging voor de getrouwheid en rechtmatigheid
●	Geen belangrijke bevindingen in het proces

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Afsluitproces

Overzicht processen

Frauderisico's

IT-omgeving

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van de interne beheersing vanuit de interim-controle (zoals opgenomen in de managementletter)

Proces	Status	Belangrijkste reden classificatie niet-groen
Omgevingsvergunningen	●	Uit de VIC blijkt dat de aanvraag van materiele omgevingsvergunningen geen zichtbare (externe) toets is uitgevoerd op de hoogte van de bouwsom. Het advies om dit wel te doen ondersteunen wij van harte.
Ontvangen subsidies (met name SiSa regelingen)	●	Subsidieregister (MS Excel), volledigheid niet geborgd. Nog veel handmatige werkzaamheden, foutgevoelig. Geen IC-werkzaamheden uitgevoerd (opzet/bestaan proces is niet in de IC geborgd). Geen tussentijdse aansluitingen subsidieregister en Key2F opgesteld.
Salarisverwerking	●	Geen bijzonderheden te melden.
Wmo en Jeugdwet	●	Aanbevelingen m.b.t. prestatielevering van zorg door kleine zorginstellingen.
Verstrekte subsidies	●	Voorwaarden subsidieverlening en maatschappelijke effecten niet (zichtbaar) bewaakt/vastgelegd. Voor een verstrekte subsidie over 2023/2024 is nog geen verantwoording ontvangen en heeft vaststelling niet plaatsgevonden.
Memoriaalboekingen	●	Interne beheersing rondom memoboekingen is beperkt; geen (zichtbare) functiescheiding toegepast in de praktijk. We hebben de memoriaalboekingen opgevraagd en beoordeeld. Hieruit zijn ons geen bijzonderheden gebleken.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen controle

Interne beheersing

Afsluitproces

Overzicht processen

Frauderisico's

IT-omgeving

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van de interne beheersing vanuit de interim-controle (zoals opgenomen in de managementletter)

Proces	Status	Belangrijkste reden classificatie niet-groen
Verwerking cijfers De Bolder in jaarstukken gemeente Texel	●	Integreren van de administratie van de Bolder in de gemeentelijke administratie en de consolidatie (samenvoeging) resp. eliminatie van posten. Ook de spend-analyse voor inkopen bij de Bolder integreren, in lijn met de nieuwe opzet van de spend-analyse van de gemeente Texel.
Fraude- en risicomanagement	●	Fraude- en risicomanagement geen verder voortuitgang t.o.v. voorgaand jaar.
Beheersing Verbonden partijen	●	De verbonden partijen (GR) voeren (wettelijke) taken uit. Wij hebben bij de jaarrekeningcontrole van de meest belangrijke verbonden partijen de jaarstukken 2024 inclusief controleverklaringen ontvangen. Hierbij zijn geen bijzonderheden gebleken.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Afsluitproces

Overzicht processen

Frauderisico's

IT-omgeving

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van uw risicomanagementproces, inclusief frauderisico's

Risicomanagement in ontwikkeling

Het risicomanagementproces is opgenomen in de Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2023 en komt terug in de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement in de begroting en de jaarrekening. Hierin is een duidelijke uiteenzetting gegevens van de achtergrond, doelen en kaders van het risicomanagementproces binnen uw organisatie. De feitelijke uitwerking van het risicomanagement-proces in de organisatie is in ontwikkeling met het doel het risicomanagement op het gewenste niveau te krijgen.

De risico's bij de gemeente zijn op basis van een risicoprofiel in kaart gebracht. De 'top 10' zijn toegelicht in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement. De daarmee samenhangende risico's zijn naar onze mening voldoende in beeld. Aan de beheersing van risico's vragen wij nog uw aandacht.

Verantwoordelijkheid voor fraude ligt bij de raad en het college

De primaire verantwoordelijkheid voor de preventie en detectie van fraude ligt bij zowel de raad als het college van burgemeester en wethouders. Het is onze verantwoordelijkheid om door planning en uitvoering van de controle een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel vrij is van een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude.

Frauderisico's in onze controle

Naast het betrekken van de interne frauderisicoanalyse hebben wij op basis van onze beroepsregels de volgende (aanvullende)

werkzaamheden uitgevoerd in het kader van fraude:

- Frauderisico's besproken met auditcommissie, college en directie;
- Beoordelen of nevenfuncties van het college aanleiding geven tot een verhoogd frauderisico;
- Beoordelen of er signalen zijn voor een verhoogd risico op fraude vanuit notulen, persberichten en andere (openbare) publicaties;
- Integrale analyse van de financiële administratie op ongebruikelijke boekingen, zoals onverwachte verschuivingen tussen budgetten en/of kredieten;
- Controle van het gunningsproces van inkoop- en aanbestedingstransacties;
- Controle van de prestatielevering in het inkoopproces;
- Nadere werkzaamheden ten behoeve van een proces/transactie in het kader van onvoorspelbaarheid.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn tot op heden geen bijzonderheden voortgekomen.

Geen belangrijke signalen voor integriteitschendingen

Op basis van de informatie verkregen van uw gemeente en onderzoek op basis van openbare bronnen hebben wij geen belangrijke signalen of indicaties ontvangen met betrekking tot Integriteitschendingen van bestuurders en directie.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Afsluitproces

Overzicht processen

Frauderisico's

IT-omgeving

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van uw IT-omgeving en innovatie in de interne beheersing

Algemeen

In het kader van de jaarrekeningcontrole is een IT-audit naar de opzet van de algemene IT-beheersmaatregelen uitgevoerd. Dit zijn de beheersmaatregelen die uw organisatie heeft getroffen om ervoor te zorgen dat de IT-systemen betrouwbaar en integer zijn. Ze leveren een belangrijke bijdrage aan het mitigeren van de risico's op onbeheerste wijzigingen, ongeautoriseerde handelingen en het optreden van verstoringen met impact op de gegevensverwerking. Hierbij richten wij ons op de voor de jaarrekening belangrijkste applicaties.

IT-audit uitgevoerd

Wij hebben onze IT-auditor gevraagd om een IT audit uit te voeren bij de gemeente Texel. De IT-auditor heeft de opzet, bestaan en werking van de interne beheersmaatregelen voor het waarborgen van de betrouwbaarheid (integriteit en vertrouwelijkheid) en continuïteit van de geautomatiseerde verwerking gericht op de jaarrekening beoordeeld.

Dit betreft de applicaties en IT-systemen die van belang zijn voor uw jaarrekening, te weten de applicaties Key2Fianciën (hierna: K2F) en GWS (beperkt, gezien de uitbesteding van taken Wmo en Jeugdwet aan de gemeente Den Helder) en de active directory en Azure omgeving.

Er zijn vanuit de IT-audit enkele aandachtspunten geconstateerd:

- Het ontbreekt nog aan een controleplan om de continue verbetercyclus te bewaken en te verbeteren;
- Er zijn in de afgelopen jaren verbetermaatregelen geïdentificeerd maar er is nog geen voldoende uitvoering gegeven aan een Business Impact Analyses voor kritische processen, waaronder interne controles op het terrein van leveranciersmanagement, periodiek controles op gebruikers / rechten en op logcontroles.

Conclusies

De overall conclusie van de uitgevoerde werkzaamheden is dat de interne beheersmaatregelen - de IT general controls - zijn opgezet en geïmplementeerd voor wat betreft de essentiële onderdelen in het kader van de jaarrekening.

Op basis daarvan is geoordeeld dat de gebruikte applicaties en onderliggend infrastructuur voldoende betrouwbaar is om in het kader van de jaarrekening op te kunnen steunen.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

U heeft ons specifieke speerpunten meegegeven

Bij de uitvoering van de controle heeft de gemeenteraad de mogelijkheid gekregen om ons speerpunten mee te geven. Dit zijn aspecten van de organisatie, bedrijfsvoering of jaarrekening die in het verlengde van onze reguliere controle liggen, maar waarover wij met meer aandacht en diepgang zullen rapporteren in ons accountantsverslag.

De raad heeft met het besluit van 18 december 2024 aangegeven om voor de jaarrekening 2024 het advies van de auditcommissie over te nemen inzake de volgende speerpunten:

- prestatieakkoord leveringen en diensten inclusief de Wmo en Jeugdzorg,
- Voortgang Regiodeal De Waddeneilanden en woningbouwprogramma en de hiermee samenhangende regeling Woningbouwimpuls en rijksbijdrage onrendabele topwoningen uit het controleplan rechtmatigheid te onderschrijven.

Wij hebben onze bevindingen en opmerkingen verwerkt in deze rapportage. We verwijzen u naar blz. 22, 25 en 26.

	Samenvatting
	Jaarrekening
	Informatiewaarde jaarverslag
	Financiële positie
	Bevindingen controle
	Interne beheersing
	Speerpunten van de gemeenteraad
	Bijlagen
Actuele ontwikkelingen	
Sisa	
WNT	
Onafhankelijkheid	
Communicatie	
Urenbesteding	

Actuele ontwikkelingen die interessant kunnen zijn voor u

Wijzigingen in het BBV en BADO zijn definitief

Op 21 maart 2025 zijn de wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) definitief geworden. Deze wijzigingen hebben een belangrijk effect op de rechtmatigheidsverantwoording en de accountantscontrole. De belangrijkste wijzigingen zijn:

BADO

- Geen afzonderlijke goedkeuringstolerantie meer voor fouten en onzekerheden, maar 2% voor fouten en onzekerheden opgeteld. Hiermee vervalt dus de grens van 1% respectievelijk 3%.
- De grondslag voor de goedkeuringstolerantie verandert naar de lasten exclusief dotaties reserves. De drempel voor een andere dan goedkeurende verklaring wordt derhalve lager.
- Als accountant moeten we nog steeds de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties vaststellen van de specifieke uitkeringen die opgenomen zijn in de Sisa-bijlage. Ons oordeel hierover moeten wij opnemen in een aparte sectie in de controleverklaring met als titel "Verklaring betreffende overige door wet en regelgeving gestelde eisen".
- Ook voor deelverantwoordingen waarbij een afzonderlijke controleverklaring afgegeven moet worden, geldt de controletolerantie van 2%. Er kan echter gemotiveerd gekozen worden voor een andere omvangsbasis dan de totale lasten van de deelverantwoording als grondslag.
- De nieuwe tabel met af te geven oordelen luidt als volgt:

Materialiteit	Goedkeuring	Beperking	Oordeelonthouding of afkeuring
Fouten in de jaarrekeningen onzekerheden in de controle	<2%	>2% - <4%	>4%

BBV

De belangrijkste voorgestelde wijzigingen in het BBV zijn:

- De rechtmatigheidsverantwoording wordt expliciet opgenomen in artikel 24 BBV als onderdeel van de jaarrekening. In het nieuwe artikel 58b is inhoud gegevens aan de inhoud van de rechtmatigheidsverantwoording en de verantwoordingsgrens.
- Er komt een 8ste verplichte paragraaf: Openbaarheid. In het nieuwe artikel 16a wordt opgenomen aan welke eisen deze nieuwe paragraaf moet voldoen.
- De verantwoordingsgrens die de gemeenteraad vaststelt in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording mag niet hoger zijn dan 2% van de lasten exclusief dotaties reserves. Hiermee kan de verantwoordingsgrens niet langer hoger zijn dan de goedkeurings-tolerantie van de accountant.
- Ook bij het bepalen of het college rechtmatig heeft gehandeld, dienen fouten en onduidelijkheden bij elkaar te worden opgeteld. Dit houdt in dat voor zover het totaalbedrag aan rechtmatigheids-fouten én onduidelijkheden in het kader van de financiële rechtmatigheid hoger is dan de verantwoordingsgrens, deze in het kader van de financiële rechtmatigheid opgenomen worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

De wijzigingen gaan in met ingang van de jaarrekening 2025.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Actuele ontwikkelingen die interessant kunnen zijn voor u

Notitie incidentele baten en lasten aangepast

Om vast te kunnen stellen dat sprake is van een structureel evenwicht in de begroting van uw gemeente is het belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel. In de begroting moet een limitatief overzicht van de incidentele baten en lasten worden gegeven. Dit verplichte (meerjarige) overzicht speelt een rol bij het vast kunnen stellen of er sprake is van een structureel evenwicht. Het is van belang dat het overzicht van incidentele baten en lasten betrokken wordt bij het presenteren van het structureel begrotingssaldo.

Om uw gemeente hierbij te ondersteunen heeft de Commissie BBV de notitie Structurele en incidentele baten en lasten opgesteld. Eind 2024 heeft de Commissie BBV deze notitie op een aantal belangrijke onderwerpen herzien als gevolg van de publicatie van de Notitie incidenteel-structureel voor het Bestuurlijk Overleg Financiële verhouding (BOFv) van 21 november 2023. In deze notitie zijn afspraken vastgelegd en verduidelijkingen opgenomen over de verschillende vraagstukken die onder de noemer incidenteel en structureel worden geschaard. Zo bevat het de voorwaarden voor gemeenten hoe een eventueel surplus van de algemene reserve kan worden ingezet. Hierbij wordt opgemerkt dat het BBV en de uitingen van de commissie BBV leidend zijn bij de uitleg van het begrip incidentele baten en lasten.

De aangepaste notitie van de Commissie BBV is te raadplegen via deze [link](#).

Consultatie Notitie Verbonden partijen

De Commissie BBV heeft de Notitie Verbonden partijen geactualiseerd. De reden voor de actualisatie is onder andere de inwerkingtreding van de nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Daarnaast wordt er in het kader van bovenregionale problematiek afstemming en uitvoering veel en steeds intensiever samengewerkt in de vorm van verbonden partijen. De complexiteit van de problematiek die in deze partijen worden ondergebracht kan van invloed zijn op het inzicht en de invloed die een gemeenteraad heeft en de wijze waarop de gemeenteraad zijn taken uit kan voeren. Het concept van de notitie is inmiddels voorgelegd ter consultatie via de website van de commissie BBV. De definitieve versie van de notitie verschijnt naar verwachting eind juni 2025 en wordt van toepassing met ingang van de begroting 2026.

Overgang APPA naar ABP heeft financiële gevolgen

De Rijksoverheid heeft besloten dat met de invoering van het nieuwe pensioenstelsel ook de Appa-pensioenaanspraken van politieke ambtsdragers in het pensioenfonds ABP ondergebracht moeten worden. Dit zal naar verwachting per 1 januari 2028 plaatsvinden. Dat betekent dat per die datum de genoemde voorzieningen toereikend moeten zijn om de collectieve waardeoverdracht naar het ABP te kunnen dekken. Omdat het ABP strengere rekenregels hanteert voor de berekening van de pensioenverplichtingen, zal de overgang (negatieve) gevolgen hebben voor uw gemeente. Om deze gevolgen goed in te kunnen schatten, is een gezamenlijk onderzoek gestart van het ministerie van BZK, IPO, VNG en Unie van Waterschappen. Dit onderzoek is nog niet afgerond.

	Samenvatting
	Jaarrekening
	Informatiewaarde jaarverslag
	Financiële positie
	Bevindingen controle
	Interne beheersing
	Speerpunten van de gemeenteraad
	Bijlagen
Actuele ontwikkelingen	
Sisa	
WNT	
Onafhankelijkheid	
Communicatie	
Urenbesteding	

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening 2024. Voor de bevindingen uit onze controle gelden op grond van de Nota verwachtingen accountantscontrole zwaardere rapporterings-toleranties dan voor andere onderdelen van de jaarrekening.

De rapporteringstolerantie is per specifieke uitkering:

- EUR 12.500 indien de omvangsbasis kleiner of gelijk is aan EUR 125.000;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan EUR 125.000 en kleiner dan of gelijk is aan EUR 1.000.000;
- EUR 125.000 indien de omvangsbasis groter is dan EUR 1.000.000.

De rapporteringstolerantie heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. Hierna hebben wij onze bevindingen per specifieke uitkering opgenomen.

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Financiële omvang in EUR	Toelichting fout/onzekerheden
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerde kinderopvangtoeslagproblemetiek 2021	Fout	EUR 0	n.v.t.
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerde kinderopvangtoeslagproblemetiek 2021	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	Fout	EUR 0	n.v.t.
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Fout	EUR 0	n.v.t.
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026	Fout	EUR 0	n.v.t.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
IenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Fout	EUR 0	n.v.t.
IenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
KGG K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Fout	EUR 0	n.v.t.
KGG K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Fout	EUR 0	n.v.t.
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
AenM M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Fout	EUR 0	n.v.t.
AenM M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VRO J55	Aanpak energiearmoede	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J55	Aanpak energiearmoede	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
VRO J94	Specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J94	Specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VRO J96B	Regiodeals 4 ^e tranche	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J96B	Regiodeals 4 ^e tranche	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VWS H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Fout	EUR 0	n.v.t.
VWS H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VWS H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussenmedeoverheden)	Fout	EUR 0	n.v.t.
VWS H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussenmedeoverheden)	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Fout	EUR 0	n.v.t.
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
VRO J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VRO J107	Meerjarige stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen 2023	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J107	Meerjarige stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen 2023	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

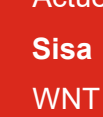
Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

	Samenvatting
	Jaarrekening
	Informatiewaarde jaarverslag
	Financiële positie
	Bevindingen controle
	Interne beheersing
	Speerpunten van de gemeenteraad
	Bijlagen
	Actuele ontwikkelingen
	Sisa
	WNT
	Onafhankelijkheid
	Communicatie
	Urenbesteding

De belangrijkste bevindingen uit de controle van de WNT-verantwoording

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet Normering Topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op grond van de wet zijn de griffier en de gemeentesecretaris aangewezen als topfunctionaris. Hun bezoldiging is juist en volledig verantwoord in de WNT-verantwoording in uw jaarstukken.

Wilt u meer weten over de WNT? Kijkt u dan op: <https://www.topinkomens.nl>

Controleverklaring bevat paragraaf inzake overige aangelegenheden anticumulatiebepaling WNT

Met ingang van 2018 geldt een WNT-regel voor de samenloop van topfuncties bij verschillende WNT-instellingen. Deze anticumulatiebepaling regelt dat de som van de bezoldigingen van iemand die uitvoerende topfuncties uitoefent bij meerdere rechtspersonen of instellingen, niet hoger mag zijn dan het van toepassing zijnde bezoldigingsmaximum. In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2024 hebben wij geen controle uitgevoerd op de naleving van deze anticumulatiebepaling. Dit hebben wij in onze controleverklaring bij uw jaarrekening in een paragraaf inzake overige aangelegenheden tot uitdrukking gebracht.

Bijlage Wet Normering Topinkomens (WNT)	
Aantal topfunctionarissen	U heeft 2 topfunctionarissen verantwoord in de jaarrekening. Beide functionarissen hebben de functie het gehele jaar vervuld bij uw gemeente.
Aard dienstverband	De griffier en de gemeentesecretaris zijn gedurende 2024 in dienstbetrekking bij de gemeente.
Betaling ontslagvergoeding	U heeft in 2024 geen ontslagvergoedingen boven de WNT-grens uitgekeerd.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Wij zijn gedurende de gehele controle onafhankelijk geweest van uw gemeente

Een belangrijke kernwaarde van onze beroepsgroep is dat wij onafhankelijk zijn van het orgaan dat de jaarrekening opstelt. Bij uw gemeente is dit gewaarborgd omdat de gemeenteraad onze opdrachtgever is en het college verantwoordelijk is voor het opstellen van de jaarrekening.

Wij hebben de naleving bewaakt van externe standaarden, het onafhankelijkheidsbeleid van ETL Assurance & Overheidsaccountants en de onafhankelijkheidsafspraken met uw gemeente. Wij bevestigen dat we aan deze onafhankelijkheidsvereisten hebben voldaan en voldoen.

Om onze onafhankelijkheid bij de controle van de jaarrekening te waarborgen hebben wij geen werkzaamheden uitgevoerd die buiten de kaders van onze overeenkomst vallen. Een andere maatregel die wij genomen hebben is dat alle teamleden die betrokken zijn bij de controle van uw gemeente persoonlijk hebben verklaard dat ze onafhankelijk zijn van uw gemeente. Deze verklaring is in ons controledossier opgenomen.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde
jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen
controle

Interne beheersing

Speerpunten van
de gemeenteraad

Bijlagen

Actuele ontwikkelingen

Sisa

WNT

Onafhankelijkheid

Communicatie

Urenbesteding

Belangrijke onderwerpen en aandachtspunten die wij met u hebben gecommuniceerd

Als ETL Assurance & Overheidsaccountants vinden wij het belangrijk om u te laten zien op welke wijze wij de belangrijkste onderwerpen en aandachtspunten van de controle aan u hebben gerapporteerd. Dit hebben we opgenomen in onderstaande tabel.

Vereiste communicatie grond van controlestandaarden	Controleplan	Management-letter	Accountants-verslag
Mededeling over de verantwoordelijkheden van de accountant.	●		
Bevestiging van onze onafhankelijkheid	●		●
Eventuele significante tekortkomingen in de interne controle		●	●
Eventuele ontdekte of vermoede fraude		●	●
Niet-naleven van wet- en regelgeving		●	●
Schriftelijke bevestigingen gevraagd van het management			●
Alle zaken die van invloed zijn op de vorm en inhoud van de controleverklaring.		●	●
Ons standpunt over belangrijke kwalitatieve aspecten van de verslaggeving door het college			●
Rapporteren over significante moeilijkheden, aangelegenheden en overige zaken die van belang zijn voor het toezicht op het financiële verslaggevingsproces			●
Niet gecorrigeerde afwijkingen			●
Significante aangelegenheden die naar voren komen tijdens de controle in verband met verbonden partijen van de gemeente		●	●
Beschrijving van de reikwijdte en timing van de controle, waaronder significante risico's.	●		●

	Samenvatting
	Jaarrekening
	Informatiewaarde jaarverslag
	Financiële positie
	Bevindingen controle
	Interne beheersing
	Speerpunten van de gemeenteraad
	Bijlagen
	Actuele ontwikkelingen
	Sisa
	WNT
	Onafhankelijkheid
	Communicatie
	Urenbesteding

Onze urenbesteding in verband met de controle van de jaarrekening van uw gemeente

Onze urenbesteding niet in overeenstemming met onze verwachtingen

De controle van de jaarrekening vereist voldoende tijd en aandacht van het controleteam. Hierbij beogen we een passende verdeling binnen het team ten aanzien van de onderwerpen, kennis en betrokkenheid. Ingevolge de maatregelen “In het Publiek belang” binnen de accountancysector rapporteren wij over onze urenbesteding ten aanzien van de jaarrekeningcontrole. De begrote uren 2024 zijn gebaseerd op onze offerte.

Teamlid	Begrote uren 2024	Werkelijke uren 2024
Partner	40	
Manager	200	
Controleleider	140	
Assistent accountant	160	
Totaal uren	440	

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt wijkt onze werkelijke inspanning met XX af van de verwachte inspanning. Er tussen de functieniveaus verschuivingen geweest in de urenbesteding. De overschrijding van de uren komt mede door het proces van de jaarafsluiting. We meer gegevensgerichte werkzaamheden moeten uitvoeren. We zullen samen met de organisatie en de griffie in overleg treden op welke wijze wij deze uren aanvullend in rekening gaan brengen.

ASSURANCE &
OVERHEIDSACCOUNTANTS

Bedankt voor de fijne samenwerking

Van: griffie
Naar: griffie
Verzonden op: dinsdag 1-07-2025 13:14
Onderwerp: Concept accountantsrapport 2024 + advies over behandeling Programmarekening 2024
Bijlage: ACR TEXEL 2024 - CONCEPT 27-6-2025.pdf

Beste [raads- en commissieleden](#) (en college),

In de bijlage vindt u de *concept*-accountantsverklaring 2024.
De *concept*-verklaring zal aan de commissie van vanavond bij het agendapunt Programmarekening 2024 worden toegevoegd.

Advies Auditcommissie over verdere behandeling Programmarekening 2024

De Auditcommissie adviseert de gemeenteraad en commissie graag over de *behandeling* van de programmarekening 2024, nu de conceptverklaring van de accountant ontvangen is, maar zeker is dat de definitieve verklaring niet voor 9 juli bij de raad kan zijn. Hoe dan ook kan de Programmarekening 2024 niet op tijd naar de provincie worden gestuurd. Het college heeft hierover inmiddels een verzoek tot uitstel aan de provincie gestuurd.

Hoe hiermee om te gaan?

Theoretisch gezien is het mogelijk om de Programmarekening 2024 vast te stellen, ondanks dat we slechts beschikken over een *conceptverklaring* van de accountant. En dus de reguliere weg te vervolgen: in de raadscommissie op 1 juli behandelen, en op raadsvergadering van 9 juli over te besluiten.

Echter zou de Auditcommissie, in samenspraak met team Bedrijfsvoering en de griffier, u willen adviseren de programmarekening vandaag tijdens de raadscommissie te behandelen en erover te debatteren, maar deze pas tijdens de raadsvergadering van 17 september vast te stellen. Op dat moment is de *definitieve accountantsverklaring* beschikbaar, welke integraal onderdeel is van de programmarekening. De programmarekening zal dan als **besprekstuk** op de agenda worden geplaatst op de raadsvergadering van september.

Afspraak accountant over verklaring, morgen

Verder wil de Auditcommissie graag laten weten dat zij woensdag 2 juli om 14.30 uur - morgen dus - een overleg hebben met de accountant over de conceptverklaring in de **Strender & Skilderkamer** waarbij de accountant digitaal aansluit. Deze afspraak is voor leden van de Auditcommissie, maar mocht u vragen hebben over de verklaring dan staat het u vrij ook bij deze afspraak aan te sluiten (gezien de accountant nu ook niet kan aansluiten bij de raadscommissie morgen en er geen ruimte is om vragen aan hem te stellen).

Met vriendelijke groet,

Anouschka Witte

Raadsadviseur / loco-griffier

Gemeente Texel. *txl*

Emmalaan 15	Postbus 200
1791 AT Den Burg	1790 AE DEN BURG
T 14 0222 (algemeen)	T 0222 362 130 / 0222 362 125
E gemeente@texel.nl	E griffie@texel.nl / AnouschkaWitte@texel.nl

Van: John Olij | ETL Assurance & Overheidsaccountants <j.olijs@etl-ao.nl>

Verzonden: dinsdag 1 juli 2025 12:08

Geachte mevrouw Witte, beste Anouschka,

Hierbij stuur ik het concept accountantsverslag 2024 voor de gemeente Texel. Dit in verband met de bespreking morgenmiddag met de leden van de auditcommissie van de gemeente Texel.

Daarbij merken wij ook op dat de controle nog gaande is en het rapport ook een concept versie betreft en mogelijk hier en daar nog leidt tot aanpassingen.

Ik zal morgen op het concept-rapport een toelichting geven.

Met vriendelijke groet,

John Olij | ETL Assurance & Overheidsaccountants

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Zaaknummer 3589310

Programmarekening 2024

Doelenboom

Paragraaf

Paragraaf: Bedrijfsvoering

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- Gemeentewet artikel 186 en het besluit begroting en verantwoording.
- Het bedrijfsresultaat van Leer-werkbedrijf de Bolder van € positief.
- Het via de decembercirculaire 2024 € 150.000 incidenteel ontvangen bedrag.
- Het rekeningresultaat van € 3.131.751 van de gemeente Texel.

Besluit

1. Het bedrijfsresultaat van Leer-werkbedrijf de Bolder van € 172.000 ten gunste te brengen van de reserve egalisatie rekeningresultaten van het leer-werkbedrijf de Bolder.
2. Het via de decembercirculaire 2024 incidenteel ontvangen bedrag van € 150.000 volledig ten gunste van de algemene reserve te brengen.
3. Akkoord te gaan om, in afwijking van het beleid, een aantal kredieten die ouder zijn dan 3 jaar niet zoals in de financiële verordening is vastgelegd vrij te laten vallen, maar in stand te houden. Het gaat om de volgende investeringen: Thijsssehuis, Trompstraat buurtje herinrichting, rotonde Keesomlaan, verharding rehabiliteren, de Vang IJsdijk reconstrueren, Oost herinrichten en ICT vervanging.
4. Het voordelig rekeningresultaat van € 3.131.751 als volgt te bestemmen:
 - a. € 259.225 voor inzet (restant)projectbudgetten 2024 in 2025 voor:
Bijdrage nachtbus (€ 20.000), Omgevingswet (€ 48.184), ontvangen subsidie Thijsssehuis (€ 16.765), sloopkosten Achterom in verband met aankoop grond (€ 35.527), kwartiermaker haven (€ 40.000) en duurzaam Texel (€ 98.749).
 - b. € 84.429 aan te vullen voor het krediet aankoop urgente agrarische gronden volgens eerder genomen raadsbesluit zodat de oorspronkelijke omvang van € 200.000 weer beschikbaar is.
 - c. € 2.788.097 toe te voegen aan de algemene reserve.

Bijlagen

1. Programmarekening 2024

5. Het instellen van een bestemmingsreserve Oekraïne en hierin het restant van het saldo overschot ontvangen subsidie 2022 en 2023 van € 602.186 te storten wat ontvangen is vanuit het rijk voor de opvang van ontheemden Oekraïners.
6. De geconsolideerde programmarekening 2024 vast te stellen, onder voorbehoud van de getrouwheidsverklaring accountant.

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 17-09-2025,

De griffier,

De voorzitter,

Raadscommissie

Dossiernummer	2334
Extern Zaak ID	3614237
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	1 juli 2025
Agendapunt	7
Titel	Tussenrapportage 2025
Organisatieonderdeel	Advies & Ondersteuning
Portefeuillehouder	C. Hooijschuur
Aanleiding	Overig

Bijlagen
Bestuurlijk advies
Bijlage. Tussenrapportage 2025
Concept-raadsbesluit - 3614247 - Tussenrapportage 2025

Geagendeerd	Vergaderdatum
B&W	3 juni 2025
Raadscommissie	1 juli 2025
Raadsvergadering	9 juli 2025

Toelichting

Met deze tussenrapportage wordt de raad geïnformeerd over de financiële en beleidsmatige afwijkingen van de eerste vier maanden. Daarnaast wordt gerapporteerd over de voortgang van de investeringen en de overgehevelde projectbudgetten. De tussenrapportage is online te lezen via [Tussenrapportage 2025 | Tussenrapportage 2025 | Texel](#)

Advies

Zaaknummer 3614237

Tussenrapportage 2025

Paragraaf

Paragraaf: Bedrijfsvoering

Advies

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. De concept tussenrapportage 2025 vast te stellen.
2. De gemeenteraad voor te stellen:
 - A. Akkoord te gaan met de incidentele en structurele afwijkingsvoorstellen programma 0 t/m 8 en de financiële consequenties van € 1.119.700 te storten in de algemene reserve en € 9.500 vanaf 2026 als structureel voordeel mee te nemen in de programmabegroting.
 - B. Akkoord te gaan met de voorstellen van de kredietwijzigingen van per saldo € 2.145.699 voordelig en de daaruit volgende kapitaallasten van € 124.875 voordelig in 2025 ten gunste van de algemene reserve te brengen en vanaf 2026 structureel mee te nemen in de begroting.
 - C. De tussenrapportage 2025 vast te stellen.

Toelichting

Met deze tussenrapportage wordt de raad geïnformeerd over de financiële en beleidsmatige afwijkingen van de eerste vier maanden. Daarnaast wordt gerapporteerd over de voortgang van de investeringen en de overgehevelde projectbudgetten. De tussenrapportage is online te lezen via [Tussenrapportage 2025 | Tussenrapportage 2025 | Texel](#)

Bijlagen

1. Tussenrapportage 2025

Consequenties

Financieel	☒	Inkoop/Aanbesteding	☐	Belanghebbenden	☐
Personeel/Organisatie	☐	Deregulering	☐	Structuurvisie	☐
Juridisch	☐	Majeure risico's	☐		
Beleid	☐	Beheer	☐		

Tussenrapportage 2025

Samenvatting

Met deze tussenrapportage wordt de raad geïnformeerd over de financiële en beleidsmatige afwijkingen van de eerste vier maanden. Daarnaast wordt gerapporteerd over de voortgang van de investeringen en de overgehevelde projectbudgetten.

De Tussenrapportage is het enige planning en control product dat nog niet is geüpdate in de planning en control cyclus. Dit zal het komende jaar worden opgepakt en wordt meegenomen in de aanpassing van de financiële verordening. Deze staat voor het vierde kwartaal van 2025 op de langetermijnplanning van de raad.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de incidentele en structurele wijzigingen. Hierbij is een min getal een voordeel en een plus getal een nadeel.

Resume	Totaal incidenteel 2025	Totaal structureel vanaf 2025	Totaal structureel vanaf 2026
Totaal financiële afwijkingen programma's	€ -1.109.200	€ -10.500	€ 1.000
Afwijkingen kredieten	€ 0	€ -124.875	€ 0
Totaal financiële afwijkingen	€ -1.109.200	€ -135.375	€ 1.000

Nagenoeg alle financiële afwijkingen hebben betrekking op onvoorziene, onontkoombare en onuitstelbare uitgaven. Deze voorstellen zijn per programma toegelicht.

De stand van de algemene reserve komt hiermee op ruim € 8,1 miljoen.

Verder is gerapporteerd op de voortgang van de investeringen en de overgehevelde projectbudgetten van voorgaande jaren.

Tussenrapportage 2025

Argumenten tot advies

Het college rapporteert één keer per jaar aan de raad over de voortgang van de programmabegroting 2025. Voor het eerst rapport het college ook over beleidsmatige wijzigingen, dit conform de financiële verordening.

Alternatieven

Niet van toepassing.

Consequenties van het advies

- **Financieel**

Kosten

Incidenteel voor het jaar 2025 € -1.109.200,00

Structureel m.i.v. 1 januari 2025 € - 135.375,00

Structureel m.i.v. 1 januari 2026 € 1.000,00

Dekking

Het incidentele en structurele overschot per saldo wordt in 2025 in de algemene reserve gestort die daarmee een omvang bereikt van €8.170.090. De structurele gevolgen van per saldo € 134.375 voordelig worden meegenomen met de programmabegroting 2026.

Relevante wet- en regelgeving of jurisprudentie

- Financiële verordening gemeente Texel (artikel 212 Gemeentewet)

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Zaaknummer 3614237

Tussenrapportage 2025

Doelenboom

Paragraaf

Paragraaf: Bedrijfsvoering

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- Financiële verordening gemeente Texel

Overwegende

- Actualisatie van de budgetten van de programmabegroting 2024

Besluit

1. Akkoord te gaan met de incidentele en structurele afwijkingsvoorstellen programma 0 t/m 8 en de financiële consequenties van € 1.119.700 te storten in de algemene reserve en € 9.500 vanaf 2026 als structureel voordeel mee te nemen in de programmabegroting.
2. Akkoord te gaan met de voorstellen van de kredietwijzigingen van per saldo € 2.145.699 voordelig en de daaruit volgende kapitaallasten van € 124.875 voordelig in 2025 ten gunste van de algemene reserve te brengen en vanaf 2026 structureel mee te nemen in de begroting.
3. De tussenrapportage 2025 vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 09-07-2025,

De griffier,

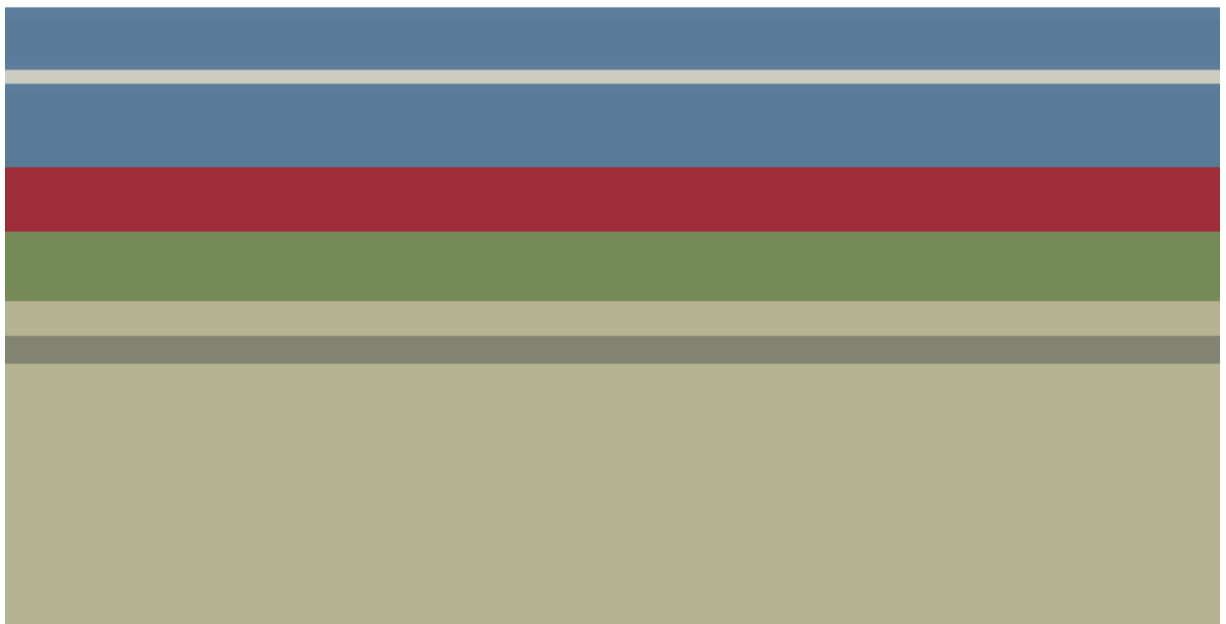
De voorzitter,

Bijlagen

1. Tussenrapportage 2025

.txl

Tussenrapportage 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Bestuurlijke boodschap	5
Leeswijzer	6
Hoofdstuk 1 - Actuele zaken	7
Programma 0. Voor en door inwoners	8
Programma 1. Veiligheid op orde	12
Programma 2. Goede bereikbaarheid	13
Programma 3. Mooi en gastvrij Texel / Texel werkt!	15
Programma 4. Toekomst voor de jeugd	16
Programma 5. Samen beleven en bewegen	17
Programma 6. Zorg voor elkaar	19
Programma 7. Volksgezondheid, duurzaam en schoon	21
Programma 8. Goed wonen	23
Paragrafen	26
Hoofdstuk 2 - Financieel	27
2.1 Uitkomsten financieel tussenrapportage	28
2.2 Resultaat programmarekening 2024	29
2.3 Tussenstand algemene reserve	30
Hoofdstuk 3 - Investerings en overheveling project budgetten	31
3.1 Voortgang in de realisatie van investeringen	32
3.2 Voorstellen kredietwijzigingen	37
3.3 Voortgang overheveling projectbudgetten	40
Besluit	46

Bestuurlijke boodschap

Met genoegen presenteren wij u de tussenrapportage over de eerste vier maanden van 2025. Deze rapportage richt zich voornamelijk op financiële afwijkingen, geeft per programma inzicht in de huidige mutaties ten opzichte van het vastgestelde budget uit de programmabegroting 2025 en geeft inzicht in beleidswijzigingen die sinds de programmabegroting 2025 bekend zijn geworden.

Bestuursopdracht Planning en Control

In de bestuursopdracht planning en control is in 2024 gekeken naar andere momenten voor de perspectiefnota, programmarekening en tussenrapportage omdat ze elkaar niet logisch opvolgen. In 2025 is gestart met de aanpassingen. Hierdoor ontvangt u nu tussenrapportage gezamenlijk met de programmarekening 2024. De tussenrapportage is het enige product dat in de planning en control cyclus nog niet van een update is voorzien. Het college wil hier het komende jaar mee aan de slag om ook dit product van een update te voorzien. We nemen dit mee in de gesprekken met de auditcommissie als opmaak naar de aanpassing van de financiële verordening aan het eind van 2025.

2025 is het laatste volledige jaar van dit college. We staan nu ongeveer halverwege het jaar en diverse onderdelen zijn gestart of afgerond. Zoals de tunnel bij Kogerstrand, de reconstructie van de parkeerterreinen bij paal 12 en paal 15, de bouw van het Thijsssehuis is weer begonnen, de tijdelijke woningen aan De Rietdijk zijn opgeleverd en voor een deel al bewoond door Oekraïense ontheemden. Daarnaast zijn we de aanbesteding gestart voor de isolatieopgave zodat we in het najaar daadwerkelijk kunnen starten met het isoleren van woningen.

Deze tussenrapportage sluit financieel af met een incidenteel voordeel van ruim € 1,1 miljoen en een structureel voordeel van ongeveer € 135.000. Dit structurele voordeel nemen we mee in de meerjarenbegroting.

Op hoofdlijnen is het positieve saldo ontstaan door:

- Een voordeel door de recent afgesloten nieuwe CAO voor gemeenteambtenaren (€ 400k)
- Een voordeel op de rentekosten door het minder aangaan van leningen (€ 1,15 miljoen)
- Een voordeel op de afschrijvingskosten door vertragingen in investeringen (€ 1,25 miljoen)
- Een nadeel doordat de kosten van de tijdelijke brug Kogerstrand niet geactiveerd mogen worden (€ 215k)
- Een nadeel door verzakkingen van luchtbehandelingskasten bij OSG de Hogeberg (€ 440k)
- Een nadeel op de kosten voor jeugdzorg (€ 360k)

Door het positieve voordeel bij deze tussenrapportage is het saldo van de algemene reserve ruim € 8,1 miljoen.

Het college gaat met veel positieve energie aan de slag om in de resterende periode het college uitvoeringsprogramma af te ronden!

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van gemeente Texel,
de secretaris, de burgemeester,

E. Wolfskamp M. Pol Msc

Leeswijzer

Het doel van de tussenrapportage is de raad te informeren over de financiële en beleidsmatige afwijkingen over de eerste vier maanden van 2025.

De afspraak met de gemeenteraad is dat over de afwijkingen gerapporteerd moet worden, naast dat de rapportage de mogelijkheid biedt om extra budget te vragen. Dit laatste is alleen mogelijk als dit voldoet aan de drie O's, onvoorzien, onuitstelbaar en onoverkomelijk. Er moet aan minimaal 2 van de 3 voorwaarden worden voldaan. Alleen met gemotiveerde reden kan hier incidenteel van afgeweken worden, dit wordt dan uitvoerig onderbouwd.

In deze tussenrapportage komt aan de orde:

Hoofdstuk 1: Actuele zaken

Hier wordt ingegaan op zowel financiële als beleidsmatige wijzigingen die bekend zijn.

Hoofdstuk 2: Financieel

2.1 Uitkomsten financieel tussenrapportage

2.2 Resultaat programmarekening 2024

2.3 Tussenstand algemene reserve

Hoofdstuk 3: Investerings- en projectbudgetten

3.1 Voortgang in de realisatie van investeringen

3.2 Voorstellen kredietwijzigingen

3.3 Voortgang overheveling projectbudgetten

Hoofdstuk 4: Leer-Werkbedrijf De Bolder

In hoofdstuk 1 zijn, conform de gemaakte afspraken, per programma de financiële afwijkingen gecombineerd met de beleidsmatige toelichtingen op mogelijke afwijkingen.

In hoofdstuk 2 zijn de financiële consequenties in totaliteit opgenomen van deze tussenrapportage. In dit hoofdstuk ook een korte terugblik naar de programmarekening 2024 en de stand van de algemene reserve. Een toelichting op de uitkomsten van de meicirculaire 2025 volgt op een later moment.

In hoofdstuk 3 is de voortgang in de realisatie van investeringen en overheveling budgetten opgenomen, waarbij ook een aantal investeringen worden afgesloten.

In de rapportage staan min bedragen. Al deze minbedragen geeft een voordeel aan ten opzichte van het budget.

Planning tussenrapportage 2025

Tussentijdse rapportage	Onderwerp	Betrokken
11-06-2025	Vergadering Auditcommissie	Auditcommissie
25-06 / 02-07-2025	Bespreking tussentijdse rapportage in raadscommissie	Raadscommissie
09-07-2025	Vaststelling tussenrapportage in raad	Raad

Hoofdstuk 1 - Actuele zaken

Programma 0. Voor en door inwoners

Financiële afwijkingen

In onderstaand tabel zijn de afwijkingen van het programma weergegeven en de motivatie per criteria in beeld gebracht. Voor nadere toelichting is onder de tabel een verdere uitleg gegeven.

* - min is voordeel

	Omschrijving	I	S	onvoorzien	onuitstelbaar	onontkoombaar
1	Preventief Medisch Onderzoek (PMO) en persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM).	40.000	2.500	Nee, is niet eerder aan gedacht om hiervoor middelen te reserveren voor PMO en niet gecontroleerd op houdbaarheidsdatum PBM.	Ja, verplicht en komt voort uit plan van aanpak RI&E en arbo.	Ja, verplicht en komt voort uit plan van aanpak RI&E en arbo.
2	Gewijzigde rechtspositie voor raadsleden die de AOW-gerechtigde leeftijd nog niet bereikt hebben.	17.000		Ja, Ministerieel besluit is pas in december 2024 genomen. Vanaf 2026 is rekening gehouden met deze extra kosten in de programmabegroting.	Ja, Ministerieel besluit.	Ja, Ministerieel besluit
3	CAO ontwikkeling	-400.000		Ja, CAO is pas bekend sinds eind april 2025.	Nee, als voordeel nu niet wordt meegenomen, komt dit bedrag t.z.t. ten gunste rekeningresultaat 2025.	Ja, CAO is bindend.
4	Onderzoek artikel 213a	60.000		Nee, dit was te voorzien bij de programmabegroting 2025. Toen was echter de verwachting dat de twee onderzoeken intern zouden worden uitgevoerd. Daarvoor is niet gekozen vanwege de onafhankelijkheid en tijdsgebrek. Vanaf de programmabegroting 2026 is hiervoor structureel budget aangevraagd.	Ja, dit betreft een toezegging die is gedaan in de programmabegroting 2025. Het niet toezeggen van dit budget zorgt ervoor dat er een keuze gemaakt moet worden welke werkzaamheden niet worden uitgevoerd.	Ja, dit betreft een toezegging die is gedaan in de programmabegroting 2025. Het niet toezeggen van dit budget zorgt ervoor dat er een keuze gemaakt moet worden welke werkzaamheden niet worden uitgevoerd.
5	Regeling Kop van NoordHolland	16.000		Ja, het was bestuurlijk niet (ver) van tevoren voorzien welk besluit er genomen zou worden ten aanzien van de regionale organisatie	Ja, de benodigde kennis en extra inzet is nodig om het ontwerp van de GR te kunnen maken en de implementatie te kunnen doen. Dit is niet uit de staande lokale organisaties te halen. De expertise die wel in huis beschikbaar is, is niet opgenomen in de extra kosten.	Ja, er ligt een bestuurlijk besluit om in Q1 2026 een ontwerp voor te leggen aan de vier gemeenteraden. De gemeenteraden zijn hierover reeds geïnformeerd.
6	Dekkingsvoorstellen perspectiefnota 2026	-48.000		Ja, conform voorstel perspectiefnota 2026.	Ja, conform voorstel perspectiefnota 2026.	Ja, conform voorstel perspectiefnota 2026.
7	Onderzoek stille lasten	100.000		Ja, conform voorstel perspectiefnota 2026.	Ja, conform voorstel perspectiefnota 2026.	Ja, conform voorstel perspectiefnota 2026.
8	OZB woningen		-100.000	Ja, op basis van analyse programmarekening 2024.	Nee: kan pas meegenomen worden in de begroting 2026. Vanwege goed begroten nu al meenemen.	Ja, door areaaluitbreiding stijgen de opbrengsten OZB.
9	OZB niet woningen		50.000	Ja, op basis van analyse programmarekening 2024.	Nee, kan pas meegenomen worden in de begroting 2026. Vanwege goed begroten nu al meenemen.	Ja, oorzaak leegstand en sloop
10	Rente leningen SVN		-50.000	Nee, er is niet eerder rekening gehouden met renteopbrengst leningen SVN. Op basis van analyse programmarekening 2024.	Nee, kan pas meegenomen worden in de begroting 2026. Vanwege juist begroten nu opgenomen in de tussenrapportage.	Nee. was eerder bekend en had eerder meegenomen kunnen worden.
11	Rente leningen	-1.150.000		Gedeeltelijk, bij de begroting wordt rekening gehouden met nog uit te voeren investeringen en het lenen daarvoor. In de praktijk is de uitvoering vertraagd waardoor incidenteel budget kan vrijvallen.	Nee, als voordeel nu niet wordt meegenomen is het rekeningresultaat 2025.	Nee, andere begrotingsmethodiek 'geen boter bij de vis'.
12	Incidentele vrijval afschrijvingslasten investeringsplan	-1.750.000		Ja, op basis van voortgang uitvoering investeringsplan.	Nee, als voordeel nu niet wordt meegenomen is rekeningresultaat 2025.	Ja, is niet vooraf bekend.

* - min is voordeel

12	Wegboeken stelpost begroting Incidentele vrijval afschrijvingslasten investeringsplan	500.000		Ja, op basis van voortgang uitvoering investeringsplan.	Nee, als voordeel nu niet wordt meegenomen is rekeningresultaat 2025.	Ja, is niet vooraf bekend.
13	Lijkschouw		10.000	Nee, vanaf 2022 is er structureel overschrijding van dit budget. Dit komt o.a. door vergrijzing. Ophogen budget is nodig.	Ja, het aantal overlijdens met een niet natuurlijke dood is niet te beïnvloeden. Ook niet of deze moeten worden onderzocht op verzoek van de politie (wat meer kosten met zich mee brengt).	Ja, zie hiervoor, niet beïnvloedbaar.
14	Aankoop rijksdocumenten		-40.000	Nee, er is de komende jaren sprake van een reisdocumentenpiek. Er kan niet worden voorzien hoeveel aanvragen er daadwerkelijk zullen zijn.	Ja, er is al sprake van budgetoverschrijving. Dit is een logisch gevolg van dat er ook meer aanvragen zijn, zie ook leges reisdocumenten (onderaan). Bij meer aanvragen zijn er ook meer aankopen.	Ja, wettelijk verplicht reisdocumenten te verstrekken.
15	Leges reisdocumenten		80.000	Nee, er is de komende jaren sprake van een reisdocumentenpiek. Er kan niet worden voorzien hoeveel aanvragen er daadwerkelijk zullen zijn.	Ja, er is al sprake van budgetoverschrijving. Dit is een logisch gevolg van dat er ook meer aanvragen zijn, zie bij meer aanvragen zijn er ook meer aankopen.	Ja, wettelijk verplicht reisdocumenten te verstrekken.
	Totaal	2.615.000	- 47.500			

Toelichting

Personeel en organisatie

In 2025 wordt gemeentebreed een preventief medisch onderzoek gehouden voor personeel. Dit onderzoek is verplicht en komt uit het plan van aanpak voor risico-inventarisatie en evaluatie. Kosten hiervoor zijn eenmalig € 40.000. Daarnaast is structureel € 2.500 extra nodig voor persoonlijke beschermingsmiddelen.

De rechtspositie voor de raadsleden die de AOW gerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt is gewijzigd. De extra vergoeding bedraagt € 17.000 en gaat over het zelf regelen van voorzieningen voor pensioen en arbeidsongeschiktheid. In deze rapportage worden deze kosten incidenteel meegenomen en vanaf volgend jaar wordt hiermee rekening gehouden in de begroting.

In de personeelsbegroting 2025 is rekening gehouden met een CAO van 6%. Inmiddels is de nieuwe CAO voor de periode april 2025 t/m maart 2027 vastgesteld. De loonsverhoging volgens de nieuwe CAO is lager. 2% verhoging per 1 april 2025 en 1,85% per 1 oktober 2025. Hiermee kan € 400.000 incidenteel retour naar de algemene middelen.

In de begroting 2025 is opgenomen dat er twee onderzoeken worden uitgevoerd zoals bedoeld in de verordening artikel 213a. Het gaat dit jaar om een onderzoek inzake afvalstoffenheffing en uitvoering minimabeleid. Voor de uitvoering van dit onderzoek is inhuur door een extern bureau nodig. De verwachting is dat de kosten daarvoor incidenteel € 60.000 bedragen. In de perspectiefnota 2026 is overigens € 30.000 structureel toegezegd voor een dergelijk onderzoek per jaar.

De 4 colleges van de NoordKop hebben in maart 2025 besloten om een gemeenschappelijke regeling te ontwerpen. Hierover is de raad op 11 maart 2025 geïnformeerd via een RIB. Als gevolg hiervan is er dit jaar incidenteel 16.000 nodig.

In de perspectiefnota 2026 zijn enkele structurele dekkingsvoorstellen gedaan voor nieuwe voorstellen in dat jaar. Voor dit programma gaat het in totaal om € 48.000 die al in 2025 incidenteel ingeboekt kunnen worden. Het gaat om de volgende budgetten die verlaagd kunnen worden: externe expertise inkoop en aanbesteding omdat hiervoor een medewerker is aangenomen, onderhoud automatisering in verband met een jaarlijks terugkomend overschot en reis- en verblijfskosten voor opleidingen vanwege toenemende digitale cursussen. Via de perspectiefnota 2026 heeft de raad aan het college de opdracht gegeven om de stille lasten en baten door een extern bureau in kaart te brengen. De kosten hiervoor worden geschat op € 100.000.

OZB woningen/niet woningen

Per saldo kan de opbrengst van de OZB met € 50.000 verhoogd worden. Enerzijds een verhoging op woningen

van € 100.000 door o.a. areaaluitbreiding en anderzijds een nadeel op niet-woningen van € 50.000 in verband met leegstand en sloop.

Financiering en vrijval afschrijvingslasten

In de jaarrekening 2024 is geconstateerd dat de renteopbrengst voor leningen die via SVN lopen niet begroot zijn. Hierbij wordt dit gecorrigeerd. Het gaat naar verwachting om ca. € 50.000 structureel. Daarnaast is het verantwoord om het gereserveerde rentebudget met € 1.150.000 incidenteel te verlagen in 2025. Dit komt enerzijds door een positief rekeningresultaat 2024, goedkoper lenen dan verwacht en vertraging uitvoering investeringsplan. In de perspectiefnota 2026 is al een structurele verlaging van dit budget meegenomen. In de praktijk is de uitvoering van het investeringsplan later dan gepland. In de begroting is hiermee rekening gehouden met een structurele stelpost van € 500.000 voordelig. De verwachting is dat dit al opgenomen voordeel dit jaar incidenteel opgeplust kan worden met € 1.2750.000 als gevolg van o.a. vertraging uitvoering Thijsssehuis en diverse infrastructurele werken.

Burgerzaken

Door o.a. toenemende vergrijzing zijn de kosten van lijkschouwing toegenomen. Naar verwachting is daarvoor ca. € 10.000 structureel extra nodig.

De laatste jaren is sprake van een toenemende vraag aan reisdocumenten waardoor meer inkomsten gerealiseerd worden. Op basis van de jaarrekening 2024 is de verwachting dat deze opbrengst structureel € 40.000 hoger is. Mede daardoor stijgen ook de kosten voor de inkoop van diverse rijksdocumenten. Naar verwachting gaat het om ca. € 80.000 structureel.

Programma 1. Veiligheid op orde

Financiële afwijkingen

Geen afwijkingen in Programma 1

Programma 2. Goede bereikbaarheid

Financiële afwijkingen

In onderstaand tabel zijn de afwijkingen van het programma weergegeven en de motivatie per criteria in beeld gebracht. Voor nadere toelichting is onder de tabel een verdere uitleg gegeven.

* - min is
voordeel

Omschrijving	I	S 2025	S 2026	onvoorzien	onuitstelbaar	onontkoombaar
1 Groot onderhoud wegen	67.000			Ja, Oudeweg verzakking rijbaan welke versneld achteruit is gegaan als gevolg van nutswerkzaamheden en zandtransport richting paal 12.	Ja, rijbaan moest afgesloten worden voor de veiligheid. Maatregel was noodzakelijk.	Ja, gaat anders ten koste van geprogrammeerd onderhoud.
2 Groot onderhoud wegen+ openbare verlichting Bomendiek	19.800		1.000	Ja, Paal 17 toegangsweg strand aanpassing ivm verplaatsing paviljoen richting zee. Voor de Bomendiek stelt het college een maatwerkoplossing voor.	Ja, maatregel bleek nodig voor goede veilige, bereikbaarheid paviljoen en strand.	Ja, gaat anders ten koste van geprogrammeerd onderhoud.
3 Beheer kunstwerken	215.000			Nee, tijdelijke oplossing brug Kogerstrand was geraamd als onderdeel van een krediet.	Ja, tijdelijke oplossing was geraamd als onderdeel van een krediet.	Ja, tijdelijke oplossing was geraamd als onderdeel van een krediet.
4 Toezicht en voorbereiding wegen	100.000			Ja, in de gesprekken met betrokkenen in het begin van dit jaar kwam al snel naar voren dat onderzoek naar alternatieven geen oplossing ging bieden.	Ja, met de verkeersveiligheid in het geding zijn de betrokkenen gebrand op een snelle oplossing. Door snel te handelen wordt verdere frustratie voorkomen, en risico verkleind.	Ja, het verkeer over dit stukje Rommelpot is de laatste jaren qua intensiteit, maar ook qua breedte, sterk toegenomen. Herstel van het huidige asfalt met verbreding door vlakke graskeien is gezien ontbreken van alternatieven onontkoombaar.
5 MF tractor, bosmaaier en kettingzaag	10.000			Ja, onvoorziene storing aan uitlaat - nabehandelingssysteem tractor, bosmaaier en kettingzaag kunnen niet gerepareerd worden.	Ja, tractor, bosmaaier en kettingzaag niet inzetbaar.	Ja, bij niet vervangen kunnen delen van het onderhoud openbaar groen niet worden uitgevoerd.
Totaal	411.800	0	1.000			

Toelichting

Wegen

De Oudeweg is verzakt als gevolg van nutswerkzaamheden en het zandtransport richting Paal 12. Het herstel van deze verzakking kost incidenteel € 67.000. De toegangsweg bij Paal 17 moest, i.v.m. de verplaatsing van het paviljoen richting zee, worden aangepast.

De kosten voor het goed en veilig bereikbaar maken van het strand en het paviljoen bedragen incidenteel € 19.800. Voor maatwerkoplossing openbare verlichting Bomendiek De Waal is structureel € 1.000 nodig.

In de eerste maanden van dit jaar zijn gesprekken met betrokkenen gevoerd over verkeerskundige oplossingen voor het verkeer over de Rommelpot van en naar camping Loodsmansduin. Er wordt een alternatief wandelpad naar het dorp gerealiseerd, maar andere oplossingen (zoals een vrijliggend fietspad naast de Rommelpot) zijn in overleg met betrokkenen niet te realiseren. Hierdoor is het verbreden van de huidige weg met vlakke graskeien om de toegenomen verkeersdrukte te faciliteren onontkoombaar geworden. Door dit werk zo snel mogelijk uit te voeren, wordt verdere frustratie bij betrokkenen voorkomen. Het voor onderzoek beschikbaar gestelde incidentele budget wordt ingezet en met € 100.000 opgehoogd om dit knelpunt aan te pakken.

Kunstwerken

De kosten voor de tijdelijke brug bij het Kogerstrand mogen niet worden geactiveerd. Deze kosten waren

destijds geraamd als onderdeel van het krediet. Voor de kosten ad € 215.000 voor de tijdelijke oplossing wordt een incidenteel budget gevraagd en het krediet brug Kogerstrand wordt met hetzelfde bedrag verlaagd.

Tractie

De MF tractor heeft een storing aan het uitlaat/nabehandelingssysteem. Reparatie van deze storing kost incidenteel € 7.500.

Programma 3. Mooi en gastvrij Texel / Texel werkt!

Financiële afwijkingen

Geen afwijkingen in Programma 3

Programma 4. Toekomst voor de jeugd

Financiële afwijkingen

In onderstaand tabel zijn de afwijkingen van het programma weergegeven en de motivatie per criteria in beeld gebracht. Voor nadere toelichting is onder de tabel een verdere uitleg gegeven.

* - min is
voordeel

	Omschrijving	I	S	onvoorzien	onuitstelbaar	onontkoombaar
1	OSG De Hogeberg buitenkant hoofdgebouw	440.000		Ja, één van de luchtbehandelingskasten van de OSG is onverwacht verzakt. Daarmee is de dakbedekking beschadigd en is lekkage ontstaan.	Ja, voor herstel en om problemen bij de andere luchtbehandelingskasten te voorkomen moet de isolatie en de dakbedekking vervangen worden.	Ja, door verzakking op het dak is lekkage ontstaan. Om andere verzakkingen te voorkomen en de ontstane lekkage duurzaam te herstellen, zal de dakbedekking en de isolatie vervangen moeten worden. Dit was op dit moment niet voorzien. Waar nodig wordt de isolatie opgewaardeerd, als voorbereiding op het gasloos maken van de gehele school. Het geraamde budget bedraagt € 440.000.
	Totaal	440.000	0			

Toelichting

OSG De Hogeberg buitenkant

Eén van de luchtbehandelingskasten van de OSG is onverwacht verzakt. De kosten voor het duurzaam herstellen van de lekkage en het voorkomen van verzakkingen van de overige luchtbehandelingskasten bedragen incidenteel € 440.000.

Programma 5. Samen beleven en bewegen

Financiële afwijkingen

In onderstaand tabel zijn de afwijkingen van het programma weergegeven en de motivatie per criteria in beeld gebracht. Voor nadere toelichting is onder de tabel een verdere uitleg gegeven.

* - min is
voordeel

Omschrijving	I	S	onvoorzien	onuitstelbaar	onontkoombaar
1 Bewakingskosten Noordzeestrand	23.000		Ja, sterke stijging huur van het onderkomen Texelse Reddingsbrigade en prijs van het eten.	Ja, geen strandbewaking.	Ja.
2 Inhuur begeleiding USW	15.000		Ja, afspraak met gemeenteraad, alternatieven in kaart brengen.	Ja, gevolg uit raadscommissie en toelichting burgemeester.	Ja.
5 Sportveld de Cocksdorp De Koog	4.500	- 2.500	Nee, weinig onderhoud aan het sportveld, mag structureel omlaag met dit bedrag en ballenvanger in de Koog kapot.	Ja, ivm veiligheidsrisico van ballen op de Boodtlaan en fietspad is deze uitgave noodzakelijk.	Ja.
7 Ramsomes	5.000		Ja, onvoorzien noodzakelijk onderhoud aan brandstof, koelstof en hydraulisch systeem.	Ja, anders niet meer inzetbaar waardoor en geen sportvelden en gazonnen gemaaid kunnen worden. Ontevreden sportclubs, uitstel van voetbalwedstrijden.	Ja.
8 Texelse Museumpas (regeling 2023-2025)	8.000		Ja, er is bij de programmabegroting van 2025 een voorstel voor extra budget gedaan, deze is afgewezen omdat er geen nieuw beleid werd opgesteld. Het gaat hier louter om de bijstelling van een budget. In de gehele periode voor deze regeling is er al een overschrijding van €4000-5000. Door stijging van het aantal bezoekers en de ticketprijs wordt ook dit jaar een forse overschrijding verwacht.	Ja, de regeling loopt in 2025 af. Hierdoor kan het niet wachten tot de programmabegroting van 2026. Als de verhoging niet wordt toegekend, dan zal er opnieuw een tekort zijn. Bij een tekort is er kans dat de kleine Texelse musea het zich niet langer kunnen veroorloven om de Texelse museumpas te accepteren. De Texelaar kan dan niet meer gratis naar de Texelse musea.	Nee, Er zou met de kleine musea onderhandeld kunnen worden over het percentage van de vergoeding. Echter is er in de BCF afgesproken dat STM 80% van de vergoeding ontvangt, dus zou het niet eerlijk zijn tegenover de kleine musea wanneer dit voor hen niet geldt. Het is dus ook niet wenselijk om iets aan de regeling aan te passen voor 2025, daarnaast wordt er aan een nieuwe regeling voor 2026-2028 gewerkt.
9 Correctie vergoedingen gymonderwijs	142.000	9.000	Ja, doordat de dorpscommissie Oosterend vragen heeft gesteld is dit bekend geworden.	Ja, doordat het een fout betreft in de berekening is het noodzakelijk deze fout te herstellen.	Ja, doordat het een fout betreft in de berekening is het noodzakelijk deze fout te herstellen.
Totaal	197.500	6.500			

Toelichting

Inhuur begeleiding USW

Naar aanleiding van de discussie in de raad en toezegging van de burgemeester worden er een aantal zaken m.b.t. de strandbewaking opgepakt, totaal aan incidentele kosten € 15.000.

Bewakingskosten Noordzeestrand

De huur van het onderkomen van de Texelse reddingsbrigade en de prijs van het eten is sterk gestegen, incidenteel € 23.000.

Sportvelden

De ballenvanger van sportveld De Koog is kapot en kan niet meer worden gemaakt. De kosten voor een

ballenvanger bedragen incidenteel € 4.500. Voor het sportveld De Cocksdorp kan het structurele onderhoudsbudget verlaagd worden met € 2.500.

Tractie

De Ransomes maaier heeft noodzakelijk onderhoud nodig aan het koel- en brandstof en hydraulisch systeem. Incidentele kosten zijn € 5.000.

Museumpas

Voor 2025 is incidenteel €8.000 extra nodig voor de Texelse Museumpas vanwege een structurele overschrijding door meer bezoekers en hogere ticketprijzen; voor de jaren daarna wordt gewerkt aan een nieuwe regeling voor 2026-2028.

Correctie vergoedingen gymonderwijs

Dorpshuizen ontvangen een vergoeding voor het gymonderwijs dat wordt uitgevoerd in hun gymzalen. Onderdeel van de berekening van deze vergoedingen zijn de inhoudsmaten van de gymzalen. Jarenlang zijn niet de juiste inhoudsmaten toegepast. Dit zorgt voor een correctie met terugwerkende kracht. Het gaat om een incidentele vergoeding van € 142.000. Voor het vervolg gaat het om een structurele aanpassing in de begroting van € 9.000.

Programma 6. Zorg voor elkaar

Afwijkingen

In onderstaande tabellen zijn de afwijkingen van het programma weergegeven en de motivatie per criteria in beeld gebracht. Voor nadere toelichting is onder de tabel een verdere uitleg gegeven.

* - min is voordeel

Omschrijving	I	S	onvoorzien	onuitstelbaar	onontkoombaar
1 Dagbesteding	50.000		Ja, er is meer schooluitval, omdat kinderen niet op de juiste plek binnen het onderwijs zitten (vanwege wens om kinderen op textel op school te houden). Het vervoer naar dagbesteding overkant valt in de weekenden niet onder leerlingenvervoer.	Ja, wanneer een jeugdige zorg nodig heeft, dient de jeugdige dit zo spoedig mogelijk te krijgen. Tevens zorgt uitstel van het leveren van zorg ervoor dat wachtlijsten oplopen.	Ja, het betreft een wettelijke taak met open einde regeling. De gemeente moet dit uitvoeren.
2 Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	5.000		Ja, er was achterstand in het verwerken van de hulpvraag. Een toename wordt verwacht omdat huisartsen verwijzingen omgezet worden in BTO's	Ja, wanneer een jeugdige zorg nodig heeft, dient de jeugdige dit zo spoedig mogelijk te krijgen. Tevens zorgt uitstel van het leveren van zorg ervoor dat wachtlijsten oplopen.	Ja, het betreft een wettelijke taak met open einde regeling. De gemeente moet dit uitvoeren.
3 Pleegzorg	-20.000		Ja, dit is een variabele variant, afhankelijk van aantal plaatsingen in pleegzorg tegenover vroegtijdig beëindiging pleegzorg.	Nee, risico: budget dat op een andere plek binnen het Sociaal Domein nodig is, wordt niet ingezet.	Ja, het betreft een wettelijke taak met open einde regeling. De gemeente moet dit uitvoeren.
4 Jeugdhulp met verblijf	176.000		Ja, er is een toename van het aantal plaatsingen met verblijf met extra begeleiding.	Ja, wanneer een jeugdige zorg nodig heeft, dient de jeugdige dit zo spoedig mogelijk te krijgen. Tevens zorgt uitstel van het leveren van zorg ervoor dat wachtlijsten oplopen.	Ja, het betreft een wettelijke taak met open einde regeling. De gemeente moet dit uitvoeren.
5 Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	100.000		Ja, ook dit is een variabele variant. We zien op dit moment een toename aantal crisisgevallen. Crisis valt niet te voorspellen. Ingekochte hulp is niet beschikbaar waardoor er wordt geleverd door zzp-ers wat hogere kosten met zich meebrengt.	Ja, wanneer een jeugdige zorg nodig heeft, dient de jeugdige dit zo spoedig mogelijk te krijgen. Tevens zorgt uitstel van het leveren van zorg ervoor dat wachtlijsten oplopen.	Ja, het betreft een wettelijke taak met open einde regeling. De gemeente moet dit uitvoeren.
6 Jeugdbescherming	25.000		Ja, er is een toename onder toezichtstellingen.	Ja, wanneer een jeugdige zorg nodig heeft, dient de jeugdige dit zo spoedig mogelijk te krijgen. Tevens zorgt uitstel van het leveren van zorg ervoor dat wachtlijsten oplopen.	Ja, het betreft een wettelijke taak met open einde regeling. De gemeente moet dit uitvoeren.
7 leerlingenvervoer	100.000		Nog onbekend. Zoals het er nu uitziet is er een overschrijding van +- 100.000. Dit is nog afhankelijk van de nieuwe aanbesteding en werkelijk te vervoeren kinderen.	Ja, jeugdigen die naar school gaan en vervoer nodig hebben, dienen dit te krijgen. Wordt het leerlingenvervoer niet geregeld door de gemeente dan kunnen zij niet naar school.	Ja, het betreft een wettelijke taak met open einde regeling. De gemeente moet dit uitvoeren.
8 Subsidie dorpshuizen		33.000	Ja, doordat de dorpscommissie Oosterend vragen heeft gesteld is dit bekend geworden.	Ja, doordat het verschil is geconstateerd dienen we het te corrigeren voor de toekomst.	Ja, doordat het verschil is geconstateerd dienen we het te corrigeren voor de toekomst.
Totaal	436.000	33.000			

Afwijkingen De Bolder

	Omschrijving	I	S	onvoorzien	onuitstelbaar	onontkoombaar
1	Toename WSW-budget		18.000	Ja, cf. sept.circulaire 2024, dus ontvangen na opstellen begroting	Ja, gaat dit jaar in	Ja, gaat dit jaar in
2	Minder dienstverbanden PW		70.000	Ja, aantal lager dan geschat op basis van tijdens begroting lopende trajecten	Ja, is realiteit, kan niet worden afgedwongen	Ja, is realiteit, kan niet worden afgedwongen
3	Minder loonkostensubsidie PW		- 55.000	directe relatie met punt 2	directe relatie met punt 2	directe relatie met punt 2
4	Salariskosten ambtelijk personeel.: inhuur begeleiding transitie	- 108.000		Ja, afspraken zijn tot stand gekomen na opstellen programmabegroting 2025	Ja, in het kader van integratie De Bolder binnen de gemeente	Ja, in het kader van integratie De Bolder en gemeente
5	Minder financiële baten en lasten: minder betalingskorting leveranciers		- 12.000	Ja, 1) door overname van transportbedrijf per 1/3/25 geen betalingskorting meer 2) in de loop van 2025 zal afnemer van vloerplaten zelf mdf (gezaagd) aanleveren, daarmee vervalt betalingskorting van mdf-leverancier	Ja, 1) geen invloed op overname proces 2) indirect gevolg van sluiten houtafdeling	Ja, 1) geen invloed op overname proces 2) indirect gevolg van sluiten houtafdeling
6	Hogere onttrekking reserve egalisatie rekeningresultaten	87.000		Ja, volgens afspraak met gemeente om verliezen eerst uit eigen reserves te dekken	Ja, volgens afspraak met gemeente om verliezen eerst uit eigen reserves te dekken	Ja, volgens afspraak met gemeente om verliezen eerst uit eigen reserves te dekken
	Totaal	- 21.000	21.000			

Toelichting

Zorg voor elkaar

Als gevolg van een toename in uithuisplaatsingen, een hogere schooluitval en meer benodigde intensieve zorg, nemen de lasten binnen het Sociaal Domein in 2025 sneller toe dan bij het opstellen van de begroting werd voorzien. Dit maakt een bijstelling van de budgetten noodzakelijk.

Daarnaast is er sprake van een stijgende behoefte aan leerlingenvervoer. Bij de nieuwe aanbesteding wordt ingezet op het stabiliseren of verlagen van de kosten. We hebben ook een voordeel ontvangen na controle bij zorgorganisatie Ihub. Dit zorgt voor een incidenteel voordeel van € 24.000.

Subsidie dorpshuizen

De dorpshuizen van Oudeschild en De Koog ontvangen een subsidie voor de exploitatie van de gymzaal. De dorpshuizen van De Cocksdorp en Oosterend niet, terwijl deze ook een gymzaal hebben. Dit willen wij voor deze dorpshuizen vanaf 2025 gelijktrekken. Dit zorgt voor een structurele verhoging van de lasten van € 33.000.

De Bolder

Per saldo is het effect op de begroting neutraal, doordat de nadelige posten zijn gecompenseerd met een hogere onttrekking aan de reserve

Programma 7. Volksgezondheid, duurzaam en schoon

Financiële afwijkingen

In onderstaand tabel zijn de afwijkingen van het programma weergegeven en de motivatie per criteria in beeld gebracht. Voor nadere toelichting is onder de tabel een verdere uitleg gegeven.

* - min is voordeel

Omschrijving	I	S	onvoorzien	onuitstelbaar	onontkoombaar
1 Budget voor het opstellen van een Uitvoeringsagenda Intergrale Waterveiligheidsstrategie	40.000		Ja	Ja, de raad heeft het college opdracht gegeven om deze taak op te pakken (Raadsbesluit met zaaknummer 3502376), het is daarom niet uit te stellen om hiermee aan de gang te gaan.	Ja, doordat deze taken moeten worden uitgevoerd en het een opdracht is van de raad, is het niet te voorkomen om deze uitgaven te doen.
2 Duurzaam Texel	-105.000		Ja, door het aangenomen raadsvoorstel over de uitkomsten van het inwonersberaad waarin structurele middelen beschikbaar gesteld worden v.a. 2026 uit duurzaamheid, kan in 2025 eenmalig € 105,000 vrijvallen omdat er voor duurzaamheid voldoende budget beschikbaar is in 2025.	Ja, door het aangenomen raadsvoorstel over de uitkomsten van het inwonersberaad waarin structurele middelen beschikbaar gesteld worden v.a. 2026 uit duurzaamheid, kan in 2025 eenmalig € 105,000 vrijvallen omdat er voor duurzaamheid voldoende budget beschikbaar is in 2025.	Ja, door het aangenomen raadsvoorstel over de uitkomsten van het inwonersberaad waarin structurele middelen beschikbaar gesteld worden v.a. 2026 uit duurzaamheid, kan in 2025 eenmalig € 105,000 vrijvallen omdat er voor duurzaamheid voldoende budget beschikbaar is in 2025.
3 Insectenbestrijding		-4.500	Nee, er worden weinig insecten bestreden door gemeentewerken, post kan structureel verlaagd worden.	Nee, indien dit toeneemt kan dit in volgende begrotingen worden aangepast.	Nee.
4 Verwerkingskosten/opbrengst oud papier	50.000		Ja, traject inkoop aanbesteding met Amsing en vertraagde juridische onderhandelingen contract/Europese aanbesteding voor perscontainers OPK ten behoeve van Scouting en ZDH.	Ja, kosten moeten in 2025 worden gemaakt.	Ja, is noodzakelijk voor de inzameling oud papier.
5 Visie kustverdediging De Koog	45.000		Nee	Ja, In het document Visie en Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel staat vastgesteld dat in de periode 2022 tot 2026 een gebiedsvisie voor de buitendijkse delen van De Koog wordt opgesteld.	Ja, dit is vastgesteld door de raad van 2021 vastgesteld en dient nu uitgevoerd te worden
Totaal	30.000	-4.500			

Toelichting

Intergrale Waterveiligheidsstrategie

De raad heeft het college opdracht gegeven een Uitvoeringsagenda Intergrale Waterveiligheidsstrategie op te stellen, de incidentele kosten bedragen € 40.000.

Duurzaam Texel

De raad heeft op 7 mei 2025 besloten om voor de uitkomsten van het inwonersberaad structureel middelen beschikbaar te stellen vanaf 2026. Als dekking hiervoor is aangegeven een structureel budget voor duurzaam Texel. In 2025 is voldoende budget beschikbaar voor duurzaamheid waardoor € 105.000 incidenteel kan vrijvallen.

Insectenbestrijding

Door verminderd aantal insectenbestrijdingen kan het structureel budget verlaagd worden met € 4.500.

Oud papier

De kosten voor de trajecten m.b.t. de inkoop en aanbesteding van het inzamelen van het oud papier en die van de perscontainers voor het oud papier bedragen incidenteel € 50.000.

Visie kustverdediging De Koog

In het Visiedocument staat dat tussen 2022 en 2026 een gebiedsvisie voor de buitendijkse delen van De Koog wordt opgesteld. Incidentele kosten bedragen € 45.000.

Programma 8. Goed wonen

Beleidsmatige bijstellingen

8.1 Ruimte en Leefomgeving

Beleidsvoornemen:

De Omgevingsvisie Texel 2050 wordt in 2025 uitgewerkt in programma's en regels voor het Omgevingsplan. De woonvisie, het uitvoeringsprogramma (planning vaststelling 2024) en de regionaal afgestemde woonzorgvisie vormen samen de basis voor het in 2025 op te stellen Volkshuisvestingsprogramma Wonen.

Bijstelling:

De Omgevingsvisie en de Regionale Woonzorgvisie worden in 2025 opgepakt. De Omgevingsvisie wordt in 2026 verder uitgewerkt in programma's (bijvoorbeeld het Volkshuisvestingsprogramma) en regels voor het Omgevingsplan, dat uiterlijk in 2032 klaar moet zijn. De bijstelling is opgenomen in de Perspectiefnota 2026.

Onderbouwing:

Het opstellen van de Omgevingsvisie is vertraagd.

Financieel gevolg:

n.v.t.

Beleidsvoornemen:

Actualiseren Welstandbeleid inclusief nota Omgevingskwaliteit

Bijstelling:

Na de vaststelling van de Omgevingsvisie wordt gestart met de Nota Omgevingskwaliteit. Eerst zal een nota van uitgangspunten aan de raad worden voorgelegd. De bijstelling is opgenomen in de Perspectiefnota 2026.

Onderbouwing:

Het opstellen van de Omgevingsvisie is vertraagd.

Financieel gevolg:

n.v.t.

Financiële afwijkingen

In onderstaand tabel zijn de afwijkingen van het programma weergegeven en de motivatie per criteria in beeld gebracht. Voor nadere toelichting is onder de tabel een verdere uitleg gegeven.

* - min is voordeel

	Omschrijving	I	S	onvoorzien	onuitstelbaar	onontkoombaar
1	Exploitatie/opstartkosten Thijsssehuis	-80.000		Ja, door de vertraging bij de bouw van het Thijsssehuis.	Nee, hoeft niet als voordeel opgenomen worden. Risico: rekeningresultaat.	Ja, was vooraf niet bekend.
2	Commissie Omgevingskwaliteit		5.000	Ja, het aantal behandelingen is sterk toegenomen. Hierdoor duren de vergaderingen gemiddeld 1,5 maal langer waardoor de vergoeding per vergadering ook stelselmatig hoger worden	Ja, vergaderingen duren nu al langer, door het sterk toenemen van het aantal behandelingen - hogere kosten worden al gemaakt.	Ja, elke aanvraag die binnenkomt moet behandeld worden. De commissie heeft verantwoordelijkheid over de ruimtelijke kwaliteit over heel Texel. Elke zaak die langskomt moet met voldoende zorg behandeld worden. Behandelingen kunnen niet afgeraffeld worden. Ook kunnen behandelingen niet geweigerd worden.
3	Abonnementen-vergunningen		- 3.000	Ja, komt eruit op basis van de analyse bij de jaarrekening 2024	Nee, hoeft niet als voordeel opgenomen worden. Risico: rekeningresultaat.	Ja, was vooraf niet bekend.
4	Inhuur bouwinspecteur	70.500		Ja, er is ingezet op de werving van een toezichthouder bouw, helaas totnogtoe zonder resultaat. De krapte op de arbeidsmarkt, in relatie tot het feit dat het in deze een specialistische functie betreft en het gegeven dat het lastig blijkt geschikte kandidaten te vinden die op het eiland te willen werken, maken het invullen van de vacature erg lastig.	Ja, werkzaamheden moeten wel uitgevoerd worden.	Ja, de huidige inhuur is financieel gedekt tot september 2025. Gezien de specialistische aard van deze functie irt de krapte op de arbeidsmarkt en de bijzondere situatie van werken op Texel door zgn. overkanters, is de verwachting dat de huidige inhuur in ieder geval tot eind 2025 moet worden voortgezet
5	Woningbouwversnelling subsidie - Fontein	- 392.668		Ja, beschikking niet tijdig ontvangen om mee te nemen in de begroting 2025.	Ja, de subsidie is reeds ontvangen en als het nu niet opgenomen wordt levert het een begrotingsonrechtmatigheid op bij de jaarrekening.	Ja, de subsidie is reeds ontvangen.
	Woningbouwversnelling subsidie - Fontein	392.668		Ja, zie boven betreft reservering ontvangen subsidie.	Ja, zie boven betreft reservering ontvangen subsidie.	Ja, zie boven betreft reservering ontvangen subsidie.
6	Woningbouwversnelling subsidie - Oosterend	- 265.000		Ja, beschikking niet tijdig ontvangen om mee te nemen in de begroting 2025.	Ja, de subsidie is reeds ontvangen en als het nu niet opgenomen wordt levert het een begrotingsonrechtmatigheid op bij de jaarrekening.	Ja, de subsidie is reeds ontvangen.
	Woningbouwversnelling subsidie - Oosterend	265.000		Ja, zie boven betreft reservering ontvangen subsidie.	Ja, zie boven betreft reservering ontvangen subsidie.	Ja, zie boven betreft reservering ontvangen subsidie.
7	Woningbouwversnelling subsidie - Den Hoorn	- 350.000		Ja, beschikking niet tijdig ontvangen om mee te nemen in de begroting 2025.	Ja, de subsidie is reeds ontvangen en als het nu niet opgenomen wordt levert het een begrotingsonrechtmatigheid op bij de jaarrekening.	Ja, de subsidie is reeds ontvangen.
	Woningbouwversnelling subsidie - Den Hoorn	350.000		Ja, zie boven betreft reservering ontvangen subsidie.	Ja, zie boven betreft reservering ontvangen subsidie.	Ja, zie boven betreft reservering ontvangen subsidie.
	Totaal	-9.500	2.000			

Toelichting

Thijssehuis

Door vertraging in de bouw van het Thijssehuis wordt incidenteel een bedrag voor de exploitatie/opstartkosten ingeleverd, incidenteel € 80.000.

Commissie Omgevingskwaliteit

Het aantal behandelingen is sterk toegenomen. Hierdoor duren de vergaderingen gemiddeld 1,5 maal langer waardoor de vergoeding per vergadering ook stelselmatig hoger worden. Structureel € 5.000 extra nodig.

Abonnementen-vergunningen

Uit de jaarrekening 2024 bleek dat er structureel te veel begroot is. Deel van het budget wordt structureel ingeleverd.

Inhuur bouwinspecteur

De huidige inhuur is financieel gedekt tot september 2025. Gezien de specialistische aard van deze functie irt de krapte op de arbeidsmarkt en de bijzondere situatie van werken op Texel door zgn. overkanters, is de verwachting dat de huidige inhuur in ieder geval tot eind 2025 moet worden voortgezet. De incidenteel benodigde middelen die hiermee gepaard gaan zijn incidenteel € 70.500,-

Ontvangen subsidies voor versnelling woningbouw

Deze subsidies zijn in mei 2025 ontvangen voor de grondexploitatie in Den Hoorn á € 350.000 , Oosterend á € 265.000 en de toekomstige grondexploitatie op de locatie van de Fonteinschool á € 392.668. De beschikkingen zijn niet op tijd ontvangen om deze mee te nemen in de programmabegroting van 2025. Het geld wordt nu gereserveerd en bij de actualisatie van de grondexploitaties valt het voordeel vrij vanuit de voorzieningen van desbetreffende grondexploitaties.

Paragrafen

Paragraaf F: Financiering

Per 31 januari 2025 is een lening van € 10 miljoen aangegaan tegen 3,077% rente met een looptijd van 15 jaar, met een lineaire aflossing. De rentelasten zijn gewaarborgd in de reguliere begroting.

Er zijn vier offertes opgevraagd waarvan één bij een duurzame bank. Twee partijen hebben een offerte uitgebracht. Twee partijen hebben geen aanbieding kunnen doen. Aan de gunstigste aanbieder, de BNG Bank is gegund.

Volgens het treasurystatuut heeft de portefeuillehouder financiën de lening geautoriseerd en heeft het college de transactie achteraf bekrachtigd.

Deze lening was nodig voor de uitvoering van het investeringsplan. De gemeente hanteert totaalfinanciering. Dat wil zeggen dat reserves niet apart op de bank gehouden maar ingezet worden om rentekosten te besparen. De gemeente leent pas als dit nodig is. Dit was per januari 2025 het geval.

Hoofdstuk 2 - Financieel

2.1 Uitkomsten financieel tussenrapportage

Resume	Totaal incidenteel 2025	Totaal structureel vanaf 2025	Totaal structureel vanaf 2026
Programma 0	-2.615.000	-47.500	0
Programma 1	0	0	0
Programma 2	411.800	0	1.000
Programma 3	0	0	0
Programma 4	440.000	0	0
Programma 5	197.500	6.500	0
Programma 6	436.000	33.000	0
Programma 7	30.000	-4.500	0
Programma 8	-9.500	2.000	0
Subtotaal Programma's	-1.109.200	-10.500	1.000
Voordeel kapitaallasten kredietwijzigingen	0	-124.875	0
Totaal tussenrapportage	-1.109.200	-135.375	1.000

* - min is voordeel

De financiële verwerking van deze tussenrapportage geeft onderstaande tussenstand van de algemene reserve. De benodigde extra lasten worden zowel incidenteel als structureel in 2025 ten laste van de algemene reserve gebracht. De structurele lasten worden vanaf 2026 in de begroting 2026 en verder opgenomen.

2.2 Resultaat programmarekening 2024

Het jaar 2024 is afgesloten met een positief rekeningresultaat. Bij de analyse van het rekeningresultaat zijn er een aantal posten die structureel financiële consequenties hebben. Deze zijn verwerkt in deze tussenrapportage.

2.3 Tussenstand algemene reserve

Tussenstand perspectiefnota 2026	- 4.137.418
Financiële consequenties tussenrapportage 2025 incidenteel	- 1.109.200
Financiële consequenties tussenrapportage 2025 structureel (incidenteel in 2025)	-135.375
Programmarekening 2024	- 2.788.097
Tussenstand tussenrapportage 2025	- 8.170.090

Dit bedrag is ruim € 6 miljoen boven de ondergrens van € 2 miljoen.

- min is voordeel

Hoofdstuk 3 - Investerings en overheveling project budgetten

3.1 Voortgang in de realisatie van investeringen

De stand van zaken per budget wordt met kleuren weergegeven

Budget

groen = budget is toereikend;

oranje = budget wordt minimaal overschreden (minder dan 10% van het krediet en in ieder geval minder dan € 50.000,-);

rood = budget wordt ruimschoots overschreden (meer dan 10% van het krediet of meer dan € 50.000,-).

Resultaat

groen = resultaat / product is conform raadsvoorstel;

oranje = resultaat / product wijkt minimaal af van het raadsvoorstel;

rood = resultaat / product wijkt significant af van het raadsvoorstel.

Planning

groen = de planning zoals die aan de raad is voorgelegd wordt gehaald,

oranje = de planning wordt minimaal overschreden,

rood = de planning wordt ruimschoots overschreden;

Activa	Omschrijving	Krediet(netto)	Jaar	Nog beschikbaar 01-05-2025	Totaal besteed 01-05-2025	B	R	P	Toelichting deelbudgethouder
7121026	parkeerterreinen strandslagen	200.000	2022	65.266	134.734				In uitvoering kosten worden herverdeeld onder beschikbare kredieten
7121028	parkeerterreinen strandslagen aanpakken	200.000	2023	177.246	22.754				In uitvoering kosten worden herverdeeld onder beschikbare kredieten
7121029	Voormalige ijsbaan in Den Burg herinrichten	1.400.000	2024	1.466.835	-66.835				Is in uitvoering
7121030	Pannakooi nabij Skool in Den Burg realiseren	58.000	2024	5.614	52.386				
7121031	Bestrating tbv pannakooi	58.000	2024	-15.505	73.505				Overschrijding budget door nadelige aanbesteding. Het tekort zal nog maximaal 10.000 euro hoger worden vanwege aanpassingen groen/verharding.
7121033	Renovatie Wielerbaan Sportpark Den Burg-Zuid	350.000	2023	24.744	325.256				Er wordt een extra veiligheidsmaatregel getroffen: aanbrengen van een nieuw hekwerk bij de start/finisch. Leidt tot een overschreiding van 1,7% (ca. € 6.000).
7121035	Reconstructie parkeerterrein strandslag paal 12	1.200.000	2024	133.522	1.066.478				In uitvoering kosten worden herverdeeld onder beschikbare kredieten
7121036	Reconstructie parkeerterrein strandslag paal 15	1.900.000	2024	786.795	1.113.205				In uitvoering kosten worden herverdeeld onder beschikbare kredieten
7122002	Flexwoningen Marsweg Noord	10.061.263	2024	6.752.552	3.308.712				In uitvoering.
7123070	thijssehuys cultuurcentrum (gebouw)	7.313.518	2021	6.291.893	1.021.625				Middelen maken deel uit van de realisatiekosten Thijssehuys. Thijssehuys wordt opgenomen in de Rapportage Grondexploitaties en Grote projecten (raad mei 2025).
7123071	thijssehuys (install.en vaste inr.)	4.295.240	2021	4.295.240	0				Zie boven.
7123072	thijssehuys deel radio texel	325.517	2021	325.517	0				Zie boven.
7124108	bluswatervoorziening natuurgebied	100.000	2021	60.979	39.021				Kan worden afgesloten. Zie aanvraag kredietwijziging.
7124112	rotonde keesomlaan	254.000	2018	240.217	13.783				Afhankelijk van uitvoering door Provincie. Toezegging aan de Provincie staat.
7124116	verharding rehabiliteren(PB2021)	1.527.750	2021	278.790	1.248.960				Restantbudget € 280.000,- bestemd voor De Dageraad en Duinreep
7124118	plevierstraat herinrichten	198.000	2021	178.165	19.835				Er is geen draagvlak bij de bewoners. Als er een gedragen nieuw plan is, wordt er opnieuw krediet aangevraagd. Het krediet kan vervallen.
7124119	oost herinrichten	660.000	2021	-32.431	692.431				Het monitoren van de woningen op verzakkingen is uitgebreider uitgevoerd dan voorzien. Combinatiewerk met PWN en Liander heeft veel vertraging en daardoor extra kosten gegeven. Door natte weersomstandigheden was naderhand veel herstelwerk (bestrating) nodig.
7124121	postweg nieuwländerwg reconstr. (2e fase)	12.100.000	2021	116.968	11.983.032				Project is afgerond en wordt afgesloten bij de Tussenrapportage 2025.
7124122	trompstraat buurtje herinrichting	435.000	2021	-722.295	1.157.295				De aanbesteding van de werkzaamheden aan de Trompstraat viel hoger uit. Kosten worden nog op de juiste kredieten geboekt. Oplevering in 2025.

Activa	Omschrijving	Krediet(netto)	Jaar	Nog beschikbaar	Totaal besteed	B	R	P	Toelichting deelbudgethouder
7124123	de vang ijsdijk reconstrueren	177.500	2021	177.500	0				Project is in voorbereiding.
7124125	boodtlaan reconstrueren	631.250	2022	263.613	367.637				In uitvoering. Oplevering in 2025. Naar verwachting binnen budget
7124128	thijsssehuis (parkeer-voetpad-vlonder)	92.235	2021	47.048	45.187				Middelen maken deel uit van de realisatiekosten Thijsssehuis. Thijsssehuis wordt opgenomen in de Rapportage Grondexploitaties en Grote projecten (raad mei 2025).
7124129	investeringen haven Oudeschild 2023	425.000	2023	391.308	33.692				Uitvoering in zn geheel bij grote renovatiewerkzaamheden 2025
7124130	verhardingen rehabiliteren	1.528.750	2023	153.871	1.374.879				Restant budget bestemd voor Hoge Achterom
7124131	De Ruyterstraat herinrichten	1.200.000	2023	1.200.000	0				Voorbereiding op het project is gestart.
7124132	Herinr Wilhelminalaan ontwerpen en voorb	100.000	2023	69.174	30.826				Voorbereiding op het project is gestart.
7124134	Parkeerterreinen strandslagen reconstrueren	460.000	2024	-89.584	549.584				In uitvoering kosten worden herverdeeld onder beschikbare kredieten
7124135	Investeringen haven Oudeschild 2024	4.950.000	2024	4.429.151	520.849				Uitvoering in zn geheel bij grote renovatiewerkzaamheden 2025
7124136	Gehele Boodtlaan reconstrueren	725.450	2024	165.929	559.521				In uitvoering. Oplevering in 2025. Naar verwachting binnen budget
7124137	Verlengde fietspad PHZD aanleggen	300.000	2024	300.000	0				De voorbereiding van dit werk ligt stil vanwege problemen bij het vaststellen van het tracé door HHNK.
7124138	Diverse wegen rehabiliteren	2.071.250	2024	1.983.954	87.296				Restant budget bestemd voor nog uit te voeren geplande werken
7124139	Redoute reconstrueren	1.100.000	2024	-307.423	1.407.423				De aanbesteding van de werkzaamheden aan de Redoute viel hoger uit. Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten.
7124141	Aanleggen openbare verlichtingsnetten Oudeschild	245.000	2024	229.455	15.545				Het eerste gedeelte van het project is reeds gerealiseerd tijdens de herinrichting van de Trompstraat. inmiddels zijn de voorbereiding op de werkzaamheden in de Ruyterstraat gestart.
7124142	Bestrating Kantoorastraat vervangen	100.000	2024	97.389	2.611				Uitvoering in 2025
7124143	Reconstructie Rozendijk 2	1.800.000	2024	1.640.281	159.719				Uitvoering in 2025
7124145	Fietspad SBB 2023 Rozendijk	800.000	2023	-20.661	820.661				Project is afgerond en wordt afgesloten bij de Tussenrapportage 2025.
7124146	Brug Kogerstrand	1.000.000	2023	-151.602	1.151.602				
7124150	Vervangen OV kasten	178.000	2025	174.568	3.432				In voorbereiding
7124151	Dorpsstraat - Californiëweg rehabiliteren	4.500.000	2025	4.495.860	4.140				Uitvoering in 2025. Afwijkende fasering zorgt dat alle rechte gedeeltes in 2025 geasfalteerd worden. Vanaf de Dorpsstraat tot aan de rotonde Akenbuurt
7124152	Amaliaweg rehabilitatie	995.000	2025	995.000	0				I.v.m. werkzaamheden van Liander wordt de Amaliaweg in 2026 uitgevoerd.
7124155	Keesomlaan herinr gedeelte Elemert tot Beatrixlaan	1.385.000	2025	1.385.000	0				Eerst riolering en dan de weg (na 2025)
7124156	Renovatie pleintje hoek Warmoesstr - schilderend	125.000	2025	124.959	41				Voorbereiding loopt. Uitvoering 2025

Activa	Omschrijving	Krediet(netto)	Jaar	Nog beschikbaar	Totaal besteed	B	R	P	Toelichting deelbudgethouder
7124157	Pntwg nrd aanvulling begr. verkeerskundig maatregl	1.800.000	2025	1.794.250	5.750				Voorbereiding loopt. Uitvoering 2026
7124158	Herstel halfverharding Tuunen	525.000	2025	525.000	0				Project wordt voorbereid en 2025/2026 uitgevoerd
7125031	verv.bestelauto plantsoen 8vkl22	52.000	2023	52.000	0				Aanbesteding gestart, levering 2025
7125035	Stratenmakersauto vervangen	200.000	2024	179.537	20.463				Is aanbesteed wordt in 2025 geleverd
7125037	chassis cabine met kiepende laadbak	103.125	2023	97.380	5.745				Is aanbesteed wordt in 2025 geleverd
7125038	middelgrote bestelwagen	68.424	2024	62.977	5.447				Is aanbesteed wordt in 2025 geleverd
7125039	middelgrote bestelwagen	68.424	2024	65.341	3.083				Is aanbesteed wordt in 2025 geleverd
7125040	middelgrote bestelwagen	68.424	2024	65.366	3.058				Is aanbesteed wordt in 2025 geleverd
7125044	personenauto handhaving	58.125	2023	8.818	49.307				Geleverd maart 2025
7125045	Vervangen aanhangwagens	16.500	2025	16.500	0				Opdracht verleend, levering 2025
7125046	Opstarten aanbesteding vrachtwagen/kolkenzuiger	15.000	2025	15.000	0				Opdracht verstrekt, uitwerking 2025
7125047	middelgrote bestelwagen	68.424	2024	68.424	0				Is aanbesteed wordt in 2025 geleverd
7126077	houtversnipperaar	40.500	2019	40.500	0				Snippelaar is nog goed, krediet valt vrij.
7126083	ict omgeving vervangen (extra schijfruimte)	42.000	2020	42.000	0				Krediet is ouder dan drie jaar. Achteraf is investering in extra schijfruimte niet nodig. Het krediet wordt in deze rapportage ingeleverd.
7126086	pick-up pompen onderhoud	100.000	2024	91.133	8.867				2 keer aanbesteed, geen inschrijvingen. één op één besteed, levering voor €135,00
7126087	ondergr afvalmod optimaliseren en uitbr	400.000	2023	78.589	321.411				In uitvoering
7126089	inbraak-,brand-en toegangscontr.syst	45.000	2023	-2.985	47.985				Afgerond. Krediet kan afgesloten worden.
7126090	verv. lpads	45.000	2023	5.627	39.373				Restant budget noodzakelijk voor vervangen lpads in geval van schade/ geen ondersteuning apple e.d
7126093	Perscontainers zwerfafval aanschaffen en plaatsen	100.000	2024	1.122	98.878				kan worden afgesloten
7126096	5 oplaadvoorzieningen	71.000	2023	65.211	5.789				wordt geplaatst in 2025
7126098	zonne-carports	173.612	2023	173.612	0				voorstel in het raadsvoorstel over de uitkomsten Inwonersberaad om restant te gebruiken voor initiatieven die voortkomen uit het Inwonersberaad.
7126099	Markt en evenementenkasten 3 stuks	42.000	2025	42.000	0				
7126100	Vervangen werktuiglastdrager	155.000	2025	155.000	0				Aanbesteding gestart
7126101	Investeringen beheer- en beleidsplan spelen	75.000	2025	64.240	10.760				Gereed afgerond in 2024
7126102	Ransomes maaimachine	108.000	2025	108.000	0				Betreft een voorbereidingskrediet
7126103	Achterlader voorbereidingskrediet	15.000	2025	15.000	0				Betreft voorbereidingskrediet
7126104	Minicontainer bechipt	221.200	2025	221.200	0				De partij die op de aanbesteding heeft ingeschreven heeft een hogere offerte uitgebracht dan het beschikbare krediet
7126105	Ondergrondse containers toegangscontrole	75.000	2025	75.000	0				
7126106	Minicontainer OPK Buitengebied	49.450	2025	49.450	0				

Activa	Omschrijving	Krediet(netto)	Jaar	Nog beschikbaar	Totaal besteed	B	R	P	Toelichting deelbudgethouder
7126107	Ondergrondse container OPK	140.000	2025	140.000	0				
7126108	GFT verzamelcontainers	177.000	2025	177.000	0				
7126109	Aanleg nieuwe OG Systeem	400.000	2025	379.894	20.106				
7129050	zaaksyst aansl regionaal e-depot	10.000	2022	7.838	2.162				Leverancier heeft veel traging met het opleveren van deze module. Zowel budget als tijd worden flink overschreden door leverancier.
7129053	Realisatie jongeren ontmoetingsplek	30.000	2024	30.000	0				
7129054	Modules burgerzaken GBA	40.000	2024	29.009	10.991				Modules zijn nog niet aangeschaft. Er moet eerst onderzocht worden of (Europese) aanbesteding nodig is. Als dit het geval is dan is het krediet te laag. In dat geval wordt via de begroting 2026 een aanvullend voorstel ingediend.
7129055	Vervangen i&a programmateur+apparatuur	30.000	2024	30.000	0				Investerings zullen dit jaar plaatsvinden.
7129056	Clientvolgsysteem soc. team	30.000	2024	30.000	0				Investerings zullen dit jaar plaatsvinden.
7129057	Firewall voor digitaal netwerk	20.000	2025	20.000	0				Investerings zullen dit jaar plaatsvinden.
Totaal openstaand		73.203.931		43.203.935	29.999.996				

De volgende kredieten kunnen bij de tussenrapportage worden afgesloten:

7126077 houtversnipperaar
 7124119 oost herinrichten
 7124121 postweg nieuwländerweg reconstr. (2e fase)
 7124139 Redoute reconstrueren
 7124118 Plevierstraat herinrichten
 7126093 Perscontainers zwerfafval aanschaffen en plaatsen
 7124108 Bluswatervoorziening natuurgebied
 7124145 Fietspad SBB 2023 Rozendijk

3.2 Voorstellen kredietwijzigingen

* - min is voordeel

Omschrijving krediet	Beschikbaar gesteld krediet	Jaar	Mutatie krediet	Mutatie kapitaallasten	Stand van zaken en bijzonderheden
7126077 houtversnipperaar	40.500	2019	-40.500	-5.468	De snipperaar is nog goed, krediet valt vrij.
7124119 oost herinrichten	660.000	2021	32.000	1.920	Zie toelichting onder Stand van zaken kredieten. Krediet kan daarna worden afgesloten.
7124118 plevierstraat herinrichten	198.000	2021	-198.000	-11.880	Er is geen draagvlak bij de bewoners. Als er een gedragen nieuw plan is, wordt er opnieuw krediet aangevraagd.
7126086 Pick-up pompen	100.000	2024	35.000	4.725	2 keer aanbesteed, geen inschrijvers. één op één aanbesteed huidige opdracht €135.000.
Overname inventaris kartinghal de Koog	0	2025	1		Na overname van de kartinghal in De Koog blijft een deel van de inboedel nog goed bruikbaar en courant. Het gaat om kolomboor groot en klein, straalkast en bevestiging kast, bouten en moeren, hefsleutel tafel en werk wagentje, steekwagen, lasapparaat, pompwagen, motor hefbok, pers, compressor/aggregaat groot en klein, afval bak kiep baar, stuk of 10 rood wit pion, electra-lucht haspels, grasmaaiers.
7124108 Bluswatervoorziening natuurgebied	100.000	2017	-60.000	-5.100	Krediet is voor het boren van 5 putten. 2 putten zijn gerealiseerd. De overige drie putten nog niet. Voor deze putten is subsidie aangevraagd en toegekend. De verwachting is dat de subsidie de kosten van de overige 3 putten dekken waardoor € 60.000 aan krediet kan ingeleverd worden en vervolgens het krediet afgesloten. De kosten van de nog te realiseren drie putten en de subsidie daarvoor lopen via de exploitatie.
5020002 gereedschap buitendienst	0	2025	12.000	1.620	De hogedruk stoomcleaner is defect. Dit apparaat is nodig voor het schoonmaken van tractiemiddelen en gladheidsmaterieel. De afschrijftermijn is 10 jaar.
7124138 Diverse wegen rehabiliteren 2024	2.071.250	2024	-1.045.000	-62.700	Benodigde maatregelen op de Zwinweg en Kamperfoelieweg waren minder zwaar dan voorzien. In 2025 wordt Nieuweschild uitgevoerd.
Nieuw krediet Nikadel	0	2025	350.000	21.000	Als gevolg van project Boodtlaan dienen ook benodigde werkzaamheden uitgevoerd te worden aan de Nikadel tussen de Badweg en Lidl. De afschrijftermijn is 40 jaar.
7124139 Redoute reconstrueren	1.100.000	2024	310.000	18.600	De aanbesteding van de werkzaamheden aan de Redoute viel hoger uit, waardoor het geraamde bedrag niet toereikend genoeg bleek. De extra €310.000,- is noodzakelijk om krediet rond te krijgen.
7124122 Trompstraat/Buurtje herinrichting	435.000	2021	160.000	9.600	De aanbesteding van de werkzaamheden aan de Trompstraat viel hoger uit, waardoor het geraamde bedrag niet toereikend genoeg bleek. Alle kosten dienen nog wel op een rijtje te worden gezet en de kosten m.b.t. de openbare verlichtingen dienen over te worden geboekt naar krediet 7124141 aanleggen openbare verlichtingsnetten Oudeschild. Dus het is nog aankijken of de extra €160.000,- alle kosten gaat dekken.
7124151 Dorpsstraat-Californiëweg rehabiliteren/7124157 Pontweg Noord aanv verkeerskundige maatregelen	4500000/1800000	2025			Afwijkende fasering krediet: De verharding van de Pontweg dient vernieuwd te worden. In de begroting 2025 is het voorstel gedaan om de werkzaamheden in twee fases uit te voeren: Pontweg Noord (Dorpsstraat tot kruising Californiëweg) en Pontweg Zuid (kruising Californiëweg tot rotonde Akenbuurt). Het idee was om Pontweg Noord in 2025 uit te voeren en Pontweg Zuid in 2026. Door de werkzaamheden over twee jaren te verdelen zou de overlast voor de omgeving verminderd worden. Tijdens de voorbereiding voor Pontweg Noord is er echter een alternatieve fasering naar voren gekomen die zowel financieel als voor de omgeving voordelig uitpakt. De alternatieve fasering is eerst alle rechtstanden (van kruising tot kruising) in 2025 rehabiliteren en in 2026 de verkeerskundige maatregelen op de kruisingen treffen. De nieuwe fasering is financieel gezien voordeliger dan de oorspronkelijk bedachte fasering. Naast het

* - min is voordeel

					financiële voordeel heeft de nieuwe fasering ook een voordeel voor de leefbaarheid omgeving. De nieuwe fasering zorgt er voor dat de omgeving beter en langer bereikbaar blijft en de werkzaamheden zullen sneller uitgevoerd worden (1 week per rechtstand).
7125031 Vervangen Bestelauto Plantsoenen (8-vlk-22)	52.000	2023	7.000	945	Voor de aanschaf van deze wagen zijn we 'aangehaakt' bij een bestaande aanbesteding van Elektrische voertuigen. I.p.v een fossiel aangedreven voertuig kiezen we voor een elektrische variant, tevens 2 jaar verder in de tijd en de hierbij behorende verhoging van kosten in de automotive industrie.
7126104 minicontainer bechipt	221.200	2025	228.800	27.075	Het bechikken van de minicontainers is Europees aanbesteed. De enige partij die de gunning zou moeten krijgen, offreert een bedrag van €450.000.
7121035 reconstructie parkeerterrein strandslag paal 12	1.200.000	2024	-150.000	-9.000	Toezegging subsidie van Stiftextel
7121036 reconstructie parkeerterrein strandslag paal 15	1.900.000	2024	-150.000	-9.000	Toezegging subsidie van Stiftextel
7124143 Rozendijk 2	1.800.000	2024	-150.000	-9.000	Toezegging subsidie van Stiftextel
7124146 brug Kogerstrand	1.000.000	2023	-215.000	-14.692	Tijdelijke oplossing (huur brug) was geraamd als onderdeel van het krediet. Deze kosten mogen niet worden geactiveerd. Dit wordt nu gecorrigeerd.
7121029 Voormalige IJsbaan Den Burg	1.415.000	2023	-247.500	-25.162	Bijdrage vanuit de regiodeal
7121029 Voormalige IJsbaan Den Burg	1.415.000	2023	247.500	25.162	Ophoging krediet met bijdrage vanuit de regiodeal
7123070 Thijssenhuis cultuurcentrum (gebouw)		2021	-1.255.000	-75.300	Bijdrage vanuit de regiodeal (1.575.000) minus extra kosten ivm vertraging (320.000)
7126083 ICT omgeving vervangen (extra schijfruimte)	42.000	2020	-42.000	-9.870	Krediet is ouder dan drie jaar. Achteraf blijkt de investering in extra schijfruimte niet nodig. Het krediet wordt in deze rapportage ingeleverd.
Collegebesluit mei 2025 Openbare verlichting Bomendiek De Waal masten armaturen		2025	15.000 10.000	900 750	Maatwerk oplossing voor de bewoners van De Waal voor openbare verlichting van de Bomendiek.
Totaal structureel			-2.145.699	-124.875	

3.3 Voortgang overheveling projectbudgetten

Bij de behandeling van de programmabegroting 2025 heeft de raad besloten een aantal projectbudgetten over te hevelen van 2024 naar 2025 waarvan de uitvoering langer duurt dan een jaar. In het onderstaande overzicht wordt de stand van zaken weergegeven. Daarnaast zijn er nog een aantal verzoeken gedaan om via resultaatbestemming (jaarrekening 2024) over te hevelen. Hierover besluit de raad pas in juli 2025 waardoor deze overhevelingen nog niet gerapporteerd is.

De stand van zaken per budget wordt met kleuren weergegeven

Budget

groen = budget is toereikend;

oranje = budget wordt minimaal overschreden (minder dan 10% van het krediet en in ieder geval minder dan € 50.000,-);

rood = budget wordt ruimschoots overschreden (meer dan 10% van het krediet of meer dan € 50.000,-).

Resultaat

groen = resultaat / product is conform raadsvoorstel;

oranje = resultaat / product wijkt minimaal af van het raadsvoorstel;

rood = resultaat / product wijkt significant af van het raadsvoorstel.

Planning

groen = de planning zoals die aan de raad is voorgelegd wordt gehaald,

oranje = de planning wordt minimaal overschreden,

rood = de planning wordt ruimschoots overschreden;

bedragen in €

Project	Pr	Raadsbesluit	Grbnr.	Kosten soort	OVH naar 2025	uitgaven / inkomsten jan-april	Stand 01-05-25	STAN D			Toelichting
								B	R	P	
(invoering) Wet open overheid	0.1	9-11-2023	601000 4	43826 5	143.621	0	143.621				Dit is een meerjarig budget voor de stapsgewijze invoering. Elk jaar komen er meer wettelijke verplichtingen bij tav de actieve openbaarmaking.
Regeling vervroegd uittreden	0.4	10-7-2024	604205 4	41120 0	174.714	0	174.714				Het gaat hier om een gesloten regeling (2024- 2027) waar een aantal medewerkers in aanmerking voor komen. In totaal is hiervoor € 239.000 beschikbaar gesteld.
Uitbreiding GWS	0.4	10-7-2024	604300 0	43823 5	16.000	16.000	0				Door gebrek aan capaciteit bij Gemeente Den Helder is dit traject in 2025 van start gegaan.
Informatiebeveiliging	0.4	10-7-2024	604300 0	43823 5	60.000	30.000	30.000				De gestarte aanbesteding heeft geen aanbieder opgeleverd. In 2025 is nieuw traject gestart met aangepast programma van eisen om geschikte aanbieder te vinden voor leveren informatiebeveiliging.
Archief tijdsblok 2000 t/m 2012	0.4	9-11-2022	604401 4	43510 2	30.500	15.270	15.230				Het digitaliseren is halverwege jaar gestart waardoor nog gedeelte van investering nog niet benut. Dit wordt volledig benut.
aankoop urgente strategische gronden	0.8	19-7-2023	608001 4	43100 0	500.000	0	500.000				conform besluitvorming Nota Grondbeleid 2023 d.d. 19 juli 2023 is jaarlijks 500.000 beschikbaar.
aankoop urgente agrarische gronden	0.8	19-7-2023	608001 5	43100 0	115.570	0	115.570				conform besluitvorming Nota Grondbeleid 2023 d.d. 19 juli 2023 is jaarlijks 200.000 beschikbaar. via resultaatsbestemming jaarrekening 2024 wordt voorgesteld dit weer aan te vullen tot 200.000.
Parkeer- en verkeerscirculatieplan De Koog	2.1	2021	621000 1	43828 9	34.087	0	34.087				
Parkeerterrein Stappenland eo herinrichten	2.1	9-11-2023	621000 2	43826 5	4.413	0	4.413				Wordt opgestart.
Bermverharding	2.1	9-11-2023	621000 9	43825 2	231.411	0	231.411				Uitstel groot onderhoud ivm afstemming kabel&leidingwerken (PWN, Liander) die eerst moeten gebeuren alvorens bermverharding aan te kunnen brengen.
ontwikkeling haven	2.3	15-12-2021	623000 0	43510 6	0	0	0				
		9-11-2023	623000 0	43510 6	0	0	0				

bedragen in €

		9-11-2023	623000 0	43826 5	53.428	18.987	34.441		Inhuur kwartiermaker haven, verwacht voor zomer in de raad.
Cofinanciering ontwikkelingslijnen VisserijOntwikkelingsPlan (VOP)	2.3	9-11-2023	634001 0	43828 0	2.000.000	0	2.000.000		Projecten in uitvoering.
Circulaire Economie en stikstofaanpak	3.1	9-11-2023	631000 0	43510 5	80.000	0	80.000		Diverse projecten nog uit te voeren.
Texel innovatief proefeiland	3.1	9-11-2023	631000 0	43828 0	66.281	9.999	56.282		Diverse projecten nog uit te voeren.
Innovatieprojecten	3.1	9-11-2023	631000 0	43823 1	69.255	0	69.255		Diverse projecten nog uit te voeren.
Uitvoering retailvisie	3.1	9-11-2023	631000 6	43826 5	50.255	0	50.255		Diverse projecten nog uit te voeren.
Ondersteuning garnalen visserij	3.1	9-11-2023	631000 7	43826 5	50.000	0	50.000		Nog uit te voeren.
Uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstplan Texel 2022-2024	3.4	Uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstplan Texel 2022-2024	634000 7	43510 5	130.749	0	130.749		Is gestart en loopt door. Betreft uitvoering van acties uitvoeringsagenda.
Uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstplan Texel 2022-2024	3.4	Uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstplan Texel 2022-2024	634000 8	43826 5	34.478	1.779	32.699		Is gestart en loopt door. Betreft advieskosten paraplubestemmingsplan. Dit is gestart en loopt nog door.
Acties coalitieprogramma	3.4	Uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstplan Texel 2022-2024	634000 8	43820 6	24.632	8.178	16.454		Betreft post communicatie uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstplan 2025-2027. Dit is gestart.
Tijdelijke huisvesting De Vliekotter	4.2	17-4-2024	642000 4	43823 1	47.625	0	47.625		Tijdelijke huisvesting is gerealiseerd. Huurperiode loopt.
Begeleiding ontwikkeling en toetsing plannen verduurzaming en modernisering scholen buitendorpen	4.2	9-11-2023	643000 9	43510 5	50.000	8.325	41.675		Is gestart en loopt door.
Onderzoek naar gebruiksmogelijkheden Sportpark Den Burg-Zuid	5.2	9-11-2023	651000 1	43510 3	25.503	0	25.503		Wordt gestart zodra duidelijk is wat het definitieve programma is voor het project herinrichting 'IJsbaan Den Burg'.
Thijssehuis (bouwrijpmaken en overige kosten incl. kunstwerk)		15-12-2021 / 21-09-2022	653000 3	43201 0	112.137	0	112.137		Middelen maken onderdeel uit van de realisatiekosten Thijssehuis. Thijssehuis wordt opgenomen in de Rapportage Grondexploitaties en Grote projecten (raad mei 2025).
Thijssehuis (bouwrijpmaken en overige kosten incl. kunstwerk)		15-12-2021 / 21-09-2022	653000 3	43823 1	155.193	14.009	141.184		Zie boven.
Thijssehuis (bouwrijpmaken en overige kosten incl. kunstwerk)		15-12-2021 / 21-09-2022	653000 3	43828 9	4.000	0	4.000		Zie boven.
Thijssehuis (bouwrijpmaken en overige kosten incl. kunstwerk)		15-12-2021 / 21-09-2022	653000 3	43826 5	20.000	3.370	16.630		Zie boven.
Rie strand	5.7	Begroting 2024	657001 8	43828 9	10.007	4.745	5.262		Ri&E afgerond. april 2025
Energiebesparingsakkoord Texel	7.4	9-11-2023	674000 1	43826 5	93.400	0	93.400		project loopt tot 31-12-2025

bedragen in €

Energiebesparingsakkoord Texel	7.4	9-11-2023	6740001	438231	52.777	1.890	50.887			project loopt tot 31-12-2025
Energiebesparingsakkoord Texel	7.4	9-11-2023	6740001	843900	-19.804	0	-19.804			project loopt tot 31-12-2025
Warmtevisie	7.4	9-11-2023	6740002	438265	60.000	19.018	40.982			Naam is Energiebesparingsprogramma woningen, loopt door tot 2026
Aanpak Energiearmoede	7.4	9-11-2023	6740003	438231	330.079	114.911	215.168			Isolatie regeling voor woningeigenaren en de regeling voor witgoedomruilactie loopt tot 31-12-2025. Eventueel restant budget kan tot 31-12-2027 ingezet worden.
Energieneutrale woningen	7.4	9-11-2023	6740004	438280	40.000	0	40.000			Hiervan €10.000 overhevelen naar 6740002 i.v.m. co-financiering.
Duurzaamheid versneld uitvoeren	7.4	15-12-2021	6740014	438265	250.000	0	250.000			Inzet personeel voor klimaat- en energiebeleid wordt eerst uit de beschikbare CDOKE gelden betaald.
Duurzaam Texel	7.4	9-11-2023	6740014	435160	70.115	0	70.115			CDOKE gelden besteedbaar tot 31-12-2025
Duurzaam Texel	7.4	9-11-2023	6740014	438265	71.859	0	71.859			Inzet klimaat- en energiebeleid wordt eerst uit de beschikbare CDOKE gelden gehaald.
Duurzaam Texel			6740014	435160	501.426	171.590	329.836			CDOKE gelden besteedbaar tot 31-12-2026
Duurzaam Texel			6740014	843900	-501.426	-501.426	0			CDOKE gelden
oprichten van een vierjarig subsidiefonds voor duurzame woningen	7.4	coalitieakkoord	6740015	438231	1.000.000	0	1.000.000			Hiervan wordt 1.666.000 toegevoegd aan de lokale Isolatie aanpak. Restant wordt gebruikt voor opzetten regeling groene daken en gevels en een regeling voor huurders.
Nationaal isolatieprogramma duurzame woningen	7.4	9-11-2023	6740019	438280	726.338	0	726.338			3e tranche kan worden aangevraagd. Voor Texel is er €723.000 voor 335 woningen gereserveerd. Daar bovenop wordt een aanvulling op de middelen vanuit 2022 van €16.027 uitgekeerd. Het budget voor de doehetzelf aanpak is €16.027. Ook is het mogelijk om voor max 30% van de woningen extra budget aan te vragen, voor Texel betekend dit € 216.000.(100 woningen) In totaal komt het aan te vragen subsidiebedrag uit op € 995.594.
Nationaal isolatieprogramma duurzame woningen	7.4	9-11-2023	6740019	843900	-726.338	-726.338	0			ontvangen NIP.
Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie en communicatie kust	7.4	Begroting 2024 + Lokaal programma klimaatadaptatie z3114822	6740018	435105	148.060	0	148.060			Projecten worden uitgewerkt en opgepakt volgens planning in de uitvoeringsagenda.
			6740018	438303	2.006	0	2.006			

bedragen in €

herinrichten voormalige ijsbaan den burg	8.1	9-11-2023	681000 4	43826 5	10.761	0	10.761		Restant uit onderzoekende fase waarvan een deel van dat budget ten onrechte is gebruikt door foutieve invoer.
CPO Stolpweg	8.3	9-11-2022	483000 0	43201 1	35.000	27.272	7.728		Herinrichting openbare ruimte bij CPO project Stolpweg is in februari 2025 opgeleverd.
Versnelling woningbouw	8.3	9-11-2023	683003 1	43510 5	91.097	0	91.097		Middelen voorbereiding woningbouw en Meer handjes woningbouw, middelen o.a. voor voorbereiding Oude Ulo, Bibliotheek, Fontein en Centrumplan en overige kansen.
Extra personele capaciteit Woningbouwprogramma Texel	8.3	9-11-2023	683001 7	43510 5	216.590	103.976	112.614		Restant extra personele inzet woningbouw, middelen uit CUP. O.a. inzet projectleider gebiedsontwikkeling in 2025.
Woonvisie en huisvestingsverordening.	8.3	9-11-2023	683002 9	43510 5	30.000	0	30.000		Middelen uitvoeringsprogramma Woonvisie en opstellen nieuwe huisvestingsverordening.
Woonvisie en huisvestingsverordening.	8.3	9-11-2023	683002 9	43823 1	113.481	0	113.481		Zie boven.
Woonvisie en huisvestingsverordening.	8.3	9-11-2023	683002 9	43826 5	19.620	0	19.620		Zie boven.
Woonvisie en huisvestingsverordening.	8.3	9-11-2023	683002 9	43828 9	5.209	1.392	3.817		Zie boven.
Versnelling woningbouw	8.3	9-11-2023	683003 0	43823 1	43.609	0	43.609		Middelen actieplan wonen.
Versnelling woningbouw	8.3	9-11-2023	683003 0	43826 5	21.164	0	21.164		Zie boven.
Invoering omgevingswet	8.3	19-6-2024	683002 7	43826 5	151.744	9.223	142.521		Bestemd voor afronden omgevingsvisie (inhuur projectleider), casco omgevingsplan kern opstellen (inhuur adviesbureau) .
Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak	8.3	19-6-2024	683002 7	43826 5	52.406	2.600	49.806		Er wordt gewerkt aan Aanpak Landelijk Gebied (ALG) vanuit de 4 Kopgemeenten. Er wordt ook een Integraal Gebiedsplan (IGP) opgesteld.
UP Kwetsbare inwoners	6,9 1	Uitvoeringsplan SD	669100 3	43823 1	8.358	0	8.358		Uitgave volgt nog.
UP kind en jongeren	6,9 2	Uitvoeringsplan SD	669000 1	43823 1	15.329	0	15.329		Uitgave volgt nog.
Woningaanpassingen	6,6		666000 0		31.000	0	31.000		In 2024 is verzocht rekening te houden met het overhevelen van het overschot naar 2025 vanwege het betalen van een woningaanpassing van € 31000. De aanpassing werd in 2024 beschikt, maar in 2025 uitbetaald. De overheveling is niet gedaan, waardoor er nu een te kort ontstaat.
TOTAAL OVERHEVELINGEN					7.183.033	-645.230	7.828.263		

bedragen in €

Besluit

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- Financiële verordening gemeente Texel (artikel 212 Gemeentewet)

Overwegende

- Actualisatie van de budgetten van de programmabegroting 2025

Besluit

1. Akkoord te gaan met de incidentele en structurele afwijkingsvoorstellen programma 0 t/m 8 en de financiële consequenties van €1.279.600 te storten in de algemene reserve en € 51.500 vanaf 2026 als structureel voordeel mee te nemen in de programmabegroting.
2. Akkoord te gaan met de voorstellen van de kredietwijzigingen van per saldo € 2.145.699 voordelig en de daaruit volgende kapitaallasten van € 124.875 voordelig in 2025 ten gunste van de algemene reserve te brengen en vanaf 2026 structureel mee te nemen in de begroting.
3. De tussenrapportage 2025 vast te stellen.

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Zaaknummer 3614237

Tussenrapportage 2025

Doelenboom

Paragraaf

Paragraaf: Bedrijfsvoering

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- Financiële verordening gemeente Texel;

Overwegende

- Actualisatie van de budgetten van de programmabegroting 2024;

Besluit

1. Akkoord te gaan met de incidentele en structurele afwijkingsvoorstellen programma 0 t/m 8 en de financiële consequenties van € 1.119.700 te storten in de algemene reserve en € 9.500 vanaf 2026 als structureel voordeel mee te nemen in de programmabegroting.
2. Akkoord te gaan met de voorstellen van de kredietwijzigingen van per saldo € 2.145.699 voordelig en de daaruit volgende kapitaallasten van € 124.875 voordelig in 2025 ten gunste van de algemene reserve te brengen en vanaf 2026 structureel mee te nemen in de begroting.
3. De tussenrapportage 2025 vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 09-07-2025,

De griffier,

De voorzitter,

Bijlagen

1. Tussenrapportage 2025

Memo

Aan	Auditcommissie	Datum	14 januari 2025
Van	Concerncontroller	Telefoonnummer	
Onderwerp	Opvolging aanbevelingen laatste zes rapporten Rekenkamercommissie		

Geachte Auditcommissie,

U wilt graag zicht hebben wat gedaan is en wordt met de aanbevelingen van de laatste zes rapporten (minus quickscan zwembaden) die door de Rekenkamercommissie zijn uitgebracht.

Het gaat om de volgende rapporten:

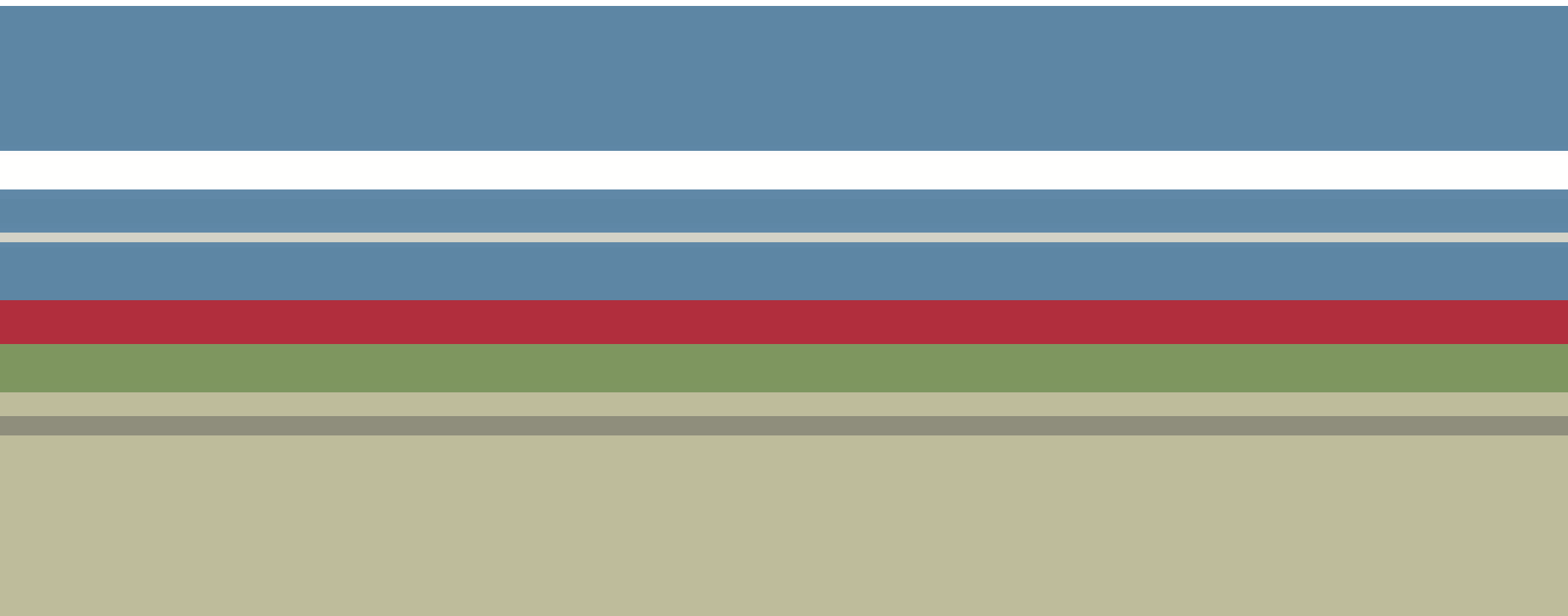
1. Aandachtspunten opstellen nieuwe woonvisie 2023
2. Doe mee onderzoek raadsondersteuning 2023
3. Toezicht en handhaving 2022
4. Kansen voor duurzaamheid 2021
5. Grote projecten 2020
6. GGD Hollands Noorden 2020

In het bijgevoegde rapport zijn per Rekenkamercommissierapport de aanbevelingen weergegeven en een ambtelijke reactie hoe hiermee is en wordt omgegaan.

Met vriendelijke groet,

Concerncontroller

Follow up aanbevelingen laatste 6 Rekenkamercommissie rapporten

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Reactie op aanbevelingen laatste zes Rekenkamercommissierapporten:	7
2.1	Aandachtspunten opstellen nieuwe woonvisie 2023	9
2.2	Doe mee onderzoek raadsondersteuning 2023	19
2.3	Toezicht en handhaving 2023	23
2.4	Kansen voor duurzaamheid 2021	27
2.5	Grote projecten 2020	31
2.6	GGD Hollands Noorden	37

Inleiding

De Auditcommissie wil graag zicht hebben wat gedaan wordt met de aanbevelingen van de laatste zes rapporten (minus quickscan zwembaden) die door de Rekenkamercommissie zijn uitgebracht.

Deze zes rapporten betreffen:

1. Aandachtspunten opstellen nieuwe woonvisie 2023
2. Doe mee onderzoek raadsondersteuning 2023
3. Toezicht en handhaving 2022
4. Kansen voor duurzaamheid 2021
5. Grote projecten 2020
6. GGD Hollands Noorden 2020

In dit rapport zijn per Rekenkamercommissierapport de aanbevelingen weergegeven en een ambtelijke reactie hoe hiermee is en wordt omgegaan.

Van elk rapport is een hyperlink bij het desbetreffende hoofdstuk opgenomen, zodat u het Rekenkamercommissierapport kunt inzien.

1

Reactie op aanbevelingen laatste zes Rekenkamer-commissierapporten

2.1

Rapport Aandachtspunten opstellen nieuwe woonvisie 2023

<https://www.texel.nl/wp-content/uploads/2023/11/Onderzoeksrapport-Rekenkamercommissie-Aandachtspunten-voor-raad-Woonvisie-Texel.pdf>

Reactie op aanbevelingen *Aandachtspunten opstellen nieuwe woonvisie 2023*

De reactie van het college op het rekenkamerrapport van oktober 2023 is hieronder weergegeven.

De hierin aangevulde cursieve tekst is een update naar begin december 2024.

Aandachtspunten	Andere partijen (stakeholders)	Relatie andere beleidsterreinen		Sturing/instrumenten
Rol gemeenteraad kaderstellend				
1	De gemeenteraad moet vroegtijdig en op een navolgbare manier worden betrokken bij de probleemanalyse en het vormgeven van het beleidskader van de woonvisie.	Inzicht voor de raad in opvattingen en inzichten van stakeholders (andere overheden, woningcorporatie, private partijen, enz.)	Duidelijkheid over (verander)opgaven op gerelateerde beleidsterreinen die van invloed (kunnen) zijn op de woonvisie, zoals zorg en energie.	<ul style="list-style-type: none">• Startnotitie/ Koersdocument
In de startnotitie voor de nieuwe Woonvisie is opgenomen dat het proces start met een woonbehoefteonderzoek. In het onderzoek wordt integraal een breed veld van gerelateerde ontwikkelen onderzocht. De resultaten worden getoetst bij stakeholders. De conclusies en de opgaven die daaruit voortvloeien worden op 14 februari 2024 in een kaderstellende notitie aan de gemeenteraad voorgelegd ter vaststelling. <i>Het woonbehoefteonderzoek met de kaderstellende notitie is op 17 april door de raad vastgesteld.</i>				
2	Maak aan het begin van het proces stappen in de beleidscyclus helder en maak daar afspraken over; maak ook afspraken over reikwijdte en diepgang van de woonvisie (welke doelgroepen, aandacht voor de woonzorgvisie, enz.)	Inventariseer wanneer welke partijen betrokken worden.	Geef aan hoe de woonvisie aansluiting op de reguliere P&C-cyclus. Vergelijk daarbij ook hoe (proces)stappen zijn geregeld bij andere kadernota's.	<ul style="list-style-type: none">• Beleidsdocumenten: uitvoeringsagenda (woningbouwplan), huisvestingsverordening• Prestatieafspraken• Monitor en voortgangsinformatie

In de startnotie voor de nieuwe Woonvisie zijn de onderwerpen afgebakend. Onderdeel van het onderzoek is het beoordelen welke KPI's het meest nuttig zijn om de voortgang en de effecten van de woningbouwplannen periodiek te monitoren en bij te kunnen sturen. De KPI's moeten ook aansluiten bij verplichten (regionale) voorgangsinformatie, cyclus met de woningbouwcorporatie en interne processen.

Het woonbehoefteonderzoek met de kader stellende notitie 17 april door de raad vastgesteld. De opzet voor monitoring is beschreven in de woonvisie, dit wordt in het uitvoeringsprogramma verder uitgewerkt.

3.	Zoek de gezamenlijkheid van de eilanden op, vanwege de gedeelde unieke woningmarktsituatie, zodat de specifieke problematiek duidelijk is ook voor andere partijen, zoals de provincie.	Andere Waddeneilanden, provincie en andere gemeenten	Vergelijk de specifieke situatie op andere beleidsterreinen.	<ul style="list-style-type: none"> • Gezamenlijk (voor)onderzoek/ probleemanalyse • Regionale woningbouwafspraken/ Regiodeal
----	--	--	--	--

Met betrekking tot Rijks de wet- en regelgeving trekken wij vanwege de eilandsituatie samen op met de Waddeneilanden. Met betrekking tot de Texelse woningmarkt is de samenwerking gericht op de Regio Noord Kop van Noord Holland, woningbouwafspraken zijn in de Regio vastgelegd.

In het proces voor het opstellen van de nieuwe woonvisie zal contact worden gezocht met de zoals de Wadden en als met de Regio. Dit is vastgelegd in de startnotie.

Het onderzoeksbureau voor het woonbehoefteonderzoek heeft onlangs voor een andere gemeente in de Regio Kop van Noordholland een vergelijkbaar onderzoek uitgevoerd. De systematiek en presentatie van het onderzoeksrapport zal daardoor hetzelfde (en vergelijkbaar) zijn.

Voor het opstellen van de woonvisie hebben we gekeken naar de andere wadden en de regiogemeente. Gezamenlijk optrekken met de wadden kan in het uitvoeringsprogramma van de woonvisie (bijv. m.b.t. seizoenshuisvesting). Het opstellen van de woonzorgvisie wordt met de kopgemeente gezamenlijk opgepakt. De colleges van de 4 kopgemeente hebben daartoe besloten.

Doelen en onderbouwing

4.	Zorg dat stakeholders vroegtijdig bij de start van het proces worden betrokken; koppel resultaten van het	Stakeholders: andere overheden, woningcorporatie, zorginstellingen, projectontwikkelaar	Kijk naar dwarsverbanden met andere initiatieven/plannen, bijvoorbeeld op het gebied van zorg,	<ul style="list-style-type: none"> • Startnotitie/ Koersdocument
----	--	---	--	---

	beleid ook terug naar stakeholders.	s en (andere) private partijen, inwoners, enz..	arbeidsmarkt, duurzaamheid enz.	<ul style="list-style-type: none"> • Aandachtspunten bespreken in overleg met stakeholders
<p>In de startnotie is opgenomen dat een integraal projectteam het onderzoek mede vormgeeft en andere stakeholders in de conceptfase van het onderzoeksrapport om feedback wordt gevraagd. Eenzelfde proces zal worden gebruikt voor het opstellen van de woonvisie.</p> <p><i>Naast de projectgroep (Woontij, TOP, Omring) is er in verschillende settings met diverse partijen en inwoners gesproken. Alle partijen die eraan hebben meegewerkt hebben de concept woonvisie voor aanvang van de raadcommissie vergadering ontvangen. Achter in de Woonvisie is een opsomming van de betrokken stakeholders.</i></p>				
5.	Zorg voor een goede probleemanalyse (met knelpunten, kansen en trends), met een evaluatie van de voorgaande woonvisie. Neem ervaringen van andere eilanden mee.	Inventarisatie van belangen en invloed van stakeholders.	Neem de vraag mee hoe het woonbeleid kan bijdragen aan problemen op andere beleidsterreinen (armoede, energie, zorg enz.)	<ul style="list-style-type: none"> • Startnotitie/ Koersdocument • Overleg/bespreken met stakeholders • Gebruik trendanalyses van CBS, (regionale) planbureaus etc.
<p>Een integrale probleemanalyse (inclusief evaluatie) is de kern van de het proces om tot een nieuwe woonvisie te komen. Overleg met de Waddeneilanden is onderdeel van het proces. Dit is vastgelegd in de startnotie.</p> <p><i>Het woonbehoefteonderzoek met de kaderstellende notitie 17 april door de raad vastgesteld.</i></p>				
6.	Doelen moeten concreet, meetbaar en navolgbaar zijn geformuleerd; verwachte effecten van instrumenten en trends moeten zijn aangegeven.	Het moet duidelijk zijn welke invloed andere partijen hebben op realisatie van doelen, en wat de impact van gemeentelijke beleid is.	Relatie met doelen op andere beleidsterreinen moet duidelijk zijn, zoals zorg, energie enz.	<ul style="list-style-type: none"> • Doelformulering en heldere relatie met (effectieve) inzet van instrumenten. • ‘1-op1’ terug laten komen in monitoring

Uit het woonbehoefteonderzoek worden de problemen duidelijk. Om die op te lossen worden er in de woonvisie doelen gesteld die dan wel worden vastgelegd in afspraken met derde (bv de woningbouwcorporatie) dan wel in regelingen. De KPI's komen in relatie te staan met die doelen. Tevens wordt er een impact analyse opgesteld; welke actie hebben het grootste resultaat.

In de woonvisie zijn KPI's beschreven die meetbaar zijn en waarop bijgestuurd kan worden. In het uitvoeringsprogramma is opgenomen dat dit verder wordt uitgewerkt.

7.	Als in de woonvisie doelgroepen, zoals ouderen, jongeren en personeel worden benoemd, doe dat dan op basis van een goede beschrijving en probleemanalyse per doelgroep.	Doelgroepen zijn ook stakeholders met wensen en belangen.	Verschillende doelgroepen hebben relatie met andere beleidsterreinen: personeelshuisvesting met toerisme/ economie, ouderen met zorg enz.	<ul style="list-style-type: none"> • Doelgroepanalyse
----	---	---	---	--

In het woonbehoefte onderzoek worden diverse doelgroepen in beeld gebracht met daarbij de specifieke problemen voor de doelgroep en de definitie van de doelgroep zoals bv “wat is de definitie van een mantelzorger”.

In het woonbehoefteonderzoek en de kader stellende notitie zijn de specifieke problemen per doelgroep in kaart gebracht en benoemd. Dit is in de woonvisie teruggekomen. In de regionaal afgestemde woonzorgvisie worden een aantal doelgroepen, zoals mantelzorgers verder uitgewerkt.

Opzet en uitvoering

8.	Zorg dat de keuze van instrumenten passend en effectief is in relatie tot de gekozen ambities/doelen en doelgroepen.	Het moet duidelijk zijn welke invloed andere partijen hebben op de inzet en effectiviteit van instrumenten.	Relatie met instrumenten op andere beleidsterreinen moet duidelijk zijn.	<ul style="list-style-type: none"> • Doel middel boom • Inzicht in (kosten)effectiviteit instrumenten
----	--	---	--	---

Zie punt 6.

9.	Als er wordt gekozen voor een huisvestings-verordening, dan moet helder zijn welke problemen met de verordening worden opgelost, met een heldere onderbouwing en inzicht in de realisatie van de doelen.	Woningcorporatie, huiseigenaren (koopwoningen) en huurders (huurwoningen)	Bekijk wat vergunningstelsel betekent voor toerisme/economie.	<ul style="list-style-type: none"> • Huisvestingsverordening
<p>Zie punt 5 en 6.</p> <p>Texel heeft een huisvestingsverordening, in 2024 wordt die geëvalueerd. Op basis van de inzichten vanuit de evaluatie, het woonbehoefte onderzoek en de nieuwe woonvisie is er mogelijk aanpassing nodig. Daarnaast wordt het vanuit de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting verplicht een huisvestingsverordening te hebben waarin de huisvesting voor urgentie doelgroepen een verplicht onderdeel wordt.</p> <p><i>In het woonbehoefteonderzoek is een quickscan van de effecten van de HV gemaakt. In de woonvisie met uitvoeringsprogramma is opgenomen dat de evaluatie bij het opstellen van de nieuwe hv verder wordt uitgewerkt.</i></p>				
10.	Zorg voor een goede onderbouwing van beleid, en gebruik actuele cijfers.	Maak gebruik van informatie van stakeholders en trendanalyses van CBS, planbureaus, etc.	Mogelijk is er op andere beleidsterreinen al relevante informatie beschikbaar.	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeksrapporten, achtergronddata (zoals www.waarstaatjegemeente.nl) • Trendanalyses CBS, planbureaus etc.
<p>Zie punt 5.</p> <p><i>Het woonbehoefteonderzoek is gebaseerd op data. Met behulp van stakeholder is duiding aan de cijfers gegeven. De conclusies zijn in de kaderstellende notitie opgenomen. In de uitwerking van de woonvisie is dit verder aangevuld.</i></p>				
11.	Bij ambities/doelen horen ook middelen en menskracht (fte's); breng goed in beeld wat budgettaire gevolgen (kunnen) zijn.	(keuze van gemeenteraad i.s.m. college)	Grondbeleid en financiële positie gemeente, etc.	<ul style="list-style-type: none"> • Grondbeleid • Financieel beleid

<p>Na het woonbehoefte onderzoek wordt de woonvisie inclusief uitvoeringsprogramma opgesteld. Daarin staat de (financiële) planning voor investeringen en voor structurele kosten (oa faciliteren periodieke monitoring).</p> <p><i>In het uitvoeringsprogramma bij de woonvisie is dit in kaart gebracht.</i></p>				
12.	Breng onzekerheden goed in kaart juist ook op (middel)lange termijn omdat woonbeleid op langere termijn speelt.	Welke onzekerheden voor de realisatie van doelen kunnen voortkomen uit de rol van stakeholders?	Onzekerheden kunnen ook voortkomen uit beleid op andere terreinen.	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik bestaande lange termijn scenario's van CBS, (regionale) planbureaus etc. om onzekerheden inzichtelijk te maken.
<p>Dit is onderdeel van het onderzoek. De lange termijn (demografische) bewegingen worden in kaart gebracht en in verschillende scenario's gepresenteerd. Door periodieke monitoring van de KPI's kan worden bepaald welk scenario werkelijk wordt. De uitkomsten van de monitoring worden in een beslis proces gebracht zodat eventueel kan worden gestuurd op het uitvoeringsprogramma.</p> <p><i>De woonvisie is gebaseerd op het woonbehoefte onderzoek. In de kaderstellende notitie is gekozen voor het hoge scenario aan benodigde woningen. De cijfers hebben een duidelijk nulpunt (1 jan 2024). Door middel van periodiek monitoren wordt in de gaten gehouden of de ontwikkelingen verlopen zoals verwachten en de resultaten worden gehaald, of dat er bijsturing nodig is.</i></p>				
13	Wees helder over de rol van de gemeente met name ook t.o.v. andere partijen.	Andere overheden, woningcorporatie, woningeigenaren/ projectontwikkelaars, ondernemers (huisvesting personeel)	-	<ul style="list-style-type: none"> • Regionale afspraken, zoals Regiodeal • Prestatieafspraken • Eventuele afspraken met private partijen
<p>De woonvisie levert de (inhoudelijke) uitgangspunten mbt wonen en woon/zorg. In het uitvoeringsprogramma staat wie wat wanneer gaat uitvoeren. Dat is de input voor het (tussentijds) vernieuwen van de Prestatieafspraken 2021 t/m 2025 met Woontij. Regionale afstemming is in bestaande overleggen geformaliseerd. Mogelijkheden voor particulieren initiatieven (zoals CPO) worden in het onderzoek verkend en in de woonvisie inzichtelijk gemaakt. In het uitvoeringsprogramma kan het worden opgenomen als uit te werken of uit te voeren programma.</p>				

In het uitvoeringsprogramma bij de woonvisie ook beschreven met welke partijen afspraken worden gemaakt (bv Woontij) en wie de kartrekker is (bv HR-Netwerk voor uitwerking tijdelijk huisvesting).

Rol gemeenteraad controlerend

14.	Maak vooraf duidelijke afspraken over vorm, inhoud en frequentie van de monitoring en informatievoorziening rond het woonbeleid en kom deze gezamenlijk ook na.	Inventariseer partijen die informatie kunnen aandragen (denk bijvoorbeeld aan de woningcorporatie, CBS, Planbureaus etc).	Monitoring kan ook gerelateerd worden aan andere beleidsterreinen.	<ul style="list-style-type: none"> • Monitor/voortgangsrapportages, inclusief heldere fasering in tijd (controlerende taak).
-----	--	---	--	---

Het opstellen van de KPI's is onderdeel van het woonbehoefteonderzoek. Het monitoring proces zal worden opgenomen in het uitvoeringsprogramma in de woonvisie.

In de woonvisie is de periodieke monitoring beschreven. Daarin zijn de indicatoren, relevante gegevens, sturingsinstrumenten, bronnen, stakeholders en de meet frequentie beschreven. In het uitvoeringsprogramma wordt dit verder uitgewerkt.

15.	Markeer en onderbouw bijstellingen van doelen en van eventuele afwijkingen van de doelrealisatie; maak een update van de woonvisie als veranderingen in doelen of trends dat nodig maken.	Doelen en doelrealisatie zijn mede afhankelijk van wat er bij stakeholders gebeurt.	'-	<ul style="list-style-type: none"> • Raadsinformatie: markeer en motiveer voor de raad bijstellingen van het beleid. • Update woonvisie
-----	--	---	----	---

Zie punt 14.

2.2

Rapport

Doe mee onderzoek raadsondersteuning 2023

<https://www.texel.nl/wp-content/uploads/2023/05/Rekenkamerbrief-landelijk-onderzoek-ondersteuning-gemeenteraad-Texel.pdf>

Reactie op *Doe mee onderzoek raadsondersteuning 2023*

Het Doe Mee-onderzoek is benut bij de voorstellen die via de Werkgevercommissie zijn gedaan, het afgelopen jaar.

Het gaat dan om deze kern van hun advies:

De rekenkamercommissie adviseert dat de raad in samenspraak met de griffier de ambities en budgetten voor de ondersteuning van de raad regelmatig tegen het licht houdt.

Belangrijk is om na te gaan welke ambities er zijn ten aanzien van strategische ondersteuning vanuit de griffie en of de ondersteuning daarbij nog steeds passend is.

Het ‘tegen het licht houden’ is gebeurd bij het vertrek van de raadsondersteuner (24 uur, 0,66 fte), zoals zij aankondigde in december vorig jaar, en de wijze van vervangen.

O.b.v. de signalering over werkdruk en continuïteit; behouden niveau van dienstverlening aan en ondersteuning van de gemeenteraad is door de Werkgevercommissie (ingesteld door de gemeenteraad) besloten om de vacature open te stellen voor 36 uur (1 fte, 12 uur méér dus).

Daarnaast is het budget van de Rekenkamercommissie (ingaaande 1 januari 2025: Rekenkamer) verhoogd via de Programmabegroting 2024 (dat raakt ook aan de ondersteuning van de gemeenteraad en stond ook opgenomen in hun aanbiedingsbrief):

Voorstel 2024-001	Een hogere bijdrage aan de rekenkamercommissie De Waddeneilanden betalen		
Doelenboom	0.1 Bestuur		
Motivatie	<p>Het totale budget van de Rekenkamercommissie De Waddeneilanden wordt in 2024 verhoogd naar € 40.000 (dit was € 35.000). Bij de verdeling van de kosten wordt aangesloten bij de geldende verdeelsleutel van de Gemeenschappelijke Regeling De Waddeneilanden, omdat dat logischer en eerlijker is.</p> <p>Tot en met 2023 betaalde ieder eiland evenveel. Door de nieuwe verdeelsleutel wordt de bijdrage voor Texel € 12.000 (€ 4.634 hoger dan nu). In het rapport 'Inspiratiekaders effectieve invulling lokale rekenkamers' (opgesteld door o.a. de VNG en het ministerie van Binnenlandse Zaken) staat o.a. geschreven dat een budget van € 1,30 per inwoner het minimale is dat een Rekenkamer nodig heeft om haar basisfuncties effectief te kunnen uitvoeren.</p>		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 4.634	Structureel	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	De jaarlijkse bijdrage wordt structureel verhoogd met € 4.634 n.a.v. nieuw verdeelsleutel de Waddeneilanden.		

Passage uit hun brief:

Rekenkamer

Uit het onderzoek blijkt dat de Waddengemeenten elk rond de 6.500 euro besteden aan de rekenkamercommissie. Bij andere kleine gemeenten is dit gemiddeld per gemeente bijna 24.000 euro.

Het gezamenlijke budget voor de rekenkamercommissie De Waddeneilanden was voor alle vijf gemeenten samen 31.000 euro

Omdat sprake was van een Rekenkamerbrief en geen Rekenkameronderzoek, is niet het traject gevolg van besluitvorming in de gemeenteraad, maar positionering via de Werkgevercommissie.

2.3

Rapport Toezicht en handhaving 2022

[https://www.texel.nl/wp-content/uploads/2023/01/Onderzoeksrapport-rekenkamercommissie-Toezicht-en-handhaving-in-de-gemeente-Texel.pdf](https://www.texel.nl/wp-content/uploads/2023/01/Onderzoeksrapport-rekenkamercommissie-Toezicht-en-handhaving-in-de-gemeente-<u>Texel.pdf</u>)

Reactie op *Toezicht en handhaving 2022*

Concluderend zijn dit belangrijkste bevindingen van het onderzoek:

1. Door het ontbreken van recente uitvoeringsplannen, jaarverslagen en evaluaties is de beleidscyclus onvolledig, terwijl dit is voorschreven in het Besluit Omgevingsrecht.
2. Er zijn geen actuele inhoudelijke prioriteiten gesteld. Hierdoor is niet te beoordelen of de beschikbare capaciteit voldoende is.
3. Voor het niet (kunnen) aanleveren van informatie is de gemeente door de provincie in het kader van het interbestuurlijk toezicht op de vingers getikt. Dit oordeel is op 10-2-21 aan de raad ter kennisneming toegezonden.
4. Het *Preventie- en handhavingsplan alcohol en drugs* is geldig tot en met 2022.
5. De capaciteit voor juridische handhaving is onvoldoende. Hierdoor kunnen vrijwel alleen maar handhavingsverzoeken juridisch worden gehandhaafd.
6. Het aantal handhavingsverzoeken is hoog. Hierdoor en door het ontbreken van bestuurlijk vastgestelde prioriteiten is het onvermijdelijk dat de waan van de dag vaak bepalend is in de uitvoering.
7. De interne en externe samenwerking verloopt goed. Er is uniformiteit in de uitvoering.

Reactie op bovenstaande bevindingen:

1. Vanaf eind 2022 heeft Texel fors ingezet op het sluitend maken van de beleidscyclus Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. Op basis van een door de provincie Noord Holland goedgekeurd verbeterplan is een nieuwe Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving omgevingsrecht 2023-2026, een uitvoeringsprogramma VTH 2023 en een evaluatieverslag VTH 2022 door het college vastgesteld en aan de gemeenteraad ter kennisname gestuurd. Hiermee is voldaan aan het gestelde in het Besluit Omgevingsrecht (inmiddels vervangen door het Omgevingsbesluit). Eind 2023 heeft de provincie Noord-Holland geoordeeld dat de gemeente Texel haar taakuitvoering VTH op een goede wijze uitvoert. I.v.m. de inwerkingtreding van de Omgevingswet is in 2024 de Nota van 2023 geactualiseerd en op onderdelen aangepast.
2. De gewijzigde Beleidsnota Uitvoering en Handhaving Omgevingsrecht Texel 2024-2028 is in juni 2024, gelijktijdig met het programma Uitvoering en Handhaving omgevingsrecht Texel 2024 en het Evaluatieverslag VTH 2023 door het college

vastgesteld. Hierin is een actuele omgevingsanalyse opgesteld en zijn prioriteiten gesteld voor de taakuitvoering. Met de beschikbare capaciteit voor toezicht, kunnen simpelweg niet alle taken worden opgepakt. Daarom is geprioriteerd, zodat de beschikbare capaciteit daar wordt ingezet waar deze het meest effectief en gewenst is. E.e.a. is opgenomen in het door het college in juni vastgestelde Programma Uitvoering en Handhaving omgevingsrecht Texel 2024. In zowel de beleidsnota als in het jaarlijks op te stellen programma uitvoering en handhaving en het evaluatieverslag wordt een verantwoording gegeven van de beschikbare en benodigde capaciteit.

3. In 2023 is aan de hand van een door het college vastgesteld verbeterplan gewerkt aan het borgen van de VTH-cyclus. Onder andere is het nieuwe beleidsplan VTH vastgesteld. De inspanningen hebben tot een positief resultaat geleid. Daar waar de provincie Noord-Holland de gemeente Texel in 2022 in het kader van het Interbestuurlijk toezicht (IBT) nog als niet-adequaat heeft beoordeeld, is de gemeente Texel in 2023 goed beoordeeld. Dit is het hoogste beoordelingsniveau.
4. Er is een nieuw preventie- en handavingsplan vastgesteld dat geldig is tot en met 2026.
5. De capaciteit om overtredingen juridisch aan te pakken kent zijn grenzen. Door te prioriteren wordt die schaarse capaciteit zo doelmatig mogelijk ingezet. Zie verder antwoord vraag 6.
6. In 2018 zijn door het college beleidsregels vastgesteld voor de juridische handhaving. Kern van de beleidsregels is dat overtredingen worden geprioriteerd naar de mate waarin voor Texel essentiële waarden worden aangetast. In 2022 zijn de beleidsregels aangepast op de Omgevingswet. In de beleidsregels wordt een onderscheid gemaakt tussen prio 0 tot en met 4. Prioriteit 4 zijn de zaken waarbij een acuut veiligheids- en gezondheidsrisico bestaat, onomkeerbare aantasting van omgevingswaarden plaats vindt of sprake is van overmatige hinder en overlast. Prioriteit 0 betreft zaken waarbij een verwaarloosbaar risico aanwezig is. Bij prioritering gaat het er om welke zaken je als eerste oppakt. Er is gekozen om alleen prioriteit 4 en handavingsverzoeken in behandeling te nemen. Deze prioritering is door het college geconcretiseerd in het uitvoeringsprogramma VTH 2023.
7. N.v.t.

2.4

Rapport

Kansen voor duurzaamheid 2021

<https://www.texel.nl/wp-content/uploads/2021/12/Rapport-Kansen-voor-Duurzaamheid-op-Texel.pdf>

Reactie op *Kansen voor duurzaamheid 2021*

In het rapport zijn drie aanbevelingen gedaan:

Aanbevelingen:

- I. Raad, ga in gesprek met het college over het beleid "Zelfvoorzienend en duurzaam", met als doel te inventariseren welke ambities prioriteit krijgen en welke ambities realistisch zijn in termen van reikwijdte van gemeentelijk beleid. Stel voor die ambities ook de benodigde middelen beschikbaar in financiële zin en in personele capaciteit. Maak daarbij een onderscheid naar ambities die wel of niet te beïnvloeden zijn door gemeentelijk beleid.
- II. Raad, zorg dat de doelen rond energiebesparing en duurzame energie helder en eenduidig zijn vastgesteld, ook in de tijd. Sluit daarbij aan op de nationale doelstelling voor 2030 en geef daarbij een concreet tijdpad in termen van realisatie.
- III. Raad, vraag het college om heldere en meetbare indicatoren voor de realisatie van duurzaamheidsdoelen aan te geven, en laat die ten behoeve van monitoring opnemen in de reguliere P&C cyclus, zoals in de programmabegroting en rekening.

Hieruit is onderstaande actie op gezet.

Op dit moment wordt er vanuit Beleid en vergunningen het team versterkt met rollen voor duurzaamheid. Daar hoort ook een her-prioritering bij waarover het college in december jl. een besluit over heeft genomen en de raad middels een RIB over heeft geïnformeerd.

De prioritering ziet er als volgt uit

Om effectief te zijn is focus nodig op de veelheid aan maatregelen en activiteiten die er zijn. Daarom zijn er prioriteiten aangebracht om te kunnen versnellen op de opgave. Deze wordt vormgegeven langs vijf thema's en kent de volgende prioritering:

1. Gebouwde omgeving; hoge prioriteit en per direct aan de slag.
2. Energie opwek; hoge prioriteit, start begin 2025.

3. Mobiliteit; lage prioriteit, start begin 2026.
4. Circulaire economie, gemiddelde prioriteit, geen nieuwe initiatieven opstarten.
5. Klimaat adaptatie; gemiddelde prioriteit, start in 2025.

Bij punt 2 Energie opwek is de kanttekening dat we met hoge prioriteit werken aan de uitkomsten van het inwonersberaad. De effecten en consequenties van de uitkomsten en een later in 2025 te nemen raadsbesluit waarin de rol van de gemeente ook duidelijker wordt is (nog) niet in beeld en ook niet bemenst en geprioriteerd.

Terugkijkend is er in het kader van ambities realistischer te maken in 2023 een onderzoek geweest (door RHDHV) of en hoe de bestuurlijke ambitie 'zelfvoorzienend' kan worden ingevuld. De uitkomst kost samengevat is dat dit niet kan op Texel. Vooruitlopend hierop is dat ook subtiel in de raadsinformatiebrief verwoord in de titel met Texel (zelfvoorzienend en) Duurzaam en daarna is het woord 'zelfvoorzienend' niet meer gebruikt.

De doelen rond energiebesparing; daar zijn we ingehaald door de tijd waarbij de Rijksoverheid de gemeenten voorzien van middelen en kaders hoe we dat moeten gaan invullen. Denk aan Energiearmoede en het Nationaal Isolatie Programma. De gemeente heeft zelf ook middelen beschikbaar gesteld dus kan daar bovenop nog aanvullende kaders meegeven. Dat proces loopt en zal in Q1 2025 tot een realistisch plan met heldere kaders leiden.

Daarnaast is er de wettelijke verplichting bijgekomen dat de gemeente een verplicht Programma Warmte onder de Omgevingswet moet gaan inrichten. Daar wordt nu op geanticipeerd met de inrichting van het team.

Derde punt, door een onderbezetting in het team het afgelopen jaar zijn er wel maatregelen gerealiseerd maar is dat vooral 'doen' geweest en acteren op opdrachten die met middelen van het Rijk gedaan moesten worden. Planmatig was het totaalplaatje voor Duurzaam Texel er (nog) niet en dan heb je ook weinig te monitoren (PDCA). In 2025 wordt dit plan opgesteld door de nieuwe 'Opgave manager Duurzaamheid' waarbij ook het onderdeel Monitoren zal worden meegenomen.

De aanbevelingen uit de audit zijn goed en nog steeds een aandachtspunt, we werken aan alle 3. Het college is zich ook bewust dat de ambitie en capaciteit in balans moeten komen en is blij met de voortgang om het team goed en met de juiste rollen te bemensen.

2.5

Rapport

Grote projecten 2020

<https://www.texel.nl/wp-content/uploads/2021/05/Onderzoek-voor-de-gemeente-Texel-Grote-projecten-Texel-2020.pdf>

Reactie op *Grote projecten 2020*

Aanbevelingen

1. Versterk het wederzijds vertrouwen tussen raad en college

Voor een goede uitvoering van toekomstige grote projecten is het van groot belang dat raad en college weer vertrouwen krijgen in de rollen van beide partijen en in een effectieve onderlinge informatie-uitwisseling. Dit is essentieel omdat gegeven de lange doorlooptijd van grote projecten tussentijdse wijzigingen vrijwel inherent zijn aan een groot project.

Reactie:

Dit heeft invulling gekregen door extra over grote projecten en grondexploitaties te gaan rapporteren. Naast de reguliere verantwoording via begroting en jaarrekening wordt er tweejaarlijks een ‘Rapportage Grondexploitaties en Grote Projecten’ (De Rapportage) aan de gemeenteraad aangeboden. Daarnaast wordt er zo nodig extra geïnformeerd via raadsinformatiebrieven.

2. Hanteer kaders op een werkbare wijze, zodat ze sturingsmogelijkheden bieden

Kaders moeten zo geformuleerd zijn dat ze de raad verantwoordings- en interventiemogelijkheden bieden voor haar controlerende rol, en de raad mogelijkheden bieden om op hoofdlijnen te sturen. Een kader is een grens waarbinnen de uitvoering door de raad is gedelegeerd aan het college. Met kaderstelling geeft de raad richting en invulling aan de “Wat”- vragen en het college gaat met die opdracht van de raad aan de slag met de uitvoering, oftewel de “Hoe”-vraag. De raad zou haar kaders bij voorkeur moeten baseren op de vier ‘Wat-vragen’ die ook in de programmabegroting gebruikelijk zijn. Het college moet - mede vanwege haar actieve informatieplicht - zo vroeg mogelijk aangeven of de kaders in termen van uitvoering werkbaar en haalbaar zijn, of waar eventuele afwijkingen vanwege uitvoeringstechnische beperkingen te verwachten zijn. Indien in een vroege fase van een groot project nog niet voldoende inzicht is, moet het mogelijk zijn om kaders gedurende het project in overleg nader uit te werken of te actualiseren.

Reactie

Deze kaders worden bij de besluitvorming over een groot project meegenomen. Via de Rapportage wordt er vervolgens gerapporteerd over:

- *Prognose financieel*
- *Analyse eventuele over/- onderschrijding krediet*
- *Actuele ontwikkelingen*

- *Planning*
- *Risico's en beheersmaatregelen*
- *Conclusie en gevraagd besluit.*

Bij spoed wordt er tussentijds geïnformeerd en zo nodig aanvullende besluitvorming gevraagd.

3. Stel altijd een startnotitie op bij grote projecten en deel die met de raad

De raad moet bij de start van een groot project altijd beschikken over een startnotitie. In een startnotitie komen naast de probleemanalyse aspecten aan de orde als doelstelling van het project, de planning, betrokkenheid van derden, en een eerste indicatie van budget en risico's.

Reactie

Bij grote projecten wordt er een startnotitie opgesteld. Het kan zijn dat er door spoed geen tijd is voor een startnotitie. In dat geval wordt de raad via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over het aanstaande project en wordt het project met de (financiële) kaders als bedoeld onder 2. snel ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

4. Maak heldere afspraken over het proces rond grote projecten en informeer op van tevoren afgesproken momenten

De raad en het college moeten bij aanvang van grote projecten vooraf afspraken maken over het te doorlopen proces: wat zijn de betekenisvolle momenten bij het project, op welke ogenblikken wordt de raad erbij betrokken, en hoe wordt de informatievoorziening ingericht? Het is aan te bevelen om een aantal vaste momenten te kiezen waarop de raad geïnformeerd wordt ten aanzien van tijdsplanning, risico's, en inhoudelijke en financiële kaders van grote projecten, ook als er niet sprake is van afwijkingen of problemen in de uitvoering. Daardoor blijft de raad regelmatig geïnformeerd op aspecten van de kaders en betrokken bij een project. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van een standaardschema dat in een raadsinformatiebrief wordt opgenomen. Op die manier wordt mede concreet vorm gegeven aan de actieve informatieplicht van het college (Zie de bijlage voor een voorbeeld.)

Reactie:

Dit is geborgd met het gestelde onder 1., 2. en 3.

5. Stem de informatievoorziening tussen de raad en het college meer af op de rol van de raad

Het samenspel tussen raad en college wint aan kracht indien de informatievoorziening over grote projecten afgestemd is op de

kaderstellende en controlerende rol van de raad. Voorkómen moet worden dat raadsleden ‘overvoerd’ worden met detailinformatie op uitvoeringsniveau waardoor ze onvoldoende op hoofdlijnen kunnen sturen.

Reactie:

Dit is geborgd met het gestelde onder 1., 2. en 3.

Over de kwaliteit en kwantiteit van raadsinformatiebrieven moeten de raad en het college afspraken maken. Het presidium moet samen met de griffier borgen dat de raadsinformatiebrieven voldoen aan de gemaakte afspraken en brieven die daaraan niet voldoen terug kunnen verwijzen.

Reactie:

Raadsinformatiebrieven die niet voldoen kunnen worden terugverwezen.

6. Maak als raad bij belangrijke inhoudelijke keuzes in een groot project, gebruik van de mogelijkheid zelf expertise in te winnen

Maak als raad incidenteel gebruik van de mogelijkheid om onafhankelijk van het college zelf expertise in te winnen bij de kaderstelling of bij de besluitvorming over belangrijke inhoudelijke keuzes in een groot project. De raad beschikt over een eigen begroting en daarmee kan de raad kennis van buiten inschakelen om zich te laten ondersteunen bij complexe besluitvorming, bij 20 Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? Wat mag het kosten? Wanneer moet het resultaat bereikt zijn? 19 kaderstelling of bij verantwoordingsinformatie. Waak er daarbij voor om als raad een expertrol te nemen, die teveel over technische details gaat; een raadslid in een kleine gemeente is een deeltijdfunctie die zich op de hoofdlijnen moet kunnen focussen.

Reactie:

Dit is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

7. Stel een overdrachtdossier op voor raadsleden over grote projecten

Omdat grote projecten vaak een lange doorlooptijd hebben, is het zinvol dat raadsleden bij de aanvang van een nieuwe raadsperiode een overdrachtdossier ontvangen van het college over de stand van zaken van grote projecten. Ook raadsleden die tussentijds in de raad komen, zouden dat dossier moeten krijgen.

Reactie:

De stand van zaken per groot project zit in de tweejaarlijkse Rapportage (zie punt 1. en 2.) Bij de advisering over projecten zit een overzicht van de eerdere besluitvorming/voorgeschiedenis. Voor grote projecten met aanzienlijke bestuurlijke, maatschappelijke en financiële impact wordt een 'Themapagina' aangemaakt op de website van de gemeente met daarop de relevante informatie.

8. Organiseer jaarlijks een werksessie over de afspraken rond kaders en informatievoorziening rond grote projecten

Bespreek gezamenlijk, bij voorkeur één keer per jaar, de gang van zaken rond grote projecten om te bezien of wordt voldaan aan de gemaakte afspraken over de wijze waarop kaders zijn gehanteerd, de inrichting van het proces rond grote projecten, en de informatievoorziening. Organiseer daartoe een gezamenlijke werksessie van raad, college en management(team). Daarbij kan eventueel worden aangesloten bij de al bestaande raadschallenges.

Reactie:

Dit heeft nu invulling gekregen met twee keer per jaar een Rapportage, zie onder punt 1. en 2.

Indien gewenst kan er steeds ten tijde van de 'midtermreview' een werksessie zijn om te bezien of de inrichting van het proces rond grote projecten en de informatievoorziening voldoende zijn, ook kan er op dat moment nadere toelichting plaatsvinden.

9. Start met een nieuwe aanpak langs de lijnen van de aanbevelingen, zonder vooralsnog nader onderzoek naar grote projecten te doen

Binnen de ambtelijke organisatie zijn reeds stappen genomen om de beheersing van projecten te verbeteren. Samen met de aanbevelingen die hiervoor zijn gedaan, heeft de rekenkamercommissie de verwachting dat het vertrouwen en het samenspel tussen raad en college en in de informatievoorziening hersteld kan worden. De rekenkamercommissie beveelt aan om eerst met die nieuwe aanpak te gaan werken, en de voorgestelde fase 2 en 3 van het onderzoek in afwachting van de resultaten van de nieuwe aanpak niet uit te voeren.

Reactie:

Dat is gedaan, zie onder punt 1 t/m 8. Een vervolgstap die nog genomen moet worden is activatie van de projectadministratie module in het nieuwe financiële pakket dat op dit moment wordt ingevoerd. Op dit moment houden projectleiders noodgedwongen op andere wijze hun projectadministratie bij en dat moet anders.

2.6

Rapport

GGD Hollands Noorden 2020

<https://www.texel.nl/wp-content/uploads/2021/05/Rekenkameronderzoek-met-betrekking-tot-de-GGD-Hollands-Noorden-2020.pdf>

Reactie op GGD Hollands Noorden 2020

De volgende aanbevelingen zijn door de Rekenkamercommissie gedaan:

1. Met betrekking tot risico's en risicomanagement:

Gericht aan alle gemeenteraden en aan alle colleges van B&W:

1.1 Maak topprioriteit van de besturing en beheersing van de financiële risico's van de GGD in zijn algemeenheid en met betrekking tot het digitaal dossier en Veilig Thuis en andere opneemeregelingen (zoals bijvoorbeeld de WvGGZ) in het bijzonder. Stuur daarbij tevens op een versnelde doorontwikkeling van professioneel risicomanagement. Doe dit door de portefeuillehouder Volksgezondheid hier actief op te bevragen in commissie- en raadsverband en betrek deze aspecten bij de zienswijzen in het kader van de P&C producten. Daarnaast kan worden ingezet op monitoring van het gebruik van opneemeregelingen bij samenwerkingsverbanden in andere regio's, bijvoorbeeld op het gebied van Veilig Thuis. Daardoor ontstaat er mogelijk een beter zicht op de voorspelbaarheid van de mate waarin een beroep gedaan wordt op deze regelingen.

Gericht aan alle colleges van B&W:

1.2 Verzoek de GGD Hollands Noorden om via de bestuursrapportage naast over de financiële risico's en de nadere toelichting en context ervan ook te rapporteren over de continuïteit van de dienstverlening in relatie tot de invulling van vacatures.

2. Met betrekking tot het versterken van de grip van de gemeenteraden:

Gericht aan alle gemeenteraden en alle colleges van B&W:

2.1 Dring bij de Regietafel Noord-Holland Noord aan op een versnelde uitvoering van de toezegging om na te gaan in hoeverre gebruik wordt gemaakt van de bestuursrapportage met betrekking tot de eigenaarsrol van de gemeenteraden. Het met voorrang implementeren van deze bestuursrapportage en de vier daarin benoemde rapportageonderdelen (actualisering financieel perspectief, actualisering risicoprofiel, besluitvorming in het AB van de GGD en overzicht van verplichte kengetallen) is essentieel om de gemeenteraden goed in positie te brengen.

Gericht aan de gemeenteraden van Den Helder, Castricum, Heiloo, Langedijk, Schagen en Texel:

2.2 Overweeg vaste agendering van de stukken voor de vergaderingen van het Algemeen Bestuur van de GGD Hollands Noorden in gemeentelijk commissieverband en ga erover in gesprek met de portefeuillehouder Volksgezondheid om hem/haar te voeden voor de inbreng in de vergadering van het Algemeen Bestuur. Benut hierbij de ervaringen die de gemeenten Alkmaar en Bergen reeds hebben opgebouwd met deze werkvorm.

Gericht aan de gemeenteraden van Den Helder, Castricum, Heiloo, Langedijk en Texel:

2.3 Overweeg om te gaan werken met een klankbordgroep voor de portefeuillehouder Volksgezondheid en een rapporteur vanuit de gemeenteraad met betrekking tot de GGD Hollands Noorden. Benut hierbij de ervaringen die de gemeente Schagen reeds heeft opgebouwd met deze werkvorm.

Gericht aan alle colleges van B&W:

2.4 Herzie het proces van vraag en aanbod van de jaarlijkse dienstverlening door de GGD door als gemeenten vanuit het lokale volksgezondheidsbeleid een opdracht te formuleren voor de GGD, die op basis daarvan een meerjarenuitvoeringsprogramma maakt in samenspraak met de individuele gemeenten en over de uitvoering rapporteert via de bestuursrapportage aan de opdrachtgevende colleges. De vraag van de gemeenten, gestuurd door de kaders van de gemeenteraden, wordt daardoor leidend in de dienstverlening en in de rapportage erover.

3. Met betrekking tot de verbetering van de rolinvulling en Governance:

Gericht aan alle gemeenteraden en alle colleges van B&W:

3.1 Scherp de invulling van de Governancerollen van opdrachtgever en eigenaar met betrekking tot de GGD Hollands Noorden aan. Geef als portefeuillehouder Volksgezondheid meer dan nu herkenbaar invulling aan de opdrachtgeversrol en rapporteer hierover in de eigen gemeentelijke P&C-cyclus op basis van de rapportage vanuit de GGD aan de opdrachtgevende colleges.

Stand van zaken aanbevelingen:

In zijn algemeenheid zijn er stappen gemaakt, bijvoorbeeld in het inzichtelijk maken van wettelijke taken en extra taken en het instellen van een klankbordgroep (zie aanbeveling 2.3).

Ook zitten de gemeenteraden er meer bovenop, mede door het invoeren van raadsrapporteurs in de Kop-gemeenten.

Wel gaat het nog voornamelijk over de financiën en zou er meer op de inhoud gestuurd kunnen worden. De open-einde regelingen (zie 1.1) zijn of worden beëindigd, waardoor het financiële risico is beperkt.

Wat betreft de eigenaarsrol van de gemeenteraden (zie 2.1) is inmiddels de Wgr ingevoerd en zijn via de regietafel afspraken gemaakt. De betrokkenheid van de raad en het verbeteren van de bestuurbaarheid verdient echter nog steeds aandacht.

Raadscommissie

Dossiernummer	2322
Extern Zaak ID	3611726
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	1 juli 2025
Agendapunt	9
Titel	Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest
Organisatieonderdeel	Beleid & Vergunningen
Portefeuillehouder	H. Kieft
Aanleiding	Overig

Bijlagen
Bestuurlijk advies
Bijlage 1. Eindrapportage Witteveen+Bos Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest
concept-raadsbesluit - 3611726 - Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest

Geagendeerd	Vergaderdatum
B&W	27 mei 2025
Raadscommissie	1 juli 2025
Raadsvergadering	9 juli 2025

Toelichting

Tijdens het Bestuurlijk Overleg kust Texel van 14 mei jl. is door alle betrokken partijen ingestemd met het voorkeursalternatief dat is opgesteld naar aanleiding van de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest.

Natuurwaarden in het zuidwestelijk kustgebied verslechteren en door een stijgende zeespiegel komen waterveiligheid en medegebruik onder druk te staan. Ook zal de kust nog intensiever gesuppleerd moeten worden wat tot hogere kosten leidt dan nu al het geval is. In opdracht van Provincie Noord-Holland in samenwerking met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, gemeente Texel, Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer en het Rijksvastgoedbedrijf heeft Witteveen +Bos de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest uitgevoerd, waarin zes varianten onderzocht zijn. Op grond van de in het eindrapport gepresenteerde resultaten is door alle partijen gezamenlijk een voorkeursalternatief opgesteld met daarin vier maatregelen die allemaal positief bijdragen aan de doelstellingen van de Visie strand en duingebied Noordzeekust Texel op het gebied van water, natuur en (mede)gebruik.

Advies

Zaaknummer 3611726

Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest**Programma**

1	Veiligheid op orde
1.2	Openbare orde en veiligheid

Advies

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. In te stemmen met het voorgestelde ontwerp-voorkeursalternatief, zodat het projectteam dit voorkeursalternatief, uit kan werken tot een integraal ontwerp, inclusief communicatie richting stakeholders en inwoners van Texel.
2. In te stemmen met het opnemen van het ontwerp-voorkeursalternatief in het op te stellen Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel2026-2030; en het geactualiseerde Meerjarenprogramma ter besluitvorming voor te laten bereiden.
3. De gemeenteraad voor te stellen:
 - a. In te stemmen met het voorgestelde voorkeursalternatief, zodat het projectteam dit voorkeursalternatief, uit kan werken tot een integraal ontwerp, inclusief communicatie richting stakeholders en inwoners van Texel.
 - b. In te stemmen met het opnemen van het voorkeursalternatief in het op te stellen Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel2026-2030; en het geactualiseerde Meerjarenprogramma ter besluitvorming voor te laten bereiden.

Toelichting

Afname van natuurwaarden in het zuidwestelijk kustgebied en de verwachte zeespiegelstijging maakt ingrijpen noodzakelijk. In de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest zijn daarom zes varianten onderzocht die kunnen bijdragen aan het oplossen van de problemen op de korte en langere termijn in het zuidwestelijk kustgebied van Texel. Op basis van de variantenstudie is een voorkeursalternatief naar voren gekomen waarmee inmiddels door de vijf andere bij dit project betrokken organisaties bestuurlijk is ingestemd. Met dit voorstel wordt de gemeenteraad gevraagd eveneens akkoord te gaan met de uitwerking van dit voorkeursalternatief waarna tot uitvoering hiervan kan worden overgegaan.

Bijlagen

1. Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest (eindrapport)

Consequenties

Financieel	☒	Inkoop/Aanbesteding	☐	Belanghebbenden	☐
Personeel/Organisatie	☐	Deregulering	☐	Structuurvisie	☒
Juridisch	☒	Majeure risico's	☐		
Beleid	☒	Beheer	☐		

Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest

Samenvatting

Natuurwaarden in het zuidwestelijk kustgebied verslechteren en door een stijgende zeespiegel komen waterveiligheid en medegebruik onder druk te staan. Ook zal de kust nog intensiever gesuppleerd moeten worden wat tot hogere kosten leidt dan nu al het geval is. In opdracht van Provincie Noord-Holland in samenwerking met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, gemeente Texel, Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer en het Rijksvastgoedbedrijf heeft Witteveen +Bos de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest uitgevoerd, waarin zes varianten onderzocht zijn. Op grond van de in het eindrapport gepresenteerde resultaten is door alle partijen gezamenlijk een voorkeursalternatief opgesteld met daarin vier maatregelen die allemaal positief bijdragen aan de doelstellingen van de Visie strand en duingebied Noordzeekust Texel op het gebied van water, natuur en (mede)gebruik. De maatregelen zijn; het aftoppen van de voorste duinenrij, het aanleggen van kerven, een plaatsbepaling van tien jaar voor de ondernemers van paal 9 en paal 12 en een suppletie voor een periode van 4-6 jaar. Tijdens het Bestuurlijk Overleg kust Texel van 14 mei jl. is door alle betrokken partijen ingestemd met het voorkeursalternatief dat is opgesteld naar aanleiding van de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest. Het college van B&W stelt de raad voor in te stemmen met het voorliggende voorkeursalternatief waarna tot uitwerking en uitvoering kan worden overgegaan.

Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest

Argumenten tot advies

1.1 De voorgenen maatregelen uit het voorkeursalternatief dragen positief bij aan de doelstellingen van de variantenstudie.

De doelstellingen zijn:

- het borgen van hoogwaterveiligheid bij een stijgende zeespiegel;
- het optimaliseren van het kustonderhoud;
- het bieden van voldoende ruimte op het strand;
- het vergroten van de natuurwaarden in een veranderend klimaat;
- het behoud van de huidige kwaliteit voor recreatie en de lokale economie.

De maatregelen zijn:

Maatregel 1: Aftoppen van de zeereep tussen Paal 8 en Jan Ayeslag (gefaseerd uitgevoerd);

Maatregel 2: Aanleggen van 10 kerven in de zeereep (gefaseerd uitgevoerd);

Maatregel 3: Plaatsbepaling voor de paviljoens paal 9 en paal 12 voor een periode van 10 jaar;

Maatregel 4: Suppletie voor een periode van 4-6 jaar in 2027/2028 .

Op dit moment krijgen zee en wind onvoldoende ruimte om het sediment te verplaatsen. Door de hoge (klif) duinen aan het strand komt er nauwelijks zand in het daarachter gelegen gebied. Hierdoor is de dynamiek in het zuidwestelijk kustgebied grotendeels verdwenen.

Met dit totaalpakket van vier maatregelen (= voorkeursalternatief) wordt een grote bijdrage geleverd aan de doelen zoals gesteld in de Visie strand en duingebied Noordzeekust Texel op het gebied van water, natuur en (mede)gebruik.

1.2 Er is bestuurlijke overeenstemming over het uitwerken van het voorkeursalternatief.

Omdat de uitkomsten van de variantenstudie zouden hebben kunnen leiden tot ingrijpende consequenties, is aan het begin van het proces afgesproken dat maatregelen alleen bij unaniem akkoord van alle partijen kunnen worden uitgevoerd. Om dezelfde reden is er voor gekozen besluitvorming binnen de gemeente bij de raad neer te leggen.

Zie ook Consequenties van het advies, Juridisch.

2.1 Integraal samenwerken blijft noodzakelijk om de problematiek in het kustgebied het hoofd te bieden

Door verruiging, vergrassing en verzuring als gevolg van stikstofdepositie en de afgenomen winddynamiek verslechtert de kwaliteit van de duinen. Daarnaast moet de kustlijn intensief gesuppleerd worden om de kustlijn op zijn huidige positie te handhaven. Klimaatverandering zet de toekomst van het gebied verder onder druk. Door een stijgende zeespiegel neemt de hoogwaterveiligheid af en stijgt het grondwaterpeil, wat in combinatie met langere perioden van droogte de kwaliteit van bestaande habitattypen verder doet afnemen.

Door het voorkeursalternatief op te nemen in het nieuwe meerjarenprogramma wordt geborgd dat er integraal en gezamenlijk aan de problematiek gewerkt wordt.

2.2 Een gezamenlijk plan voor de komende jaren is nodig om de dynamisering van het kustgebied van Texel verder vorm te geven.

Met een nieuw meerjarenprogramma dat door alle partijen bestuurlijk wordt vastgesteld, zorgen we ervoor dat er ook de komende jaren vanuit gezamenlijke doelstellingen wordt samengewerkt aan het dynamiseren van de kust van Texel.

Alternatieven

Op de langere termijn zou het niet nemen van maatregelen leiden tot verdere verslechtering van natuurwaarden en komt door zeespiegelstijging de hoogwaterveiligheid onder druk te staan. Het duinmassief groeit niet mee met de zeespiegelstijging met als gevolg een stijgend grondwaterpeil, waardoor in combinatie met langere periodes van droogte de kwaliteit van bestaande habitattypen verder af zal nemen.

Het aanleggen van een grote strekdam (variant 5) belemmert het kustlangse zandtransport richting het zuiden, waardoor het oefenterrein van defensie in oppervlakte afneemt. Ook zou een grote dam de zwemveiligheid in gevaar brengen.

Doorgaan met het huidige beheer zonder gezamenlijke integrale maatregelen (variant 1) zou betekenen dat er grote kansen blijven liggen en de verantwoordelijke instanties ieder hun eigen plan blijven trekken. Gemeente Texel kan dan alleen nog maar reageren op door andere partijen ingezette beheermaatregelen.

Het volledig staken van beheer, en daarmee het lokaal loslaten van de basiskustlijn (variant 2), leidt op de langere termijn tot afname van het duinoppervlak en daarmee het verdwijnen van beschermde habitattypen. Ook zal dit op termijn grote veranderingen veroorzaken aan de zeereep en de duinen van zuidwest Texel.

Consequenties van het advies

Financiën

De voorgestelde maatregelen hebben geen financiële gevolgen voor gemeente Texel anders dan reguliere personele inzet bij de uitwerking hiervan met betrekking tot het aanpassen van onze ruimtelijke plannen en deelname aan het proces. Kosten voor het aftoppen en het aanleggen van de kerven worden gedragen door PNH en SBB, het voor het suppleren benodigde bedrag komt uit het reguliere budget van RWS.

Juridisch

Tijdens het Bestuurlijk Overleg kust Texel van 14 mei jl. is de uitwerking van dit voorkeursalternatief aan de bestuurders van alle betrokken overheden voorgelegd middels dezelfde beslispunten welke nu aan u als raad ter besluitvorming worden voorgelegd. Bij het opstarten van de studie is afgesproken dat een uiteindelijke keuze van het voorkeursalternatief alleen plaats kan vinden met een akkoord van alle partijen (unanimiteit). Tijdens het overleg van 14 mei bleken alle partijen bijzonder positief te staan tegenover de samenwerking en het gekozen voorkeursalternatief en zijn de beslispunten dan ook door PNH, HHNK, RWS, SBB en RVO bestuurlijk akkoord bevonden. Ook het college van B&W heeft tijdens het overleg bij monde van de portefeuillehouder dhr. Kieft aangegeven zeer verheugd te zijn over het doorlopen proces en de manier waarop gezamenlijk is gekomen tot de uit te voeren maatregelen, met de kanttekening dat het definitieve besluit hierover door de gemeenteraad wordt genomen.

Beleidsmatig

Voor maatregel 3, een plaatsbepaling voor de paviljoens paal 9 en paal 12 voor een periode van 10 jaar, zal op termijn het omgevingsplan moeten worden aangepast om meer flexibiliteit in de

vergunningverlening te krijgen om te kunnen blijven ondernemen in deze zeer dynamische omgeving.

Communicatie

Er is tijdens de variantenstudie een uitgebreid participatietraject doorlopen waarbij inbreng vanuit de omgeving is opgehaald en verwerkt in de eindrapportage. Er is een omgevingswerkgroep opgericht met daarin onder andere de dorpscommissie van Den Hoorn, ondernemers uit het gebied, VVV-Texel en stichting kernwaarde Texel. Deze omgevingswerkgroep is op drie momenten gevraagd advies te geven. Ook is er tweemaal een eiland brede informatiebijeenkomst gehouden. Tijdens deze drukbezochte bijeenkomsten werden de belangstellenden uitgebreid geïnformeerd over het project en konden zij hun vragen stellen en zorgen die er leefden delen met de projectgroep. Tijdens de raadsinformatieavond van 20 november 2024 bent u uitvoerig geïnformeerd over het doorlopen traject en zijn de resultaten van de variantenstudie gepresenteerd.

Beheer

Om tot optimale resultaten van de te nemen maatregelen te komen zal bij het uitwerken van het voorkeursalternatief door SBB worden bekeken waar en in hoeverre het huidige beheer aangepast moet worden. Gemeente Texel heeft in dit gebied zelf geen beheer taken.

Relevante wet- en regelgeving of jurisprudentie

Het gehele projectgebied maakt onderdeel uit van het Natura 2000-netwerk dat bestaat uit gebieden die zijn aangewezen onder de Vogelrichtlijn en onder de Habitatrichtlijn. Beide Europese richtlijnen zijn belangrijke instrumenten om de Europese biodiversiteit te waarborgen.

Aanleiding / Voorgeschiedenis / Eerdere besluiten

Vanwege de verwachte zeespiegelstijging en de onzekerheden daarin adviseert het Expertise Netwerk Waterveiligheid adaptieve en flexibele maatregelen toe te passen bij de kustverdediging. In de Structuurvisie 2008, Texel op Koers, onderkent ook gemeente Texel de wenselijkheid hiervan.

Om hier uitwerking aan te kunnen geven hebben Provincie Noord-Holland (PNH), Hoogheemraadschap Hollands-Noorderkwartier (HHNK), gemeente Texel, Rijkswaterstaat (RWS) en Staatsbosbeheer (SBB) in 2021 de Visie Strand en duingebied Noordzeekust Texel en het bijbehorende Meerjarenprogramma 2022-2026 opgesteld. Deze zijn in januari 2022 met een raadsinformatiebrief aan u aangeboden. In deze brief werd tevens aangekondigd dat het college vervolgens met een raadsvoorstel Wensen en Bedenkingen zou komen waar bij de nadere uitwerking van de Visie en het Meerjarenprogramma rekening gehouden kon worden.

Bovengenoemd voorstel is in de raadsvergadering van 14-12-2022 vastgesteld met daarin twee wensen:

1. dat het college gespitst is op effecten voor recreatie, ondernemen, veiligheidsgevoel en landschap van maatregelen die volgen uit het meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust en daarover tijdig en helder zal communiceren met de inwoners en de gemeenteraad.
2. Dat de gemeenteraad een geactualiseerde planning van het Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust van Texel ontvangt.

Aan deze laatste wens is in mei 2023 voldaan middels een raadsinformatiebrief met daarin een geactualiseerde planning van de projecten uit het Meerjarenprogramma.

Op 14 april 2023 is er in de Stayokay voor de inwoners en alle andere belangstellende een informatiemarkt over de verschillende projecten uit het Meerjarenprogramma georganiseerd. Op deze druk bezochte bijeenkomst waren alle samenwerkende partijen aanwezig om de projecten toe te lichten en werd er gelegenheid geboden om zorgen te uiten en suggesties tot verbeteringen te doen. Hierdoor kon er in de communicatie rond de projecten de puntjes op de i worden gezet.

Inmiddels zijn er een aantal projecten uit het Meerjarenprogramma succesvol afgerond. Twee parkeerplaatsen zijn opgehoogd en bij de Schettersweid en Tureluur is de inrichting van een deel van het duingebied aangepast waardoor water langer vast gehouden kan worden en is er een fietspad aangelegd rekening houdend met een fluctuerende waterstand.

Ook is er een eerste kerf gerealiseerd bij paal 14 waar de ontwikkelingen gemonitord worden om te kunnen gebruiken bij het uitwerken van het voorkeursalternatief.

Doordat de verschillende partijen vanuit de Visie strand en duingebied Noordzeekust Texel samenwerken wordt het steeds makkelijker elkaar te vinden ondanks de uiteenlopende verantwoordelijkheden en belangen.

Variantenstudie

Ook de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest is een project uit het Meerjarenprogramma Strand en Duingebied Noordzeekust Texel 2022-2026. Omdat een groot deel van het projectgebied oefenterrein van Defensie is, heeft het Rijksvastgoedbedrijf (RVO) zich bij de samenwerking aangesloten en vanaf het begin deelgenomen aan de variantenstudie.

De doelstellingen van de variantenstudie zijn:

- het borgen van hoogwaterveiligheid bij een stijgende zeespiegel;
- het optimaliseren van het kustonderhoud;
- het bieden van voldoende ruimte op het strand;
- het vergroten van de natuurwaarden in een veranderend klimaat;
- het behoud van de huidige kwaliteit voor recreatie en de lokale economie.

In de variantenstudie zijn 6 varianten onderzocht waarin maatregelen zijn opgenomen die bijdragen aan het oplossen van één of meerdere (toekomstige) knelpunten in het projectgebied. Omdat een groot deel van het projectgebied defensie terrein is, is defensie, vertegenwoordigd door het Rijksvastgoedbedrijf (RVO) vanaf het begin af aan betrokken geweest bij dit project.

De varianten zijn:

- 1 voortzetten van het huidige beheer (met kleine aanpassingen);
- 2 wildernis zonder beheer;
- 3 aanleggen van meerdere kerven;
- 4 aanleggen van een megazandsuppletie;
- 5 aanleg van een grote strekdam;
- 6 ingrepen in het noorden, wildernis in het zuiden.

Deze varianten zijn beoordeeld op de thema's water, natuur, gebruiksfuncties, duurzaamheid en landschap en cultuurhistorie. Ook zijn de kosten van de verschillende varianten in beeld gebracht. De effecten van alle varianten veranderen na verloop van tijd omdat deze de ontwikkeling van het

strand en de duinen beïnvloeden. De effecten zijn daarom bepaald voor de situatie na aanleg, de situatie in 2050 en de situatie in 2100. Vervolgens worden de varianten beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie, dus de situatie die optreedt in 2050 en 2100 als het beheer doorgezet zou worden zoals we dat nu doen.

Voorkeursalternatief

Rekening houdend met de aanbevelingen die door Witteveen+Bos zijn gedaan in de eindrapportage (zie bijlage 1) is er vervolgens door de projectgroep bestaande uit medewerkers van alle betrokken organisaties een voorkeursalternatief opgesteld.

Hierin zijn volgende vier maatregelen opgenomen:

Maatregel 1: Aftoppen van de zeereep tussen Paal 8 en Jan Ayeslag (gefaseerd uitgevoerd);

Maatregel 2: Aanleggen van 10 kerven in de zeereep (gefaseerd uitgevoerd);

Maatregel 3: Plaatsbepaling voor de paviljoens paal 9 en paal 12 voor een periode van 10 jaar;

Maatregel 4: Suppletie voor een periode van 4-6 jaar in 2027/2028 .

Met dit totaalpakket van vier maatregelen (= voorkeursalternatief) wordt een grote bijdrage geleverd aan de doelen zoals gesteld vanuit de Noordzeekust visie Texel qua water, natuur en (mede)gebruik. Voor maatregel 3 zullen op termijn het omgevingsplan moeten worden aangepast om meer flexibiliteit in de vergunningverlening te krijgen om te kunnen blijven ondernemen in deze zeer dynamische omgeving.

Texel Robuust

Zeespiegelstijging is een van de vier thema's van klimaatadaptatie en de noodzaak tot dynamiseren van het kustgebied staat daarom ook uitgebreid benoemt in Texel Robuust, door u als raad vastgesteld in september 2024.

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Zaaknummer 3611726

Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest

Doelenboom

Programma

1	Veiligheid op orde
1.2	Openbare orde en veiligheid

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- De achteruitgaande natuurwaarden in het gebied;
- de verwachte zeespiegelstijging;
- de in de Structuurvisie 2008 uitgesproken wenselijkheid tot het dynamiseren van de duinen;
- de uitkomsten van het bestuurlijk overleg kust Texel van 14 mei jl.

Overwegende

- dat door klimaatverandering de toekomst van de natuur in het zuidwestelijk deel van Texel onder druk staat;
- Door zeespiegelstijging de hoogwaterveiligheid af zal nemen;
- er steeds meer gesuppleerd zal moeten worden;
- dat periodes met droogte langer worden, het grondwaterpeil stijgt waardoor duinvalleien kunnen verdrinken;
- dat de ruimte op het strand onder druk komt te staan;
- dat uitvoering van de maatregelen uit de voorkeursvariant zorgt voor borging van de hoogwaterveiligheid, het optimaliseren van het kustonderhoud en het vergroten van de natuurwaarden in een veranderend klimaat en de huidige kwaliteit van recreatie en de lokale economie behouden blijft.

Besluit

1. In te stemmen met het voorgestelde voorkeursalternatief, zodat het projectteam dit voorkeursalternatief, uit kan werken tot een integraal ontwerp, inclusief communicatie richting stakeholders en inwoners van Texel.

Bijlagen

1. Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest

2. In te stemmen met het opnemen van het voorkeursalternatief in het op te stellen Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel 2026-2030; en het geactualiseerde Meerjarenprogramma ter besluitvorming voor te laten bereiden.

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 09-07-2025,

De griffier,

De voorzitter,

Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest

Eindrapportage

Provincie Noord-Holland

10 januari 2025

Project Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest
Opdrachtgever Provincie Noord-Holland

Document Eindrapportage
Status Definitief
Datum 10 januari 2025
Referentie 136907/25-000.346

Projectcode 136907
Projectleider N.C. van der Zijden MSc
Projectdirecteur A.M. Springer-Rouwette MSc

Auteur(s) Dr. W. Ridderinkhof, B. Schilt MSc, mr. J. Tuit, N.C. van der Zijden MSc
Gecontroleerd door Dr. W. Ridderinkhof, N.C. van der Zijden MSc
Goedgekeurd door N.C. van der Zijden MSc

Paraaf

Adres Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V. | Deventer
Daalsesingel 51c
Postbus 24087
3502 MB Utrecht
+31 (0)30 765 19 00
www.witteveenbos.com
KvK 38020751

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Witteveen+Bos is gecertificeerd op basis van ISO 9001.

© Witteveen+Bos

Niets uit dit document mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt in enige vorm zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Witteveen+Bos noch mag het zonder dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Witteveen+Bos aanvaardt geen aansprakelijkheid voor enigerlei schade die voortvloeit uit of verband houdt met het wijzigen van de inhoud van het door Witteveen+Bos geleverde document.

INHOUDSOPGAVE

	SAMENVATTING	5
1	INLEIDING	12
1.1	Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest	12
1.2	Samenwerkende partijen	13
1.3	Totstandkoming eindrapportage	13
1.4	Dit rapport	15
2	OPGAVEN VOOR DE VARIANTENSTUDIE	16
2.1	Knelpunten in het projectgebied	16
3	BESCHRIJVING VAN DE VARIANTEN	18
3.1	Introductie	18
3.2	Varianten	18
3.2.1	Variant 1: Voortzetten van het huidige beheer (met kleine aanpassingen)	18
3.2.2	Variant 2: Wildernisgebied zonder beheer	19
3.2.3	Variant 3: Aanleggen van meerdere kerven	20
3.2.4	Variant 4: Aanbrengen megasuppletie	21
3.2.5	Variant 5: Aanleg van een grote strekdam	22
3.2.6	Variant 6: Ingrepen in het noorden, wildernis in het zuiden	23
4	BEOORDELING VAN DE VARIANTEN	25
4.1	Inleiding	25
4.2	Variant 1: Voortzetten van het huidige beheer (met kleine aanpassingen)	27
4.3	Variant 2: Wildernisgebied zonder beheer	30
4.4	Variant 3: Aanleggen van meerdere kerven	33
4.5	Variant 4: Aanbrengen megasuppletie	36
4.6	Variant 5: Aanleg van een grote strekdam	39
4.7	Variant 6: Ingrepen in het noorden, wildernis in het zuiden	41

5	OMGEVING	45
5.1	Aanpak	45
5.2	Reflectie omgevingswerkgroep	45
6	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	47
6.1	Conclusies naar aanleiding van variantenstudie	47
6.2	Aanbevelingen voor het vervolg	49
7	REFERENTIES	53
	Laatste pagina	53
	Bijlage(n)	Aantal pagina's
I	Doorkijk naar het vervolg: benodigde procedures	4
II	Sfeerverslag omgevingsbijeenkomst 25 november	1

SAMENVATTING

Inleiding

De zuidwestkust van Texel behoort tot de mooiste natuurgebieden van Nederland. De weidsheid van het landschap met stranden, duinen, duinvalleien en duinmeren en de grote diversiteit aan soorten die daarin voorkomt ervaar je als je in het gebied rondloopt. Het is een bijzonder ongerept gebied waar bewoners van Texel terecht trots en zuinig op zijn. Het heeft een grote aantrekkingskracht op toeristen en de eigen bevolking. De uitzonderlijke natuurwaarden worden door deskundigen onderkend.

Echter, de bestaande natuurwaarden staan onder druk: verruiging, vergrassing en verzuring als gevolg van stikstofdepositie en de afname van winddynamiek leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van witte en grijze duinen. Daarnaast moet de kust intensief worden gesuppleerd om de kustlijn op zijn huidige positie te handhaven. Klimaatverandering zet de toekomst van het gebied verder onder druk. Door een stijgende zeespiegel neemt de hoogwaterveiligheid af stijgt het grondwaterpeil. Door het hogere grondwaterpeil en langere periodes van droogte neemt de kwaliteit van bestaande habitattypen verder af.

Doelstellingen

In de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest is onderzoek gedaan naar verschillende mogelijkheden om het projectgebied te dynamiseren. Doelstellingen hierbij zijn:

- het borgen van hoogwaterveiligheid bij een stijgende zeespiegel;
- het optimaliseren van het kustonderhoud;
- het bieden van voldoende ruimte op het strand;
- het vergroten van de natuurwaarden in een veranderend klimaat;
- het behoud van de huidige kwaliteit voor recreatie en de lokale economie.

Samenwerkende partijen

De studie is uitgevoerd in opdracht van de Provincie Noord-Holland in samenwerking met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, gemeente Texel, Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer en het Rijksvastgoedbedrijf. De studie komt voort uit de Visie en Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel [lit. 1].

Doel van dit rapport

Dit rapport beschrijft de wijze waarop de studie is uitgevoerd en presenteert de belangrijkste resultaten en conclusies. Het eindresultaat van deze studie is inzicht in de effectiviteit van verschillende maatregelen en varianten op de doelstellingen van de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest. In een vervolgtraject kunnen verschillende maatregelen gecombineerd worden tot een maatregelenpakket voor het projectgebied.

Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest uitgevoerd in 2 fasen

De variantenstudie is uitgevoerd in 2 fasen: de studiefase en de beoordelingsfase. In de studiefase werd een probleem - en systeemanalyse [lit. 2] uitgevoerd, om het functioneren van het systeem en de daarin aanwezige knelpunten te doorgronden. Daarna zijn de varianten uitgewerkt tot schetsontwerpen [lit. 3]. Tijdens de beoordelingsfase zijn de effecten van de varianten geëvalueerd op verschillende thema's zoals water, natuur, gebruiksfuncties, duurzaamheid en landschap en cultuurhistorie [lit. 5].

Beschrijving van de varianten

In de variantenstudie zijn 6 varianten onderzocht. Op basis van de probleem - en systeemanalyse [lit. 2] zijn er maatregelen opgenomen in de varianten die bijdragen aan het oplossen van één of meerdere (toekomstige) knelpunten in het projectgebied. De varianten zijn:

- 1 voortzetten van het huidige beheer (met kleine aanpassingen);
- 2 wildernisgebied zonder beheer;
- 3 aanleggen van meerdere kerven;
- 4 aanleggen van een megazandsuppletie;
- 5 aanleg van een grote strekdam;
- 6 ingrepen in het noorden, wildernis in het zuiden.

Beoordeling van de varianten

Elke variant is beoordeeld op de thema's water, natuur, gebruiksfuncties, duurzaamheid en landschap en cultuurhistorie. Ook zijn de kosten van de verschillende varianten in beeld gebracht. Voor alle varianten geldt dat de effecten veranderen na verloop van tijd. Dat komt doordat de varianten de ontwikkeling van het strand en de duinen beïnvloeden. Daarom zijn de effecten bepaald voor de situatie na aanleg, de situatie in 2050 en de situatie in 2100. De varianten worden beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie, dus de situatie die optreedt in 2050 en 2100 zonder de maatregelen uit deze variantenstudie.

Hieronder wordt kort toegelicht welke maatregelen in elke variant zijn opgenomen en welke effecten er optreden.

Variant 1: Voortzetten van het huidige beheer (met kleine aanpassingen)

In deze variant wordt het suppletieonderhoud voortgezet om de kustlijn op zijn plaats te houden. Kleine maatregelen zijn toegevoegd, zoals het aftoppen van de zeereep tussen Paal 8 en Jan Ayeslag, het stimuleren van een doorbraak op de Hors en het vasthouden van de duinvoet in het bebouwde deel van het strand. De effecten op waterveiligheid zijn neutraal beoordeeld, de waterkeringen blijven ruimschoots aan de normen voldoen. Er is geen relevante invloed op de zoetwaterhuishouding.

De effecten van de aanvullende maatregelen op de natuur zijn overwegend positief. Direct na aanleg zijn er geen significante veranderingen in het oppervlak van habitattypen, maar op lange termijn leidt de doorbraak op de Hors tot een toename van het oppervlak jonge duinvalleien. De kwaliteitsverbetering van grijze duinen door meer overpoeding vanuit de zeereep als gevolg van het aftoppen, draagt verder bij aan de natuurwaarden. Voor Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten zijn de effecten direct na aanleg neutraal, maar op lange termijn kunnen soorten profiteren van de verbeterde habitatkwaliteit. De extra overstuiving en de doorbraak van de duinvallei op de Hors hebben ook positieve effecten voor Rode Lijstsoorten.

De doorbraak op de Hors leidt tot vernatting van gebieden die door defensie worden gebruikt voor militaire oefeningen, wat een negatief effect heeft op de geschiktheid van het terrein. Het voortzetten van suppletieonderhoud zorgt ervoor dat de strandbreedte niet verandert ten opzichte van de referentiesituatie. Echter, ook in de referentiesituatie leidt zeespiegelstijging tot een smaller strand. De effecten voor recreatie en toerisme zijn positief, omdat het vasthouden van de duinvoet zekerheid biedt voor de bedrijfsvoering van ondernemers. Zij hoeven niet langer hun paviljoen (en infrastructuur) te verplaatsen als de duinen richting zee uitbouwen.

De effecten wat betreft duurzaamheid worden hoofdzakelijk bepaald door veranderingen in het suppletieonderhoud ten opzichte van de referentie, omdat dit verreweg het meeste energie kost. Doordat het suppletieonderhoud ongewijzigd is ten opzichte van de referentie, is het effect op duurzaamheid van deze variant beperkt.

Landschappelijk gezien hebben de ingrepen geen grote veranderingen tot gevolg. De aanvullende maatregelen sluiten aan bij het dynamische beheer van de afgelopen decennia en vergroten de natuurlijke dynamiek in het gebied. De ingrepen hebben geen effecten op cultuurhistorische waarden of archeologische waarden.

Variant 2: Wildernisgebied zonder beheer

In deze variant wordt al het suppletieonderhoud en natuurbeheer stopgezet, wat leidt tot een landwaartse verplaatsing van de kustlijn. Hierdoor wordt het duingebied kleiner. Doordat het duinvolume in deze variant op termijn sterk afneemt, zijn de effecten op de waterkering negatief beoordeeld. Wel voldoet de waterkering nog steeds aan de geldende normen. De effecten op de zoetwaterhuishouding verslechteren richting 2100, door een afname het zoetwatervolume in de duinen en de zoete kwel naar het gebied landwaarts van de duinen.

De effecten op de natuur zijn overwegend negatief. Direct na aanleg zijn er geen significante veranderingen, maar op lange termijn leidt het stoppen van al het suppletieonderhoud en natuurbeheer tot een grote verandering in habitats van het Natura 2000-gebied. Waardevolle, zeldzame duinhabitats veranderen in veelvoorkomende habitats (zowel niet-kwalificerende struwelen in de duinen als permanent overstroomde

zandbanken in de Noordzee), dit heeft een negatief effect op de Natura 2000-doelen. Het oppervlak kenmerkend leefgebied voor diverse duinsoorten neemt daardoor af. Deze afname van habitattypen maakt het ook onzeker of een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit kan worden verkregen. In een deel van het projectgebied neemt de kwaliteit van habitats toe door de grotere dynamiek rond de overgang tussen duinen en zee, maar dieper in het duingebied neemt de kwaliteit sterk af door het stoppen van het natuurbeheer. Voor Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten zijn de effecten direct na aanleg neutraal, maar door de afname van geschikt leefgebied voor soorten op termijn negatief. De negatieve effecten op Rode Lijstsoorten zijn groter, doordat deze zich met name bevinden in habitats die afnemen in oppervlak, zoals de grijze duinen.

Qua gebruiksfuncties zijn de effecten ook negatief. De landwaartse verplaatsing van de kustlijn leidt tot erosie en afname van het strandoppervlak op de Hors, waardoor de geschiktheid voor militaire oefeningen kleiner wordt. Voor recreatie en toerisme zijn de effecten sterk negatief doordat het strand smaller wordt en duinovergangen en parkeerplaatsen regelmatig verplaatst moeten worden. Doordat ook de paviljoens door de terugtrekkende kustlijn regelmatig verplaatst moeten worden, wat hoge kosten met zich meebrengt, is de variant negatief voor de bedrijfsvoering van de ondernemers in het projectgebied.

De variant heeft een sterk positief effect op duurzaamheid, doordat er geen suppletieonderhoud wordt uitgevoerd. De hiermee gemoeide energie in de referentiesituatie blijft dus bespaard.

Landschappelijk gezien leiden de ingrepen tot grote veranderingen door erosie, met een aanzienlijke afname van het duinoppervlak en verlies van de kenmerkende openheid van het duinlandschap door het staken van het natuurbeheer. Hoewel de natuurlijke dynamiek sterk toeneemt, worden bestaande aardkundige waarden aangetast. Dat komt doordat de zichtbaarheid van de aardkundige historie van het gebied verdwijnt. De effecten op cultuurhistorische waarden zijn zeer negatief, aangezien culturele elementen zoals Batterij Den Hoorn niet langer beleefbaar zijn door de vervuiling van het duingebied. Archeologische waarden blijven onaangetast.

Variant 3: Aanleggen van meerdere kerven

Deze variant maakt de zeereep dynamischer door het gefaseerd aanleggen van kerven, wat zorgt voor meer verstuing van zand naar het achterliggende duingebied. De effecten op de waterveiligheid zijn minimaal. Het duinvolume neemt direct na de aanleg van de kerven af, maar deze afname wordt op termijn deels gecompenseerd door het zand dat door de kerven waait. De hoogwaterveiligheid blijft (ruim) boven de norm, waarbij gerekend is met een relatief in grote zeespiegelstijging. Bij het ontwerp van de kerven is aangenomen dat het zand dat vrijkomt uit het profiel verwijderd wordt, als dit zand (gedeeltelijk) teruggeplaatst wordt in het profiel dan neemt de hoogwaterveiligheid verder toe. De kerven hebben geen relevant effect op de zoetwaterhuishouding.

Op termijn is het totale effect van de kerven op natuur positief. Dat komt vooral door een toename van het oppervlak en kwaliteit van de grijze duinen en het mogelijk ontstaan van nieuwe jonge duinvalleien. Dit is sterk positief voor diverse (bedreigde) broedvogels, vlinders en insecten die van dit leefgebied afhankelijk zijn. Voor Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten zijn de effecten op lange termijn positief door de verbeterde habitatkwaliteit. De positieve bijdrage aan typische insecten van de zeereep en de hiermee geassocieerde duinvogels is significant, wat resulteert in zeer positieve effecten op Rode Lijstsoorten. Direct na aanleg zijn er ook negatieve effecten, door ontgravingen in de witte duinen en verstoring van Vogelrichtlijnsoorten.

Voor gebruiksfuncties zijn de effecten neutraal. De kerven worden in het noordelijk deel van het projectgebied aangelegd waar de zeereep versterkt is als gevolg van het suppletieonderhoud. Doordat het suppletieonderhoud wordt doorgezet, blijft de strandbreedte behouden in het zuidelijk deel dat door defensie als oefenterrein gebruikt wordt. Voor recreatie en toerisme zijn er nauwelijks veranderingen, doordat de strandbreedte behouden blijft. Er zijn geen significante effecten op bestaande infrastructuur. Er is geen invloed op de bedrijfsvoering van ondernemers in en rondom het projectgebied.

Doordat het suppletieonderhoud gelijk is aan de referentie zijn er geen relevante effecten op duurzaamheid. De inspanning die nodig is voor het aanleggen van de kerven heeft een verwaarloosbaar effect ten opzichte van het suppletieonderhoud.

Landschappelijk gezien hebben de ingrepen een positieve invloed door de toename van dynamiek en zandtransport, wat past bij het dynamische karakter van het kustlandschap van zuidwest Texel. De vorming van paraboolduinen kan op lange termijn de dynamiek van het gebied verder versterken. De ingrepen hebben geen negatieve effecten op cultuurhistorische waarden of archeologische waarden.

Variant 4: Aanbrengen megasuppletie

In deze variant wordt een megasuppletie van ongeveer 4 miljoen m³ zand aangebracht om de kustlijn voor een langere periode zeewaarts te houden. De effecten op waterveiligheid zijn positief; de toename van strandbreedte en duinvolume vermindert de duinafslag, wat resulteert in een betere bescherming tegen extreme weersomstandigheden. Er zijn geen relevante effecten op de zoetwaterhuishouding, de toename van het strandoppervlak is dusdanig klein ten opzichte van het totale duingebied dat er geen relevante verandering van zoete kwel richting het achterliggende gebied verwacht wordt.

De effecten op de natuur zijn zowel positief als negatief. Door de aanleg van de megasuppletie wordt het habitatype permanent overstroomde zandbanken (H1110B) bedekt met zand, waardoor het verandert in strand (geen kwalificerend habitat). Op het totale areaal van dit habitatype in de Noordzeekustzone (bijna 140.000 hectare) is dit echter verwaarloosbaar en daarom is dit neutraal beoordeeld voor verandering in oppervlakte van habitattypen. Op lange termijn leiden de megasuppleties tot de ontwikkeling van embryonale en witte duinen, wat positief is m.b.t. habitattypen. Echter, de kwaliteitsverbetering van habitattypen is beperkt en de megasuppletie kan leiden tot een lichte verslechtering van grijze duinen, doordat meer zand wordt vastgehouden in de embryonale duinen en daardoor de overstuiving van de zeereep afneemt. Voor Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten zijn de effecten neutraal, aangezien de lagere frequentie van suppleties leidt tot minder verstoring, maar de toename van embryonale duinen niet direct meer geschikt broedgebied oplevert. De achteruitgang van kwaliteit van leefgebieden (door minder instuivend zand in de grijze duinen) voor vaatplanten, insecten en duinvogels resulteert in negatieve effecten op Rode Lijstsoorten.

De megasuppletie kan op lange termijn het oppervlak van de Hors vergroten, doordat er meer zand wordt getransporteerd richting dit gebied. Hierdoor neemt de beschikbare ruimte voor militaire oefeningen toe. Voor recreatie en toerisme zijn de effecten neutraal. De toename van de strandbreedte kan zowel positief als negatief kan worden ervaren, er is meer ruimte voor recreatie maar de afstand naar de zee wordt wel groter. Dat kan de beleving van het strand veranderen. De grotere en minder frequente suppleties leiden er ook toe dat de positie van de duinvoet meer gaat variëren dan in de huidige situatie. In de eerste jaren na een megasuppletie wordt een structurele zeewaartse verplaatsing van de duinvoet verwacht, die in de jaren daarna terugtrekt tot ongeveer de huidige positie. Bij het huidige beleid leidt dit tot regelmatige verplaatsing van de infrastructuur op het strand. Dit leidt tot extra onzekerheid voor ondernemers in het projectgebied.

Het regelmatig aanbrengen van megasuppleties heeft een negatief effect op de duurzaamheidsimpact. Doordat de megasuppletie sneller erodeert dan de kleinere suppleties die momenteel worden toegepast, is er (per jaar) gemiddeld meer zand nodig om de kustlijn op zijn plaats te houden. De extra energie die hiervoor nodig is wordt geschat op 50 % tot 100 %.

Het aanbrengen van de megasuppletie verandert het landschap aanzienlijk. Hoewel de verhouding van het strand ten opzichte van de duinen hierdoor verandert, gaan er geen landschapstypen of -structuren verloren. De ingreep sluit wel minder goed aan op het dynamische karakter en beheer van het gebied. De verhouding tussen strand en duinen verandert en het voor het gebied kenmerkende smalle strand verdwijnt. Hierdoor verandert de beleving van de overgang van de zeereep naar het strand, omdat de hoogwaterlijn veel verder van de duinvoet komt te liggen. Ondanks dat dit een aanzienlijke verandering is ten opzichte van de referentiesituatie, is het een verandering die past bij het karakter en beleefbaarheid van het uitgestrekte en lege Texelse kustlandschap, het kan gezien worden als een aansluiting op de brede stranden in het zuidelijke deel van het projectgebied. De ruimtelijk-visuele kenmerken veranderen aanzienlijk door de herhaalde megasuppleties, wat zowel positief als negatief kan worden ervaren. De aardkundige waarden worden niet negatief beïnvloed, de beleefbaarheid van de aardkundige historie blijft behouden. De ingrepen hebben geen negatieve effecten op cultuurhistorische waarden of archeologische waarden.

Variant 5: Aanleg van een grote strekdam

Deze variant omvat de aanleg van een grote strekdam nabij RSP990 (ter hoogte van de tweede strekdam ten zuiden van het Hoornderslag), met als doel het strand vast te houden of uit te bouwen in het deel van het projectgebied waar momenteel de meeste erosie optreedt. De effecten op de waterkering zijn neutraal beoordeeld. Het zandvolume in de zeereep neemt lokaal toe, maar de strekdam heeft in een groot deel van de zeewering geen effect. De zoetwaterhuishouding blijft ongewijzigd, aangezien de extra strandbreedte en het extra duinvolume geen relevante toename aan zoete kwel veroorzaken.

De effecten op natuur zijn zowel positief als negatief. De afname van het habitat permanent overstromde zandbanken is zeer beperkt, en op lange termijn neemt het oppervlak embryonale en witte duinen toe. Dat is netto als positief beoordeeld. Echter, de aanleg van de strekdam leidt ook tot een lichte verslechtering van de kwaliteit van de grijze duinen doordat de overstuiving afneemt. Voor Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten zijn de effecten neutraal, aangezien de verminderde verstoring door minder frequente suppleties wordt gecompenseerd door de negatieve effecten van de strekdam door verslechtering van habitat. De afname in kwaliteit van de grijze duinen leidt tot een achteruitgang van leefgebieden voor insecten en duinvogels. Dit resulteert in negatieve effecten op Rode Lijstsoorten. De aanleg van de strekdam zorgt voor ruimtebeslag en verstoring, wat op dit moment negatief wordt beoordeeld onder de huidige wet- en regelgeving.

De strekdam zorgt ervoor dat rondom de strekdam meer zand wordt vastgehouden, wat leidt tot een afname van zandtransport richting de Hors en daardoor tot een kleiner strandoppervlak van de Hors. Hierdoor neemt de geschiktheid voor militaire oefeningen af. Voor recreatie en toerisme zijn de effecten neutraal; hoewel de strandbreedte gelijk blijft, kunnen er mogelijk risico's ontstaan voor zwemmers door gevaarlijke stromingen rondom de strekdam. De aanleg van de strekdam heeft geen significante effecten op de bestaande infrastructuur of de bedrijfsvoering van ondernemers, wat resulteert in een neutrale beoordeling.

De strekdam heeft op korte termijn negatieve effect op duurzaamheid door de inspanning en het materiaal dat nodig is voor de aanleg. In 2050 scoort de strekdam nog altijd minder goed op duurzaamheid dan de referentie. In 2100 is het effect op duurzaamheid positief, doordat de lagere suppletieopgave als gevolg van de strekdam dan de impact van de aanleg heeft gecompenseerd.

De structuur en continue kustlijn verandert aanzienlijk door de aanleg van een grote strekdam, doordat lokaal een verbreding ontstaat. Dit leidt tot negatieve effecten op landschapstype en -structuur. De strekdam en de veranderde vorm van het strand, van een continue doorlopende kustlijn, naar een nieuwe onnatuurlijke vorm die deze continuïteit doorbreekt. Dit leidt tot sterk negatieve effecten op de ruimtelijk-visuele kenmerken van het gebied. Er zijn geen effecten op de bestaande aardkundige of archeologische (verwachtings)waarden in het gebied. Wel neemt de natuurlijke dynamiek in het gebied af, dit is negatief beoordeeld op cultuurhistorische waarden.

Variant 6: Ingrep in het noorden, wildernis in het zuiden

Deze variant combineert een megasuppletie in het noorden met het stoppen van suppleties en onderhoud van de basiskustlijn in het zuiden. De effecten op waterveiligheid zijn negatief beoordeeld voor 2050 en 2100, door de afname van het duinvolume in het zuiden. Wel voldoet de waterkering nog steeds aan de geldende normen. De invloed op de zoetwaterhuishouding is neutraal.

Op het gebied van natuur zijn de effecten zowel positief als negatief. Direct na realisatie is er een negatief effect door de afname van verschillende bedreigde habitattypen, maar in 2050 en 2100 zijn er positieve effecten door de kwaliteitsverbetering van grijze en witte duinen. Voor Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten zijn de effecten positief in 2050, onder meer door de concentratie van het recreatieve gebruik van het strand en afname in verstoring die dit tot gevolg heeft. In 2100 zijn de effecten negatief door de afname van leefgebied als gevolg van het terugtrekken van de kustlijn. Voor Rode Lijstsoorten zijn de effecten positief in 2050, maar neutraal in 2100 door dezelfde redenen. Vanwege de afname van habitattypen is niet zeker of een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit kan worden verkregen.

De gebruiksfuncties worden neutraal beoordeeld. Voor defensie is er geen verandering in beschikbare ruimte voor militaire oefeningen. Voor recreatie en toerisme zijn de effecten neutraal doordat alle functies

behouden blijven. De verplaatsing van infrastructuur naar het noorden leidt wel tot negatieve effecten op bestaande infrastructuur en bedrijfsvoering van ondernemers.

De megasuppletie heeft een negatieve impact op duurzaamheid, waardoor de effecten in 2050 negatief zijn. Doordat er een kleiner gebied onderhouden wordt met suppleties zijn de effecten op duurzaamheid in 2100 neutraal.

Wat betreft landschap, cultuurhistorie en archeologie, passen de ingrepen goed bij het dynamische karakter van het gebied. De natuurlijke dynamiek wordt versterkt, wat positief is. Er zijn geen negatieve effecten op cultuurhistorische elementen of archeologische waarden.

Omgeving

Gedurende het project is een zorgvuldig omgevingsproces doorlopen waarbij stakeholders tijdens het project zijn betrokken bij zowel de inhoud als de voortgang. Er is een omgevingswerkgroep samengesteld, bestaande uit stakeholders met specifieke belangen in het projectgebied, zoals ondernemers, stichtingen en organisaties op Texel. De inbreng uit deze werkgroep is verwerkt in de variantenstudie. In de afsluitende bijeenkomst heeft de omgevingswerkgroep aangegeven dat de 6 varianten een compleet beeld geven van de mogelijkheden om de zuidwestkust van Texel dynamischer te maken. Ze kunnen zich grotendeels vinden in de effectbeoordeling. De voorkeur gaat uit naar de maatregelen die opgenomen zijn in de variant het voortzetten van het huidige beheer en naar de aanleg van kerven. De wildernisvariant waarbij het beheer wordt gestaakt heeft de minste voorkeur.

Conclusies en aanbevelingen

Uit de variantenstudie volgt dat een aantal maatregelen positieve bijdragen hebben aan de projectdoelstellingen zonder dat er negatieve neveneffecten optreden. Dit maakt deze maatregelen geschikt voor mogelijke verdere uitwerking. Het betreft maatregelen zoals het aftoppen van de zeereep, vasthouden van de duinvoet in (een deel van) het bebouwde deel van het strand, en de aanleg van kerven. Andere maatregelen, zoals het loslaten van de basiskustlijn (BKL), de aanleg van een grote strekdam en stoppen van natuurbeheer, worden afgeraden vanwege de negatieve effecten van deze maatregelen. Aanbevelingen voor het vervolgtraject omvatten het verder uitwerken van de maatregelen met positieve bijdrage aan de projectdoelstellingen, het optimaliseren van suppletieonderhoud en het monitoren (en waar bijsturen) van de effecten.

Maatregelen met positieve bijdrage aan de projectdoelstellingen

- aftoppen van de zeereep (variant 1): bevordert de overstuiving naar het achterliggende duingebied en verbetert de kwaliteit van habitattypen;
- vasthouden van de duinvoet (variant 1): geeft zekerheid voor ondernemers en heeft geen relevant negatief effect op hoogwaterveiligheid of natuur;
- aanleg van kerven (variant 3): verbetert de natuurlijke dynamiek en habitatkwaliteit, met positieve effecten op flora en fauna.

Maatregelen zonder (of met nauwelijks) positieve bijdrage aan projectdoelstellingen

- volledig loslaten van de BKL (variant 2): negatieve impact op recreatie, verlies van waardevolle habitats en daardoor mogelijk niet vergunbaar vanwege Natura 2000-wetgeving;
- stoppen van natuurbeheer (variant 2): versnelt processen zoals verzuring en verstruweling, wat leidt tot verlies van waardevolle habitats;
- megasuppletie (variant 4): negatieve duurzaamheidseffecten en hoge kosten zonder significante voordelen ten opzichte van het huidige suppletieonderhoud, de effecten op recreatie en ondernemers zijn ongewis;
- aanleg van een grote strekdam (variant 5): negatieve effecten op natuur, defensiefuncties, en landschap, en niet in lijn met huidig kustbeleid.

Maatregelen met voor- en nadelen m.b.t. de projectdoelstellingen

- betreding van de zeereep: verhoogt recreatieve mogelijkheden, maar leidt tot verstoring van sommige soorten;
- stimuleren van een doorbraak op de Hors: positief voor jonge duinvalleien (natuur), maar beperkt de bruikbaarheid van het gebied als militair oefenterrein;
- verhogen van strandhoofden: beperkt de suppletieopgave, maar kosteneffectiviteit is onzeker;
- verplaatsen van strandpaviljoen: creëert een groter aaneengesloten natuurgebied, maar het is op dit moment niet met zekerheid te zeggen of deze maatregel vergunbaar is. Dit hangt af van het definitieve ontwerp en afstemming met de vergunningverlener.

INLEIDING

1.1 Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest

De zuidwestkust van Texel (afbeelding 1.1) behoort tot de mooiste natuurgebieden van Nederland. De weidsheid van het landschap met stranden, duinen, duinvalleien en duinmeren en de grote diversiteit aan soorten die daarin voorkomt ervaar je als je in het gebied rondloopt. Het is een bijzonder ongerept gebied waar bewoners van Texel terecht trots en zuinig op zijn. Het heeft een grote aantrekkingskracht op toeristen en de eigen bevolking. De uitzonderlijke natuurwaarden worden door deskundigen onderkend.

Afbeelding 1.1 Projectgebied: Zuidwestkust van Texel (inclusief indicatieve eigendomssituatie)

Echter, de bestaande natuurwaarden staan onder druk: verruiging, vergrassing en verzuring als gevolg van stikstofdepositie en de afname van winddynamiek leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van witte en grijze duinen. Daarnaast moet de kust intensief worden gesuppleerd om de kustlijn op zijn huidige positie te

handhaven. Klimaatverandering zet de toekomst van het gebied verder onder druk. Door een stijgende zeespiegel neemt de hoogwaterveiligheid af stijgt het grondwaterpeil. Door het hogere grondwaterpeil en langere periodes van droogte neemt de kwaliteit van bestaande habitattypen verder af.

In de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest is onderzoek gedaan naar verschillende mogelijkheden om het projectgebied te dynamiseren. De doelstellingen, voortkomend uit het document: *Visie en meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel* [lit. 1], zijn als volgt:

- het borgen van hoogwaterveiligheid bij een stijgende zeespiegel;
- het optimaliseren van het kustonderhoud;
- het bieden van voldoende ruimte op het strand;
- het vergroten van de natuurwaarden in een veranderend klimaat;
- het behoud van de huidige kwaliteit voor recreatie en de lokale economie.

Er is onderzocht of het met dynamisch kustbeheer mogelijk is om de hoogwaterveiligheid duurzaam te waarborgen en de natuurkwaliteit te verbeteren. Met dynamisch kustbeheer wordt bedoeld: 'het beheer gericht op het dynamiseren van de buitenste duinen, om het natte en droge deel van de kust met elkaar te verbinden'¹. Daardoor krijgen zee en wind de ruimte om sediment te verplaatsen en ontstaan natuurlijkere overgangen tussen zee en land. Zand kan daardoor naar het achterliggende duingebied verstuiven, waardoor er meer zand vastgehouden wordt in het kustfundament. Dit levert, naast een potentiële verbetering van de hoogwaterveiligheid, een positieve bijdrage aan de natuurwaarden in het duingebied.

1.2 Samenwerkende partijen

Provincie Noord-Holland, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Gemeente Texel, Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer hebben gezamenlijk een lange termijnvisie [lit. 1] opgesteld voor de Noordzeekust van Texel, met oog op het behouden en versterken van de diverse functies van het gebied. De partijen hebben de volgende taken en verantwoordelijkheden:

- *Provincie Noord-Holland*: de Provincie heeft een sleutelrol in de ruimtelijke planvorming en is verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van het Natura 2000-beheerplan;
- *Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier*: het hoogheemraadschap is verantwoordelijk voor de hoogwaterveiligheid langs de Noordzeekust van Texel en de waterhuishouding;
- *gemeente Texel*: de gemeente is verantwoordelijk voor ruimtelijke ordening, openbare orde en veiligheid op het eiland. Daarnaast vertegenwoordigt de gemeente de belangen van de inwoners van Texel, met speciale aandacht voor recreatie en de lokale economie;
- *Rijkswaterstaat*: is verantwoordelijk voor het beheer van de Noordzee tot aan de duinvoet en zorgt ervoor dat het kustfundament door middel van zandsuppleties kan meestijgen met de zeespiegel. Op deze manier wordt de basiskustlijn (BKL) gehandhaafd;
- *Staatsbosbeheer*: als grootste natuurbeheerder op het eiland is Staatsbosbeheer verantwoordelijk voor het beheer van diverse natuurgebieden waaronder het Natura 2000-gebied Duinen en Lage Land Texel;
- naast deze 5 partijen is het *Rijksvastgoedbedrijf*, namens het ministerie van Defensie, betrokken als eigenaar en gebruiker van een groot deel van het projectgebied. Zij zijn verantwoordelijk voor het natuurbeheer in het gebied en gebruiken het gebied voor militaire oefeningen.

Deze 6 partijen vormen een gezamenlijke projectgroep stuurt op de voortgang in het project.

1.3 Totstandkoming eindrapportage

Dit rapport vormt de eindrapportage van de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest en is gebaseerd op onderliggende rapporten die gedurende die studie zijn opgesteld [lit. 2, 3, 4, 5 en 6]. De studie is opgedeeld in 2 fases. Fase 1 bestond uit de studiefase en fase 2 uit de beoordelingsfase.

¹ <https://www.dynamischkustbeheer.nl/>

Verskillende groepen met ieder hun eigen expertise zijn betrokken bij het uitvoeren van deze Variantenstudie:

- de projectgroep: ambtenaren van Provincie Noord-Holland, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, gemeente Texel, Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer en het Rijksvastgoedbedrijf en opdrachtgever van de variantenstudie;
- de expertgroep: specialisten van de kennisinstituten Wageningen Marine Research en Deltares, en Arens Bureau voor Strand- en Duinonderzoek. Ingebrachte expertise op het gebied van ecologie, duinmorfologie en morfologische ontwikkelingen in de kustzone;
- de omgevingswerkgroep: vertegenwoordigers van de ondernemingen, stichtingen en organisaties die een belang hebben bij of in het projectgebied.

Fase 1 - studiefase

Het doel van fase 1 was om de opgaven in het gebied te onderbouwen en inzicht te krijgen in het functioneren van het systeem en in de aard, omvang en locaties van knelpunten. Dit is gedaan door middel van het opstellen van een probleem- en systeemanalyse [lit. 2]. Hierin is ingegaan op de thema's morfologie, hoogwaterveiligheid en waterhuishouding, en natuur. De probleem- en systeemanalyse beschrijft de werking van het systeem, de huidige, maar ook de toekomstige knelpunten. Deze probleem- en systeemanalyse is mede tot stand gekomen door afstemming met de expertgroep. Over de knelpunten in de probleem- en systeemanalyse en de vormgeving van de varianten is op 4 december 2023 gesproken in een omgevingswerkgroep. Deze omgevingswerkgroep is specifiek voor dit project samengesteld, en bestaat uit diverse ondernemers, stichtingen en organisaties die werkzaam zijn op Texel.

Vervolgens zijn voor 6 varianten ontwerpen gemaakt, van deze varianten waren er 5 voorgeschreven door de projectgroep. De zesde variant is samengesteld tijdens een interne ontwerpessie met de projectgroep (gehouden op 12 januari 2024). De varianten zijn:

- 1 voortzetten van het huidige beheer (met kleine aanpassingen);
- 2 wildernisgebied zonder beheer;
- 3 aanleggen van meerdere kerven;
- 4 aanleggen van een megazandsuppletie;
- 5 aanleg van een grote strekdam;
- 6 ingrepen in het noorden, wildernis in het zuiden.

Er is bewust voor gekozen om het ontwerp van de varianten in de variantenstudie in 2 stappen op te stellen. Aan het eind van de eerste fase zijn de eerste ontwerpen van de varianten opgesteld door maatregelen op te nemen die bijdragen aan het oplossen van één of meerdere (toekomstige) knelpunten die volgden uit de probleem- en systeemanalyse [lit. 2]. Onderdeel van dit ontwerpproces was de bovengenoemde ontwerpessie op 12 januari 2024 waar zowel leden van de projectgroep als expertgroep bij aanwezig waren.

Vervolgens zijn de eerste ontwerpen van de varianten op 6 maart 2024 gepresenteerd aan de omgevingswerkgroep, en tijdens een openbare omgevingsbijeenkomst in Den Hoorn op 27 maart 2024. Daarbij is aan de omgeving gevraagd om of het wenselijk is om de ontwerpen op aspecten aan te passen voordat deze verder werden uitgewerkt. De interactie met de omgeving heeft geleid tot enkele aanpassingen aan de ontwerpen. Daarna zijn de varianten in meer detail uitgewerkt ten behoeve van de beoordelingsfase. De uitgewerkte varianten worden beschreven in de definitieve ontwerpnotitie [lit. 3].

Fase 2 - beoordelingsfase

In de beoordelingsfase zijn de effecten beschreven van de verschillende varianten op de thema's water (waterkering en waterhuishouding), natuur (habitat- en natuurtypen, Natura 2000-soorten en -vogels, Rode Lijstsoorten en natuurwetgeving), gebruiksfuncties (defensie, recreatie en toerisme, bedrijvigheid), duurzaamheid en landschap, cultuurhistorie en archeologie. Dit is gebeurd in de effectbeoordeling [lit. 5]. Deze beoordeling is uitgevoerd voor 3 momenten: direct na realisatie van de maatregelen uit de varianten, in 2050 en in 2100. Zo zijn de gevolgen op korte en lange termijn inzichtelijk. Daarnaast is per variant een kostenraming opgesteld.

Ten behoeve van de effectbeoordeling is in een achtergronddocument beschreven op welke manier het projectgebied zich in 2050 en 2100 ontwikkelt, zowel in het referentiescenario, wanneer geen maatregelen worden genomen, als wanneer de verschillende varianten worden gerealiseerd [lit. 4]. Dit achtergronddocument is aangevuld door de expertgroep.

1.4 Dit rapport

Doel van dit rapport

Dit document is de eindrapportage van de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest. Deze eindrapportage geeft het overzicht van de volledige studie en bevat de belangrijkste resultaten en conclusies. Centraal hierin staat de uitwerking en beoordeling van 6 varianten. Deze rapportage vormt daarmee de basis voor een weloverwogen keuze van varianten of maatregelen die in een vervolgtraject eerst verder uitgewerkt en vervolgens gerealiseerd kunnen worden.

Leeswijzer

In dit hoofdstuk, **hoofdstuk 1: Inleiding**, is de achtergrond van de variantenstudie uiteengezet. Het begon met een toelichting op het project en het doel van de studie. Vervolgens zijn de samenwerkende partijen geïntroduceerd. Dit hoofdstuk besprak ook welke stappen in het project zijn gezet welke producten zijn opgesteld, en hoe de omgeving en diverse experts daarbij betrokken zijn. Deze eindrapportage is gebaseerd op die onderliggende producten en bijeenkomsten en geeft het overzicht van de volledige studie.

Hoofdstuk 2: Opgaven voor de variantenstudie beschrijft de opgaven en knelpunten in het projectgebied. De knelpunten zijn opgedeeld binnen 3 hoofdpijnen: het borgen van hoogwaterveiligheid en het optimaliseren van het kustonderhoud, het vergroten van natuurwaarden in een veranderend klimaat, het bieden van voldoende ruimte op het strand en behoud van kwaliteit voor recreatie en economie.

In **hoofdstuk 3: Beschrijving van de varianten** worden 6 verschillende varianten en de bijbehorende maatregelen beschreven: 1) het voortzetten van het huidige beheer (met kleine aanpassingen), 2) een wildernisgebied zonder beheer, 3) het aanleggen van meerdere kerven, 4) het aanbrengen van een megasuppletie, 5) de aanleg van een grote strekdam en 6) een gecombineerde variant: ingrepen in het noorden, wildernis in het zuiden.

In **hoofdstuk 4: Beoordeling van de varianten** worden de 6 varianten beoordeeld op de thema's water, natuur, gebruiksfuncties, duurzaamheid en landschap, cultuurhistorie en archeologie.

In **hoofdstuk 5: Omgeving** wordt beschreven hoe de omgeving betrokken is tijdens de variantenstudie en hoe de inbreng uit de omgeving verwerkt is. Daarnaast is een reflectie van de omgevingswerkgroep op de varianten en de beoordeling in dit hoofdstuk opgenomen.

Hoofdstuk 6: Conclusies en aanbevelingen presenteert de belangrijkste bevindingen en conclusies die volgen uit de uitwerking en beoordeling van de varianten in de Variantenstudie kustdynamiek Texel zuidwest. Maatregelen met positieve effecten op de projectdoelstellingen zonder dat er negatieve neveneffecten optreden worden als 'Maatregelen met positieve effecten op de projectdoelstellingen' gepresenteerd. Ook de maatregelen zonder (of met nauwelijks) positieve effecten op de projectdoelstellingen worden geïdentificeerd. Vervolgens worden aanbevelingen gegeven voor het vervolgtraject.

Hoofdstuk 7: Referenties bevat een lijst van alle bronnen en literatuur.

Bijlage I beschrijft op hoofdlijnen welke vergunningen nodig kunnen zijn voor aanleg van (maatregelen uit) de varianten.

Bijlage II: sfeerverslag omgevingsbijeenkomst 25 november.

OPGAVEN VOOR DE VARIANTENSTUDIE

2.1 Knelpunten in het projectgebied

In de probleem- en systeemanalyse zijn de knelpunten die betrekking hebben op de projectdoelstellingen beschreven. Dit betreft zowel actuele knelpunten als mogelijke toekomstige knelpunten die ontstaan wanneer huidig beheer, zonder enige aanpassingen, wordt voortgezet en zeespiegelstijging optreedt conform de huidige klimaatscenario's¹. De geïndiceerde knelpunten staan hieronder beschreven, een uitgebreidere toelichting is te vinden in de probleem- en systeemanalyse [lit. 2].

Borgen van hoogwaterveiligheid en optimaliseren van het kustonderhoud:

- 1 er is een grote inspanning nodig om met suppleties de basiskustlijn (BKL) [lit. 6] te handhaven;
- 2 hoogwaterveiligheid neemt af door zeespiegelstijging.

Vergroten van natuurwaarden in een veranderend klimaat:

- 3 afname aantallen broedvogels door afname geschikt leefgebied;
- 4 verstarring (te weinig dynamiek) witte duinen;
- 5 verouderende en/of verzuurde bodems en vegetaties;
- 6 eutrofiëring graslanden door kolonievogels;
- 7 afname droge vegetaties/habitats en verdringen natte heiden en valleivegetaties door grondwaterstijging;
- 8 onvoldoende aangroei en vorming van nieuwe jonge duinvalleien.

Bieden van voldoende ruimte op het strand en behoud van kwaliteit voor recreatie en economie:

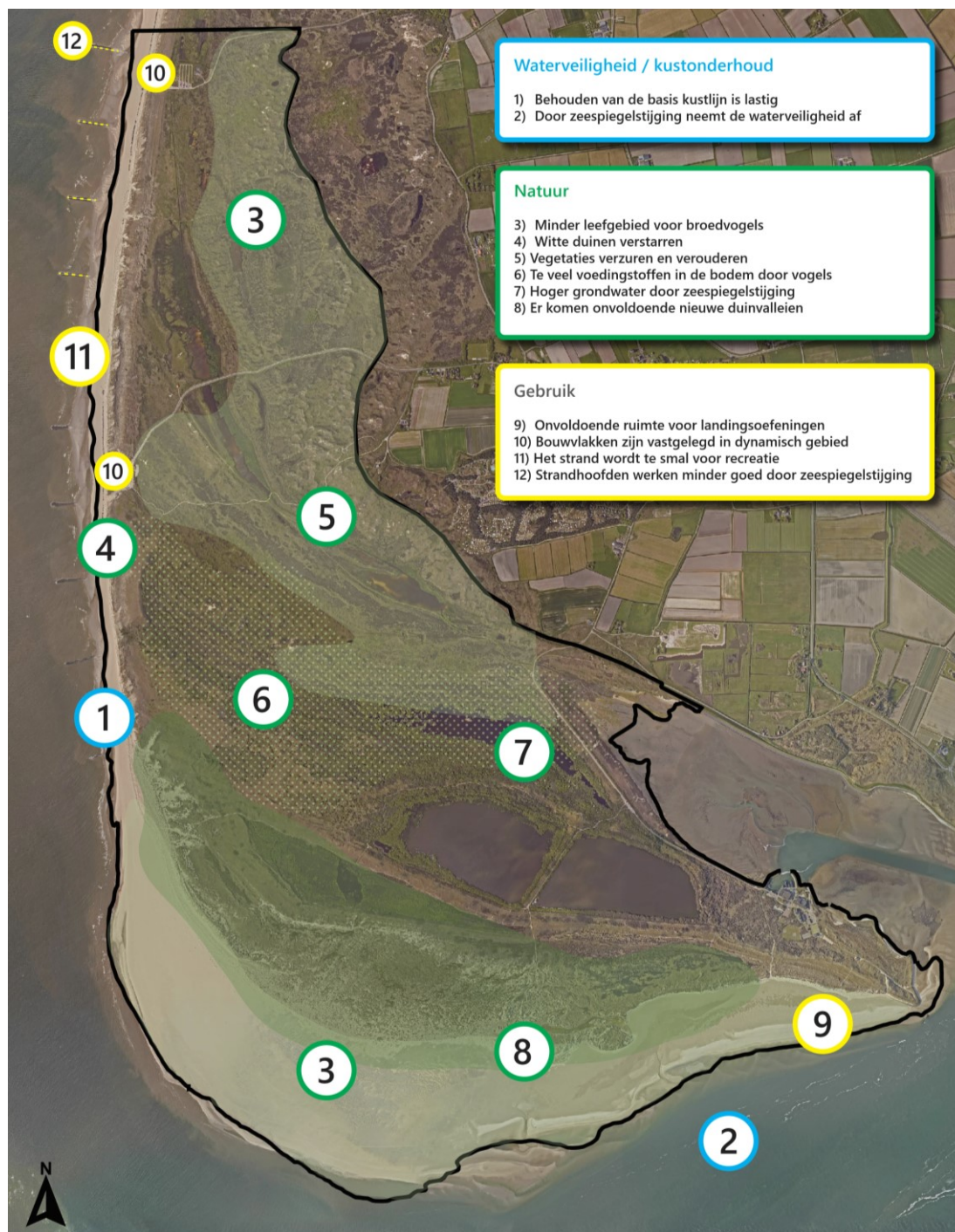
- 9 onvoldoende ruimte voor (landings)oefeningen op het defensieterrein;
- 10 het bouwvlak en de fundering van een strandpaviljoen is minder dynamisch dan het kustgebied;
- 11 door zeewaartse uitbouw van de zeereep, erosie van het strand en zeespiegelstijging wordt het strand te smal of te laag voor recreatief/toeristisch medegebruik;
- 12 door zeespiegelstijging worden de strandhoofden minder effectief waardoor het strand sneller erodeert en lager blijft ten opzichte van de zeespiegel.

Relatie tussen knelpunten en regulier beheer: verschil tussen noord en zuid

Wat betreft ecologische knelpunten zijn er duidelijke verschillen tussen het noordelijke deel en het zuidelijke deel van het projectgebied. Verstarring van de zeereep treedt vooral op in het noordelijk deel [lit. 2], dit wordt mede beïnvloed door het suppletieonderhoud dat enkel noord van RSP 900 (nabij het getal '1' in afbeelding 2.1) wordt uitgevoerd. In het zuidelijk deel (rond de Hors) is nu al veel dynamiek in en om de zeereep aanwezig. Daarom kunnen de knelpunten in het noordelijk deel (verstarring, veroudering, en verzuring van bodems en vegetaties van witte en grijze duinen) goed aangepakt worden met dynamiseringsmaatregelen, omdat daar de overstuiving wezenlijk kan toenemen. Voor de knelpunten in het zuidelijk deel van het projectgebied (met name verstruiking) zijn reguliere beheermaatregelen zoals opgenomen in het Natura 2000-beheerplan Duinen en Lage Land Texel [lit. 7] meer geschikt.

¹ In deze studie wordt voor zeespiegelstijging de bovengrens van het (pessimistische) SSP5-8.5 gehanteerd. Een zeespiegelstijging van 0,38 m in 2050 en van 1,24 m in 2100.

Afbeelding 2.1 Knelpuntenkaart zoals gepresenteerd tijdens de omgevingsbijeenkomst op 27 maart 2024

BESCHRIJVING VAN DE VARIANTEN

3.1 Introductie

Zes varianten

In onderstaande paragrafen zijn de 6 verschillende varianten kort samengevat. Voor details van de verschillende ontwerpen wordt verwezen naar de ontwerpnotitie [lit. 3]. de varianten zijn bepaald met als doel een positieve bijdrage te leveren aan het verhelpen van bekende knelpunten in het projectgebied, zoals vastgesteld in de probleem- en systeemanalyse [lit. 2]. Door zeer verschillende varianten uit te werken wordt in beeld gebracht welke oplossingen het meest effectief zijn om de projectdoelstellingen van de variantenstudie te bereiken. De varianten bestaan uit meerdere maatregelen, met verschillende effecten. In het uiteindelijke voorkeursalternatief kunnen maatregelen uit verschillende varianten samengevoegd worden om zoveel mogelijk aan de projectdoelstellingen te voldoen.

De varianten die zijn opgesteld en beoordeeld in de Variantenstudie zijn:

- 1 voortzetten van het huidige beheer (met kleine aanpassingen);
- 2 wildernisgebied zonder beheer;
- 3 aanleggen van meerdere kerven;
- 4 aanleggen van een megazandsuppletie;
- 5 aanleg van een grote strekdam;
- 6 ingrepen in het noorden, wildernis in het zuiden.

Reguliere beheermaatregelen

Voor reguliere beheermaatregelen zoals beweiden, plaggen, maaien, chopperen, of het herintroduceren van konijnen geldt dat deze ook bijdragen aan het verminderen van de ecologische knelpunten in het projectgebied. Een aantal van deze maatregelen worden daarom nu al uitgevoerd als onderdeel van het dagelijks beheer. Het uitwerken van deze maatregelen valt buiten de doelstelling van de Variantenstudie Kustdynamiek Texel Zuidwest. Daarom zijn deze maatregelen niet opgenomen in de ontwerpen van de varianten. Er wordt voor iedere variant (met uitzondering van variant 2) verondersteld dat het reguliere beheer zodanig wordt geoptimaliseerd dat iedere variant maximaal kan bijdragen aan het verlichten van de knelpunten en het bijdragen aan Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen.

3.2 Varianten

3.2.1 Variant 1: Voortzetten van het huidige beheer (met kleine aanpassingen)

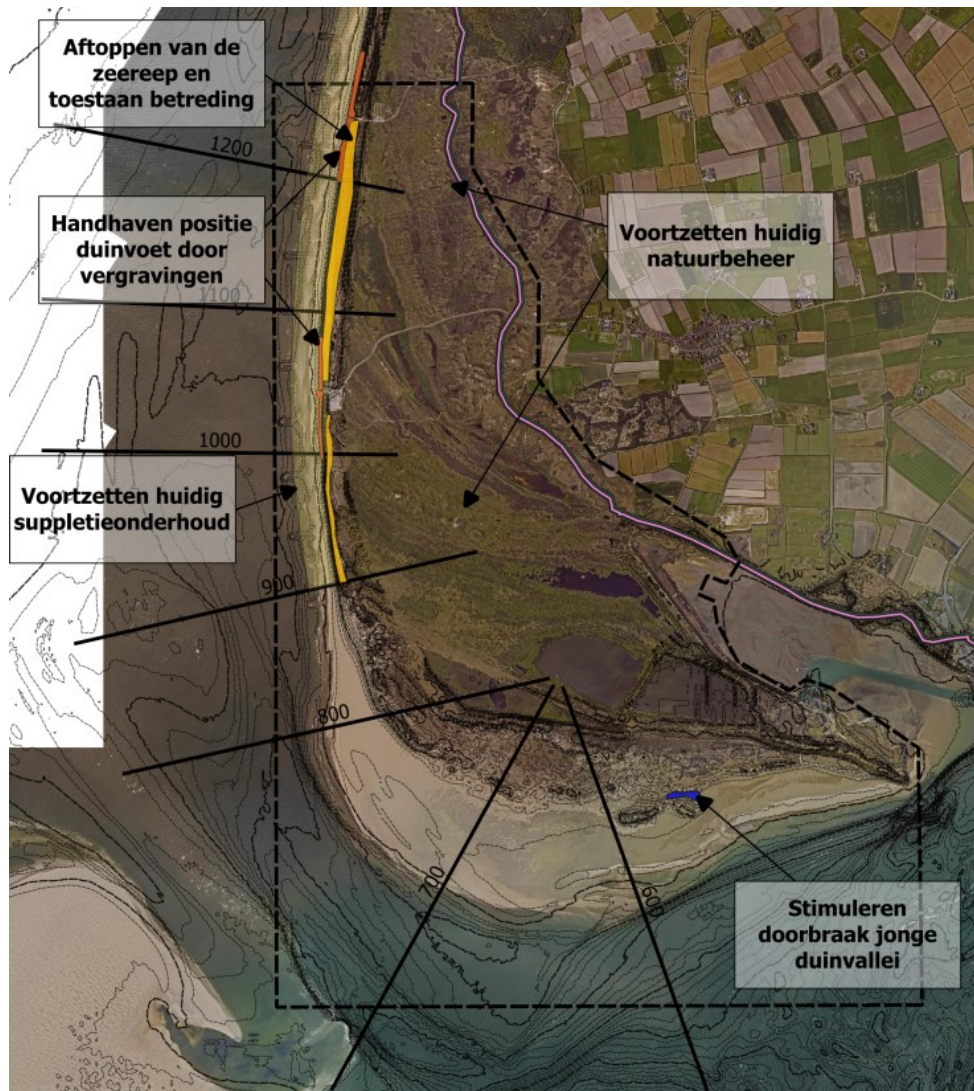
In de variant 'voortzetten van het huidige beheer (met kleine aanpassingen)' wordt het huidige suppletieonderhoud voortgezet. Dit houdt de huidige kustlijn op zijn plaats. Ecologische problemen worden aangepakt met kleine, lokale maatregelen die aansluiten bij het huidige suppletiebeleid. Deze maatregelen zijn:

- aftoppen van de zeereep tussen RSP 900 en RSP1250. Dit wordt in 2 fasen uitgevoerd, met tussentijdse monitoring om de effecten te evalueren;
- om te voorkomen dat in de toekomst onvoldoende ruimte is voor bebouwing op het strand, wordt verdere uitbouw van de positie van de duinvoet in het bebouwde deel van het strand beperkt door

jaarlijks aan het begin van het zomerseizoen de eventuele zeewaartse uitbouw van de duinvoet weg te graven. Dit wordt toegepast zolang het strand wordt onderhouden met zandsuppleties;

- betreding van de zeereep wordt toegestaan;
- op de Hors wordt een doorbraak/overstroming van jongste duinvallei gestimuleerd, door op locatie een deel van de zeereep tot op strandhoogte af te graven.

Afbeelding 3.1 Variant 1: Voortzetten van het huidige beheer (met kleine aanpassingen). De genummerde zwarte raaien tonen de locatie van Rijksstrandpalen (RSP) 600 tot 1200

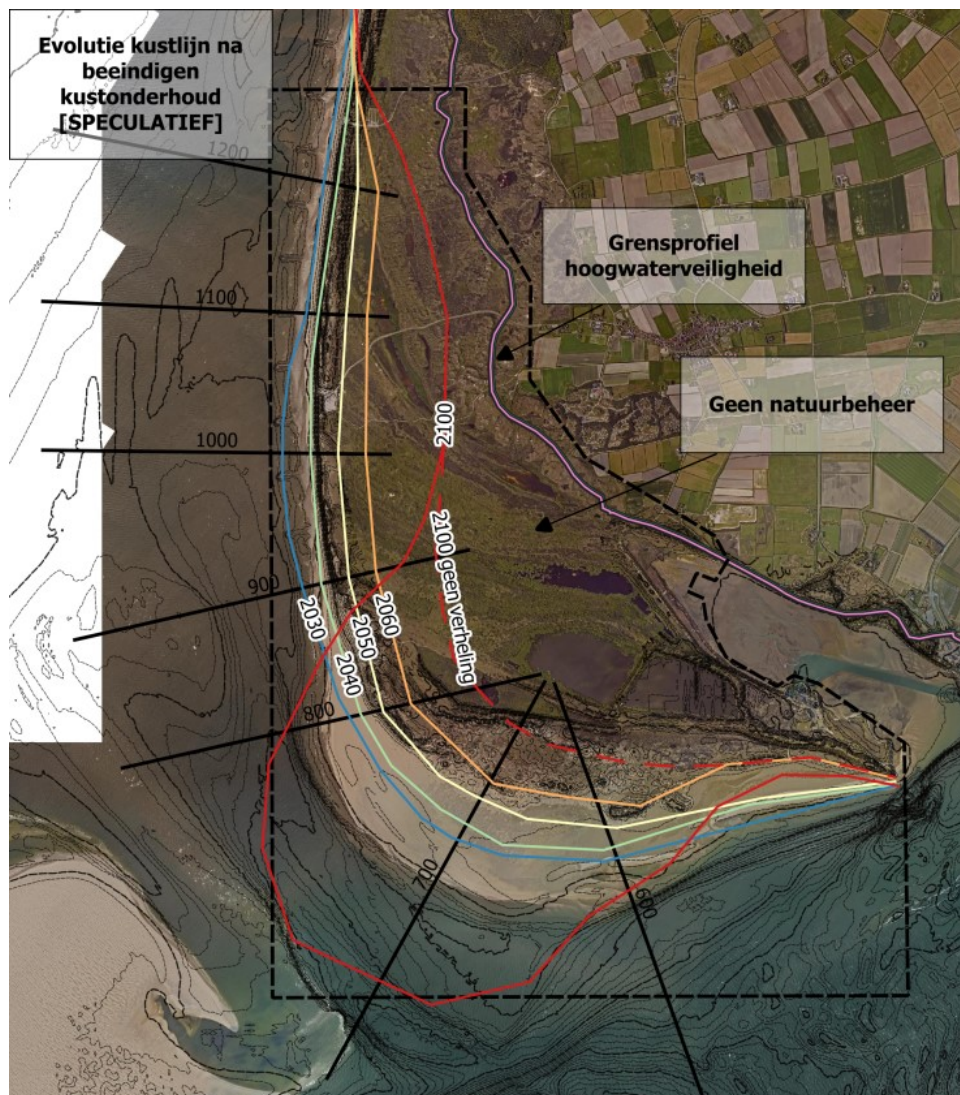

3.2.2 Variant 2: Wildernisgebied zonder beheer

In de variant 'Wildernisgebied zonder beheer' wordt suppletieonderhoud stopgezet, waardoor de kustlijn landwaarts zal verplaatsen en het achterliggende duingebied kleiner wordt. Ook al het beheer van de vegetatie in het duingebied wordt gestaakt. Dit leidt tot een afwisselende kustlijn die gedeeltelijk afslaat tijdens stormen. De maatregelen zijn:

- het loslaten van het suppletieonderhoud. Er worden dus geen suppleties of meer uitgevoerd, noch ander beheer dat de kustlijn op zijn plaats houdt;
- het staken van het natuurbeheer. Dit betreft al het beheer; ook het reguliere beheer en de maatregelen die worden genomen om Natura 2000-doelstellingen te behalen.

Afbeelding 3.2 Variant 2: Wildernisgebied zonder beheer. De genummerde zwarte raaien tonen de locatie van Rijksstrandpalen (RSP) 600 tot 1200. Voor de situatie in 2100 is de positie van de kustlijn getekend voor situatie met (doorgetrokken lijn) en zonder (gestreepte lijn - geen verheling) het aangroeien van de Razende Bol in de tweede helft van de tweeëntwintigste eeuw

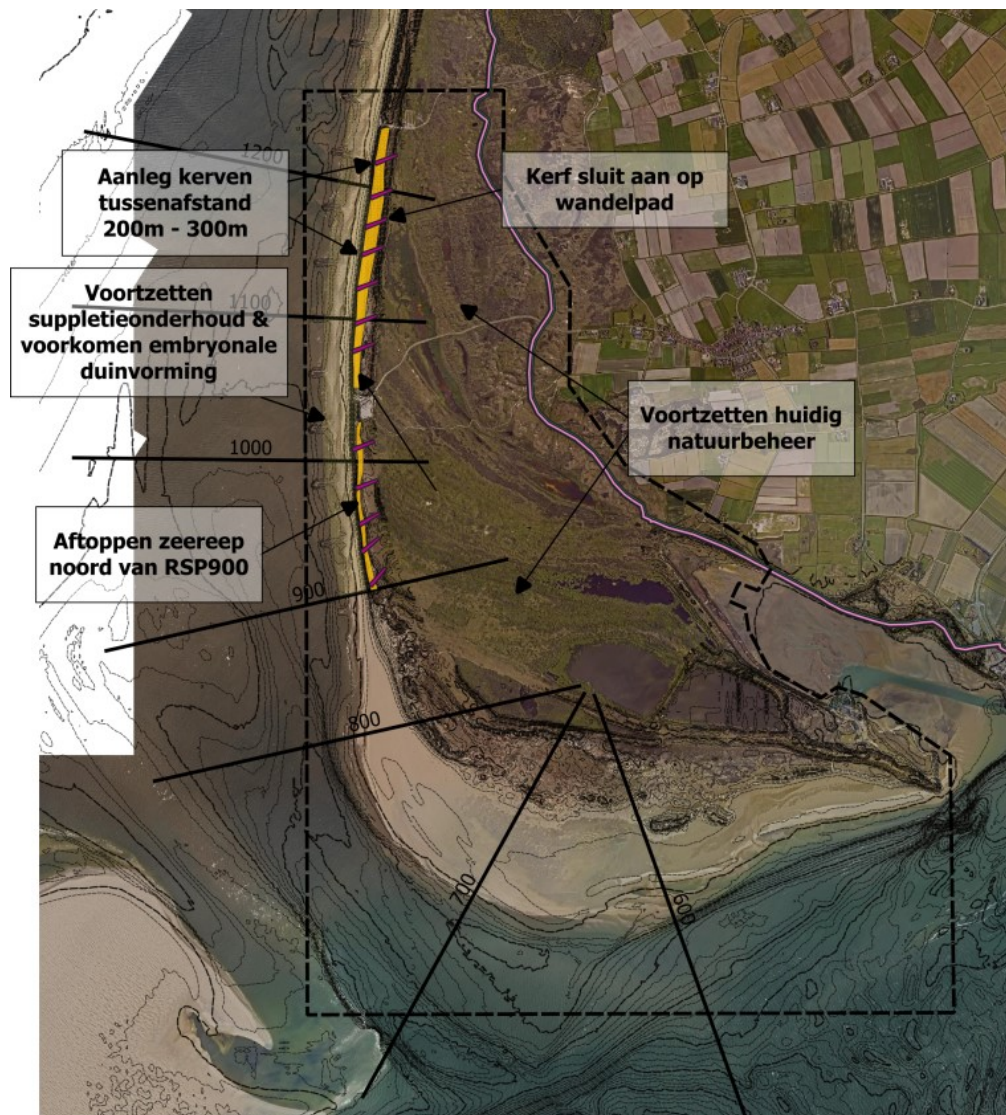

3.2.3 Variant 3: Aanleggen van meerdere kerven

Bij het 'Aanleggen van meerdere kerven' wordt de zeereep gedynamiseerd om natuurlijkere overgangen tussen zee en land te creëren. Zo zal meer zand in het duingebied achter de zeereep neerslaan. De maatregelen die onderdeel zijn van variant 3, zijn:

- het gefaseerd aanleggen van 10 kerven in de zeereep en het aftoppen van de zeereep ten noorden van RSP900. Door de aanleg van kerven Hierdoor vindt overstuiving en overpoedering plaats van de duinen in en achter de zeereep. De kerven kunnen op termijn een grote invloed hebben op het achterliggende duingebied door de vorming van paraboolduinen. Door de kerven in 2 fasen aan te leggen kan kennis die na de aanleg in de eerste fase wordt opgedaan gebruikt worden in de tweede fase. De kerven worden in het noordelijk deel van het projectgebied aangelegd, omdat deze maatregel daar naar verwachting de grootste positieve bijdrage aan de natuurwaarden kan leveren. Middels beheer wordt embryonale duinvorming voor de kerven voorkomen;
- het aftoppen van delen van de zeereep ten noorden van RSP900, zodat hier stuifkuilen kunnen ontstaan;
- het voortzetten van huidig suppletieonderhoud en natuurbeheer.

Afbeelding 3.3 Variant 3: Aanleggen van meerdere kerven. De genummerde zwarte raaien tonen de locatie van Rijksstrandpalen (RSP) 600 tot 1200

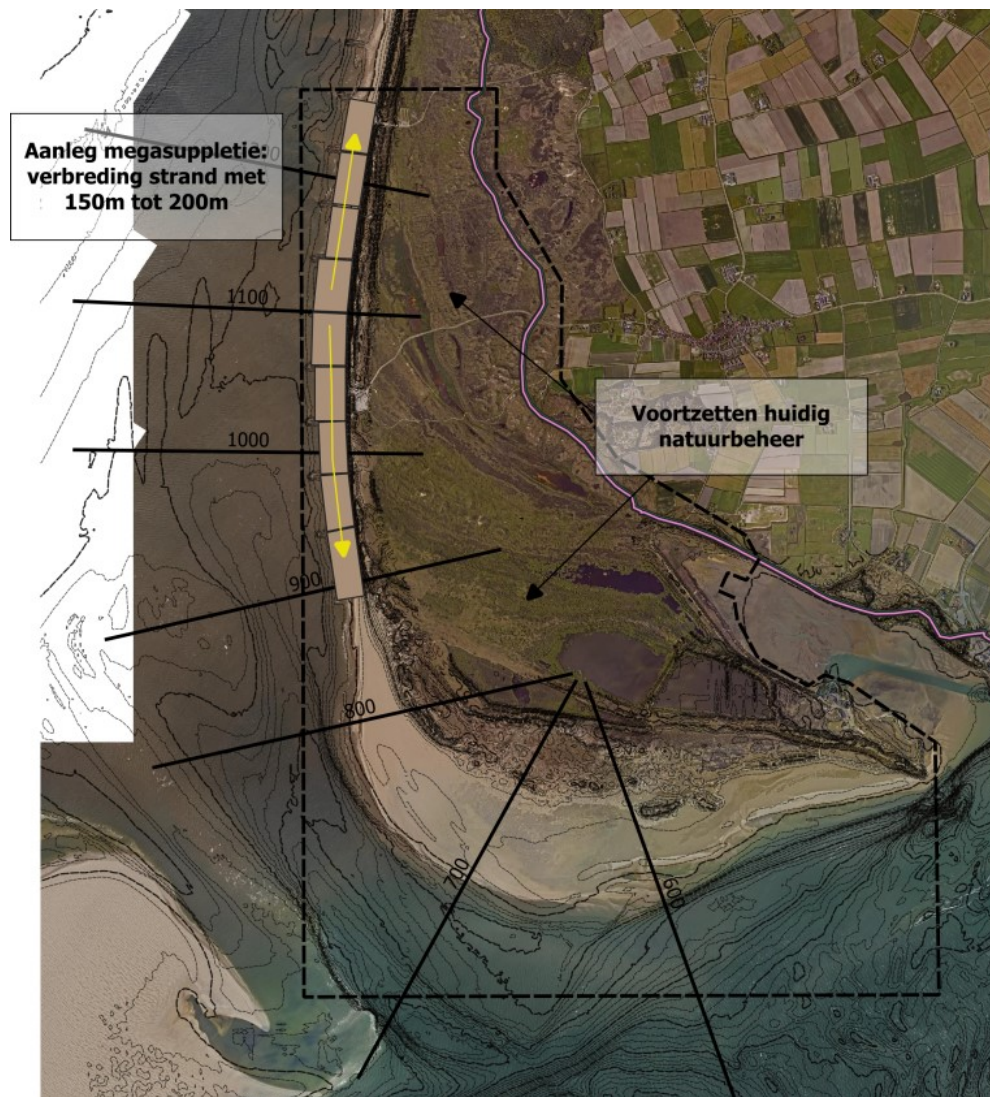
3.2.4 Variant 4: Aanbrengen megasuppletie

In de variant 'Megasuppletie' wordt een megazandsuppletie van 3,8 miljoen m³ aangebracht om de kustlijn voor een langere periode (ongeveer 12 jaar) zeewaarts van de basiskustlijn te houden, en veel zand beschikbaar te maken voor verstuuving naar het achterliggende duingebied. De suppletie wordt herhaald wanneer deze is weggeërodeerd.

De volgende maatregelen horen bij variant 4:

- megasuppletie ter hoogte van RSP900 tot RSP1250, ééns in de 12 jaar herhaald.

Afbeelding 3.4 Variant 4: Aanbrengen van een megasuppletie. De genummerde zwarte raaien tonen de locatie van Rijksstrandpalen (RSP) 600 tot 1200

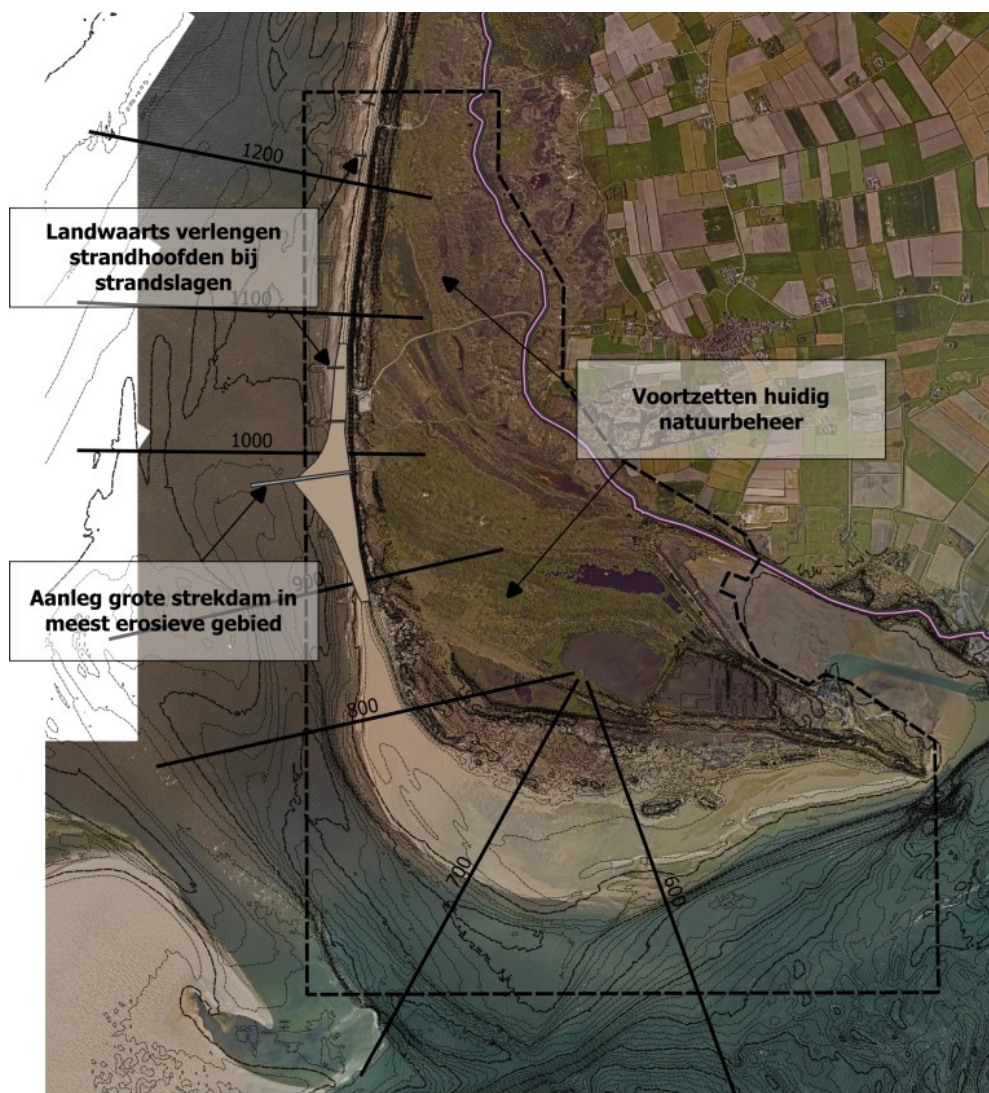

3.2.5 Variant 5: Aanleg van een grote strekdam

In de variant 'Aanleg van een grote strekdam' wordt een grote strekdam aangelegd in het projectgebied, met als doel om het strand vast te houden of uit te laten bouwen. Ook worden de bestaande strandhoofden in het projectgebied verhoogd. De volgende maatregelen zijn opgenomen in deze variant:

- aanleg van een grote strekdam nabij RSP990;
- landwaarts verlengen van de strandhoofden nabij de strandslagen;
- voortzetten van huidig suppletieonderhoud.

Afbeelding 3.5 Aanleg van een grote strekdam. De genummerde zwarte raaien tonen de locatie van Rijkstrandpalen (RSP) 600 tot 1200

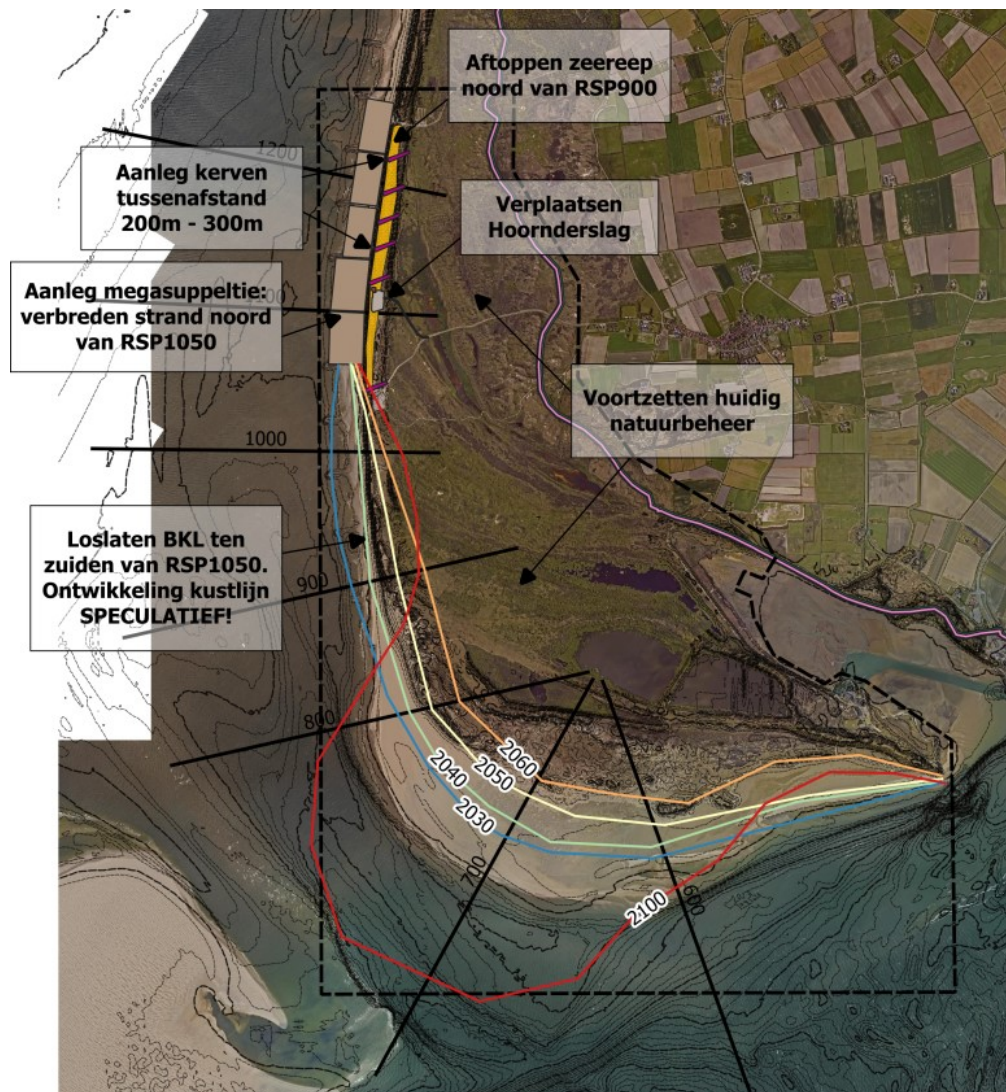
3.2.6 Variant 6: Ingrepen in het noorden, wildernis in het zuiden

In de variant 'Ingrepen in het noorden, wildernis in het zuiden' worden maatregelen uit de eerdere varianten gecombineerd, met als doel om de wisselwerking tussen verschillende maatregelen te kunnen onderzoeken. De volgende maatregelen zijn opgenomen in deze variant:

- aanleggen van 6 kerven en de zeereep aftoppen in het gebied ten noorden van RSP1000;
- megasuppletie ten noorden van RSP1070 met een volume van 2,7 M m³, ééns in de 12 jaar herhaald;
- wildernisgebied ten zuiden van RSP1000. Hier vindt geen suppletieonderhoud maar wel natuurbeheer plaats;
- het noordwaarts verplaatsen van Hoornderslag.

In deze variant betreft het dus minder kerven dan in variant 3, en een kleinere suppletie dan in variant 4, en vindt wel erosie van de kust plaats, maar in mindere mate dan in variant 2.

Afbeelding 3.6 Variant 6: Ingrepen in het noorden, wildernis in het zuiden. De genummerde zwarte raaien tonen de locatie van Rijksstrandpalen (RSP) 600 tot 1200

BEOORDELING VAN DE VARIANTEN

4.1 Inleiding

Beoordelingskader

De 6 varianten zijn beoordeeld op de thema's water, natuur, gebruiksfuncties, duurzaamheid en landschap, cultuurhistorie en archeologie. In tabel 4.1 staat welke aspecten en bijbehorende beoordelingscriteria zijn beoordeeld. Onder de tabel is een korte toelichting op de aanpak van de effectbeoordeling gegeven, meer toelichting is opgenomen in de effectbeoordeling [lit. 5]. De effecten zijn bepaald voor de situatie na aanleg (waarbij ook de effecten van de aanlegfase zijn betrokken), de situatie in 2050 en de situatie in 2100.

Tabel 4.1 Beoordelingskader effecten Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest

Thema	Aspect	Beoordelingscriterium
water	waterkering	invloed op de huidige en toekomstige waterkering
	waterhuishouding	invloed op de zoetwaterhuishouding
natuur	habitattypen	oppervlakteveranderingen van habitat t.o.v. Natura 2000-doelstellingen
		veranderingen kwaliteit van habitat t.o.v. Natura 2000-doelstellingen
	Natura 2000: Habitat-richtlijnsoorten en vogels	veranderingen oppervlakte of kwaliteit leefgebieden t.o.v. Natura 2000-doelstellingen
	Rode Lijstsoorten	veranderingen oppervlakte leefgebieden
	natuurwetgeving	vergunbaarheid gebiedsbescherming en soortenbescherming Omgevingswet (voorheen: Wet Natuurbescherming)
gebruiksfuncties	defensie	gevolgen voor het huidige en toekomstig gebruik van het militair oefenterrein
	recreatie en toerisme	effect op het (veilig) recreatief gebruik van het strand
		effecten op bestaande infrastructuur
	bedrijvigheid	effecten op de bedrijfsvoering van ondernemers
duurzaamheid	duurzaamheid	effecten op duurzaamheid door middel van MKI-score ¹
landschap, cultuurhistorie en archeologie	landschap	effect op landschapstype en structuur
		effect op ruimtelijke visuele kenmerken
		effect op aardkundige waarden
	cultuurhistorie	effect op historische geografische elementen, patronen en ensembles
	archeologie	effect op archeologische (verwachtings)waarde

¹ De Milieu Kosten Indicator (MKI) is een getal dat laat zien hoeveel schade een project aan het milieu toebrengt. De MKI-score wordt opgebouwd uit diverse milieu-impact categorieën, onder meer klimaatimpact. Hierbij wordt rekening gehouden met milieukosten van materialen, realisatie en onderhoud.

Toelichting aanpak

Voor het thema water wordt beoordeeld hoe de huidige en toekomstige waterkering van Texel wordt beïnvloed. Door middel van berekeningen (GIS-analyse) en afslagberekeningen met MorphAn (XBeach) worden de effecten op het grensprofiel beoordeeld. Daarnaast wordt de invloed op de zoetwaterhuishouding onderzocht, met aandacht voor verzilting.

Bij het thema natuur wordt gekeken naar oppervlakte- en kwaliteitsveranderingen van habitattypen ten opzichte van Natura 2000-doelstellingen. Veranderingen in oppervlakte of kwaliteit van leefgebieden voor habitatrictlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten worden beoordeeld. Voor Rode Lijstsoorten worden veranderingen in leefgebieden beoordeeld. Al deze effecten worden onderzocht d.m.v. GIS-analyse en deskundigen-oordeel. De vergunbaarheid van gebieds- en soortenbescherming volgens de Omgevingswet wordt kwalitatief onderbouwd.

De gevolgen voor het huidige en toekomstige gebruik van het militair oefenterrein worden kwalitatief beoordeeld op basis van oppervlakte en geschiktheid voor het uitvoeren van oefeningen door defensie. Voor recreatie en toerisme wordt gekeken naar effecten op (veilig) recreatief gebruik van het strand en bestaande infrastructuur, waarbij kwalitatieve beoordelingen worden gemaakt op basis van strandoppervlaktes en -breedtes. De effecten op de bedrijfsvoering van ondernemers in het projectgebied worden onderzocht, waarbij rekening wordt gehouden met bereikbaarheid en ruimte op het strand.

Voor duurzaamheid worden de effecten beoordeeld door het kwantificeren van de MKI-score (Milieu Kosten Indicator) voor elke variant. Deze score wordt bepaald met behulp van de software DuboCalc, waarbij rekening wordt gehouden met de milieu-impact van aanleg en gebruiksfase van de varianten.

Voor het thema landschap, cultuurhistorie en archeologie worden verschillende aspecten kwalitatief beoordeeld. Het effect op landschapstype en structuur, ruimtelijk-visuele kenmerken, en aardkundige waarden wordt beoordeeld op basis van bureaustudies en analyses van beschikbare kaarten en rapporten. De effecten op historische geografische elementen, patronen en ensembles, evenals op archeologische (verwachtings)waarden, worden eveneens kwalitatief beoordeeld met behulp van bureaustudies.

Referentiesituatie

Per criterium zijn de effecten bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. De referentiesituatie is de situatie zonder de uitvoering (van maatregelen uit) één van de varianten, dus de situatie zoals deze nu is óf in de toekomst als gevolg van natuurlijke processen zal ontstaan. Dit projectgebied is immers een dynamisch gebied, wat onder invloed van natuurlijke processen verandert. Om de effecten op de verschillende thema's te kunnen bepalen, is dus inzicht nodig in hoe het projectgebied zich ontwikkelt in 2050 en 2100 in de referentiesituatie (zonder maatregelen). In een aantal van de varianten wordt immers de morfologie van het projectgebied op lange termijn beïnvloed. Het verschil tussen de referentie en de varianten bepaalt de effecten van de varianten. Om deze effecten te kunnen beoordelen is de toestand in de huidige situatie, de verwachte toestand in 2050, en de verwachte toestand in 2100 in het achtergronddocument effectbeoordeling [lit 4.] verder uitgewerkt. Hierin zijn de verwachte ontwikkelingen in de morfologie van het strand en de zeereep en bijvoorbeeld de ontwikkeling van het duingebied en de grondwaterstanden meegenomen.

Onzekerheid in de verwachtingen

Het is belangrijk om te benadrukken dat verwachtingen van morfologische ontwikkelingen een grote onzekerheid kennen. Dat komt zowel door de onzekerheid in de klimaatscenario's als door inherente onzekerheid in morfologische ontwikkelingen als gevolg van verschillende terugkoppelingsmechanismen. Op basis van beschikbare literatuur, waarnemingen en deskundigenoordeel zijn verwachtingen gemaakt van de toestand van de referentie en varianten in 2050 en 2100. Daadwerkelijke ontwikkelingen kunnen behoorlijk afwijken van deze verwachtingen. De toestand die beschreven wordt dient beschouwd te worden als de meest waarschijnlijke toestand. Deze is opgesteld met als doel om de effecten van de varianten te kunnen beoordelen.

Belangrijk is dat voor het maken van de verwachtingen steeds dezelfde uitgangspunten gehanteerd zijn. De onzekerheid in de relatieve effecten van de varianten (ten opzichte van elkaar en de referentie) is daardoor

kleiner dan de absolute effecten (veranderingen ten opzichte van de huidige situatie). Voor meer informatie over deze onzekerheid wordt verwezen naar het achtergronddocument [lit. 4.].

Beoordeling

De effecten van de varianten zijn beschreven en beoordeeld in de effectbeoordeling [lit 5.]. Op alle criteria uit bovenstaand beoordelingskader (tabel 4.1) is een score toegekend. In tabel 4.2 staan de mogelijke scores weergegeven. Voor elk van de criteria is in de effectbeoordeling verder uitgewerkt wanneer welke score wordt toegekend. In de volgende paragrafen volgt per variant een samenvatting van de effecten.

Tabel 4.2 Algemene beoordelingsschaal voor het beoordelen van de effecten

Score	Oordeel ten opzichte van de referentiesituatie
--	sterk negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie
-	negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie
0	geen of nauwelijks effect ten opzichte van de referentiesituatie
+	positief effect ten opzichte van de referentiesituatie
++	sterk positief ten opzichte van de referentiesituatie

4.2 Variant 1: Voortzetten van het huidige beheer (met kleine aanpassingen)

Water

Het aftoppen van de zeereep (waardoor de zeereep direct na realisatie iets lager is dan in de huidige situatie) en het vasthouden van de duinvoet waar bebouwing staat (waardoor het duin, lokaal, in volume afneemt) leiden tot een zeer beperkte afname van het duinvolume. Op basis van de uitgevoerde berekeningen voldoet het duingebied ruimschoots aan de normen. Er is nauwelijks een effect op de waterkering, zowel na realisatie als in 2050 en 2100. De invloed op de waterkering is daarom neutraal (0) beoordeeld.

Het strand- en duinoppervlak verandert niet ten opzichte van de referentiesituatie. Daardoor blijft het oppervlak waar regenwater ingevangen wordt en het zoetwatervolume in de duinen nagenoeg gelijk, zowel nu als in de toekomst. Ook verandert de hoeveelheid kwelwater richting het achterliggende gebied niet ten opzichte van de referentiesituatie. Er treden geen effecten op, de invloed op de zoetwaterhuishouding is daarom neutraal (0) beoordeeld.

Natuur

Direct na realisatie is er geen relevante oppervlakteverandering van habitattypen ten opzichte van de referentie. Op langere termijn wordt een oppervlakte van 15 ha jonge duinvallei (H2190) verjongd door het stimuleren van een doorbraak op de Hors. Dit zorgt in 2050 en 2100 voor een toename van het oppervlak jonge duinvalleien ten opzichte van de referentiesituatie. Door het vasthouden van de duinvoet is het oppervlak embryonale duinen (H2110) in 2050 en 2100 iets kleiner (~1 ha minder) dan in de referentiesituatie. Direct na realisatie is het effect op oppervlakteveranderingen van habitattypen neutraal (0) beoordeeld. In 2050 en 2100 is de beoordeling positief (+), vanwege de toename van het oppervlak jonge duinvalleien, dat groter is dan de afname van embryonaal duin. Bovendien betreft dit embryonaal duin in een gebied waar de verstoring door recreatie ook in de referentiesituatie relatief groot is.

Het effect op de kwaliteit van habitat t.o.v. Natura 2000-doelstellingen is direct na realisatie verwaarloosbaar, doordat de maatregelen pas na verloop van tijd effect hebben. Na realisatie is het effect daarom als neutraal (0) beoordeeld. Door het aftoppen van de zeereep in de witte duinen en het daardoor ontstaan van extra stuifkuilen neemt op termijn de overpoeding van kalkrijke grijze duinen toe ten opzichte van de referentiesituatie, waardoor in 2050 en 2100 duidelijke kwaliteitsverbetering van grijze duinen optreedt. Door betreding in de zeereep toe te staan worden dichte helmvegetaties opener, en ontstaan plekken met

kaal zand. Dit kan, zolang dit op beperkte schaal plaatsvindt, een kwaliteitsverbetering van het habitatype witte duinen opleveren. Mogelijk ontstaan hier ook nieuwe stuifkuilen, waardoor de kwaliteit van hierachter gelegen grijze duinen (kalkrijk) verder kan verbeteren. Vanwege de verwachte kwaliteitsverbetering van witte en grijze duinen en jonge duinvalleien is de beoordeling positief (+) voor 2050 en 2100.

Voor Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten zijn er geen relevante effecten direct na realisatie. In 2050 en 2100 is het beeld zowel positief als negatief, naar verwachting zijn er meer standplaatsen voor de groenknolorchis in 2050 door het stimuleren van de doorbraak van de jonge duinvallei. Ook is er dan een positief effect op een aantal soorten door de (beperkte) kwaliteitsverbetering van de witte en grijze duinen. Tegelijk geldt dat de soorten door de toegenomen verstoring als gevolg van het toestaan van betreding, mogelijk geen gebruik maken van de toegenomen kwaliteit. Daarom is het effect op Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten neutraal (0) beoordeeld, zowel na realisatie als in 2050 en 2100.

Voor Rode Lijstsoorten zijn de effecten direct na realisatie neutraal (0). In 2050 en 2100 zijn de effecten positief (+) door de extra overstuiving en de doorbraak van de duinvallei op de Hors. In de habitats die hiervan profiteren bevinden zich veel vaatplanten en insecten.

Deze variant lijkt vergunbaar onder de huidige wet- en regelgeving gezien het beperkte ruimtebeslag, de verwachte positieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen en de geringe afwijking van reguliere beheermaatregelen. De beoordeling is neutraal (0). Aandachtspunt is wel de vergunbaarheid van het vasthouden van de duinvoet in relatie tot het voorkomen van het (tijdelijk) ontstaan van kwalificerend habitat.

Gebruiksfuncties

Het stimuleren van een doorbraak op de Hors kan zorgen voor een vernatting van één van de gebieden waar defensie militaire oefeningen uitvoert, hierdoor neemt de geschiktheid en bereikbaarheid voor oefeningen af. De effecten op het huidig en toekomstig gebruik van het militair oefenterrein zijn na realisatie neutraal (0) beoordeeld, maar in 2050 en 2100 negatief (-).

Door het vasthouden van de duinvoet in het bebouwde deel van het strand en het voortzetten van suppletieonderhoud wordt ervoor gezorgd dat de strandbreedte gelijk blijft. Hierdoor blijft er voldoende ruimte voor recreatie op het strand. Er is beperkt verschil met de referentiesituatie, de effecten op (veilig) recreatief gebruik van het strand zijn neutraal (0) beoordeeld.

Door het vasthouden van de duinvoet is geen verplaatsing van gebouwen, infrastructuur of kabels en leidingen nodig, wat een significante verbetering is ten opzichte van de referentiesituatie. De effecten op bestaande infrastructuur zijn positief (+) beoordeeld voor de periode na realisatie, in 2050 en in 2100.

Deze maatregel geeft ook zekerheid aan ondernemers op en rondom het strand. Voor de strandpaviljoens en strandkiosken is een verplaatsing kostbaar. Zekerheid over de standplaats vereenvoudigt de financiering van de paviljoens en biedt meer zekerheid met betrekking tot investeringen op langere termijn. De effecten voor bedrijfsvoering in en om het projectgebied zijn als sterk positief effect (++) beoordeeld.

Duurzaamheid

Uit de berekeningen volgt dat het suppletieonderhoud verreweg de meest belastende maatregel is die is opgenomen in de varianten (en referentie). De MKI-waarde wordt hier dan ook grotendeels door bepaald. De Milieu Kosten Indicator (MKI) is een getal dat laat zien hoeveel schade een project aan het milieu toebrengt. De MKI-score wordt opgebouwd uit diverse milieu-impact categorieën, onder meer klimaatimpact. Hierbij wordt rekening gehouden met milieukosten van materialen, realisatie en onderhoud.

Voor variant 1 geldt dat het suppletieonderhoud niet wijzigt ten opzichte van de referentie, waardoor deze variant neutraal (0) scoort in 2050 en in 2100.

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

In deze variant worden de duinen tussen Paal 8 (RSP 800) en Jan Ayeslag op 17 locaties gefaseerd afgetopt met maximaal 1 meter. Deze ingreep veroorzaakt geen grote veranderingen in landschapstype en -structuur

en sluit aan bij het dynamische beheer van de afgelopen decennia, waarbij ook spontaan enkele nieuwe kerven en stuifkuilen ontstonden. Verwacht wordt dat deze trend doorzet.

Om ruimte voor strandbebouwing te behouden, wordt de zeewaartse uitbouw van de duinvoet jaarlijks weggegraven, inclusief mogelijk gevormde embryonale duinen. Dit heeft geen negatieve effecten op de landschapsstructuur, vanwege de relatief kleine ingreep. De landschappelijke waarden worden niet aangetast.

Op De Hors wordt een doorbraak/overstroming van de jongste duinvallei gestimuleerd door een deel van de zeereep af te graven, wat past bij het huidige landschapstype en dynamiek. Dit leidt tot een verandering in vegetatie na overstroming, maar sluit goed aan bij de natuurlijke duinvorming. De voorgestelde ingrepen handhaven de ruimtelijk-visuele kenmerken van het gebied, met minimale veranderingen binnen het dynamische karakter.

De ingrepen hebben geen invloed op de kustlijn of aardkundige waarden van de zeereep of duinen van Texel Zuidwest. De ontstaansgeschiedenis van het landschap blijft zichtbaar. Richting 2100 worden respectievelijk kerf en 5 stuifkuilen meer verwacht dan in de referentiesituatie, wat de natuurlijke dynamiek licht vergroot.

De ingrepen hebben geen negatief effect op cultuurhistorische waarden en raken geen historische elementen. Ook archeologische (verwachtings)waarden blijven onaangetast. De effecten worden als neutraal beoordeeld.

Overzichtstabel met effecten

Tabel 4.3 Effecten variant 1: voortzetten van het huidige beheer (met kleine aanpassingen)

Thema	Aspect	Beoordelingscriterium	Na realisatie	2050	2100
water	waterkering	invloed op de huidige en toekomstige waterkering	0	0	0
	waterhuishouding	invloed op de zoetwaterhuishouding (verzilting)	0	0	0
natuur	habitattypen	oppervlakteveranderingen van habitat t.o.v. Natura 2000-doelstellingen	0	+	+
		veranderingen kwaliteit van habitat t.o.v. Natura 2000-doelstellingen	0	+	+
	Natura 2000: Habitatrichtlijnsoorten en vogels	veranderingen oppervlakte of kwaliteit leefgebieden t.o.v. Natura 2000-doelstellingen	0	0	0
	Rode Lijstsoorten	veranderingen oppervlakte leefgebieden	0	+	+
	natuurwetgeving	vergunbaarheid gebiedsbescherming en soortenbescherming Omgevingswet	0	n.v.t.	n.v.t.
gebruiksfuncties	defensie	gevolgen voor het huidige en toekomstig gebruik van het militair oefenterrein	0	-	-
	recreatie en toerisme	effect op het (veilig) recreatief gebruik van het strand	0	0	0
		effecten op bestaande infrastructuur	+	+	+
	bedrijvigheid	effecten op de bedrijfsvoering van ondernemers	++	++	++
duurzaamheid	duurzaamheid	effecten op duurzaamheid door middel van MKI-score	n.v.t.	0	0

Thema	Aspect	Beoordelingscriterium	Na realisatie	2050	2100
landschap, cultuurhistorie en archeologie	landschap	effect op landschapstype en structuur	0	0	0
		effect op ruimtelijke visuele kenmerken	0	0	0
		effect op aardkundige waarden: bestaande waarden	0	0	0
		effect op aardkundige waarden: dynamiek	0	0	+
	cultuurhistorie	effect op historische geografische elementen, patronen en ensembles	0	0	0
	archeologie	effect op archeologische (verwachtings)waarde	0	0	0

4.3 Variant 2: Wildernisgebied zonder beheer

Water

Direct na implementatie worden er geen effecten verwacht op hoogwaterveiligheid. De effecten van het stopzetten van het suppletieonderhoud worden pas na enkele jaren merkbaar. In 2050 is het duinvolume sterk is afgenomen, in 2100 is het duinvolume nog kleiner. Op basis van de afslagberekeningen komt de veiligheid echter niet in het geding: zowel in 2050 als in 2100 voldoet het projectgebied nog aan de veiligheidseisen. De situatie direct na implementatie is neutraal (0) beoordeeld op hoogwaterveiligheid. Vanwege het volumeverlies wordt de variant negatief (-) beoordeeld in 2050 en 2100.

Direct na implementatie is het strand- en duinoppervlak gelijk aan de referentiesituatie. Daardoor blijft het oppervlak waar regenwater wordt ingevangen en het zoetwatervolume in de duinen gelijk. Ook verandert de hoeveelheid kwelwater richting het achterliggende gebied niet ten opzichte van de referentiesituatie. Er is daarom op dat moment geen effect (0). In 2050 is het strand- en duinoppervlak afgenomen, maar is de invloed op het zoetwatervolume en de hoeveelheid kwelwater nog beperkt. Er is nauwelijks effect (0). In 2100 is de oppervlakte van het duingebied sterk afgenomen door de terugtrekkende kustlijn. Er wordt daarom een sterke afname van het zoetwatervolume in de duinen verwacht en er stroomt dan veel minder zoet kwelwater naar het achterliggende gebied. In 2100 wordt een sterk negatief effect (--) verwacht op de zoetwaterhuishouding.

Natuur

Direct na implementatie is er geen relevante oppervlakteverandering van habitattypen ten opzichte van de referentie. Het effect is daarom neutraal (0). Door het loslaten van de BKL verplaatst de kustlijn landwaarts, waardoor het Natura 2000-gebied Duinen en Lage Land Texel in omvang afneemt met respectievelijk 60 ha in 2050 en 210 ha in 2100. Door het staken van het natuurbeheer verandert een groot deel van het oppervlak duingraslanden en duinvalleien in duinstruwelen. Vanwege de grote afname van de oppervlakte van meerdere habitattypen in Duinen en Lage Land Texel, die een behouds- of verbeterdoelstelling hebben, scoort deze variant op oppervlakteveranderingen van habitattypen zeer negatief (--) in 2050 (--) en 2100 (--).

Het effect op de kwaliteit van habitat t.o.v. Natura 2000-doelstellingen is direct na implementatie neutraal (0). In 2050 en 2100 is de natuurlijke dynamiek in het gebied rond de zeereep veel groter dan in de referentiesituatie. Dit heeft een positief effect op de kwaliteit van het habitat in dit gebied. Ook de kwaliteit van nieuw ontstane struweel- en boshabitats is waarschijnlijk goed. De kwaliteit van grijze duinen, vochtige duinvalleien en duinheiden, voor zover nog aanwezig, zijn in 2050 en 2100 door het staken van het natuurbeheer verslechterd. Aangezien zowel sprake is van positieve als van negatieve effecten op de kwaliteit van habitats is de totale beoordeling op habitatkwaliteit voor 2050 en 2100 neutraal (0).

Hoewel sprake is van kleine positieve effecten op Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten, o.a. door afname van verstoring als gevolg van het stopzetten van het suppletieonderhoud, overheerst in deze variant het negatieve effect op Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten. Door de erosie en het staken van het natuurbeheer verouderen de duinvalleien sterker dan in de referentie en ontstaan er minder nieuwe duinvalleien. Daardoor

verdwijnt pionierhabitat voor soorten als de groenknolorchis. Als gevolg van erosie van het duingebied en verdere verstruweling neemt het leefgebied van soorten als de noordse woelmuis en diverse duinvogels, zoals de kleine mantelmeeuw af. Deze effecten, die in 2100 groter zijn dan in 2050, worden voor beide momenten als negatief (-) beoordeeld.

De effecten op Rode lijstsoorten zijn vanaf 2050 overwegend negatief. De positieve effecten door een toename van het areaal ondiep kustwater, buitenduinen en duinstruwelen wegen niet op tegen de negatieve effecten van de afname van het areaal grijze duinen en vochtige duinvalleien. Dat is omdat de habitats die verdwijnen rijker zijn aan Rode Lijstsoorten. In 2050 is er minder waardevol areaal verdwenen, daarom worden de effecten dan negatief (-) beoordeeld. In 2100 zijn de afname in waardevol areaal een stuk groter en daarom als sterk negatief (--) beoordeeld.

Volgens de Habitatrichtlijn (art. 6.2) moeten lidstaten passende maatregelen treffen om verslechtering van de kwaliteit van natuurlijke habitats en de habitats van soorten in speciale beschermingszones te voorkomen. Hoewel het terugtrekken van de kustlijn als een natuurlijk proces kan worden gezien, heeft de Europese Commissie aangegeven dat het noodzakelijk kan zijn om zowel door de mens veroorzaakte schade of verstoring te vermijden als natuurlijke ontwikkelingen te voorkomen die de staat van instandhouding van soorten en habitats in speciale beschermingszones kunnen verslechteren. Dit is relevant voor elke variant, maar gezien de grote afname van habitatareaal in Duinen en Lage Land Texel, wordt verwacht dat deze variant vrijwel zeker niet vergunbaar is, resulterend in een sterk negatieve beoordeling (--).

Gebruiksfuncties

Het loslaten van de BKL zorgt ervoor dat de kustlijn zich over de jaren landinwaarts beweegt. Dit leidt ertoe dat door erosie het land bij de kust steeds meer afneemt. De effecten zullen niet direct merkbaar zijn, daarom is na implementatie neutraal (0) gescoord op het huidig en toekomstig gebruik van het militair oefenterrein. In 2050 zijn de strandbreedte en het strandoppervlak gelijk aan de referentiesituatie en is deze variant ook neutraal (0) beoordeeld. Tussen 2050 en 2100 neemt het strandoppervlak op de Hors meer af ten opzichte van de referentiesituatie, omdat suppleties zijn gestopt en er geen zand meer vanuit de erosieve delen wordt aangevoerd richting de Hors. Hierdoor is er minder ruimte beschikbaar voor militaire oefeningen dan in de referentiesituatie. De situatie in 2100 is daarom negatief (-) beoordeeld.

Direct na de implementatie heeft deze variant nog geen effect op (veilig) recreatief gebruik, waardoor deze variant neutraal (0) scoort. Vanaf 2050 zijn er wel negatieve effecten voor het (veilig) recreatief gebruik. Het strand zal niet altijd genoeg ruimte bieden voor strandhuisjes, de breedte van het strand wordt kleiner en het strandpaviljoen heeft geen vaste plaats meer. Bovendien kunnen steile duinranden zorgen voor verhoogde veiligheidsrisico's. Daarom is voor 2050 en 2100 sterk negatief (--) gescoord.

Het loslaten van de BKL en het stopzetten van het natuurbeheer leiden op termijn tot aanzienlijke achteruitgang van de infrastructuur en toegankelijkheid, de huidige verharde strandovergangen naar het strand zullen frequent verplaatst moeten worden vanwege de verschuivende kustlijn. Strandpaviljoens, die momenteel dicht bij de kust liggen, zullen eveneens regelmatig landinwaarts moeten verhuizen, samen met de bijbehorende kabels, leidingen en parkeerplaatsen. Daarom zijn de effecten op bestaande infrastructuur voor 2050 en 2100 sterk negatief (--) beoordeeld.

Voor ondernemers in het projectgebied leidt de afname van de strandbreedte en de noodzaak tot verplaatsing van de strandpaviljoens tot onzekerheid en (hoge) kosten voor het verplaatsen. De effecten voor 2050 en 2100 zijn sterk negatief (--) beoordeeld.

Duurzaamheid

In variant 2 wordt geen suppletieonderhoud uitgevoerd, daardoor heeft deze variant een veel lagere duurzaamheidsimpact dan de referentiesituatie. De MKI-waarde ligt meer dan 50 % lager dan in de referentiesituatie. Daarom scoort deze variant sterk positief (++). Dit geldt zowel in 2050 als in 2100.

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Het loslaten van de BKL en het stopzetten van natuurbeheer zal op termijn grote veranderingen veroorzaken aan de zeereep en duinen van Texel Zuidwest. Tegen 2050 zal de kustlijn zich hebben teruggetrokken, wat

zichtbaar is in het landschap doordat een deel van het huidige duinlandschap verloren is gegaan en verstruiking toeneemt, waardoor het duinlandschap zijn kenmerkende open karakter verliest. In 2100 is deze ontwikkeling verder voortgezet, met bijna een halvering van het huidige duinlandschap binnen het projectgebied. De effecten in de directe omgeving van de zeereep zijn wel positief, daar vergroot het loslaten van de basiskustlijn de natuurlijke dynamiek, waardoor lokaal veel verjonging optreedt. Direct na implementatie zijn er geen veranderingen in landschapstype en -structuren, maar daarna leidt kusterosie tot grote landschappelijke veranderingen en een aanzienlijke afname van duinoppervlakte. Hierdoor worden de effecten zeer negatief beoordeeld in zowel 2050 als 2100. Ondanks dat het loslaten van de kustlijn ook positieve effecten heeft voor het landschappelijke

De terugtrekking van de kustlijn tegen 2050 zal leiden tot het verlies van een groot deel van het huidige duinlandschap en de ruimtelijk-visuele kenmerken. In 2100 is een groot deel van het duinlandschap verdwenen, waarbij de visuele kenmerken van het gebied worden vernietigd en vervangen door de Noordzee. Dit resulteert in een totaal nieuw kust- en duinlandschap waarin veel van het oorspronkelijke karakter verloren gaat, wat leidt tot zeer negatieve effecten.

Het stopzetten van natuurbeheer zal ook de herkenbare aardkundige waarden van Texel Zuidwest aantasten, waarbij de (zuid)westelijke en west-oost georiënteerde strandhaken en duinruggen grotendeels verdwijnen. Direct na implementatie zijn er geen veranderingen, maar daarna vindt enorme kusterosie plaats, wat leidt tot zeer negatieve effecten op de aardkundige waarden in 2050 en 2100.

Tegelijkertijd neemt de natuurlijke dynamiek sterk toe door het gebrek aan menselijk ingrijpen, wat zeer positief wordt beoordeeld omdat het natuurlijke processen zoals aangroei en afslag versterkt. Het staken van natuurbeheer leidt tot verwildering van het gebied wat de beleefbaarheid van cultuurhistorische elementen zoals Batterij Den Hoorn aantast. Naarmate de kustlijn zich terugtrekt, zullen deze cultuurhistorische elementen verloren gaan, wat resulteert in zeer negatieve effecten tegen 2100.

Er zijn geen directe negatieve effecten op archeologische (verwachtings)waarden omdat deze niet aanwezig zijn in het deel van het duingebied dat in zee verdwijnt.

Overzichtstabel met effecten

Tabel 4.4 Effecten variant 2: Wildernisgebied zonder beheer

Thema	Aspect	Beoordelingscriterium	Na realisatie (implementatie)	2050	2100
water	waterkering	invloed op de huidige en toekomstige waterkering	0	-	-
	waterhuishouding	invloed op de zoetwaterhuishouding (verzilting)	0	0	--
natuur	habitat- en natuurtypen	oppervlakteveranderingen van habitat t.o.v. Natura 2000-doelstellingen	0	--	--
		veranderingen kwaliteit van habitat t.o.v. Natura 2000-doelstellingen	0	0	0
	Natura 2000: Habitatrichtlijnsoorten en vogels	veranderingen oppervlakte of kwaliteit leefgebieden t.o.v. Natura 2000-doelstellingen	0	-	-
	Rode Lijstsoorten	veranderingen oppervlakte leefgebieden	0	--	--
	natuurwetgeving	vergunbaarheid gebiedsbescherming en soortenbescherming Omgevingswet	--	n.v.t.	n.v.t.

Thema	Aspect	Beoordelingscriterium	Na realisatie (implementatie)	2050	2100
gebruiks functies	defensie	gevolgen voor het huidige en toekomstig gebruik van het militair oefenterrein	0	0	-
	recreatie en toerisme	effect op het (veilig) recreatief gebruik van het strand	0	--	--
		effecten op bestaande infrastructuur	0	--	--
	bedrijvigheid	effecten op de bedrijfsvoering van ondernemers	0	--	--
duurzaamheid	duurzaamheid	effecten op duurzaamheid door middel van MKI-score	n.v.t.	++	++
landschap, cultuurhistorie en archeologie	landschap	effect op landschapstype en structuur	0	--	--
		effect op ruimtelijke visuele kenmerken	0	--	--
		effect op aardkundige waarden: bestaande waarden	0	--	--
		effect op aardkundige waarden: dynamiek	0	++	++
	cultuurhistorie	effect op historische geografische elementen, patronen en ensembles	0	-	--
	archeologie	effect op archeologische (verwachtings)waarde	0	0	0

4.4 Variant 3: Aanleggen van meerdere kerven

Water

Als gevolg van de aanleg van de kerven neemt het duinvolume direct na aanleg af¹. De verandering in het duinvolume bedraagt 14 %, dit valt net binnen de grenswaarde van 15 % die gehanteerd is om onderscheid te maken tussen een neutrale (0) en negatieve (-) beoordeling. Na verloop van tijd neemt de duinbreedte achter de kerf toe, als gevolg van instuivend zand en er zal minder duinafslag zijn tijdens een storm. Daardoor is de afname in restvolume in 2100 zeer beperkt. De variant wordt zowel direct na aanleg als in 2050 en 2100 neutraal (0) beoordeeld met betrekking tot hoogwaterveiligheid.

Het strand- en duinoppervlak verandert niet ten opzichte van de referentiesituatie. Daardoor blijft het oppervlak waar regenwater ingevangen wordt en daarmee het zoetwatervolume in de duinen nagenoeg gelijk, zowel nu als in de toekomst. Daardoor verandert ook de hoeveelheid kwelwater richting het achterliggende gebied niet wezenlijk ten opzichte van de referentiesituatie. Er treden geen effecten op, de invloed op de zoetwaterhuishouding is daarom neutraal (0) beoordeeld.

Natuur

Direct na realisatie is er geen relevante oppervlakteverandering van habitattypen ten opzichte van de referentie. De kerven vallen onder het habitat witte duinen, waardoor het effect van de aanleg neutraal (0) is. In 2050 heeft variant 3 een positieve impact (+) vanwege het grotere areaal jonge duinvalleien en grijze duinen dat behouden blijft. In 2100 neemt het areaal duinvalleien sterk toe ten opzichte van de referentiesituatie, zowel door behoud van valleien die anders door grondwaterstandstijging verloren zouden gaan, als door het (mogelijk) ontstaan van nieuwe jonge valleien door uitstuiven in de zich ontwikkelende

¹ In het ontwerp en de beoordeling is aangenomen dat het zand dat vrijkomt bij het ontgraven van de kerven in de zeereep wordt afgevoerd. Een andere optie is om het zand niet af te voeren maar ergens in het dwarsprofiel van het duingebied te plaatsen. In dat geval neemt het duinvolume niet af.

paraboolduinen. Vanwege de duidelijke positieve effecten op zowel grijze duinen als vochtige duinvalleien scoort deze variant in 2100 zeer positief (++) op de veranderingen in oppervlakte van habitattypen.

Het effect op de kwaliteit van habitat t.o.v. Natura 2000-doelstellingen is direct na realisatie negatief (-) door de ontgravingen in de witte duinen. Na verloop van tijd neemt de kwaliteit van de habitats achter de kerven en stuifkuilen toe ten opzicht van de referentie. Dat komt door de grotere zandverstuiving, deze leidt binnen de invloedszone tot een hogere bodem-pH, dunnere humuslaag en minder oppervlakkige ontkalkingsdiepte. Vanwege het positieve effect van de variant op de kwaliteit van een groot oppervlak van het habitat grijs duin, zowel in 2050 als in 2100, is het effect van variant 3 op habitatkwaliteit zeer positief (++) beoordeeld.

Het effect op Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten is positief (+) in 2050 en 2100 vanwege de kwaliteitsverbetering die dan is opgetreden in het leefgebied van Natura 2000-vogels die broeden in de duinen. De beperkte verstoring in de aanlegfase wordt als neutraal (0) beoordeeld, waarbij verondersteld is dat de realisatie wordt uitgevoerd buiten het broedseizoen.

De effecten op Rode lijstsoorten zijn in 2050 en 2100 zeer positief (++) beoordeeld vanwege de sterke kwaliteitsverbetering van habitat dat belangrijk is voor de typische insecten van de zeereep en de hiermee geassocieerde (broed)vogels. Direct na aanleg van de kerven is het leefgebied voor dezelfde insecten k. Hierom scoort variant 3 tijdens aanleg kleiner dan in de referentiesituatie, daarom is dit als negatief (-) beoordeeld.

Gezien de beperkte verstoring tijdens aanleg, het feit dat er geen fysiek ruimtebeslag plaatsvindt en gezien de verwachte bijdrage aan het halen van instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied, is variant 3 waarschijnlijk vergunbaar onder huidige wet- en regelgeving en is dus neutraal (0) beoordeeld. Aandachtspunt is wel de vergunbaarheid van het verwijderen van de embryonale duinen voor de kerven in relatie tot het daarmee voorkomen van het ontstaan van kwalificerend habitat.

Gebruiksfuncties

De aanleg van kerven heeft geen effect op de militaire oefeningen van defensie. Er wordt namelijk nog doorgegaan met suppleren in deze variant, waardoor de strandbreedte en -oppervlak gelijk blijven aan de referentiesituatie. De effecten op het huidig en toekomstig gebruik van het militair oefenterrein zijn neutraal (0) beoordeeld.

In deze variant is na de realisatie geen effect te zien zijn op (veilig) recreatief gebruik. De strandbreedte zal door het aanhoudende suppletieonderhoud gelijk blijven aan de referentiesituatie en scoort dus neutraal (0).

Er zijn geen significante effecten op de infrastructuur op korte en (middel)lange termijn. De ontwikkeling van paraboolduinen richting 2100 kan leiden tot noodzakelijke aanpassingen aan wandelpaden, de verwachting is dat dit beperkte effect alleen lokaal aanwezig is. De effecten op bestaande infrastructuur zijn neutraal (0) beoordeeld.

Er zijn geen merkbare effecten op de bedrijfsvoering in en om het projectgebied. De continuïteit van het suppletieonderhoud en de minimale impact op het grondwaterpeil zorgen ervoor dat zowel recreatieve als agrarische activiteiten ongehinderd kunnen doorgaan. De effecten zijn neutraal beoordeeld (0).

Duurzaamheid

Het suppletieonderhoud wijzigt in deze variant niet ten opzichte van de referentiesituatie. Daardoor is de MKI-waarde ook nagenoeg gelijk aan die van de referentiesituatie. Het graven van de kerven heeft een duurzaamheidsimpact die ongeveer 2 % bedraagt van de duurzaamheidsimpact van het verwachte suppletieonderhoud tot 2050. Daarom scoort deze variant neutraal (0). Dit geldt zowel in 2050 als in 2100.

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Het aanleggen van kerven in de zeereep, het aftoppen van de zeereep en het voorsorteren op de vorming van paraboolduinen zijn allemaal veranderingen aan het landschap. Deze ingrepen brengen veranderingen aan het landschapstype en -structuur met zich mee, maar passen bij het dynamische karakter van het kustlandschap van Texel Zuidwest. Dit is daarom neutraal beoordeeld. Hoewel er verwacht wordt dat

paraboolduinen pas na minimaal 25 jaar zullen ontstaan, en de vorming hiervan onzeker is, kan dit proces de dynamiek van het gebied versterken. De verwachting is dat tegen 2100 de vorming van paraboolduinen heeft plaatsgevonden, wat positief bijdraagt aan de landschappelijke waarden.

Wat betreft de ruimtelijk-visuele kenmerken heeft de aanleg van kerven en het aftoppen geen negatieve effecten. De ingrepen sluiten aan op het dynamische beheer van de afgelopen decennia en kunnen het open karakter van de duinen versterken. In 2050 worden nog geen paraboolduinen verwacht, maar tegen 2100 kunnen deze wel ontstaan, wat de beleving van het dynamische landschap en de ruimtelijk-visuele kenmerken positief beïnvloedt.

Op het vlak van aardkundige waarden hebben de ingrepen geen negatieve effecten. De aanleg van kerven en de mogelijke vorming van paraboolduinen zullen de aardkundige herkenbaarheid van het gebied niet aantasten. De kerven versterken juist het dynamische proces in het gebied door extra zandtransport. Zowel in 2050 als in 2100 blijft de herkenbaarheid van de aardkundige waarden behouden, terwijl de natuurlijke dynamiek positief wordt versterkt door de ingrepen.

De cultuurhistorische waarden van het gebied worden niet negatief beïnvloed door de aanleg van kerven en het gefaseerd aftoppen van de zeereep. De ingrepen sluiten aan op het dynamische beheer en hebben geen visuele of fysieke nadelen voor cultuurhistorische elementen. Ten slotte hebben de beoogde ingrepen geen negatief effect op archeologische (verwachtings)waarden. Zowel direct na realisatie als in de toekomst blijven deze waarden onaangetast.

Overzichtstabel met effecten

Tabel 4.5 Effecten variant 3: Aanleg van meerdere kerven

Thema	Aspect	Beoordelingscriterium	Na realisatie	2050	2100
water	waterkering	invloed op de huidige en toekomstige waterkering	0	0	0
	waterhuishouding	invloed op de zoetwaterhuishouding (verziltig)	0	0	0
natuur	habitat- en natuurtypen	oppervlakteveranderingen van habitat t.o.v. Natura 2000-doelstellingen	0	+	++
		veranderingen kwaliteit van habitat t.o.v. Natura 2000-doelstellingen	-	++	++
	Natura 2000: Habitatrichtlijn-soorten en vogels	veranderingen oppervlakte of kwaliteit leefgebieden t.o.v. Natura 2000-doelstellingen	0	+	+
	Rode Lijstsoorten	veranderingen oppervlakte leefgebieden	-	++	++
	natuurwetgeving	vergunbaarheid gebiedsbescherming en soortenbescherming Omgevingswet	0	n.v.t.	n.v.t.
gebruiksfuncties	defensie	gevolgen voor het huidige en toekomstig gebruik van het militair oefenterrein	0	0	0
	recreatie en toerisme	effect op het (veilig) recreatief gebruik van het strand	0	0	0
		effecten op bestaande infrastructuur	0	0	0
	bedrijvigheid	effecten op de bedrijfsvoering van ondernemers	0	0	0
duurzaamheid	duurzaamheid	effecten op duurzaamheid door middel van MKI-score	n.v.t.	0	0
	landschap	effect op landschapstype en structuur	0	0	+

Thema	Aspect	Beoordelingscriterium	Na realisatie	2050	2100
landschap, cultuurhistorie en archeologie		effect op ruimtelijke visuele kenmerken	0	0	+
		effect op aardkundige waarden: bestaande waarden	0	0	0
		effect op aardkundige waarden: dynamiek	+	+	+
	cultuurhistorie	effect op historische geografische elementen, patronen en ensembles	0	0	0
	archeologie	effect op archeologische (verwachtings)waarde	0	0	0

4.5 Variant 4: Aanbrengen megasuppletie

Water

Als gevolg van de megasuppletie neemt de strandbreedte na aanleg toe ten opzichte van de referentiesituatie. Dit leidt tot een reductie van de golfenergie aan de duinvoet tijdens maatgevende condities en daardoor tot minder duinafslag. Direct na realisatie is het effect kleiner dan 15 %, en is daarom neutraal (0) beoordeeld. Naar 2050 en 2100 neemt het duinvolume (flink) toe met 15 % en 27 % ten opzichte van de referentiesituatie. De beoordeling voor 2050 en 2100 is om die reden positief (+) op hoogwaterveiligheid.

De extra strandbreedte en het extra duinvolume als gevolg van de megasuppletie leiden tot een zeer beperkte toename van het zoetwatervolume in het duingebied en een beperkte toename van de hoeveelheid zoet kwelwater dat naar het achterliggende gebied stroomt. Deze veranderingen zijn niet significant. De beoordeling is op alle momenten neutraal (0).

Natuur

Direct na realisatie van de megasuppletie is een gebied dat eerst kwalificeerde als het habitatype permanent overstroomde zandbanken (H1110B) bedekt met zand, waardoor het verandert in strand. Dit is niet aangewezen als classificierend habitatype (H0000). Op het totale areaal van dit habitatype in de Noordzeekustzone (bijna 140.000 hectare) is deze oppervlakteverandering verwaarloosbaar en daarom als neutraal (0) beoordeeld. In 2050 en 2100 zijn er in het gebied waar de mega-suppleties worden toegepast gemiddeld meer embryonale duinen en witte duinen dan in de referentiesituatie. Hoewel dit kleine arealen betreft, wordt deze toename in oppervlak wel als positief (+) beoordeeld omdat er relatief minder van deze arealen zijn.

Direct na aanleg is er geen effect op de kwaliteit van de aanwezige habitattypen ten opzichte van de referentie, daarom is dit neutraal beoordeeld (0). Op lange termijn ontstaat een lichte kwaliteitsverbetering, omdat de suppleties minder vaak plaatsvinden dan in de referentiesituatie. Wel verslechtert de kwaliteit van de grijze duinen licht, omdat er minder zand vanuit de zeereep de duinen instuift. Omdat er zowel een klein negatief als een klein positief effect is, is de totale beoordeling in 2050 en 2100 neutraal (0).

Voor Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten geldt dat er in variant 4 zowel positieve als negatieve effecten optreden. De lagere frequentie van het suppleren leidt tot minder verstoring van het leefgebied van vogels en zeezoogdieren en er ontstaat extra habitat embryonaal duin. Tegelijk geldt dat de embryonale duinen de problemen van het huidige duingebied zoals verstarring en vervuiling vergroten. Dit is negatief voor de kwaliteit van het leefgebied van duinsoorten. Variant 4 wordt daarom in zowel 2050 als 2100 neutraal (0) beoordeeld.

Voor Rode Lijstsoorten geldt dat er direct na aanleg van de megasuppletie geen effecten ten opzichte van de referentiesituatie optreden, dit is als neutraal (0) beoordeeld. In 2050 en 2100 is de kwaliteit van het leefgebied van vaatplanten, insecten en duinvogels, afgenomen door de afname van de overstuiving, dit is beoordeeld als negatief (-).

Of deze variant wel of niet vergunbaar is zal afhankelijk zijn van de meer exact bepaalde omvang van negatieve effecten, en van mogelijk in het plan op te nemen mitigerende maatregelen, zoals verwijderen van embryonale duinen en/of aanleggen van extra kerven. Deze variant is daarom op dit moment negatief (-) beoordeeld.

Gebruiksfuncties

Het aanbrengen van de megasuppletie kan op de lange termijn gunstig zijn voor de Hors. Doordat er grote hoeveelheden zandsuppleties plaatsvinden wordt er meer zand getransporteerd richting de Hors. Dit zorgt ervoor dat de huidige ruimte voor militaire oefeningen toeneemt ten opzichte van de referentiesituatie. Dit effect is merkbaar vanaf 2050. De effecten op het huidige en toekomstig gebruik van het militair oefenterrein zijn voor 2050 en 2100 positief (+) beoordeeld.

In plaats van jaarlijks suppletieonderhoud wordt er in deze variant elke circa 12 jaar een megasuppletie aangebracht. Dit zorgt ervoor dat na een suppletie het strand wordt verbreed met 150 tot 200 m. De lange(re) afstand naar de zee kan zowel negatief als positief worden ervaren, dit effect neemt na verloop van weer tijd af. De functie van het strand verandert niet. Hierdoor scoort deze neutraal (0) op het criterium (veilig) recreatief gebruik van het strand, zowel na realisatie als in 2050 en 2100.

Door de megasuppletie neemt de strandbreedte toe waarna deze in een periode van circa 12 jaar terugloopt. Het strand wordt breder en doordat de duinvoet niet wordt vergraven verplaatst deze zich binnen de cyclus eerst zeewaarts en vervolgens landwaarts. De variatie in de positie van de duinvoet is daardoor groter dan in de referentiesituatie. Dit leidt mogelijk tot knelpunten met betrekking tot de locatie van infrastructuur op het strand, omdat deze conform het huidige beleid op een minimale afstand ten opzichte van de duinvoet moeten staan. Deze variant leidt tot meer onzekerheid over de locatie van de bestaande infrastructuur. Daarom scoort deze variant op het effect op bestaande infrastructuur negatief (-) voor na de realisatie, 2050 en 2100.

De positie van de duinvoet zal meer gaat veranderen dan in de referentiesituatie. Dit leidt met het huidige beleid tot extra onzekerheid voor de ondernemers. Er is een risico op een afname van het aantal strandgasten door het veel bredere strand. De effecten op de bedrijfsvoering van ondernemers zijn daarom negatief (-) beoordeeld.

Duurzaamheid

Door het toepassen van een megasuppletie in variant 4 neemt het suppletieonderhoud toe. De megasuppletie erodeert namelijk sneller dan de huidige kustlijn, door zijn vorm en doordat de megasuppletie niet wordt beschermd door de strandhoofden. Doordat de strandhoofden in de referentiesituatie in 2100 minder effectief zijn als gevolg van zeespiegelstijging, neemt het verschil in suppletieopgave tussen de referentie en variant 4 wel af in de tijd. De MKI-waarde van variant 4 is in 2050 is meer dan 100 % groter dan de referentie. In 2100 is de MKI-waarde (net) minder dan 50 % groter dan de referentie. Daarom wordt variant 4 in 2050 als sterk negatief (--) en in 2100 als negatief (-) beoordeeld.

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

In variant 4, waarin megazandsuppleties worden aangelegd en het strand elke circa 12 jaar met 150-200 meter wordt verbreed, worden de landschapstypen en -structuren van het gebied beïnvloed. Hoewel de verhouding tussen strand en duinen hierdoor verandert, gaan er geen landschapstypen of -structuren verloren. De ingreep sluit echter minder goed aan op het dynamische karakter en beheer van het gebied. De megazandsuppletie zorgt voor meer zandverstuiving richting de zeereep en de vorming van embryonale duinen, wat het dynamische karakter van het gebied remt. Dit leidt tot minder of geen kerven, wat resulteert in een negatieve beoordeling voor 2050 en 2100.

De ruimtelijk-visuele kenmerken van het gebied veranderen aanzienlijk door de herhaalde megazandsuppleties. De breedte van het strand neemt toe, wat de uitgestrektheid, ruimte en leegte vergroot. Tegelijkertijd vermindert de nabijheid en directe confrontatie met de zee vanaf de duinvoet. Hoewel deze veranderingen de beleving van het uitgestrekte en lege Texelse kustlandschap versterken, verandert het contact met de zee. Hierdoor scoort deze variant neutraal voor zowel 2050 als 2100.

De aardkundige waarden van het gebied worden niet negatief beïnvloed door de megazandsuppleties. De ingreep is voornamelijk zichtbaar op de kustreep en het strand, waar de grotere afstand tussen de hoogwaterlijn en de duinvoet het meest opvalt. De verminderde zandverstuiving door de vorming van embryonale duinen leidt tot minder dynamiek in de zeereep en achterliggende duinen, wat een negatief effect heeft op de natuurlijke dynamiek. Desondanks blijven de bestaande aardkundige waarden herkenbaar, wat resulteert in een neutrale beoordeling voor 2050 en 2100.

De cultuurhistorische waarden van het gebied worden niet negatief beïnvloed door de megazandsuppleties en strandverbreding. De ingrepen sluiten aan op het dynamische beheer van het gebied en hebben geen negatieve effecten op cultuurhistorische elementen, wat leidt tot een neutrale beoordeling voor 2050 en 2100.

Ten slotte hebben de megazandsuppleties geen negatief effect op archeologische (verwachtings)waarden. Zowel direct na realisatie als in 2050 en 2100 blijven deze waarden onaangetast, wat resulteert in een neutrale beoordeling.

Overzichtstabel met effecten

Tabel 4.6 Effecten variant 4: Aanbrengen megasuppletie

Thema	Aspect	Beoordelingscriterium	Na realisatie	2050	2100
water	waterkering	invloed op de huidige en toekomstige waterkering	0	+	+
	waterhuishouding	invloed op de zoetwaterhuishouding (verzilting)	0	0	0
natuur	habitat- en natuurtypen	oppervlakteveranderingen van habitat t.o.v. Natura 2000-doelstellingen	0	+	+
		veranderingen kwaliteit van habitat t.o.v. Natura 2000-doelstellingen	0	0	0
	Natura 2000: Habitatrichtlijnsoorten en vogels	veranderingen oppervlakte of kwaliteit leefgebieden t.o.v. Natura 2000-doelstellingen	0	0	0
	Rode Lijstsoorten	veranderingen oppervlakte leefgebieden	0	-	-
	natuurwetgeving	vergunbaarheid gebiedsbescherming en soortenbescherming Omgevingswet	0	n.v.t.	n.v.t.
gebruiksfuncties	defensie	gevolgen voor het huidige en toekomstig gebruik van het militair oefenterrein	0	+	+
	recreatie en toerisme	effect op het (veilig) recreatief gebruik van het strand	0	0	0
		effecten op bestaande infrastructuur	-	-	-
	bedrijvigheid	effecten op de bedrijfsvoering van ondernemers	-	-	-
duurzaamheid	duurzaamheid	effecten op duurzaamheid door middel van MKI-score	n.v.t.	--	-
landschap, cultuurhistorie en archeologie	landschap	effect op landschapstype en structuur	0	-	-
		effect op ruimtelijke visuele kenmerken	0	0	0
		effect op aardkundige waarden: bestaande waarden	0	0	0
		effect op aardkundige waarden: dynamiek	-	-	-

Thema	Aspect	Beoordelingscriterium	Na realisatie	2050	2100
	cultuurhistorie	effect op historische geografische elementen, patronen en ensembles	0	0	0
	archeologie	effect op archeologische (verwachtings)waarde	0	0	0

4.6 Variant 5: Aanleg van een grote strekdam

Water

De aanleg van een grote strekdam leidt na realisatie niet tot verandering in het duinvolume, de beoordeling is neutraal (0). In 2050 en 2100 neemt het zandvolume in de zeereep toe, maar vooral in het gebied rondom de strekdam. Echter, de hoogwaterveiligheid wordt grotendeels bepaald door de meest kwetsbare locatie in de zeewering. Aangezien de strekdam in een groot deel van het projectgebied geen effect heeft is het effect op hoogwaterveiligheid in 2050 en 2100 neutraal (0) beoordeeld.

De extra strandbreedte en het extra duinvolume die op langere termijn ontstaan door de aanleg van de strekdam leiden tot een zeer beperkte toename van het zoetwatervolume in het duingebied en een beperkte toename van de hoeveelheid zoet kwelwater dat naar het achterliggende gebied stroomt. Deze veranderingen zijn niet significant. De beoordeling op de zoetwaterhuishouding is op alle momenten neutraal (0).

Natuur

Direct na realisatie is de oppervlakteverandering van habitattypen ten opzichte van de referentie. Direct na realisatie is de afname van permanent overstroomde zandbanken door de aanleg van de strekdam zeer beperkt, en daarom neutraal (0) beoordeeld. In 2050 en 2100 is er een groter oppervlak permanent overstroomde zandbanken netto toegenomen, doordat de Hors kleiner is ten opzichte van de referentie. Er is daardoor minder strand(niet aangewezen als classificerend habitatype). Ook zijn er grotere oppervlaktes met embryonale en witte duinen ontstaan. Daarom is deze variant in 2050 en 2100 positief (+) beoordeeld.

Direct na realisatie treden er nog geen relevante effecten op habitatkwaliteit op, dit is als neutraal (0) beoordeeld. Daarna zijn er zowel positieve als negatieve effecten op habitatkwaliteit. De kwaliteit van de grijze duinen verslechtert doordat de overstuiving vanaf de zeereep afneemt in het gebied nabij de strekdam ten opzichte van de referentiesituatie. Door vermindering van het aantal/de omvang van suppleties is sprake een positief effect op de kwaliteit van permanent overstroomde zandbanken. De totale effecten op habitatkwaliteit zijn daarom neutraal (0) beoordeeld, zowel in 2050 als in 2100.

Voor Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten geldt dat variant 5 wegens langdurige verstoring negatief (-) is beoordeeld voor de situatie direct na realisatie. In 2050 treden zowel positieve als negatieve effecten op. De achteruitgang van de kwaliteit van witte en grijze duinen nabij de strekdam is negatief voor de soorten aldaar. De afname van verstoring van het leefgebied van Habitatrichtlijnsoorten en vogels door de afname van de suppletieopgave, en de vorming van embryonaal duin is positief. De effecten in 2050 en 2100 zijn in totaal als neutraal (0) beoordeeld.

Voor Rode Lijstsoorten zijn er direct na realisatie geen relevante effecten ten opzichte van de referentiesituatie, dit moment is daarom als neutraal (0) beoordeeld. Aangezien veel Rode Lijstsoorten (insecten en duinvogels) afhankelijk zijn van de kwaliteit van het duinhabitat en de kwaliteit op termijn verslechtert door de variant, is het effect in 2050 en 2100 negatief (-) beoordeeld.

De aanleg van een grote strekdam zorgt voor ruimtebeslag in de Noordzeekustzone en, in mindere mate, Duinen en Lage Land Texel, en gaat gepaard met verstoring gedurende de werkzaamheden. Ook is sprake van (lichte) aantasting van grijze duinen door afname van overstuiving (zie par. 5.4.3.). Dit betekent dat variant 5 niet zonder meer vergunbaar is onder huidige wet- en regelgeving. Deze variant is daarom op dit moment negatief (-) beoordeeld.

Gebruiksfuncties

De aanleg van een grote strekdam zorgt ervoor dat rondom de strekdam meer zand wordt vastgehouden. Het zandtransport richting de Hors neemt af, waardoor het strandoppervlak geleidelijk kleiner wordt ten opzichte van de referentiesituatie. Een kleiner strandoppervlak kan leiden tot beperkingen voor de militaire oefeningen. De effecten zullen op langere termijn optreden, daarom zijn deze na realisatie neutraal (0) beoordeeld en voor 2050 en 2100 negatief.

Doordat er wordt doorgegaan met suppletieonderhoud blijft de minimale strandbreedte gelijk. Op het brede strand rond de strekdam treedt het risico van onvoldoende draagvermogen op, wat tot beheermaatregelen zal leiden (plaatsen van waarschuwborden). Daarnaast zijn risico's op gevaarlijke stromingen voor zwimmers rondom de strekdam niet uitgesloten. De verhoging van de bestaande strandhoofden rond de strandslagen leidt tot een positief effect, vanwege de toegenomen strandbreedte. Op basis van deze tegengestelde effecten wordt de variant in zijn geheel als neutraal (0) beoordeeld, zowel na realisatie als in 2050 en 2100.

De aanleg van een grote strekdam heeft geen significante effecten op de bestaande infrastructuur of de bedrijfsvoering van ondernemers in het projectgebied. De effecten zijn neutraal (0) beoordeeld.

Duurzaamheid

De aanleg van de grote strekdam heeft een duurzaamheidsimpact van circa 25 % van de impact van het verwachte suppletieonderhoud tot 2050 in de referentie. Het ophogen van de 4 strandhoofden heeft een veel kleinere duurzaamheidsimpact (circa 3 % van de impact van het verwachte suppletieonderhoud tot 2050). Door de aanleg van de grote strekdam neemt de suppletieopgave af. Dat leidt in 2050 nog niet tot een lagere duurzaamheidsimpact van deze variant, door de relatief hoge impact van de realisatie van deze variant. Dan is de MKI-waarde van variant 5 nog circa 15 % hoger dan de referentiesituatie. In 2100 is de MKI-waarde van variant 5 meer dan 20 % lager dan de referentiesituatie. Daarom wordt variant 5 in 2050 als neutraal (0) beoordeeld en in 2100 als positief (+).

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Bij de aanleg van een grote strekdam en het verlengen van de strandhoofden wordt voortgebouwd op de bestaande structuren. De structuur en continue kustlijn verandert aanzienlijk door de aanleg van een grote strekdam, doordat lokaal een verbreding ontstaat. Dit leidt tot negatieve effecten op landschapstype en -structuur.

De zichtbaarheid en onnatuurlijkheid van de grote strekdam heeft een negatief effect op de beleefbaarheid van het natuurlijk ogende strand en leegte op een eilandkust. Daarnaast verandert de vorm van het strand, van een continue doorlopende kustlijn, naar een nieuwe onnatuurlijke vorm die deze continuïteit doorbreekt. Dit leidt tot sterk negatieve effecten op de ruimtelijk-visuele kenmerken van het gebied.

Er zijn geen effecten op de bestaande aardkundige of archeologische (verwachtings)waarden in het gebied. Wel neemt de natuurlijke dynamiek in het gebied af. De aanleg van grote strekdam leidt ertoe dat er een relatief groot en onnatuurlijk element wordt toegevoegd. Dit wijkt af van het dynamische kustbeheer, waardoor het gebied wordt gekarakteriseerd en is negatief beoordeeld op de cultuurhistorische waarden.

Overzichtstabel met effecten

Tabel 4.7 Effecten variant 5: Aanleg van een grote strekdam

Thema	Aspect	Beoordelingscriterium	Na realisatie	2050	2100
water	waterkering	invloed op de huidige en toekomstige waterkering	0	0	0
	waterhuishouding	invloed op de zoetwaterhuishouding (verzilting)	0	0	0

Thema	Aspect	Beoordelingscriterium	Na realisatie	2050	2100
natuur	habitat- en natuurtypen	oppervlakteveranderingen van habitat t.o.v. Natura 2000-doelstellingen	0	+	+
		veranderingen kwaliteit van habitat t.o.v. Natura 2000-doelstellingen	0	0	0
	Natura 2000: Habitatrichtlijn-soorten en vogels	veranderingen oppervlakte of kwaliteit leefgebieden t.o.v. Natura 2000-doelstellingen	-	0	0
	Rode Lijstsoorten	veranderingen oppervlakte leefgebieden	0	-	-
	natuurwetgeving	vergunbaarheid gebiedsbescherming en soortenbescherming Omgevingswet	-	n.v.t.	n.v.t.
gebruiksfuncties	defensie	gevolgen voor het huidige en toekomstig gebruik van het militair oefenterrein	-	-	-
	recreatie en toerisme	effect op het (veilig) recreatief gebruik van het strand	0	0	0
		effecten op bestaande infrastructuur	0	0	0
	bedrijvigheid	effecten op de bedrijfsvoering van ondernemers	0	0	0
duurzaamheid	duurzaamheid	effecten op duurzaamheid door middel van MKI-score	n.v.t.	0	+
landschap, cultuurhistorie en archeologie	landschap	effect op landschapstype en structuur	-	-	-
		effect op ruimtelijke visuele kenmerken	--	--	--
		effect op aardkundige waarden: bestaande waarden	0	0	0
		effect op aardkundige waarden: dynamiek	-	-	-
	cultuurhistorie	effect op historische geografische elementen, patronen en ensembles	-	-	-
	archeologie	effect op archeologische (verwachtings)waarde	0	0	0

4.7 Variant 6: Ingrepen in het noorden, wildernis in het zuiden

Water

Na realisatie is de strandbreedte ter hoogte van de suppletie toegenomen. Dit leidt tot minder afslag tijdens een storm. Het duinvolume neemt direct na realisatie slechts licht toe, de effecten op hoogwaterveiligheid zijn na realisatie neutraal (0) beoordeeld. De situatie in 2050 en 2100 is negatief (-) beoordeeld. Hoewel het duinvolume naast de megasuppletie toeneemt, zal het duinvolume in het zuiden afnemen door het stopzetten van de suppleties in dit deel. Deze afname is doorslaggevend in de beoordeling, de hoogwaterveiligheid wordt immers grotendeels bepaald door de meest kwetsbare locatie in de zeewering. De hoogwaterveiligheid van Texel door de resterende duinen gewaarborgd.

De effecten op de zoetwatervoorraad zijn gering. Na aanleg zal er een beperkte toename in de zoetwatervoorraad optreden, door een toename van het oppervlak van het duingebied nabij de megasuppletie. In 2050 en 2100 is het duingebied in het noorden groter dan de referentiesituatie, maar in het zuiden juist kleiner. Netto is er zeer beperkte toename van het totale strand- en duinoppervlak ten opzichte van de referentie in 2050 en 2100. Daardoor is er geen substantiële verandering in de totale zoetwatervoorraad en de hoeveelheid zoet kwelwater dat naar het achterliggende gebied stroomt. De beoordeling op de zoetwaterhuishouding is op alle momenten neutraal (0).

Natuur

Het effect op oppervlakteveranderingen van habitat van de mega-suppletie bij aanleg is een afname van het oppervlak permanent overstroomde zandbanken (H1110B) (~20 ha). Op het totaalareaal van dit habitattypen in de Noordzeekustzone (bijna 140.000 ha) is deze afname verwaarloosbaar. Het verplaatsen van het Hoornderslag en het aanleggen van kerven leidt tot oppervlakteverlies van embryonale duinen en witte en grijze duinen. Daarom zijn de oppervlakteveranderingen van habitat kort na aanleg negatief (-) beoordeeld. Ondanks dat het oppervlak embryonale en witte duinen (H2110 en H2120) toeneemt in de daarop volgende jaren, is variant 6 in 2050 en 2100 ook negatief (-) beoordeeld op oppervlakteveranderingen van habitat. Dit is vanwege het verlies van oppervlakten aan duingraslanden/-heiden en -struwelen door de terugtrekkende kustlijn in het zuidelijk deel van het projectgebied.

Het effect op de kwaliteit van habitat t.o.v. Natura 2000-doelstellingen is direct na aanleg negatief (-) door de vergravingen die nodig zijn in de witte duinen voor de aanleg van kerven. De andere ingrepen tijdens aanleg hebben geen substantieel effect op de habitatkwaliteit. In 2050 is de kwaliteit van het habitat witte en grijze duinen sterk toegenomen door overstuiving, en worden permanent overstroomde zandbanken minder vaak verstoord door suppleties dan in de referentiesituatie. Dit leidt tot een sterk positieve (++) beoordeling van variant 6 op kwaliteit van habitat in 2050 en 2100.

Voor Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten zijn de effecten direct na realisatie negatief (-) vanwege de tijdelijke verstoring van leefgebied. In 2050 wordt er een positief effect op de soorten die leven in de witte en grijze duinen verwacht door de toegenomen overpoeding in het duingebied. De verstoring van het leefgebied van Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten is dan kleiner dan in de referentiesituatie door de relatief lange periode tussen opeenvolgende megasuppleties en door het noordwaarts verplaatsen van het Hoornderslag. Doordat het leefgebied van de noordse woelmuis¹ potentieel wel afneemt, scoort variant 6 in 2050 positief (+), en niet sterk positief. Aangezien het leefgebied van de noordse woelmuis in 2100 verder afneemt, net als het leefgebied van niet-broedvogels en strandbroeders door de grotere erosie van de Hors, scoort variant 6 in 2100 neutraal (0).

Voor Rode Lijstsoorten zijn de effecten direct na realisatie negatief (-) als gevolg van het tijdelijk verlies van leefgebied voor insecten door de aanleg van de kerven en het verplaatsen van het Hoornderslag. In 2050 en 2100 is de kwaliteit van het leefgebied van insecten, vaatplanten, en duinvogels toegenomen, maar het oppervlak van het leefgebied van deze soortgroepen afgenomen. Voor de beoordeling wordt dezelfde redenering aangehouden als bij de beoordeling van effecten op Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijnsoorten: in 2050 is het netto effect van het beperkte oppervlakteverlies van leefgebied, de sterke kwaliteitsverbetering door toegenomen dynamiek en vermindering van verstoring positief (+). In 2100 is de afname van leefgebied voor de Rode Lijstsoorten groter en zijn de effecten als neutraal (0) beoordeeld.

Of deze variant vergunbaar is zal sterk afhankelijk zijn de omvang van het duingebied (en daarin aanwezige habitats) dat verdwijnt door erosie en hoe het verplaatsen van het strandpaviljoen precies beoordeeld wordt. Deze variant is hierom op dit moment negatief (-) beoordeeld.

Gebruiksfuncties

De ingrepen in het noorden en het loslaten van het beheer in het zuiden hebben weinig effect op de Hors. Hierdoor blijft de ruimte voor de militaire oefeningen na realisatie en in 2050 en 2100 nagenoeg gelijk aan de referentiesituatie. De effecten op het huidige en toekomstig gebruik van het militair oefenterrein zijn neutraal (0) beoordeeld.

In deze variant wordt circa iedere 12 jaar een megasuppletie toegepast in het noordelijk deel van het projectgebied. Hierdoor blijft daar de strandbreedte gegarandeerd en kan het veilig recreatief gebruikt worden. In het zuiden wordt het suppletieonderhoud gestopt, waardoor daar de kustlijn landinwaarts verplaatst. Strandhuisjes die op het zuidelijke stuk staan worden verplaatst naar het noordelijke deel. De verplaatsing van het strandpaviljoen bij paal 9 en de bijbehorende toegangsweg heeft geen effect op het (veilig) recreatief gebruik van het strand. Netto is er geen effect op het (veilig) recreatief gebruik van het

¹ De noordse woelmuis is een habitatrichtlijnsoort waar een kernopgave voor is vastgesteld binnen Natura 2000.

strand, omdat de functies in het noorden worden behouden. De effecten op het (veilig) recreatief gebruik van het strand zijn neutraal (0) beoordeeld.

De verplaatsing van de infrastructuur naar het noorden in reactie op de terugtrekkende kustlijn veroorzaakt directe en indirecte negatieve effecten op de bestaande infrastructuur. Tijdens de realisatie worden de strandopgang, het strandpaviljoen, en de bijbehorende infrastructuur verplaatst. Op lange termijn leidt de terugtrekkende kustlijn tot het verdwijnen van enkele wandelroutes, wat resulteert in een negatieve beoordeling voor de periode na realisatie, in 2050, en in 2100.

Na de realisatie is er vooral een negatief effect voor de ondernemingen die verplaatst zijn richting het noorden, doordat de aanlooproutes (bijvoorbeeld vanaf de camping) langer worden. Echter, verwacht wordt dat het merendeel van de bezoekers met de auto of fiets naar het strand reist. Voor hen verandert de aanloopafstand niet. Daarom is het effect op bedrijfsvoering neutraal (0) beoordeeld.

Duurzaamheid

Door het toepassen van een megasuppletie in variant 6 neemt het suppletieonderhoud toe. Na het realiseren van de megasuppletie neemt de erosie van de kustlijn namelijk toe ten opzichte van de referentie. Dat komt doordat de megasuppletie niet wordt beschermd door de strandhoofden en doordat deze 'uitsteekt' ten opzichte van de kustlijn ten noorden en zuiden van de megasuppletie. Doordat de strandhoofden in de referentiesituatie in 2100 minder effectief zijn als gevolg van zeespiegelstijging, neemt het verschil in suppletieopgave tussen de referentie en variant 6 wel af in de tijd. Bovendien wordt in variant 6 een kleiner deel van het projectgebied onderhouden met suppleties dan in de referentiesituatie, wat het verschil met de referentiesituatie kleiner maakt. In 2050 is het verschil met de referentiesituatie groter dan 50 % en in 2100 is het verschil kleiner dan 20 %. Daarom wordt variant 6 in 2050 als sterk negatief (--) en in 2100 als neutraal (0) beoordeeld.

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

In variant 6, waarbij ingrepen in het noorden worden gecombineerd met wildernis in het zuiden, hebben de voorgestelde maatregelen diverse effecten op het landschapstype en de -structuur. Het aanleggen van meerdere kerven en het gefaseerd aftoppen van de zeereep in het noordelijke deel hebben geen negatief effect op de landschapstypen en -structuren. Deze ingrepen sluiten aan op de bestaande dynamiek en leiden tot een toename van zandtransport. Voor het zuidelijke deel van het gebied brengt het loslaten van de basiskustlijn aanzienlijke veranderingen met zich mee, passend bij de dynamische kenmerken van het zuidwesten van Texel, wat één van de meest dynamische gebieden van Nederland is. Hoewel er grote veranderingen plaatsvinden, passen deze bij de ruigheid en openheid van het landschapstype, wat resulteert in een neutrale beoordeling na realisatie, in 2050 en in 2100.

De ruimtelijk-visuele kenmerken worden in het noordelijke deel van het projectgebied niet negatief beïnvloed door de aanleg van kerven en het aftoppen van de zeereep. Deze ingrepen passen bij de beleving en dynamiek van de duinen. In het zuidelijke deel zorgt het loslaten van de basiskustlijn voor een natuurlijker en weidser landschap, wat de beleving positief beïnvloedt. Hoewel de strandhoofden mogelijk achterloos kunnen worden, wat een rommelig gezicht kan geven, wordt de variant als neutraal beoordeeld na realisatie en als positief vanaf 2050, wanneer de natuurlijke kustlijn beter beleefbaar wordt.

Wat betreft de aardkundige waarden, leiden de ingrepen in het noordelijke deel tot een toename van natuurlijke dynamiek door extra zandtransport, hoewel de zandsuppletie dit effect enigszins dempt. Het loslaten van de basiskustlijn in het zuidelijke deel resulteert in afslag en mogelijk aangroei, wat de aardkundige processen zichtbaar maakt en als waardevol wordt aangemerkt. Terwijl de aardkundige waarden in het zuidelijke deel op lange termijn deels verdwijnen, neemt de natuurlijke dynamiek in het hele gebied toe, wat leidt tot een neutrale beoordeling na realisatie en in 2050, en een negatieve beoordeling in 2100 voor de oppervlakte van het bestaande landschap. De ruimte voor natuurlijke dynamiek wordt als sterk positief beoordeeld vanaf 2050 en 2100.

De cultuurhistorische waarden worden niet negatief beïnvloed door de aanleg van kerven en het aftoppen van de zeereep in het noordelijke deel. Deze ingrepen passen bij het dynamische beheer en raken geen cultuurhistorische elementen. In het zuidelijke deel heeft het loslaten van de basiskustlijn geen negatieve

effecten op cultuurhistorische waarden. De variant wordt als neutraal beoordeeld na realisatie, in 2050 en in 2100.

Ten slotte hebben de ingrepen in het noordelijke deel en het loslaten van de basiskustlijn in het zuidelijke deel geen negatief effect op archeologische (verwachtings)waarden. Deze waarden blijven onaangetast na realisatie, in 2050 en in 2100, wat resulteert in een neutrale beoordeling.

Overzichtstabel met effecten

Tabel 4.8 Effecten variant 6: Ingrepen in het noorden, wildernis in het zuiden

Thema	Aspect	Beoordelingscriterium	Na realisatie	2050	2100
water	waterkering	invloed op de huidige en toekomstige waterkering	0	-	-
	waterhuishouding	invloed op de zoetwaterhuishouding (verzilting)	0	0	0
natuur	habitat- en natuurtypen	oppervlakteveranderingen van habitat t.o.v. Natura 2000-doelstellingen	-	-	-
		veranderingen kwaliteit van habitat t.o.v. Natura 2000-doelstellingen	-	++	++
	Natura 2000: Habitatrichtlijnsoorten en vogels	veranderingen oppervlakte of kwaliteit leefgebieden t.o.v. Natura 2000-doelstellingen	-	+	0
	Rode Lijstsoorten	veranderingen oppervlakte leefgebieden	-	+	0
	natuurwetgeving	vergunbaarheid gebiedsbescherming en soortenbescherming Omgevingswet	-	n.v.t.	n.v.t.
gebruiks functies	defensie	gevolgen voor het huidige en toekomstig gebruik van het militair oefenterrein	0	0	0
	recreatie en toerisme	effect op het (veilig) recreatief gebruik van het strand	0	0	0
		effecten op bestaande infrastructuur	-	-	-
	bedrijvigheid	effecten op de bedrijfsvoering van ondernemers	-	0	0
duurzaamheid	duurzaamheid	effecten op duurzaamheid d.m.v. MKI-score	n.v.t.	--	0
landschap, cultuurhistorie en archeologie	landschap	effect op landschapstype en structuur	0	0	0
		effect op ruimtelijke visuele kenmerken	0	+	+
		effect op aardkundige waarden: bestaande waarden	0	0	-
		effect op aardkundige waarden: dynamiek	+	++	++
	cultuurhistorie	effect op historische geografische elementen, patronen en ensembles	0	0	0
	archeologie	effect op archeologische (verwachtings)waarde	0	0	0

5

OMGEVING

Dit hoofdstuk beschrijft het participatieproces dat in deze variantenstudie is doorlopen. In dit hoofdstuk is tevens een reflectie van de omgevingswerkgroep op de effectbeoordeling van de varianten opgenomen.

5.1 Aanpak

In het project is beoogd om een zorgvuldig omgevingsproces te doorlopen waarbij stakeholders tijdig zijn betrokken bij zowel de inhoud als de voortgang van het project. De inbreng vanuit de omgeving is in dit project opgehaald en verwerkt in deze eindrapportage (hoofdstuk 5.2). Voor dit project hanteren we een participatieladder met 4 treden: meebeslissen, meedoen, meedenken en meeweten. De projectgroep opereert op de trede meebeslissen. De expertgroep op de trede meedoen. De omgevingswerkgroep zit op trede meedenken en de brede omgeving zit op de trede meeweten.

De omgevingswerkgroep bestaat uit een aantal stakeholders die een specifiek belang hebben in het projectgebied. Stakeholders die vertegenwoordigd zijn in deze groep zijn bijvoorbeeld: de dorpscommissie, ondernemers in het gebied (recreatief en agrarisch), VVV-Texel en stichting kernwaarden Texel. De omgevingswerkgroep is op 3 momenten gevraagd advies te geven, namelijk op de probleem- en systeemanalyse, de uitgewerkte varianten en de effectbeoordeling. Uiteindelijk heeft de omgevingswerkgroep een reflectie gegeven op de uitgevoerde studie. Hierin is getracht om ruimte te geven aan een ieders belang en inbreng. De reflectie is opgenomen in paragraaf 5.2

In de informatiebijeenkomsten zijn alle geïnteresseerden geïnformeerd over het project en de voortgang. Dit is tweemaal gedurende de variantenstudie georganiseerd. Tijdens de eerste informatiebijeenkomst is een markt georganiseerd waarbij stakeholders enerzijds naar een presentatie konden van de probleem- en systeemanalyse en anderzijds naar de posterpresentatie met het ontwerp van de 6 varianten. In de tweede informatiebijeenkomst is de effectbeoordeling gepresenteerd en de uitkomsten van de variantenstudie.

5.2 Reflectie omgevingswerkgroep

De omgevingswerkgroep is gedurende de looptijd van het project driemaal bijeengekomen. De eerste keer op 4 december 2023 om de probleem- en systeemanalyse te bespreken en aanscherpingen hierover op te halen. De tweede keer op 6 maart 2024 om de ontwerpen te bespreken en aan te vullen. En de derde en laatste keer op 2 september 2024 om de resultaten van de effectbeoordeling te bespreken en gezamenlijk te reflecteren op het doorlopen proces en de uitkomsten. In totaal zijn voor deze bijeenkomsten 26 personen uitgenodigd die vanuit verschillende invalshoeken (nauw) bij het gebied betrokken zijn, o.a. vanuit natuur, landschap, economie en/of (economisch) gebruik. Tijdens de 3 bijeenkomsten was er sprake van een wisselende samenstelling van aanwezigen, de opkomst van de 3 sessies lag tussen de 7 en 20 personen.

In de derde bijeenkomst zijn de aanwezigen een zestal vragen voorgelegd. Doel van deze vragen was tweeledig: enerzijds om te peilen hoe de aanwezigen het doorlopen traject, - en inputmogelijkheden - hebben ervaren. Anderzijds om een globaal beeld te kunnen vormen over hoe de beoordeelde varianten en maatregelen gezien worden vanuit deze werkgroep. Daarbij is het belangrijk te benadrukken dat deze peiling niet gezien dient te worden als een brede en representatieve consultatie van de omgeving. Wel

geven de gestelde vragen en antwoorden een eerste inzicht in de houding bij personen die uitgenodigd zijn voor deze omgevingswerkgroepen en een direct belang hebben in of nabij het projectgebied.

De 6 vragen die daarbij zijn voorgelegd zijn:

- 1 denk je dat de varianten een compleet beeld geven om de kust dynamischer te maken?
- 2 kan je je vinden de beoordeling die zojuist is gepresenteerd?
- 3 wat vind je verrassend in de beoordeling?
- 4 heb je je jouw mening kunnen geven over de volgende onderdelen (resp. de 6 varianten, de knelpuntenanalyse, de uitwerking van de varianten, het beoordelingskader, de effectbeoordeling)?
- 5 welke van de varianten zou jij het liefst kiezen om verder uit te werken?
- 6 welke 3 maatregelen zie je het meest zitten?

Antwoorden op de vragen die zich richten op het doorlopen proces en de inspraakmogelijkheden zijn in meerderheid positief beantwoord. Er heerst een positief beeld over de vraag of de varianten een compleet geven van de mogelijkheden die er zijn voor het dynamiseren van de kust. Een meerderheid van de aanwezigen geven aan zij zich te kunnen vinden in de gepresenteerde beoordeling. Geen van de aanwezigen geeft aan zich niet te kunnen vinden in de gepresenteerde resultaten.

Op de vraag of de beoordeling verrassingen laat zien wordt verschillend gereageerd, een aantal geeft aan dat het geen verrassing is dat de variant met de kerven en het voortzetten van het huidige beheer (het meest) positief scoren. Een aantal mensen is verrast dat de grote strekdam negatief scoort. Ook is het voor een aantal van de aanwezigen verrassend hoeveel invloed de suppleties hebben op o.a. duurzaamheid en kosten. De aanwezigen geven aan dat zij het gevoel hebben dat zij hun mening hebben kunnen geven over de verschillende (tussen)producten. Op een vijfpuntschaal worden scores toebedeeld van tussen de 3,8 (effectbeoordeling) en 4,4 (de 6 varianten).

Antwoorden op de vragen die zich richten op eventuele voorkeuren geven een iets meer wisselend beeld. Op de vraag welke variant de omgevingswerkgroep het liefst uitgewerkt ziet worden, scoren variant 1 (het voortzetten van het huidige beheer) en variant 3 (het aanleggen van kerven) het hoogst. De wildernis variant kan gezien worden als de minst favoriete optie (meer dan de helft van de aanwezigen scoort deze variant het laagste). De meest populaire maatregelen zijn: het aftoppen van de zeereep, het aanleggen van meerdere kerven en het vasthouden van de duinvoet. Het stimuleren van de doorbraak van jonge duinvalleien wordt door een aantal genoemd. De overige maatregelen zoals het loslaten van de basiskustlijn en het landwaarts verleggen van de strandhoofden wordt slechts door een enkeling genoemd.

In de omgevingswerkgroep van 2 september is gevraagd aan de stakeholders hoe zij tegen de beoordeling aan kijken, welke varianten en maatregelen voor hen de voorkeur hebben, maar ook hoe zij hun betrokkenheid bij dit project hebben ervaren. De reflectie is opgesteld door Witteveen+Bos op basis van een enquête na de bijeenkomst, de omgevingswerkgroep heeft de onderstaande tekst gecontroleerd en aangevuld.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 Conclusies naar aanleiding van variantenstudie

Deze paragraaf beschrijft de belangrijkste bevindingen en conclusies die volgen uit de uitwerking en beoordeling van de varianten in de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest. Elk van de 6 varianten is opgebouwd uit een aantal maatregelen. Uit de Variantenstudie volgt dat een aantal maatregelen een positieve bijdrage heeft aan de projectdoelstellingen zonder dat er negatieve neveneffecten optreden. Dit maakt deze maatregelen geschikt om verder uit te werken. Van andere maatregelen zijn de voordelen beperkt en hebben (ook) negatieve effecten. Deze paragraaf presenteert eerst de algemene bevindingen, vervolgens een overzicht van de maatregelen met een positieve bijdrage en daarna de maatregelen zonder (of met nauwelijks) positieve bijdrage aan de projectdoelstellingen. Daarbij is aangegeven in welke variant de maatregel was opgenomen. Dit overzicht kan gebruikt worden om te bepalen welke maatregelen in een vervolgtraject gecombineerd kunnen worden tot een uiteindelijke variant en in een mogelijk vervolgtraject uitgewerkt kunnen worden.

Algemeen

- alle onderzochte varianten voldoen aan een indicatieve hoogwaterveiligheidstoets op raainiveau voor een hoge zeespiegelstijging in 2100. Hiermee voldoen alle varianten aan de projectdoelstellingen: het borgen van hoogwaterveiligheid bij een stijgende zeespiegel. Zolang de basiskustlijn (BKL) wordt gehandhaafd, is er geen negatief effect op het duinvolume. Zelfs als de BKL wordt losgelaten, zoals in variant 2 en 6 gebeurt, blijft op raainiveau de hoogwaterveiligheid op Texel voldoende. Wel neemt het duinvolume in deze varianten (sterk) af:
 - een aandachtspunt voor de hoogwaterveiligheid op lange termijn (bij grote zeespiegelstijging) is de hoogte van het aaneengesloten grensprofiel. Dit grensprofiel ligt in het projectgebied momenteel aan de achterzijde van de waterkering (soms > 1 km landwaarts van de zeereep) en varieert in hoogte. Lagere delen zijn op lange termijn mogelijk onvoldoende hoog. Door de grote afstand tussen het strand en dit grensprofiel is het niet mogelijk om dit te verhogen door natuurlijke processen;
- het suppleren van de kust in het projectgebied is waardevol voor het behoud van de huidige kwaliteit van recreatie en de lokale economie. Bovendien zijn de suppleties benodigd om het kustfundament (duin- en kustzone tot NAP -20 m) mee te laten groeien met zeespiegelstijging. Doordat een deel van het zand naar buiten het projectgebied verplaatst draagt het ook daar bij aan het mitigeren van de effecten van zeespiegelstijging;
- voor de natuur zijn de effecten van het huidige suppletieonderhoud zowel positief als negatief: enerzijds borgt het suppletieonderhoud het behoud van het huidige oppervlak van het duingebied, dat een hoge natuurwaarde heeft. Anderzijds beperkt het suppletieonderhoud de natuurlijke dynamiek. Zonder suppleties zou de zeereep in het noordelijk deel van het projectgebied erosief zijn en landwaarts verplaatsen. Dan zouden er meer natuurlijke kerven en mogelijk zelfs wash-overs in de zeereep vormen. Daardoor zou in het achterliggende gebied veel meer verstuing en verjonging optreden dan in de huidige situatie. Dat daarbij een deel van het duingebied (tijdelijk) verdwijnt past bij de processen die van nature optreden in de Waddenzee. Voor het ecologisch systeem van het duingebied heeft deze natuurlijke dynamiek meerwaarde, mits elders in de Waddenzee voldoende nieuw duinareaal ontstaat. Doordat het huidige kustbeleid de natuurlijke dynamiek in het gehele Nederlandse duingebied beperkt, is grootschalig verlies van zeldzame duinhabitats in het projectgebied onwenselijk. Ook heeft het

suppletieonderhoud negatieve duurzaamheidseffecten (hoge MKI-score) en heeft de zandverplaatsing een negatieve impact op het bodemleven in zee:

- doordat ten zuiden van het Hoornderslag in het komende decennia een grote zandplaat aan de kust vastgroeit (het verhalen van het ebschild), wordt verwacht dat het suppletieonderhoud in de komende decennia afneemt. Daarna neemt de suppletieopgave toe ten opzichte van de huidige situatie doordat de effectiviteit van de strandhoofden afneemt als gevolg van zeespiegelstijging. Deze ontwikkelingen treden ook op in de referentiesituatie (zonder het uitvoeren van maatregelen uit deze studie).

Maatregelen met positieve bijdrage aan de projectdoelstellingen

- het aftoppen van de zeereep (variant 1, 3 en 6) beoogt het ontstaan van stuifkuilen en bevordert de zandverstuiving naar het achterliggende duingebied. Hierdoor neemt de kwaliteit van de habitattypen (grijs duin) in het achterliggende duingebied toe. Dit draagt bij aan de doelstelling om natuurwaarden te vergroten in een veranderend klimaat;
- het vasthouden van de duinvoet (variant 1) in het bebouwde deel van het strand geeft zekerheid voor de ondernemers in het gebied, omdat de locatie van hun onderneming minder afhankelijk wordt van morfologische ontwikkelingen van het strand en de zeereep. De maatregel heeft geen relevant negatief effect op hoogwaterveiligheid of natuur doordat het een klein oppervlak en kleine volumes betreft in een gebied waar de verstoring door recreatie ook in de referentiesituatie relatief groot is. De maatregel draagt bij aan het bieden van voldoende ruimte op het strand en kan in omvang mogelijk geoptimaliseerd worden (zie aanbevelingen);
- de aanleg van kerven (variant 3 en 6) vergroot de natuurlijke dynamiek in het projectgebied. Door de kerven neemt de zandverstuiving naar het achterliggende duingebied toe, dit leidt onder meer tot een kwaliteitsverbetering van het habitatype grijs duin. De verbeterde kwaliteit van het habitatype is positief voor de soorten die in dit gebied leven (zowel flora als fauna). De maatregel draagt sterk bij aan de doelstelling om natuurwaarden te vergroten in een veranderend klimaat. Hoogwaterveiligheid komt niet in het geding, mits de kerf niet te diep wordt uitgegraven. Als het vrijkomende zand deels teruggeplaatst wordt in het profiel kan een positief effect op de hoogwaterveiligheid gerealiseerd worden. Met betrekking tot de vormgeving wordt aanbevolen om in het noordelijk deel van het projectgebied de vorming van nieuwe paraboolduinen achter de kerven te stimuleren. Nieuwe paraboolduinen kunnen op lange termijn leiden tot de vorming van natte duinvalleien op een hoogte die aansluit bij de op dat moment aanwezige grondwaterstand. Geadviseerd wordt om de kerven in 2 fasen aan te leggen en met name na de aanleg in de eerste fase de ontwikkeling goed te monitoren, vooral in relatie tot verstuiving naar het achterliggende duingebied. Dit is ook nadrukkelijk de wens van de omgevingswerkgroep, waarin nog vragen leven over de effectiviteit en optimale vormgeving van de kerven. Het is ook van belang dat het beheer van de kerven na aanleg goed wordt uitgevoerd om te voorkomen dat de kerven snel dichtgroeien (zoals naar verwachting gebeurd in variant 6) of te diep uitslijten. Aanbevolen wordt om op voorhand duidelijk te communiceren dat beheer een belangrijk onderdeel is van het realiseren van kerven, om te voorkomen dat door het beheer het beeld ontstaat dat de aanleg niet succesvol is geweest.

Maatregelen zonder (of met nauwelijks) bijdrage aan de projectdoelstellingen

- het volledig loslaten van de BKL (variant 2) heeft een negatieve impact op de gebruikswaarde van het strand en recreatievoorzieningen (zoals verharde duinovergang, paviljoens en parkeerplaatsen). Daarnaast gaat waardevol duinhabitat verloren. De afname van waardevol duinhabitat is in conflict met de manier waarop Natura 2000-doelen zijn verankerd in de nationale wet- en regelgeving en is daarmee naar verwachting niet vergunbaar. Daarbij geldt wel de nuancering zoals beschreven onder het kopje 'Algemeen': de grotere natuurlijke dynamiek die ontstaat in de zeereep door het loslaten van de BKL heeft wel degelijk ecologische meerwaarde. Deze meerwaarde compenseert echter niet de grote oppervlakteverliezen die het gevolg zijn van het volledig loslaten van de BKL zoals toegestaan in de maatregel die opgenomen is in variant 2;
- het stoppen van natuurbeheer (variant 2) wordt afgeraden. Het staken van het natuurbeheer leidt ertoe dat de natuurlijke processen die plaatsvinden in het gebied, zoals verzuring, successie en verstruweling, sneller optreden. Daardoor blijven er minder waardevolle 'jonge' habitattypen, zoals wit en grijs duin en natte duinvalleien over. Natuurbeheer is noodzakelijk omdat het huidige kustbeheer de natuurlijke

dynamiek in de Nederlandse duinen beperkt waardoor weinig natuurlijke verjonging van habitats ontstaat;

- het uitvoeren van een megasuppletie (variant 4 en 6) heeft hoge kosten en negatieve duurzaamheidseffecten in het projectgebied¹. Dit komt doordat de strandhoofden minder effectief worden. Bestaande en toekomstige knelpunten worden niet opgelost, de gevolgen voor recreatie zijn onzeker en de maatregel heeft geen grote voordelen voor natuur. Voor het projectgebied heeft de megasuppletie geen significante voordelen ten opzichte van het huidige suppletieonderhoud;
- de aanleg van een grote strekdam (variant 5) draagt niet bij aan de doelstelling voor natuur en biedt slechts beperkte voordelen voor de suppletieopgave. Deze maatregel leidt tot een negatief effect voor de defensiefunctie, omdat de Hors in omvang afneemt als gevolg van een afname van het zandtransport in die richting. De maatregel heeft een negatief effect op het landschap en is in strijd met het huidige beleid voor de kustverdediging ('harde' maatregelen waar het moet, 'zachte' maatregelen waar het kan). Verder neemt de dynamiek in de duinen verder af ten opzichte van de referentie, wat een negatief effect heeft op de daar voorkomende soorten.

Maatregelen met voor- en nadelen

- het toestaan van betreding in de zeereep verhoogt de recreatieve mogelijkheden in het gebied en zorgt voor kleinschalige verstuingen naar het achterliggende duingebied. Dit heeft een positief effect op de habitattypen. Tegelijkertijd zorgt betreding voor een toename van de verstoring, wat leidt tot een negatief effect op bepaalde soorten. In het vervolgtraject kan worden overwogen of deze maatregel periodiek en/of lokaal toegevoegde waarde heeft;
- het stimuleren van een doorbraak op de Hors zorgt voor positieve effecten op het ontstaan van jonge, natte duinvalleien en voor soorten (o.a. groenknolorchis). Anderzijds zorgt deze maatregel voor een afname van de bruikbaarheid van het strand als oefenterrein voor defensie;
- het verhogen van de strandhoofden is in potentie een maatregel waarmee de suppletieopgave wordt beperkt en tevens wordt voorgesorteerd op zeespiegelstijging. De kosteneffectiviteit is echter onzeker, omdat de beperking van die suppletieopgave vooraf moeilijk is te kwantificeren;
- het verplaatsen van het strandpaviljoen heeft als voordeel dat in het zuiden een groter aaneengesloten natuurgebied ontstaat. Het strandpaviljoen wordt noordelijk verplaatst naar een locatie waar de kust minder erodeert, hierdoor zijn er minder beperkingen voor het recreatief gebruik van het strand. Echter: de verwachting is dat het aanwezige ebschild dat voor de kust aanwezig is, binnen 10 jaar verheelt met de kust. Hierdoor neemt de erosie van het strand na verhelings van het ebschild tijdelijk af. Het verdient daarom de aanbeveling om de verplaatsing van het strandpaviljoen pas op langere termijn te overwegen (na 2050). Hierbij moet aandacht worden besteed aan het verkrijgen van de benodigde natuurvergunningen en het (tijdelijk) verlies aan Natura 2000-gebied op de nieuw aangewezen locatie.

6.2 Aanbevelingen voor het vervolg

In deze paragraaf worden aanbevelingen gedaan voor het toepassen van de resultaten van de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest. In het vervolgtraject kan daarmee een variant worden samengesteld waarin de meest effectieve maatregelen - die kunnen rekenen op draagvlak bij de samenwerkende partijen - zijn opgenomen. De aanbevelingen zijn:

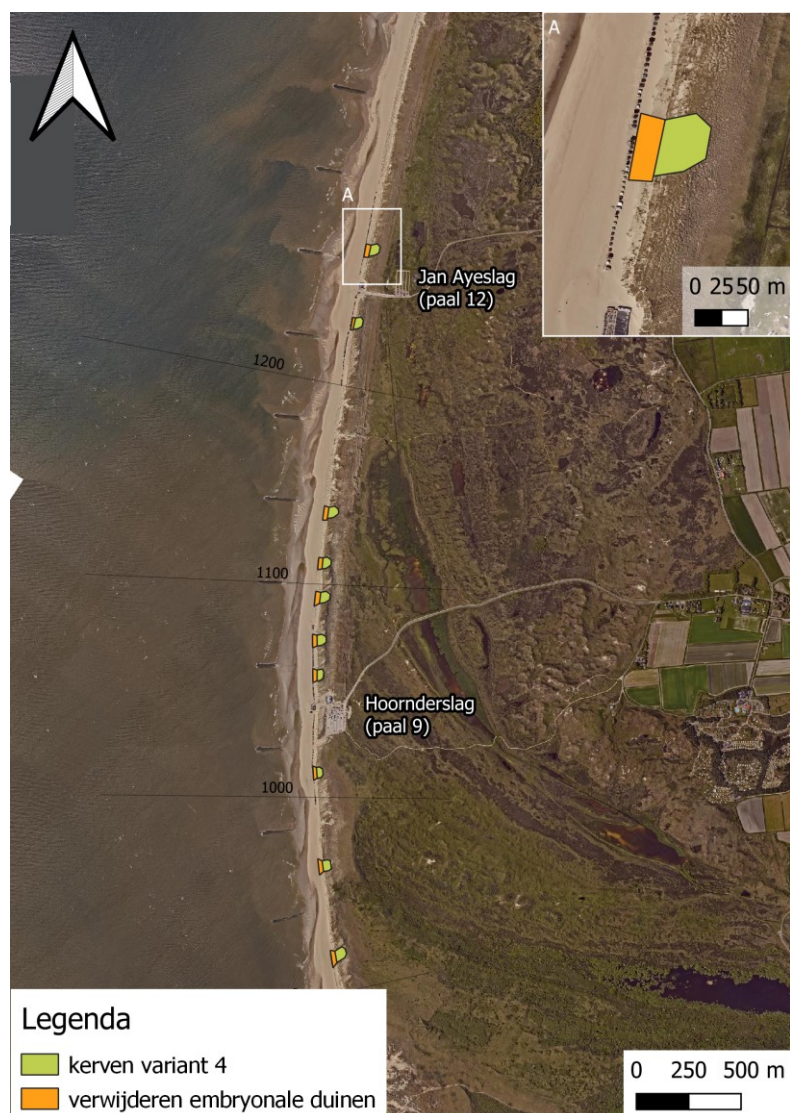
- werk de aanleg van kerven verder uit en gebruik daarbij de inzichten uit de aanleg en monitoring van de kerf ter hoogte van strandpaal 14. De aanleg van kerven is waardevoller dan het enkel aftoppen van de zeereep, omdat kerven een groter gebied achter de zeereep de zandverstuiving doen toenemen. Het is daarvoor wel van belang dat middels beheer de vorming van embryonale duinen zeewaarts van de

¹ Rijkswaterstaat voert het beheer en onderhoud van de kust met zandsuppleties uit vanuit een meerjarig programma Kustlijnzorg [lit. 12.]. Daarvoor wordt jaarlijks een volume van 10.000.000 m³ gesuppleerd in Nederland met als doel om het kustfundament mee te laten stijgen met zeespiegelstijging. De suppleties in het projectgebied maken ook onderdeel uit van het programma kustlijnzorg en dragen daarmee bij aan het verhogen van het kustfundament. Doordat de varianten geen effect hebben op de totale suppletieopgave binnen het programma Kustlijnzorg, geldt dat als er meer gesuppleerd wordt binnen het projectgebied er conform het programma elders minder gesuppleerd hoeft te worden. Wel geldt dat de duurzaamheidsimpact (MKI-kosten) voor suppleties in het projectgebied relatief hoog zijn, doordat deze altijd uitgevoerd worden als strandsuppleties.

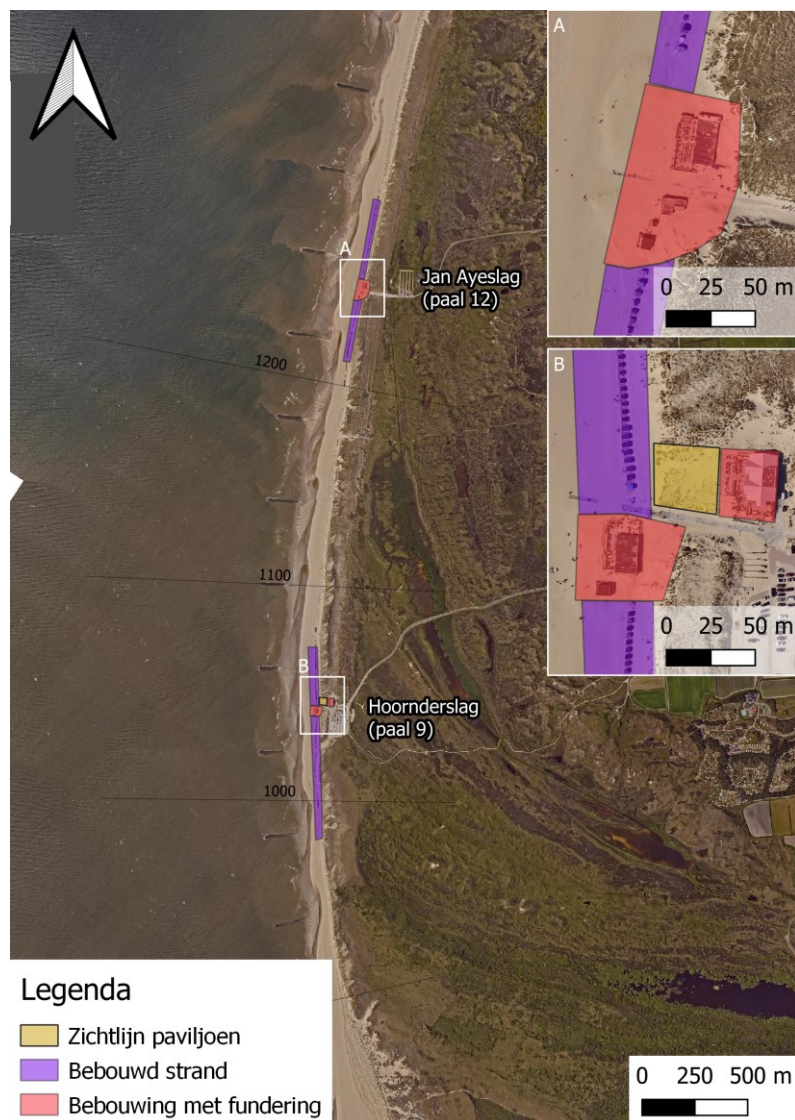
kerven wordt tegengegaan. Dit geldt voor een zone van ongeveer 70 m in kustlansrichting bij iedere kerf (afbeelding 6.1);

- houdt de duinvoet vast in het bebouwde deel van het strand waar bebouwing met een fundering staat. Dit betreft de strandpaviljoens en -kiosken bij het Hoornderslag en het Jan Ayeslag (afbeelding 6.2). Het vasthouden van de duinvoet op deze locaties biedt de ondernemers in het gebied de zekerheid dat zij hun vaste bebouwing kunnen laten staan en seizoensbebouwing kunnen plaatsen. Dit stimuleert het doen van duurzame investeringen en draagt bij aan het behoud van de recreatieve waarde van het gebied. De maatregel heeft door de beperkte omvang en locatie (ongeveer 100 m ten noorden en zuiden van de verharde duinovergang) geen relevant negatief effect op hoogwaterveiligheid of natuur;
- onderzoek en experimenteer met maatregelen om de suppletieopgave te beperken. Des te meer omdat de suppletieopgave toe gaat nemen als gevolg van zeespiegelstijging en de duurzaamheidsimpact van zandsuppleties relatief groot is. Denkrichtingen hierbij zijn:
 - het in enige mate landwaarts verleggen van de BKL in het zuidelijk deel van het projectgebied, een maatregel die indien in beperkte schaal toegepast meerwaarde kan hebben voor de natuur;
 - het verhogen en landwaarts verlengen van een aantal strandhoofden. Doordat de strandhoofden dieper komen te liggen worden ze op termijn minder effectief. Tegelijk is het niet goed mogelijk om de effectiviteit van het verhogen op voorhand te kwantificeren. Door deze maatregel toe te passen op een klein deel van de strandhoofden (in het bebouwde deel van het strand) kunnen relevante inzichten verkregen worden;
 - het optimaliseren van de suppletievolumes en vormgeving zodanig dat er minder frequent zandsuppleties nodig zijn in het gebied. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de natuurlijke sedimenttransporten in het gebied en de effectiviteit van de strandhoofden;
 - mogelijk kan een deel van het zand dat nodig is voor het aanvullen van het strand uit de duinen gehaald worden, bijvoorbeeld het zand dat vrijkomt bij de aanleg of het beheer van kerven. Bekend is immers dat ongeveer 40 % van het zand dat op het strand geplaatst wordt in de zeereep waait en daar wordt vastgelegd door de groei van helm en dat een belangrijk deel van de duurzaamheidsimpact van zandsuppleties een gevolg is van de winning en het transport op zee;
- optimaliseer het type zand dat toegepast wordt in de suppleties ten behoeve van de ecologie. Onderzoek heeft aangetoond dat het ecologisch herstel van bodemleven beter verloopt als de korrelgroottes overeenkomen met de korrelgroottes op de suppletielocaties [lit. 9, 10]. Voor verschillende duinhabitats is het ook van belang dat het zand dat verspreid wordt een voldoende hoog kalkgehalte heeft. Rijkswaterstaat doet dit reeds binnen de kaders van programma Kustlijnzorg;
- monitor hoe de maatregelen zich ontwikkelen en hoe dit de effectiviteit beïnvloedt. De voorgestelde maatregelen in deze studie hebben effect op de natuurlijke dynamiek in het projectgebied. Hierdoor is het op voorhand niet mogelijk om precies te voorspellen hoe de maatregelen zich ontwikkelen. Maak vooraf afspraken wanneer ingrijpen noodzakelijk is, bijvoorbeeld wanneer een maatregel zich niet in de gewenste richting ontwikkelt en communiceer dit met de omgeving;
- houdt rekening met de vergunbaarheid van de maatregelen met het oog op Natura 2000-wetgeving en houdt bij de uitvoeringsperiode rekening met het storm- en broedseizoen;
- tot slot: inwoners van Texel zijn terecht trots op dit gebied: blijf hen op passende wijze betrekken bij de keuze en verdere uitwerking van deze maatregelen.

Afbeelding 6.1 Indicatieve weergave van de locaties waar kerven voorzien zijn in variant 4 (licht groene vlakken) en in welke gebieden daarom middels beheer de vorming van embryonale duinen tegengegaan moet worden (oranje vlakken)

Afbeelding 6.2 Indicatieve weergave van het gebied dat in de strandnota van de gemeente Texel is vastgelegd als bebouwd strand (paarse vlakken) en de zones binnen het bebouwde strand waar bebouwing met fundering geplaatst wordt (rode vlakken)

REFERENTIES

- 1 Visie en Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel, oktober 2021.
- 2 Witteveen+Bos (2023). Probleem- en systeemanalyse. Variantenstudie Texel Zuidwest. Definitief. 136907/23-020.824. Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V. | Deventer.
- 3 Witteveen+Bos (2024). Ontwerpnotitie. Variantenstudie Texel Zuidwest. Definitief. 136907/24-008.492. Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V. | Deventer.
- 4 Witteveen+Bos (2024). Achtergronddocument effectbeoordeling. Variantenstudie Texel Zuidwest. Definitief. 136907/24-013.859. Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V. | Deventer.
- 5 Witteveen+Bos (2024). Effectbeoordeling. Variantenstudie Texel Zuidwest. Definitief. 136907/24-013.839. Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V. | Deventer.
- 6 Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 'Basiskustlijn 2012', WD0812LV021, 2012.
- 7 Bilius, M., F. Sierdsma, G. Vriens, J. Koopman, B. van den Brink, A.J. Rossenaar & J. Meijer (2016). Natura 2000-beheerplan Texel. Provincie Noord-Holland, Haarlem. Dienst Landelijk Gebied, Staatsbosbeheer; in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.
- 8 Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Rijkswaterstaat Zee en Delta (2016). Natura 2000-beheerplan Noordzeekustzone. Periode 2016-2022.
- 9 Janssen, G. (2022). De effecten van verandering in korrelgrootte door zandsuppleties in het kustecosysteem. Een literatuur review als opmaat voor een beoordelingskader. Kustadvies.
- 10 Wijsman, J. W. M., Prins, T. C., Moons, J. J. S., & Herman, P. M. J. (2023). Changed sediment composition prevents recovery of macrobenthic community four years after a shoreface nourishment at the Holland coast. *Estuarine, Coastal and Shelf Science*, 293, 108521.
- 11 Omgevingsplan gemeente Texel, laatst gewijzigd 2 januari 2024, geraadpleegd op 23 september 2024 <https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/documenten/akn-nl-act-gm0448-2020-omgevingsplan-2/overzicht?session=e3d465f8-8b27-4201-9392-df43bebff5b9>
- 12 Uitvoeringsprogramma Kustlijnzorg. Helpdesk Water. Opgehaald op 13 september 2024, van <https://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/waterveiligheid/kust/uitvoeringsprogramma-kustlijnzorg/>

Bijlage(n)

BIJLAGE: DOORKIJK NAAR HET VERVOLG: BENODIGDE PROCEDURES

Op basis van de ontwerpen van de varianten en de bijbehorende effectbeoordeling beschrijft deze bijlage op hoofdlijnen welke vergunningen nodig kunnen zijn voor aanleg van (maatregelen uit) de varianten.

Aanpassingen van het project, verdere uitwerking, veranderende omstandigheden of nieuwe wet- en regelgeving kunnen ertoe leiden dat de vereisten voor vergunningen veranderen. Hierdoor is het mogelijk dat in de loop van het project wijzigingen optreden in de hoeveelheid en soort aan te vragen vergunningen die in dit hoofdstuk zijn opgenomen. Daarom is het raadzaam om na het bepalen van de definitieve maatregelen een vergunningenscan uit te voeren.

Achtereenvolgens bespreken we de grond-, water- en natuurgerelateerde activiteiten. Voor de overige activiteiten is onvoldoende informatie beschikbaar of kan beter worden uitgewerkt op een later moment. Ook is het relevante Omgevingsplan geraadpleegd. Het tijdelijke omgevingsplan van de gemeente Texel bestaat uit reeds bestaande bestemmingsplannen. Om die reden wordt naar de specifieke artikelen in het bestemmingsplan verwezen.

I.1 Grondgerelateerde activiteiten

Ontgrondingsactiviteit (Art. 5.1 lid 1 onder c van de Omgevingswet)

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit uit te voeren, tenzij een uitzondering van toepassing is:

- uitzonderingen: Artikel 6.28, 16.7, 16.8 en 16.9 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal):
 - als deze uitzonderingen niet van toepassing zijn, is een omgevingsvergunning vereist; mogelijke uitzonderingen zijn:
- ontgroning bij bouwwerkzaamheden of infrastructuur: ontgroning is toegestaan voor het bouwen, onderhouden of slopen van bouwwerken, evenals voor het aanleggen, onderhouden, veranderen of verwijderen van wegen of waterstaatswerken (met uitzondering van watergangen en vaargeulen);
- waterstaatswerk door waterbeheerder: ontgroning is toegestaan voor maatregelen die voortvloeien uit een omgevingsplan, projectbesluit of omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, wanneer het aanleggen, veranderen of verwijderen van een waterstaatswerk plaatsvindt door of namens de waterbeheerder;
- beperkte ontgroning tot 10.000 m³: Ontgroning is toegestaan als onderdeel van een maatregel uit een omgevingsplan, projectbesluit of omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, zolang er niet meer dan 10.000 m³ grond wordt ontgraven.

Omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit uitvoeren van werken

Enkelbestemming Natuur - Kuststrook

Op grond van de enkelbestemming Natuur - Kuststrook (artikel 32.5.1 bestemmingsplan 'Buitengebied Texel 2013') geldt er een omgevingsvergunningplicht voor het ophogen, afgraven of egaliseren van gronden of het op een andere wijze ingrijpend wijzigen van de bodemstructuur of de bodemsamenstelling dan wel de bodemopbouw. Voor het afgraven van zand en het elders verwerken van het afgegraven zand (waardoor er sprake is van ophoging van de bodem) is een omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit uitvoeren van werken nodig.

Er geldt conform artikel 32.5.2 een uitzondering voor:

- het normale onderhoud of het normale gebruik;
- de bestrijding van een aanwezige of dreigende calamiteit;
- plaggen.

Plaggen wordt in het bestemmingsplan gedefinieerd als het verwijderen van de bovenste grondlaag met begroeiing. Het aftoppen van de duinen valt dus wel onder de uitzondering. Echter, onder de dubbelbestemming en de gebiedsaanduiding is het niet uitgezonderd, waardoor het toch onderdeel is van de aanvraag voor de omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit uitvoeren van werken.

Dubbelbestemming Waterstaat - Waterkering

Op grond van de dubbelbestemming Waterstaat - Waterkering (artikel 58.3.1 bestemmingsplan 'Buitengebied Texel 2013') moet een omgevingsvergunning worden aangevraagd voor het ophogen, afgraven of egaliseren van gronden of het op een andere wijze ingrijpend wijzigen van de bodemstructuur of de bodemsamenstelling dan wel de bodemopbouw. Voor het afgraven van zand en het elders verwerken van het afgegraven zand (waardoor er sprake is van ophoging van de bodem) is een omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit uitvoeren van werken nodig. De werkzaamheden die in de verschillende varianten worden uitgevoerd vallen niet onder de in artikel 58.3.2 genoemde uitzonderingen.

Gebiedsaanduiding Vrijwaringszone - duin

Op grond van de gebiedsaanduiding Vrijwaringszone - duin (artikel 61.6.2.1 bestemmingsplan 'Buitengebied Texel 2013') moet een omgevingsvergunning worden aangevraagd voor het ophogen, afgraven of egaliseren van gronden. Voor het afgraven van zand en het elders verwerken van het afgegraven zand (waardoor er sprake is van ophoging van de bodem) is een omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit uitvoeren van werken nodig. De werkzaamheden die in de verschillende varianten worden uitgevoerd vallen niet onder de in artikel 61.6.2.2 genoemde uitzonderingen.

Watergerelateerde activiteiten

Voor watergerelateerde activiteiten is vaak een omgevingsvergunning (beperkingengebiedactiviteit) nodig, wanneer deze activiteiten plaatsvinden in gebieden die beheerd worden door de waterbeheerder. Voor Texel betreft dit normtraject 5-1, dat onderdeel is van de primaire waterkering en wordt beheerd door het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Tabel I.1 Toepassing beperkingengebiedactiviteiten

Variant	Toepasselijkheid
1. Voortzetten van het huidige beheer (met kleine aanpassingen)	een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit wordt hier onwaarschijnlijk geacht
2. Wildernisgebied zonder beheer	gelet op het feit dat voor deze variant geen maatregelen toegepast worden is hier geen sprake van een activiteit met effect op het beperkingengebied. Voor deze variant is geen sprake van een vergunningplicht
3. Aanleggen van meerdere kerven	op grond van artikel 2.86 Waterschapverordening Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is het verboden om zonder omgevingsvergunning een ontgraving uit te voeren in het beperkingengebied waterkering en beschermingszone A bij een waterkering. De kerf wordt afgegraven in de zeereep, dat onderdeel is van de primaire waterkering. Deze omgevingsvergunning is nodig
4. Aanbrengen megasuppletie	op grond van artikel 2.86 Waterschapverordening Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is het verboden om zonder omgevingsvergunning een ontgraving uit te voeren in het beperkingengebied waterkering en beschermingszone A bij een waterkering. De ontgraving ten behoeve van de suppletie vindt plaats op de Noordzee en valt buiten de scope van dit project. Om die reden is deze omgevingsvergunning niet nodig NB: In het vigerende Natura 2000-beheerplan van de Noordzeekustzone - waar de suppletie plaatsvindt - zijn reguliere suppleties vrijgesteld van de vergunningplicht,

Variant	Toepasselijkheid
	mits aan diverse voorwaarden wordt voldaan (om significante effecten op Natura 2000-habitats en soorten te voorkomen). In het beheerplan staat dat deze vrijstellingsvoorwaarden geldig zijn voor alle suppleties die Rijkswaterstaat uitvoert in het kader van de kustlijnverzorging. Gezien het volume van de megasuppletie wordt verwacht dat deze vrijstelling en deze voorwaarden ook gelden voor de megasuppletie
5. Aanleg van een grote strekdam	op grond van artikel 2.11 Waterschapverordening Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is het verboden om zonder omgevingsvergunning een bouwwerk te plaatsen of te behouden in het beperkingengebied vanwege in beheer bij het hoogheemraadschap
6. Ingrepen in het noorden, wildernis in het zuiden	op grond van artikel 2.86 Waterschapverordening Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is het verboden om zonder omgevingsvergunning een ontgraving uit te voeren in het beperkingengebied waterkering en beschermingszone A bij een waterkering. De kerf wordt afgegraven in de zeereep, dat onderdeel is van de primaire waterkering. Deze omgevingsvergunning is nodig

I.2 Natuurgerelateerde activiteiten

Omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit (Art. 5.1 lid 1 onder e van de Omgevingswet)

Op grond van artikel 5.1 lid 1 onder e van de Omgevingswet is een omgevingsvergunning nodig voor een Natura 2000-activiteit. Een Natura 2000-activiteit wordt in de Omgevingswet gedefinieerd als een activiteit, inhoudende het realiseren van een project als bedoeld in artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Uit deze definitie valt af te leiden dat activiteiten die wel direct verband houden met het beheer van een Natura 2000-gebied, geen Natura 2000-activiteit zijn. De omgevingsvergunning uit artikel 5.1 Ow is in dat geval niet van toepassing.

Uit de rechtspraak volgt dat 'beheer' verwijst naar het instandhoudingsbeheer van een gebied. Bij het beoordelen van de vraag of iets een beheermaatregel is, is van belang of het doel van de maatregel ziet op het behalen of behouden van de instandhoudingsdoelen van dat gebied.

Het realiseren van kerven is opgenomen als maatregel in het Natura 2000-beheerplan van Duinen en Lage Land Texel als onderdeel van herstelstrategie 3: Herstel van landschapsvormende processen (systeemgerichte strategie)

Variant 3 kan dus worden aangemerkt als 'beheer' van een Natura 2000-gebied en valt daarom niet onder de definitie van een Natura 2000-activiteit op grond van de Omgevingswet. De omgevingsvergunning uit artikel 5.1 lid 1 van de Omgevingswet is zodoende niet van toepassing. Voor de overige varianten dient nader te worden onderzocht of deze vallen onder de instandhoudingsdoelstellingen van de beheerplannen.

I.3 Relatie met de Milieueffectrapportage

Bij ingrijpende projecten zoals de varianten in de kustdynamiek van Texel Zuidwest kan, afhankelijk van de aard, omvang en locatie van de activiteiten, een Milieueffectrapportage (MER) verplicht zijn. De concrete activiteiten moeten daarom altijd worden getoetst aan de MER-regelgeving om te bepalen of de milieueffecten significant zijn.

Een MER kan verplicht zijn in situaties waarin ontgrondingsactiviteiten (zoals afgravingen en suppleties) grote hoeveelheden grond verplaatsen en daarmee invloed hebben op natuurwaarden, waterhuishouding en landschapsstructuur. Ook kan het nodig zijn voor watergerelateerde werken, zoals de aanleg van kerven of strekdammen binnen of nabij beschermde gebieden, die mogelijk de hydrologische en ecologische balans

beïnvloeden. Daarnaast kunnen natuuractiviteiten nabij Natura 2000-gebieden, wanneer deze significante gevolgen hebben voor instandhoudingsdoelstellingen, aanleiding geven tot een MER-plicht.

In bijlage V van het Omgevingsbesluit worden de projecten aangewezen waarvoor een MER of een MER-beoordeling verplicht is. De activiteiten die in dit rapport worden beschreven, vallen echter niet onder de benoemde categorieën van bijlage V. Daarom is voor de beschreven varianten en activiteiten in de kustdynamiek van Texel Zuidwest geen MER-plicht van toepassing.

I.4 Procedure en doorlooptijden

Afhankelijk van de aard en impact van de activiteiten binnen het project, kunnen verschillende vergunningsprocedures van toepassing zijn: de reguliere of uitgebreide procedure. De keuze voor de ene of de andere procedure heeft invloed op de doorlooptijd en complexiteit van de vergunningaanvraag.

Reguliere procedure

De reguliere procedure wordt in de meeste gevallen toegepast voor vergunningaanvragen zonder complexe of grootschalige milieugevolgen. Voor de reguliere procedure gelden de volgende kenmerken:

- doorlooptijd: de beslistermijn is 8 weken, met een mogelijke verlenging van 6 weken;
- inspraak: tijdens de reguliere procedure is er geen verplichting tot uitgebreide inspraak van belanghebbenden. Bezwaar kan worden ingediend na het verlenen van de vergunning.

Uitgebreide procedure

Voor meer ingrijpende activiteiten met grotere milieueffecten of bij aanvragen in beschermde natuurgebieden, geldt de uitgebreide procedure. De uitgebreide procedure is verplicht voor Natura 2000-activiteiten, of MER-plichtige activiteiten. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij het aanleggen van meerdere kerven, megasuppleties, of het plaatsen van bouwwerken zoals strekdammen in de zeereep.

- doorlooptijd: de beslistermijn is 6 maanden, met een mogelijke verlenging van 6 weken;
- inspraak: bij de uitgebreide procedure vindt een verplichte fase van vooroverleg plaats waarin de aanvraag ter inzage wordt gelegd en belanghebbenden hun zienswijzen kunnen indienen.

I.5 Samenvatting

Voor alle varianten in het project zal waarschijnlijk een omgevingsvergunning voor grondgerelateerde activiteiten moeten worden aangevraagd. Bij variant 4 (megasuppletie), variant 5 (strekdam), en variant 6 (ingrepen in het noorden, wildernis in het zuiden) is aanvullend onderzoek nodig om vast te stellen of deze in lijn zijn met de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden en of er mogelijk geen significante negatieve effecten optreden.

Hoewel een milieueffectrapport (MER) doorgaans verplicht is bij ingrijpende projecten, is voor de varianten in dit project geen MER noodzakelijk, aangezien de activiteiten niet onder de mer-(beoordelings)plichtige categorieën van bijlage V van het Omgevingsbesluit vallen. Er is een mogelijkheid dat deze conclusie nog kan veranderen op basis van het verdere onderzoek naar de natuureffecten, omdat wanneer significantie effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, een passende beoordeling nodig zou kunnen zijn. Het opstellen van een passende beoordeling leidt tot een plan-mer-plicht. In beginsel kan het project voor alle varianten via de reguliere procedure worden voortgezet.

BIJLAGE: SFEERVERSLAG OMGEVINGSBIJEENKOMST 25 NOVEMBER

Op maandagavond 25 november was de tweede bewonersavond in de Waldhoorn over de toekomstige ontwikkeling van de zuidwestkust van Texel (vanaf Paal 12 t/m de Hors). De belangstelling was groot; er kwamen in totaal zo'n 160 mensen naar de bijeenkomst. De Provincie en ingenieursbureau Witteveen+Bos lichtten de uitkomsten van het onderzoek toe aan de hand van een presentatie die 2 keer werd gegeven.

Projectleider Peter de Waal Malefijt van de Provincie trapte af met een korte uitleg over de aanleiding van het onderzoek. Dat is een aantal knelpunten op het gebied water (zeespiegelstijging in relatie tot waterveiligheid, kustonderhoud), natuur (duinen zijn dichtgegroeid met oude ruige vegetaties) en gebruik (o.a. te smal strand voor recreatie, strandhoofden werken minder goed door zeespiegelstijging, te weinig ruimte voor landingsoefeningen).

Onderzochte oplossingen

Daarna gaf oud-Tesselaar Wim Ridderinkhof als technisch manager van Witteveen+Bos een uitgebreide toelichting over de 6 onderzochte oplossingen ('varianten'). Deze varianten lopen uiteen van het aanleggen van meerdere kerven, een mega-zandsuppletie, een grote strekdam tot 'wildernisgebied' zonder beheer. Daarna is bepaald wat de (positieve of negatieve) effecten van elke variant zijn in 2050 en 2100 op de thema's water, natuur, gebruik, landschap, duurzaamheid en kosten. Wim legde deze beoordeling verder uit aan de hand van een aantal voorbeelden.

Elke variant bestaat uit verschillende maatregelen. Uit de 'effectbeoordeling' blijkt dat het samenvoegen van een aantal maatregelen (uit diverse varianten) leidt tot de beste oplossing voor de knelpunten. Deze maatregelen zijn: het aftoppen van de zeereep, plaatselijk vasthouden van de duinvoet, aanleggen van kerven, voortzetten van het natuurbeheer en het optimaliseren van de zandsuppleties. De onderzoekers geven daarom aan de provincie en betrokken partners het advies om deze maatregelen verder uit te werken.

Vragen uit de zaal

Na afloop van de presentatie werden uit zaal de nodige vragen gesteld. Deze gingen o.a. over de waterveiligheid, hoe hoog de zeespiegel op termijn stijgt, het verhogen van de bestaande strekdammen en het effect van de ingrepen op de grondwaterstand en -stroming in de polder. Ook konden mensen hun reactie of ideeën geven over het vervolg, zie kader.

Opgehaalde reacties

Mooie presentatie, succes met het vervolg!

Stuifzand van strandslagen en duintoppen terugbrengen op het strand. Daar komt het ook vandaan!

Zeer informatief, dank!

Mooie studie met goed uitgewerkte varianten en prognoses.

Degelijke studie, mooi uitgewerkt. Ik ga voor [variant] 3.

Vervolg

Uiteindelijk bepalen de provincie en kustpartners (gemeente Texel, Rijkswaterstaat, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Staatsbosbeheer en Rijksvastgoedbedrijf/Defensie) gezamenlijk welke variant of set van maatregelen verder worden uitgewerkt. De bestuurders van deze organisaties besluiten hierover naar verwachting in de eerste helft van 2025.

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Zaaknummer 3611726

Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest

Doelenboom

Programma

1 Veiligheid op orde
1.2 Openbare orde en veiligheid

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- de achteruitgaande natuurwaarden in het gebied;
- de verwachte zeespiegelstijging;
- de in de Structuurvisie 2008 uitgesproken wenselijkheid tot het dynamiseren van de duinen;
- de uitkomsten van het bestuurlijk overleg kust Texel van 14 mei jl.;

Overwegende

- dat door klimaatverandering de toekomst van de natuur in het zuidwestelijk deel van Texel onder druk staat;
- door zeespiegelstijging de hoogwaterveiligheid af zal nemen;
- er steeds meer gesuppleerd zal moeten worden;
- dat periodes met droogte langer worden, het grondwaterpeil stijgt waardoor duinvalleien kunnen verdrinken;
- dat de ruimte op het strand onder druk komt te staan;
- dat uitvoering van de maatregelen uit de voorkeursvariant zorgt voor borging van de hoogwaterveiligheid, het optimaliseren van het kustonderhoud en het vergroten van de natuurwaarden in een veranderend klimaat en de huidige kwaliteit van recreatie en de lokale economie behouden blijft.

Besluit

1. In te stemmen met het voorgestelde voorkeursalternatief, zodat het projectteam dit voorkeursalternatief, uit kan werken tot een integraal ontwerp, inclusief communicatie richting stakeholders en inwoners van Texel;

Bijlagen

1. Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest

2. In te stemmen met het opnemen van het voorkeursalternatief in het op te stellen Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel 2026-2030; en het geactualiseerde Meerjarenprogramma ter besluitvorming voor te laten bereiden.

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 09-07-2025,

De griffier,

De voorzitter,